

ЗБОРНИК

ЗА

ИСТОРИЈУ, ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРПСКОГ НАРОДА

ПРВО ОДЕЉЕЊЕ

КЊИГА XIX

Дигитално издање 2013.

Фотографисао:
Жељко Филиповић

Графичка обрада и оптимизација:
Корделио Мерлокампини

Ниш - Београд
29. март 2013.

СТАРЕ СРПСКЕ ПОВЕЉЕ И ПИСМА

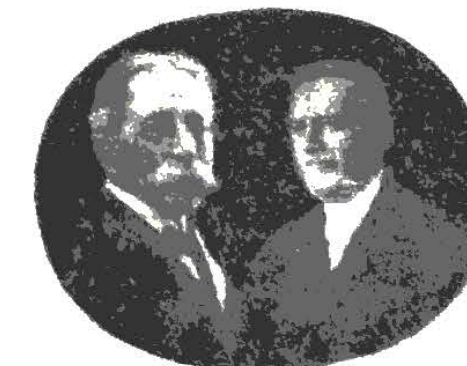
Књига I

ПРВИ ДЕО

СРЕДНО

Др. Стојановић

Ова је књига издата о трошку Задужбине
Каменка и Павла Браће Јовановића

БЕОГРАД — СР. КАРЛОВЦИ
ИШТАМПАНО У СРПСКОЈ МАНАСТИРИ КР. ИШТАМПАРИ
1929

25.03.2013

ЦЕНА 100 ДИНАРА

СРПСКА КРАЉЕВСКА АКАДЕМИЈА

ЗБОРНИК

ЗА

ИСТОРИЈУ, ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРПСКОГ НАРОДА

ПРВО ОДЕЉЕЊЕ

СПОМЕНИЦИ НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ

КЊИГА XIX

БЕОГРАД — СР. КАРЛОВЦИ
ИШТАМПАНО У СРПСКОЈ МАНАСТИРОКОЈ ШТАМПАРИЈИ
1929

СРПСКА КРАЉЕВСКА АКАДЕМИЈА

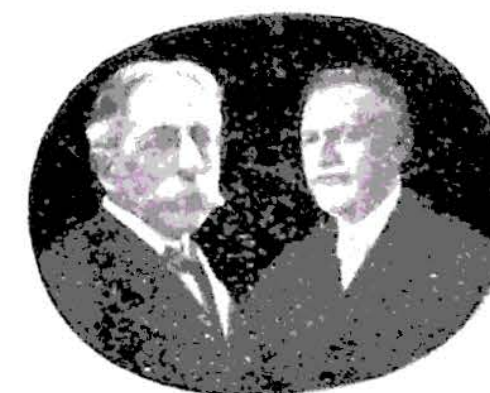
СТАРЕ СРПСКЕ ПОВЕЉЕ И ПИСМА

КЊИГА I

ДУБРОВНИК И СУСЕДИ ЊЕГОВИ

ПРВИ ДЕО

СРПСКА АКАДЕМИЈА
СРЕДНО
Дуб. Стојановић

Ова је књига издата средствима Задужбине
Каменка и Павла Браће Јовановића

БЕОГРАД — СР. КАРЛОВЦИ
ИШТАМПАНО У СРПСКОЈ МАНАСТИРОКОЈ ШТАМПАРИЈИ
1929

25.03.2013

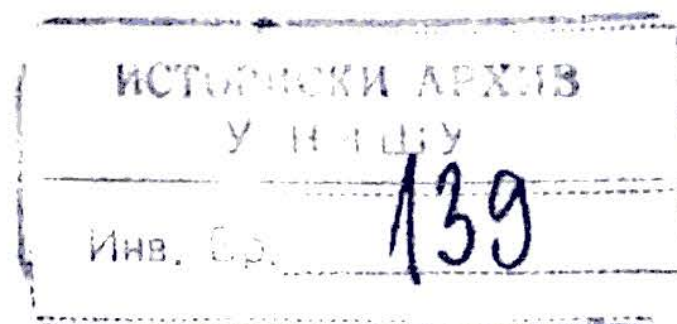

Преглед.

О овом издању	V
Преглед књига у којима су ови споменици раније штампани	VII
Допуне и исправке	XI

А) Дубровник и Срби.

	Стр.
I Велики жупан (Немања) и кнез Мирослав г. 1186, 1190; бр. 1, 2	1
II Бан Кулин, г. 1189, бр. 3	2
III Велики жупан и краљ Стефан (Првовенчани) г. 1215—1228, бр. 4—6	3
IV Велики кнез хумски Андрија, г. 1214—1249, бр. 7, 8	4
V Бан Матија Нинослав, г. 1214—1249, бр. 9—12	6
VI Краљ Стефан Радослав, г. 1234, бр. 13	11
VII Краљ Стефан Владислав, г. 1234—1240, бр. 14—18	12
VIII Краљ Стефан Урош I, г. 1243—1265 бр. 19—23	16
IX Одола Преденић с Крајињанима, г. 1247, бр. 24	21
X Кнез Чрномир, г. 1252—54, бр. 25	23
XI Жупан хумски Радослав, г. 1254, бр. 26, 27	24
XII Краљица Јелена (Уроша I), г. 1267—1304, бр. 28—30	28
XIII Поповска општина, XIII век, бр. 31	31
XIV Кнез Ђура (Качић, из Омиша), г. 1276, бр. 32	32
XV Краљ Стефан (Драгутин), г. 1281, бр. 33	32
XVI Краљ Стефан Урош (II, Милутин), г. 1282—1320, бр. 34—43	33
XVII Жупан Младен, г. 1319, бр. 44	39
XVIII Краљ Стефан Урош (III, Дечански), г. пре 1321—1328, бр. 45—50	40
XIX Бан Стефан г. 1332, 1333, бр. 51, 52	43
XX Краљ и цар Стефан (Душан), г. 1332—1355, бр. 53—71	47
XXI Жупан Милитен и Ружир, г. 1335, бр. 72	68
XXII Непознати, г. 1342—45, бр. 73	68
XXIII Тврдислав Угљешин, прва пол. XIV в., бр. 74	69
XXIV Деспот Јован Комнин г. 1350, бр. 75, 76	69
XXV Кнез Вратко, г. 1352, бр. 77	70
XXVI Бан и краљ Твртко, г. 1355—1379, бр. 78—92 и 617 . 71 и 643	91
XXVII Цар Стефан Урош, г. 1356—1362, бр. 93—100	91
XXVIII Кнез Војислав, г. 1362, бр. 101 и 617 . . . . . 102 и 643	102
XXIX Жупан Санко, г. 1364, — пре 1391, бр. 102, 103	103

25.03.20

	Стр.
XXX Срацимир, Ђурађ и Балша Балшићи и Ђурађ Срацимировић, г. 1368—1397, бр. 104—118	104
XXXI Алектандар господин Канине и Валоне, г. 1368 бр. 119	114
XXXII Жупан Никола, г. 1369, бр. 120, 121	115
XXXIII Краљ Вукашин, г. 1370, бр. 122	116
XXXIV Ђефалија Радич, г. 1374, бр. 123	117
XXXV Радоња, г. 1376, бр. 124	118
XXXVI Митрополит јерусалимски Михаил, г. 1386, 1387, бр. 125, 126	118
XXXVII Кнез Лазар, г. 1387, 1388, бр. 127, 128	120
XXXVIII Жупан Бељак и војвода Радич Санковићи, г. 1391—1401, бр. 129—139	123
XXXIX Вук Бранковић, г-ђа Мара, и деца им Гргур, Ђурађ и Лазар, г. 1387—1402, бр. 140—149	136
XL Госпођа Мара и Синови јој Гргур, Ђурађ и Лазар, г. 1402—1424, бр. 150—173	146
XLI Ђефалија Лазарев Гојислав, г. 1388, бр. 174	168
XLII Дабижив Чихорић, г. 1380—90, бр. 175	169
XLIII Краљ Стефан Дабиша, г. 1392—1393, бр. 176—184	169
XLIV Кнегиња Милица и синови јој кнез (деспот) Стефан и Вук, г. 1392—1405, бр. 185—210	179
XLV Деспот Стефан, г. 1405—1427, бр. 211—243	199
XLVI Госпођа Станислава, г. 1393, бр. 244	234
XLVII Госпођа Ксенија и син јој Константин Ђурђевић, г. 1395, бр. 245—248	234
XLVIII Жупан Никола (други) г. 1395, бр. 249	238
XLIX Краљица Јелена удовица Дабишина, г. 1395—1398, бр. 250—256	238
L Радич и Степан Црнојевићи, г. пре 1396, бр. 257	243
LI Богдан Красимирић, г. 1396, бр. 258	244
LII Кнез Павле Раденовић, г. 1397—1413, бр. 259—266	245
LIII Радослав Бранковић, г. 1413, бр. 267	252
LIV Никола Зојић, г. 1397, бр. 268	257
LV Војвода Сандаљ и браћа му Вукац и Вук, и жена му Јелена г. 1397—1430 бр. 269—329, 331—336, 338, 339	253
Кнез Сандаљев Радич, 1422 пре 25 фебруара, бр. 330	322
Уговор о миру између Сандаља и Млечана г. 1423, бр. 337	328
LVI Оставе банице Анке, Сандаља и Катарине, 1406—1413, бр. 340—360	333
LVII Остава банице Анке и кћери јој Катарине, г. 1416, бр. 361	355
LVIII Остава војводе Сандаља и жене му Јелене, г. 1413—1333, бр. 362—387	357
LIX Г-ђа Јела (Јелена) и син јој Балша, г. 1405—1442, бр. 388—400	384
LX Мркша Жарковић и г-ђа Руђина г. 1401—1420, бр. 401—411 и 619	397 и 644

LXI Љубиша Богданчић, жупан Радосав, војвода Вукосав и Вукосав Познанивић, г. 1398—1421, бр. 412—417	407
LXII Г-ђе Влада и Владика, кнез (војвода) Ђурађ, кнез Вукић и војвода Павле Јурјевић, г. 1398—1419, бр. 418—426	411
LXIII Краљ Стефан Остоја, г. 1393—1416, бр. 427—439, 441—457	418
Дед цркве босанске, г. 1404, бр. 440	434
LXIV Војвода и херцег Хрвоје, 1399—1415 бр. 458—463, 465—490	446
Официјали шибеничке општине, 1402 пре 16 маја бр 464	452
Хрвоје својој жени Јелени, г. 1412, бр. 573	549
LXV Краљица босанска Груба, бр. 1399, бр. 491, 492	475
LXVI Властела и кметићи требињски и конаваоски, 1399, бр. 493	476
LXVII Г-ђа Витача, 1399, бр. 494	477
LXVIII Жупан Озрен, 1399, бр. 495	477
LXIX Протовистпјар дом Јован, 1400, бр. 496	478
LXX Кнез Рауп, 1403—1405, бр. 497, 498	479
LXXI Кнез Мирко, г. 1403 бр. 499	481
LXXII Кнез Вукашин и војвода Вукмир, г. 1403—1421, бр. 500—503	482
LXXIII Метелински, г. 1403, бр. 504	484
LXXIV Војвода Ђурађ и Љеш Ђурашевићи, г. 1403—1435, бр. 505, 506	485
LXXV Грубач Дапчић, Љуштитчанин, г. 1403, бр. 507	486
LXXVI Г-ђа Вучица и синови јој Вук и Бранивој, г. 1404, бр. 508	487
LXXVII Хрс Утешеновић, г. 1404, бр. 509	488
LXXVIII Г-ђа Вукава, г. 1404—1407, бр. 510—512	488
LXXIX Краљ Твртко Твртковић, г. 1405—1443, бр. 513—536	490
LXXX Кнез Хребелјан, г. 1405, бр. 527	520
LXXXI Жупан Толиша, г. 1405, бр. 538	520
LXXXII Кнез Вукац (Хранић), г. 1405—1407, бр. 539, 540	521
LXXXIII Господин Којчин, г. 1406, бр. 541	523
LXXXIV Челник Миљан, г. 1406, бр. 542	523
LXXXV Остоја Каменарић, г. 1406, бр. 543	524
LXXXVI Војвода Гргур и кнез Санко, г. 1407, бр. 544	525
LXXXVII Кузма и Вук Покрајчић, посланици деспотови, г. 1408, бр. 545	526
LXXXVIII Номик Стојан, г. 1410 бр. 546	526
LXXXIX Прибен Драгошевић, г. 1411 бр. 547, 548	527
ХС Кнез Петар Павловић, г. 1411—1416, бр. 549, 550	529
Жупан Ђурађ стонској општини, г. 1416 бр. 551	531
ХСИ Твртко Михаиловић, г. 1412, бр. 552, 553	531
ХСИИ Бранло Тезаловић и Радослав Муржић, г. 1412—1427, бр. 554—556	533
ХСИИИ Вукосав Кобилачић, г. 1413, бр. 557	539

	Стр.
XCIV Вукашин Радичевић, г. 1415, бр. 558	536
XCV Кнез Гргур Вукосалић, г. 1415—1418, бр. 559—564	537
ХСVI Кнез Никола, г. 1415, бр. 565	542
ХСVII Прибислав, Радослав и Богдан Муржићи, г. 1415, бр. 566	543
ХСVIII Војвода Богдан, г. 1415, бр. 567	544
ХСIX Кнез Милиша, г. 1415, бр. 568	544
С Кнез Гргул Дражетић, г. 1416, бр. 569	545
CI Прибислав Копиловић, г. 1417, бр. 570	546
CII Шишат Новаковић, г. 1417, бр. 571	457
CIII Кнез Гргур (Николић), г. 1418, бр. 572	548
CIV Краљица банска Јелена, г. 1418, бр. 574	551
CV Прибислав Похвалић, г. 1419—1424, бр. 575—578	552
CVI Краљ Стефан Остојић, 1419—1420, бр. 579—582	534
CVII Вукац Војтановић из Драчевице, г. 1419, бр. 583	564
CVIII Мати Јунка и Остоје (Мрђића), г. 1419, бр. 584	564
CIX Кнез Вукосав, г. 1420, бр. 585	565
CX Кнез Радич Паштровић, г. 1420, бр. 586	566
CXI Војвода Радосав Павловић, г. 1420—1441, бр. 587—616	567

Допуне

К. бр. XXV (Краљ Твртко) бр. 617	643
„ „ XXVIII (Кнез Војислав) бр. 618	643
„ „ LX (Мркша Жарковић), бр. 619	644

О овом издању.

Академија Паука одлучила је да приреди ново издање свих повеља и писама на српском језику од најстаријих времена до краја прве половине XVI века поглавито из два разлога. Прво, што су књиге у којима су штампане читаве збирке повеља и писама, као и оне у којима су издаване појединачно или по неколико, већ постале библиографска реткост и тешко приступачне; и друго, још важније, што досадашња издања не одговарају потребама савремене науке.

Кад се ове ствари не издају фототипски, потребно је да штампан текст што је могуће верније претставља слику оригинала. Зато сам задржао све скраћенице и надметнута слова као у оригиналу, само сам растављао речи једну од друге, што у оригиналу није увек чињено. Остављао сам и интерпункцију оригинала. Нисам исправљао ни очевидне погрешке писаца, али сам готово увек ставио у заграду знак питања (!) да се не би помислило да су погрешке штампарске (или моје). Све сам то чинио зато да читаоци имају пред собом текст какав је у оригиналу, и да га сами читају и исправљају не поводећи се за мојим (можда погрешним) читањем и исправљањем. Само онде где нисам био потпуно сигуран у своје читање, стављао сам у напомену како су други издавачи читали. Друге погрешке или испуштене речи или реченице у ранијим издањима нисам нарочито означавао. Ако се, дакле, у овом издању нађе што друкчије него у ранијим, значи да је овако како се сад издаје (разуме се, пошто се поправе погрешке штампарске и моје, које су ниже, све до ортографских ситница, пописане).

Да би се овако издање могло приредити, нисам се могао служити досадашњим издањима, већ сам све преписивао или с оригинала или с фотографских снимака (в. ниже). Сразмерно врло је мали број споменика који

су издани по ранијим издањима или зато што до њих нисам могао доћи, или што се сад не зна где су. Код свакога од њих забележено је да га нисам видео.

У досадашњим издањима већег броја ових споменика обично се ишло хронолошким редом без обзира на њихову садржину. Сад, кад се хоће сви да издаду у једној збирци, тај начин био би и непрактичан и непрегледан. Све повеље и писма деле се у две групе, које се међу собом битно разликују и садржином и језиком којим су писане. Једна је група садржином међународна и писана је говорним српским језиком с врло мало примесе језика књижевног, црквенословенског, а друга се тиче унутрашњих послова и писана је с више примесе црквенословенског језика. У прву групу долазе повеље и писма владалаца и других личности Дубровачкој републици и ове њима, а у другу повеље владалаца и династа црквама — манастирима — и властели и манастирски акти. Тако ће у овом издању бити и подељени и изићи ће у четири књиге, свака група у по две. По времену кад се јављају, обе групе падају у исто доба (прва г. 1186, а друга око 1190), а почиње се првом, што за другу још није потпуно сабрана сва грађа за овако издање.

Иако се сви споменици ове групе тичу Дубровника и његових суседа, нису поређани хронолошким редом, већ хронолошким редом по суседима како је који ступао у везу с Дубровачком републиком, дакле, А) Срби, Б) Бугари, В) Арбанаси, Г) Турци (с потурчењацима), Д) Мадари, Ђ) Румуни и Е) Дубровчани међу собом. Ни у овим групама није се ишло хронолошким редом, већ по реду кад је која личност ступила у везу с Дубровником, тако да су сви акти од појединих личности скупљени уједно и наштампани хронолошким редом. — На крају друге књиге додаће се хронолошки регистар свих аката.

Акти који се више не налазе у оригиналу, штампани су по преписима у којима су очувани, а ако се налазе и у оригиналу, наштампане су у напоменама разлике које су у препису. Ако има више истовремених преписа, дате су разлике и међу њима. Ако препис и сувише одудара од оригинала, штампан је упоредо с оригиналом

и то или у целини, или само у оном делу у којем се разликује, а једнака су места попуњена тачкама. Ако се у више аката понавља исти текст (н. пр. признаницама од остава у Дубровнику), штампан је први текст у целини, а у напоменама су дате разлике осталих. Све сам то чинио не толико текста, колико језика ради.

Испод сваког акта забележено је где је раније штампан (једном или више пута). Ако такве белешке нема, значи да се сад први пут штампан. Додате су и белешке из књига где је о њима што писано, нарочито о датирању ако је недатиран. Ове белешке могу бити и непотпуне, а што их је и оволико, захваљујем г. Ст. Станојевићу који ме је у овоме помогао. — Ту је забележено и где се који акт сад налази, или, ако га више нема, где је био. Ако такве белешке нема, значи да је у Дубровачком архиву или привремено у Београду.

Приложено је пет снимака: 1 и 2 (од бр. 1) као најстарије датирано српско писмо; 3 (од бр. 2) због велике сличности потписа с писмом у Мирослављевој јеванђељу; 4 (од бр. 4) као најстарија ранкосрпска повеља о трговини; и 5 (од бр. 45) да се и по палеографским особинама види да повеља није Стефана Првовенчаног, већ доцнија, и — по моме мишљењу — Стефана Дечанског пре ступања на престо.

Јануара 1929 у Београду.

Љ. Ст.

Преглед књига у којима су ови споменици раније штампани.

А. Збирке.

СС. — *Србскии Споменици*. Собрани трудом Павла Каранотвртковића. Београд 1840. — Таданњи свештеник у Дубровнику и доцнији митрополит дабробосански пок. Ђорђе Николајевић, преписао је 174 повеље из Дубровачког архива пре него што су пренесене у Беч, и послао Јеврему Обреновићу о чијем су тронку и штампане. Каранотвртковић има с њима везе само у толико што је донео рукопис из Трста у Београд (Грам. и пол. св. В. Караџић књ. III, 77 и 100).

MS. — *Monumenta Serbica*. edidit Fr. Miklosich. Vindobonae 1858.

— Кад је део Дубровачког архива пренесен у Беч, Миклошић је поред других (неке у изводу) поново по оригиналима наштампао и све повеље издане у Срп. Споменицима. Његово се издање разликује од Николајевићева што су титле разрешене и надметнута су слова унесена у врсту.

После рата тај је део Архиви враћен и привремено се налази у Академији Наука Ја сам се служио тим оригиналима, али неколике повеље *нису* враћене.

Cod. Rag. — У Дубр. архиву има једна повезана књига од 118 листова на пергаменту која се зове Liber privilegiorum, а коју је Миклошић назвао Codex Ragusinus. У њу је српски канцелар дубровачки Никола Звездаћ (четрдесетих година XV века) пренео раније повеље почињући од г. 1286. али преко реда (неке по двапут!), и продужио уписивање свога времена. На завршетку има уписаних неколико другом руком. Али његови преписи ранијих повеља су врло немарљиви, није разумевао текста и писао је често бесмислице. Оне из његова времена боље су. Миклошић је у Mon. Serb. унео само оне којих више нема у оригиналу не водећи рачуна о онима од којих је имао оригинале. Ја сам уз оригинале навео и варијанте из ових преписа, или их штампао напореда с оригиналом језика ради. Књига је доста страдала од влаге, те су нека места сасвим пропала. Неки су листови доцније подлепљени белом хартијом, те су делови текста сад покривени које је Миклошић још могао прочитати. Та су места по његову читању овде стављена у заграду.

П. I. — *Споменици Срџбски* од 1395 до 1423. Пренео из Дубровачке архиве кнез Медо Пуцић. Државно издање Београд 1858 с једним снимком. — То је други рукопис у Дубр. архиву повезан од 123 листа на пергаменту под именом Lettere e commissioni di Levante dal 1399 (управо 1395) al 1423. То су концент писма које је Дубровачка република упућивала разним лицима, и неколико преписа писма упућених њој писани руком дубровачког логофета Руска Христифоровића, свега 299. Да су то концент, закључујем по томе, што је једно писмо остало недовршено, у неким има исправака и допуна између врста, а једно је превучено унакрсним линијама, па изнова написано с мало дручкијом стилизацијом (бр. 477).

Фотографски снимци целог рукописа (осим једног листа који је искинут) налази се у Српском семинару Београдског универзитета, и њима сам се служио. Неколика избледела места на снимку ставио сам у заграду по читању Пуцићеву. — Руско пише *ко, го*

хо у лигарури састављајући горњу кукицу од *к, г, х* са *о*, те ово изгледа као *w*. Ја сам свуда стављао *о*.

П. II. — *Споменици Српски*, књига друга, исписао кнез Медо Пуцић, издало Друштво Српске Словесности. Београд 1862. — Ту је Пуцић прикупио 138 аката од г. 1313 до 1465, а нашао их је или преписане у разним дубровачким књигама (Diversa Cancellarie, Div. Notarie, Testam. Not.) или су оригинали тих писама растурени по тим књигама.

Сп. XI. — *Споменик* Српске Краљевске Академије књ. XI. — И К. Лиречек прикупио је исто тако 100 аката од г. 1264 до 1683 која су или преписана у разне дубровачке књиге (Liber reformationum, L. diversarum scripturarum, L. maleficiorum, Distributiones Testamentorum, Lamentationes de foris, L. de intus, и неколика из других фасцикула и из Которског и Задарског архива) или су оригинална писма растурена по тим књигама.

У обе ове књиге поред писама на српском језику има и превода на талијански и латински, а има и других бележака на тим језицима записаних поводом тих аката. Ја то нисам исписивао прво зато, што то не иде у овај посао, а друго зато, што ће Академија организовати систематско исписивање историске грађе из тога архива, па ће том приликом бити обухваћено и ово што је у вези с овим српским актима, а јамачно ће се наћи и других одлука поводом осталих српских писама о којима се досад није знало, те ће тако бити обухваћено све. — Оригинална писма која су била растурена по овим књигама сад су повађена у засебне куверте под новом сигнатуром. Зато сам мислио да стару сигнатуру ранијих издања и не бележим, али од 4^{ог} табака сам је опет увео баш због тих талијанских и латинских бележака да се не губи веза. Оно што је пропуштено на прва 3 табака, биће допуњено ниже у допунама и исправкама.

ГЗМ. — *Гласник* земаљског музеја, књ. XXIII, (1911) Сарајево. — У 1 и 2 свесци ово књиге наштампао је Ђ. Трухелка 180 акта султанских и др., од којих су неки на турском језику, неки у талијанском или латинском преводу, а неки су само помениuti и упућено на раније издање. У прилогу су 20 фототипских лених снимака. — Оне од којих снимака нема поредио сам сад с оригиналом.

Поредећи у Дубровнику издање ових трију последњих књига нашао сам и неколико неизданих споменика.

Рам. — *Památky dřevního písemnictví lihoslvanův*, sebral a vydal P. J. Šafařík v Praze 1851. — У *оде* *ве*

ПОВЕЉЕ И ПИСМА

I

А) ДУБРОВНИК И СРБИ

І. ВЕЛИКИ ЖУПАН (НЕМАЋА) И КНЕЗ МИРОСЛАВ.

1. Њихови потписи на латинској повељи

1186, 27 септембра у Дубровнику

† кзъ вели жупанъ кзнь се и подзписахъ . :

† кзъ кнезъ мирославъ кзнь се и подзписахъ . :

† (кзъ ве)ли жупанъ кльнь се (и подъ)писахъ

† кзъ кнезъ мирославъ (кль)нь се и подъписахъ

Оригинал и препис на пергаменту. — MS. III; Listine 11; Cod. dipl. II. 37; Извѣстія XXII.

2. Потпис кнеза Мирослава на латинској повељи

1190, 17 јуна у Дубровнику

крѣтъ	кне
за ми	росъ
ла	ва

Оригинал на пергаменту. — MS. V; Listine 14; Cod. dipl. II, 158; Извѣстія XXII. — Слова овога потписа толико личе на слова Мирославлева јеванђеља да није немогуће да су од исте руке.

ПОВЕЉЕ И ПИСМА

да гредѣ прѣдѣ краљевство ми · кто ли се дръзнѣ прѣтворити · да
примѣ гнѣвъ и наказаніе ѿ краљевства ми · сие бо все писа кра-
левство ми да є вѣкъмъ ѿ свѣдѣніе.

Етефанъ Краль и с Бѣмъ Самодръжьць Сръпски 10

На малом комаду пергамента, полу уставом, печат отпао.
— СС. 42; MS. XX; Зак. Сп. 138; Год. III, 433 nota 1.

6. Повеља о продаји вина и меда (1219—1228)

† пише крѣвѣт ми да є вѣдомо всакомѣ дало є крѣвѣт ми
мѣстѣ дѣбровѣчамъ: да си продаю вино безъ воде и медѣ ѿ ѿцѣнь ·
ѿ брьсковѣ ѿ тръгѣ крѣвѣт ми ако се кто наидѣ продавъ вино с
водомъ и медѣ прѣзь ѿцѣнь · да мѣ се все ѿзѣмѣ цю има · а за
инѣ тръжнике да не има печали крѣвѣт ми · да имъ се се не помете 5
докѣ стое ѿ правѣ крѣвѣтѣ ми.

ЕТЕФАНЪ · КРѢД · СРПСКИ

На малом комадићу пергамента полууставом, потпис црим,
печат отпао. — СС. 30; MS. XXI; Зак. Сп. 137; Год. III, 436 nota 1.

IV ВЕЛИКИ КНЕЗ ХУМСКИ АНДРИЈА

7. Повеља о пријатељству (1214—1217)

† въ имѣ ѿца · и сѣна · и стѣго дѣа · ꙗ кнезь вели · хльмьски
андрѣи съ вѣкъми властелы · своими · кльнѣ се · кнезь дѣбровѣч-
комѣ · жанѣ даньдолѣ · и властеломѣ дѣбровѣчкимъ · и вѣкъмъ ѿбѣ-
кинѣ градской · ѿ гѣ вѣ и ѿ сѣго юванѣлине · и ѿ чѣтъны животворѣци
крѣтъ гѣнѣ · и ѿ · т · ѿ · сѣтъхъ ѿцѣ иже ѿ никѣи да имаю мирѣ с 5
вами ѿ вѣки како сѣ и мои старѣ имали с вашими старѣишими
ѿ стары законѣ да вы ю ѿтворѣна земла моѣ ѿ вѣкъхъ вашихъ

печалѣхъ а правина да єсть · а вашѣ члѣвѣкъ ки приде ѿ землю
мою неволѣвъ комѣ є искана правина и не испльнена мѣ бѣде да
стане и да ѿчини правинѣ · ако ли приде такѣ члѣвѣкъ комѣ нѣ 10
искана правина да мѣ се не ѿзѣмѣ ни тѣнькѣ коньць докѣ поидѣ ѿ
свое мѣсто и тамо да ѿчини правинѣ по томѣ и да не приде
врѣхъ васѣ с вашими врагомѣ · ако ли сие прѣстѣплю да ме сѣпне
бѣ и сѣта бѣда и вси сѣты

Уставом, по пергаменту, печат обешен, али нечитак. —
СС 6; MS. XXIX; Pam. okáz VIII; Arch. f. sl. Phil. XXVI, 169.

8. Повеља о пријатељству и трговини (1247—1249)

въ имѣ ѿца · и сѣна · и стѣго · дѣа · ꙗ кнезь вели · хльмьски ·
андрѣи · с моими сыньми · жѣпаномѣ богданомѣ · и съ жѣпаномѣ
радославомѣ · и съ моими властелы · ки соу здѣ подѣписани · кль-
немо се кнезоу дѣбровѣчкомѣ · ѣковоу дѣлѣфиноу · и властелемъ
дѣбровѣчкимъ · и вѣкъмъ ѿбѣкинѣ градской: · ѿ гѣна вѣ · и ѿ сѣго 5
євѣгѣлине · и ѿ чѣстны и животворѣци крѣтъ гѣнѣ · и ѿ: т: ѿ: сѣтъхъ
ѿцѣ: иже ѿ никѣи: да имамо мирѣ с вами ѿ вѣки · како соу
имали и наши старѣиши · с вашими старѣишими · ѿ стары законѣ ·
да вы є ѿворѣна наша земла · ѿ вѣкъхъ вашихъ печалѣхъ · и да · и
да (!) си идоу дѣбровѣчанѣ по нашѣи земли · съ своимъ добыткомъ · 10
и съ своими рѣчми · сѣсени боудѣ · стоеке · придоудѣ · поидоудѣ · а
правина да єсть · а вашѣ члѣвѣкъ · ки приде ѿ нашѣ землю · неволѣвъ ·
комѣ є искана правина · и неиспльнена боудѣ · да стане · и да ѿчини
правиноу · ако ли приде такѣ члѣвѣкъ · комѣ не искана правина · да
мѣ се не ѿзѣмѣ · ни тѣнькѣ коньць · докоу поидѣ ѿ свое мѣсто · и 15
тамо да ѿчини правиноу · потомѣ: и да не придемо на васѣ с
вашими врагомѣ · а да се нѣкоѣ кривина мѣю нами ѿчини · да
се с правинѣ · исправи · ѿ стары законѣ · а мирѣ да се не роуши
∞ ∞ ∞ си соу хльмѣланѣ · кои се клѣше · хрѣлко растимѣричь · до-
вровѣтъ радѣвчикъ · хрѣла стѣкѣковикъ · ѿдоумѣсль и стрѣзѣмирь 20
адамовика · чѣпрѣна ѿшличь · храниславъ прѣвѣславъ

мрьѣникъ · добромысль · побратовникъ · десѣнь · беривоевникъ · радовань
 прибьдрожникъ · хрела · десавчикъ · приѣнь · злошевикъ · дома · чоуне-
 тикъ · гальць · вьксаникъ · хрела · хранидрожникъ · прѣдиславъ · вькми-
 никъ · конмиръ · вьктникъ · бѣданъ · добромирикъ · хрватинъ · тоуръ 25
 бикъ · прѣвославъ · проданчикъ · братославъ · вьковикъ · берко · радо-
 ваникъ · ако ли снѣ прѣстоунимо · да · ны · бѣ · съпне и сѣ · бѣ · да и
 вси сѣи. † крестъ · кнеза · андрѣя.

На ишпартаном пергаменту крупним уставом као у књи-
 гама, печат обешен изломљен само се може прочитати ... хамъ ...
 — СС. 14; MS. XL; Глас XXXV. 11.

V БАН МАТИЈА НИНОСЛАВ

9. Потврђује Кулинову повељу

(1214—1217)

оу · име · оца · и · сѣа · и · сѣаго · дѣа · аминъ · оу · рабъ · бѣи · матѣи · а · одиѣ-
 ломъ · нинославъ · банъ · босньски · велики · кле · се · кнезоу · доубровч-
 кому · жанъ · даньдлоу · и · вси · опкинѣ · доубровчкони · тако ·
 сѣи · се · клетвю · кле · како · се · е · банъ · коулинь · кле · да · ходѣ
 власи · свободно · ихъ · дожитъ · тако · како · соу · банъ · коулина · ходили · 5
 безъ · все · хабѣ · и · зледи · а · ѣ · коудѣ · овлада · тоудѣ · си · ходите ·
 пространо · и · здраво · а · ѣ · приѣти · какоре · самъ · сѣ · и · на · давати
 ѡд · все · зледи · а · се · писахъ · именемъ · десое · граматигъ · бана · ни-
 нослава · велика · босньскога · тако · вѣрно · какоре · 8 · прѣвухъ · а · се · е ·
 ако · вѣроуе · срьблинь · влаха · да · се · при · прѣдъ · кнеземъ · ако · вѣрѣ 10
 влахъ · срьблина · да · се · при · прѣдъ · баномъ · а · иномъ · влахъ · да · не
 пѣде · изма · кѣ · ре · ти · даи · здравие.

Уставом на узаном комадићу пергаменту, печат откинут.
 — СС. 7; MS. XXX; Рат. окáz. VI; Arch. f. sl. XXVI, 162.

10. Повеља о вечном миру и пријатељству

(поч. 1234)

У · име · оца · и · сѣа · и · сѣаго · азъ · рабъ · бѣи · матѣи · именемъ · банъ
 босньски · нинославъ · кльнѣ · се · обѣкинѣ · дѣбровчкони · да · стою
 с · вами · 8 · миръ · и · 8 · свакъ · правдѣ · како · сѣ · стали · мои · старѣ · и
 да · свободно · ходите · 8 · мои · земли · да · ви · нѣ · десетка · никогаре ·
 ако · ви · тько · 8 · чини · кривинъ · моихъ · кмети · да · се · при · прѣдъ · мною 5
 ако · ви · ѣа · [8 · чинъ · кривинъ · да · смъ · ѣа · кривъ] ¹ · право · не · 8 · чинъ · то · то
 · ѣа · кривъ · и · ако · се · разратите · съ · кралемъ · съ · рашькимъ · да · васъ
 не · дамъ · съ · вѣ · вашимъ · дожиткомъ · и · да · ви · 8 · хранъ · и · что · се
 8 · чинило · прѣ · или · послѣ · да · се · при · а · да · нѣ · изма · нѣ · да · е · правдѣ ·
 и · не · вѣ · мое · печати · велие · однесена · вѣ · да · този · е · моѣ · печать 10
 ка · е · при · книзи · [а · се · не · 8 · земле · десетка · до · колѣ · смъ · ѣ · живъ
 и · мое · дѣ · и · мое · 8 · нѣ · кто · снѣ · прѣ · скочи · да · е · клетъ · и · кѣ · да
 при · 8 · дѣбровчкони · да · на · ме · не · 8 · стане · никоторе · дѣ · ѣ · смъ
 сѣ · да · 8 · свои · земли · кѣ · то · хо · искати · и · ци · дѣ · ѣ · смъ · радъ
 правдѣ · 8 · чинѣ · и · ако · пра (!) · не · 8 · чинъ · да · смъ · кривъ 15

¹ Ово било написано па избрисано.

Уставом, на пергаменту, с обешеним печатом. — MS. XXXVI;
 Глас СХХІІІ, 52—53.

11. Утврђује вечни мир и пријатељство

1240. 22 марта у Дубровнику

† · Ђ · име · ѡца · и · сѣа · и · сѣаго · дѣа · аминъ · дѣ · то · 8 · плъ · рниѣ · гѣа
 нашего · и · сѣ · ѣа · тисѣ · ца · с · м · мѣа · марьта · ѣ · дѣ · и · нѣ · дикта · ѣ ·
 Би · хѣ · тѣ · нне · ви · шѣ · не · га · наше · га · гѣа · ѣа · и · сѣ · ѣа · и · пазъ · велики · банъ
 босньски · матен · нинославъ · по · мно · сти · бѣ · ю · сво · новъ · си · добро
 хѣ · тение · при · дохъ · си · 8 · дѣбровчкони · кѣ · старимъ · ми · при · теломъ · 5
 вла · теломъ · и · ѡ · пѣ · кинѣ · градъ · скѣ · а · при · дохъ · си · съ · мо · ими · во · ла ·
 рими · съ · во · вodomъ · ю · ри · шемъ · тепь · чина · радо · на · и · братъ · ю · говъ ·
 сн · меонъ · пѣ · харь · никъ · миро · хъ · на · за · ба · вѣ · про · да · та · и · и · е · сѣ · сѣ ·
 25.03.2

· славько · поличикъ · градиславъ тѣрѣвикъ · и обретосямо боларина
 кнеза дѣбровъчькога николава тонисъта · и съ пре писанимъ моими 10
 боларими · клехъ сѣ кнезъ · и все шпъкинѣ градскѣ · ѿ вечъни миръ ·
 и ѿ любвьѣ · како се зде подьпишѣ · Язь мати · нинославъ · по
 милости бже вѣлики банъ босеньски · съ моими боларими · кельнемо
 сѣ тебе никлава тонисъта кнезъ дѣбровъчькомъ и всемъ властеломъ ·
 и всемъ шпъкинѣ градскѣ · ѿ гда ба нашего ис хъ · и ѿ прѣстѣ 15
 бѣдъ дѣвию владикъ · марию · и ѿ чьстъни животвореци крѣтъ · и ѿ сѣа
 бжѣа евангѣлиа · и ѿ сѣога власи · блаженога мѣчъника · и ѿ всеи сѣе
 сѣе ѿгодивъше бѣ ѿ века · съ сконовъ воловъ · чистемъ срѣцемъ ·
 съ правовъ веровъ · безъ вьсакога пропадѣства · и безъ злѣ мисли ·
 да ви стою ѿ вечъни и тверди миръ и ѿ срѣченѣ любвьѣ и ѿ 20
 вьсакъ правдѣ · и по змѣ и владание мое и моихъ сѣ · да си
 ходите свободно · и пространо · безъ вьсакѣ дѣсѣцине · и безъ ни
 керѣ инъне дание · И паче да мои кѣмети и мои людие · и мои
 владальци да ви любе · и да ви хране ѿ зла · съ правовъ веромъ ·
 И ако некто ѿ моихъ кѣмети или ѿ моихъ людие чине ви 25
 кривинъ · да се при предъ мноу · и га да имъ сѣдѣ прави сѣдѣ ·
 И тако ви га правинѣ не чинѣ то то га кривъ · И ако сѣ разъ
 ратитѣ съ кралѣмъ рашки · да васъ не дамъ · ни вашъ добитѣкъ ·
 паче да ви ѿхранѣ съ всемъ вашимъ добитѣкомъ · И цю сѣ чи
 нило пре и послѣ да се при ти да не изьма · И да придѣ ѿ дѣ 30
 бровъникъ · да на ме не ѿстане никъторѣ · де га смѣ ѿ свою змѣ
 седа · кѣто хоце искати ири · де га смѣ радъ правдѣ ѿчине · ако
 пра(!) не ѿчинѣ то га кривъ · И сѣ шце ако вѣрѣе серблинъ влаха да
 сѣ при предъ кнеземъ дѣбровъчькимъ · И ако верѣе влахъ серблина ·
 да се при предъ баномъ · и иноу влахъ · и иноу серблинъ да не 35
 нѣма · а да сѣ некога кривина меѣ ни чини · да та кривина сѣ съ пра
 виновъ исправи · а сизи миръ · и сизи шветъ · да сѣ никакорѣ ни
 кимъре деломъ и никимъре коньцемъ · да сѣ не реши · ни да сѣ по
 дѣперѣ · нѣ паче да бѣде твердо ѿ веки · И хоцѣ да всемъ се цю зде
 писано ѿ веки да бѣде твердо · ѿ мѣе самого · и ѿ моихъ дѣтъ · 40
 и ѿ моихъ ѿнѣчѣ · и ѿ моихъ кѣмети · и ѿ моихъ люди · И
 кѣто сие приломи · или га самъ · или мои сѣ или мои ѿнѣкъ · или
 мои кѣмети · или ини кѣто годѣ мои · да бѣ га сѣпънѣ и сѣа бѣа

и всеи сѣи ки сѣ зде писани · миръ бже съ намъ · аминъ · ѿ сизи 45
 миръ · и ѿ сие шветование · сѣ · ѣ · книгѣ · ѣдѣнъ книгъ ѿзель банъ
 велики нинославъ · съ сконами боларими · а дрѣгъ книгъ ѿзель нико
 лавъ тонисъто кнезъ · и шпъкина градска · и да нѣ никѣрѣ изьма
 на инаго серблина · ни на инаго влаха · лише на самого исъца · азъ
 бориславъ консликъ кельнѣ сѣ вечъни миръ и любѣ имѣти съ 50
 дѣбровъчаномъ како сѣ сде преписано ·

Уставом, на пергаменту, печат откинут. — Испод текста
 крупна слова пресечена преко половине; јамачно је друга, доња,
 половина слова била у врху другог примерка овога уговора;
 упор. бр. 37. — MS. XXXV.

12. Повеља о пријатељству и трговини

1249 марта

† Бъ имѣ шѣа и сѣа и сѣога дѣа · аминъ · аѣто ѿпелѣчениѣ гда
 нашего ис хъ · тисѣща · ѣ · мѣ · мѣа мѣта · инѣдикъта · ѣ · азъ маден ·
 стѣпанъ · по мѣости бже вѣлики банъ босеньски · съ моимъ бра
 тиновъ · и съ моими боларими ки сѣ зде подьписани · кельнемо се
 тебе Яковъ дальфинъ кнезъ дѣбровъчькомъ · и всемъ властеломъ и 5
 все шпъкине градскѣ · ѿ гана¹⁾ ба нашего ис хъ · и ѿ прѣстѣ бѣдъ
 дѣвию владикъ · марию · и ѿ чьстъни животвореци крѣтъ и ѿ сѣа
 бжѣа евангѣлиа · и ѿ сѣога власи · блаженога мѣчъника · и ѿ всеи сѣе
 ѿгодивъше бѣ ѿ века · съ сконовъ воловъ · чистемъ серѣцемъ · съ
 правовъ веровъ · безъ вьсакога пропадѣства · и безъ злѣ мисли · да 10
 ви стоимо ѿ вечъни · и твердо миръ · и ѿ срѣченѣ любвьѣ · и ѿ
 вьсакъ правдѣ · И по змѣ и по владание наше · да си ходите
 свободно · и пространо · безъ вьсакѣ дѣсѣцине и безъ никѣре инъне
 дание · И паче да наши кѣмети · и наши людие · и наши владальци ·
 да васъ любе и да ви хране ѿ зла · съ правовъ веромъ · ²⁾ И ако 15
 некто ѿ нашихъ кѣмети · или ѿ нашихъ · люди чине ви кри
 винъ · да се при предъ мноу · И га да имъ сѣдѣ прави сѣдѣ · И
 тако ви га правинѣ не чинѣ то то га кривъ · И ако сѣ разъ

тѣте · съ кралемъ рашьки · да васъ не дамъ²⁾. ни вашъ добитекъ ·
паче да ви схранимо. Съ вѣсмиь вашимиь добитькомъ. И що се 20
чинило пре и после · да се при · и да не · изьма, И да придѣмо
с дѣровникъ · да на насъ не сстане никьторѣ · де ми сьмо · с наш
змѣс · седа · кьто хоце искати ни · де та смъ радъ правьдѣ счи-
не · ако пра(!) не счинѣ · то та кривъ. И сѣкь оце · ако верде сербани
влаха · да се при предъ кнеземъ дѣровьчькимъ. И тако вѣрде влахъ 25
сербани да се при предъ баномъ. И иноми влахъ · и иноми сер-
бани · да не исъма. И да не · никькре изьма · на инаго сербани ·
ни на инаго влаха · лише на самога исца. И да сѣкь некога кри-
вина меи · ни · чини · да та кривина сѣкь със правиновъ · исправи · а
си мир · и си шветъ · да се никакоре · никиморе деломъ · и никимьре 30
коньцемъ · да се не реши · ни да се подьперѣ · не паче да бѣде
твердъ · с веки. И хоцемо да вѣсе · що zde писано · бѣде твердо
с веки · ѿ насъ самихъ · и ѿ нашихъ детъ · и ѿ нашихъ снѣ-
чнѣ · и ѿ нашихъ кмѣти · и ѿ нашихъ люди И кьто сие
приломи · или ми сами · или наши сѣкь · или наши снѣчнѣ · или наши 35
кмѣти · или кьто годе нашъ. ³⁾ да га бѣ сепьнѣ · и сѣта бѣда и вѣси
сѣти ки сѣ zde писани · миръ вѣжи съ намъ · аминъ · си се сѣ клеи:
⁴⁾ кнезь сгринъ: кнезь радона: казньць · грѣдомилъ казньць · се-
мьнюнь: воєвода: пѣрѣча: грѣвеша: пѣхарьникъ: казньць: вѣльханъ:
ежъ: обѣчѣнович|енович(!): домаславъ: гѣнетичъ: храниславъ сврачичъ: 40
радое · дрѣговичъ: бериславъ: баничъ: какьмѣжъ: одрамьчичъ · бль-
кьча · влькасочичъ.

¹⁾ Довде по факсимилу. — 2-2 и ово по факсимилу. — ³⁾ одавде до
краја по факсимилу. — ⁴⁾ одавде до краја друга рука (можда својеручни
потписи?)

Оригинал био у Нар. Библиотеци па је за време окупације
украден. — СС. 14; Гл. Др. С. Сл. VI 179, (са снимком почетка
и свршетка); MS. XXXIX. Печат два коњаника налећу један на
другога, а по ивици пише: печать велика бана нинослава.

VI КРАЉ СТЕФАН РАДОСЛАВ

13. Повеља о пријатељству и трговини ако се опет поврати на престо

1234, 4 фебруара у Дубровнику

† Стефанъ въ хѣа вѣкны краљ вѣхъ рашькихъ земѣ и
трѣвниискихъ · оуноукъ сѣаго симеона и сѣкь прѣвотѣнчаньаго
крала блаженоточивьшаго стѣфана монаха радслава · въ лѣтѣ 7241 ·
излѣзохъ прѣкь братомъ ми владславомъ · за правотѣрнѣ моего и
за югова рад великаго прѣклетьвьства · придохъ оу си градъ дѣровь- 5
никъ · кнезь петръ волеславникъ · и тѣдоръ крѣсникъ¹ и съ вѣкми вла-
стелы шѣкьиновъ градьсковъ ѿ мала и до велика пришеи ме съ
почѣстию · и много ме почѣтинѣ · и правотѣрнѣ ми послѣужинѣ ·
видѣ краљество ми толкоу ѿ нихъ почѣсть и вѣрно послѣу-
женнѣ · и снѣ оучинивъ намъ и оутвѣрдихъ · такоже ако ми бѣ да 10
и боуду господарь како сьмъ вьль · да си ходе съ своимъ си
трѣги по вѣкни земѣи шѣласти краљества ми свободно · и по хальмьсцѣ
земѣи и по зетѣ и по всакимъ трѣгомъ краљества ми · а да намъ
се цѣина не оуземле ни ѿ мала ни до велика · и могорьше хальмьске ·
и данъ что даєте за рѣкоу и за затоньске винограде и за по- 15
личке винограде · ѿ того вь шѣвовага краљества ми да не даєте
ничѣсаре · а за винограде жрьновьничьке ѿ дѣдъ нашихъ и ѿ ѿцѣ
вь дори до васъ до дньс · что сте посадили лознемъ земѣ кра-
љества ми · или ю много · или мало · працаю ви да сте ѿ того
свободни · и дани да не даєте · а шѣдъ дѣсь по шѣноутѣ земѣ мое 20
да не покринѣте ни юдѣне педи · или лозовъ или житомъ или ко-
кемъ конемъ · хоке ли что шѣкьина ваша прѣкь снѣ оутвѣрженнѣ
краљества ми что примькноути мое земѣ · свѣкне мене клетка
поневаге вь шѣтаєте оу прѣклетьвьствѣ · шѣвѣте ли се кто чловѣкъ 25
зѣль · или ѿ монахъ или ѿ нашихъ потварае снѣ оу томъ да нѣ
зледи никое · нѣ то да се исправа соудъ и правьдѣ · шѣкьство
имъ · такоже да е право и безьгрѣшно краљество ми · чѣ
вѣрнымъ ми приателемъ · и кто боуду подъ роуковъ краљества
ми · боудукоу ми съ мѣстнѣю вѣжнѣмъ и прѣчистѣмъ юго матере

се сѣ и ты болгаре послан наших клели: маѡѣи вѣдачикъ: и крѣ- 45
вашъ манѣгеревикъ: и петръ срѣкикъ: и никонире вѣрокомъ: да
не разлѣшимо сие клетве с тобовъ: нѣ да ю дрѣжимо тврѣдо: и
ако се коѣ крамола вчинни (!) меѣ нами: да се сѣдомъ исправла:
а клетвѣ вынѣ да дрѣжимо к тебѣ: изномъчно: и како ховемо
сие все схранити: что се пише ѣ сием клетвѣ: тако да насъ ѣ 50
схрани на семь свѣтѣ и ѣ вѣдѣемъ: ако ли прѣстѣпимо: недно
ѡ сега: что смо вѣговорили с тобовъ: и вѣнчали здѣ: да ны
ѣ сѣпне: и сѣта вѣда: и вси сѣти кои се пише ѣ сием клетвѣ: на
семь свѣтѣ и на=номъ.

Уставом на пергаменту без печата, јамачно копија која је задржата у дубров. канцеларији. — СС. 4; MS. XXVIII; Рат. окáz. X; Јиреч. Ист. Ср. I² 224; Год. III, 426.

15. Потврђује Дубровчанима раније повластице (прве половине 1238 г.)

† Ће Стефанъ владѣславъ с помокию вѣжнѡвъ краѣ всѣхъ раш-
киѣ · змѣ · и дишклити · и далмацие · и тровѣние и захѣмне · вѣв-
каваю се вамъ · гостемъ · дѣдинѣмъ ми и вчинѣмъ · и моимъ · кнезѣ
дѣбровѣчкомъ · и всѣмъ властеломъ · и всои вѣкинѣ граѣскои · ѡ
мала до велиѣ · своимъ си хѣтѣнемъ · чистѣмъ срацемъ · безъ вѣса 5
кога пронаѣства · вѣкорѣ ѡ дѣнѣнега дѣне · ако ми стонте ѣ сием
клетвѣ · ѣ кою ми се сте клели · да и до моего живота · да вы
дрѣжѣ · ѣ всакон правѣдѣ ка вы ѣ дрѣжалъ · дѣдѣ · и ѡцѣ мѣ · и да
вы не створю никоегарѣ зѣла · никимѣре конѣцемъ · докѣ не створю
сѣ вами тѣрѣхъ сѣдѣ · ако ли сие прѣстѣплю · да ме ѣ сѣпне · и 10
сѣта вѣда · и вси сѣти вѣгожѣши ѣ ѣ ѡ вѣка

**СТЕФАНЪ ВЛАДИСЛАВЪ С ПОМОКИЮ ВѢЖНѢВЪ
КРАѢ ВСѢХЪ РАШКИХЪ ЗМѢ И ПРИМОРСКИХЪ**

Уставом на пергаменту; потпис црним у лигатурама, печат мали обешен, натпис нечитак. — СС. 8; MS. XXXI; Рат. Окáz. XI; Јиреч. Ист. Ср. I², 224; Год. III, 426.

16. Протестује код Дубровчана што му робе његове људе

(јуна 1238 — лета 1240)

† по милести вѣжнѣи ја Стефанъ владѣславъ пише те кнеже дѣ-
бровѣчски и всѣмъ вѣпкинѣ · ја смѣ ималъ к вамъ вѣвѣтъ · да
приѣмѣ томѣ градѣ: и да мѣ работамъ вѣзѣ еговѣ почѣсть · а ви
сте се вѣвѣкали и рекѣли: да си сѣде твоѣ села свободно: и твои
лѣдие: да ја смѣ былъ рекѣ моимъ лѣдемъ да се не бое: ницѣтаре 5
да вы како си се сте наѣчили: по клетвѣвѣ наша села: и наше
боларѣ имати: такози сте и мѣмъ вчинили: давши свою рѣкѣ и
свою вѣрѣ тѣре моѣ села пѣкнили и боларѣ ели а дрѣге исѣкѣли да
ѣ томѣ ѣ да расѣди: на комъ ѣ клетвѣ вѣста · а ви що можете
чинити чините: ѣ вы дан здравне. 10

Стефанъ Владиславъ

Споља: кнезѣ дѣбровѣчкомъ ... и всѣмъ вѣпкинѣ.

На малом комадићу пергаменту, полууставом. — СС. 9;
MS. XXV; Рат. окáz. XIII.

17. Дубровчани му се извињују да с њиховим знањем није плењена његова земља и да унапредак неће бити

(јуна 1238 — лето 1240) у Дубровнику.

† вѣ имѣ ѡца · и сѣна · и стаго дѣа · аминѣ.
азѣ николавъ тонисѣто кнезѣ дѣбровѣчски · и сѣдѣи · и вѣкѣ-
ници · клѣсѣмо сѣк тѣбе велѣнемъ краљу владиславѣ · дѣ ми обѣто-
ваниѣ и писанне кѣк мѣмѣ ни несть · ми и наша вѣпкина право
и вѣрно сѣмо дерѣжали · и ѡ ѣ села напредѣ тѣзи писанне · и то 5
вѣбетованиѣ хоѣемо дерѣжати · вѣкѣ памѣтѣ ·
а за сию обѣтованне потвѣрдимо · дѣ ни за наша сѣветѣ · ни
за свѣта ѡ вѣпкина граѣска · владимирѣ не пѣновѣлъ твою

змѣ · и ѿ селѣ напредѣ съ нашимъ светомъ ѿ нашего града ·
ни владимиръ · ни инѣни твои врагъ · да не плени твою змѣ. 10

Уставом на малом комадићу пергамента, печат откинут (а у MS. стоји да виси). — СС. 9; MS. XXVI; Рат. окáz. XIV. (Датирање према кнезовању Тонистову.)

18. Опрашта Дубровчанима могорише од Жрновнице

(око 1240)

† Степанъ владиславъ милостию вѣжновъ краљ сръбски даваю
свою милость приѣтелемъ своимъ властеломъ дѣбровъчскимъ и
всѣмъ ѿвѣкинѣ градскон и працаю имъ могорише что сѣ давали
ѿ жрновнице и никимъ коньцемъ да имъ се сие не потвори ни
ѿ моего врата ни ѿ приснога кога любо до колѣ стое съ мновъ 5
с праваѣ кою имамъ с ними кто ли сие потвори да е проклетъ
ѿ ба и ѿ всѣхъ стѣ

Стефан Владиславъ помокию вѣжновъ Краљ Сръбски.

На пергаменту, потпис крупним словима с лигатурама, црним; печат обешен окрњен, с једне стране краљ на престолу и виде се остаци кружног натписа ...ав крл всѣх раш...; с друге стране коњаник у трку с копљем, а запис около окрњен и што је остало, нечитко. — СС. 7; MS. XXXIII; Рат. окáz. XII; Зак. спом. 147.

VIII КРАЉ СТЕФАН УРОШ (ПРВИ)

19. Дубровчани му обећавају да неће допустити да му краљица Владислављева какво зло учини

(1243) у Дубровнику

† Ђе имѣ · ѿца · и сѣна · и сѣаго · дѣа · аминъ · азъ жанъ миѡнилъ
кнезь дѣбровъчки · съ воларими · дѣбровъчкими · тебе вѣимъ краљ

рашъкомъ · и поморъскомъ стефанъ урошъ · с гана ба вѣсѣдѣрь ·
жителя · и с пречистѣ ѿго матеръ дѣвию марию · и с честѣни
животвореци крѣстѣ гани · и с сѣа вѣжа еванѣгѣлиа · и с · дѣ · еванѣ · 5
гѣсте · кѣнемъ сѣ. Икорѣ · ни съ нашимъ сѣтомъ · ни съ нашимъ
вѣдениемъ · кралица владисавља · нѣсѣ нашего града · ни по морѣ ·
ни по сѣсѣ · ни с босѣнѣ · да не пошлаѣ ни книга · ни сѣ · на
твоѣ зло · а сѣ чинимо съ хѣтениемъ твога сла юрько · и съ на ·
шемъ хѣтениемъ · акѣ ли сѣ пристѣпимо · да ни ѿ сѣпѣнѣ и сѣа 10
ѿрѣдица · и честѣни кѣрѣстѣ · и всѣи сѣе вѣе.

† Я Б В Г Д Е Ж З И І Ю К Л

Уставом на пергаменту, препис без печата, (руком којом и Нинослављева повеља). — Доњи део слова пресечен је и јамачно су остала у врху повеље послате с печатом Урошу. — СС. 11; MS. XXXVII; Рат. окáz. XVI.

20. Потврђује очеву повељу о трговини

(1252), 13. августа

† Ђиѣ мое повелѣниѣ · пише краљевство ми · любовьномъ си ·
присьномъ кнезь дѣбровъчскомъ · марѣцѣлѣ геѡргѣи · и всѣмъ
властеломъ · и всѣмъ ѿвѣкинѣ граѣскон. Икорѣ · ѿ сѣго дѣне · гѣ ·
авгѣста · до сѣда · кон поставѣламо · по законъ наши прѣви · да си
хѣде ваши кѣпѣци · по мое ѿвлаѣти · своѣдно · никомѣре зло не · 5
вѣрѣни. И паче ако си хѣте ити с тѣмъ змѣ · с вѣплами · своимъ ·
да си идѣ · никомѣре зѣраненомъ не прѣге да гредѣ на трѣге кра ·
левства ми · и подавѣше дохѣдекъ гѣдски · ни · талѡже(!) да хѣде по
змѣамъ · продаюкѣ · ако ли си кѣто ѡнѣхъ зѣлюбѣ стати близа ради
или на сѣници · или гѣ · да си стане · и кинѣ да даю дохѣдекъ · 10
гѣдски · кто ли се ѿвѣрѣте прѣсѣдѣшавъ · повелѣниѣ краљевства ми да
се накаже гневомъ наказаниемъ краљевства ми · ѿвѣрѣ ли сѣ кто
ѿ нихъ трѣговѣцѣ · нѣ шедѣ на трѣгѣ · или гѣде гѣде ставѣ нѣ
давѣ зрѣченога дохѣка · краљевства ми · да нѣ сѣ · змѣ · 25.03.2011
како е и прѣги · нѣземано · нѣ шѣ · шимъ на трѣгѣ гѣдски · нѣ ·
ли ми правѣдѣ · и привѣрѣжѣ намъ клѣтѣмъ мон властеланъ кон хѣе

БИТИ НА СЪДѢ И ЗРЕЧЕ ИМѢ · ЗРОКЪ · ТАКЪЦИ ЗРОКЪ КАКО БЪДЕ МОЖНО
И КЪПЬЦЕ^{МЪ} ЗЪВРАТИТИ СѢ И ГРАДЪ ИХЪ СВОБОДНО СЪ СВѢМИ СВО-
ИМИ ПРАВДАМИ · АКО ЛИ СЕ КТО ШЕРЕТЕ ПРѢЗЪ ЗРОКЪ · ИЛИ И МОЕ
ШЕЛАСТИ · ИЛИ И ТЪГЕН ЗМѢ ДА ИМѢ СЕ КЪПЛИИ ЗЪМЕ · ЗЧИНЕ ЛИ МИ
ПРАВДА · И ЗСЪХОТЕ ИМАТИ ЧЪТЪ · КРАЛЕВЪСТВЪ МИ · КАКО СЪ ИМАЛИ
ГАНЪ ШЦЪ МИ КАКО МИ СЕ СЪ ШЕВКАЛИ · И ПОДАДЕ МИ · ЦЮ МИ СЪ СИ ИХЪ
ВЛАСТЕЛѢ ШЕТЕВАЛИ · БРѢТЬ АНДРЕИ · И СКОИМЪ СИ БРАТОМЪ СОЛОМОНЪ
И ТЪДОРЪ БЪДАЧИКЪ · И ПЕТРЪ ЖЪНЪ БЪДАНИКЪ · ДА СТОЮ К НИМЪ · И
ТОМЪ ШЕТЕЛѢ · КОИМЪ ИМЪ СЕ^{МЪ} КЛЕЛЪ ПРЕГНЕМЪ КНЕЗЪ · ЖАНЪ МИХАИЛЪ
И И СЕГАНЕМЪ ПОТВЕРЖЕНИЕ ДО КОЛѢ ШНИ НАЧНЪ КЪ МНѢ СТОЯТИ
И ПРАВОШЕРОНОИ ВЕРЕ · И СШЕ МОЕ ШЕВЕЛѢНИЕ · ДА ИМЪ БЪДЕ ШТЕВЕР-
ЖЕНИЕ · СШЕ · ЗРОШЪ ПО МѢТИ.

Уставом, на пергаменту, без печата. (Биће дубровачки препис). — СС. 23; MS. XLII; Год. III. 426.

21. Потврђује повељу очеву о повластицама

1254. 23 августа

† И Стефанъ зрощъ с помокию · вѣжiovъ кра^а все сръбске зем-
ле и поморьѣке · ѡбѣтѡю се присномъ си кнезѡ дѣбровьчѣкомъ ·
златѡ андрѣи · и всѣмъ властеломъ дѣбровьчѣкимъ · и всѣмъ
ѡбкинѣмъ гра^аской · ѡ гдѣ бѣ всѣдръжителѣ · и ѡ прѣчистѡю его ма-
терь · и ѡ сѣты и чѣстны и животворещи крѣъ гдѣ · и ѡ сѣа вѣжioвъ 5
евангелиѣ · и ѡ все сѣе бѣ ѡгодивъше ѡмъ вѣка. Ико землю и вино-
градѣ что сѣ дръжали · до ѡмрътнѣа гдѣ ми ѡца да си ю дръ-
жите. И потола что се наиде посажено виногра^ами · или земле
приемъше · да се сѣдомъ исправи · да что сѣдѣ ѡкаже кра^алевъствѡ
ми бѣди кра^алевъствѡ ми а что ва^амъ покаже то ва^амъ. Сѣдѣ да 10
стае ѡмъ ми^ахoнoлѣ днѣ до гюргева днѣ · кѣди ви бѣде тѣбѣ. И
сѣдѣ да стае · гдѣ е и прѣге столѣъ ѡ днѣ гдѣ ми ѡца. Сѣдѣце
ѡбoе до се клянѡ ико да право сѣдѣ · Кѡмерька аке постави
кра^алевъство ми да стои ѡ законѣ ѡчинѣ ми. И ако се кога годѣ
кривина чини мегю лю^ами кра^алевъства ми и мегю лю^ами вашими 15
да се сѣдомъ исправляѣа. Бoнска кра^алевъства ми · гдѣ любо на-

ходи люди ваше · или съ тръгомь · или бес тръга · да имь никое-
гаре зла не зчини. Съ грады кралевѣтва ми да си живѣте ꙗко
конѣ како сте жили ꙗко дѣи г҃а ми ѿца. И ако се оберѣте члвкъ
земле кралевѣтва ми всѣхънъ вашемꙋ члвкꙋ · да мꙋ мое сѣдце 20
издаю добытъкы · аке ли мꙋ добытка не стече · а ѡни да подаю
кривца самога · до зрока доколѣ сѣдце зрекꙋ · Яко ли га сѣдце
не издаде · да гдѣ ми правѣда скаже ззети тѣ длѣ да га ззме
кралевѣтво ми и да га постави гдѣ га бѣде право поставити.
И да вы дрѹжи кралевѣтво ми ꙗко чти како вы е дрѹжа г҃нь ми 25
ѿцы · нѣ ако и вы начнете стояти кралевѣтвꙋ мы · како сте сто-
тали г҃нꙋ ми ѿцꙋ. И аке кто прибегне ѿ ваꙋ ꙗ землю кра-
левѣтва ми · да не испакости вамъ ничто стое ꙗ земли кра-
левѣтва ми. Трѹжници ваши да гредꙋ на врьсково · и давше
десетъкъ ѿ соли. И по тола да си гредꙋ кралевѣтва ми сквозѣ 30
мою землю свободно · а да ви се не земе ни что. И да гредꙋ
съ велимь трѹгомъ на трѹге кралевѣтва ми емьше ѿ каваꙋ дорн
до свиль · а что е мала къпль да си ю продаю · по земли кра-
левѣтва ми · ходеке свободно. И дрѹгомꙋ пришлꙋшꙋмꙋ къ ваꙋ князꙋ
конь того княза · да стою вынꙋ къ вамъ ꙗ сиемъ оберѣтѣ · до колѣ 35
ми и вы стойте ꙗ томъ оберѣтѣ · ꙗ что се сте оберѣтали кралевѣтвꙋ
ми. И ако хоче сие схранити кралевѣтво ми тако да ме бѣ
схрани · ꙗ си вѣкъ и ꙗ придѹши · † въ лѣто · э·ψ·ξ·в· енѣктионъ
· вї· мѣца авг҃ста · к·г· зтвержено би сие мое обещание прѣдъ арх-
хиепископомъ · и прѣдъ кнезомъ гюр҃гемъ · и прѣдъ жупаномъ стефаномъ 40
Стефанъ Урошь с помокню вѣжновъ Краль всѣхъ рашькихъ земель
и поморьскихъ

И сие швекианне быс гна краля · прѣдъ михиломъ пеженикемъ · и прѣдъ петромъ матенкемъ · и прѣдъ андрѣемъ · чрѣвикеиъ.

На пергаменту, полууставом, с великим обешением печатом с нечитким натписом. Потпис црним крупним словима с лигатурама. — СС. 29; MS. XLVI.

22 Дубровчани му се куну у мир и пријатељство

(1254)

† И кнезь дѣрвчѣки андрѣи злат · и вси властеле дѣрвчѣци · и вся ѡбщина граѣска ѡ мала до велика · какиемо се гѣиш краљу урош · ѡ га ѣа вседръжителѣ и ѡ прѣчистѣю его мѣрь · и ѡ сѣи и животворещи крѣ гаи · и ѡ сѣа бѣжиа евангелиѣ · и все сѣе ѣш годивше ѡ вѣка · съ правовъ вѣровъ чинѣ стѣмъ безъ всякога пропачства. И корѣ ѡ дѣиша дѣе да имамо краљѣтѣ ти всакѣ почѣсть госпѣскѣ · ѣкоре е была гѣиш ни дѣдѣ ти и ѡцѣ ти. И что е гѣ непочти твоѣи всега тога да се варѣмо. Землю кою сѣдѣ покаже краљѣтѣ ти да нѣмамо за ню печали · ни да е садимо бесѣ твоега повелѣниѣ. И кон се виногради присѣдѣ къ тебѣ вино тога лѣта да си е ѡзмеш. И ако се згоди тебѣ коѣ печа · и бѣде ти прити ѡ нашѣ гра · или госпѣи ни кралицѣ · или твоимъ властелѣмъ или твоимъ людемъ кон бѣдѣ вѣрни краљѣтѣ ти да те примемо · и ѡ то вѣмѣ да не ѡспоменемо никоегѣе дѣлга никомѣре ѡзрокомъ. И да прѣмамо тебѣ ѣко и сами себѣ. Жито и вино кое се начне продавати ѡ градѣ · да се не подражи твоихъ ради люди · нѣ да се продае ѣко нашимъ людемъ тако и твоимъ. И бесѣда ѡбекега да не ѡчинимо никоегѣе бесѣправѣѣ члѣкѣ землѣ твое. И бесѣдѣце краљѣтѣ ти да не сѣдимѣ члѣкѣ землѣ твое · чѣла ѣмѣ краљѣтѣ ти кою смо плѣновали. И ѣсть ѡ насѣ до пришѣствѣ твоега къ намъ да ю подамо. И ѣко кога граѣнина ѡсѣди ѡбѣки сѣдѣ · да подаемо еговѣ докытѣкѣ · ѣко ли мѣ добытка не стече · а мы самога кривѣа да даемо своѣмъ главоѣ · до колѣ сѣдѣце ѡговоре да се плати · не плати ли се до ѡрока · да по тола да е ѡстало на воли краљѣтѣ ти: И ѣко кто привѣгне ѡ гнѣва краљѣтѣ ти ѡ граѣ нашѣ · да ѡ насѣ стѣе никоегѣе зѣла да не имѣ чинити земли краљѣтѣ ти · кѣмерѣка да дрѣжимо краљѣтѣ ти ѡ законѣ гѣа ни ѡца ти · и съ кѣпловѣ ѣко се кто наидѣ ѡ нашихъ члѣкѣ хѣде по ѣмѣ краљѣтѣ ти свѣнѣ трѣгѣ с коѣе ни нѣ рекѣо хѣдити краљѣтѣ ти · да что бѣде хѣтѣниѣ ѡчинити ѡ ныхъ то да

ѡчинѣи · И ѣко кон годѣ кнезь прѣходи к намъ · вынѣ да стоимѣ ѡ сѣмѣ ѡбѣтѣ ѡ кои се смо клеѣи краљѣтѣ ти. И сѣе все ѣко хѣеко сѣхранити краљѣтѣ ти тако да ни не ѡбѣе бѣи ѡ мѣи бѣжиа и вси сѣи.

На пергаменту. Курсивом без печата. — СС. 35; MS XLVII

23 Тражи да му без одлагања исплате кумерак или сољу или златом

(1265.)

† ѡбѣовномѣ ми прѣкѣтелѣ краљѣствѣа ми кнезь дѣрвчѣскомѣ жанѣ кѣринѣ и вѣсон ѡпѣкинѣ градѣскѣ: ере ми стѣ писали за соль за кѣлѣгерѣвѣ за никѣновѣ: ѣко е ѡ климѣ нѣрке въ рѣцѣ: то ви знѣте добрѣ мон кѣмѣрькѣ и никѣновѣ нѣ сталѣ ѡнон рѣцѣ лише ѡ ваше ѡпѣкинѣ: да ѡ томѣ ми се изѣложни не чинѣ нѣте: нѣ ѣко кога чѣете кривѣа ви ми ѡзмѣше подѣнте или соль или злато: и не мѣзѣте мѣ никакѣре сѣместѣ нѣ мѣ прѣдѣнте или соль или злато: дѣ ви знѣте ере ѣ некѣ порѣкиномѣ мое рѣчи а не тѣкѣмо никѣнѣ бѣи ви дан зѣравнѣ

СТЕФАНЪ: УРОШЪ: КРАЉЪ КѢЕ СРЕБСКЕ ЗЕМЛЕ

Оригинал био у проте Ђ. Николајевиѣа. — СС. 12; MS. XLIX.

IX ОДОЛА ПРЕДЕНИѢ С КРАИЊАНИМА

24 и Дубровчани међусобно утврђују мир и пријатељство

1247. 11. фебруара у Дубровнику

† Ђѣ имѣ · ѡца · и сѣна · и сѣаго · дѣа · аминѣ. Дѣта ѡпѣлѣчениѣ. га. нашего · ѣсѣ хѣ · тѣсѣца · дѣе ста · мѣ · 25 · 03 · 20 · ѡдола сѣнѣ прѣдѣнѣ · ѣсѣ краѣна · сѣлѣ ѡб монѣхъ старѣхъ · нѣхъ · прѣѣтелѣнѣхъ · и ѡб вѣсѣхъ людехъ краѣнаѣхъ · и за мѣи · прѣ-

дохъ ѿ дѣровьникъ · поставити вѣчѣни миръ и любевъ · мегъ кра- 5
 нанехъ · и мегъ дѣровьчанехъ: И съ сѣдѣцѣ · и съ вѣтъниці · и съ
 своихъ шѣкина дѣровьчѣка · вѣчѣни миръ · и любевъ · по клетѣва
 сѣаго еванѣлиа потвердихъ и присегохъ · да краинанѣ · не пакосте
 дѣровьчаномъ · ни людемъ · ни добитѣхъ · ни змѣи · ихъ ни шемъ
 ки сѣ подѣ кнезѣтѣ · ихъ и паче по инѣни некои да имъ не чинимо 10
 пакостити: И ѿ предѣлихъ кнезѣство ихъ · никомѣрѣ · да не пако-
 стимо: И да си имаю поити краинане пакостити некому венъ
 ѿ кнезѣтѣ дѣровьчѣко: пондѣкѣ · и придѣкѣ · да не чинѣ при-
 станище ѿ дѣровьникъ: И да дѣровьчане пондѣ на шѣмин-
 шане · ми краинане · никакѣрѣ да дамо алѣминшаномъ · ни светѣ 15
 ни вѣкѣхъ: а дѣровьчаномъ да дамо керѣмъ ако ю имѣтъ тре-
 бовати. Яко неки краинани пакости · или има пакостити дѣ-
 ровьчаномъ: или предѣлихъ кнезѣство дѣровьчѣкихъ · шѣзи кра-
 инани да приде ѿ дѣровьникъ · и ѿ дворъ дѣровьчѣки · чини
 правинѣ · даюкѣ за сѣ порѣчѣники · да правинѣ чини: ако испадѣ 20
 да плати · съ своимъ добитѣкомъ що бѣде испѣхавилъ: ако не има
 чимъ платити · да се да самъ по герѣ: а да неки краинани · съ
 инимъ некое древо · чини пре-сѣ · що юсть зде писано · и па-
 кости · да шѣ краинани приде ѿ дѣровьникъ · и предѣ дѣровь-
 чѣки дворъ чини правинѣ: како юсть зде пре писано: ако ли 25
 шѣзи краинани · не приде · ѿ дѣровьникъ · чинити правинѣ · да
 га ми ѿ насъ ѿверѣжемо: и що бѣде пакостилъ · да платимо:
 И съ шѣцинатомъ · хоцѣмъ имѣти любевъ · и миръ · до коле шѣни
 стою подѣ столъ · дѣровьчѣки: И всѣ краинане · на всако ѣ го-
 дище · да поновимо сизи · ротѣ: Я всаки краинани · ѿ · дѣ · го- 30
 дище напредѣ · всакъ за сѣ · да сѣ ѿ си миръ присеже: а ки
 краинани · се ѿ семъ не роти · да га не примемо мегъ насъ ѿ
 векѣ · не да бѣде свѣнъ насъ · и паче всѣ ѣгово да затирамо ·
 † Я ми сѣдѣци · вѣтъниці · и вса шѣкина града · дѣровьчѣска ·
 кельнемо сѣ ѿ сѣго вѣже еванѣлиа · да ми сами за насъ · ни по 35
 дрѣзи за насъ · да не пакостимо тебе шдолѣ · предѣникѣ · слѣ · ни
 твоими старими · ни присѣнимъ ти: ни краинаномъ · ни предѣ-
 лехъ вашихъ · не паче да имамо със вами вѣчѣни миръ: а да неки
 краинани: има що искати на дѣровьчанина · ѿ то що юсть

минѣло: или ѿ селѣ напредѣ: приди шѣ краинани ѿ дѣровь- 40
 никъ предѣ нашъ дворъ: да мѣ чинимо правинѣ ѿ ѣгово де-
 битѣхъ · или шного самага градинна дамо по герѣ: да га пра-
 вина повали.:

На комадиѣу пергаментѣ обешену о печатѣ;

Ѣ поклоненнемъ: кнеза: дрѣжимира: ѿ братѣ: ѣго дѣдо-
 мирицѣ и ѿ: ѣжебодѣцѣ: и ѿ тѣрдѣницѣ: и ѿ бѣлимира: 45
 и ѿ · стоаницѣ: и ѿ градинѣ: ходимирица: и ѿ синовѣцѣ:
 ѣго: и разѣмѣнѣ вѣлкасицѣ: лѣбимо: вашѣ: мирѣ: и вашѣ: до-
 бротѣ: и ѿ все опѣцине: приде одола: братѣ: нашѣ: и грѣгрѣ:
 ѿ кнеза дѣровьчѣкого: и шгѣнаше ны в клетѣвѣ: и приста-
 смо: рѣ (?)¹ тѣ клетѣвѣ: и вѣрѣево: ѿ нѣ: 50

¹ у MS. читано: нѣ

Уставом, на пергаменту, с обешением дубровачким печатом. — У врху су остаци доѣ половине пресечених слова — MS. XXXVIII; Acta Albanica I, 58.

X КНЕЗ ЧРНОМИР

25. кори Дубровчане што му преко клетве робе ѣуде и отимају им имаѣе

(1252—1254)

† ѿ кнеза чрномира драгомъ ми приѣтелѣ кнезѣ дѣровьчѣкомъ
 георѣги мерѣсили и всѣмъ властелом дѣровьчѣки се що ми сте
 писали и порѣчали всѣ разѣмѣхъ да ере сте рекѣли ми дрѣжимо
 вѣрѣ и приѣтельство тѣбѣ и твоимъ лѣдемъ то властеле не могѣ
 †а покрѣти види се та вѣра и приѣтельство придоше ваш (!) лѣдне 5
 и еше моего чѣвѣка лѣкана и добитѣкѣ шзѣше и послахъ къ вамъ
 вратѣте ми и не дасте ницѣаре нѣ паче га продасте и пакъ есте
 дрѣге лѣди три чѣвѣке тѣре женѣ и пакъ послахъ къ ва и не дасте
 ми-хъ нѣ е продасте едѣне за море а дрѣбѣ ка не си хѣтѣли и
 пакъ ми есте моего чѣвѣка рѣхотѣ и продасте га и пакъ ми есте 10

кѣ(!) · съ мѣновъ добровъ хътение ·
 8 гана ѿа · и 8 чѣстѣни живо-
 творещи хъ ѿ · и 8 ѿцъ · де-
 вию · марию · и 8 ѿто евангѣлие
 вѣние · и 8 · тѣ · сѣтихъ ѿтѣ ·
 иже 8 никеи · и 8 сѣтихъ мѣче-
 никъ власи · димитри · [и к]а
 вѣси сѣти 8 годивыше ѿ ѿ вѣка ·
 8 вѣчѣни² миръ · по старѣ за-
 конѣ · а ѿ жѣпанъ радославъ семь
 верѣни клетѣвеникъ гана крало
 8 герьскомѣ · а ѿ денѣшѣни дѣ ·
 напредѣ · прокѣ мою силѣ · съ мо-
 имъ лѣди · да вѣ(!) держанъ чини-
 [т]и ратѣ крало 8 рошѣ и ѿгови
 людимъ · доколе · вашъ градъ дѣ-
 бровьникъ · стои 8 ратѣ · съ кра-
 лемъ 8 рошѣ · и съ ѿгови люди ·
 а ѿ жѣпанъ радославъ · и мои
 люди · кои имамъ и кои 8 чѣнѣ
 имѣти · да спасемо · и стрѣзѣмо ·
 по морѣ · и по змѣ · | вѣсе люди
 дѣбровьчѣкѣ · 8 теле ихъ · и 8
 добитекъ ихъ · гдѣ имамъ силѣ
 имѣти · ако ли ѿ самъ · или мои
 люди бѣсѣмо нещѣ пакостили ·
 некимъ дѣбровьчанинѣ или те-
 ломъ или добитекъ ихъ · ѿ жѣпанъ
 радославъ · да мѣ вѣсе вракѣ · или
 да мѣ чинѣ вѣсе вратити · на
 пельно · ако ли не бѣхъ могъ
 чинити · · · · · вратити · то · ѿ
 шнѣхъ кои бѣхъ имъ пакостили ·
 ѿ да имъ то · ѿ мѣ [плак]ѣ ·

чѣкон · с моимъ добримъ хѣтѣ · 10
 ниимъ · · · · · чѣстѣни ·
 · · · · · крѣсть ѿнѣ и 8 сѣтѣ вѣтѣ дѣ-
 вою · · · · · евангѣлие
 · · · · · сѣтихъ ѿтѣ
 иже вѣ · · · · · сѣтихъ мѣче- 15
 никъ власи димитри · и · · · ·
 вѣсе сѣтѣ · · · · · вѣка
 · · · · · старомѣ ·
 · · · · · а · · · · · есмъ
 вѣкрѣнъ · · · · · кралѣ 20
 8 герьскомѣ · а ѿ дѣнѣшѣни · · · ·
 напредѣ · противѣ моѣи силѣ · и
 с моими лѣдѣми · да вѣдѣ дѣр-
 жанъ · · кралѣ · · и ѿговѣмъ
 лѣдемъ · доколѣ · · · · · 25
 · · · · · 8 ратѣ стои кра-
 лемъ · · · · · ѿговѣмъ лѣдѣми ·
 а · · · · · рѣславъ · · · ·
 лѣдѣ кое · · · · · кое 8 чѣнѣ
 имѣти · да сѣсемо и сѣрѣжемо · 30
 по морѣ и по сѣхѣ · · · · ·
 · · · · · тѣла ихъ и
 добытѣкъ ихъ · гдѣ имаю · · · ·
 имѣти · · · · · кѣ самъ · · · ·
 лѣдѣ · · · · · нѣчѣто · · · · 35
 нѣкоемъ · · · · · тѣ-
 лѣ · · · · · добытѣкъ ихъ · кѣ · · · ·
 рѣславъ · · · · ·
 · · · · · вратити вѣсе · · · ·
 пельно · · · · · 40
 чинити вратити · · · · · ѿ
 онѣхъ коими(!) бѣхъ пакостили ·
 кѣ · · · · ·

²) кѣ преправљено од ѣ.

а ѿ с моими люди · кои имамъ ·
 и съ кои имамъ имѣти · вѣдѣ
 дѣржанъ 8 клетѣвѣ · и 8 мирѣ ·
 съ великомъ ганомъ миѣиломъ
 ѿрѣ · вѣльгарьскимъ · и съ своимъ
 людимъ · како стои шѣ нимъ ·
 граѣ · дѣбровьчѣки · доколе и ѿ
 стои 8 клетѣвѣ · и 8 мирѣ · съ
 граѣ дѣбровьчѣки · И ако ѿ чѣю
 нѣкое зло на ваши кѣпѣци ·
 или на вашѣ граѣ · да ви ѿ
 томъ 8 скорѣ дамъ ведѣние · а ни
 ѿ самъ · жѣпанъ радославъ ни
 мои люди · да не придемо на
 вашѣ граѣ дѣбровьникъ · ни на
 ваше предѣлѣхъ · съ ваше врагѣ ·
 8 никере времѣ · и пачѣ моимъ
 люди хошѣ повелѣвати да не
 придѣ · на васъ · а да некои · де-
 лькѣ · вѣде мѣгѣ мои люди кои
 сѣ · или кои вѣдѣ мои люди · и мѣ-
 гѣ дѣбровьчанѣ · или да некои пленъ
 сѣ чини 8 мирѣ · мѣгѣ насъ и мѣгѣ
 дѣбровьчанѣ · да се то съ пра-
 виномъ исправи · по стари за-
 конѣ · кои ѣсть мѣгѣ дѣбровь-
 чѣки граѣ · и мѣгѣ кнежѣство
 хѣмьско · И вѣси дѣбровьчанѣ ·
 по вѣсе моѣ змѣ · | коѣ си
 имамъ · и коѣ ми да бѣ при-
 ѣти · да си свободно · придѣ ·
 стою · и пои[дѣ спасѣ]но · и вѣсѣ
 пакости · 8 телехъ · и 8 добитекъ
 ихъ · како си, сѣ били · 8 старихъ
 дѣи · и ако ви бѣла некои са ·

а кѣ с моими лѣдѣми кое имамъ ·
 или 8 чѣнѣ имѣти · вѣдѣ дѣр- 45
 жанъ · · · · ·
 · · · · · миѣиломъ ·
 царомъ вѣгарьскомъ · и съ ѿговѣми
 лѣдѣми · доколѣ 8 чѣнѣ стоѣти
 съ нимъ граѣ дѣбровьникъ · до- 50
 колѣ · царъ стои 8 клетѣвѣ и 8
 мирѣ · 3 граѣ дѣбровьникомъ ·
 и кѣко кѣ чѣю нѣкое зло на ва-
 ше кѣпѣце · · · · · вы ѿ
 томъ · · · · · вѣдѣ · 55
 кѣ · · · · · радославъ · · · ·
 · · · · · лѣдѣ · · · · ·
 · · · · ·
 · · · · · прѣдѣлѣхъ · съ вашими врагѣ ·
 8 никере времѣ · · · · · 60
 лѣдѣ · хошѣ заповѣдѣти · · · ·
 · · · · · да кои дѣлькѣ
 вѣде мѣгѣ моими лѣдѣми · · · ·
 · · · · · лѣдѣ · и мѣгѣ
 дѣбровьчани · или да кои наѣнѣ 65
 се 8 чини 8 мирѣ · мѣгѣ нами и
 мѣгѣ дѣбровьчани · · · · · испра-
 ви съ правомъ · по старомѣ
 законѣ · · · · · мѣгѣ дѣбровь-
 никомъ граѣ и мѣгѣ · · · · 70
 хѣмьско · · · · ·
 по вѣсѣ моѣ змѣ · кое · · · ·
 · · · · · кое · · · · · при-
 ѣти · · · · · свободно придѣ ·
 да си стои и поидѣ сѣсемо · · · · 75
 · · · · · тѣла ихъ и добытѣкъ
 · · · · ·
 · · · · ·
 дѣи · и кѣко ви бѣла нѣкое раз-

25.03.201

мота(!) мегѡ мѣе жѡпанъ радославъ
и мегѡ мои людие · и мегѡ гра^а
дѡбровъчъки · да се · с правиномъ ·
исъправи · по стари законъ · кон
иестъ мегѡ гра^а дѡбровъчъки · и
мегѡ, кнежество хѣмьско · а
миръ · да се нѣ рѡши: · Он сѡ
властелѣ^к хѣмьски · ки се · клеише ·
г^ань жѡпанъ радославъ · привѣ^нъ
злошеви^к · воиславъ мерькотикъ
шера^дь ивановикъ · семьюнъ вѡга^а
ринъ прѣдиславъ валькмирикъ ·
берько ра^авани^к · милтѣ^нъ хре^а
ликъ · бѣданъ · прѣвославикъ · бѣ^а
данъ радоевикъ · дѣсимиръ чѣръ^а
неновикъ · годенъ краимирикъ ·
проданъ поврѣ^новикъ · хрѣ^ала ра^а
дѣ^никъ · воиславъ радошеви^к: ·
† сътъникъ имотъски кле^а се ·
за все лѡдие радослав^а: ·
ако ли съ пристѡпимъ · да ни
бѣ съпъне · и сѣа вѣ^а · и вси
сѣи · аминь: ·

Уставом, на пергаменту, пе-
чат откинут. — MS. XLV.

мета: меѣ^а мно^а жѡпана рас-
лака: и меѣ^а мое лѡди: и меѣ^а 85
гра^а дѡбровъникъ: да се прави-
номъ . . . по старомѡ законѡ: ·
. . . меѣ^а . . . дѡбровъникъ и
меѣ^а кнежество хѣмьско а ми(!)
да се не 90
властеле хѣмьци кон . . . . .
. . . жѡпан раславъ: . . . . .
. . . . . мерькотикъ:
. . . . . семьюнъ вѡга^а
ринъ: . . . . . валькмирикъ: 95
. . . . . милтѣ^нъ . . . . .
. . . богданъ . . . . . богѣ^а
данъ . . . . . десимиръ чѣръ^а
нѣ^новикъ: годѣ^нъ . . . . .
. . . поврѣ^новикъ: хрѣ^ала . 100
. . . . .
. . . . . все . . . . .
. . . сѣе прѣстѡпимо . . . . .
. . . . . богороца . . . 105
. . . . .

С печатом. Оригинал био у
проте Ђ.Николајевића. — СС. 20.

XII КРАЉИЦА ЈЕЛЕНА (УРОША I.)

28 Повеља о трговини и обећање да ће их што брже известити ако би краљ пошао с војском на Дубровник

(1267—8*) на св. Симеона (Богопримца 3 фебруара или
Ступника 31 августа) у Брњацима.

Јелѣна млѣтию вѣишвѣ кралица все српске земле и поморске
шѣ^атѡ се: архиепискѡпѡ дѡбровъчѡмѡ и кнезѡ и вси шпкинѣ

градѡскон: ѡ господа бѣ вседрѣжитѣла: · и ѡ прѣчистѡ него ма-
теръ: и ѡ чѣстны: и животворѣци крѣсть гѣ^а: и ѡ сѣа вѣишвѣ
еванѣгѣли^а: и триста и шѡмь десѣтъ: ѡ^ацѣ никѣ^аскихъ: и ѡ все 5
сѣе бѣ^а: · ѡ годивше ѡ вѣ^ака: како хѣю любити все гра^а: и како
мѡ при^аю: владыке: кое сѣ: ѡ градѣ · тако да га и га люблю:
и тако^а да мѡ при^аю · и ако при^адѡ кѡпци дѡбровъчѡ бес^а кра^а 1
ѡ мои дворъ шѡ имъ исхави моимъ^а посланиемъ^а или^а на^а мое^а
при^ателство^а или нѣкто властелинъ: или кто годѣ^а: все да имъ 10
га плакю: и ако имѣ хѣ^ати кра^а послати воискѡ на дѡбровникъ:
или гѣсѣ: или шѡ годѣ^а пакостити дѡбровникѡ: да е ѡ мене
вѣдѣ^ание ѡ градѣ колико нанвеке мѡгѡ брѣзо: и да сѣмъ ѡ всакѡ
вашѡ неволю: и овози га пишѡ маломѡ братѡ никѡлѣ: и братѡ
егоѡ: франѣ^ачискѡ: и госпомѡ дѡбровъчѡскимъ^а ми^ахонѡ бенѡ^а 15
ликю: и петрѡ богданикю: и сѣе писание пишѡ на семьюнъ дѣ^а
ѡ брѣ^ацѣхъ и овози имѣ: архиепискѡпа дѡбровъчѡго: алиарда и
кнеза дѡбровъчѡго · иванѡ сторлатъ: ѡ кое се вѣ^аме сѣа книга
писала: и га поставляю мою: печать на сѣен книзѣ:

ЈЕЛѢНА МЛѢТИЮ ВѢИШВѢ КРАЉИЦА (М. П.) ВСЕ СРПСКЕ ЗЕМЛЕ И ПОМОРСКЕ

*) Те је године био Дубр. кнез Иван Сторлат.

1) Ове речи додате између врта.

2) И ове исто тако.

3) до — место дѡ... заборавио ставити ра^ае над ѡ.

Уставом, на пергаменту, печат од воска обешен. У сре-
дини на престолу седи неко лице (сама Јелена?) а около је нат-
пис јелѣна кралица влѣстивѣ(?) . . . . . даље се не може прочитати. —
Потпис крупним словима и с лигатурама. — СС. 27; MS. LXVI.

29. Потврђује им држање винограда као што им је потврдио син јој краљ Урош

(1289.) на Котражи.

† пишѣ кра^авѣство ми да је
вѣдомо всакѡмѡ · ми^астѣ ство-
ри кра^авѣство ми шп^ацинѣ

Пише кра^авѣство ми да је вѣ-
домо всакѡмѡ · ми^астѣ ство-
ри кра^авѣство ми владѣшѡмѡ градѡ дѡ

25.03.20

дѣровъчѣкомъ цо си сѣ дрѣжали
винограде ѣ гана ми стопочивъ-
шега краѣ . то да си и сѣде трѣ-
же (!) и какѣ имѣ миѣть створишь
сѣнь краѣвства ми краѣ Урошь
такоге имѣ . и га стварамъ : а тѣ

имѣ миѣть створи краѣвство
ми на котражи . а тѣ бѣше сѣ-
днѣ болеславъ казньць мрънанъ
сѣднѣ десиславъ а приде ѿ нихъ
ѣ посльство краѣвствѣ ми лѣ-
каръ миѣиловиѣ и пирѣ гон-
славѣ . да кто се прѣтвори

да примѣ гнѣвъ и наказаніе
ѿ краѣвства ми а тѣде бѣше
имѣ кнезь дѣровъчаномъ маринъ
жорѣги.

ЈЕЛѢНА КРАЉИЦА

Курсивом, на пергаменту, пе-
чат нечитак. — СС 32; MS. LIX.

30. Даје разрешницу Николици од рачуна за држање трга (1304 пре 18 маја)

† любов'номъ ми сѣи и кѣмъ краѣ ми кнезь . дѣровъчѣкомъ маринъ
бадваръ . и сѣдѣмъ и вѣкниѣкомъ и ѿпчинѣ ѣсон знате ви како
краѣвѣ ми ...¹⁾ изкаше николицѣ жѣргова нетѣ за терѣге . де ми бѣхъ
повѣдел . . . . . ѣѣ ѣ ѿпкиникъ с жѣргома да изкахъ и ѿ касъ и
ѿвамо ѣ насъ изкахъ и не ѿвѣртохъ га . крива . и дел'ж(н)а . да 5

бровникъ и ѿсон ѿпкиникъ дѣро-
вачѣкомъ цѣо си сѣ дрѣжали [вино- 5
гра]де ѣ господина ми светопо-
чившаго хр . . . .¹⁾ краѣла тои да
си и сада дрѣже и кою имѣ ѣ
 . . . . . створио синѣ краѣвства
ми краѣ Урош[ъ тако]ге имѣ 10
и га створи х и потвѣрди х . . .
моѣ краѣвство и за векю чи-
стокою . . . . . ваніе тѣка бѣ сѣдѣ
болесавъ . . . . . и сѣдѣ десис-
лавъ а придоше ѣ покласар . . . 15
многѣпочтенѣога граѣ дѣровника
 . . . лѣкаръ миѣиловиѣ и пирѣ
гонсали[къ] . . . сѣи прѣтвори да
ѣ проклетъ ѿ бога . . . . . богорѣ-
родице и ѿдѣ свѣхъ свѣтихъ 20
божи . . . . . гнѣвъ ѿ краѣвства ми
и наказанъ . . . . . и ѣ тои време
беше кнезь ѣ дѣровни . . . . . ма-
ринъ мажѣргѣовиѣ

ЈЕЛѢНА КРАЉИЦА

¹⁾ Што је тачкама обележено, ош-
тећено.

Препис у Cod. Ragus. л. 26а.

кланахъ (?)²⁾ се ѿ сѣль краѣвѣ ми за ѿ делѣ да га не ише . ни
мѣ деѣженъ да сѣ мѣ ѣ милствѣ краѣвѣ ми ходити своѣлноѣ по
моѣи землиѣ како то и дрѣзи^м вашиѣ дѣровчаномъ паче и боле

ЈЕЛѢНА КРАЉИЦА

10

Споља: † любовномъ ми сѣи (м. п.) и кѣмъ кнезь дѣровчѣ-
комъ и ѣсон ѿпчинѣ.

¹⁾ Оштећено.

²⁾ У Спом. читано: кланъ мѣ.

На хартији, печат нечитак. — Сп. XI, 5; MS. LXIV.

XIII ПОПОВСКА ОПШТИНА

31. протестује против насиља и тражи станак за суђење

(XIII. век)

† ѿ поповске ѿпкине кнезь дѣровъчѣкомъ и граѣскои ѿ[п]кинѣ :
то ере смо ѣговорили станѣкм ѿ ѣзъмѣхъ ѣ недѣлѣ : да ви ни
сте рекли да се станемо на-нои странѣ рѣке : некемо-ти къ вама
на ѿнѣ странѣ дѣ ни нѣ законъ : дѣ ви радославъ давше рѣкѣ
тере га везасте : да-ко кемо правомъ станѣ : ѣ ки дѣнѣ дѣрѣдѣвѣ 5
дѣнѣ ѣ тѣде дѣнѣ да се станемо ѣ затонѣ : дѣ имамо властѣльскѣ
потрѣбѣ : и како ѣ ваша правина ѣговористе да пѣтника прѣдаде
трѣстеничанѣ на станѣцѣ тере¹ ѣ климѣ никѣвиѣ² хранишѣ ѣ граѣ
привѣль бог ви дан здравіе.

Споља: кнезь и ѿпкиникѣ.

10

¹ једно слово нечитко.

² У MS читамо: тере — еклѣ Мѣниѣвиѣ; у СС.: тере рекѣ Мѣниѣ.

На пергаменту, уставом. — СС. II; MS. XII.

25.03

XIV КНЕЗ БУРА (КАЧИТЪ ИЗ ОМИША.)

32. моли Дубровчане да с њим буду у миру

(1276)

† кнезъ дѣбровъчскомъ и всѣмъ властелемъ и сѣдѣцамъ и всѣмъ (!) ѡбѣщанѣмъ · дѣбровъчскомъ ѡ кнеза ѡбре много покланение: вы вѣсте властеле кѣда на ны подѣ дръва заморьска и бѣнетъчска на нашъ градъ: тѣда ваша дръва польгѣ ихъ гредѣ на ны и мы с томъ нѣмамо гнѣва на вы · да съда сѣ ходили мои жѣлаче кѣ е даль 5 краль владиславъ мѣнѣ и мои женѣ а свои кѣкери прѣдѣ вашъ градъ по заповѣди крала Уроша · да молѣ кнеза вашего и васъ како да бисте с тѣмъ не зѣлѣдовали: како и мы не зѣлѣдемо васъ кѣда гредете на нашъ градъ · да молитѣ кнеза вашего како би-мѣ рѣкѣ даль и сѣ вами да би сѣдѣли не боеке сѣ: ако ли 10 имѣ хокете кою пакѣсть счинити и чѣкетѣ · то мѣнѣ чинитѣ: дѣ ихъ е чѣкета моѣ и корысть ихъ моѣ и молѣ кнеза вашего како би сѣписалъ что е егова вола и ваша · да би ми сѣдаль по сѣхъ послѣхъ это (!) ти гредѣ ѡрокъ кнеза ѡзора именѣмъ братославъ сѣ потѣникомъ кѣ кнезѣ вашему и что говори ѡрокъ кнеза ѡзора 15 имѣте мѣ, вѣрѣ како самомѣ ѡзорѣ: дѣ мѣ сѣ ѡтет... гредѣ кѣ вамѣ:

Споља: кнезъ дѣбровъчскомъ и всѣмъ властелемъ

· На пергаменту, уставом, брз печата. — СС. 10; MS. LVI; Год. III. 428.

XV КРАЉ СТЕФАН (ДРАГУТИН)

33. Повеља о трговини

(1281)

† пише кралѣвство ми кнезъ дѣбровъчскомъ николѣ маврижинѣ и сѣдѣцамъ и вѣкѣникомъ и властелемъ и вси ѡбѣщанѣ дѣбровъ-

чѣскои · како сте послали кралѣвство ми властеле ваше придѣше зрѣзъ и грѣбѣша · какѣ сѣ свѣрило бѣше вѣмѣ сѣстрою петъ годишѣ какѣ сте были сѣговорили сѣ кралѣвствомъ ми · да ѡ сѣлѣ 5 и на прѣдѣ кралѣвство ми чини мѣтѣ властелемъ дѣбровъчскимъ и ѡбѣщанѣмъ и трѣжникомъ ихъ · да имѣ е мирѣ кон е и прѣво имѣ былѣ докѣ жнеѣ право сѣ кралѣвствомъ ми · акѣ ли цѣ погрѣше земли кралѣвства ми и не исправѣ ми сѣ · да имѣ сѣ да вѣдѣние трѣмѣ мѣсеци · ако си могѣ трѣжници ихъ ѡити с градѣ 10 сѣ всѣмъ своимъ · а да даю кралѣвство ми на годишѣ · двѣ тисѣщи перѣ перѣ · и семѣзи мирѣ не сѣрѣ кралѣвство ми сѣрока докѣ хѣке быти нѣ ако ми не сѣгрѣше и до живота моего да си имаю сѣзи мирѣ и сѣзи двѣ тисѣщи да даю на дмитровѣ дѣнѣ.

СТЕФАНЪ ПО МИЛОСТИ БОЖИЕИ КРАЉ ГРЕБКИХ
ЗЕМЉИ И ПОМОЉКИХ.

Курсивом, на пергаменту, печат изрезан. — СС. 31; MS. LVII; Год. III, 379; Handlstr. 14 nota 133.

XVI КРАЉ СТЕФАН УРОШ (Ш. МИЛУТИН)

34. Потврђује повељу о трговини брата
краља Стефана

(1282)

† Да естъ вѣдомо всакамоу: створи мѣтѣ кралѣвство ми: дѣбровъчскимъ властелемъ: и вси ѡбѣщанѣмъ малимъ и величѣмъ како имѣ е билѣ створилѣ братѣ ми кралѣ Степанѣ милѣсть: по томоу же ѡбразѣ и кралѣвство ми створи имѣ милѣсть: до колѣ правдоу имѣуть имѣти кралѣвство ми: коупѣци ихъ да си хѣде 5 по земли кралѣвства ми: безъ војазни и безъ лѣбѣ: сѣ всакомъ свободѣ: а ѡни да даю ѡ града: кралѣвство ми да вѣстоу 25 03 201 дѣше: двѣ тисѣщи перѣ перѣ: на дмитровѣ дѣнѣ: и ѡни цѣ сѣ кралѣвство ми: да сѣ соудѣмъ исправѣмо: 1) како е по законѣ: 1)

ако ли соуда не буде свршенне: ихъ коупци кон боудутъ оу 10
земли: краѣтва ми: да имъ естъ рекъ: за три мѣсеце: да си
изидутъ съ всѣмъ своимъ добиткомъ: и даю имъ милость до
живота: моего:

**СТЕФАНЪ УРОШЪ ПО МИЛОСТИ БОЖИЕИ КРАЉЪ
И С БОГОМЪ САМОДРЪЖИЦЪ СРПСКИЕ ЗЕМЛИ
И ПОМОРСКИЕ.**

¹—¹ Ове речи дописане над врстом.

На пергаменту, уставом с обешеним великим изломле-
ним печатом с нечитким натписом. — СС. 24; MS. LI; Год.
III, 432.

**35. Потврђује очеву повељу о трговини
и о суђењу**

(после 1282), 27 децембра у Дугом Пољу.

† Да не вѣдомо свакомъ · створи мѣтъ краѣми · граю · и кнезъ:
и вси ѡпкинѣ · граа дѣвовъчкога · и трговъцемъ · кон хode въсѣдѣ
по земљи краѣми · кѣди доходи · грѣвеша · и никѣла · поклисарь · на
стеѣпанъ дѣнь · на дѣлго поле · и сию мѣтъ имъ да гѣнь краа · да
сѣ на законѣ · що имъ не дѣль · сѣпочивъши · гѣнь ми ѡцъ · да 5
имъ нѣк ѣдаве · ѣ комъ годѣ дѣлгъ · лише сѣдомъ · да се ницѣ · да
не нѣдъ сѣвлинъ · а дрѣги дѣвовъчанинъ · аке бѣде пра съ саси-
номъ · да бѣде нѣдъ сасинъ · а дрѣги дѣвовъчанинъ · прѣа тѣми
да се справляю · тко ли прѣсѣдѣша пѣниѣ краѣми · да приме
гнѣвъ · и наказаниѣ · ѡ краѣми · и да плати краѣми · ѣ сѣтъ 10
перѣперъ и да не кривъ ѣ чемъ при.

**СТЕФАНЪ УРОШЪ ПО МИЛОСТИ БОЖИЕИ КРАЉЪ
СРПСКИЕ ЗЕМЛИ И ПРИМОРСКИЕ.**

На пергаменту, курсивом, печат откинут, потпис црвеним.
— СС. 25; MS. LII; Год. III, 434.

**36. Повеља да се трговцима који само пролазе
кроз Брсково ништа не наплаћује**

(после 1282)

† да е вѣдомо свакомъ створи мѣтъ краѣвство ми · трговъцемъ
дѣвовъчкимъ (!) · да хode по земљи краѣвства ми свободно · а
никто да имъ не испакости ница · ни имъ забави · ница · и кон кѣнци
гредѣ мимо брсково а не свракаю се ѣ брсково · да имъ никго не
име забавлати · ни на нихъ трѣбовати чеа · кго ли се обрѣте испак- 5
костивъ имъ или що ѣзъмъ одѣ нихъ · да приме гнѣвъ и наказание
ѡ краѣвства ми · и да плати · петъ сѣтъ перѣперъ краѣвствѣ ми. —

СТЕФАНЪ УРОШЪ КРАЉЪ СРПСКИ.

Уставом, на пергаменту, обешен велики печат, али по кра-
јевима искрзан да се само чита ... по мѣсти. — СС. 23; MS. LIV;
Год. III 436, nota 1.

**37. Препоручује жупану Твртку да од Дубровчана
које затече у својој области одузме што имају
и преда Урсети коме су узели брод с тргом
и неће да врате**

(после 1282)

† Краљевства ми любовномъ жѣпанѣ тврѣтъкѣ знаши како е ѣзето
ѣрсетевѣ дрѣво¹) и ѣ добиткомъ да много писа краљевство ми кнезѣ
дѣвовчкомъ²) и всѣмъ дѣвовчамъ · да тамо посла краљевство ми
· ѣрсете да тако ти моего живота и мое любе · кто ти излазе тѣ- 5
дѣзи · по работахъ по свонхъ си: како можъ ѡнози ѣзми на нихъ ·
и подѣи ѣрсетевѣ: а кон ти гредѣ · на трѣгъ краљевства ми нѣман
за не печали: и да види краљевство ми како ми сврѣшити хokeшь
сизи послаъ ере се смо ѡгрѣшили ѣ сѣмъзи чаокѣцѣ да ѡсвети га.

СТЕФАНЪ УРОШЪ КРАЉЪ.

¹ над линијом. — ² над ѣ заборавио метѣтъ краљѣ

На пергаменту, курсивом, с малим остатком печата. — СС.
34; MS. LV.

25.03.2013

38. Потврђује Дубровчанима да и даље држе земље и винограде и њиве што су држали за време његова оца

(1289) у Призрену

† Пише краљство ми да е ведомо свакомъ створи милость краљство ми градъ дубровъчкомъ · што сѣ држали земље · и винограде · и ѡраниа · ѣ гѣна ми светопочившега ѡца ми · такожде имъ створи милость краљство ми да си држе и ѣ краљства ми · а да имъ не забаве ни ѡ когаре · тѣко ли се ѡберѣте потворивъ повеление краљства ми · и што имъ забави · испакости · да приме гневъ и наказаніе ѡ краљства ми · а тѣ имъ милость створи краљство ми ѣ призрѣне ѣ граде · а страна краљства ми беше слѣга драгославъ · и вѣднславъ хвалъчикъ · а тѣ имъ милость ѣчини краљство ми кѣди приде лѣкаръ миѡиловиъ · и пѣро гонславикъ · а ѣ то време беше кнезь ѣ дубровънице маринъ жѣрѣжи.

СТЕФАНЪ УРОШЪ КРАЉЪ

Курсивом, на пергаменту, печат одрезан. — СС. 33; MS. LVIII. Год. III 436 nota 1.

39. Потврђује повеље о трговини и дажбинама

(1302) 14 септембра у Врхлабу

† Пише краљвѣ ми да е вѣдомо вѣсакомъ. Створи мѣтъ краљвѣ ми градъ дубровъникъ · да приходе ихъ трѣговци по земљи и по трѣговѣхъ краљвѣ ми · и да не ходе на воискъ · и нинѣднъ чѣвѣкъ ѣ сръпъскои земљи малъ же и великъ · да не ѣданѣ ѣ ѣдавѣ дубровъчанина · и да имъ се кони поѣ рѣзницѣ не ѣзимаю · ни на кою работѣ · и да имъ не наѣмѣтѣ безъ волѣ месо кѣпитъ · или браве · или свиниѣ · или краљво · или чѣе годѣ · ни малъ ни великъ кѣплю · развѣ кѣди се хоѣе краљво месо продати да се зарѣчи по вѣсемъ трѣгъ · да не продаю ни кѣпѣю месо · до колѣ се краљво прода · и да имъ се не ѣзима по силѣ ни скрълато ни медъ · ни мѣка · ни коѣ кѣпѣла · и кѣке да имъ се не печате · ни ѡ краљ · ни

ѡ властель. И како имъ е законъ ѣ бръсковѣ ѡ испрѣва · тако да имъ е и ѣ рѣдницѣ · а инога новаго закона да имъ не постави краљвѣ ми · И ѣ кога се ѡберѣте лѣа ѡрокъ · тере што комъ испакости · да ѣ томъ госпоѣра не иѣѣ · ни да снѣѣ кривца · ако ли крѣвъ ѣчини дѣтѣ · да га пода госпоѣр · ако ли га не пода · да да плати госпоѣдаръ(!) вражѣ · како и саси плаѣю. И да си ходе своѣѣ по земљи и по трѣгахъ краљвѣ ми · да при конѣ ихъ сѣлѣ чѣета нанѣ · да плати село ближнѣ · ако село не плати да плати краљвѣ ми · и граѣ да не работаю ни га блюѣ · и аѣе се ѡберѣте конѣ дѣлѣ межѣ сръблиномъ сѣ дубровъчаниномъ · да да имъ е сѣлѣ пѣдѣ сѣдиномъ сръбскимъ и пѣдѣ нѣдѣмъ дубровъчаниномъ · и што сѣдита този да е свѣрѣшено · а пѣдѣ краљвѣ ми да иѣѣ · за неѣѣ · за вражѣ · за чѣладина · за конѣ · ѣ томъ да е сѣдѣ дубровъчанинѣ пѣдѣ краљвѣ ми. И кѣѣци што неѣѣ кѣпѣю ако растовари ѣ бръс ковѣ · да плати царинѣ ако ли мимо неѣ · да гѣе прода · тѣ и царинѣ да плати · и ако кѣто пакости виноградомъ дубровъчѣмъ · да га позовѣ пѣдѣ краљвѣ ми · да што се ѡберѣте кривѣ да даѣтъ краљвѣ ми чѣѣѣ да иѣѣ · да аѣе не да · да плати краљвѣ ми · и нѣѣ да ихъ дрѣжи краљвѣ ми на томъ законѣ · конѣ сѣ имали ѣ сѣѣѣ · ѣ ѣѣ гѣна ѡца краљвѣ ми · да ходе своѣѣ по земљи краљвѣ ми. И снѣ мѣтъ створи краљвѣ ми ѣ врѣлаби · кѣди приходи краљвѣ ми поѣлисаръ ѡ дубровъника · никола крѣсикъ · и винѣѣла ѣосковикъ. — И ѣѣе се писаниѣ створи на кѣѣѣ дѣѣ вѣѣѣѣ вѣсакомъ.

† СТЕФАНЪ УРОШЪ КРАЉЪ †

Курсивом, на пергаменту, печат откинут. Потпис црвеним — СС. 22; MS. LIII.; Год. III, 433; Јиреч. Ист. Ср. I² 251.

40. Одговара да њихову суграђанину Петру Хашчићу не може опростити дуг

(1303)

† Властеломъ дубровъчѣмъ · што ми стѣ · да ере ми пишете за пѣра хашѣикѣ · да да ви знате · колико е мѣѣѣ тѣзи пѣро ѣчинѣѣ да аѣе ми не

плати на рокъ да и половинъ конъ тога ви хокете познати що
мѣ кю ѣтворити.

5

† СТЕФАНЪ УРОШЪ КРАЉЪ †

Споља: властеломъ дѣрѣвѣчкимъ

На хартији, потпис црвеним. — Сп. XI, 3.

41. Шиље по своме послу Матија и поручује да му даду двадесет перпера

(1304 априла)

† пише краљѣми властеломъ дѣрѣвѣчкимъ и всон ѡп'кинѣ
дѣрѣвѣч... посла краљѣми матија на равѣтѣ краљѣми да дайте
матию ѣ(?)¹ пер'перъ... дѣлга и поставитѣ ѣ разлогъ и немѣите мѣ
ѣдрѣжати.

СТЕФАНЪ УРОШЪ КРАЉЪ

Споља: пише краљѣми властеломъ дѣрѣвѣчкимъ

¹ нејасно.

На хартији, потпис црвеним. — Сп. XI, 4.

42. Шаље свога посланика да прими доходак 2000 перпера

(1313, 29 октобра)

† краљства ми ѡбѣвѣномъ сѣроаникъ кнезѣ дѣровѣчѣкомъ | барѣ-
толѣмѣю граѣникъ и всон ѡпѣшинѣ дѣровѣчѣкомъ. что ѣ до|хоѣкъ
краљства ми тамо ѣ васѣ дѣѣ тисѣще тамо порѣчи краљ|ство ми
кнезѣ павѣ да ѣ ѣзѣме на дѣмитровѣ дѣнь да даи|те мѣ ѣ

† СТЕФАНЪ УРОШЪ КРАЉЪ

5

Споља: † краљства ми ѡбѣвѣномъ сѣроаникъ вартолѣмѣю
граѣникъ кнезѣ дѣровѣчѣкомъ и всон ѡпѣшинѣ.

На хартији. — П. II, 2; Сп. XI, стр. 99.

43.

Исто

(1320)

† драгомъ и ѡбѣвѣномъ и сѣроаникъ краљѣми кнезѣ дѣровѣ-
чѣкомъ вартолѣмѣю граѣникъ и сѣдѣмъ и вѣк'никоѣ и всон ѡпѣ-
кинѣ дѣровѣчѣкомъ краљѣми миѣти | вѣжѣе зѣраво ѣѣ и ѡбѣвѣномъ
пиѣанию краљѣми даи вѣѣ ѡбѣсти те зѣраво и ѡ всѣмъ дѣвѣ.
тамо посла краљѣми ѣпѣкѣа сѣдрѣкаго. и кнеза давиѣва да им | 5
даѣе дохоѣкъ на дѣмитровѣ дѣнь что ѣѣ краљѣми да да имъ ѣѣ даѣе
дохоѣкъ краљѣми. и за вашѣ драгѣ ѡбѣвѣ даѣте ми дѣвѣ динаре
а немѣите ми зѣѣ | динаре даѣать. ѣѣ ми зѣѣмъ динареѣ не
хѣѣ грѣци. гдѣ ихъ даѣамо на коѣи годѣ потѣѣѣ. а ѡни ихъ
не ѣзѣме

10

† СТЕФАНЪ УРОШЪ КРАЉЪ

Споља: драгомъ и ѡбѣвѣномъ и сѣроданикъ краљѣми кнезѣ
дѣровѣчѣкомъ вартолѣмѣю граѣникъ и сѣдѣмъ и вѣк'никоѣ и
всон ѡпѣкинѣ дѣровѣ...

На хартији, потпис црвеним. — П. II, 3; Сп. XI, 99.

XVII ЖУПАН МЛАДЕН.

44. Јавља кнезу дубровачком да је пресудио да Хлап Валетић може наплатити од Петра Толеновића или од његових људи што му је крив

(1319, 20 августа)

поклонение кнезѣ и кѣ ѡпѣкине ѡѣ жѣпана млѣдена ѣприѣ ѣѣѣ
хѣлѣѣ валетикѣ петра толеновикѣ да кѣга мѣ кривѣ бѣѣ да правѣда
мѣ ѣ наша ѣказала гдѣ ти га може сѣки да своѣ ѣзѣме или на нимъ
или на неговѣхъ ѣѣѣѣ де мѣ ѣ правѣда наша ѣказала да своѣ ѣзѣме.

Споља: кнезѣ дѣровѣчѣчѣкомѣ 2

На хартији. — П. II, 63; Сп. XI, стр. 103.

XVIII КРАЉ СТЕФАН УРОШ (Ш. ДЕЧАНСКИ).

45. Повеља о трговини

(пре 1321)

† Мѣть створи господаѣво ми дѣбровѣчкимъ трѣжникомъ · да ходо по мои земли свободно с трѣгомъ безъ правѣде никто да имъ нища не испакости · оу кони ли се жоупѣ цю испакости · тазн жоупа вола да да кривѣце вола да плати.

ГАНЬ (М. П.) СТЕФАНЬ ¹⁾

5

¹⁾ Због титуле »господин« (како се ниједан краљ не зове) и по палеографским знацима мислим да је ова повеља краља Дечанског за време намесниковања у Зети.

На малом комаду пергамента лепим уставом, с мало остатка од печата. — СС. 38; MS. XIX; Зак. Спом. 136.

46. Пише кнезу да посланику му даду
Дмитровски доходак

(1325, 31 октобра).

† Любов'номъ сѣродникъ краѣвѣи кнезъ дѣбровѣчкомъ павлѣ тривижанъ и сѣдигамъ и властеломъ и вѣкнникомъ и в'сон ѡпкинѣ дѣбровѣчкои · ви знате цю не дохоакъ ѡ васъ краѣвѣи рок' ми не на дмитровъ дѣнь да ми га · дасте · да или приде кефалниѣ илиѣ или томе · да ми сте подали ѡнзи дохоакъ на дмитровъ дѣнь инога не ѣчините · кѣди ви га ѣстрѣвѣ да га сте подали. 5
ранко рѣѣ с прицинкѣ.

† СТЕФАНЬ УРОШ КРАЉ.

Споља: † Любов'номъ сѣродникъ краѣвѣи кнезъ дѣбровѣчкомъ павлѣ тривижанъ и сѣдигамъ и властеломъ и вѣкнникомъ и в'сон ѡпкинѣ дѣбровѣчкои.

На хартији, потпис црвеним. — П. II 6; Спом. XI стр. 99.

47. Повеља о трговини

1326, марта 25 на Дању.

† Пише краѣвѣи да несть вѣдомо · всакомъ створи мѣъ краѣвѣи а покласаремъ дѣбровѣскимъ · жѣню вѣлкасовику и жѣню дрѣжнѣю и жѣню лѣкаревику · да имъ ходо трѣговѣци по земли краѣвѣи и по трѣговѣхъ и по пѣтевѣхъ да имъ несть пакосте не и ѡ кога с земли краѣвѣи да ходо свободно да се ник'то за нихъ не задегѣ. 5
испакости ли имъ к'то цю · или с трѣгѣ или с жѣпѣ · да имъ сплати в'се жѣпа не сплати ли · мѣ жѣпа да им плати краѣвѣи из мои кѣкѣ · и пакъ имъ створи мѣъ краѣвѣи и записа · аке им се гѣе сѣдчи дрѣво тере им' се развѣи · на мори при земли краѣвѣи да се за ѡнози дрѣво ник'то не задегѣ ѡ властель · 10
краѣвѣи ни ѡ велихъ ни ѡ малихъ · аке ли им' се кога ч'тета ѣчини ѡнѣдези · да имъ сплате ѡколна села вола граѣ кон бѣде не сплате ли им' да имъ краѣвѣи плати из мои кѣкѣ · кто ли имъ цю испакости трѣговѣцемъ с земли краѣвѣи или дрѣво да приме гнѣвъ и наказаниѣ ѡ краѣвѣи · и да плати краѣвѣи · ѣ сѣтъ 15
пѣпѣ · а сию имъ краѣвѣи записа мѣъ на дани мѣца марта · кѣ дѣнь на бѣговѣциениѣ · а ¹⁾ ѡ вѣщениѣ (!) хѣа тисѣца и т. · кѣ · лѣто · а тѣ вѣше воѣвода младѣкѣ и теп'чи владѣи и челникъ гѣрашъ · и ранко рѣѣ писати

† СТЕФАНЬ (М. П.) УРОШ КРАЉ.

¹⁾ овде истругане две речи.

На пергаменту, курсивом, печат исечен. — СС. 36; MS. LXXXI.

48. Разрешница о рачунима Па(с)која Гучетиѣа

(1326 пре 19 априла)

† Любов'номъ сѣродникъ · краѣвѣи кнезъ · тивѣжѣи и властеломъ и вѣкнникомъ и в'сон ѡпкинѣ дѣбровѣчкои · да знате цю не дрѣжалъ пакѣ гѣчетиѣ трѣги новѣбрѣске и платѣи ми не

всѣмъ · и нѣ ми всталъ ничимъ длъжнъ да того ради мѣ не
краљин записало мѣ да нема ник'то печали за неѣ. 5

† СТЕФАН УРОШ КРАЉ.

Споља: † любов'номъ сѣроаникѣ краљин кнезъ павѣ тривн-
жанъ и властело^м и вси ѡпкинкѣ дѣбров'чкои.

На хартији, потпис црвеним. — П. II, 8; Спом. XI стр. 9

49. Исто Андрије Пештића и другоѣ

(1326, пре 28 јула)

† драгомъ и любов'номъ сѣроаникѣ краљвѣми кнезъ дѣбровчкомъ
павѣ тривижанъ и сѣдигамъ и вѣкникомъ и властело^м дѣбров-
чкимъ како юѣ билъ кѣпилъ андрѣја пецикѣ · трѣге краљвѣми · съ
вѣкикѣмъ и съ грѣвѣтемъ и съ инѣми с тими ѡпкиники · да
исправи^л ми се юѣ и ничтаре ми не всталъ длъжан до днѣшнѣ 5
д'не ѡ тогази длъга трѣжнога паче мѣ юѣ записало краљвѣми
да никторѣ не има печали за нѣ.

СТЕФАНЪ УРОШЪ КРАЉЪ

Споља: † краљвѣми драгомъ и любов'номъ сѣроаникѣ кнезъ
дѣбровачкомъ павѣ тривижанъ и сѣдигамъ и вѣкникомъ и вла-
стело^м дѣбровачкимъ.

На хартији, потпис црвеним. — П. II, 9; Спом. XI стр. 100

50. Шаље посланика за двогодишњи доходак

(1328, пре 14 децембра)

† Краљвѣми драгомъ и любов'номъ сѣроаникѣ кнезъ дѣбровчкомъ
бальдовинъ дѣльфинъ · и сѣдигамъ и вѣкникомъ · и властело^м
дѣбровчкимъ посла краљвѣми къ вамъ своѣга знѣтрѣнѣга м'ло-
стника кѣкѣ краљвѣми кнеза вистѣта да да мѣ сте дали дохѣлькѣ

краљвѣми кои сте длъжни краљвѣми за ·ѣ· годици и цѣ ви говори 5
вѣрѣте га тако ѣсть краљвѣми в'се съ рѣчи краљвѣми.

СТЕФАНЪ УРОШЪ КРАЉЪ

Споља: † Краљвѣми драгомъ и любов'номъ сѣроаникѣ кнезъ
дѣбровчкомъ бальдовинъ дѣльфинъ и сѣдигамъ и вѣкникомъ и вла-
стело^м дѣбровчкимъ. 10

На хартији, потпис црвеним. — П. II, 10; Спом. XI,
стр. 100.

XIX БАН СТЕФАН.

51. и Дубровчани уређују како ће се справљати међусобни спорови.

1332 15 августа.

† Ка име ѡца и сина и светаго дѣха · снѣ писанѣ ѡ пороженѣ
сина божѣа лиетъ · хѣтѣ · лѣ(то) индикѣтичнѣ · ѣ · августа мѣца · ѣ ·
данъ на свѣтѣ маѣе го^лнѣ банъ степанъ ѣтверѣди законѣ ки ю прѣво
био мѣгю боснѣ^м и дѣбровникомъ да зна всаки члове^к кои ю
законѣ прѣво билъ ако има дѣбровчанинѣ кою правѣ на бошна- 5
нинѣ да га позове прѣ го^лна бана или прѣ неговѣ владоца рока
да мѣ не вѣде ѡгово^рти ако бошнанинѣ заши да нѣ дѣжанъ
да мѣ нарече прѣсеки самошѣстѣ кою любо постави банъ родъ ако
вѣде подобанъ ѡ банова рода тко да мѣ съ поро^тници ѡ неговѣ
племена кога мѣ хотѣнѣ а тои да се зна да не може те^хен по- 10
бегнѣти а веке не може прѣ никога мѣ нареки ако ли говори
бошнанинѣ на дѣбровчанина да га позове прѣ дѣбровчани на по-
редѣ ако заши да мѣ нарече прѣсеки самошѣстѣ кои съ ѣ босни
на свою волю а дѣбровчанинѣ да може побегнѣти трѣ ако лѣ прѣме
кою мѣ нарече бошнанъ а рока такогѣ не бѣ дѣбровчанинѣ 15
кои съ ѣ боснѣ да томъ поро^тници ѣ боснѣ кои ѣ за^ршѣ та^к он
ѣ завѣшю а инѣ ѣ завѣши тими ѣ завѣши такогѣ поро^тници да

гѡнь банъ стефанъ себе и своѣ синове и своѣ сиеме ако се савчи
 ѿ ниекоѣ врѣмене или гѣнь или властелинъ или гражданинъ или
 людѣ кои би пакостили рѣтъ или прѣклаци да поможѣ колико
 може наша ѣакость · а за то ми ѡпкина и людѣ града дѣбровника 25
 все добро ѡпкено гднѣ банѣ стефанѣ и неговѣмъ синовомъ и сименѣ
 неговѣ до вѣка ѡмъ мѣшке главе и до згорѣнѣ свѣта даемо за
 прѣвлакѣ и за стонѣ · ѣ · цать пѣра до згорѣнѣ свѣта ѡмъ тогази
 добитка ко имѣ ходити междѣ нами ѿ дѣбровници ѿ оноѣ врѣмене
 ако банъ и неговѣ синове и неговѣ сиеме мѣшкон главе и не бѣдѣ 30
 господа хомскоѣ земли ми ѡпкина дѣбровачка даемо ѡнзи до-
 битакъ на ѡнзи данѣ свѣтаго власнѣ · ѣ · цать пѣра како не згора
 писано и ѡце се ѡбѣтѣ ѡпкина дѣбровачка ако ѿ ниекоѣ врѣмене
 прѣде гднѣ банѣ стефанѣ ѿ дѣбровникъ или неговѣ синове или не-
 гово сиеме до згорѣнѣ свѣта мѣшке главе да мѣ дамо полачѣ 35
 зиданѣ прѣбивати до колѣ имѣ стати безъ ниеднога наима и ѡце
 се ѡбѣтѣ ѡпкина дѣбровачка да не прѣмемо ѿ прѣнѣвлакѣ и ѿ
 стонѣ и ѿ рать и ѿ ѡнези ѡтоке кѣ смо ѡвели ѡмъ гднѣ бана сте-
 фана негова властелина кѣ бѣде немѣ неверанъ и неговѣмъ сино-
 вомъ и неговѣ сименѣ до згорѣнѣ свѣта а ꙗко гѡнь банъ стефанъ 40
 заклинѣ се ѿ свѣтоѣ божѣ евангелиѣ и ѿ ·Ѧ· евангелиста и ѿ ·Ѣ·
 апостола и ѿ все мощи свѣтѣ конѣ сѣ ѿ дѣбровници за мене и за
 моѣхъ синова и за моѣ сиеме по мѣшкомъ колиенѣ до згорѣнѣ
 свѣта все тоѣ твѣрдо имати и дрѣжати и не потворити до зго-
 рѣнѣ свѣта и все више писано а ми ѡбѣцѣна и вси людѣ дѣ- 45
 бровачци кльнѣмо се ѿ свѣто божѣ евангелиѣ и ѿ ·Ѧ· евангелисти
 и ѿ ·Ѣ· апостола и ѿ все свѣте мощи конѣ сѣ ѿ дѣбровници за
 насъ и за наше синове и за наше натражѣ до згорѣнѣ свѣта
 все твѣрдо да имамо и дрѣжимо до конца свѣта непомачно и
 зато ставлю ꙗко гѣнь банъ стефанъ свою златѣ печать да не веровано 50
 сваки да знаетъ и види истинѣ а томѣ сѣ ·Ѧ· повелѣе еднако
 двѣ латински а двѣ сръпские а все сѣ печакене златиemi печати
 двѣ ста повелѣе ѿ гднѣ бана стефана а двѣ повелѣе ѿ дѣбровници
 а то не писано подѣ градомъ подѣ сръбрьникомъ а томѣ сведоци
 звани молени витанъ тихорадикъ радосавъ хлаповикъ милошъ клѣ- 55
 касикъ хръватинъ стефаникъ стефанъ дрѣшчикъ твѣртко нѣахникъ

и за то да ·Ѧ· прѣставѣ дивошъ тихораникъ цитко хлаповикъ ми-
 хило менчетикъ дѣбровчанинъ.

*) Можда би ваљало читати: ѡмирѣ = умир крви.

Препис у Cod. Ragus. л. 25a. — MS. LXXXIX.

XX КРАЉ И ЦАР СТЕФАН (ДУШАН)

53. Допушта трговцима да купују жито

(око 1332) августа 14 у Неродимљи

† Пише Краљвѣми сиѣ да ꙗко вѣдомо всакомѣ створихъ мѣтъ
 дѣбровчаномъ всѣмъ · да си кѣпѣю жито по земли и по градо-
 вѣхъ краљвѣми свободно да имъ никто не забави ни властелинъ
 ни владалацъ краљвѣми. И кто имъ продаѣ и томѣ да не забаве
 ни ѡ кога да продаѣ свободно кто ли се ѡбрѣте ѣчинивъ некою 5
 забавѣ дѣбровчанинѣ или землѣанинѣ кои мѣ продаѣ жито да
 примѣ гнѣвъ и наказаниѣ ѡ краљвѣми. И да плати краљвѣми ·ѣ·
 сътъ перперъ. И сию имъ мѣтъ створихъ ѿ неродимли мѣца августа
 дѣ · днѣ.

СТЕФАНЪ (м. п.) КРАЉЪ.

На хартији, печат откинут. Оригинал био у Бечкој архиви
 али није послат у Београд. — СС. 29; MS. CIX; Глас LXXXVIII,
 28; Зак. Спом. 166.

54 Уступа Дубровчанима стонски Рат и земљиште од Превлаке ускрај мора до дубровачке међе и Посредницу.

1333, 22 јануара у Пологу*)

† Глѣ с небесе¹ призрѣ² видѣти сини³ члѡвечаски⁴ и слышати гласъ всеѣхъ спѡяюще⁵ на нь дрѣженѡ властнѡ⁶ всѣхъ⁷ тварѡ имже царне царствѡють и мѡчители⁸ дрѣжеть земаю бо⁹ еди¹⁰ нхъ хрѣстѣ⁹ вѣчера¹⁰ и да¹¹ тажде и на вѣки¹¹ избравши светее рѡдители и прарѡдители¹² кралевства срѣпскне земли и поморскне¹³ и прѡслави ихъ¹⁴ паче всехъ¹⁵ царѣ земални¹⁶ на земли и пакѣ¹⁷ на небеси вѣнцѣ свѣтлени¹⁸ скрасивъ ихъ са вси¹⁹ светиени²⁰ ѡко не ѡтала се естѣ

† славни боже царѣ небесни (господи с небес призри и слыши) сини члѡвечки и слышати гласа ва всенхъ спѡяюще⁵ на нь дрѣженѡ властѡ всѣхъ тварѡ имже царне царствѡють и мѡчители дрѣжеть земаю вѣ¹⁰ еди¹⁰ нхъ хрѣстѣ вѣчера и данѣ тажде и ва вѣки избравши светее родители и прародители кралевства¹⁰ срѣпскне · земли и поморскне и прѡслави ихъ паче всехъ царѣ земални¹⁶ на земли и пакне на небеси вѣнцѣ свѣтлени¹⁸ скрасивъ ихъ са свени светиени¹⁵ ѡко не ѡтала се ѡ¹⁵ всѣхъ вѣсѣ

*) Оригинал је ове повеље на латинском са српским потписом (у лигатурама) црвеним: стефанъ по милости божиин краљ в'се срѣпске земље и поморске и с горе исписаном годином. Препис (и превод?) је учињен јамачно око године 1470, јер је исти Радоња те године 26 јула преписао и писмо херцега Влатка и кнеза Стефана којим тврде да су примили од Дубровчана све наслеђе. — С овога преписа је јамачно унесен текст и у Cod. Ragus. — Имају још два преписа, један од истог Радоње (а) а други (млађи? б) с овим разликама:

1. небесѣ (б). — 2. призрѣ (а, б). — 3. видѣти сѣи (б). — 4. члѡвѣчаски (б). — 5. всенхъ спѡяющих (а), всѣхъ спѡящихъ (б). — 6. властѡ (б). — 7. место ове речи: вожѣю (б). — 8. мѡчители (а, б). — 9. хрѣстѣ (а), хѣ (б). — 10. вѣчера (а). — 11. ва вѣки (б). — 12. свети родители и прародители (б). — 13. срѣпске земље и поморске (а, б). — 14. нихъ (б). — 15. всѣхъ (а), всенхъ (б). — 16. земални¹⁶ (а, б). — 17. пакне (б). — 18. вѣнцѣ свѣтлѣни (б). — 19. сѣ (б), свѣми (а, б). — 20. свѣтлѣни (б). —

всен вѡселен²¹ вѡжѣна²² ихъ²² памѣть ѡт нихъже плѣ²³не и азѣ избранъ вихъ помѡщию вѡжѣю²³ и прѣчистѣ²⁴ его матере и молитвами ихъ¹⁴ Степанъ милостѡю вѡжѣю²⁵ краљ всенхъ²⁶ срѣпскихъ²⁷ земалѣ и помѡрскихъ²⁸ иже не далече²⁹ ѡ нихъ плѣ³⁰тѡ на правнѣкѣ и ванѣкѣ син же и сѣнаследникъ³¹ истини ѡ свѣтаго ихъ корѣне повелѣ³²ниемъ³² и сѣдѡ³³ божие³³ при³³емъ всѣ дрѣжавѣ срѣпскне земље.³³ и сѣдѣ на прѣстѡли³⁴ кралевства срѣпскагѡ ѡко царѣ и вѡдѣка всенхъ стежанѡю свѣтнѣхъ³⁵ рѡдители³⁶ мо³⁶ихъ и ѡ свнѣхъ при³⁷емѣ частъ и славѣ и дари мно³⁷гие³⁷ вѣ сѣхъже вснхъ³⁸ видѣхъ срѣчанѣ³⁹ ѡбѡвѣ и вѣрнѡ порѡвѡтанѣ рѡдители³⁶ и прарѡдители³⁶ кралевства ми и самѡмъ кралевствѣ ми вѡстѣль⁴⁰ славнаго гра⁴⁰ · дѣбрѡвника и ва прѣвое⁴¹ моѣ при⁴²шастѣ⁴² кра-

лѣнѣи вѡжѣна²² ихъ памѣть · ѡт нихъ же плѣмене · и азѣ изб²³ранъ вихъ помѡщию божѣю и прѣчистѣ ѡго · матере и моли²⁰твами ихъ · стефанъ милостѡю божѣю краљ вснхъ срѣпскнѣхъ земалѣ и поморскнѣхъ иже не далече ѡт нихъ плѣтѡ и правнѣкѣ и ванѣкѣ сѣ же и на²⁵ · сѣдѣникъ истиннѣи ѡт сѣаго ихъ корѣна повелѣниемъ и сѣдомъ божѣемъ при³³емъ всѣ дрѣжавѣ срѣпскне земље и сѣдѣ на прѣстѡлю кралевства срѣпскагѡ ѡко царѣ и вѡдѣка всенхъ стежанѡю свѣтнѣхъ родители³⁶ мо³⁶ихъ и ѡт вснхъ при³⁷емѣ частъ и славѣ и дари мно³⁷гие. Ва снѣхъ же вснхъ виднѣхъ срѣчанѣ³⁹ ѡбѡвѣ и вѣрно порѡвѡтанѣ родители³⁶ и прародители³⁶ кралевства ми и самѡмъ кралевствѣ ми вѡстѣль славнаго гра⁴⁰ · дѣбрѡвника и ва прѣвое⁴¹ моѣ при⁴²шастѣ⁴² кра-

21. всен вѡселен (а), всѣхъ вѡселѣни (б). — 22. вѡжѣна нихъ (б). — 23. плѣ²³не (а), помѡщию божѣю (б). — 24. прѣчистѣ (б). — 25. стефанъ милостѡю божѣю (б). — 26. вснхъ (а), всенхъ (б). — 27. срѣпскихъ (б). — 28. помѡрскихъ (а), поморскихъ (б). — 29. далече (б). — 30. плѣтѡ (а), плѣтѡ (б). — 31. правнѣкѣ и ванѣкѣ и сѣнаследникъ (а), правнѣкѣ и ванѣкѣ синѣ же ихъ и наследникъ (б). — 32. нхъ корѣне (а), повелѣниемъ нхъ корѣна повелѣниемъ (б). — 33. срѣпске земље (а), срѣпске земље (б). — 34. срѣпскагѡ (а); сѣаже на прѣстѡлю (б). — 35. свѣтнѣхъ (б). — 36. мо³⁶ихъ (б). — 37. мно³⁷гие (б). — 38. вснхъ же вснхъ (а). — 39. виднѣхъ срѣчанѣ (б). — 40. вѡстѣль (б). — 41. вѣ прѣвое (б). — 42. при⁴²шастѣ (а, б). —

ѿ гл҃на⁸² бѡга вседржителѧ и
ѿ прѣчисте⁸³ нго матерѣ и ѿ ѿ-
свѣтихъ апѣстола⁸⁴ и ѿ ѿ-дѣ еван-
гелисте⁸⁵ и ѿ тѣхъ свѣтихъ ѡ-
таць иже ва никен⁸⁶ и да естѣ
причтѣнѣ⁸⁷ и ѿдѣ прѣдателью⁸⁸ хри-
стѡвѣ и ѿ кралевства ни да е⁸⁹
проклетъ а такѡвини да при⁹⁰
гнѣвъ и наказанѣ ѿ кралев-
ства⁹¹ и да плати ѣ тисѣхъ⁹⁰
перперъ и да ми е неверанъ⁹¹

† СТЕФАНЪ

ПО МОЛОТИ БЖИИ
КРАЉЪ ВСЕ СРБСКЕ ЗЕ-
МЛЕ И ПОМОРСКЕ . .

Курсивом на хартији с два
турска печата. — СС. 37; MS,
LXXXVIII; Rad XIX. 178; List. I
398; Год. III, 438; Mon. Rag. 2, 347.

по заповѣди гл҃на ни
халѣза бѣга ми радо-
на днѣкъ ѡвон све
исписахъ ис книге кра-
ла Степана на пѣнѡ
какѡ се ѣ записѣ го-
ворн.**

82. гл҃на (6). — 83. прѣчисте (6). — 84. ѿ свѣтихъ апѣстола (а), ѿ
апостола божнихъ (6). — 85. евангелиста (а), евангелисте (6). — 86.
никен (6) — 87. причѣстанъ (6). — 88. прѣдателью (а), юди прѣдателью
(6). — 89. прими (6). — 90. тисѣхъ (а), тисѣць (6). — 91. невѣранъ (а, б).

**) Према овом запису Радоѣину имају две турске белешке које по чи-
тању г. Ф. Барјактаровића гласе: Цар Стефан даје Дубровчанима повељу
(»хулет«) за Стои и Посредину. Оваквих више нема (?) Препис овога (доку-
мента) са оригинала (је) код мене (?) а ја сам најслабији роб (Божји) веран (?)
вери [једна реч нејасна] кадија у вилајету херсег-бе и дрин [на Дрини?]

55. Потврђује уступање Рата с тим да не примају
његове људе и да српски поп поје у црквама
у Стону и Рату.

1334. 19 маја на Добрушти.

† Пише краљвѣми да је вѣдомо свакоме како се бѣше порасрѣчило
краљвѣми на властеле дѣбровчѣке за стонѣски рѣ и ѡни видѣвши
расрѣчени краљвѣми послаше краљвѣми властеле своѣ жнѣа вѣлкасовиѣ
и жнѣа ждрѣговѣиѣ и николѣцѣ марѣтинѣшевиѣ ѣ покласарѣство
краљвѣми и придоше краљвѣми и ѣчинише все хотѣни краљвѣми да
видѣвъ краљвѣми нере присташе на все волю краљвѣми и правѣ сѣсѣже
и хъ краљвѣми и стѣвори имѣ млѣтъ и записани краљвѣми и потврѣди
имѣ краљвѣми стонѣски рѣдѣ како имѣ га не дало и записало краљвѣми
такози да си га дрѣже свѡбѡдно безѣ сваке забаве с млѣтѣю краљ-
вѣми тѣмѣжѣ ѡбразѡмѣ како имѣ га не записало краљвѣми ѣ прѣ-
днѡ повѣлю понеже имѣ потврѣди краљвѣми млѣтъ и записани
краљвѣми и по сѣм да не кѣстѣ межаѣ краљвѣми и меѣю нимѣ никога
свада развѣкѣ право житѣиѣ како не и нѣге бѣло и ѣтѣкѣмѣсѣ се
меѣю соѡмѣ како да не прѣкимѣ ниѣднога чѣвѣка ѿ земѣ краљвѣми
лихо ѡнѣхъзи люѣи краљвѣми конѣхъ засташѣ ѣ стонѣ и ѣ рѣтѣ този
да си дрѣже с млѣтѣю краљвѣми а за инѣ люѣ конѣ не кѣсѣ ѿ земѣ
краљвѣми за този да не имѣ печали краљвѣми и ако се нандѣ конѣ
годѣкѣ чѣвѣкѣ ѿ земѣ краљвѣми развѣкѣ ѡнѣхъзи люѣ конѣ имѣ не дало
краљвѣми конѣ засташѣ ѣ стонѣ и ѣ рѣтѣ нере бѣдѣ приѣли кѣди га
имѣ искати краљвѣми или чѣвѣкѣ краљвѣми да да кнѣзь дѣбровчѣки
и властеле дѣбровчѣци пристака момѣ чѣвѣкѣ и да поѣю ѣ стонѣ
и ѣ рѣтѣ да га нѣре с момѣ чѣвѣкомѣ и колико се люѣ нандѣ ѿ
земѣ краљвѣми да не за все за то дѣлѣжна ѡпѣкина и граѣ да нѣхъ
подаде чѣвѣкѣ краљвѣми кога годѣкѣ пошлѣ краљвѣми акѣ ли чѣвѣкѣ
краљвѣми не ѡврѣте ниѣднога чѣвѣка ѿ земѣ краљвѣми а краљвѣми
не имѣ вѣрѡвати нере нестѣ сѣкози да нареѣ краљвѣми чѣтиремѣ нанѣ
петимѣ властѣломѣ дѣбровчѣкимѣ да ми се ѡклѣнѣ ѣ вѣгородѣцѣ
дѣбровчѣкѣ прѣдѣ чѣвѣкомѣ краљвѣми каѣсѣнѣкѣ ниѣднога чѣвѣка
краљвѣми ни ѣ рѣтѣ ни ѣ стонѣкѣ ни не бѣленѣ ни скрѣвенѣ ни ѣ
свѣсти ниѣдинѣ чѣвѣкѣ краљвѣми и нѣре се сѣ заѣлѣи краљвѣми вла-
30

стеле дѣровъч'ци да прѣбива ѿнь сръб'ски и да поѣ 8 цр'квахъ
коѣ сѣ 8 стонѣ и 8 р'тѣ како не повелѣвало кра'вѣми и аке се
згоди раз'мириѣ межа 8 кра'вѣми и градомъ дѣровъч'кимъ да не
воѣ чѣвкѣ из' стона и-з' рѣта на зем'лю кра'вѣми ни на чѣвкѣ
кра'вѣми и аке прѣстѣпи ѿп'кина дѣровъч'ка си ѿвѣтъ коѣ сѣ 35
ѿвѣщали кра'вѣми да сѣ криви кра'вѣми и аке имъ не ѣзможе
кра'вѣми дати имъ ѣзрокъ кривине да ми се ѿкажѣт' ѿ власти дѣ-
ровъч'кихъ каго и'кѣсѣ криви ни прѣстѣпили ѿвѣти више писа-
н'ниѣ и како ке съхранити кра'вѣми си ѿвѣтъ и записаниѣ кра'вѣми
таго да съхранити гѣ ѣ дѣиѣ и тѣло кра'вѣми въ синѣмъ вѣщѣ 40
и въ придѣцѣмъ и синѣ створи и запис кра'вѣми Бѣтѣ ѣ и ѣ и лѣ
мѣца маѣ ѣ дѣиѣ а цоцанъ прѣрѣчи и поѣписа и запечатѣ на добродѣи.

СТѢФАН КРАЉ

Курсивом, на пергаменту, потпис црвеним, с обешеним печатом с натписом стѣ..... вжиѣи млад'ы краљ.... СС. 39; MS. XC; Год. III, 438; Данич. Рјечн. s. v. Доброушта.

56. Забрањује да се трговцима ишта узима без купа.

(око 1334.)

† Пише кра'вѣми да не вѣдомо свакомъ створи мѣтъ кра'вѣми
всѣмъ трговцѣмъ дѣровъч'кимъ коѣ ходе по зем'ли кра'вѣми и
такози имъ се ѿвѣта кра'вѣми въ гѣ бѣа и въ прѣчѣтѣю матерѣ
вѣжию да имъ не ѣзме ница кра'вѣми безъ кѣпа ни кнезь кра'вѣми
ни кѣ властелинъ 8 зем'ли кра'вѣми да не ѣзме ница безъ кѣпа 5
ни само кра'вѣми да не ѣзме силомъ безъ кѣпа развѣ да си про-
даю свободно ходе по зем'ли кра'вѣми ни на панагюри ни 8 конѣмъ
трѣгѣ 8 зем'ли кра'вѣми да имъ ница не ѣзме силомъ кра'вѣми
развѣ да ходе по трѣговѣхъ и цю своѣмъ воломъ продаю кра'вѣми
да имъ кра'вѣми плакѣ кѣпѣ како и прочи людиѣ и на мою вѣрѣ 10
на кра'вѣмъ да се ни 8 чѣмъ не потвори кра'вѣми цю сѣмъ пѣль.

† СТѢФАН КРАЉ.

Курсивом, на хартији, с великим печатом, али около окрзаном да се само види... л сръбски. потпис црвеним. — СС. 28; MS. CX; Зак. Спом. 166.

57. Одломак писма Краљу

(1336 маја)

† прѣвисокомъ гѣиѣ кра'ю всѣхъ сръб'скихъ зем'ли и помор'скихъ... [по]=
клонѣниѣ цр'кѣ не кра'ство ти вѣторицею ѣписало . . . . .
и повелѣсмо мѣ да доидѣтъ да гѣиѣ како . . . . .
заповѣда и вѣтъ да прѣвисокомъ кра'ю всѣ . . . . .

На малом комадићу хартије прецепленим уздуж (јамачно концепат). Био у књ. Div. Сапс. 1334 под тим датумима. — П II, 17.

58. Разрешница рачуна Лампрете Минчетића

1340. 1 маја

Пише кра'вѣсти ми да не вѣдомо свакомъ сѣт'вори мѣтъ кра'вѣ-
вѣми лампретѣви мин'четику зѣ братѣмъ каго сѣ дрѣжали тр'гове
кра'вѣа ми инѣ дѣге и разлоге и ѿ томъ ми се разложишѣ и
ѿправишѣ и свободѣ ихъ кра'вѣми за тезѣ дѣге да ихъ не ицѣ
кра'вѣми и-ниѣ кто любо за кра'вѣми ѿ всѣхъ дѣговѣхъ ѿсвоѣ 5
бодихъ кра'вѣми и ник'то да имъ не забавѣ за тѣ

59. Писмо кнезу о истом

любовьномъ сѣродникъ кра'вѣми кнезѣ дѣров'чкомъ фѣиѣ вѣ-
леню и сѣдѣмъ и властеломъ и всѣмъ ѿпѣкинѣ дѣровъч'комъ да
знате каго ви лампре цѣникъ 8 кра'вѣми и своѣмъ братѣмъ и
колико вишѣ раз'лози на нихъ и дѣгове кра'вѣми 8 всѣмъ ми
се раз'ложишѣ и ни 8 чѣмъ ми не више криви нѣ ми се 8 всѣмъ 5
ѿправишѣ и затѣзи имъ запис кра'вѣми повелю понеже ихъ
ѿвѣте кра'вѣми правѣхъ 8 всѣхъ дѣзѣхъ да и вѣ ѿ тѣмъ да
знате

Преписи у књ. Div. Not. 1339—1341. — П II, 68.

60. Укида царину на Требињу.

1345, 26, октобра под Сером.

† Пише краљѣи да не вѣдомо свакомъ како приѣше поклицарие властели дѣбровѣци краљѣи поа серъ · пиро гѣбешникъ и мартоль чѣвникъ и паске · гѣчетникъ и говорише краљѣи на сѣгѣ да бижива · како е ѣчинилъ трѣгъ на трѣбини и ѣзима ѿ товара динарь кто грѣа и ѣ дѣбровѣникъ и-зѣ дѣбѣрѣвника и ѿ добитѣка кои грѣа 5 ѣ дѣбровѣникъ и говори дѣбѣживъ прѣдъ краљѣи ѣзимано е и прѣжѣе ѡнази цѣрина ѡнѣдѣзии · а говорише покѣлицарие дѣбровѣчѣци тази цѣрина не ѣзимана ѿ века ѿ коле свѣтъ стала и краљѣи изѣнаге еѣ не ѣзимана тази цѣрина и ѣ моихъ дѣдѣ и прадѣдѣ и ѣ роуитѣла краљѣи и ѣ краљѣи · и стѣвори мѣтъ краљѣи о семъ 10 властеломъ дѣбѣровѣчѣцимъ вѣлимъ и малимъ да не ѡногази трѣга на трѣбини · каго га и прѣжѣе не било · и по сѣма сѣга да не ѣзима дѣбѣживъ дѣбровѣчаномъ ни цѣрине · да никоега дохоука ни трѣговѣцѣ дѣбровѣчѣкомъ ни влахъ ни сѣрѣбинъ да никомъ и кто грѣа ѣ дѣбровѣникъ и-зѣ дѣбровѣника · и всаци властели кои те 15 станати по дѣбѣживѣ да не ѣзима цѣрине тезе до века векъ 1) ни ѣ сѣа краљѣи да ни ѣ кога настоѣцаго краљѣа ѣ сѣрѣвнихъ и сѣе записе краљѣи да не тѣрѣдо и неразоуриноу до вѣка кто ли потвори сѣе записне краљѣи да не проклеѣ ѿ гѣа вѣа и ѿ прѣчѣтиѣ вѣѣ и ѿигитрне и ѿ стиѣ апѣль · вѣи · вѣрѣховникъ и да га ѣбие и по- 20 рази сила чѣтнаго крѣста хѣа а такови потвориви да ми не вѣкрѣнь и да плати тисѣщъ пѣо краљѣи а сѣю мѣтъ прѣрчи (!) гѣаи краљѣа поа сѣрѣмъ мѣа ѡхѣвѣра · кѣ · вѣ · лѣ · то · ѣ · ѣ · ѿ · ѣ · дѣ ·

† СТЕФАНЪ КРАЉЪ

1) над вѣстом.

Курсивом, на пергаменту, потпис црвеним, печат обешен искрзан, види се још: ... ѣ и млади краљѣе ... СС. 40; MS. С

61. Разрешница рачуна Николе Лукаревиѣа и Марина Гочетиѣа

1347 1. авг. у Призрену

† Цѣтми любовномъ сѣрѣвникъ кнезѣ дѣбровѣчкомъ филиппѣ ѡриу и сѣдиамъ властеломъ вѣкѣникомъ и ѡпѣкиѣ дѣбровѣчкон · да

знате разложише ми се никола лѣкарѣвникъ и маринѣ климѣтѣ гѣѣ четикѣ сѣи за сѣе и за свога ѡѣа и за свою братю ѣ всѣхъ трѣзѣхъ цѣѣ сѣ дрѣжали ѣ краѣтѣвѣи и ѣ царѣи трѣгѣ рѣдникъ и за трѣ 10 говѣ зѣтѣске и ѣ призрѣникѣ и вавлони и ѣ инихъ ѣ всѣхъ трѣзѣхъ и ѣ потѣрѣахъ цѣѣ сѣ цѣрѣство ми 1) имали и ѣ всѣхъ разлозѣхъ и ѣ то-ми се ѣ всемъ разложише и исплатише ми се ѣ всѣхъ трѣзѣхъ цѣѣ сѣ дрѣжали и ѣ вѣсе-ми бише прави до днѣшнега дни да зато имѣ цѣтѣвѣи записе повѣлю како не по законѣ и ѣгоуѣе вашимъ 15 и тамо послахъ сѣ книгомъ властеличникѣ пѣаька да и ви запи- шѣтѣ ѣ вашѣ тетрагѣ како не ѣ по законѣ вашѣ

1) Нешто пропуштено; из превода се види да је било: сѣ краљѣвѣствомъ и сѣ царѣствомъ ми.

Препис Јакѣта Крусиѣа у кѣ. Div. Can. 1347—8 л. 26б. — Сп. IX, 10.

62. Разрешница рачуна Николе Лукаревиѣа и др.

1347 6. авг.

† Цѣтми любовномъ сѣрѣвникъ кнезѣ дѣбровѣчкомъ филиппѣ ѡрѣ и сѣдиамъ и вѣкѣникомъ дѣбровѣчкимъ да знате разложише никола лѣкарѣвникъ маринѣ дрѣжикъ и дѣмонѣ голѣбникъ ѿ трѣга вавлонѣ- скѣга цѣѣ ми дрѣжашѣ за ѣ · годиѣе и все ми исплатише и не ѡсташѣ ми ниѣа дажни цѣтми и за то имѣ цѣтѣи записе повѣлю 5 како не по законѣ сѣ вами и сѣю книгѣ посла царѣи по властѣ- лина царѣи пѣаька да ѣо прѣпишѣте ѣ вашѣ статѣтъ како не по законѣ вашимъ.

Препис Јакѣте Крусиѣа у кѣ. Div. Can. 1347—8 л. 28а. — Сп. XI, 11.

63. Разрешница рачуна Марка Васиљѣвиѣа и др.

1348 12 октобра и сѣпѣмбра

† Пише цѣтми свѣдинѣ свакомъ стѣворѣ мѣтъ цѣтѣвѣи · маркѣ Васиљѣвникѣ и братѣ неговѣ матѣтѣвѣи и стипѣтѣ жѣрѣговникѣ како

сѣ држали трѣге црѣвни новобрѣски трѣгъ и прѣзѣрски трѣгъ да
о всемъ се сѣ црѣвни исправили не остае ни ѣ чимъ црѣв
ни да тога рачи црѣвни ѣчини мѣтъ и повелю имъ ѣахъ како ѣ
за нихъ да не има печали нитко ни да се задеге за нихъ тко
ли се кѣ за нихъ задеги или потворѣти мѣтъ и записане црѣвни
да се распе и накаже и да неѣтъ невѣрнъ црѣвни и да плати црѣв
ни тисѣкю перперъ а сию имъ мѣтъ записи црѣвни мѣца октебра
ѣѣ днѣ прѣтовистинарь ре^ѣ

10

64. Писмо кнезу о истом

† пише црѣвни кнезѣ дѣбровечкомѣ и¹⁾ сѣднѣмъ и властеломъ
и всеи опчини дѣбровечкомѣ²⁾ да знате ере³⁾ дрѣжалъ трѣге⁴⁾ црѣвни
марко василѣвѣкъ и братъ мѣ мате и степе жѣрговицъ трѣгъ по-
новобрѣски и трѣгъ прѣзѣрски⁵⁾ да црѣвни ихъ⁶⁾ разложи и наге ихъ
правехъ не остае ни ѣ чимъ крѣви⁷⁾ црѣвни да ѣвсеми ихъ осво- ѣ
боди црѣвни и ѣчинихъ мѣтъ⁸⁾ и повелю по законѣ по вашемѣ да
о томъ ви ѣса црѣвни да знате мѣца⁹⁾ септембра⁹⁾
† а сию книгѣ и повелю прѣнесе рѣгѣ.¹⁰⁾

Од ове друге повеље има и оригинал с овим разликама:

¹⁾ филипп орею и. — ²⁾ опкинѣ дѣбровечкомѣ. — ³⁾ ерѣ. — ⁴⁾ трѣгъ. — ⁵⁾ призѣрѣки. —
⁶⁾ нема. — ⁷⁾ крѣви. — ⁸⁾ ова реч превучена црвенимъ. — ⁹⁾ мѣца септемръ ове речи црвенимъ.
— ¹⁰⁾ ове реченице нема. — Споља: † пише црѣвни кнезѣ дѣбровечкомѣ филипп орею и
сѣднѣмъ и властеломъ и всеи опкинѣ дѣбровечкомѣ. — Било у истој књизи. П. II, 24.

Преписи Живете Пармезана у књ. Div. Sanc. 1348—9, л. 46б.
— П. II 22; Сп. XI. 100.

65. Разрешница рачуна Лаврете Вукасовића и др.

1349. 9 марта

† пише црѣвни кнезѣ дѣбровечкомѣ филипп орею и сѣднѣмъ и
властеломъ и всеи опкинѣ дѣбровечкомѣ да знате ере ми дрѣжаше
трѣгъ рѣднички лавре вѣлкасовѣкъ и маринѣ и живе паскетѣкъ и

о всемъ се сѣ црѣвни исправили не остае ни ѣ чимъ црѣвни
дѣлѣжни да о томъ имъ повелю заѣахъ по законѣ вашемѣ
мѣца септембра¹⁾

Споља: пише црѣво ми кнезѣ дѣбровечкомѣ филипп орею и
сѣднѣмъ и властеломъ и всеи опкинѣ дѣбровечкомѣ.

¹⁾ Црвенимъ, а остало плавимъ.

На хартији, прецепљено преко половине у књ. Div. Sanc.
1348—49 л. 55а. — П. II, 23; Сп. XI, 100.

66. Повеља о трговини

1349, 20 септембра

† Синѣзи повелѣниѣ¹⁾ записи
црѣвни въ свѣдѣниѣ²⁾ всакомѣ како
приде к црѣвни поклѣсарѣ бе-
нетѣчки никола гѣргѣи и ш ни³⁾
властелѣ³⁾ дѣбровѣчци маринѣ бѣ-
никъ и симонѣ бенешѣкъ и жи-
вѣ чрѣвѣкъ и споведаше⁴⁾ ми
за вѣе крѣвинѣ и дѣлговѣ⁵⁾ цѣ-
имъ сѣ билѣ⁶⁾ по земли црѣвни
и за вѣе за този исправѣсѣмо
и зговори се црѣвни синомъ
црѣвни краѣмъ дрѣшемъ и с вла-
стели и ѣ селѣ⁷⁾ напре⁷⁾ сѣкози
ѣчини мѣтъ црѣвни граѣ⁸⁾ дѣ-
бровѣчаномъ да греѣ⁸⁾ своимъ
глаѣми иманиѣмъ⁸⁾ своимъ и ниѣ

† Синѣ повелѣниѣ записи царсѣво
ми въ свѣдѣниѣ вса... како прѣде
царѣ^ѣ ми поклѣсарѣ... горѣге
и ш ни³⁾ властелѣ дѣбровѣчци
ма... бенешѣкъ и живе црѣвѣкъ ѣ
и споведаше... и дѣлгове цѣ-
имъ сѣ билѣ по земли царѣства
ми... затѣи исправѣсѣмо и зго- 10
вори сѣ цар... с краѣмъ дрѣ-
шемъ и с властели и ѣ селѣ на-
преда... ѣчини милѣсѣтъ царѣ-
ство ми граѣ дѣбровѣчѣкъ... дѣ-
своѣмъ иманиѣмъ и главами и сво- 15
ими трѣзи... слѣбѣдно по

У копији писаној курсивом без печата са потписом црнимъ,
и мастилом блѣжимъ имају ова отступања:

1. повелѣниѣ. — 2. свѣдѣниѣ. — 3. властелѣ. — 4. исповѣданѣ
— 5. крѣвинѣ и дѣлгове. — 6. бѣли. — 7. селѣ напре. — 8. иманиѣмъ.

тргов'ци с кѣпаш⁹ свобод'но
бе-забавѣ по зем'ли црѣвни и
краљвѣ¹⁰. да имъ никто¹¹ нищо
не ѡзмѣ по силѣ ни забави¹¹
ни властелинѣ црѣтва ми ни
краљвѣ властелинѣ. да никто¹²
любо възем'ли црѣвни и краљвѣ.
тъкмо да ходе свободно. ако ли
се шбреце кто ѡземъ цю любо
по силѣ. ѡ земли¹³ црѣвни и
краљвѣ. в'се този да плати
црѣвни шномѡзи. комѡ вѣде цю
ѡзето¹⁴. а тогази крив'ца. да
ниче црѣвни и да¹⁴ ѡз'ме на
немъ. кто вѣде ѡземъ и ѡчинилъ
зло¹⁵ кон. и нихъ тргов'ци с трѣ-
гомъ. к'то любн итин ѡ инѡ
зем'лю. с трѣгомъ. с кѣпашомъ
да греа прѣ-землю црѣвни и краљвѣ
свободно бе-забавѣ¹⁵ тъкмо ш-
рѣжиа. да не носѣ¹⁶. ни ѡ вѣ-
гаре. ни ѡ басарабинѡ зем'лю.
ни на ѡгрѣ¹⁷. ни ѡ боснѡ. ни ѡ
грѣке. ни инамо камо любовѡ ѡ
тѣгю землю. тъкмо ѡ землю
црѣвни и краљвѣ. кто ли се шбре-
те. понесѣ шрѣжиа¹⁸. ѡ инѡ зем'-
лю. да мѡ се все този шрѣжиа¹⁹
ѡз'ме. и кто греа ѡ дѣбров'никъ
и изъ дѣбров'ника. да имъ се не
ѡзима царина на трѣвини да ни

земли царѣва ми и краљви да
ходе свободно(!) безъ забаве ако ли

20

се шбреце.... цю по силѣ ѡ 25
земли царѣства ми и краљвѣ....
да плати царѣство ми ѡ риз-
нице а ми да ницемо крѣвца тко

30

ли любн итин ѡ инѡ землю сѣ
трѣ... ш чимъ ли да иде сло-
водно по земли царѣства ми и 35
краљвѣ свободно безъ забаве
такмо шрѣжиа да не носѣ ни ѡ
градѣ ни ѡ басарабинѡ землю на
ѡгре ни ѡ боснѡ ни ѡ грѣке ни
инамо комѡ ѡ тѣгю землю так- 40
мѡ землю царѣства ми и кра-
љвѣства тко ли се шбре те по-
не.... ѡ инѡ землю да мѡ се
ѡзме все шно шрѣжиа и тко греде
ѡ дѣбров'никъ и изъ дѣбров'ника 45
да имъ се не ѡз.... на трѣвиню
да ни на нѣднѡмъ пѣтѣ ни на

9. кѣпашѡ. — 10. краљви. — 11. ѡзме по силѣ ни забавѣ. — 12.
нитко. — 13. по силѣ цю любо ѡ землѣ. — 14. нема. — 15. безъ забаве.
— 16. шрѣжиа да не носѣ. — 17. ѡгрихъ. — 18. шбрѣте, понесѣ шрѣжиа.
— 19. тозѣ шрѣжиа.

на нѣд'номъ²⁰ пѣти. ни на бродѣ.
да ходи всаки²¹ свободно. бе-
забаве¹⁵. И шце тргов'ци дѣ-
бровчанѣ. кон се шбрѣгаю²². по
трѣговеѣ црѣвни и краљвѣ цю
имъ се слѣча кон любо сѣдѣ. да
се сѣде пре²³ цариникомъ. и
к'неземъ. а или пре²⁴ кѣпа-
лишѡ кон вѣде граа тогази. за-
кономъ роаителя. и прароаителя
црѣвни. И за синѣзи да греаѡ
пре²³ црѣвни на сѣдѣ. за крѣвѣ.
и за зем'лю и за шководѣ. и
за чѣкека. и за шводѣ. а за ино
ни за цю. И кѣди при латин-
нинѣ сѣбина²⁵. да да латиннинѣ.
сѣбинѡ²⁵ половинѡ латинѣ а
половинѡ сѣбѣ²⁷ сведоке. та-
коже и сѣбинѡ²⁸ кѣди при²⁹
латинина. да мѡ даѣ сведоке.
половинѡ сѣбѣ³⁰ а половинѡ
латинѣ по законѡ како сѣ имали.
ѡ роаителя и ѡ прароаителя
црѣвни. сѣтѣ краљѣ. И гѣ
комѡ даѣ дѣбров'чанинѣ шкон
шовиткѣ³¹ комѡ годе³² тргов'-
цѣ. тѣре мѡ ѡ нѣга ѡ бѣхъ ѡда-
ритѣ. да се кѣнѣ латиннинѣ. за
този. да вѣде вѣрованѣ по за-
конѡ како сѣ имали³³ ѡ роаи-
теля. и ѡ прароаителя црѣвни.

бродѣ.... всаки свободно безъ
забаве и шце тргов'ци дѣб.... 50
кон се шбрѣгаю по трѣговеѣ царѣ-
ства ми и краљвѣ цю им....
кон любо сѣдѣ да се сѣде прѣнѣ
царѣникѡ.... прѣдѣ кѣфалино 55
кон.... грѣдѣ вѣде тадан зак....
и прародителя царѣства ми и за
сѣзи да гредѣ прѣнѣ царѣство
ми на сѣдѣ за крѣвѣ и за землю
и за шководѣ и за чловека и за 60
шводѣ а за ино ни за цю и када
пр.... латиннинѣ сѣбинѣ да да
латиннинѣ сѣбинѡ половинѡ ла-
тинѣ а половинѡ сѣбѣ свѣдѣкѣ 65
такоже и сѣбинѣ када прѣни ла-
тина да мѡ да сведоке по сѣ-
бѣ а по латина по законѡ
како сѣ имали ѡ родителя и
прародителя краљѣства ми и свѣ 70
таѣ краљѣ.... даѣ дѣбровча-
нинѣ шкон шовитакѣ комѡ годе...

да се кѣне латиннинѣ за този 75
да вѣде.... законѡ како сѣ има-
ли ѡ родителя и прародителя....

20. тѣвини да ни на нѣднѡмъ. — 21. всаки ходи. — 22. шбрѣгаю
— 23. прѣдѣ. — 24. прил. — 25. сѣбинѣ. — 26. сѣбѣ. — 27. сѣ-
бѣ. — 28. сѣбинѣ. — 29. при. — 30. сѣбѣ. — 31. шовиткѣ. — 32.
годи. — 33. имали.

И кои тръговць · кѣпи конѣ на тръгъ³⁴ · и плати за нь царинъ · да рече цариникъ дѣшомъ · ере не тогази конѣ кѣпиль · и за неѣ³⁵ платилъ царинъ · а тати не знаа да мѣ за този свода нестъ · ако ли га такози не шправи цариникъ · да да свода ѣ кога³⁶ не кѣпиль · а кои любо тръговць³⁷ · довеа кѣпиль из тѣхъ зем'лѣ · а познаю се · да се кѣне тѣзи тръговць³⁸ самодрѣги · ере га не кѣпиль ѣ тѣхъ зем'ли⁴⁰ · и не зна тати ни гдѣсара · да не дае за този свода да ако си ѣзлюбѣ сѣзи · кои си га познава ѣзети конѣ · да си га ѣз'мѣ · а шномѣзи да пода тръговць цѣнѣ⁴¹ · цю вѣде подалѣ за неѣга. И кѣды цѣвми приходѣ⁴² ѣ тръгъ · да ме почитѣю⁴³ · и дарѣю своѣмъ волѣмъ како не⁴⁴ поавно цѣа · а посиа · нога дара · и ѣзетѣа · да имъ нестъ.⁴⁵ И ако се цѣвми с'вади з дѣбровникомъ · цю се шверетаю дѣбровчанѣ по земли⁴⁶ цѣвми и краѣвѣ · да имъ се постави рокъ за ѣ · мѣцѣ да се испратѣ свободно ве-забавѣ⁴⁷ да походе · а з градомъ да се ратѣ цѣвми.

тръговаць кѣпи конѣ на тръгъ и плати ······ рече цариникъ дѣшомъ ерѣ не тогази конѣ кѣпиль ······ платно царинъ а тати не знаа да мѣ за този свода ····, ако ли га такози не шправи цариникъ да да свода ѣ кога не кѣпиль и кои любо тръговаць доведе конѣ кѣпиль с тѣхъ зем'ли а ѣпознаю се да се законѣ(!) тръговаць самодрѣги ере га не кѣпио ѣ тѣхъ зем'ли и не зна тати ни гдѣсара да не дае за този свода да ако си ѣзлюбѣ сѣзи кои га познава ѣзети конѣ да си га ѣзме а шномѣзи тръговць да плати цѣнѣ цю вѣде дао за конѣ и каде царѣство ми прѣходи ѣ тръгъ да ме почитѣю и дарѣю своѣмъ волѣмъ како естѣ подобно царѣ а посиа нога дара и ѣзетѣа да имъ ниѣ и ако се царѣство ми с'вади з дѣбровникомъ цю се шверетаю дѣбровчанѣ по земли царѣства ми и краѣвѣ · да имъ се постави рокъ за ѣ · мѣца да си се испратѣ свободно(!) ве-забаве изъ зем'ли царѣства ми а з градомъ да ра-

34. тръгъ. — 35. неѣга. — 36. кога га. — 37. тръговецъ. — 38. кѣне тѣзи тръговецъ. — 39. ѣсѣ. — 40. зем'лѣ. — 41. цѣнѣ. — 42. кѣда прѣходи. — 43. почитѣю. — 44. волѣмъ како ѣ. — 45. ѣзетѣа да имъ нестѣ. — 46. дѣбровчанѣ по зем'лѣ. — 47. ве-забаве.

И цю се разѣвѣ древо венетѣ · чко · и дѣбров'чко⁴⁸ · цю ѣтече ѣ зем'лю цѣвми и краѣвѣ да се не ѣзме ницѣ · да не ѣ свободно · и кои тръговци · грѣѣ по зем'ли · и тръговецѣ цѣвми и краѣвѣ · да плакѣ всаки царинъ по законѣ како сѣ давали ѣ родитѣль и прародитѣль цѣвми · и шѣ ш'ними сѣкози ѣтѣкми⁴⁹ цѣвми · цю се шверетаю люди⁵⁰ цѣвми · кои вѣдѣ прѣшли ѣ стѣнѣ · по толѣ кѣди га не⁵¹ дао цѣвми дѣбровчанѣ · тѣзи люди цѣвми · дѣбровчанѣ да ѣженѣтъ. И цю вѣдѣ прѣзѣли зем'лю цѣвми прѣз мѣгю · коѣ не⁵² бѣла мѣгя · ѣ родитѣля · и ѣ прародитѣля цѣвми сѣгѣ краѣта · ако вѣдѣ и винограде по неѣ насадили прѣз мѣгю в'сѣ да ми повратѣ. И за сѣдовѣ⁵⁴ и всако шправѣ · даниѣ⁵⁵ · како сѣ имали ѣ родитѣля и ѣ прародитѣля цѣвми · такози и ѣ дѣнѣ напреда⁵⁶ · да имаю · и за в'сѣ да не · сѣдѣ на желѣзной плочи · како не и ѣ прѣжѣе бѣло. И за мѣтѣ⁵⁷ · да не имаю печали ни за цю · тѣк'мо да не цѣвми · како не прѣжѣе бѣло · ѣ родитѣля и пра-

тѣхъ царѣско ми и оѣе ···· разѣвѣ¹¹⁰ древо венетѣчко али дѣбровачко цю ѣтече ѣ зем'лю царѣства ми да имъ се не ѣзме ницѣ да нестѣ свободно ···· говци грѣѣ с тръзи по зем'ли царѣства ми да плакѣ ···· по законѣ како сѣ давали ѣ родитѣль царѣства ми и шѣ ···· ѣста ···· царѣство ми цю се шверетаю люди царѣства¹²⁰ ···· вѣдѣ прѣшли ѣ стѣнѣ по тѣи кѣди га не дао царѣ ···· дѣбровчанѣ тѣзи люди царѣства ми тѣзи люди ···· ровчанѣ да ѣженѣтъ и цю вѣдѣ прѣзѣли¹²⁵ зем'лю царѣства ми прѣз мѣгю коѣ не бѣла ѣ родитѣль мѣнѣ ···· кралѣ ако вѣдѣ и винограде по мѣи насадили сѣе да ···· и за

сѣдове и свакоѣ правде како сѣ имали ѣ родитѣль наѣнѣхъ такози да имао и напреда и за сѣе да

нестѣ сѣдѣ не желѣзной плоче како¹³⁵ не ѣ прѣво бѣло и за ницѣ да не имаю печали такози ···· тѣк'мо да естѣ царѣствѣ ми како

48. дрѣво венетѣчко и дѣбровѣчко. — 49. ѣтѣкми. — 50. ѣзетѣю люди. — 51. толѣ кѣди га ѣсѣ. — 52. кѣди. — 53. прѣзѣли. — 54. сѣдови. — 55. шправданѣ. — 56. денѣсѣ напреда. — 57. мѣтѣ.

роуителѧ црѣви. И ѿ сели на-
 прѣда да не прѣме ни зѣмѣ
 никто залоге ни ѿ властелина
 црѣви ни краѣва ни кога любо.
 дрѣжаниѧ⁵⁸ црѣви и краѣва.
 кѣто ли се шѣрѣте зѣмѣ. да за-
 логѣ тѣзи поврати шпетѣ. а за
 цю не⁵⁹ приѣлѣ. да мѣ⁶⁰ се тѣзи.
 кѣпѣлѣ шпаднѣ. И потврди-мѣ⁶¹
 црѣтво ми законѣ и повелѣ цю
 сѣ имали з роуителѧ и пра-
 роуителѧ црѣви. како да не ни
 цю не потворено. и симзи швра-
 зомѣ писа црѣви записахѣ три
 хрисовѣлѣ едѣна да стон з црѣ-
 ви. а дрѣга з венецѣх з дѣжѣла
 а третѣга з дѣбровѣнице. и за-
 писа се сѣзи златошпечатни хри-
 совѣлѣ црѣви въ лѣтѣ ѡѡѣи ин-
 дикта .ѣ. мѣца сѣктѣбра .ѣ. дѣнѣ.
 И шѣре такози ш нѣми зглави
 црѣви цю сѣ залоге заложѣнѣ
 кога любо мала и голѣма н-
 земѣлѣ црѣви и краѣвѣ. да се
 ницѣ сѣдомѣ и правѣдомѣ.

† СѢФАНЪ ВЪ ХѢ БѢА
 БЛАГОУВѢРНИ ЦАРЬ
 СРЪБЛАЕМ И ГРКОУ

Курсивом, на хартији, печат
 откинѣт, потпис црвеним. —
 СС. 43; MS. CXXVII.

58. дрѣжаниѧ. — 59. ѣ. — 60. мѣ се. — 61. шпаднѣ И потврди
 имѣ. — 62. голема.

не и прѣво бил.... и ѿцѣлен на-¹⁴⁵
 прѣда да не прѣме ни зѣ....
 ни ѿ властелина царѣства ми ни

кога... тѣко ли се шѣрѣте зѣамѣ¹⁵⁰
 да залог.... шпетѣ а зацѣ не
 прѣмѣлѣ да мѣ се т... и пот-
 врѣдим царѣство ми законѣ и
 повелѣ... тѣлѣ и прародитѣлѣ¹⁵⁵

царѣсѣва ми како да... и сѣмѣзи
 швразомѣ писа царѣство ми за-
 писах... еданѣ да стон з царѣ-
 стѣва ми а дрѣги з венецѣх а¹⁶⁰
 тр... вѣрѣвник а записа се сѣи
 записѣ и хрисов.... печати
 царѣства ми въ лѣтѣ ѡѡѣи ин-
 дикта.... мѣца сѣктѣбра на .ѣ. данѣ
 и шѣрѣ такози шправѣ ш нѣми¹⁶⁵
 царѣство ми цю сѣ залоге зало-
 жѣне кога любо.... лѣма изѣ
 земѣлѣ царѣства ми и краѣства
 да се ницѣ сѣдомѣ и правѣдомѣ

СТЕФАНЪ ВЪ ХРѢТѢ БЛА-
 ГОУВѢРНИ ЦАРЬ СРЪБЛАЕМЪ
 И ГРКОУ

Препис у Cod. Ragus. л. 74а.

67.

Укида царину на Требињу

(1349) 20 септембра, у Новом Брду.

† Пише црѣви како прихѣди кѣ црѣви покѣсарѣ вѣнетѣки ни-
 кола марѣкѣсѣ | вѣлѣденичѣки. и сѣмѣ вѣнешикѣ. и марѣнѣ вѣшникѣ. и
 живе чѣрѣвикѣ. по|клѣ... дѣбровѣчѣци и мѣише црѣви за цринѣ
 кою не црѣви поста |... о на тѣрѣвинѣ и црѣви заради брата ми
 дѣжѣла и за покѣсара вѣне |... а граѣла дѣбровѣчѣкога и за
 мѣениѣ нѣх покѣсара |... лѣтѣ да имѣ не вѣдѣ цринѣ на
 тѣрѣвинѣ и нѣгѣрѣ |... прѣге нѣкѣ не билѣ црѣина тѣгѣрѣ да
 имѣ не не и дѣнѣ да ходѣ |... вѣдно само и тамо. да
 имѣ не забавѣ никто |... не имѣ забавѣ ш... по-
 творѣвѣ мѣтѣ и за |... да се распе и накаже и да не¹⁰
 неѣвѣрѣнѣ црѣви а сѣи мѣтѣ зчинѣ гѣнѣ црѣ з новѣмѣ вѣрѣдѣ
 мѣца сѣктѣбра .ѣ. дѣнѣ |

МѢЦЪ СѢКТЕБРЪ

а томѣ неѣтѣ мѣтѣникѣ [прѣт]ѣвѣстинѣарѣ никѣла

Курсивом на хартији, месѣц црвеним, с ѣбѣшѣним златним
 печатѣм с натписѣм на страни гдѣ је царѣв лик: ш кѣтѣ вѣзе
 правѣверѣни царѣ стѣфанѣ вѣсѣ земѣли српѣ, а на страни с ликѣм Св.
 Стефана: ѣт (?) стѣфанѣ прѣкомѣчени сѣрг (!). Оѣај је исти печат и
 на Урошѣвим повѣлама. — MS. CXXXV; Год. III, 290 и 440; Моп.
 Rag. 2, 90; Зак. Спом. 167.

68. Нарѣђује како ће се исплатити све његово
 дуговање Дубровчанима

1349. 20. септембра.

† Пише црѣви како дохѣди црѣви покѣсарѣ вѣнетѣки никѣла
 гѣшѣргѣ марѣкѣсѣ вѣлѣденичѣки. и сѣмѣ вѣнешикѣ. и марѣнѣ вѣшникѣ. и
 живе чѣрѣвикѣ. покѣсарѣи дѣбровѣчѣци и искаше на црѣви. разлогѣ и
 дѣлѣге цю сѣ имали с црѣвѣмѣ ми. и разлогѣи сѣ црѣви ш нѣми прѣдѣ
 покѣсарѣомѣ вѣнетѣкиѣмѣ. ш вѣсѣхѣ разлогѣхѣ и ш вѣсѣхѣ дѣлѣго-
 вѣхѣ малихѣ и великихѣ цю не црѣви и лѣдо ш нѣмѣ. ѿ вѣлѣи не
 црѣство ми прѣнѣло краѣвѣство и до црѣства. и зчинѣи црѣви ш нѣми

ПОВѢЉЕ И ПИСМА

разлог · въ лѣто 7200 · мѣца сѣктвѣра · кѣ · дѣнь · и ѿста имъ црѣвни
 длѣж'но · ѿ · тисѣкъ · ѿ · сът · пеѣ · венетѣчкихъ · хѣгнѣ · ꙗ · пеѣ · и ѿще имъ
 несть · црѣвни · длѣж'но · за · дѣво · кон · се · не · ѿ · з'ктѣ · раз'вило · тере 10
 ѿзела · гѣга · црѣца · тисѣкю · ѿ · сът · пеѣ · венетѣчкихъ · а · все · цо · имъ
 несть · длѣжно · црѣвни · за · мои · длѣгъ · и · за · длѣгъ · гѣгю · црѣцѣ · и · цо
 имъ · смъ · платилъ · за · властеле · црѣвни · · ѿ · тисѣкъ · ꙗ · пеѣ · венетѣч-
 кихъ · и · сикон · ѿглави · ш · ними · црѣвни · да · имъ · плати · црѣвни · син
 динаре · за · ꙗ · годица · да · имъ · да · кто · бѣде · цриникъ · ѿ · сѣтомъ · срь · 15
 ги · кѣмерѣ · солни · дѣвровѣчки · за · три · годица · по · ꙗ · сът · пеѣ · всако
 годице · венетѣчкихъ · и · ѿще · кто · бѣде · цриникъ · зетѣки · да · имъ · да · за
 три · годица · по · ꙗ · тисѣки · пеѣ · венетѣчкихъ · всако · годице · и · ѿще
 кто · бѣде · цриникъ · ѿ · призѣне · да · имъ · да · всако · годице · по · ѿ · сът ·
 пеѣ · венетѣчкихъ · хѣгнѣ · ꙗ · пеѣ · за · три · годица · како · да · имъ · се · пла · 20
 више · писани · длѣгъ · за · три · годица · како · имъ · не · ѿвѣтно · црѣвни.

† Мѣць сѣктвѣрѣ Нѣ

Ориг. у Акад. Наука, на хартији с обешеним печатом као
 горе, месец црвеним. — Гл. С. Уч. Др. XXVII, 285.

69. Моли кнеза да на његово јемство врати заложені појас кнеза Вратка

1352. 30. марта у Сланим Долима.

† Црѣтва ми любовномѣ кнезѣ и сѣдиномѣ вѣкникомѣ и властелом
 и вѣи опкини дѣвровѣчки кои не појасъ кнеза вратка заложила
 његовѣ чловикѣ никола калкашѣ тези појасъ поданте томѣзи кои
 ви прѣнесе сѣзи книгѣ ѿ црѣтва ми ница не ѿзимаите на ѣмъ не
 страхѣте се поданте га и не задрѣжете ако ви тко за њѣ ѿзице 5
 да смъ ѣа за този црѣство ми да ѿговори прѣ како не калкашѣ
 никола ходилъ ѿ вѣнетке такози се не разболила не знамъ да не до
 здези живъ да поданте појасъ томѣзи чловѣкѣ кто ви дастъ сѣю
 книгѣ а ѣа смъ за този ѣмѣца

царѣ рече ѿ сланих долѣхѣ

Препис Живете Пармезана у књ. Div. Сапс. 1351 — 52, л. 33 б.
 — П. II, 25.

70. Моли кнеза да његовим посланицима преда поклад који је у Мароја Гочетића

1355, 23 фебруара, у Сери.

† Пише црѣтво ми любовномѣ и сѣродникѣ црѣтва ми кнезѣ и сѣ-
 родникомѣ црѣтва ми сѣдиномѣ и властеломѣ дѣвровѣчкимѣ тамо
 послаха калѣгнѣре црѣтва ми и ш ними николицѣ пацровѣкиа по ра-
 боти црѣтва ми да ѿзмѣ цо сѣ покладѣ поставили ѿ мароја
 гочетѣкиа цо несть подало црѣтво ми ѿ нрѣсалимѣ да тако ви 5
 мога живота почитите · миѣхъ и ѿправите на спѣхъ како не видити
 црѣтво ми инога не ѿчините тако ки мога живота мѣсѣца февр
 ганъ црѣ рече ѿ сери

Препис Живете Пармезана у књ. Div. Сапс. за г. 1354. —
 П. II, 26; Сп. XI, 101.

71. Разрешница рачуна Мароја Гочетића

1355, 5 децембра под Бером

† Пише црѣтво ми ве свѣдинѣ всакомѣ како прѣде к црѣтѣ ми
 марою гочетѣѣ по смѣрти протовѣстинѣрѣви и стога ѿ кѣки црѣтва
 ми ѿ покладѣ до никола дне и ѿ всемѣ ѿгоди црѣвни и ѿвѣрте
 га црѣвни вѣрна и ѣрьдѣчна к црѣвни ѿ всаком работи црѣвни
 колико и протовѣстинѣра никола и тога рачи има хѣтѣне црѣвни 5
 и створи мѣлѣ марою цо не стога ѿ кѣки црѣвни ѿвѣ прѣ жи-
 воти протовѣстинѣрѣви и паки и сѣги по смѣрти протовѣстинѣрѣви
 цо не стога ѿ кѣки црѣвни ѿ всемѣ ѿвѣрте се црѣвни правѣ да
 да га за то не поице ни црѣвни ни гѣпогѣ црѣца ни ганъ краѣ
 да ни ни нѣтко ѿ властѣлѣ црѣвни ни гѣѣ ни латинѣни ни тра · 10
 говецѣ ни сасѣни ни ни нѣтко ѿ земли црѣвни никомѣ зломѣ
 да никомѣ сѣдомѣ ѿ томѣ цо не стога ѿ кѣки црѣвни ѿ не-
 перва до сѣги понеже стога ѿ кѣки црѣвни ѿ покладѣ до нико-
 лина дѣне и не ѿвѣрте се никомѣ крѣвѣ ѿчѣлѣ ни за тергѣне ни
 за кѣплине ни за кои ни дѣгъ малъ не ѿчѣлѣ ни за да не 15
 твори нѣкто кто ли потвоѣ да се распе и накаже по законѣмѣ

† И^а деспоть комнинъ да знае всеки цю ми е била дажень
жани^в жоргисъ все ми е платилъ братъ еговъ фразиски и за
пиперь и за сахаръ и за все цю ми е била дажень веки не ни
дажень ни тои ни братъ мѡ за тоговъ дагъ и запахъ да знае всеки.

† него ѿ деспотисъ комниносъ плати ми не чанисъ и за себе и за брата си все колнко ми не билъ дѣженъ за пипецъ и за сахаръ и помного ми несть дѣженъ нищо и за то записахъ да не имаю ни ѿ кога забаве ѿ мене стране и записахъ и подѣпахъ да верне всаки.

Преписи Живете Пармезана (преводи с грчког?) у књ. *Distributiones Testamentorum* 1349—57 л. 72 и 55. — Сп. XI. 12 и 13.

XXV КНЕЗ ВРАТКО

77. Моли кнеза да му се врати појас који је заложен у Марина Бунића

(1352. 30. априла)

† ѿтъ кнеза вратка мојемъ драгомъ и любовномъ братъ и прѣтелю кнезъ дѣровечкомъ и властеломъ и викникомъ и всои опкини дѣровечкои ви знате неже смъ еднъ к вамъ за вѣакъ работъ и за всако прѣтелство и еднъ смъ ѿ града да да знате имамаъ ѿ мајна бѣжника ѿ залогъ мои појасъ за ꙗко и прѣпѣрѣ бнечкихъ и послахъ многѣ крати с одкѣпомъ да појасъ да а он ми га не ке дати ако не чловикъ мои појасъ заложилъ тези не чловикъ ѿмрѣ да молю васъ како мою братю ѣчините прѣтелски ѣзмите ми ви сверхъ себе ѿ marina појасъ а неговъ дѣгъ да мѣ се пода и поданте ми тези појасъ мојемъ калѣгнеръ николѣ и мојемъ днѣкъ дабѣцъ и тамо ихъ к вамъ поѣлахъ да ви ѣзмете свономъ рѣкомъ сверхъ себе појасъ и да ми га ѣдасте по момъ калѣгнеръ и по момъ днѣце и ото ви не гдѣнъ црѣ книгъ пѣаль молю ви се ѣчините прѣтелски ѣзмите ми појасъ и ѣдайте ми га и цю ви говорѣ мои калѣгнеръ николѣ вирѣите га мене сѣ ричи и дан ви бѣъ зравнѣ.

Препис Живете Пармезана у књ. *Div. Sanc.* 1351—52 (в. бр. 69). — П. II, 256.

XXVI БАВ И КРАЉ ТВРТКО

78. Одговара да је свезао Павла и Петра за дуг од царина како су му они и одобрили

(1355 пре 19 маја)

† ѿ гдѣна бана кнезъ дѣровечкомъ и вичникомъ властелемъ и опчини како свои брати и прѣтелемъ ја смъ вамъ и прѣе листъ ѣдалъ под момъ печатню како ви говорите симетъ и раткѣ да ста она мѣни рекла свезати павла гижлика и пира и до смъ ја свезалъ по нию ричи а седа ја вамъ говорѣ на мою вѣрѣ на гѣсподскѣ нѣсмъ павла и пира свезалъ по симетини рѣчи и по раткови ни ми ста она тога рекла ни смъ нию свезалъ за седани дѣгъ неголи смъ свезалъ за прѣдани дѣгъ кеда бише миѣ менчѣтикъ ѿ мене теда она дерѣжахота с миѣомъ дрива и острѣжницѣ и градецъ и дворице чѣтири терге мене и ѿнда ми сѣ остали дѣжни велицѣмъ добиткѣмъ за то есмъ свезалъ а свезалъ есмъ по вашои ричи вѣ сте ке миѣ порѣчили по момъ чловѣцѣ по крагѣи и листъ ми сте ѣдали а говорѣке вола како говоришь к намъ ѿномъ дѣжници кон ти сѣ ѿ дѣровницѣ да цю не пѣро гижликъ и павѣль за то намъ не говори ницарѣ неже она ста ѿ тебе ѿ рѣкахъ ти ста чини цю ти годи ѿ нию ано мои чловѣкѣ крагѣи ано вашъ листъ а седани дѣгъ цю не за то ми ш нима нѣ опчине ниѣдне ако не симѣ и ратко билъ приѣлъ к себи ѿпчинѣ за то мени нѣ дѣлга ја смъ терге продалъ симетъ и раткѣ ја хѣкю ѿ нию плакнѣю а на мою вѣрѣ а на гѣподскѣ ни ми не симѣ рекѣль ни ратко свезата павла ни пира ни смъ нию свезалъ скрозѣ нию разѣи за стари дѣлѣгъ.

Препис Живете Пармезана у књизи *Div. Sanc.* 1354, л. 64 б. — П. II, 27.

79. Пише да је дао две повеље двојици Дубров- чана и њиховој деци

(1355, 20 септембра).

† ѿ твѣртка мѣтѣ бѣжѣномъ бана босанскога кнезѣ дѣбровечкомъ
николаю барбаригѣ и сѣдѣмъ и викникомъ и вѣсон опкини дѣ-
бровечкомъ како своимъ прѣателѣмъ почтено поздравленѣ дамъ вамъ
вѣдѣти да самъ далъ климентѣви держикю и бистетѣ вѣникю и
нихъ дици двѣ повели то е своводни листъ и тѣзи сѣ листи 8
лонѣте держикѣ еден е печакѣнъ моимъ прѣстѣномъ а дрѣги пе-
чатѣю великомъ и далъ мѣ сѣмъ чловѣка мога на име милоша кон
е донесе и прѣкаже вамъ како е законъ и цю вамъ говори милошъ
мон сѣ ричи имате га вѣровати

Препис Живете Пармезана у књ. Div. Сапс. 1354, л. 87а. —
П. II, 28. а.

80. Потврђује повељу бана Стефана

1367 1 јуна у Дубровнику.

Бѣ име ѿца и сѣна и сѣтога
дѣа аминъ ѿ пороениѣ вѣжѣ
лѣтъ .ѿ.ѿ.ѿ.ѿ. лѣто и нашѣмъ
господѣствѣ .дѣ. лѣто мѣца јуна
по книзѣ .а. дѣнъ: ми твѣртко
милѣстѣю бѣжѣмъ банъ босан-
ски придѣсмо 8 нашѣ кѣхѣ 8
градъ 8 дѣбровникъ и потврѣди-
смо вѣрѣ с нашѣмъ братѣмъ
и с нашимъ приѣтелѣмъ с вла-
стѣли сѣ дѣбровѣчкимъ 8 кон-
ви е вѣрѣ бѣлѣ с ними нашѣ
стриѣ гѣнъ банъ стѣпанъ ѿне-
изи вѣрѣ потврѣдисмо ми банъ
твѣртко и наши властѣлѣ 8 име

† Ба име ѿца и сина и сѣтаго
дѣа аминъ ѿ пороениѣ бож-
нега лиѣта .ѿ.ѿ.ѿ.ѿ. лиѣтѣ по книзи
прѣви данъ. Ми твѣртко ми-
лѣстѣю. божѣномъ банъ босански
прѣдѣсмѣ 8 нашѣ кѣкю 8 само-
владѣци градъ дѣбровникъ и
потврѣдисмо виѣре с нашѣмъ
братѣномъ и с нашимъ прѣатѣли
с властѣли дѣбровѣчѣимъ 8 кон-
бѣвшѣ виѣре бѣлѣ ш ними нашѣ
стриѣ гѣнъ банъ стѣфанъ ѿнеи
ѿвѣте и записѣ потврѣдисмо ми
банъ твѣртко и наши властѣлѣ

кнезѣ влаи дѣбровѣвиѣ и тѣп-
чиѣ сладѣ и кнезѣ вѣлѣкота при-
винѣиѣ присѣгѣсмо на моѣхѣ и
на сѣтоме еванѣлиѣ клинѣше се
како да е наша кѣхѣ сѣ дѣб-
ровѣникомъ едина кѣхѣ до вѣка
како е едина кѣхѣ бѣла с нашимъ
стриѣмъ з гѣномъ з банѣмъ
стѣпанѣмъ такози да естѣ с
нами дѣбровѣникъ едина кѣхѣ до
вѣка вѣкомъ. до колѣ е насѣ
сѣмѣ и нихъ да се тѣзи двѣ
кѣхѣ не раздѣвѣнта никѣдарѣ до
вѣка вѣчѣнега неѣ ли да еста
ѿбѣ едина кѣхѣ и кон сѣ законъ
имѣли с нашимъ стрѣмъ сѣ
гѣномъ з банѣмъ стѣпанѣмъ и
ѿѣ писѣниѣ ѿнѣхѣзи законѣ и
ѿнѣхѣ книгѣ потврѣдисмо на-
шѣмъ присѣжѣмъ и нашимъ пи-
сѣниѣмъ и нашимъ печѣтомъ како
да е меѣо нами едѣнѣство 8
вѣкѣ вѣкомъ и да не ѿѣѣмо
дѣбровѣника ѿставѣти и нихъ
братѣства до вѣка никѣдарѣ до
колѣ насѣ сѣмѣ и нихъ бѣз нихъ
зѣла почѣтиѣ ѿложѣвшѣ цю
ѿи не бѣло на неѣкрѣ. гѣнѣ краѣ
8 грѣскомъ а се писѣ дрѣжѣславъ
дѣнѣкѣ скѣнѣмъ рѣкомъ мало-
корѣстѣномъ родѣмъ бѣнѣ земѣ
ми е матѣ а ѿѣѣство ми е грѣѣ
ѿ земѣ есмо и 8 земѣ 8 ни-
дѣмо и вѣсе законѣ и повѣлѣ и

на име кнезѣ влаѣ дѣбровѣвиѣ
и тѣпчиѣ сладѣ и кнезѣ вѣ-
кота ...винѣиѣ и прѣсѣгѣсмо на
моѣхѣ и на сѣтоме ...нѣлиѣ
клинѣше се како да е наша кѣхѣ
з дѣбровѣникомъ едина кѣхѣ до
вѣкѣ вѣкомъ како е едина кѣхѣ
бѣла с нашимъ стрѣци з гос-
пѣдинѣмъ банѣмъ стѣпанѣмъ та-
кози да естѣ с нами дѣбровѣникъ
едина кѣхѣ до вѣка вѣкомъ до
колѣ е наше сѣмѣ и нихъ да
се тѣзи двѣ кѣхѣ не раздѣвѣнта
никадарѣ до вѣка вѣчѣнега неѣ
ли да есте ѿбѣ едина кѣхѣ и
кон сѣ законъ имѣли с нашимъ
стриѣмъ з гѣспѣдинѣмъ банѣмъ
стѣфанѣмъ или кон записѣ ѿни-
ѣхѣзи законѣ и ѿнѣхѣ повѣлѣиѣ
потврѣдисмо нашѣмъ прѣсѣжѣмъ
и нашимъ записѣ и нашѣмъ
печѣтѣю како да е меѣо нами
едѣнѣство 8 вѣкѣ вѣкомъ и да
не ѿѣѣмо дѣбровѣника ѿставѣти
и нихъ братѣствѣ до вѣка ника-
дѣра до колѣ е наше сѣмѣ и
нихъ бѣз нихъ зѣла почѣтиѣ
ѿложѣвшѣ цю ѿи не бѣло на не-
вѣнѣрѣ к гѣнѣ краѣю 8 грѣкомъ.
а се писѣ дрѣжѣславъ дѣнѣкѣ
скѣнѣмъ рѣкомъ малѣкорѣстѣномъ
родѣмъ бѣнѣ земѣ ми е матѣ
а ѿѣѣство ми е грѣѣ ѿ земѣ
есмо и 8 земѣ 8 ни-
дѣмо и вѣсе законѣ и повѣлѣ и писѣниѣ кон

писаниѣ кое е ималъ дѣровникъ съ старѣмъ гѣномъ с нашимъ стрицемъ з баномъ. стѣпаномъ и с неговѣми. родители и с прародители въсѣга тогази потвѣрдисмо ми гѣнъ банъ тврѣтко.

Уставом, на пергаменту, с обешеним великим печатом: sigillum minus tuerhi dei gratia toti bosne bani; унутра: гн бн тврѣтко. — СС. 57; MS. CLIX.

ималъ дѣровникъ са ста.... гоѣномъ с нашне^м стрице^м з баномъ стѣфаномъ и ш неговнеми родители и прародители всѣга тогази потвѣрдисмо ми гѣнъ банъ тврѣтко

Препис у Cod. Ragus. л. 276.

81. Ослобађава Дубровчане од царине

1375, 9 фебруара под Бобовцем.

† Ка имѣ ѿца и сѣа и свѣаго дѣа да не вѣдомо¹ всакомъ члове^къ² како створи милѣсть гѣнъ тврѣтко милѣстию³ бѣжномъ банъ босански дѣровникъ када доходише покисари дѣровачци⁴ имѣ кнезь витко гѣчетиѣ и кнезь димко венешиѣ и таком створи милѣсть гѣнъ банъ тврѣтко дѣровникъ гдѣ⁵ се годѣ⁶ зима⁵ цѣрина з владани гѣна бана тврѣтка да се нигдѣ⁷ не зме⁸ нинѣдна цѣрина на дѣровачкомъ ни на чѣмѣре да не все свобоѣно ѿ всаке⁸ цѣрине и ѿ забаве колико кон годѣ⁶ дѣровчанинъ толико дѣровачки конъ толико трѣгъ цю не годѣ⁶ дѣровачко да е свобоѣно з владани⁹ гѣна бана тврѣтка ако цюгодѣ⁶ гредѣ из владаниѣ¹⁰ з дѣ¹⁰ бровникъ ако ли из дѣровника з владаниѣ¹¹ ако ли би тко понесалъ¹² поносъ члове^къ¹³ гѣна бана да не платилъ :ѣ: динара а инѣмъ да не всѣмъ свободанъ писано под бобовцемъ ѿ рошѣва сина бѣжи лѣтъ чѣѣ лѣто мѣца первара ѣ днѣ писа браѣнъ днѣ¹⁴

Уставом, на пергаменту, печат откинут. — СС. 65; MS CLXXV.

Има препис у Cod. Rag. л. 31а с овим отступањима:

1. не вѣдомо. — 2. члове^къ. — 3. милѣстю. — 4. на. — 5. гдѣ. — 6. годѣ. — 7. нигдѣ. — 8. свобоѣно ѿ всаке. — 9. свобоѣно з владаниѣ. — 10. владаниѣ. — 11. владаниѣ. — 12. понесалъ. — 13. члове^къ. — 14. а и инѣмъ да не всемъ свободанъ. писанъ под бобовцемъ ѿ рошѣва сина божѣа лието чѣѣ лието мѣца фреварѣ ѣ данъ. писа браѣнъ днѣ^къ.

82. Моли да предаду стонски доходак Марину Менчетиѣу

пре 1376, 7 фебруара у Бобовцу.

† ѿ гѣна тврѣтка милостию бѣмъ бана босанскога бѣномъ си приѣтелемъ сръчанимъ и братѣи драгон владѣшемъ града дѣровачкога властелемъ и ѿпѣѣнии моѣ драга братѣе ви висте кон е мои доходакъ з васъ петъ сатъ перперѣ ѿ стона сада молѣ васъ како мою братиѣу драгъ скѣпите ми тази доходакъ петъ сатъ перперѣ тѣре ми даите маринѣ менѣчетиѣ⁵ а да ихъ да маринѣ менѣчетиѣ⁵ комъ нише паске менѣчетиѣ⁵ и ѿбръко панѣровиѣ⁵ ере самъ ѣ звелъ свѣтѣ ѿ нихъ и молѣ васъ драга братѣе немоите ниога зчинити писано з нашемъ градѣ з бобовѣци седмѣи днѣ мѣсеца фѣрѣвара

Споља: † бѣномъ си приѣтелемъ сръчанимъ и братѣи драгон владѣшемъ града дѣровачкога властелемъ и ѿпѣѣнии.

Курсивом, на хартији, без печата — СС. 59; MS. CLXXVI.

83. Потврђује повеље пређашњих банова и српских краљева

1378, 10 априла у Жрновници и 17 јуна у Трстивници

† Блѣочѣстивно и достоѣпно похвалити истин'ною вѣрою и желанѣмъ слоѣ принѣсти къ своимъ блѣгодѣтелю влацѣ⁵ хоуѣ. Имже всаѣскаѣ сѣтворѣн'на и явлѣн'на быше на хвалословѣ божѣств'наго смотрѣниѣ. Еже мѣрдова ѿ родѣ члове^къ⁵ ѣмъ неже сѣтвори къ прѣѣты ѿбразъ своего бжѣтва. И дастъ имъ ѿвлаѣсть и разѣмъ тако бити имъ всѣ

Благѣчастивни и достоѣтно похвалити истовою верою и желанѣмъ слоѣ прѣнѣсти ка своимъ блѣдѣтелю владѣци хрѣтѣ имѣже всаѣскаѣ сѣтворѣна и явлѣна быше на хвалословѣ божѣств'наго смотрѣниѣ еже милѣсрѣдѣ ѿ родѣ члове^къ⁵ ѣмъ неже сѣтвори въ рѣѣстѣ ѿбразъ своего божѣства и дастъ имъ ѿвлаѣсть и разѣмъ тако бити имъ всѣмъ

ми¹ земљини нѣтъстви и раздѣ-
мѣти и творити сѣдѣ и правдѣ
по срѣдѣ земанѣ. Такоже же и мене
своимъ рабѣ за мѣтъ своего вжѣ-
тѣва дарова процисти ми ѿрасли
вѣосаднѣи въ родѣ моемъ и
сподоби ме сѣгѣбимъ вѣнцѣмъ² тако
ѿбоѣ владичѣства² исправлати
ми прѣвѣнѣ ѿ испрѣва въ вѣо-
дарован'нѣи намъ земанѣ боснѣ³.
потомъ же господѣ моимъ богѣ
сподѣблѣшѣ мене наследовати прѣсто-
лѣи прѣродителѣ господѣ сръбѣске
занѣ бо ти вѣхѣхъ мои прѣроди-
телине въ земљинѣмъ црѣтѣвѣ црѣ-
твовавше и на небѣное црѣство
прѣселили се. мене же видѣшѣ зе-
млю прѣродителѣ моимъ по нихъ
ѿставлѣшѣ и не имѣшѣхъ своего па-
стира. И идехъ въ сръбѣскѣю
землю желанѣ и хотѣѣ ѡкрѣпити

прѣсто-
лѣи родителѣ моимъ и тамо
шѣлѣшѣ ми вѣнчанѣ вѣхѣ вѣомъ
дарованнѣи ми вѣнцѣмъ на кра-
левѣтѣво прѣродителѣ моимъ³ тако
быти ми ѿ хѣи исѣсе вѣговѣр-
номъ и богомъ поставлен'номъ
Стефанѣ краљу Сръблѣмъ и бо-
снѣ и поморѣю и западнимъ

земанѣи насѣблѣи и раздѣмѣти
и творити сѣдѣ и правдѣ по
срѣдѣ земанѣ такоже же и мене
своимъ рабѣ за мѣлоу своего¹⁵
божастѣва дарова процисти ми
ѿрасли вѣосадни ка роди моимъ
и сподоби ме сѣгѣбимъ вѣнцѣмъ²
такѣ ѿбоѣ владичѣства испрѣва²
лати ми прѣвѣнѣ ѿ испрѣва [въ]²⁰
вѣодаровани намъ земанѣ боснѣ
потомъ же господѣ моимъ вѣгѣ
сподѣблѣшѣ ме наследовати прѣ-
сто-
лѣи моимъ прѣродителѣ господѣ
сръбѣске занѣ бо ти вѣхѣхъ мои²⁵
прѣродителѣи ка земанѣи царѣствѣи
царѣствовавше и на небесно царѣ-
ство прѣселишѣ мене же видѣшѣ
землю прѣродителѣ моимъ по нихъ
ѿставше и не имѣшѣхъ своего па-
стѣра и идехъ въ сръбѣскѣю землю
желанѣ и хотѣѣ въ сръбѣскѣю землю
желанѣ и хотѣѣ¹⁾ ѡкрѣпити прѣсто-
лѣи родителѣ моимъ и тамѣ пошадѣ
вѣнчанѣ вѣхѣ вѣомъ дарованѣи³⁵
винѣмъ на кралевѣтѣво прѣродителѣ
моимъ тако бити ми ѿ хѣи исѣсе
благѣверномъ и вѣомъ поставле-
номъ⁴⁰ Стефанѣ краљу сръблѣмъ и
боснѣ и поморѣю и западнѣи стра-

¹⁾ погрешно двапут написано.

Има и други примерак на хартији који изгледа да је концепт са кога је овај пергаменски преписан. Разлике су ове:

1. ѿблѣати вѣсѣми. — 2. владѣтѣва. — 3. прѣва вѣомъ дарован'ниѣ намъ земанѣ боснѣскине.

странамъ. и потомъ начехъ съ
богомъ кралевѣати и правити прѣ-
сто-
лѣи сръбѣскине земанѣ. желанѣ
падшѣи са вѣзавизѣи⁴ и раз-
оршѣи се ѡкрѣпити⁴ и дошѣлѣшѣ
ми земанѣ поморѣскине и тѣ при-
шѣлѣшѣ ми прѣдѣ славни и добро-
нарочити градѣ дѣбровни⁵. И тѣ
изидоше прѣдѣ кралевѣтѣво ми все-
почтѣни властѣле дѣбровѣски⁵ съ
всакою славою и чѣтѣи. И спо-
менѣше кралевѣствѣ ми ѿ своихъ
законѣхъ и ѡвѣтѣхъ и повѣлѣхъ
конѣ сѣ имѣти с прѣродитѣли кра-
левѣтѣва ми з' господомъ боснѣ-
скѣмъ. И зато ѡзговорише с
кралевѣствомъ ми сѣзи и сѣзи⁶
властѣле маринѣ менѣчети⁶ ми-
ханѣлѣ бобалѣви⁶ добре калиѣви⁶
ви⁶. маѣѣѣ жѣрѣгови⁶. жѣнѣ гра-
дикѣ. никѣла гѣнѣдѣли⁶. И сѣзи
властѣле ѡсѣхѣтѣше потвѣрдити
ѡ кралевѣства ми свои закѣне и

ѡвѣтѣ конѣ сѣ имѣти с прѣроди-

намъ и потомъ начехъ са вѣомъ
кралевѣати и правити прѣсто-
лѣи сръбѣскине земанѣ желанѣ
падшѣи са вѣзавизѣи⁴ и раз-
оршѣи са вѣзавизѣи⁴ и раз-
оршѣи се ѡкрѣпити⁴ и дошѣлѣшѣ
ми земанѣ поморѣскине и тѣ при-
шѣлѣшѣ ми прѣдѣ славни градѣ дѣ-
бровни⁵ и тѣзи изидоше прѣдѣ
кралевѣство ми всепочтѣни властѣле⁵⁰
дѣбровѣски са сѣакѣмъ сѣакѣмъ и
частѣи и ѡспоменѣше кралевѣствѣ
ми ѿ своихъ законѣхъ и ѡветѣхъ и
повѣлѣхъ конѣ сѣ имѣти с прѣро-
дитѣли кралевѣтѣва ми з' госпо-⁵⁵

домъ боснѣкомъ и зато ѡзгово-
рише сѣзи и сѣзи властѣле ма-
ринѣ менѣчети⁶ миханѣло бобалѣ-
ви⁶ и добре калиѣви⁶ матѣко⁶⁰
жѣрѣгови⁶ жѣнѣ градикѣ никѣла
гѣнѣдѣли⁶ и сѣзи властѣле ѡсѣхѣ-
ше потвѣрдити ѡ кралевѣства ми
свои закѣне и ѡветѣ конѣ сѣ — ѿ
своихъ законѣхъ и ѡветѣхъ конѣ сѣ⁶⁵
имѣти с прѣродитѣли кралевѣства
ми з' господомъ боснѣскѣмъ и за-
то ѡзговорише кралевѣствѣ ми сѣзи
и сѣзи властѣле маринѣ менѣ-
чикѣ миханѣлѣ бобалѣви⁶ добре⁷⁰
калиѣви⁶ матѣко жѣрѣгови⁶ жѣнѣ
градикѣ никѣла... и сѣзи вла-
стѣле ѡсѣхѣше потвѣрдити ѡ кра-
левѣства ми закѣне и ѡветѣ конѣ

4. земанѣ падшѣи се вѣзавизѣи... ѡкрѣпити⁴. — 5. дѣбровѣски. — 6. зато ѡспоменѣше ми сѣзи и сѣ.

тели и родители краљевѣва ми
з господѣмъ босньскомъ и съ
тѣмъ баномъ Стефаномъ. И
за любовь и за нашѣ ѡпѣни
и нашихъ прѣвнѣхъ кою смо имали
ѡ прѣва з градѣмъ дѣбровни-
кѣмъ и с властели дѣбровьскими⁷.
зато краљевство ми записа и
потвѣрди и болше исправи всаке
законѣ и ѡвѣтѣ и повелѣ и трѣ-
говьчѣкѣ свободе конѣ сѣ имали з
господомъ босньскѣмъ. И потомъ
ѡспоменѣше ми краљевѣствѣ више
речени властеле дѣбровьскиѣ ѡ
ѡвѣтѣхъ и законѣхъ и повелѣхъ
конѣ нѣсть ималѣ градъ дѣбровни-
скѣмъ господѣмъ сръбьскомъ и раш-
кѣмъ и исплѣнающѣмъ краљевствѣ
ми прѣднюю любовь и ѡбѣни
з градѣмъ дѣбровникѣмъ и с
тѣмъ почтеними властели сѣтво-
рихъ мѣтъ краљевѣва ми и запи-
сахъ и ѡбновихъ и болше исплѣ-
нихъ въ всакѣ свободѣ и чистотѣ
да си имаю тѣзи ѡвѣтѣ и за-
конѣ и повелѣ и трѣговьчѣкѣ сво-
боде твѣрде и непотворенѣ и ники¹⁰
ѡмѣлѣне. По семѣ же словѣ и по-
твѣрженію краљевства ми ѡ-
вѣща се и записа градъ дѣбро-
вниѣ и властеле дѣбровьскиѣ да
даю краљевствѣ ми дохѣдакъ

сѣ имали с прародители на
шеми з господѣмъ босанѣкѣмъ²⁾—и
з господниѣмъ банѣмъ стипанѣмъ
... бѣмъ и нашѣ ѡпѣни и на-
шихъ прѣвнѣхъ конѣ смѣ имали...
з градѣмъ дѣбровникѣмъ и с вла-
стели дѣбровьчѣми... краљев-
ство ми записа и потвѣрди болѣ
свакѣ з.... и ѡвѣтѣ и повелѣ и
трѣговачѣкѣ свободе конѣ.... з
господѣмъ босанѣкѣмъ и потѣмъ
ѡспоменѣше ми... више речени
властеле дѣбровьчѣхъ ѡ ѡвѣтѣхъ и
за.... конѣ ю имаѣ градъ дѣ-
бровниѣ з господѣмъ сръбьскѣмъ
и... исплѣнити прѣднюю любовь
краљевствѣ и ѡпѣни... дѣбров-
никѣмъ и ш неговими почте-
ниими властели... милостѣ кра-
левства ми и записахъ и ѡбнов-
ихъ исплѣнихъ свак.... да си имаю
тѣзи ѡвѣтѣ и законѣ и повелѣ
и трѣговач.... твѣрде и непо-
творенѣ и ники не ѡпрѣвлѣне
по семъ же.... и потвѣрженію
краљевства ми ѡвѣща се и за-
писа градъ дѣбровниѣ и властеле
дѣбровьчѣхъ да даю краљевствѣ
ми дохѣдакъ сръбьски по законѣ

²⁾ погрешно двапут написано.

7. дѣбровьчѣскими. — 8. дѣбровьчѣски. — 9. того. — 10. никимъ.

сръбьски по законѣ конѣ сѣ давале
господѣ сръбьскѣмъ. такоже да
даю краљевствѣ ми ѡ всакѣмъ
прихѣдецѣмъ дѣмитровѣ днѣвѣ ѡ-
тисѣри шѣпѣ ѡвѣмъзи ѡвѣтѣмъ
и закономъ и начинѣмъ. до коле
дрѣжи и господѣ краљевство
ми ѡвѣмъзи землѣмъ приморь-
скѣмъ тѣбинѣмъ и конавлами
и драчевицѣмъ. И ѣ сѣмъзи се
ѡвѣщаниѣ ѡвѣща се краљевство
ми властелимъ дѣбровьчѣкимъ.
да има хѣдити дѣбровьчѣки трѣгъ
и трѣжѣци свободно и никимъ
не въбранно по всѣмъ земли и
дрѣжавѣ краљевства ми. да не
има никто за нѣхъ ни за нѣхъ
трѣгъ похвѣтити или чимъ за-
бавити ни властелинѣ ни власте-
лиѣ ни кто любо ни малѣ ни
великѣ. ако ли кто дрѣзне и не-
твори слово краљевства ми и
ѡзме имѣ цѣ въ ѡвласти¹¹ кра-
левства ми. да има нимѣ пла-
тити краљевство ми и-свое ко-
морѣ крѣвца того да ицѣ краљев-
ство ми. и ѡвѣщава се краљев-
ство ми да има имѣ нѣхъ вла-
ности и ѡбѣваровати ѡ гѣсе ѡ
тадѣбѣ ѡдѣ всакѣ злобѣ и силѣ.
И ицѣ се ѡвѣтѣ краљевство
ми ако кто имѣ цѣ говорити
или насилѣвати градъ дѣбровниѣ

кои сѣ давали господѣ сръбьскѣмъ
также да даю краљевствѣ ми
ѡ свакомъ дѣмитровѣ днѣзи ѡ-
тисѣке перѣ ѡвѣмъзи ѡвѣтѣмъ
докле дрѣжи и господѣ кра-
левство ми ѡвѣмъзи землѣмъ
прѣморьскѣмъ тѣбинѣмъ конавла-
ми и драчевицѣмъ и ѣ сѣзи ѡвѣщаниѣ
ѡвѣща краљевство ми властелимъ
дѣбровьчѣкимъ да има хѣдити дѣ-
бровьчѣки трѣгъ и трѣжѣци сво-
бодно и никимъ не каздрѣжано
по своѣмъ земли и дрѣжавѣ кра-
левства ми и да не има никто
за нѣхъ ни за нѣхъ трѣгъ похвѣтити
или чимъ забавити ни властелинѣ
ни властеличѣ ни кто любо ни
малѣ ни великѣ ако ли се кто дрѣ-
зне и потвори слово краљевства ми
цѣ въ ѡвласть краљевства ми
да имѣ плати краљевство ми
и-свое коморѣ а крѣвца да ицѣ
краљевствѣ ми и ѡвѣщава кра-
левство ми да има имѣ нѣхъ
владанѣ блѣости и ѡбѣваровати ѡ
гѣсе ѡ тадѣбѣ ѡдѣ
свакѣ злобѣ и силѣ и ѡцѣ се ѡвѣ-
тѣ краљевство ми ако кто имѣ
цѣ говорити или насилѣвати градъ

11. даље откинуто (поцепана хартија на прѣвоју губљено).

25.03.2013

за сизи дохѡдѣкъ кон имаю да-
вати краљевѣствѣ ми · да има кра-
љевѣство ми ѿ тога ниѣхъ бра-
нити и помагати да им се нѣ-
кога четета ѡ владанію или оу
трѣговцѣ не ѡчини за то. И ꙗко
богъ не даи и сѡчи се нѣкогѣ
вѣмѣ и не бѣде снѣзи земаля ѡ
влаѣ краљевѣтва ми трѣвинѣ и

конави и драчевице. Боля кра-
љевѣтво ми не свѣрши и не ѡ-
прави вишереченога и не плати
трѣжць годѣ не ѡбѣваровати
владанія или нагѣ ниѣхъ нѣкога
четета за ѡнѣ дохѡдѣкъ да кра-
љевѣство ми не има питати ѡд
ниѣхъ ѡнога дохѡтка ни кто ни
по краљевѣствѣ ми ни ѡни да сѡ
дрѣжани давати. И по сихъ · всѣхъ
ѡбѣща се краљевѣство ми и съ
богодарованною ми краљевѣства
материю госпѡмъ Кира Бленѡмъ
и съ госпѡмъ кралицѡмъ кира
дорѡтѡмъ · и съ избран'ними
вастели краљевѣтва ми. Я тѣ бѣхъ
при краљевѣствѣ ми жѡпанъ бран-
ко прибини · дворѣски вѣлкосавъ
стефѡви · добрашинъ стефѡно-
ви · воєвода влатко вѣлкови ·
кнезь вѣлкаши · милагови ·
кнезь прибоѣ мѣстнови · жѡпанъ
бѣлѣжъ сѣнькови · ставицѣ
тврѣтко вѣлгѣви · вѣлкъ вѣл-
дислави · И такози се ѡбѣща-

дѣровникъ за (с)изи дохѡдакъ 140
кон имаю давати краљевѣствѣ
ми (д)а има краљевѣство ми ѿ
тоган ниѣхъ бранити и помагати
да им се некога четета не ѡчини
ѡ владанію или ѡ трѣговцѣ не 145
ѡчини за то и ꙗко вѣхъ не даи
и сѡчи се нѣкогѣ вѣмѣ и не
бѣде снѣзи земаля ѡ влаѣ кра-
љевѣства ми трѣвинѣ и конави
и драчевице воля краљевѣство ми 150
не свѣрши и не ѡправи више
реченога не плати трѣжць годѣ
не ѡбѣваровати владанія или нагѣ
ниѣхъ · · · · четета за ѡнѣ дохѡдакъ
да краљевѣство ми не има питати 155
ѿ ниѣхъ ѡнога дохѡтка · · · · по

краљевѣствѣ ми ни ѡни да сѡ
дрѡжни · · · · и по сѣхъ всѣхъ ѡбѣ-
това се краљевѣство ми · · · · ми 160
краљевѣства материю госпѡмъ · · · ·
еленѡмъ и са госпѡмъ кралицѡмъ
кира дорѡтѡмъ и са избран'ними
вастели краљевѣства ми а тѣ 165
внѣхъ при краљевѣствѣ ми вастеле
жѡпанъ бранко дворѣски · · · · сѣль
стѣпкови · добрашинъ стефѡно-
ви · воєвода влатко вѣлгѣви ·
кнезь вѣлкашинъ (!) милагови 170
кнезь · · · · жѡпанъ бѣлѣжъ сѣнь-
кови · ставицѣ тврѣтко · · · ·
вѣлдисали · и такози ѡбѣща-

вамо да бѣдетъ мегю краљевѣ-
ствомъ ми и мегю градѡмъ дѣ-
ровникѡмъ и того вастели вѣкрѣ-
на и всерѣчна любовъ како ю
си имали съ нимъ прѣродителѣ
и родителѣ краљевѣства ми го-
спѡда сѣбѣска и бѡсѣнска. И за
снѣ слово и снѡ правдѣ више
ѡписаниѣ ѡбѣща се краљевѣство
ми на сѣтомъ евангѣли и прѣдѣ
чѣстнимъ крѣстомъ хѣрѣмъ и съ
материю краљевѣства ми и съ кра-
лицѡмъ и съ више рѣч'ними
вастели. Да бѣдетъ снѣ слово и
снѣ ѡбѣщаніе ѡписаніе тврѣдо
и непоколѣбимо до дни и до
вѣка · кто ли дрѣзне и потвори
снѣ слоѡ и ѡбѣщаніе наше ѡ кон
се смо ѡбѣщали и записали · та-
кови да приѣме на се и на свою
дѣшѡ ѡнѣ клетви кон смо ѡбѡмъ
мы изрекли прѣдѣ сѣтымъ евангѣ-
лиемъ · а краљевѣство ми да снѣга
николиже не потвори · докле градъ
дѣровникъ и вастеле дѣровнѣци
снѣга не потворе и нѣкѡмъ не-
вѣрѡмъ не изгѣбе ѡни и ныѣ
дѣт'ца и ныѣ послѣдни · и молю
и запрѣщамъ ꙗкоже вѣхъ изволи
по мнѣ на прѣстолѣ краљевѣства
ми да снѣга не потвори нѣ паче
боше да испѣлнѣти и потврѣ-
дитъ и боше да ѡкрѣпѣлѣти ·
И снѣ ѡбѣщаніе и записаніе
записа и потврѣди краљевѣство

вамо да бѣде мегю краљевѣ- 175
свомъ и мегю дѣровникѡмъ
и того вастели вѣрѣна и сѣрѣ-
чана любовъ како ю сѣ имали
съ нимъ прѣродителѣ и родителѣ
краљевѣства ми госпѡда сѣбѣска 180
и бѡсѣнска и за снѣ слово и за
снѡ правдѣ више ѡписаніе ѡбѣща
се краљевѣство ми на светѡмъ евангѣ-
лию и прѣдѣ чѣстнимъ крѣтомъ
хѣствомъ и съ матерію краљевѣ- 185
ства ми и съ кралицѡмъ и съ више
реченіи вастели да бѣдетъ снѣ
слово и се ѡбѣщаніе и записаніе
тврѣдо и непоколѣбимѡ до дни 190

и до вѣка тѣко ли дрѣзне и по-
твори · · · · слово и ѡбѣщаніе наше
ѡ коѣ смо ѡбѣщали и записали
такови да приѣме на се и на свою
дѣшѡ ѡнѣ клетви коѣ смо изгѣ- 195
рекли · · · · светіемъ евангѣлиемъ а
краљевѣство ми да сѣга не по-
твори докл · · · · градъ дѣровникъ и
вастели ꙗко сѣган не потворе
и н · · · · неверѡмъ не изгѣбе ѡни 200
и ныѣ дѣт'ца и ныѣ послѣдни и
молю · · · · прѣщамъ ꙗкоже вѣхъ
изволи по мнѣ на прѣстолю
· · · · да сѣган не потвори нѣ 205
паче боше да и(с)пѣлнѣти и пот-
врѣдитъ · · · · ѡбѣщаніе и записаніе
записа и потврѣди краљевѣство ми

ми прѣдъ градѣмъ дѣровникѣмъ
 ѿ жрѣновницѣхъ въ лѣтѣхъ по
 рождѣствѣ хвѣ · ч · т · ѿ · й · лѣто ·
 мѣца же апрѣла въ · ѿ · днѣ · И
 по сихъ всѣхъ више свѣршенихъ
 придоше все почтени властеле
 дѣровчѣци · добре калинѣви · и
 матеу жѣргови · въ славни дворѣ
 краиѣвѣтѣ ни трѣстивни · И та
 гнѣта кнѣ Елена и госпожа кралица
 кѣра дородеа видѣвше ѿбещаниа
 и ѿвѣте гана краѣ съ градѣмъ
 дѣровникѣмъ више писа · и сиа
 болше потврѣжающе · присегасмо
 прѣдъ стѣмъ · Евѣлиемъ и прѣдъ
 чѣтнимъ крѣтомъ хвѣмъ въ цѣркви
 стѣго грѣгѣра и с · наши · властели
 симизи и съ симизи воєвода
 вѣлкѣ хрѣватини · кнѣзь вѣлѣ
 кота привини · кнѣзь хгѣнъ дра
 гослави · вѣлатко воєводи · жѣ
 панъ вѣлкѣ · цѣ чрѣнѣговикъ радо
 слави · привини · вѣлкѣми · сем
 ков · храни · вѣлкови · пѣрѣ · та
 хрѣватини · бѣлица · иже · сали ·
 жѣпанъ диница · И такози се ѿбѣ
 шасмо и присегасмо въ сва више
 ѿписана · да сѣ твѣрѣда и непоко
 лѣвима до днѣ и до вѣка · и
 снѣ свѣрши се мѣца июни · ѿ ·
 днѣ · а пѣа логофѣт · вѣла ·

† СТЕФАНЪ ТЕРѢТКО

... дѣровникѣмъ ѿ жрѣновни · 210
 цахъ въ лѣтѣ рождѣства хрѣства ...

мѣца апрѣла на · ѿ · днѣ и по сѣхъ
 всѣхъ више реченихъ прѣдоше ...
 властеле дѣровчѣци добре ка · 215
 ливеви · матеу жѣрг · ... · вни
 дворѣ краиѣвѣтѣ ми трѣстивни ·
 цѣ и та гос · ... · ела · та и госпога
 краица кѣра дорѣтѣа видѣвше
 ѿбещаниа · ... · гана краица з · 220
 градѣмъ дѣровникѣмъ више пи ...

потврѣжають се присегасмо · прѣ
 светиемъ · евангелиемъ · ... · крѣстѣмъ
 хрѣстѣмъ въ цѣркви светаго грѣ · 225
 гѣра и с · наш · ... · вѣ · ... · си ·
 мизи и симизи воєвѣда вѣкацѣ
 хрѣватини · кнѣзь вѣлокѣта прѣ
 вини · кнѣзь хгѣнъ драгосали ·
 вѣлатко воєводи · жѣпанъ вѣкацѣ · 230
 црѣнѣговикъ радосави · прѣвини ·
 вокоми · семкови · храни · вѣло ·
 ви · пѣрѣ · та хрѣватини · вѣлица

... жѣпанъ диница и такови · 235
 се и такози се ѿбѣтовасмо и прѣ
 сегасмо въ сва више ѿписана да
 сѣ твѣрѣда и непоколибима до
 днѣ и до вѣка и снѣ свѣрши
 се мѣца ю · ... · ѿ · днѣ а ѿписа · 240
 логофѣт · вѣла ·

СТЕФАНЪ ТЕРѢТКО ВЪ

ВЪ ХА БѢА КРАЉЪ СРѢ БЛѢМЪ И БОСНѢ И ПРИМОРЮ

На великом комаду перга
 мента, курсивом, потпис црве
 ним печат откинут. — СС. 66;
 MS. CLXXXVI.

ХРѢА БѢА КРАЉЪ СРѢБЛѢМ И БОСНѢ И ПРѢМОРЮ

Препис у Cod. Ragus. л. 826.

84. Јавља да је примио доходак и шаље посланике (1377—85) 17 септембра у Спужу.

† драгимъ и любовнимъ и всепочтенимъ краиѣвѣтѣ ми при
 телемъ кнѣзѣ и сѣднѣмъ и вѣстелѣмъ · и ѿпѣни · гра · дѣровника
 любовно поздравление · И дохѣдѣкъ нашъ кои ни стои ѿ ва
 шега гра · како ми га сте ѣдали по · раткѣ тако ни га не по
 чтено принесѣ · како ни га сте ви ѣдали а сѣди цѣ · вам · говори · по · ѣ
 ратко и нашъ властеличѣ · боги · молимъ васъ имате · хъ · вѣро ·
 вати · наше сѣ рѣчѣи и весели васъ богъ

КРАЉ

† писа краиѣвѣство ми мѣца сѣкте · въ · ѿ · по · спѣжѣ · ѿ · зѣ ·

Споља: † кнѣзѣ и сѣднѣмъ и вѣстелѣмъ и ѿпѣни · гра · да
 дѣровника

Печат: † s. t. . . bosne. — Оригинал био у Нар. Библиотеци
 па је за време окупације украден. — Гл. Др. Срп. Сл. VI са
 снимком; MS. CCCLXXXVII; Handelstr. 36 и 111; Arch. f. Sl. Phil
 XXX, 287; Год. III, 442; Краљ Твртко 63.

85. Укида сланицу у Драчевици

1382, децембра 2. на Бишћу у подграђу.

Ће ѣво бѣгѣтѣнѣ и зѣла приѣтно и достоѣпно¹ похвалѣ и
 истинною вѣрою² и желанѣ слово принѣсти³ к тѣбѣ ѿ прѣво ·

Имају две копије, једна (а) у Cod. Rag. л. 316, и друга (б)
 на хартији без печата с овим отступањем:

1. зѣло приѣтно и достоѣтно (!) а · 2. вѣрок · а · 3. прѣ ·
 нести а ·

25.03.2013

мѣниче хѣвъ Стефане ты ко ѡ побивающихъ те мѣаше се · глѣ ган
не постави-мъ грѣха сего⁴ не вѣдетъ бо чтѡ твореть · того ради ·
многострадающе · ꙗкоже бо за ѡнѣхъ⁵ мѣаше побивающихъ⁶ те
больше же мѣи се Блѣцкѣ моѣмъ хѣоу ѿгоу · за всегда мѣнѣа⁷ те
и призывающа и исповѣдающа⁸ те за хѣа ѿга пострадаша · и вса
бѣга твореща ѡ ган моѣмъ ѿзе⁹ и тебе на помощь призывающа¹⁰
понеже мѣеннѣмъ твоимъ приехъ бѣгодѣтъ¹¹ ѡкъ га бѣа и спо-
добленъ быхъ вѣнѣца и чѣсти¹² и ксѣфетра¹³ цѣрѣска · прѣвѣхъ¹⁰
моихъ¹⁴ родители стѣхъ господѣ сѣвѣске краѣвѣ и цѣрѣ¹⁵ · и по-
слѣдѣ¹⁶ житию¹⁷ ихъ и вѣрѣкѣ и правилѣмъ цѣрѣскимъ¹⁸ · и вса
недостатѣчнаѣа исправленѣе и исполненѣе¹⁹ въ землиахъ ѿгодарован-
наго ми краѣвѣства · и въ сѣхъ прѣбывающихъ ми ѡбѣрте²⁰ краѣвѣ-
ство ми въ примори въ жѣпѣ²¹ драчевичкои мѣсто поѣвно на сѣ¹⁵
зиданнѣ²² граа · и тогда призвахъ²³ на поѣцѣкѣ гла бѣа и сѣго
и великаго мѣника и архидиакѣна Стефана · ꙗкоже въ и выше
рекѡхъ и въ²⁴ имѣе ѿго сѣзлахъ²⁵ граа на реченнѣмъ мѣстѣ²⁶ · и
нарекѡхъ имѣе ѿмѣ сѣты Стефанъ · И тѣзи вѣше²⁷ рекѣо краѣвѣ-
ство ми постави²⁸ сланицѣ · и да вѣдетъ трѣгъ соли продава-
ннѣа · и тѣѡ видѣннѣмъ²⁹ доидѣ дѣбровникѣ затѡ послаше кра-
ѣвѣствѣ ми властелина свога кнѣза драгоѣа гѣчетиѣ³⁰ · а моѣ
краѣвѣство ми и просѣ да тѣзи ѡ томъ мѣстѣ³¹ ѡ градѣ и
поа ѡнѣмъ³² граамъ не постави краѣвѣство ми сланицѣ ни³³ да
сѣ соль продаѣ · а гѣкорѣ драгоѣе краѣвѣствѣ ми како дѣбров-
никѣ³⁴ имѣа законѣ старѣ сѣ всѣми рашкими³⁵ господами да ѡ

4. сево (!) а. — 5. ѡнѣхъ а. — 6. побивающихъ а. — 7. било
о̀вако па поправѣено: моѣки сѣ а. — 8. прѣзвивающа те и исповѣда-
юща а. — 9. бѣзи а. — 10. прѣзвивающа а. — 11. твоѣмъ прѣѣхъ
благодѣтъ а. — 12. вѣнѣца и части. — 13. ксѣфетра б. — 14. прѣ-
вѣхъ моѣхъ а. — 15. царѣвѣ а. — 16. послѣдѣе а. послѣдѣе б. —
17. житю а. — 18. царѣвѣкнѣмъ а. — 19. исполненѣе а. — 20. сѣхъ
прѣбывающихъ ми ѡбѣрте а. — 21. жѣпѣ а. жѣпи б. — 22. мѣесто
сзиданнѣ а. — 23. прѣзвивахъ а. — 24. ва а. — 25. сзидахъ а. —
26. сѣзлахъ граа на реченнѣмъ мѣстѣ б. — 27. вѣше а. — 28. поста-
вити а. — 29. и ѡ томъ видѣннѣмъ а. — 30. гѣчетика а. гѣче-
тика б. — 31. мѣестѣ а. мѣести б. — 32. ѡнѣмъ а. — 33. нѣде ни
а. — 34. дѣбровникѣ б. — 35. с сѣвѣми (сѣвѣми б.) рашкѣми а.

приморию³⁶ не вѣде нѣгдѣ³⁷ поставленъ нови трѣгъ развѣ на
мѣсто гдѣ ѣсть бѣлѣ³⁸ поставленъ ѡ прѣвѣхъ³⁹ ѡбични трѣгъ и
мѣста.⁴⁰ Да краѣвѣство ми раздѣмѣвши⁴¹ законѣ прѣвѣ цѣо сѣ
имѣли⁴² дѣбровчанѣ з господамъ рашкѣмъ да сѣ не море поставити³⁰
нѣгдѣ ѡ примориѣ⁴³ трѣгъ соли развѣ⁴⁴ на ѡбична мѣста⁴⁰ не
хѣтѣ⁴⁵ краѣвѣство ми потвори⁴⁶ законѣ старѣ граа дѣбровника
цѣо сѣ имѣли з господамъ рашкѣмъ нѣ болѣ⁴⁶ потвѣрди⁴⁷ како
сѣ имѣли ѡ прѣвѣ⁴⁸ законѣ з господамъ прѣвѣмъ · смѣли⁴⁹ сѣ кра-
ѣвѣство ми по драгоѣу дѣбровникѣ · да не вѣдетъ ѡ ѡнѣмъ³⁵ граа
любо поа градѣмъ трѣгъ соли проданнѣа до вѣка · и сѣга⁵⁰ вса
выше писанъна да не потвори краѣвѣство ми ни сѣнѣ краѣвѣства
ми ни кѣо любо ѡ сѣродникѣ краѣвѣства ми да сѣнега нѣко-
лиже не потвори · до коле⁵¹ граа дѣбровникѣ и властѣ дѣбровѣчѣи
сѣнега⁵² не потворѣ и нѣкѣмъ нѣвѣромъ⁵³ не изгѣбе ѡни и нѣхъ⁴⁰
дѣтѣца⁵⁴ и нѣхъ послѣднѣи⁵⁵ · И сѣмъ⁵⁶ рѣчнѣицѣ дворѣски мирѣкѣ
радоѣвѣи · и воѣвода вѣлатѣо вѣлѣковѣи · и кнѣзь павѣль⁵⁷ гѣбѣлѣ-
никѣ · записа же сѣе сѣе въ лѣта по рождѣствѣ⁵⁸ бѣжнѣмъ · на · ѣ · ѣ · ѣ · ѣ ·
лѣто⁵⁹ мѣца · дѣкемѣра въ⁶⁰ · ѣ · днѣ⁶¹ · писанъ на вѣсѣчи ѡ поа грады⁶² ·

† СТЕФАНЪ ТВРТКО МѣСТИЮ БОЖИѢМЪ КРАЉ СРѣБѣМЪ И БОСНѢ И ПРИМОРИЮ.

Курсивом на пергаменту, печат обешен. потпис црвеним
— СС. 68; MS. СХС; Handelstr. 26.

36. приморью а. прѣморию б. — 37. нѣгдѣрѣ а. — 38.
разми на мѣесто дѣи ѣсть бѣло а. — 39. прѣвѣхъ а. прѣвѣмъ
б. — 40. мѣеста а. — 41. раздѣмѣвши а. раздѣмѣвши б. —
42. имѣли. — 43. нѣдѣиѣ ѡ приморью а. нѣгдѣи ѡ прѣморию б. —
44. разми а. — 45. хѣти б. — 46. нѣ болѣ а. болѣше б. — 47.
потвѣрдиѣхъ а. — 48. ѡ прѣвѣ а. — 49. смѣли а. — 50. проданнѣ
до вѣка, и сѣи а. — 51. докле ѣ а. — 52. сѣган а. — 53. нѣвомъ
нѣвѣромъ а. — 54. дѣтѣца а. — 55. послѣднѣи а. послѣднѣи б. — 56.
сѣмъи б. — 57. павѣль а. — 58. ва лѣта рождѣствѣ а. — 59. днѣ
а. — 60. на б. — 61. днѣ а. — 62. кнѣчи. (кнѣшчи б.) ѡ поа
грады а.

86. Шаље посланика по стонски доходак

1387, 4 марта.

† краљѣтва ми драгимъ и любовьнимъ приателемъ кнѣзѣмъ и сѣ-
днѣмъ и властелѣмъ вѣѣю граа доубровника што послахъ къ вамъ
нашега властеличѣа гоака за шнѣ дохѣдыкъ нашѣ кон ми иматъ
дати затѣ мѣю васъ и прѣшѣ да мѣ дасте шнѣ нашѣ дохѣдыкъ
кон ни даѣте ѡ всакомъ дмитроу днѣвѣ и вѣѣ вѣди съ вами 5

Споља: † краљѣтва ми драгимъ приателемъ кнѣзѣмъ и сѣднѣмъ
и властелѣмъ граа дѣбровника

На хартији у кнѣ. Div. Canс. 1386. — П. II, 36.

87. Уговор о међусобном пријатељству и савезу
против свих сем угарске краљице Марије

1387, 9 априла

† Бѣ лѣто ѿ тѣхъ индигитѣ і лѣта же мѣца апрѣла въ ѡ днѣ.
Синѣ естѣ вѣдѣма · всакомъ · Ере ѡ старѣхъ врѣменѣ ѡ конѣхъ
нѣ наметара · възда вѣла естѣ сръчана любѣвъ права · добра воля ·
крѣпнѣ мѣрь и тврѣла приазнь Мегю прѣвисокога · и змож- 5
нѣга · гана гана Стефана тврѣтка · мѣтию божишѣмъ краља во-
сѣйскаго · и сръпскаго и ѡце и неговѣхъ прѣгнѣхъ а навлашнѣ
дѣбровѣга · зспоменѣгитѣ · гана Стефана · бана · и гана владислава ·
родѣтелиа негова · господа племенѣкта · восѣйска · И мегю опѣинѣ и
властелѣ и людѣе граа дѣбровѣка · Я съда ѡ шонѣ врѣме вѣѣ
своимъ мѣтию змножи господаство негово · и славно збѣси и 10
славнѣмъ вѣннѣцѣмъ краљѣвѣства · почти и ганѣ вѣѣинѣ рѣни Сте-
фанѣ краа више и болѣ всѣхъ своихъ прѣгнѣхъ естѣ любѣвъ · града ·
дѣбровѣка · а божишѣмъ мѣтию напѣда и болѣ хѣѣ любѣти и
милоснѣ хѣѣ зкрѣпити навлашно мислѣни чѣсти и велике сдѣже
кон неговѣмъ родѣтелемъ а веѣе неми · ганѣ крааю града дѣбро- 15
вѣкѣ зчинѣвъ естѣ · а ѡ селѣи и веѣе хѣѣ зчинѣты и почти-
нѣе послѣжитѣ · Тѣган ради вѣшнѣ рѣни ганѣ Стефанѣ краа и
и ѡпѣина · и властелѣ и людѣе граа дѣбровѣка · хѣтеѣи и жѣѣ

дѣѣе покрѣпити и потврѣдѣти старѣ любѣвъ · и приазнь ѡвои цю
нѣ нѣже писанѣ еднѣ сръце ѡвѣтовашѣ и потврѣдѣше · Я прѣшѣ 20
ганѣ прѣвисоки Стефанѣ тврѣтѣмъ краа · и ѡпѣина · и града дѣ-
бровѣкѣ потврѣдѣю и покрѣпѣлю све повелѣи и свободе и законѣи
и ѡвѣте конѣ съ ганѣмъ крааѣмъ Стефанѣмъ и ш неговѣми ро-
дѣтели и с прѣгнѣмъ господѣмъ восѣйскѣмъ и сръпскѣмъ и съ ѡпѣ-
инѣмъ и съ града дѣбровѣкѣмъ а да ѡнеи законѣи и свободе и 25
повелѣи вѣдѣ ѡ своинѣ крѣпости тврѣде · И ѡце се ѡвѣтѣе ганѣ
краа Стефанѣ с правѣмъ сръцеѣмъ любѣти ѡварѣвати и вранѣти
своимъ силѣмъ и конскѣмъ граа и прѣдѣградѣи и людѣе и нѣхъ
благѣ · дѣбровѣка граа · сѣпротѣвъ свакога · гана али чловѣка ·
тѣко любѣ вѣ хѣтѣвъ зло зчинѣти воля ѡтетитѣ граа дѣбровѣ- 30
нѣка · воля прѣдѣградѣи али люди воля блага дѣбровѣчкога · И
ѡце ѡвѣтѣе се ганѣ краа да ѡнѣ своимъ главомъ и своимъ
властелѣи хѣѣ на тѣмъ прѣсеѣи и потврѣдѣти къда любѣ ѡпѣина
дѣбровѣка тѣмъ ѡ негова господаства зспросѣ прѣдѣ ѡнѣмъ воля
ѡнѣмъ конѣ ѡпѣина дѣбровѣка пошлѣ воля постави за тѣмъ · 35
и да стѣорѣ повелѣю своимъ печатѣмъ ѡ прѣсеѣи и ѡ все цю
нѣ писано ѡ ѡвѣи повелѣю и да ю да · града и ѡпѣинѣ дѣбровѣкон ·
И ѡце ѡвѣтѣе се ѡпѣина · граа дѣбровѣка · ганѣ Стефанѣ
краа · ако се сдѣчи врѣме · да би ѡнѣ ганѣ краа своимъ главѣмъ
и своимъ благѣмъ ыманѣи и ш неговѣми властелѣми и съ 40
людѣми и нѣхъ иманѣи хотѣвъ доѣи ѡ града дѣбровѣкѣ да
вѣшнѣ рѣни ганѣ Стефанѣ краа и властелѣи и людѣе неговѣи
негово иманѣи и своихъ людѣ да нѣ воля и да може доѣи стати
и прѣвити ѡ града дѣбровѣкѣ · Свободно безѣвоѣзнѣ безѣза- 45
бавнѣ а изѣ граа на свою воля свободнѣ поѣи с властелѣми и
съ людѣми и съ всѣмъ своимъ · и ѡце се ѡвѣтѣе града дѣбровѣкѣ
да гана краа Стефанѣ и негово властелѣи и люди стѣѣи и прѣ-
виваюѣе ѡ града дѣбровѣкѣ дръжати и почтиѣти приатѣлѣски и
вранѣти с правога сръца сѣпротѣвъ свакога гана и чловѣка ·
Ѧставивше и сѣхранѣвше вѣрѣ и чѣсть · племенѣте наше господа 50
кралицѣ марѣи згрѣске и кѣѣѣ добра зспоменѣгитѣ гана краа ѡ-
вѣша с ѡвѣми законѣмъ и ѡвѣтѣмъ · ако вѣ се вѣѣме · дѣбровѣ-
тѣѣ гѣгѣ марѣи кралица згрѣска вѣла ѡ свою ѡвласть и сво-

Бодна тере би тирала вола искала · гана кра^л Стефана · ца бѣ^х
 8 спаси а 8 онои врѣме · гань кра^л Стефань и негови властеле бѣ^х 55
 8 дѣбровнѣкѣ тѣда се вебѣтѣнѣ опѣина · дѣбровчѣка гань кра^л
 Стефань · да мѣ прѣповѣ и да мѣ да рокъ правъ и подѣвѣнъ какъ
 до рѣка може онъ гань кра^л Стефань поѣи ызаѣсти · изъ гра^д
 дѣбровнѣка · гдѣ любо немѣ гдѣ бѣде · и · с · властельми и съ
 людми и с иманѣнѣмъ неговѣмъ слободиш и безъзабавиш. Яко 60
 ли бѣ наша гѣгѣ марѣѣ бѣдѣе свободна и 8 свою власть како
 не рѣчѣнѣ тѣрала искала · гана кра^л Стефана · чека бѣ 8 спаси прѣге
 него ли бѣ онъ злѣзъ 8 дѣбровнѣкѣ · и не бѣдеѣи · онъ 8 дѣ-
 бровнѣкѣ тѣдаи опѣина · и градъ дѣбровнѣкѣ да нѣ дрѣжанъ при-
 яти 8 градъ · гана кра^л Стефана · вола неговѣ властеле и люди 65
 вола нѣхъ иманѣнѣ · сѣпротѣвѣ чѣѣтъ и вѣре гѣге наше племенѣте
 кралицѣ марѣѣ згрѣске. И шѣре опѣина · гра^д дѣбровнѣка · вебѣ-
 тѣнѣтъ се и да има и да дрѣжи гана Стефана кра^л за свога
 сръчанѣго · и навлашнога приѣтеля онакои да нѣѣднога · инога
 приѣтеля не имають веѣга · и сръчанѣнѣга ѡнѣ неѣга · и да нѣ за 70
 ѣднѣ инога чловѣка приѣзнѣ не промѣнѣ · нѣ ѡлѣдѣ · сѣне приѣ-
 знѣ · гана Стефана кра^л · и да нѣ за мольбѣ · нѣ за златѣ · нѣ
 за иманиѣ сеган свѣта · нѣ за кою любо воѣзнѣ вола вебѣте ·
 вола даре не ѡнѣѣсти градъ дѣбровнѣкѣ приѣзнѣ вѣшнѣ рѣчѣнѣ
 гана Стефана кра^л такоѣ се вебѣтѣнѣ · гань Стефань кра^л за все 75
 вѣшнѣ рѣчѣнѣ не ѡнѣѣстѣти нѣ ѡлѣдѣчѣтѣ се ѡнѣ приѣзни дѣбров-
 нѣка · онакои како не згара · рѣчѣнѣ · сѣхранѣна · вѣра и чѣсть · наше
 гѣге племенѣте Марѣѣ кралицѣ згрѣске.

На хартији, курзив, без печата и потписа: јамачно концепт састављен у Дубровнику који је краљ имао у себе преписати и запечатити. — СС. 77; MS. CXCVII.

88. Шаље посланика и моли да га верују

1388. 28. септембра

† Краљевѣтва ми драгимъ и любовнимъ приѣтелѣмъ кнезѣ и сѣ-
 дѣнѣмъ и властельмъ гра^д дѣбровника · да знате милостию Божию

здрѣво смо и весело и ради смо сѣншати ѡ вашѣмъ здрѣвию и ѡто
 посласмо к вамъ нашега капелана дѣмъ марка · и по немъ ви по-
 рѣчахъ наше бѣчи да цю вамъ говори иманте га вѣровати наше ѡ
 сѣ рѣчин · и даи вамъ бѣ здрѣвинѣ

Споља: † краљевѣтва ми драгимъ и любовнимъ приѣтелѣмъ
 кнезѣ и сѣдѣнѣмъ и властельмъ гра^д дѣбровника

На хартији у књ. Div. Canc. 1388. — П. II, 40.

89. Шаље посланика за све дохотке

1388, 25 новембра

† Краљевѣтва ми драгимъ и любовнимъ приѣтелѣмъ кнезѣ и
 сѣдѣнѣмъ и властельмъ гра^д дѣбровника · да знате ми смо хотѣ-
 ниѣмъ Божию здрѣво и весело · и ради смо ѡ вашѣмъ здрѣвию
 и бѣгѣмъ пѣбѣванию и послахомѣ къ вамъ мѣжа почтенѣго и
 мѣдрога гана чѣбриана жаниниѣѣ нашего двора сѣдѣнѣ и власте- 5
 лѣна · и молимо васъ и просимо како братио и приѣтелѣ · да мѣ
 дасте дохотѣкѣ нашѣ законѣни · онѣ ѣ · сѣтъ дѣкат · тога ради
 просимо васъ како приѣтелѣ да намъ дасте все 8 дѣкатѣхъ го-
 товѣхъ · онѣ · рѣчѣнѣ ѣ · сѣтъ дѣкати и по ганѣ чѣбрианѣ сѣда-
 сте · такоѣре и ѡ мѣгориша цю насъ стѣи да намъ сѣдасте и с 10
 тѣмъ дохотѣкѣмъ · и бѣ вѣ весели

Споља: † краљевѣтва ми драгимъ и любовнимъ приѣтелѣмъ
 кнезѣ и сѣдѣнѣмъ и властельмъ гра^д дѣбровника.

На хартији у књизи Div. Canc. 1388. — П. II, 42.

90. Пише кнезу о дугу Драгоја Бевењутиѣа

(1389, маја).

† Краљевѣтва ми драгимъ приѣтелѣмъ кнезѣ и сѣдѣнѣмъ и вла-
 стельмъ дѣбровчѣкимъ онѣнѣ литре чѣмъ ми ѣ дѣлѣжнѣ драгѣнѣ
 Бевењутиѣѣ поданте мѣнѣхъ прѣтовѣстѣнарѣ нашѣмъ онѣнѣ рѣ лѣтѣ

како не говорено ѡ томе мею нами такои подаите а ѡ селе
свободнь драго не бевенютихъ ѡ тоган дълга и ѡ оне наше ѡ
црине кою не дрѣжалъ поны плативъ тѣи р. литъръ свободнь
ѡ тоган.

Споља: † краљевѣтва ми драгимъ приѣтељемъ кнезѣ и сѣди-
нямъ и властеломъ дѣбровчкымъ

На хартији у књ. Liber Reform. 1388—90. печат од прстена
с грбом нејасан. — Сп. XI, 25,

91. Шаље посланика по стонски доходак

1389, 19 маја

† краљевѣтва ми драгимъ и любовнимъ приѣтељемъ кнезѣ и сѣ-
дичамъ и властеломъ дѣбровчкимъ поздравленіе ми немо з
вогом зраво и ради смо сличати ѡ вашемъ зравію и тамо
посласмо протовестиара нашега гана трифе и цю вамъ ѣзговори
ѡ наше стране да га вѣрѣте и даите мѣ ѡнѣи ѣ сѣть перпер ѡ
цно не дохотка стонскога намъ тои намъ ѡправите и даите
мѣ тен пѣнезе и бѣи вѣди с вами.

Споља: † краљевѣтва ми драгимъ приѣтељемъ кнезѣ и сѣди-
нямъ и властеломъ дѣбровачкимъ
за вѣро и за пѣнезе

На хартији, с печатом с грбом и натписом Regis Rasie
Stepani Tvetchonis. у књизи Div, Canc. 1388. — П. II, 43.

92. Пише о својој кући у Дубровнику

1389, 12 јуна

† краљевѣтва ми драгимъ и любовнимъ приѣтељемъ кнезѣ и сѣ-
дичамъ и властеломъ дѣбровчимъ да знате ѣчинили смо и бѣлѣ-
жи смо и дали смо тѣи кѣю кога не наша ѣ вашимъ градѣ и
зато пишемо к вамъ и даемо вамъ вѣдети да мѣ не дасте и

цно не и чимъ комѣ дълга да га пошлѣте к намъ с писанинемъ ѡ
вашимъ да не ѣ нас и да га платимо а ви ѣчините и тѣи кѣю
издаите ганѣ протовестиарѣ (како приде) ѣ ваш градѣ и бѣи
васѣ весели.

Споља: † краљевѣтва ми драгимъ приѣтељемъ кнезѣ и сѣдичамъ
и властеломъ дѣбровачкимъ
за кѣю

На хартији у књ. Div. Canc. 1388. — П. II, 44.

XXVII ЦАР СТЕФАН УРОШ

93 Повеља о трговини и да се ништа не узме без купа

1356, 10 јануара

† Пише и повелѣва црѣво ми да не вѣдомо свакомѣ створи млѣтъ
црѣвни трговци или не дѣбровчанинъ или вѣнѣкъ или инѣ кто
всаки да греѣ с тргоме ѣ землю црѣва ми и ѣ призрѣнѣ и кѣдѣ
имъ хѣтѣниѣ. свободно безѣ сваке забаве. а да не има ни ѡ
кога ниѣдне печали или коѣ забаве ни ѡ црѣвни ни ѡ коѣга ѡ
властелина црѣвни ни ѡ ниѣднога кѣпалне ни ѡ земљанина ни
ѡ инога кога владѣца ѣ земли црѣвни. кто ли се наѣне забав-
вѣи цю или цю ѣзѣмъ да имъ плати црѣвни. а акѣ ѣсхоѣ цю
ѣзѣти мѣти црѣвни гѣнга црѣца цю ѡ ниѣ трѣга а или црѣвни
ниѣо да имъ се не ѣзме безѣ кѣпа. и записа се сѣне слоѣ црѣвни 10
ѣ лѣтѣ 42 ѡ 22 индикѣтѣ

Мѣцѣ гѣнѣварѣ дѣи ѣ

Курсивом на хартији, без печата, потпис крупним уставом.
црвеним. — СС. 44; MS. CXXXIV; Голш, 44; Рад. I 125

25.03.2013

прѣва записаниа и не потвориѣ нѣ ишѣе болше и кѣпцѣ по- 25
 тврѣиѣхъ · и записахъ · по томѣжѣе ѡбразѣ · цю не вѣсь градъ дѣ-
 бровникъ · да гредѣ своими главами · иманиемъ своимъ · и нихъ трѣ-
 говци · с кѣпашѣмъ свободно · безъ всаке забаве · по землѣ црѣвни · да
 имъ никто · нищо не ѡзме · ни забави посланиѣмъ · ни властелинѣ
 црѣвни · да никто любо ни · ни малъ ни великъ · въ землѣ црѣв 30
 ни · тѣкмо да хоѣе свободно · ако ли се ѡбѣте кто · ѡзѣмъ посланиѣмъ · цю
 любо ни · ѡ землѣ црѣвни · все този да плати црѣвни · ѡномѣзи комѣ
 бѣде цю ѡзето а тогази кривца · да ише црѣвни и да ѡзме на немъ · кто
 бѣде ѡзелъ · и ѡчинилъ зло кое · и нихъ трѣговци с трѣгомъ · кто
 любѣи ити · ѡ инѣ землѣю · с трѣгомъ · и с кѣпашѣмъ · да гредѣ
 прѣзъ землѣю црѣвни свободно безъ всаке забаве тѣкмо ѡрѣжниа · да
 не носѣтъ · ни ѡ бѣгарѣ · ни ѡ басарабинѣ землѣю · ни на ѡгре ни ѡ
 боснѣ · ни ѡ грѣке ни инамо камо любо ѡ тѣгю землѣю · тѣкмо ѡ
 землѣю црѣвни · кто ли се ѡбѣте · понесѣ ѡрѣжниа · ѡ инѣ землѣю · да
 мѣ се все този ѡрѣжне 40 ѡзме · и кто гредѣ ѡ дѣбровникъ · и изъ дѣбровника · да имъ с не
 ѡзима црѣина · на трѣвини · да ни на ѣдномъ пѣти · ни на бродѣ · тѣкмо
 всаки да хоѣи свободно · безъ всаке забаве · ишѣе трѣговци дѣбровчанѣ ·
 кон се ѡбѣтаю · по трѣговѣхъ црѣвни · цю имъ се сѣдѣ · кон
 любо сѣдѣ · да се сѣде прѣдъ црѣвни · и кнеземъ · а или 45 прѣдъ
 кепалишѣмъ кон бѣде градъ тогази · закономъ роѣителѣ · и прароѣи-
 телѣ црѣвни · и за сѣзѣи да гредѣ прѣдъ црѣвни на сѣдѣ · за крѣвѣ · и
 за землѣю · и за провѣдѣ · и за члѣвѣ · и за свѣдѣ · а за ино ни за цю
 и кѣди при латининѣ сѣблина · да да латининѣ сѣблинѣ половинѣ
 латинѣ · а половинѣ сѣбѣ свѣдоке · такоже и сѣблинѣ кѣди при 50
 латинина · да мѣ даѣ свѣдоке · половинѣ сѣбѣ а половинѣ латинѣ ·
 по законѣ како сѣ ималѣ · ѡ роѣителѣ и ѡ прароѣителѣ црѣвни · и ѡ
 сѣаго краѣа · и гдѣ комѣ даѣ свои довитѣ комѣ годѣ трѣговцѣ
 тѣре мѣ ѡ неѣ ѡ вѣхъ ѡдаритѣ · да се кѣкне латининѣ · за този ·
 да бѣде вѣрованѣ · по законѣ како сѣ ималѣ · ѡ родителѣ · и ѡ прароѣи- 55
 телѣ црѣвни · и кон трѣговцѣ · кѣпи коѣа на трѣгѣ · и плати за нѣ
 црѣинѣ · да рѣѣ црѣинѣ дѣшѣмъ · ере не тогази коѣа кѣпилъ · и за
 неѣ платилъ црѣинѣ · а тати не зна · да мѣ за този свѣда нѣкѣтъ ·
 ако ли га такози не ѡправи црѣинѣ · да да свѣдѣ ѡ коѣа

не кѣпилъ а кон любо трѣговцѣ · довелъ конѣ кѣпилъ не тѣгѣ землѣ 60
 а познаю се · да се кѣкне · тѣзи трѣговцѣ самѣдрѣги ере га не кѣ-
 пилъ ѡ тѣгѣи землѣи и не зна тати · ни гѣсара · да не даѣ свѣда
 за този · да ако си ѡзлюбѣи сѣзи · кон си га познава · ѡзѣти коѣа ·
 да си га ѡзме а ѡномѣзи трѣговцѣ · да пода цѣкнѣ · цю бѣде по-
 далъ за неѣа · И кѣда црѣвни прихѣли ѡ трѣгѣ · да мѣ почитѣю · 65
 и дарѣю · своѣмъ колѣмъ · како не поѣено црѣа почитати · а посланиѣа
 дара · и ѡзѣтиѣа · да имъ нѣкѣтъ · и ако се црѣвни свѣди з дѣбров-
 никѣмъ · цю се ѡбѣтаю дѣбровчанѣ · по землѣ црѣвни · да имъ се по-
 ставѣ роѣ за ѣ · мѣцѣ · да се испратѣ свободно безъ всаке забаве и
 да похѣе · а з градомъ · да се ратѣе црѣвни · и цю се разѣне дѣво 70
 бѣнетѣчѣко · и дѣбровѣчѣко · цю ѡтѣе ѡ землѣю црѣвни да не свободно ·
 а да се не ѡзме нишѣ · И кон трѣговци гредѣ по землѣи и по
 трѣговѣхъ црѣвни · да плакѣи всаки црѣинѣ по законѣ · како сѣ да-
 вали ѡ роѣителѣ и прароѣителѣ црѣвни · Ишѣе ш ними сѣкози ѡтѣкѣи
 црѣвни · цю се ѡбѣтаю люѣи црѣвни · кон бѣдѣ прѣшли ѡ стѣнѣ · 75
 потоли кѣди га не далъ дѣбровчанѣмъ гнѣ црѣа сѣопочивши роѣи-
 телѣ црѣвни тѣзи люѣи црѣвни · дѣбровчанѣ да ѡженѣтъ · и цю бѣдѣ
 прѣзѣли землѣю црѣвни прѣзъ мѣгю · како не бѣла мѣгѣа ѡ роѣителѣ ·
 и ѡ прароѣителѣ црѣвни и ѡ сѣаго краѣа · ако бѣдѣ · и винограде
 насадили прѣзъ мѣгю · все да ми повратѣ · и за сѣдове · и за всако 80
 ѡправданѣе · како сѣ ималѣ · ѡ роѣителѣ · и ѡ прароѣителѣ црѣвни ·
 такози и ѡ днѣсѣ на прѣда да имаю · и за все да не · на желѣзѣи
 плѣчи сѣдѣ · како не и ѡ прѣжѣе бѣло · и за мѣкѣтъ да не имаютъ
 печали ни за цю · тѣкмо да не црѣвни · како не и ѡ прѣжѣе бѣло ·
 ѡ роѣителѣ и прароѣителѣ црѣвни · и ѡ сѣли на прѣда да не прѣимѣ · 85
 ни ѡзме никто залогѣ · ни ѡ властелина црѣвни · ни ѡ коѣа любо
 ѡ дрѣжавѣ црѣвни · кто ли се ѡбѣте ѡзѣмъ да залогѣ тѣзи поврати
 ѡпетѣ · а за цю не прѣмѣ · да мѣ се тѣзи кѣпѣа ѡпаднѣтъ · ишѣе
 како не ѡглавилъ ш нишѣ роѣителѣ црѣвни гнѣ сѣопочивши црѣа · цю
 сѣ · залогѣ · заложѣ · коѣа любо · мала и голѣма · и землѣ црѣвни · да 90
 се нишѣ · сѣдомъ и правдомъ · и потвѣрѣи имъ црѣвни · законѣ · и
 повелѣ · цю сѣ ималѣ · ѡ роѣителѣ · и ѡ прароѣителѣ црѣвни · коѣа
 не нишѣ · не потвѣрено · и сѣмѣи ѡбразѣмъ · записѣи потвѣрѣи ·
 сѣзи златопечатни хрисѣвѣлѣ црѣвни · ѣако да прѣвивѣтъ въ вса-

кѡмъ ѡтвержѣни и своѡводѣ чистѣ и снѣ извѣстнѡмъ · и всенѡ ·
стоице · слоѡво црѣвни · записа се и ѡтверди знаменнѣмъ црѣкимъ
в лѣтѣ 5333 · епѣктиѡмъ · мѣца априѣ · кѣ · дѣ · по · при · зрѣнѡмъ на
рибникѣ.

† СТЕФАНЪ УРОШЪ БЪ ХѢА БѢА БЛАГОВѢРНИ ЦАРЬ
СРБЛѢМЪ И ГРКОМЪ.

Курсивом, на хартији са златним обешеним печатом. —
СС. 50; MS. CXLV; Зак. Сп. 178; Год. III, 433.

95 Дарује Дубровнику земљу од Љуте до Курила

1357, 25 априла под Призреном на Рибнику.

† По неизрѣчнѡмъ млѣрдию · и чѣвкелюбнѡ · вла · ки · мон · го · сла ·
ка · го · ми · хѣ · а · по · из · во · ле · ни · ю · и · млѣ · ти · и · все · млѣ · т · в · нѡ · мъ · не · го · при ·
зрѣнѡмъ · е · же · на · црѣ · в · ни · · ꙗ · ко · же · и · на · прѣ · в · нѣ · · с · т · и · хъ · прѣ · во · слѣ ·
в · нѣ · хъ · црѣ · та · ко · же · и · бл · го · дѣ · т · кѣ · прѣ · ста · го · сво · не · го · дѣ · а · и · на · црѣ · в · кѣ ·
ми · по · ка · за · ꙗ · ко · же · из · ли · та · на · с · т · и · не · сво · не · ѡ · ч · е · ни · е · и · ап · т · ли · б · ре · кѣ ·
имъ · идѣ · те · въ · всѣ · в · се · ле · н · ю · про · по · кѣ · ди · те · сла · вѣ · мон · го · б · ж · е · т · ва · по ·
все · х · ва · ли · мѣ · ки · не · го · млѣ · ти · та · ко · вѣ · не · да · ри · и · црѣ · в · ни · да · ро · ва · и · по ·
ста · ви · ме · гѣ · на · · все · мъ · сте · жа · ни · ю · ѡ · чѣ · т · ва · мон · го · ре · кѣ · же · зе · м · ли ·
ср · бѣ · кон · и · гр · ч · кон · по · мор · ни · ю · и · за · па · д · ни · мъ · страна · мъ · млѣ · т · ни · ю ·
б · ж · и · не · ю · и · неизрѣ · ч · ни · мъ · не · го · про · ми · ш · ле · ни · е · мъ · са · др · ж · е · ю · щ · ми · си · а · всѣ ·
б · ло · гов · е · р · нѡ · мъ · и · б · го · мъ · по · ста · в · ле · нѡ · мъ · сте · фа · нѣ · уро · шѣ · црѣ · оу · все · г · да ·
ве · се · ле · ю · ми · се · ѡ · б · зѣ · и · др · ж · е · ю · ми · ски · ф · тро · е · црѣ · в · ни · а · по · прѣ ·
да · ни · ю · же · и · ѡ · ста · вѣ · гѣ · на · и · ро · ди · телѣ · црѣ · в · ни · с · та · го · црѣ · сте ·

Има и копија у Cod. Rag. л. 266 с овим отступањима:

1 изволеню. — 2 и всемилостомъ не · го · прѣ · зрѣ · н · ю ·. — 3 прѣ ·
в · нѣ · хъ · свѣ · т · нѣ · хъ · прѣ · во · слѣ · в · нѣ · хъ ·. — 4 бла · го · ди · е · т · ѣ ·. — 5 ца · р · ст · во ·. —
6 ѡ · ч · е · ни · е · и · ап · то · ст · о · л ·. — 7 идѣ · те · ва · всѣ · в · се · ле · н · ю · про · по · ви · ди · те ·. —
8 и по все · х · ва · ли · мѣ ·. — 9 сте · жа · ни · ка ·. — 10 и гр · ч · кон · и · по · мор · ю · и ·
за · па · д · ни · е · мъ ·. — 11 ми · ло · ст · ю · бо · ж · и · ю · и · неизрѣ · ч · е · ни · е · мъ · не · го · про · ми · ш · ле ·
н · е · мъ · са · др · ж · е · ю · щ ·. — 12 бла · го · вѣ · р · нѡ · мъ ·. — 13 ве · се · ле · ю · се · ѡ · б · зѣ · и · др · ж ·
е · ю · ми · ке · н · ф · тро · ца · р · ст · ва · по · прѣ · да · ни · ю · же · и · ѡ · ста · вѣ · го · на · и · ро · ди · телѣ ·
ца · р · с · ко · ми ·.

фа · на · ꙗ · ко · же · не · ѡ · ста · ви · а · и · ѡ · за · ко · ни · лѣ · за · пи · со · ва · ти · х · ри · со · в · ле · и · сло · ве · са ·
црѣ · ка · и · прѣ · во · с · т · и · мъ · и · б · ж · е · т · в · ни · мъ · цр · к · ва · · по · то · мъ · вла · ст · е · ло · мъ · и ·
вла · ст · е · ли · чи · ке · мъ · и · и · ни · мъ · про · чи · мъ · и · ни · че · мъ · же · не · вѣ · р · ж · а · ен · бити ·
из · во · ли · же · и · црѣ · в · ни · по · то · мъ · же · ѡ · б · ра · зѣ · да · ро · ва · ти · и · за · пи · са · ти ·
си · зи · х · ри · со · в · ле · и · млѣ · т · ѣ · ка · ко · при · до · ше · къ · црѣ · в · ни · си · зи · все · по · ч ·
те · ни · вла · ст · е · ѣ · а · по · кл · ис · а · ри · е · дѣ · ро · в · ч · ки · ц · и · ма · ри · нѣ · в · с · ни · е · и · жи · ве ·
г · н · дѣ · ли · · и · жи · ве · ч · р · в · нѣ · и · ѡ · б · р · то · ше · црѣ · в · ни · ѡ · при · зрѣ · н · ѣ · с · ч · т · е · н · ѡ ·
и · з · да · ро · мъ · и · всѣ · е · ли · ко · про · си · ше · и · т · р · бо · ва · ше · ѡ · црѣ · ст · ва · ми ·
всѣ · имъ · да · ро · ва · и · за · пи · са · црѣ · в · ни · и · да · де · имъ · црѣ · в · ни · и · за · пи · са ·
и · да · ро · ва · зе · м · л · ю · ка · ко · се · ка · ми · ва · ли · до · лѣ · к · ви · но · гра · до · мъ · дѣ ·
ро · в · ч · ки · мъ · и · к · мо · р · ѣ · ѡ · лю · те · до · к · р · и · ла · все · имъ · то · зи · за ·
пи · са · црѣ · в · ни · бе · зѣ · из · ма · все · ц · о · се · ѡ · б · р · та · на · то · зи · зе · м · ли · да · си ·
и · ма · и · др · ж · и · гра · дѣ · дѣ · ро · в · ни · т · ѣ · зи · зе · м · л · ю · ка · ко · ю · имъ · не · и · да ·
ро · ва · ло · и · за · пи · са · ло · црѣ · в · ни · а · да · имъ · не · и · ма · т · по · се · ма · се · го · за ·
ба · ви · ти · за · т · ѣ · зи · зе · м · л · ю · ни · вла · ст · е · ли · црѣ · в · ни · ни · ке · па · ли · та · ни · и · нѣ ·
ни · ко · то · кто · имъ · б · ѡ · дѣ · ѡ · с · ѣ · т · ѣ · ст · вѣ · на · всѣ · ко · в · рѣ · ме · и · црѣ · в · ни ·
ѡ · се · мѣ · да · имъ · се · не · по · т · во · ри · т · к · мѡ · да · си · и · ма · ю · и · др · ж · е · с ·
млѣ · т · и · ѡ · црѣ · в · ни · т · в · р · до · и · не · по · ко · лѣ · в · ни · о · и · не · ѡ · м · ле · мо · ни · ки · мъ ·
лю · бо · до · дѣ · и · до · вѣ · ка · и · снѣ · из · вѣ · ст · нѡ · и · все · на · сто · я · щ · е ·
з · ла · то · пе · ча · т · нѡ · мъ · сло · во · црѣ · в · ни · за · пи · са · се · и · ѡ · т · в · р · ди · зна · ме · ни · е · мъ ·
црѣ · ки · мъ · в лѣ · тѣ · 5333 · е · п · е · к · ти · ѡ · мъ · мѣ · ца · а · при · ѣ · кѣ · дѣ · по · при ·
зрѣ · н · ѡ · на · ри · б · ни · кѣ ·

† СТЕФАНЪ УРОШЪ БЪ ХѢА БѢА БЛАГОВѢРНИ ЦАРЬ
СРБЛѢМЪ И ГРКОМЪ †

Курсивом, на хартији, печат откинут потпис црвеним. —
СС. 49; MS. CXLVI.

14 и словеса. — 15 и правостимъ и по · ж · а · ст · в · е · ни · е · мъ ·. — 16
и ннѣ · мъ · прѣ · т · чи · е · мъ ·. — 17 ѡ · б · ра · зѣ · за · пи · са · ти ·. — 18 прѣ · до · ше ·. —
19 все · по · ч · те · ни ·. — 20. и по · кл · ис · а · ри · е · са · мо · вла · дѣ · щ · а · го · дѣ · ро · в · ни · ка ·. —
21 црѣ · в · ни · кѣ ·. — 22 прѣ · зрѣ · н · ѣ · са · ча · сти · и · з · да · ри · мно · го · по · ч · те · ни · е · мъ · и ·
са · м · по · т · р · ѣ · бо · ва · ше · и · по · про · си · ше ·. — 23 дѣ · ро · в · а · ч · ки · е · мъ ·. — 24 све ·. —
25 ни · ве · фа · ли · та · ни · и · ни · ни · то · ко · т · ко ·. — 26 с · ѣ · с · е · т · ц · ѣ · на · всѣ · ко · в · ре · ме ·.
— 27. та · ко ·. — 28 ми · ло · ст · ю ·; — 29 ни · ки · е · мъ · до · дѣ · и · до · вѣ · ка ·. — 30
— 30 из · вѣ · ст · нѡ ·. — 31 сло · во · мъ ·. — 32. ца · р · ст · вѣ · ва · ли · та ·. — 33. ца · р ·
з · ри · е · нѡ ·; — 34 Imperador Sefan Vros mº cccº LVII die XXV aprilis.

97. Понавља прву повељу, а Жарко ће им платити седмоструко што је узео; шаље властеличића Вукшу у Свети Срђ да их чува и брани.

(око 1358.)

† Цркви сродникомъ властеломъ дубровѣчкимъ кнезъ и вси оу-
кинѣ · знате ви како не даде родителъ цркви гѣнь сѣпочивши
црѣ мѣри цркви гѣни црци трѣгове зетѣске и паки не сѣда даде
цркви трѣгъ призорѣни цркви гѣна црѣ архѣписѣ · да тамъ ви не
писало цркви книгъ свободнѣ вамъ и дрѣзѣмъ градовомъ да грѣте
свободно безъ всаке забаве ѣ землю цркви · а никто ницо да ви
не забави или ѣ цю ѣзме ѣ зѣмлю цркви кто ли ви цю ѣзме
да ви плати цркви · акѣ ли цю ѣсхоче ѣзети мѣти цркви гѣни
црѣ ѣ вашѣга трѣга а или цркви · ницо безъ кѣпа да ви не
ѣзмемо тѣкмо да кѣпимо · а за жарка цю ви не ѣзель не знало
цркви ни ми сте казали да пошлѣте ми добре люди да позовѣ
жарка прѣѣ цркви да ви га да цркви да ви плати все само-
седмо · и тамо смѣ посладе властеличѣ цркви вѣлѣшѣ ѣ сѣи
срѣгъ да стѣи и да ви чѣва и блюде ѣ всаке забаве и ѣ жарка
и ѣ всега и ш ниѣ да сте позвали жарка прѣѣ цркви 15

Мѣсѣцъ гѣнѣарѣ

Споља: сродникомъ цркви кнезъ и властеломъ дубровѣчкимъ
и вси оукинѣ

Курсивом, на хартији, без печата. Месец црвеним. — СС.
45; MS. CLVIII.

98. Укида нове царине које су скоро заведене.

1360, 29 септембра на Сеницама.

† Добротѣтел'но и всеразумно съ истинною црѣскаго словеси поста-
вляеть црѣво ми въ свѣтѣнии вѣсѣмъ · како приходише к црѣвѣ ми
на сѣнице всепочтени властеле дубровѣчци · з дарови и съ чѣтию ·
михо дрѣжи · и пакѣ менчѣти · и ѣспоменѣше црѣвѣ ми ѣ рабо-
тахъ граѣцкихъ · и ѣ законѣхъ и ѣ царинахъ · коѣ сѣ сѣги настале 5

а неѣсѣ биле ѣ родителѣ црѣва ми · има хотѣние и ѣ семѣ благо-
изволи и створи мѣтѣ црѣвѣи всемѣ градѣ дубров'никѣ вѣсѣмъ вла-
стеломъ дубровѣчкимъ велимъ и малимъ и даде имѣ црѣво ми
ѣвози записаниѣ и мою вѣрѣ црѣскѣ тако цю сѣ властеле а или
трѣговци дубровѣчци да грѣдѣ с трѣгомъ и съ всакѣмъ кѣпѣ 10
ломѣ свободно ѣ землю црѣва ми · и на вѣрѣ црѣва ми да грѣдѣ
или на зетѣ на вѣлѣшѣ · а или на дрѣжавѣ кнеза вѣнслава · и ѣ
земли црѣва ми да трѣгѣю и хѣде свободно ѣ кѣки црѣва ми и ѣ
градовѣхъ и по трѣговѣхъ и по земли црѣва ми · а никто да имѣ не
има забавити ни кѣфалиѣ коѣ любо ни властелинѣ црѣва ми ни 15
коѣ кнезѣ да и имѣ никто ни малѣ ни великѣ · тѣк'мо да дохѣде
свободно с трѣгомъ ѣ землю црѣва ми и ѣпетѣ да сѣ похѣде сво-
имѣ добитѣкѣмъ безъ всаке забаве ѣ дубров'никѣ. И ѣще за ѣнези
царине коѣно сѣ сѣги постале а неѣсѣ биле ѣ родителѣ црѣва ми · и
на тѣхъ'зи царинаѣ да не плакѣю никѣмѣ ницо · кѣли-мѣ забави 20
ѣ чѣмъ на тѣхъ царинаѣ а или-мѣ цю ѣзме да сѣ каже како
неѣвѣрниѣ и да плати тѣсѣкѣ неѣперѣ црѣвѣ ми · и ѣвози записаниѣ
и мою вѣрѣ дароваѣ властеломъ дубровѣчкимъ тако да имѣ не
тѣрѣдо и никѣмѣ непѣтворимо · и за царине никѣмѣ ницо да не
плакѣю ни да имѣ неѣ тѣзи царине цю неѣ било ѣ дѣда и ѣ 25
родителѣ црѣва ми и ѣ моѣхъ прѣвѣхъ · и сѣне ѣвѣчѣноѣ и златѣпе-
чатѣноѣ слоѣ црѣва ми записа сѣ и ѣтѣрѣди знаменѣиѣ црѣскимъ
в лѣтѣ · · · · · индиктиѣ · · · · · мѣца сѣктѣ · · · · · дѣнь · на сѣеницаѣ при-
логоѣ драгѣславѣ.

† СТЕФАНЪ УРОШЪ ВѣРНИ ЦАРЪ СР'ВЛѣМЪ И ГР'КѣМЪ

На хартији, курсивом, с обещением златным печатом на
коме је с обе стране лик светог Стефана. — СС. 54; MS. CXLIX.

99. Умирује свађу Дубровника с кнезом Воји- славом и с Котором.

1362. 22 августа у Сеници.

† Добротѣтел'но и всеразумно съ истинною црѣскаго словеси поста-
вляеть црѣвѣи въ свѣтѣнии вѣсѣмъ · и дарѣтѣ црѣвѣи сѣне ѣвѣчѣноѣ

25.03.2013

саво црѣва ми всепочтенимъ властелѣмъ црѣва ми дѣбровѣчкимъ
и всемъ градъ дѣбровникъ . понеже за такова вѣремена приидѣвши се како
се бѣху дѣбровчане поплашили ѿ црѣва ми и свадѣли се зъ братѣмъ
црѣва ми с кнезѣмъ воиславѣмъ и зъ градомъ црѣва ми с которѣмъ . и црѣвни
всхотѣвъ и сътворихъ властелѣмъ дѣбровѣчкимъ и всемъ градъ ѿвѣсти
мѣтъ црѣва ми . и приеху властеле дѣбровѣчѣе да сѣ въ единому с црѣвни
ѿ днѣ и въсь градь како сѣ бил и с роуителѣмъ црѣва ми . и
смиреху ихъ зъ братѣмъ црѣвни с кнезѣмъ воиславѣмъ и зъ градѣмъ
црѣва ми с которѣмъ . и дадоху имъ старе законѣ конѣ сѣ имали
с роуителѣмъ црѣва ми . и прѣва записаниа роуителѣа црѣва ми и
црѣва ми кога сѣ ѿ нихъ тази-мъ вса потвѣржаѣне црѣвни симзи
записаниѣмъ црѣва ми . како имъ пише ѿ тѣхъзи прѣвихъ записаниахъ
такози да имъ нѣ твѣрдо до вѣки . и докле н-ими не поскочи вѣра
и единоство к црѣвѣ ми . и такози да имаю ѿ црѣва ми мѣтъ . да
гредѣ нихъ трѣговци с трѣгѣмъ по всои земли црѣва ми и по гра-
довѣхъ свободно и безъ всаке забаве и ѿпетѣ своимъ добиткѣмъ
да си гредѣ свободно ѿ дѣбровникѣ а да се за нихъ никтѣ не за-
дѣне како нѣ било и ѿ роуителѣа црѣва ми . и гдѣ годѣ си имаю
дѣбровчане покладе а или дългове ѿ земли црѣва ми а или ѿ гра-
довѣхъ да си хъзимаю по законѣ а никто да имъ ихъ не задрѣжи
ниединомъ зарѣкомъ . ако ли кога свѣа вѣде дѣбровникъ с коимъ годѣ
властелиномъ црѣва ми . за тѣзи свадѣ да не ратѣю ни ищѣ сѣ
злѣмъ котора . тѣкмо како нѣ било ѿ роуителѣа црѣва ми такози
да гредѣ с властели црѣва ми прѣа црѣвни ѿ ѿчи за всакъ злобѣ
а или свадѣ да имъ црѣвни исправи по правдѣ и по законѣ . ако
ли се ѿсхоке црѣвни ѿ ними размиритѣ да имъ дамъ глаѣ прѣко
тога на шесть мѣць како конѣ вѣдѣ нихъ трѣговци ѿ всои земли
црѣва ми да си се исправи и-земле црѣва ми съ всѣмъ своимъ ѿ
дѣбровникѣ . ако ли се сваде с коимъ годѣ властелиномъ црѣва ми .
нихъ трѣговци . да хѣде свободно по земли црѣвни а да за тѣзи
властельскѣ свадѣ да не имаю забаве ни чтете ни ѿ кога . и що се
вѣа ѿчиниле конѣ люво чтете а или злобе или крѣви ѿ сиюзи ратѣ
ѿ дѣбровника с црѣвни а или с кнезѣмъ воиславѣмъ и ѿ неговѣми
люамъ а или зъ градови црѣва ми кто годѣ гостѣ а или нихъ при-
иатель кто вѣде нимъ помагалѣ този все да нѣ просто и вѣке

за тѣзи да се не ише до вѣки . а що сѣ дохоуци црѣва ми стари
и законити да ихъ даваю црѣвѣ ми како ихъ сѣ давали и роуи-
телю црѣва ми . а за мѣтъ за дохоуцѣ црѣва ми и за ѿпата
како нѣ записало црѣвни и како нѣ по старѣмъ законѣ такози и
напрѣдѣ да нѣ . а за земаю жрѣновничкѣ како имъ нѣ дало и за-
писало црѣвни такози да имаю и дрѣже а за нихъ за тѣзи зем-
лю . да не има посла никтѣ ѿ властель црѣва ми до вѣки . а що
сѣ баирине которѣске ѿ дѣбровникѣ да ихъ повратѣ всѣхъ которанѣмъ
и сѣжне да имъ пѣсте . и покладе и дългове свакомъ члѣвѣкѣ
црѣва ми да даде по правдѣ . а почѣти и дохоуке црѣске да ми
даваю како нѣ било и ѿ роуителѣа црѣва ми . а сѣжневе нихъ конѣ
ѿвѣтѣ ѿ всои земли црѣва ми и ѿ властель црѣва ми да ихъ всѣхъ
црѣвни пѣсти . и на сези-мъ даде црѣвни ѿвѣщаниѣ и клеѣтъ и
мою вѣрѣ црѣскѣ и с властели црѣва ми и ѿвѣщавамъ имъ се вѣмъ
и прѣчетомъ вѣдомъ и всѣмъ сѣтими . тако да имъ ѿвози . все више
писанѣно црѣвни исплѣни и сѣдрѣжи и ѿ сѣмзи да имъ се црѣвни
не потвори и докле н-ими не поскочи к црѣвѣ ми . и сиѣ ѿвѣщанѣ
и златопечатномъ савѣ црѣва ми записа се и ѿвѣрди ѿ ѿногоци
къди доидоше к црѣвѣ ми почтени властеле поклѣсари дѣбровѣ-
чѣски никола сорѣкѣвичѣ . и живе николѣ гѣндѣланѣа . повелѣниѣмъ
гана сѣтѣо црѣа логоѣ деѣанѣ прѣрѣчи в лѣтѣ 6880 . индиктиѣнѣ .
мѣца августѣ . кѣ . днѣ .

† ПО МѣСТИ БѢЖИ СТЕФАНЪ УРОШЪ БѢ ХѢ БѢА
БЛАГОВѢРНИ ЦРѢ СРБЛѢМЪ И ГРКѢМЪ . †

На хартији, курсивом без печата, потпис црвеним — СС.
55; MS. CLI.

100. Потврђује повељу о трговини својих
претходника
(1362 августа)

† ѿвѣщава се црѣвни любовнимъ властелѣмъ црѣва ми дѣбровѣчкимъ
въ гѣа бѣа вседрѣжителѣа и прѣтѣю нѣмъ . а тѣрѣ и въ сѣмъ чѣтѣ
и животворѣцаго крѣта хѣва и въ прѣчетѣ тѣло и крѣвь гѣа бѣа и

106 Тураѣ даје слободу трговцима у својој земљи (1373) 30 маја у Конавлима

† дае вѣрѣ г҃ань гюргъ · властелоу дѣровчкѣмъ прѣателемъ своимъ · за люди бана босньскога · трговцѣмъ поносникомъ · влахомъ · кто годѣ грѣде на слано вола инеѣмъ пштеѣмъ ѿ дѣровницѣ · вѣра наша поки ѿ дѣровницѣ слободно и излѣсти изъ дѣровника слободно · нѣгли ако се би некога сваѣ ѿчинила мѣгю мноѣмъ и мѣгю баномъ босньскимъ · да га г҃ань гюргъ · даю момъ прѣателемъ дѣровчаномъ ѿвѣсти с книгоу с мѡуѣ како смѣ сваднѣ з баномъ · а приевши книгѣ сию властеле дѣровчѣци · да се може вѣаки ѡмъ ниѣмъ вратитѣ · слободно домоу за неаю · по книзѣ ѡноизѣ · пиѣна мѣца маѣ · ѿ · днѣ · ѿ · конавлѣ.

10

На хартији, курсивом, печат изломљен с мало остатка. — СС. 72; MS. CLXXVII. Год. III, 441; Гл. С. У. Др. XLIX, 192; Ar. f sl. Phil. XXXIII, 293.

107. Потврђују повластице о трговини цара Степана

1373 30 новембра у Дубровнику

† Ђѣ имѣ ѡѣа и сѣа и сѣго дѣа аѣмъ рожѣства х҃ва тисѣца и ·ѣ· и ·ѡ· и ·ѣ· лѣта мѣца новѣбра ·ѿ· днѣ га гюргъ балшиѣ како догох ѿ дѣровникъ и старо прѣатеѣство конѣ сѣ имали мои прѣви · ш ниѣмъ прѣви · потврѣахъ и поставих ш ниѣмъ вѣрѣ · и клетвѣ и клѣх ниѣмъ се ѿ сѣои вѣци ѿ ниѣмъ великои цркви на чѣтноу крѣтѣ и на моуѣ сѣго власиѣа и инѣмъ стиѣ кон почиваю ѿ ниѣмъ цркви како да имъ смѣ прѣатеѣ га и мои братѣ балша и мои синоѣцѣ млади гюргъ и тко вѣде ѡ мога племена да бляѣѣ и ѡварѣю и помагамъ ваѣшемъ граѣѣ дѣровникѣмъ и ваѣшемъ граѣанинѣмъ всѣдѣ кѣдѣ ѡблѣамъ и кѣдѣ моуѣ досеки и ѡѣе се ѡбѣкавамъ брати мои дѣровчкѣмъ властелоу ако кто ѿсхоуѣ зло ѿчинѣти дѣровчанинѣмъ или ниѣмъ владаниу да ихъ бляѣѣ и помагамъ ниѣмъ и ниѣмъ владаниѣ и ниѣмъ трговце кон хоуѣ по моуѣ владаниу и ако тко цю изгѣви ѿ моиѣ земли или ѿ моуѣ владаниу га гюргъ ако не ѿзмоуѣ имати кривѣца да га даѣмъ властелоу дѣровчкѣмъ а га да имъ плакю и

15

царинѣ конѣ нѣсѣ билѣ властелоу и трговцѣмъ дѣровчкѣмъ да имъ нѣсѣ ни ѿ мене ни ѿ мога братѣ балше ни ѿ мога синовѣца младаго гюргѣ конѣ имъ нѣсѣ билѣ ѿ црѣа стѣпана и ако тко вѣде црѣа г҃ань срѣлеу и властелоу и земли срѣскон да нѣсѣ дѣржани вѣтеле дѣровчкѣ дати мнѣ дохоуѣка више пѣанѣа и колико вѣдѣ го-²⁰ сподарѣ ѡноизѣ земли приморскон коѣа не ѡколо дѣровниѣа да ми даю вѣтеле дѣровчкѣ дохоуѣкѣ ако ли не вѣѣ да посла за ниѣмъ не имамъ ниѣднога за дохоуѣкѣ.

† а томѣзи мѣтѣниѣ драгаѣмъ косачиѣ.

† повелѣниѣмъ г҃ана гюргѣа логоѣѣтѣ витко пиѣа мѣца новѣбра ·ѿ· днѣ · ѿ · дѣровникѣмъ.

На хартији, курсивом, печат црвеним воском изломљен и виде се само остаци латинских слова. — СС. 64; MS. CLXXIII.

108 Разрешница рачуна Думоѣе и Покрета; писмо кнезу

(пре 22 новембра 1375.)

† моуѣ милѣи брати кнезѣ и сѣдинамъ и властелоу дѣровчкѣмъ ѡ ваѣшега гюргѣа любовно позѣравленѣ а ми зѣ божиѣмъ хотѣнѣмъ доѣѣ смо да знате ѣрѣ смѣ билѣ ѿчинилѣ милѣсть дѣмонѣмъ прѣѣ ѣре ми се не платилѣ и паки винѣ ѿчинилѣ милѣсть дѣмонѣмъ и покрѣтѣ ѣре ми се сѣ платили и нѣ ми сѣ ниѣмъ кривѣ · да ѡ томъ да знате ѣре ми сѣ прави и платили ми се сѣ сѣ всеѣмъ да како знате по законѣ дѣровчкомѣмъ такоѣ ѿчинѣте ѣре ми сѣ прави до дѣнашнега днѣ прави цю годѣ ми сѣ дѣржали царинѣ а повелѣ ви послаамъ ѡвѣ по лѣкѣмъ мачменѣвику и ѣѣ ви вѣѣли и да ихъ вѣрѣѣте.

109

Исто

1374, 9 јуна.

† вѣ лѣто тисѣцѣно и ·ѣ·и·ѡ· и ·ѣ· мѣца јуна ·ѿ· днѣ ·ѿ·
се дѣмона ворниковиѣмъ с госпѣиноу гюргѣмъ и зѣ балшоу на матѣ

25.03.2013

за тръгове що мѣ беше дръжалъ и плати мѣ се и не вѣста мѣ
длъжнѣ нища и зато ꙗ гѣнь гюргѣ и балша ѡчинисмо по-
вѣлю дѣмони како да га веке ни ꙗ гюрагѣ ни балша ни ни чло- 5
вѣкъ да га ище снѣ пиѣно на вѣргѣ мати и томѣ би свѣдокъ
ѡфилипъ барель внетѣкъ и ꙗке колановикъ и покре вѣнѣшникъ и то-
мѣ би милоѣникъ драгашъ косачикъ
повелѣнемъ гѣна гюргѣ и балше ранче дѣнакъ писа
† ꙗ драгашъ косачикъ вѣхъ семѣзи писаню милоѣникъ 10

110

Исто

(1374) 18 јуна

† стори милость гѣнь гюрагѣ дѣмони и покретѣ како ми се пла-
тише що више длъжни за царинѣ призѣнскѣ за тои не имаю веке
посла ни ѡт кога тѣкмо да сѣ словоѣни ѡ тоган а томѣ мѣ
више сведоци радослав мѣчаръ и прибиѣ златѣрь и твѣртко гла- 5
викъ и мароѣ николикъ ѡлцинанинъ и милоѣтникъ влахъ
створи се снѣ милость мѣсеца июнѣ ꙗѣ дѣнь на дѣврѣци пове-
лѣнемъ великаго гѣна гюргѣ ранче дѣнакъ писа.

Преписи у књ. Div. Sanc. 1376 под тим датумом, 22 новем-
бра. — П. II, 33, а, б, в.

111. Разрешница рачуна Јакете Колановића

1379. 15 фебруара у Љешу

† ꙗа марѡе исписахъ снѣ повѣѣ.
† вѣ летѡ тисѣщнѡ и ꙗѣ и ꙗѣ и ꙗѣ лѣтѡ мѣца фѣрѣфара ꙗѣ дѣнь
ѡчинисмо разлѡгъ ꙗа балша и гѣгѣ дѣра жѣна братъ мѡга гюргѣ
сѣ ꙗкетѡмъ кѡланѡвикѣмъ ѡ лѣшѣ ѡвѣ вѣсе що е дѣржалъ кѣкю
нашѣ срацимировѣ и гюргѣвѣ и мѡю за вѣсе ѡчинисмо ш ниѣ раз- 5
лѡгъ и вѣсе ни се исплати и не вѣста ни ничимъ длъжнѣ и би
за тѡи скѡбѡѣнѣ и тѡзи би прѣѣ даминѡмъ дѣспѡтѡвикѣмъ
и прѣѣ старѣѣмъ пахѡминѣмъ и драгашѣмъ кѡсачичѣмъ а ꙗа ранче
писахъ повелѣнимъ гѣна балше и гѣгѣ дѣраѣ

Препис у књ. Debita lib. divers. scr. 1377—1379. — Сп. XI, 23.

112. Балша потврђује повеље Турђеве

1379 20 новембра у Рцу

† да еѣ вѣдомо всакомѣ ꙗ гѣнь балша по мѣти бѣжне створиѣхъ
мѣтъ градѣ дѣбровникѣ мѡи брати и сѣчѣнѣмъ приѣтелѣмъ спомѣ-
нѣюке старо приѣтельѣтѣво и любовѣ кою сѣ имали с мѡимъ бра-
тиѡмъ и сѣ мѡимъ а ми мислимо такогѣре и боле да хоѣе трѣ-
говци дѣбровѣчки свободно по мѡи зѣмли и да кѣпѣю и продаю 5
всаки трѣгъ и жито и да поносе кѣде е ниѣ драго и да плаѣаю
цѣринѣ како е прѣво било по ꙗѣ динара ѡ мантиѣ а на даню и
на кривѣ рѣкъ да плаѣаю како сѣ плаѣали при живѡтѣ брата
мога гѣна гюргѣ и по всѡи зѣмли мѡи да сѣ на закоѣ кои сѣ
имали при гюргѣ и за снѣ рекохъ аѣко бѣде комѣ дѣбровѣчанинѣ 10
що ѡзѣто ѡвѣ мога чѣвка или ѡвѣ мѣѣ да се вѣсе исправи и на
тоѣ даю вѣкрѣ мою и мѡихъ властѣлѣ да не потѡрѣ нѣ да свѣрѣ
до мога живѡта пѣа се снѣ повѣла вѣ лѣтѣ ꙗѣ ꙗѣ мѣца нѡе-
бра ꙗѣ дѣнь ѡ рѣтѣ

Курсивом, на хартији с печатом. — СС. 67; MS. CLXXXIII.

113. Потврђује повеље цара Стефана и брата
Турђа

1385, 24 априла у Тузума близу Плоче

† ꙗ Балша милоѣти бѣжиѡмъ дѣка драчки и ѡѣе имамъ хоѣе-
ниѣ пишѣ и повелевамъ да еѣтъ вѣ свѣѣнѣ всакомѣ чѡвѣкѣ како
догѣ кѣ мѣѣ поклиѣтарѣ матѣ жѣргѡвѣ ѡвѣ градѣ дѣбровника и го-
воримъ за раѡоте и за трѣговѣце и за слѡбѡдѣ и за повѣлѣ гѣна
ми и братъ ми гюргѣ и мѡе и ꙗ видѣѣ негово добро говорѣнѣ 5
ѡвѣ приѣтель мѡихъ влаѣѣлѣ градѣ дѣбровника хоѣеки да еѣтъ лю-
бовѣ стара мѣгѣ нами пѣче потѡврѣгюю повѣлѣ братъ ми гюргѣ и
мѡе како да сѣ тѡврѣѣе и непоколеѡимѣ и како да хоѣе ниѣхъ трѣ-
говци по мѡимъ земли да слѡбѡдно кѣпѣю прѣѣѣ безѣѣѣѣ
заѡаѡе и аѣко ниѣхъ кѣто ѡзѣме що люѡѡ силѡмъ ꙗа да плаѣаѣ ѡвѣ мѡе 10
кѣкѣ а ꙗа да ниѣѣ кривѣца и трѣговци кои мѣнѣю ѡ свѣѣлѣ на

даню да не плати нища ни да плаќаю царине ни брѣве кое
нѣсѣ имали законъ ѿ цѣа Стефана и ѿ гюргѣ и цю се наге да
сѣмъ дльжнѣ тръговцѣмъ дѣбровчкимъ да имъ испраю и ако се
слючи да се развие дрѣво дѣбровчко ѿ моѣи земли да нѣсть 15
никто волнѣ цю ѡзети или забавитъ и кто ли дрѣвне потворивъ
сѣе више ѡпѣано таковѣ да плати ѣ сътъ пѣрпѣр и да ми ѣ не-
вѣрнѣ и таковѣ даю вѣрѣ мою и моѣхъ владѣтель да не потворѣ
сѣе писанне до мога живота а пѣа се сѣа повелѣа въ лѣто рожѣ-
ства хрѣстоѣа на тисѣкю и тѣпѣ Мѣца априла .ѣдѣ днѣ ѿ тѣзѣхъ 20
влизѣ плоче. — — —

А томѣ милоѣтнѣхъ прѣвитарѣ Филипѣ. — — —

Курсив, на хартији, веѣ поцепаној. Печат црвен изломлен
— СС. 70; MS. CXCI.

114 Потврђује повеље цара Степана и свога оца и стричева

1386, 27 јануара под Скадром.

† ѿ велемошна сило прѣстаго дѣа бѣе славиѣ въ троици . въ ѿци
же рекѣ и синѣ и въ сѣѣмъ дѣѣ тронце прѣста слаѣ тебѣ . въ те
бо крѣтихъ се и тобою приехъ вѣствѣнѣю бѣгодытъ процисти ѿи
ѿрасли бѣосаднѣи въ родѣ моѣмъ . мѣтвѣми и мѣениѣмъ стѣхъ
моихъ прѣродитель симеона неманѣ . прѣваго мироточѣца сръпскаго и 5
стѣла сави по проро . . . . . въ стѣхъ своихъ бѣе излѣвъ творен чѣдеса .
тѣмъже и азъ въ хѣа бѣа бѣговѣрни и самодрѣжавни гѣнѣ гюргѣ
всѣи зетскои и поморскои земли . да нѣе въ свѣдѣнѣе въсакоѣмъ
чѣвкѣ . како догоше къ мнѣ поклицаринѣ кнезь симе бѣжникъ и ѣке
тѣндѣликъ ѿ граѣа дѣбровникъ и говоришеѣ за работѣ . и за сво- 10
водѣ и за тръговцѣ и за повелѣ . кое сѣ имали з господомъ
сръпскоѣмъ . и з госпоиноѣмъ и роѣителѣмъ моимъ срацимиромъ . и з
гюргѣмъ и з балшомъ . и ѣа видѣвъ ннѣхъ добро говорениѣ . ѿ бра-
тинѣ моѣи и ѿ приѣтель моихъ владѣтель граѣа дѣбровника . въсхотѣхъ
да нѣе любѣвъ стара мѣю нами . Стѣорихъ имъ мѣтъ и потврѣнѣхъ 15
повелѣю . гѣпдѣ сръпсѣхъ и гѣна и роѣителѣа ми срацимира и гюргѣа

и балше . да сѣ тръговци граѣа дѣбровника . свободни по всѣи
моѣи земли . да имъ нитко нища не забави . ни нимѣ ни тръгѣ
ннѣхъ . тко гѣа ли имъ цю забав или имъ цю ѡзми . ѿ моѣи земли
ѣа гюргѣ да плакю дѣбровчанина ѿ моѣе ризнице . И стѣорихъ имъ 20
мѣтъ да имъ нѣкѣ на даню царине ниѣдне . ни индѣ нигѣѣ ѿ
моѣи земли . тѣкмо да ѣ ѡнакѣи како ѣ било ѿ цѣа ѿ стѣпана .
и да нѣкѣ вашѣмъ тръговцѣмъ посиапога дара ни ѿ моѣега владѣтелиа
ни ѿ кѣпалинѣ ни ѿ царинѣника ни ѿ когарѣ . и ако сѣ гѣѣ сѣдчи
и развие сѣе ваше дрѣво . или на морѣ или ѿ рѣцѣѣ ѿ моѣи земли 25
да сѣе за ѡнози дрѣво нитко не задѣе ѿ моѣхъ владѣтель ни ѿ
вѣлѣхъ ни ѿ малѣхъ . да сѣе люѣе свободни . и довитѣкъ цю сѣе може
изѣти изъ мора . ако ли имъ тко цю ѡзми . да ѣа плакю ѿ моѣе
ризнице . И да кѣпѣю тръговци дѣбровчѣци по моѣи земли и
по моѣихъ ѣкахъ житѣ . и да ѣа могѣ изнѣсти свободно . плативши 30
ѣа динара ѿ мѣнтѣи . И стѣорихъ имъ мѣтъ да не трѣга солпога .
и да сѣе не продава солѣ индѣѣ нигѣѣ тѣкмо како ѣ било ѿ цѣа
ѿ стѣпана . По мѣстѣхъ кѣдѣ сѣе не продавала . А пѣе сѣе сѣа по-
велѣа поѣа скѣдромъ по рожѣствѣ хѣвѣ тисѣщѣи и тѣи . ѣѣ . лѣѣ
мѣца гѣнаѣ . ѣѣ . и . ѣѣ . днѣ 35
а томѣ мѣтнѣхъ прѣовиститарѣ фѣлипѣ и никѣла вѣвоѣа и мѣа-
ѣѣнѣ илинѣ .

пѣе логоѣетѣ бѣтко.

Курсивом, на хартији, без печата. — СС. 71; MS. CXCI.

115 Препоручује Дубровчанима да исплате доходак јерусалимском митрополиту Михаилу.

1388, 31 августа.

† ѿ гюргѣа моѣи братѣи кнезь и владѣтелѣмъ дѣбровчкимъ тамо
гѣа митрополит ѣерусалимски мѣхѣилъ и говори гѣѣ кнезь и намѣ
за . ѣѣ . дохоѣке да исправите мѣе вашѣмъ правдоѣмъ . и вѣли вѣи вѣѣ

Споѣа: † моѣи братѣи кнезь и владѣтелѣмъ дѣбровчкимъ

Оригинал у кѣизи Div. Sanc. 1388 под тим датумомъ. —
П. II, 39 в.

116. Дубровчани уверавају Ђурђа да нису нигда наплаћивали никакву царину ни њему ни његовим људима, и моле га да врати што је узео трговцима

1396, 7 априла

† Почтеномъ и намъ сръчномъ пријатељу ганъ гюргю срацимировику ѿ владѣшаго дѣбровч'каго кнеза и ѿ в'се ѿп'кине поздравленіе · разсмѣсмо цо намъ ѡписа · а ерѣ пишешъ да си послаа твоє масло да ти се прода ѡ нашемъ градѣ те · смо ми црѣнѣ ѿ неѣга ѡзели · нашѣ почтени пријатељу бѣѣ не вѣ ми нѣсмо нигда ѡзели 5 нѣдне црѣне ѡлицинаномъ и дрѡзѣмъ вашѣмъ людемъ а неѣа да бисмо вашеи мѣти ѡзели тоѣа бѣѣ не дан · ѡ нашѣ вѣстѣ нѣ нигда вамъ црѣна ѿ ничеса ѡзета · да ѡпиши намъ тко не вамъ рекѣ да мѡ не ѡзета и тко мѡ ю не ѡзель · ерѣ ако този бѣде хокѣмо не добѣ 10 педепсати да тоѣази веѣ не ѡчине · а сѣди како рекосмо мы нѣсмо вамъ никѣда ѿ ничеса црѣне ѡзели ни вашѣмъ людемъ ни мислимо ѡ вѣкѣ аминѣ ѡзимати молимо те цо си ѡзель нашѣмъ трговцѣмъ поврати · и бѣѣ с вама.

† Лѣта рождѣства гѣа ісѣса хѣта тисѣчно и три ста и деветѣ деѣтъ и шесто лѣто мѣца же априла · ѡ · дѣѣ 15

Русков концепат. — П. I, 8.

117. Дубровчани му поново пишу о истом и моле за одговор

1396, 14. априла

† Почтеномъ ганъ и намъ сръчномъ пријатељу ганъ гюргю ѿ владѣшаго дѣбровч'каго кнеза и ѿ все ѿп'кине любовно поздравленіе · разсмѣсмо цо намъ ѡписа за црѣнѣ а ерѣ пишешъ да ти не писмо дошло и да га имашъ ерѣ ти смо ми црѣнѣ ѡзели ѿ масла бѣѣ не вѣ ми ѡ томе не знамо ниѡорѣ и не видимо ниѣднѣ пѣтъ ни 5 распѣтне по чѣмъ бисмо мог'ли изнаки тоѣа чловѣа кои не писалѣ · ако ни ваша мѣтъ ѿни листѣ не пошлѣ · волѣа намъ ѡпиши име

ѿ ѿноѣа чловѣа кои ти не писалѣ а по ѿвакоѣ начинѣ хокѣмо с вашомъ мѣтиѡ добѣ живѣти какото смо вѣзѣа живѣли · а гѣа бѣа имамо свѣдители ерѣ нигда нѣсмо ваше мѣти людемъ нѣдне ѡ црѣне ѡзели а неѣа гѣтѣѣ ти ни ю кѣмо ѡзети до вѣка аминѣ · и прѣво ти писасмо да повратишъ цо си ѡзель · а ти намъ ниѡорѣ не ѿписа · да твоѣа мѣтъ бѣди поврати · иѡѡѣ молимо и молимо ѿпиши намъ волѣа листѣ пошлѣ како зѣора рекосмо · и бѣѣ ви ѡмножи гѣтѣа. 10

Лѣта рождѣства гѣа ісѣса хѣта тисѣчно и три ста и деветѣ деѣтъ и шесто лѣто мѣца же априла · дѣ · дѣѣ.

Русков концепат. — П. I, 10.

118. Дубровчани и по трећи пут моле Ђурђа да поврати царину јер је то противно повељи коју је сам записао, па моле да своје обећање не гази

1397, 13 фебруара у Дубровнику

† Почтеномъ ганъ и намъ сръчномъ пријатељу ганъ гюргю ѿ владѣшаго дѣбровч'каго кнеза и ѿ все ѿп'кине многољубиво поздравленіе · примисмо писанне ваше и разсмѣсмо а цо ни пише ваша любовѣ ерѣ си дозвалѣ властеѣ и кметне старе зѣтѣске тере иѣ си ѡпросилѣ за црѣнѣ ѿ томе се мноѣ почѣдисмо и много 5 ни ви ѡсилно чѣвше такоѣ писанне ѿ ваше любовѣ ерѣ сѣ наши дѣбровчанѣ слободни по всеи вашоѣ земли не плаѣаю нѣдне црѣне а то гѣтѣвоти зна · волѣ · неѣ · всеи кметне ерѣ не гѣтѣвоти намъ записало ѡ повели ѿ коѣ ви ѿбразѣ послаамо · потоѣмъ ваша мѣтъ потѣрѣди по нашѣхъ властелеѣ по маткѣ жѣрѣговику и по маринѣ 10 растикю коѣ кѣ вашоѣ мѣти досласмо · да наши дѣбровчанѣ бѣдѣ слободни и да не плаѣаю црѣне нѣдне по всеи вашоѣ земли · зато ваша мѣтъ бѣди ѿнози цо си ѡзель нашѣмъ трговцѣмъ молимо те како гана поврати · а немои намъ твоѣ записанне и свѣтѣ коѣи с нами поставилѣ и записалѣ пѣтѣвоти ерѣ ганѣ то наипрѣво 15

ПОВЕЉЕ И ПИСМА

БѢ ВѢ КОМЪ НѢ ВЪСЕ ОБЪЯВЛЕНО СВѢТЪ ЗЕМЛѦ И ВСѦ ГОСПОДА · ДА
 МИ ТЕБѢ ИМАМО ЗА МНОГЪСРЪЧНА КОЛНКО ДѢШ НАШЪ КАКО ПОДОБА
 ПОЧТЕНЪ И ВЕЛ'МОЖНЪ ГАНЪ И ГПТВО ТИ ВСАКОМЪ ПОЧТЕНИЕМЪ ПОЧНѢ
 ТАМО И ЛЮБИМО С КОЛНКА СМО ТАКОСИ · НЕ КАШИ ВАША МЛТЪ НАМЪ
 ПРѢТВОРИТЪ ЦО СИ НАМЪ ОБЪКТОВАЛЪ И ЗАПИСАЛЪ · ДА СЕ НЕ ТЪЖИМО 20
 БѢ СВѢТЪ · И НАШЕМО ГАНЪ КОИ ХОТЕ ВИДѢТИ ВАШЪ ЗАПИСЪ И ПАКЕ
 КОИ ЗНАЮ КАКО МИ ТЕБѢ ПОЧИТАМО И ЛЮБИМО И КАКО ТИ СЪДЕ НАМЪ
 ЧИНИШЪ И ПРѢТВРАШЪ И БѢ ВИ УМНОЖИ.

ДѢТА РОЖАЬСТВА ХѢВА ТИСЦНО ТРИ СТА ДЕВЕТЪ ДѢТЬ И СЕДЬМО
 ЛѢТО МѢЦА ЖЕ ФЕРВАРЬ · ГИ · Д'НЬ 8 ДЪБРОВНИКЪ. 25

Русков концепат. — П. I, 13.

XXXI. АЛЕКСАНДАР ГОСПОДИН КАНИНЕ И ВАЛОНЕ.

119. Куне се са својом властелом да ће бити пријатељ Дубровнику

1368, 2 септембра.

† БѢ ИМЕ ОЦА И СНА И СТГВ ДХА ПОРОГНЕНИА ГНА НАШЕГВ НѢА
 ХѢА В ЛѢТО · А · Т · Ж · Й · МЦА СЕКТЕВРА · Б · ДНЬ · КАКО ВИ ХТѢНИЕ МНѢ
 АЛЕКЪЖОНДРО ГНА КАНИНѢ И АВЛОНЪ ДА БУДЪ НЕДИНЪ О ДЪБРОВЧАНЫ
 И ПОИКАХЪ КОМЪНЪ ДЪБРОВ'ЧИ БЕЗ НИЈДНЕ СИЛЕ И БЕЗ НИЈДНЕ НЕ-
 ВОЛЕ ТЪКМО С МОШМЪ ДОБРОШМЪ ВОЛШМЪ КАКО ДА СМЪ НЕДИНЪ БРАТЪ 5
 О КОМЪНА ДЪБРОВ'ЧКОГА. И ТОГВ РАДИ ГА АЛЕКЪЖЕНДРЪ ПОСЛАХЪ МОГА
 ВЛАСТЕЛИНА ДИМА · ГВВОРЕ ИЦЕКИ · ОБЪЗНИ РАБОТЪ. И ПРИНѢШЕ МИ ЗА
 ОБВЕЗИ МОЕ РѢЧИ · И ВИ НИХ ХВТѢНИЕ И ЛЮБОВЪ И СВРШИШЕ МИ
 МОЕ ПИТАНИЕ ПРО ПОИКАХЪ · И УЧИНИШЕ МИ КНИГЪ ВѢР'НЪ И ЗАПЕ-
 ЧАТИШЕ · ПЕЧАТИШМЪ КОМЪНЪКОМЪ · И ДАШЕ Ю МОЕМЪ ВЛАСТЕЛИНЪ ДИМЪ 1
 И ДОСЛА МИ Ю · И О ТОМЪ БЛГВДАРИХЪ БѢА И ЗАХВАЛИХЪ. И ТОГВ РАДИ
 СЕ ЗГВВОРИХЪ С МОИМИ¹⁾ ВЛАСТЕЛИ И ПРИСЕГВХЪ НА СТОИ И БЖЬСТВЕНОЕ
 НЕВАНГЛИЕ ГА И С МОИМИ ВЛАСТЕЛИ. КАКО МЕ ПОИКА НИКОЛА КАВЪ-
 ЖИКЪ. КОКО ДА БУА ГА ВѢРНЪ ДЪБРОВЧАНИНЪ И ПРИЈАТЕЛЪ И С МОИМИ

ВЛАСТЕЛИ И ДА СМЪ ДРЪЖАНЪ ДЪБРОВЧАНИНЪ ВСАКОМЪ КЪДѢ БУДЕ МЕА 15
 ВЛАДАНА И КЪДѢ БУДЪ ТАКИ · И ПАКИ КОЛНКА КЕТЕ СВРШИТЕ С МОИМЪ
 ВЛАСТЕЛИНОМЪ ДИМОМЪ ГА ПРИМАМЪ С РАДОСТИШМЪ НЕРЕ ТОГВ РАДИ ГА
 СМЪ ПОСЛАХЪ МѢСТО СЕБЕ.

† АВО ВЛАСТЕЛИ КОИ ПРИСЕГВМО НА СТОИ И БЖЬСТВЕНОЕ НЕВАНГЛИЕ
 ИМЕНЕМЪ ПРОДАНЪ ВОЕВОДА И МИКЛЕШЪ КЕФАЛИТА ВАВЛОНЪКИ БРА- 20
 НИЛО · И КЕФАЛИТА КАНИНЪКИ КАСТРИШТЪ И РАЧЕ ДВОРОДРЪЖИЦА И
 ЗНЕГТА СТАВИЛЕЦЪ · И СТАМАТЪ И ОБРАДЪ СЪДИТА · И ЗГЪРЪ ДЪКАНИШЕ-
 РЕВИКЪ И СМОКВА И КОСТАДИНЪ ШЪРВОВИКЪ И БОРИШЪ И ГРЪВОНЕ И ДРА-
 ГВМАНЪ И РАДИВОН И БѢШЕ

† А ОБВЕЗИ ПИСАНИЕ ПИСА ЛОГОФЕТЪ ГНА АЛЕКЪЖЕНДРА ГЮРИЦА ПО 25
 РѢЧИ ГНА АЛЕКЪЖЕНДРА И ВСЕХЪ ВЛАСТЕЛЪ.

¹⁾ погрешно двапут написано.

На хартији, врло ситним курсивом; једна половина печата
 очувана, али се из остатака српских слова не може саставити
 никаква реч. — СС. 61; MS. CLXIII.

XXXII. ЖУПАН НИКОЛА.

120. Разрешница рачуна Брајана Ненадића и браће му

1369, 10 новембра у Виталини.

† О ЖУПАНА НИКОЛЕ КНЕЗЪ И СЪДИ · И ВЛАСТЕЛЪ ДЪБРОВ'КИМЪ ПОЗ-
 АВАЉЕНЕ ВЛАСТЕЛЕ ДАЮ ВИ ВИДѢТИ КОЛИКО ГОУДѢ СЪ 8 МЕНЕ ОБКЛИН
 НЕНАДИКИ БРАТАНЪ СВОИОМЪ БРАТНОМЪ НИЧИМЪ МИ НѢСЪ ОБТАЛИ КРИВИ
 НИ ДАЉЖНИ РАЗВѢ МИ СЪ СВЕ ПЛАТИЛИ ДО ДАНАШЊНЕГА ДНЕ ИСПВЪИ 5
 ДХА И ДЕНЕ ИМЪ ДАЮ ВѢРЪ МОЮ ДА ТРЪЖЕ ПО МОЕИ ЗЕМЛИ СКО-
 БОЛНО И СИТАЗИ НЕ КНИГА ПИСАНА 8 ВѢТАЛИНИ МЦА НОКРА · Г · ДНЬ
 КЪДИ ДОУХОДИШЕ ПОКЛИСАРЕ ДЪБРОВ'КИ К ЖУПАНА НИКОЛА И ПИСА О
 ЛОГОПЕТЪ НЕИАНЪ А ПОСЛАХЪ Ю ВАМЪ ПО РАДНОМЪ ПРѢДЛОЖЕЊУ

Препис у књ. Div. Can. 1369. — П. II, 30.

8зель безъ стѣдѣть чловѣка и динаре да га причини градъ ако
ли не причини да да динаре а за конь послахъ милѣна вонхъ-
ника дате мѣ га и цю говори вѣрѣните га мое съ рѣчи

Споља: † кнезъ и сѣдиѣмъ и властеломъ дѣбровѣчкимъ

¹⁾ Биће: завѣтине (?).

Оригинал у књ. Lam. de intus 1372—1374. — Сп. XI, 21.

XXXV. РАДОЊА

124. Моли Дубровчане да врате ствари умрлог попа требињског што је оставио у грађа- нина њихова Рендића.

(1376, 21 октобра)

† кнезъ и сѣдиѣмъ и властеломъ дѣбровѣчкимъ ѿ радоне покло-
нение вѣте^а 8мрѣлъ не попу тѣбиньски и цю не бѣо црковно тои
не поставилъ 8 грађнина 8 вшега 8 ренѣдита и вѣте^а кѣди 8мѣ.
тѣде прѣрѣчи вѣѣмъ зворѣ да мѣ се ѿѿон пода калѣгерѣ братѣ
мѣ и синовѣцѣ ворчинѣ и 8нѣкѣ мѣ ранкѣ а вѣте^а ви знате ере
тъи калѣгерѣ вѣѣхѣ нѣ не теѣ 8творити да молимо ваѣ како
нашѣ гѣподѣ рците вшемѣ грађнинѣ да ѿѿон пода калѣгерѣ цю не
црковно да не стон сѣти стѣѣанѣ пѣстѣ ере вѣакѣ насѣ бѣа моли
и бѣѣ ви вѣли

Споља: кнезъ и сѣдиѣмъ и властеломъ

Оригинал у књ. Div. Cap. 1376. — П. II, 34.

XXXVI. МИТРОПОЛИТ ЈЕРУСАЛИМСКИ МИХАИЛ

125. Шаље своје калуђере за доходак.

1386, 19 новембра

† ѿ митрополита ѣрѣмьскога миѣхила кнезъ и властеломъ чѣтнаго
и славнаго граѣ дѣбровѣника мирѣ и бѣвение да нестѣ съ всѣмъ

вами аминѣ ви знате како послахъ калѣгера савѣ по дохотѣ ке и
ви ми ѿговористе да пошлемо ѿ илинѣ дѣи а то не посламо
ере смо били ѿвамо пошли 8 сръбѣнѣ да што послахъ съда тамо
калѣгере савѣ и романа да мѣлю како мене гѣоде дѣнте илѣ
дохотѣ ке и ѿправите их 8 добрѣ дрѣвѣ к 8 конѣмъ се не те боѣти
и да погю на ерѣмѣ и молю ви немоите их дрѣжати много ѿ-
правите их и заповѣдѣнте цю ви бѣде ѣубовѣно да ви се до-
несе а не ли не бѣде тамо кѣрѣбѣли и не бѣдѣ тамо пѣти а вих
ѿправите ѿвамо ере имамо ѿвамо пѣтѣ на цѣриграѣ и мирѣ ви
хѣвѣ аминѣ

Споља: † кнезъ и властеломъ чѣтнаго и славнаго граѣ дѣ-
бровѣника

Оригинал у књ. Div. Cap. 1386. — П. II, 35.

126.

Исто

1387, 7 јуна

† ѿ митрополита ѣрѣмьскога миѣхила ѣубовнимъ приѣтелѣмъ
смѣренѣа нѣшега кнезъ и вѣтеломъ дѣбровѣчкимъ мирѣ ви и бѣвение
вѣки и сѣа хѣа ви знате како зговористе за дохотѣ ке црковне
цю нѣѣсте дали 8 бѣнетѣчкѣ рѣтѣ и паки се потвористе да го-
ворилъ смѣ за то гѣнѣ кнезъ и ѿо ви не пѣлѣ кнезѣ и посла
свога калогѣра ѣѣана вѣ мѣсто меѣ подѣнте този цю сте не
платиѣ ѣ дохотѣ ке ѣѣанѣ колико то висте и мнѣ самомѣ ере не
виѣ радѣ да се за този с кнезомъ свѣѣте и мирѣ ви таже ѿ хѣѣ

Споља: † ѣубовнимъ приѣтелѣмъ смѣренѣа нѣшега кнезъ и
властеломъ дѣбровѣчкимъ

Оригинал у књ. Div. Cap. 1388. — П. II, 37.

XXXVII. КНЕЗ ЛАЗАР.

127. Потврђује повластице цара Стефана

1387, 9 јануара у Крушевцу.

† По неизреченимъ милосрѣиу и члвколюбию влѣки монѣгъ слакаго ми Хѣта И по неизреченимъ и вѣсѣмъ милѣтивънимъ его призрению неже на гѣптвми.² такоже и на прѣвнѣхъ³ сѣтихъ и православниѣхъ црѣихъ⁴ такоже благоѣетъ прѣстѣго свонѣгъ дѣа на гѣптв ми⁵. Излиа⁶ и постави ме гѣна земли срѣпскон. И поморию⁷. И странами подѣнавьски⁸. азъ въ Хѣта бѣа бѣговѣрни⁸ И самодрѣжавни по млѣти вѣжини⁹ стефанъ кнезь лазаръ. И гѣнъ сѣдрѣже¹⁰ ми снѣа вса. бѣа ѡ семъ бѣговѣлѣи⁸. И како присла къ гѣптвмъ¹⁰ монѣмъ. Владѣщи властеле граа дѣбровниа свон властели¹¹. на име николъ гѣнѣзлиа. И такова бавжелиа.¹² И молише гѣптми. како цѣо имъ. сѣа вѣа записали. прѣвѣа гѣсѣа вѣа срѣпска. простагме¹³ и законе. да имъ гѣптвми потврѣи. И гѣптми потврѣи како цѣо сѣа имали закоѣ. ѣа прѣве гѣсѣа срѣпске. И црѣа стефана. тези¹⁴ законе да имаю ѣа гѣптвми да имъ сѣа не потвори ни за цѣо. И ѡце имъ сѣтвори мѣтѣ гѣптвми.¹⁵ како си сѣа и прѣге¹⁵ имали. И ако сѣа ѣчи коѣа пра. мѣгъ дѣбровчани И срѣвѣи. да сѣа постави поѣвина сѣади¹⁶ дѣбровачкиѣ. а Половина срѣвѣи. да сѣа прѣд ними прѣ.¹⁷ и да не. порѣта дѣбровчанинѣа негова дрѣжина дѣбровчанѣа кои сѣа ѡнѣзи¹⁸. Или кои сѣа нагъ дѣбровчанѣа¹⁹ ѣа наивлижнѣи мѣстѣ²⁰. ако ли ѣзѣхѣтѣ ѡбони сведочѣа кои сѣа прѣ²¹. да поставѣ поѣвинѣа дѣбровчанѣа а поѣвинѣа срѣвѣи²⁰. а ѡ онехъзи свѣахъ да не вѣаѣа побѣки ниѣднѣ²³

Има и препис у Cod. Rag. л. 28а с овим отступањима:

1 прѣзрѣиу. — 2 госпоствѣ ми. — 3 прѣвнѣхъ. — 4 православиѣхъ царѣхъ. — 5 благодѣиѣ. — 6 изволиа. — 7 поморѣю. — 8 бѣговѣрни. — 9 милостю божѣю. — 10 ка госпствѣ. — 11 властеле. — 12 бѣожелиа. — 13 слободчине. — 14 тѣзи. — 15 прѣге. — 16 сѣади. — 17 прѣиѣдъ ними прѣ. — 18 ѡнѣзи. — 19 нема. — 20 мѣстѣ. — 21 прѣ. — 22 половина дѣбровчанѣа а половина срѣвѣи. — 23 сведока да не вѣаѣа побѣки ниѣднѣ.

ако ли ѣзѣмаю прѣ²⁴ сѣаи дѣбровчани. такоже прѣ²⁵ да сѣа сѣади. како и срѣвѣи. поѣвина сѣаи сѣади а поѣвина дѣбровчанѣа²⁶. И да не позѣа срѣвинѣа дѣбровчанина на сѣади никамо тѣкмо прѣ²⁷ ѡнѣзи сѣади. такоже и сѣаи да сѣа прѣ дѣа²⁸ ѡнѣмизи сѣади. а да сѣа не мѣче прѣ²⁹ гѣптвми. ни прѣ²⁹ кеѣалию. И ако кои дѣбровчанинѣа кѣпи коѣа. И ѡногази коѣа ако ѣхѣати срѣвинѣа. или сѣаи. и рѣе ѣкрадѣн ми не. Или гѣшен³⁰ да сѣа ѡкѣѣе дѣбровчанинѣа. како не светѣа ѡнѣмизи коѣю. ни гѣсе ни тѣтѣе. не га³⁰ не кѣпи³². ако вѣае драгѣа срѣвинѣа. ѣзѣти свога коѣа. Или сѣаи. цѣо вѣае далѣ³³ дѣбровчанинѣа за ѡногази коѣа. този да мѣа вратѣ³⁴ а коѣа личнега да не вѣаѣа ѣдрѣжати. И гѣа³⁶ станѣ дѣбровчанинѣа на станѣ. ако вѣае ѡѣа. прѣге сталѣ³⁷ на ѡнѣ(ѡм)зи станѣ. да не волѣа³⁸ срѣвинѣа стати ѡнѣмизи³⁹ вѣзѣ негова хѣтѣ³⁵ ниѣа. и кои гѣае⁴¹ дѣбровчанинѣа иде. или сѣагиѣа по трѣговѣхъ (и)ли т. ино. ли³⁹ како имъ не вѣаѣа закоѣ прѣге¹⁵. ѣа прѣве гѣи и ѣа црѣа стефана. такози и. да имъ не⁴³ закоѣ. и цѣо да дѣбровчанинѣа. (с)воѣ имѣниѣ. ѣа вѣрѣа ако мѣа за. ѣа (ср)внѣа и рѣе неси ми далѣ⁴⁶ да рѣе дѣбровчанинѣа своѣмъ вѣроѣ. И да ѡ. цѣомъ не⁴⁷ далѣа добѣтѣа. да мѣа плакѣа. и кѣае нѣа дѣбровчанѣа поѣмѣли гѣпт ми сѣа трѣговѣмъ. гѣа⁴⁸ га ѣвнѣа гѣса. ѣа или ако га пок(рад)ѣа сѣа⁵⁰ да имъ плакѣа. ѡѣалиа цѣо имъ ѣзѣе гѣса. и цѣо имѣе ѣкрадѣа. ако ли ѡѣалиа не плати да плати гѣптв ми ако⁵¹ имѣе ѣзѣе. И да не. ѣа наметѣа дѣбровчанѣомъ сѣа трѣговѣхъ⁵² гѣптвми. И коѣе не дѣбровчанинѣа забѣаѣниѣа сѣа новѣмъ вѣа. тѣзи⁵³ да зѣге градѣа. и да чѣаа кто ли сѣа гѣстиѣа. и несѣа⁵⁴ сѣа забѣаѣили да имъ не на вѣаи. цѣо имъ гѣи. ѣа И акоѣе разѣнѣ

24 коѣу прѣ. — 25 такоже. — 26 сѣаи сѣади а половина дѣбровчани. — 27 такмо прѣа. — 28 прѣи прѣиѣа. — 29 прѣа. — 30 гѣшнѣа. — 31 не. — 32 кѣпи. — 33 да. — 34 врати. — 35 личнога да не вѣаѣа. — 36 дѣи. — 37 прѣге сталѣ. — 38 не вѣаѣа. — 39 ѡнѣмизи. — 40 хѣтѣиѣа. — 41 годѣи. — 42 сѣа трѣговѣмъ своѣмъ или сѣагиѣа по трѣговѣхъ госпствѣ ми и по земѣи. — 43 да имъ не и сѣаи ѡнѣи. — 44 срѣвинѣа своѣе имѣиѣ. — 45 записи. — 46 неси ми да. — 47 вѣромъ и дѣшѣмъ цѣо мѣа. — 48 гѣи. — 49 гѣса. — 50 сѣи. — 51 цѣо. — 52 трѣговѣхъ. — 53 гѣстиѣа. — 54 сѣа гѣстиѣа и несѣа. — 55 воѣу цѣо имъ годѣи.

дѣво дѣбровчко с приѣорию./ с владинию⁵⁶ гѣтми · кон не закоѣ
 билъ за този с прѣвѣ⁵⁷ гпѣ и с цѣа стеѣана · тѣзи⁵⁸ закоѣ да⁵⁹
 етъ и сѣли⁵⁹ · И кто любн | ити изъ мое землѣ с дѣбровниѣ или
 сръбини · Или влахъ · Или чи гоѣ члвѣ⁶⁰ на кѣпаю всакъ да грѣ
 свободнѣ · да га · | не сѣтали гѣтми · ни кѣфалиа гѣтми · а цю
 нѣ не би⁶¹ закоѣ при⁶¹ царѣ стеѣанѣ тоѣ и сѣли · ⁶² и за тр-
 гове помѣрѣе кон сѣ | с владинию⁶³ гѣтк ми и сланицѣ кѣде сѣ⁶⁴
 би⁶⁴ трѣгове · с прѣвѣ гпѣ и сланицѣ · И цѣа стеѣана · тѣдѣзи
 да сѣ и сѣли · ⁶⁵ а ннѣ нигѣ | да не бѣ⁶⁶ · ⁶⁶ и цю се прѣ⁶⁷ мѣс
 собо⁶⁸ дѣбровчане или се бѣде сѣни⁶⁸ с сръбанихъ · Или с дѣбровникѣ
 да се прѣ · прѣ⁶⁸ кѣнѣсѣлѣ дѣбровчкѣ · | и прѣ ниѣ сѣднѣ⁶⁹
 и цю сѣди кѣнѣсѣлѣ и неговѣ сѣдиѣ на тоѣ да сѣтѣ · аколи би⁶⁰
 не хѣтѣ⁷⁰ дѣбровчанинѣ сѣтѣ на | ѣом ли сѣ⁷¹ да не волѣ кѣнѣ-
 сѣлѣ и неговѣ сѣдиѣ⁷¹ ѣогази сѣзати · и дрѣжати до гѣ плати
 с цю не ѣсѣгѣ⁷² · а да трѣган | закоѣ .. волѣ п .. ⁷² еѣалиа ни
 кѣплицѣ И ако се сѣдчи смѣтъ [комѣ] дѣбров[чанинѣ] с землѣ гѣт
 ми цю не | негова иманиѣ⁷³ .. има посла⁷⁴ гѣтми ни кѣф[алиа]⁶⁵
 тѣкмо да си⁷⁵ коѣ га | да ѣнзи⁷⁵ на смѣти .. ре свѣгѣ
 зѣдѣбровникѣ | да имѣ приповѣмѣ .. елѣ гѣтми свободнѣ ·
 поѣле (?) да ниѣ рѣтѣ г .. вѣ моиѣ или ѣ рода | гѣтми · Или
 ин .. трѣжѣнѣ ѣкоѣ и ми | не потворисмо пр .. номѣ
 градѣ гѣтми крѣшевецѣ вѣ⁷⁰ кѣ⁷⁰ ..

† И снемѣ повѣлению .. миѣ и кѣфалиа | гонсѣлѣ.⁷⁵

56 дѣво дѣбровчко с прѣморѣю с владаню. — 57 прѣгнѣ. —
 58 тѣзи. — 59 је и сѣди. — 60 годнѣ члвнѣкѣ. — 61 прѣ. — 62
 тон и сѣди. — 63 владаню. — 64 сланице кѣдиѣ сѣ билѣ. — 65 тѣзи
 да сѣ и сѣди. — 66 ннѣ да ннѣсѣ сланице. — 67 прѣ. — 68 прѣ
 прѣдѣ. — 69 дѣбровчкѣм и прѣдѣ ниѣ сѣднѣмн. — 70 хѣтилѣ. —
 71 на тоѣ сѣдѣ да је волѣнѣ кѣнѣсѣлѣ и неговѣ сѣдиѣ. — 72 ннѣ волѣнѣ
 потворити. — 73 иманиѣ. — 74 да за тон не има посла. — 75 кѣф-
 алиа гонсѣлѣ ми .. тко сѣ с землѣ гонсѣлѣ ми тѣкмо да си је
 томѣ .. прѣда на смѣтъ дѣбровчанинѣ и да ннѣ дѣбровчанинѣ по-
 силнога дѣра и ако сѣдчи гонсѣлѣмн тѣрѣ се свѣд .. з дѣбровни-
 комѣ · да имѣ приповѣмѣ на · 2 · мѣца .. тога како да си изидѣ вси
 дѣбровчаниѣ с иманиѣмѣ своѣмѣ из землѣ гонсѣлѣ ми свободно пот-
 лѣи да си рѣтѣ гонсѣлѣ ми и молю јекоѣ изволи бѣ по мене

бити годна землѣ сръбѣкон или кога ѣ синовѣ моиѣ или ѣ рода го-
 спѣлѣ ми или иного кога јекоѣ изволи бѣ сѣмѣни више писанѣмѣ
 непотвореномѣ бити и сѣ пачѣ потврѣжденомѣ ѣкоѣ и ми не потворисмо
 приѣ насѣ бившиѣ. И сѣи се поколѣниѣ годна кнѣза лазара писѣ се мѣца
 гѣнѣ · 2 · данѣ с славномѣ градѣ гонсѣлѣ ми крѣшевецѣ ва ѣието · 2 · ѣ · 9 · ѣ.

И сѣмѣни поколѣниѣ гонсѣлѣ ми милоснѣ логѣфѣтъ нѣнада и петарѣ
 жѣпанѣ и чѣлиѣ миѣ и кѣфалиа гонсѣлѣ

На хартији курсивом. На прѣсѣвиѣним мѣстима хартија
 поѣпана па подлѣплѣна новом и изгубѣн среднѣи део од по-
 следнѣих 10 врѣта. — MS, CXCV.

128. Моли Дубровчане да исплате митрополиту јерусал. Михаилу неисплаћени доходак

1388, 31 августа

† ѣ кнѣза лаза⁷⁶ владѣиѣмѣ и властѣломѣ градѣ дѣбровника · лю-
 бовно позѣравлѣниѣ · ви добрѣ знѣте како даѣте цѣркѣ ѣросалим-
 ѣкон на годицѣ по ѣт сѣтъ перѣперѣ · и нѣстѣ имѣ дали · ѣ внѣ-
 тѣчке рѣти годица и сѣга дрѣгога · годица нѣстѣ имѣ дали · да
 молю ви како мое приѣтѣлѣ нѣмонѣ ино сѣчинити · ѣто иде тѣмо 5
 митрополитѣ ѣросалимѣкѣ миѣханѣ подѣнтѣ мѣ тѣзи дохѣтѣ · и
 ѣправѣтѣ га · добѣ и вишѣ се зговѣтѣ с митрополитомѣ · кога ви
 онѣ досѣла да томѣзи даѣте јекоѣ не може вѣгда самѣ догѣдити ·
 бѣ ви вѣли

Споѣа: † владѣиѣмѣ и властѣломѣ градѣ дѣбровника

10

Оригинал с печатом у кнѣ. Div. Cap. 1338. — П. II, 39а.

XXXVIII ЖУПАН БЕЉАК И ВОЈВОДА РАДИЧ САНКОВИЋИ

129. Уступају Дубровчанима Конавље и Виталину

1391, 15 априла

Ка имѣ ѣца и сина и свѣтога дѣа · 25 · 03 · 2013
 стоѣа · 4 · и · 7 · и · 8 · деѣтъ и · 9 · мѣсѣца априла данѣ · 11 · а · се вѣскомѣ

чловѣкѣ садишнемѣ и послѣ вѣдѣнемѣ до вѣкѣ вѣкома навѣ-
щѣмо знанье и видѣнье паметью сномъ повеломъ и записаньемъ
како ꙗко жупанъ бѣльѣкъ и воевода радичъ братъ ми саньковичи 5
познасмо ва истинѣ по старѣхъ писмѣхъ и по старѣхъ паме-
тарѣхъ добрѣхъ людехъ кои сѣ чѣли ѿ еднога колѣна до дрѣ-
гога и по вѣдѣнѣхъ бѣльѣзѣхъ и знаменнѣхъ на цаптатаѣ при
мори есть билъ градъ стари дѣбровники полагъ жупе конавальске
коемѣ градѣ пристѣше жупа конаваоска и бѣше мѣ племенито 10
та жупа и дрѣге земље и мѣста и када се онѣ стари градъ
расѣ и опустѣ тѣда господа рашька и хѣмьска ѣ тей дни кри-
виномъ постѣдоше и по сили ѣзеше конавальскѣ жупѣ и дрѣга
мѣста тоган града и тада граѣне поидоше ѣ твердо мѣсто и
зидаше градъ дѣбровникъ кои есть и данасъ божьомъ милостию 15
почтенъ и слободанъ ѿ коихъ лѣди старога града есѣ се родили и
наслѣдили властеле града дѣбровника а сада ꙗко жупанъ бѣльѣкъ и
воевода радичъ промисливше ере право и достоинно есть ѣ вса-
комѣ вратити и дати свою правъ и свою бащинѣ племенитѣ
старѣ и познавше чти и слѣжбѣе кое градъ дѣбровникъ вазѣда 20
есть ѣчинилъ господѣ рашькон и восаньскон и хѣмьскон а на-
влащъ нашемѣ ѿцѣ санькѣ и всѣмъ нашѣмъ родителемъ и зна-
юѣе любѣвѣ и приѣзанъ кою нашъ ѿацъ санько и наши стари и
ми имамо и имали смо ѣ градомъ дѣбровачьцѣмъ хотѣсмо нимъ
вратити и дати нихъ бащиньно и племенито каконо есть вѣдѣно 25
и право и сада ѿ данасъ напѣда дасѣмо и потвѣрюемо и сиомъ
повеломъ записѣмо ѣ вѣкѣ вѣкома ѿпѣини и властелемъ града
дѣбровника жупѣ конавальскѣ и зѣ дольномъ горомъ и градъ со-
коль кои е ѣ нон и вса села и лѣди и земље и горе и паше и
воде и мѣлине и дохотѣке и все цю пристои жупѣ конавальскон 30
и са всѣми мѣми и границами кое сѣ с трѣвинемъ и с вѣрси-
немъ и до мѣе и границе драчевичьке и до прѣдѣградаѣ дѣ-
бровьчкого и до мора на цаптатаѣ и около како е ѿпѣтекло море
до молѣнѣта и оѣе ѿнакое даемо и потвѣрюемо села и земље
виталяне до своихъ мѣѣ и границъ и до мора до пристиница 35
молѣнѣта и ѿтокомъ кои пристои виталяни на име молѣнѣта ѣ
кои жупѣ конавальскон и ѣ градѣ и ѣ мѣста више писана сада

жупѣ сорѣкочевичѣхъ и палѣкѣ гѣнѣдѣлиѣхъ поклицаромъ дѣбровачь-
цѣмъ ми жупанъ бѣльѣкъ и воевода радичъ ѿбѣасмо се нашомъ
вѣромъ и клятвомъ ниже писаномъ поставити ѣ дрѣжавѣ и ѣ 40
ѿвласть и ѣ госпоцтво каконо ѣ нихъ бащиньнѣ племенитѣ ѿпѣинѣ
и властели града дѣбровьника и нимъ изѣдати ѣ нихъ рѣке и ѣ
ѿвласть и стражѣ града сокола и всѣ више ѣписанѣ жупѣ кона-
вальскѣ и виталянскѣ да сѣ колымъ властеле и ѿпѣина дѣбро-
вачька ѣчинити и створити и господовати градъ и жупѣ и мѣста 45
више писана како свое праве и влацѣ бацѣине каконо могѣ ѣчи-
нити ѿ свога старога владанѣѣ и дрѣжаве и оѣе се ѿбѣавамо
ѿпѣини и властелемъ дѣбровачькѣмъ створити да наглавити лѣ-
дне и бѣли ѿ жупа присѣгѣ нихъ вѣромъ и дѣшомъ и клятвомъ
да вѣдѣ вѣрѣни ѿпѣини и властелемъ дѣбровачьцѣмъ и ако би 50
не тѣли конавалѣне и виталянѣе примити за госпоцтво дѣбро-
вачько вола не бити послѣини али ѣ кое любо вѣѣме ако би се
ѿвѣргли и не били вѣрѣни да ихъ ми тѣбрамо и имамо како
наше неприѣтели и како наше влацѣ невѣрѣники и всомъ нашомъ
силомъ ѿвратити ихъ и подѣвити подъ госпоцтво и ѿвластѣ дѣ- 55
бровачькѣ И ѿѣе ѿбѣѣвмо се ѿпѣини и властелемъ града дѣбро-
вника чѣвати вола ѿбаровати и бранити жупѣ и градъ соколь и
мѣста више писана ѿ всакого зла ѿ силѣ таѣѣе и ѿ всакого
гѣна и властелина вола тѣко любо инога кои би хотѣли помѣсти
вола ѣзѣти жупѣ вола градъ или мѣста више писана вола нимъ 60
кое лѣбо зло вола цѣтѣ ѣчинити и оѣе се ѿбѣавамо аѣе би кои
нашъ чловѣкѣ вола ѿ наше земље ѿшаль тѣре пошаль вола
приселив се стат ѣ конавальскѣ жупѣ али ѣ виталянѣ да е вола
понтѣ а ми ни нашъ чловѣкѣ да не бранимо ни зло ѣчинимъ
томѣи чловѣкѣ такое ако би кои чловѣкѣ ѿ конавалѣ вола ѿ 65
виталяне ѿшаль тѣре се приселилъ и пошаль ѣ нашѣ земљѣ ѿбѣ-
ѣаваю се дѣбровьчанѣе да не бране ни зло ѣчине томѣи чловѣкѣ
и всемъ више писаномѣ пристаѣе и потвѣрѣдиѣе наше госное и
драгна сестра¹⁾ нашъ стрѣѣ жупанъ градоѣ и вѣдѣла и саньчинѣ
наша братѣѣ за себе и за свою дѣцѣ и за поѣлѣне всѣхъ ѣхъ
и вси наши властеле а наглаирито мѣле тѣкаковичѣ и своими
сини и братѣе радѣниѣхъ своимъ сини и стѣкико ѿзрѣвиѣхъ своимъ

сини ѿць за постръненъе сѣга више писаного ꙗ рѣке жѣна соръ-
 кочевѣа палъка гѣндѣлиѣа поклансари опѣини дѣбровачкои ми
 вѣльѣкѣ и радичъ са всѣми више именованѣми на свето писмо 75
 христово еван[геліа з добр]е воле и с права срца есмо присегли
 нашомъ вѣромъ и дѣшомъ и нашего ѿца и родителей нашихъ
 [и свет]ѣмъ юрьемъ и арханѣделомъ миѣиломъ нашими крѣст-
 нѣми имени да створимо и свршимо и тврѣдимо ꙗ все писано
 ꙗ сиои повели и да наша дѣца и наши послѣдѣни и наши вла- 80
 стели и всаки нашъ чловѣкъ сврши и не смете сѣе писанъе ни тѣо
 любо ини гѣль ни чловѣкъ гдѣ моремо ми сѣи а ми више
 писани да се не поречемо ни потворимо семѣи записанью ако би
 се тко лѣбо насъ вола ини потворилъ вола порекалъ али нѣкое
 зло ꙗчинилъ сѣпротивъ нашѣмъ сѣмъ обѣтомъ да е анатема и 85
 да е проклетъ ѿъ бга и ѿъ прѣчисте богѣродице и ѿъ часнаго
 крѣста и ѿъ ѣї аплѣ и ѿъ ѣ. еванѣелистѣ и ѿъ светѣхъ юрьѣ и
 арханѣдела миѣила и ѿъ тѣи светѣхъ ѿаць иже никеискѣхъ и
 ѿъ всѣхъ светѣхъ и светиць божихъ и да е причестникъ к юдѣ и 90
 дѣквлѣ и проклецтво очино и материно да онен кое се те пореѣи
 и потворити семѣ записанью . . . . . повелѣ кою смо потврдили
 и нашѣми печати пѣчатили а се писа грѣбанаць хлапъчиѣхъ (и?)
 моѣанинъ рабъ жѣпана вѣльѣка и воеводе и нию дѣк[къ].

1) Записано изнад врсте.

На пергаменту, курсивом с два обешена печата: печат вѣ-
 лиѣков и: печат кнеза радича. — СС. 78; MS. CCIV.

130. Радич даје слободу трговине у својој земљи

1391, 15 маја у Заборима.

† Ба име ѿца и сѣа и сѣга дѣа да несть вѣдомо бѣомъ и све-
 тимъ миѣиломъ арханѣломъ и всими кои сѣ ганѣ вѣс ꙗгодили
 како да вѣрѣ воевода радичъ свога ѿца кѣзѣца санѣка и госпоѣ
 радосаве и свою радичевѣ и своѣ госпоѣ | гоисаве своѣи брати и
 прѣателѣмъ властѣмъ дѣбровачцимъ · да всаки дѣбровчанинъ ходи 5
 с трѣгомъ и вес трѣга | свободно по всемъ моѣмъ владанию и

гди годи ꙗ ꙗзмогѣ дохитити . . . . . | ни царине нѣ силе ни ѣдне
 неправде него ли да им сѣ вси доб . . . . . | стипана и ꙗ бана сти-
 пана и ꙗ тврѣтка . . . . | опѣини дѣбровачко ꙗ все повеле и своб . . . . .
 господе срѣпске и босанѣске и хомѣске и да не порекѣ ни прѣд 10
 . . . . . | [опѣ]ини дѣбровачкои ꙗ воевода радичъ и с моѣми вла-
 стели заклѣмо . . . . . | и сѣтимъ дѣхомъ и четирьми еванѣелисти
 и ѣї апостоли и ѣ. избранихъ и тои прѣсегосмо кнезѣ жѣнѣ соръ-
 кочевѣхъ и павкѣ гѣндѣлиѣхъ дѣбровачкимъ поклансаромъ и сиѣмъ
 повеломъ записахъ | и потврѣдихъ печатню моѣмъ печативъ лито 15
 рожаства христово тисѣхъ и тѣ и дѣвет десетъ и ѣ | лито мѣца
 маѣ ѣї дѣнь ꙗ моѣхъ двориѣ ꙗ забораѣ а писа рашко дѣгакъ

На пергаменту, курсивом, печат мали виси с натписом:
 печат кнеза радича. . Средина десне половине сасвим оштеѣена.
 — СС. 80; MS. CCV.

131. Дубровчани одговарају Радичу да ће пи- сати протовистијару Жорети да се остави његових људи и да их врати

1398, 24 августа у Дубровнику.

† Кневоди радичѣ писанѣ твоѣ примисмо и разѣмѣсмо ѣо намъ
 ваша млѣть писа за протовистијара жоретѣ · нашъ почтени приѣ-
 телю и прѣво ти смо писали а и сѣде ти пишемо вѣъ ꙗ вѣ наше
 хотѣнѣ нѣ било нигда ни ꙗ да нитко ꙗданъ динарь ѿъ вѣшега
 ꙗзме прѣко ваше воле · а нека да вамъ ꙗзме ваше људи · а ꙗрѣ 5
 прѣвистијарѣ хѣкѣмо писатъ и заповидѣт мѣ да се кашѣхъ
 људи ѿстави и да нѣма печалъ за ваше људи · да толко мо-
 лимо ꙗпванно љубовъ твою ꙗ иномъ бѣди вашои млѣти жорѣ
 довѣ прѣпорѣченъ за нашѣ моѣвѣ твоѣхъ приѣтелѣ · ако ли би не
 би повратилъ ꙗпиши намъ а ми би хѣкѣмо задоволе на нѣмъ 10
 ꙗчинитѣ

25.03.2013
 ad XXIII august 1398

132. Дубровчани се извињују Радичу што му не могу дати тражени зајам јер немају дуката у општини, и то ником не чине

1399, 30 марта у Дубровнику.

† Бъ все^м почтеномъ и многолюбимомъ приателю воеводи радичъ ѿ владѣщаго дѣбров'чкога кнеза и ѿ все^м ѿп'кине многосръач'но поздравлєнїе · по радосавъ жѣпанъ примисмо листъ ваше любве и разѣмѣсмо и такогѣ гоѣри намъ на рѣчь рѣчнни радосавъ и по томъ примисмо ѿ ваше любве дрѣги таковигѣ листъ · а ерь пише ваша 5 любовъ да ви заимемо дѣкате вашои любвѣ на то ѿговарѣмо дѣбровникъ тѣмъ дългомъ и начиномъ нѣ могаъ послѣжитъ нѣд- номъ гѣнъ ерь се сѣ били мнози попитали а навлацно нашъ племенитъ гѣнъ прѣвисоки и ѣзможни гѣнъ краљ жигмѣндъ вѣде ѣ дѣбровникъ · проси да мѣ заимемо · тѣда ми неговѣ мѣти ка- 10 засмо и повидѣсмо како нѣ по прав'дѣ како есмо ми ѿвдѣ по- сталени на сѣхъ каменєви и како велѣхъ доходѣ нѣмамо и како дѣкате наша ѿп'кина нѣма · и ѿнъ ѿбнашѣ този ерь не истина ѿстави тои прошенїе · да нашъ драги и въ все^м почтени приа- телю цю би било за вашъ чѣтъ и за ваше добро а ми могли 15 бѣ въ нѣ есмо се пощєдили да ако би се могло този дрѣгон гѣи ѣчинитъ · вашои любвѣ брѣже и сръачнїе · да молимо въ все^м сръачнѣ любовъ твою ѣ ѿвомъ немои ни за зло имати тоган бѣ въ нѣ не моремо ѣчинитъ · ерь како рекосмо нѣмамо дѣкатъ ѣ 20 ѿпкинъ · а на насъ ваша любовъ ѣван ѣ въсемъ ѣ чемъ моремо како на своѣ приателѣ сръачнѣ ерь ми твою мѣсть имамо за многосръачнѣ и въ все^м любимъ

ad XXX marzo d. pasqua 1399.

Русков концепат. — П. I, 34.

133. Дубровчани му одговарају да су његову племениту земљу искали и купили од краља и од све Босне и они су им је дали и записали, а то су учинили по његову савету.

1399, 17 маја у Дубровнику.

† Почтеномъ а намъ мноѣсръачномъ приателю воеводи радичъ ѿ владѣщаго дѣбров'чкога кнеза и ѿ все^м ѿп'кине многосръачно по- здравлєнїе · примисмо листъ ваше любве и разѣмѣсмо а цю намъ ваша любовъ пише ере смо кѣпили вашъ племенитъ земљу а безъ 5 твогѣ свѣкта · на то вашои почтенои любвѣ ѿговарѣмо ерь томѣи ѿ писанию ѿ приателства ти к намъ свои брати и приате- лѣ много се чѣдимо и би ни недраго ерь нѣ с прилике своимъ приателѣ такози ѣписоватъ · ерь ми тѣзи земљу брѣзъ твогѣ. прѣво навлаѣтитога свѣктованиа како си насъ свѣктовалъ нѣсмо 10 били искали нѣ потомъ како насъ ваша любовъ свѣктова и наѣчи · ѿ питасмо ѿ гѣна краља и ѿ все^м босне теи землѣ · и ѿни по ниѣ мѣти въси кѣпно наамъ даше и записаше · ѿнеи землѣ с мѣтию и сѣ ѣтврѣжѣнїемъ · а ерь за приателство истина не ерь имате з бгѣмноѣ приателъ · да такои не намъ видѣтъ ерь 15 мимо дѣбровникъ болѣга приателѣ ваша любовъ не има а томѣи не бѣ свѣдѣтель и въса землѣ а и твоѣ любовъ · ерь ми тебе имамо за сръачна и многолюбима по сѣдѣ нашега сръѣца колико нашъ дѣшъ · а ерь цю би било за ваше вѣкѣ и за замѣнѣ бѣ въ нѣсмо се пощєдиѣ искали смо и ищємо и искати кѣмо ѿ гѣна краља и ѿ босне кои по ниѣ мѣти мнимо ерь те ѣчинитъ добѣ 20 како вѣде с прилике · нѣ много желимо и хотѣли есмо да се с вашомъ почтеномъ любвомъ станемо навластити за сѣи работѣ и за инѣ работѣ да повѣсѣдимо како сръачни приателѣ

ad 17 magio 1399.

Русков концепат. — П. I, 38.

134. Дубровчани га позивају да дође у Дубровник у своју кућу и својим пријатељима јер желе да се виде.

1399, 13 августа у Дубровнику.

† Ђе все^м мно^гпочтеном^с а наам^с любимом^с пријатељу воеводи радич^с ѿ владѣцаго гра^а дѣбровника кнеза и ѿ все^м ѿп^кине мно^ггоср^лчно поз^аравленне · листъ ваше^с любве примисмо по вѣдисав^с и по милет^тви и цю наам^с рекоше ѿ ваше^с стране ѿ все^м добр^к разв^мсмо а сѣди наш^с почтени пријатељу твоја любовь море знати нр^ь 5 ми многи^ш писасмо вашои мл^тти много и в^ссеср^лно како нашега старога и в^с все^м ср^лчнога пријатеља да догнеш^ь к наам^с а ѣ твою кѣкю а к^ь свои^м пријатељем^м зато н^шц^ь многоср^лно молимо те и зове^мо доги к наам^с своим^м пријатељем^м нр^ь бѣ^ь вѣ^ь мно^г же^ьлинемо да те ви^амо нр^ь како ви не била ѿнаи скр^ьбъ наша бѣ^ь 10 вѣ^ь и ми смо тѣ^ьмъ печальни би^а да ѿ тол^к не^ь много изишло а ми ли хотенне и в^ссако добро желанине имамо да те ви^амо зато ако инни ѣзрокъ не би^т билъ ималь би доки к^ь своим^м пријатељем^м да се ш^ь ними видиш^ь и ѿбѣ^ьлиш^ь како ср^лчн^кми пријатели зато н^шц^ь молимо доги к^ь свои^м пријатељем^м нр^ь те много весело чекамо 15

ad XIII agosto 1399.

Русков концепат. — П. I. 43.

135. Уступа Дубровчанима село Лисац у приморју

1399, 25 августа у Дубровнику.

† Главни вѣже сѣа троице нераз^дѣлима ко^к всегда славе нѣске члѣк^м крѣпиш^ь 1 ср^ьца добраа творити и мѣзд^с пла^хати добрѣх^ь дѣл^ь 2 в^саком^с ви^амн^и сего ради ми воевода радичъ с^ьн^кови^ь 3 смишлане велик^с любовь · и ср^лчн^с приязнь нераз^дѣлим^с 4 ко^к би^е ме^гс градом^ь дѣбровником^м и^е прародител^м наши^м и пакъ с 5

Има копија у Cod. Rag. л. 426 с овим разликама:

1 крѣпиш. — 2 добрѣх днелъ. — 3 санковик. — 4 прыязанъ нераз^днелим^с.

родителе^м нашим^ь казн^ьцем^ь с^ьн^ком^ь и с^ь вѣопотрѣбни^м 5 ган^ьмъ жѣп^лном^ь бѣлиако^м 6 И пакъ виде цю е свѣт^с 7 нескр^ьвно · прѣср^лчн^с 8 и красн^с любим^с приязнь 9 кою показаше и в^сегда ѣка^ьзѣю паче дѣло^м 10 творе гѣпода дѣбровч^ка · к^ь мнѣ 11 а ми хоте харни бити а паче и дѣло^м 10 любовь 12 показати дѣбров^ь 10 ник^с и в^сои ѿп^кини смислив^ь и смотрив^ь в^ь моем^ь ср^лци 13 како би^х дѣбров^ьник^с велик^с любовь 12 и ср^лчн^с приязнь до^ьвѣр^ьми дѣли 14 и твором^ь показалъ · навѣди ме прѣч^та 15 и пого^хѣ в^сос^ьн^с прѣсвѣтлом^ь 16 ган^с крал^ь востон 17 и помен^х мѣ в^ь 18 славно^ш ѣзв^ьишенне 19 кравѣтва прѣч^ьсн^с 20 сл^ьжвѣ и разл^ьнке прѣц^ьк^ь 15 не 21 даре кое сѣ примали 22 гѣпода востон^ьска ѿ-дѣбров^ьника моле слав^ь кравѣтва да бѣде милоср^лнь дѣбровник^с чѣст^ьни^м 23 дар^ьми И тѣи ми се ѿбѣ^ьтова 24 кравѣтво а говоре кѣда 25 дондѣ к^ь мнѣ 26 посл^ьи властеле дѣбровч^ьци х^ьоке би^т ви^амо в^ьсаком^с како жѣ дѣбровник^ь даровати жѣпом^ь влад^ьнием^ь 27 како ср^ьчане при^а 20 тел^ьи 28 И азъ радичъ тои сл^ьшавъ ѿ кравѣтва вѣло и много в^ьсеср^лно ѣписа^х гѣподѣ дѣбровч^ькои 29 моле и просе да пошлю поклансаре ган^с крал^ь и навѣц^ьи 30 даре кое имъ ке ган^ь крал^ь дати гѣпода дѣбровч^ька примише за свѣ^ьтъ 31 бра^ть своего радича и послаше ган^с крал^ь властели 32 свое поклансаре сл^ьцѣми и мно^ь 25 топоч^ьтени^м рѣчи и с^ь чѣсн^им^ь дар^ьми 33 И тѣи ган^ь крал^ь виде красн^с л^ьб^ьвѣ и чѣсн^с любовь 34 кою показѣ дѣбровник^ь в^ь ѣзв^ьишенне 35 кравѣтва свекав^ь се з^ь господам^ь и с^ь властели и с^ь вѣл^ьь^ьможами кравѣтва и с^ь в^сом^ь 36 в^сом^ь како те плати^т красн^с сл^ьжвѣ и чѣсн^с любовь добри^м дѣли 37 дѣбров^ьник^с и тѣи при^з 30

5 нашим^ь казнацем^ь санком^ь и с^ь боготрѣбни^м. — 6 в^ьи^ьаком^ь. — 7 свѣт^с. — 8 прѣср^лчн^с. — 9 прыязан. — 10 днел^ьом. — 11 ка мнѣ. — 12 л^ьб^ьавъ. — 13 ва моем^ь ср^ьцѣ. — 14 ср^ьчн^с прыязанъ добрѣми днел^ь. — 15 навѣди ме прѣч^та. — 16 прѣсвѣтлом^ь. — 17 востон^ь. — 18 ва. — 19 ѣзв^ьишенне. — 20 прѣч^ьсн^с. — 21 прыц^ьиенне. — 22 прымали. — 23 част^ьни^м. — 24 ѿбѣ^ьтова. — 25 ка^ьда. — 26 ка мнѣ. — 27 влад^ьаннем^ь. — 28 пры^ьт^ьел^ь. — 29 господа дѣбровч^ькои. — 30 навѣц^ьи. — 31 дѣбровч^ька прѣч^ьт^ьа за свѣх^ь(!). — 32 властели. — 33 сл^ьц^ьи^ьми. — 34 в^ьиди^ье красн^с и чѣсн^с л^ьб^ьавъ. — 35 ва ѣзв^ьишенне. — 36 в^сом^ь. — 37 чѣсн^с л^ьб^ьавъ добрѣми днел^ь.

25.03.2013

бавъ³⁸ име хѣа ѣа гѣнь крѣль и вса босна дарова и записа 8 пле-
менито³⁹ въ вѣки³⁹ градъ дѣбровникъ все приморіе⁴⁰ гѣна крѣла
и босне ѿ кѣрила дери прѣко⁴¹ имотице до села кое се именѣ
дѣжи и пакъ како гѣнь крѣль свѣршѣ дѣло⁴⁰ дѣбровникъ цю
нѣ намъ рѣчию рекѣль и вѣктовалъ⁴² бѣлагодарисмо ѣа кое мѣ 35
зкрѣпиль⁴³ сръце на томъ и правимо моле ѣа да бѣде милосѣльнъ
дѣбровникъ градъ да се има запѣание и владѣние 8 вѣке кто ли
би порекѣль⁴⁴ да ѣ клетъ царемъ небеснымъ⁴⁵ и да ѣ ѿпадникъ ѿ
братіе⁴⁶ а паче да ѣ вѣдомо⁴⁷ всакомъ маломъ и голѣмомъ⁴⁸
како и ми воевода радичъ свѣтѣвалъ се с властели наши⁴⁹ з брѣ-
ти⁵⁰ и зъ ближиками и мислѣ и хотѣе да свѣтѣ⁵⁰ не рѣ да смо
нехарни дѣбровникъ 83 голѣмъ любовъ⁵¹ паче хотѣе⁵² да вса⁵³
кѣ и свѣдѣтельствѣ⁵³ да смо харни великои красотѣ⁵⁴ дѣбровни-
кои и благотвореніе⁵⁵. И то дѣло⁴⁰ показѣмо по всѣхъ нашихъ
листихъ⁵⁶ да ѣ видѣмъ всакомъ комъ се достои како вѣ⁵⁷ воевода⁴⁰
радичъ сынъковичъ³ дахъ дѣбровникъ градъ и ѿпѣкини въ вѣке⁵⁸
8 племенито село мое 8 приморію⁵⁹ на име лисѣць съ всѣми сѣли
и засѣльци и съ всѣми⁶⁰ мѣгами и водами и дрѣвѣми пашами
з дѣбравами и съ всѣми⁶¹ котари и достоѣниемъ⁶² села рѣчнаго
записѣю и зкрѣпѣю⁶³ како ѣ записалъ⁶⁴ гѣнь крѣль вѣсто⁶⁵ 8
повели все приморіе⁴⁰ дѣбровникъ и ѿпѣкинѣ⁶⁵ такогере и наше
рѣчно село лисѣць⁶⁶ да смо властѣло⁶⁷ и ѿпѣкини градъ дѣбровника
8 вѣке⁶⁷ 8 племенито нимъ и ни⁶⁸ племенъ и к томъ все границе
кое сѣ сталене наредѣбеници градъ дѣбровника ѿ властѣль и ѿ ѿпѣ-
кине въ всѣхъ више рѣчнихъ⁶⁸ землѣхъ ми воевода радичъ все тои⁶⁹

38 прѣзвавъ. — 39 ва вѣки. — 40 прѣморіе. — 41 прѣко. —
42 ѣ намъ рѣчию рекао и обѣтовавъ. — 43 кон мѣ ѣ зкрѣпиль. — 44
записаніе и владаніе 8 вѣке тко ли би порекао. — 45 небеснымъ. — 46
братіе. — 47 видѣмо. — 48 голѣмомъ. — 49 свѣтѣвалъ се с властели
нашими. — 50 хотіе да свѣтѣ. — 51 голѣмъ любовъ. — 52 хотіе.
— 53 свѣдѣтелѣ. — 54 красоти. — 55 благотвореніе. — 56 свѣхъ
нашихъ листихъ. — 57 га. — 58 ѿпѣкине ва вѣки. — 59 прѣморіе.
— 60 лисѣць са свѣми сѣли и засѣоци и са свѣми. — 61 свѣми. —
62 достоѣниемъ. — 63 зкрѣпѣю. — 64 записало. — 65 ѿпѣкини. —
66 лисѣць. — 67 вѣке. — 68 ва всѣхъ више реченихъ.

ѿбѣлюбисмо и правимо да сѣ добре и праве границе и на сѣ⁶⁹
више писано вѣ⁵⁷ воевода радичъ с мошѣ брати⁷⁰ с властели и
сѣзгами рѣтихъ се на сѣтѣмъ нѣвѣглию и на чѣтѣмъ крѣтѣ хѣвѣ⁷⁰ тако
семъ више пѣаномъ нами и наши⁷¹ послѣдними⁷² не бити потворено
и поколѣбимъ до дни и до вѣка⁷² И на име сѣми и сѣми⁶⁰
властѣли⁷³ жѣпанъ дабѣжнѣ чихорикъ стѣпко⁷⁴ ѿзроевикъ хрѣбеланъ
богослаликъ жѣпанъ божичко вѣрликъ кнѣзь вѣдиславъ зпорничикъ
за велико вѣрованіе въ всако вѣмѣ⁷⁵ Ми воевода радичъ законо⁷⁶
печатію⁷⁶ нашѣмъ подѣвисекомъ печатію⁷⁶ запечатисмо И зписа
се сѣ⁷⁷ мѣтѣ къда⁷⁸ висмо 8 дѣбровници с више рѣчними наши⁷⁸ 65
властѣли⁷⁹ въ лѣтѣ⁷⁹ рѣжѣства га іѣхѣа тисѣщино⁸⁰ три ста и
дѣветъ дѣтѣ и дѣветѣ лѣтѣ мѣца авгѣ⁸¹ кѣ дѣнь а зписа гѣспѣца ми
логофѣтъ милѣта поповикъ.

Уставом, на пергаменту мали печат обѣшен: печат... (друга
реч нечитка). — СС. 86; MS, CCXXIX.

69 сѣн. — 70 рѣтисмо се на светѣмъ ѣвангѣлю и на часномъ
крѣстѣ хрѣстовѣ. — 71 нашими послѣдними. — 72 вѣка. — 73
сѣми и сѣми властѣли⁷³. — 74 стѣпко. — 75 верованіе ва всако
вѣмѣ. — 76 печатію. — 77 сѣн. — 78 реченими нашими. — 79 лѣта.

136. Дубровчани му јављају за Радоњу да га
могу, коме је крив, тужити и они ће
дати правду, јер је Дубровник слободно
место свакоме; за замену земље писали су
краљу; чули су да се Турци купе на Зету;
моле га да им јави гласове ако их узима.

1399, 3 октобра у Дубровнику.

† Почтеномъ а намъ многолюбивомъ приѣтелю воеводи радичъ
ѿ владѣщаго градъ дѣбровника кнѣза и ѿ всѣ ѿпѣкине много
сръдѣчно поздравленіе писаніе твоѣе любовѣ примисмо по вашѣмъ
сѣзѣкѣ и цю наамъ ваша любовъ зписа и по ни⁸² пошѣи довѣ ра-
зѣмѣсмо а цю ваша любовъ пише за радѣно⁸³ нашѣмъ рѣ-
ѣтелю то ѣ видѣмо всѣмъ свѣтѣ а и твоѣи любовѣ нѣ⁸⁴ дѣ-

25.03.2013

бровниѣ словоѣно мѣсто въсакомѣ чловкѣ · и тко годѣ бѣде питати
правде прѣдъ насъ ми се не моремо ѿ правде дѣлѣти · а нрѣ на
радоню нѣ · много люди кои се на неѣга тѣже · дошѣа радонѣа ѣ
градъ а ѡни га бѣдѣ питати прѣдъ насъ потрѣбно нѣ да ѿгова¹⁰ ·
ако правъ ѡстане добѣрѣ ако ли кривъ ми се ѿ правде не моремо
дѣлѣти · потрѣбно нѣ наамъ въсакомѣ свою правъ дати · а цю намъ
гоѣри на рѣчь вашъ слѣга ѡ замѣни ѿ зем'ль нашъ сръачни при-
ятелю ми смо доволѣ писали и говориѣ гѣнѣ кралоу и ѡце ѿ
наше стране въсе цю бѣдемо моки гоѣриѣ и ѡце писати некемо се¹⁵
пощединѣ а ѡ гласовѣхъ имамо за гласе нрѣ се тѣрци кѣпе ѣ
сръблѣ на зетѣ и дрѣгонде да не вѣмо кѣдѣ тезѣ за сѣди гла-
сове имамо ако коѣ на прѣдъ ѣзимамо хокѣмо твоѣи любѣвѣ ѣпи-
сати а и вашѣ млѣть молимо ако ви коѣ гласове ѣзимате да
бѣдинѣ млѣть даи намъ видѣть²⁰

ad III octubro 1399.

Русков концепат. — П. I, 46.

137. Дубровчани га моле да свеже и пошље
им Борила Радићевића јер није платио трг
који му је верован, и да скупи и пошље
им што би се од трга код њега нашло да
се да оное чије је.

1401, 3 августа у Дубровнику.

† Бѣ въсемъ много почтенѣмъ и намъ любимѣмъ приятелю вѣн-
води радичѣ ѿ владѣщаго граѣ дѣбровника кнеза властель и ѿ
въсе ѡп'кине мноѣ сръачно позѣравлѣниѣ · дамо ѣзнати твоѣи
любви како нашъ властелинѣ марѣн гѣндѣлиѣ ѣказа намъ записъ ѣ⁵
нашихъ тетразѣхъ вѣкрованѣхъ како мѣ нѣ длѣжѣнѣ борило радичѣвиѣ
три ста и шесть десѣть и седамъ дѣкати за трѣгъ цю мѣ нѣ
вѣроваль · а сѣди рѣчи борило нѣ ѣ вѣжѣне владинѣ и ѣ твоѣи зато
молимо много како любима приятелѣа заповѣгъ свѣзати рѣчиноѣ
борила теѣ да ни се довеѣ · а тоѣи ѣчини ваша любавъ наасъ сконѣ¹⁰
приятелѣ ради и марѣа гѣндѣлика ради нрѣ знамо по твоѣи

млѣти да га любивѣ и нѣси мѣ приятелѣ · и цю годе ви било ѣ
неѣга трѣга рѣчи нѣ скѣпиѣ твоѣа млѣть и да ни се донесе да се да
ѡвѣмъ чинѣно нѣ · и бѣгъ ви ѣмножи гѣтѣра

ad III agosto mcccc primo

Русков концепат. — П. I, 61.

138. Дубровчани се радују што је свезао По-
крайца Тасовчића који их је клеветао да
му они о злу раде.

1401, 5 септембра у Дубровнику,

† Почтенѣмъ а намъ любимѣмъ приятелю вѣнводи радичѣ ѿ вла-
дѣщаго граѣ дѣбровника кнеза и ѿ въсе ѡп'кине многолюбимѣ
позѣравлѣниѣ · листъ гѣтѣра ти примисмо по кнезѣ бѣдисавѣ милѣ-
шикою и цю намъ много мѣдро и почтѣно гоѣри рѣчи твоѣе любѣе
ѡ всеѣмъ добѣрѣ разѣмѣсѣмо · и немѣ ѿгоѣрисмо хокѣ гѣтѣвѣ ти ка-⁵
зати · а сѣди мѣгю всѣмъ лиѣпѣмъ и почтенѣмъ рѣчамъ каза ни
за нѣдѣнѣ работѣ коѣа ни мноѣ ѣсил'на ви слѣшати како гѣтѣвѣти
ѣхвати и свѣза покрайца тасовчикѣа коѣ нѣ вашѣи млѣти рекль нрѣ
дѣбровниѣ настоѣи всакѣмъ начинѣмъ и всакѣмъ злоѣмъ како да теѣе
изѣгѣви и ви како племенитѣ и разѣманѣ гѣнѣ и како нашъ прави¹⁰
ѡвѣтѣниѣ и стари приятелѣ хотѣ въсакѣмъ пѣтемъ и начинѣмъ
изѣнаки нѣ ли тоѣи истина · и хотѣ бѣгъ и вашъ велики разѣмѣ и
изѣнагѣсте да нѣ лѣгаль како заль чловѣкъ · а изѣнагѣсте нрѣ
дѣбровниѣ нѣ вашъ прави ѡвѣтѣниѣ и сръачни и вѣрѣни приятелѣ
како нѣ и твоѣмъ старѣмъ билъ · а ѡ вашѣмъ злѣ нѣ мисли¹⁵
разѣвѣ ѡ всакѣмъ добѣрѣ и почтѣнию · и томѣи смо мноѣ велѣ · паачѣ
молимо любавъ твою имавъ га ѣ рѣкѣ неѣписѣи га гѣтѣвѣти тако-
вѣмъ начинѣмъ да се дрѣзи нимъ кажѣ · а да не смѣю такоѣе
рѣчи мѣгю приятелѣ ѣносити.

ad V Septembrio mcccc primo

Русков концепат. — П. I, 63.

25.03.2013

139. Дубровчани му се извињују да немају у општини новаца да искупе његове залогe у Мароји Гундулића, а писали су и писаће опет краљу и Хрвају за оне работе.

1401, 21 децембра у Дубровнику.

† Ђь всемь почтеномъ а намь любимомъ приателю воеводи радичъ ѿ владѣшаго граа дѣбровника кнеза властель и ѿ все ѿп'кине многолюбимо поздравление · два листа твоје почтене любве примисмо и разсмѣсмо ѿ всемь а ерь цю пише твоја любавь ерь имашь 8 мароја гѣчетикѣ залогѣ цю стои за три ста перъ · 5 перъ а гоѣре да не ми ѿкѣпимо ерь не ви съде немате чимь ѿкѣпитъ ерь сте много ѿтратили за гана краля на томь почтенои твоји любвѣ ѿговаѣмо да наша ѿпкина нѣма ѿбичаѣа занимавати никомъ динара да ако ви се комъ игда која харь 8чинила воля затамь 8чиненъ ви прѣво твоји любвѣ неѣ мнозѣмь инѣмь ерь 10 те имамо за многосръчна мегю инѣми иѿцѣ ако висмо и съде хотѣли 8чинитъ тои нарѣчине твоји любвѣ бѣхъ нѣднь вѣ да 8 нашои ѿпкѣнѣ не находи се ни динарь ерь смо се мочно ѿтратили 8 сѣ вѣме како ваша любавь зна зато много молимо не имам ни за зло · и цюно твоја любавь пише да 8пишемо нашѣмь 15 посломь да гоѣре ганъ кралю и хрвою за ѿнѣи вашъ работъ тако намь бѣа прѣво ѿцѣ комъ сѣ пошли нарѣчили смо имь да гоѣре и потомь 8писали-мь смо а и съде имь кѣмо твоје люб'ве ради 8писать

·кѣ· дѣнь меца декемвриа т^о сссс^о ргимо

Русков концепат. — П. I, 66.

XXXIX ВУК БРАНКОВИЋ, Г-ЋА МАРА, ДЕЦА ИМ ГРГУР, ЂУРАЋ И ЛАЗАР

140

Повеља о трговини.

1387, јануара 20. у Приштини.

† По милости вжиен ја вѣкъ¹ бранковичъ пишъ въ свѣдѣние² всемь како послаше властѣ дѣбровѣчци³ поклицаре свое гнѣ ми кне-

Има копија у Cod. Rag. л. 296. с овим отступањима:

1 божією ја гоанъ вѣкъ. — 2 ва свѣдѣние. — 3 дѣбровачци. —

38⁴ именовъ николъ гѣнделикѣ и јакова бавчиликѣ⁵ и донесоше к немъ записаніе⁶ великаго гана цѣа стеѣфана и ганъ имь кнезь не потвори нѣ паче и потврѣди такоге и кѣ мене⁷ догоше више рѣни 5 властѣ дѣбровѣчци⁸ и ја вѣкъ⁸ видеѣхъ писаніе⁹ великаго гна ми цѣа стеѣфана и гна ми кнеза такоге¹⁰ не потвори нѣ паче и потврѣди хъ. И ѿвако¹⁰ 8чин¹⁰ смо ако се 8чин¹⁰ која пра мегю дѣбровчани и сръбали да се поставе половина сѣди дѣбровѣчких а половина сръбѣхъ и да се прѣд¹¹ ними пре и да е порота дѣбровѣч¹⁰ нинъ негова дрѣжина дѣбровчане кои сѣ ѿнѣдѣзи или кои сѣ дѣбровчане нагю 8 наближне¹² | местъ¹² ако ли оуспоте ѿбои свѣдочѣхъ кои се пре да поставе поѣвинъ дѣбровчанъ а поѣвинъ сръбѣхъ¹³ а ѿ онѣхъзи сведокъ да не вољ¹⁴ | ннеднь побекы¹⁴ ако ли 8зимаю кою прѣ саси 3 дѣбровчани такоге да се сѣде како 15 и сръбѣхъ · поѣвина сасъ соуди а половина дѣбровчанъ · 15 и да не позива сръбинъ дѣбровчанина на сѣдѣ никамо · тѣмь прѣдъ онѣи сѣдѣ¹⁶ такоге и саси да се пре прѣд ѿнемиззи сѣдѣми¹⁷ а да се не мѣче прѣд ме прѣд вака ни прѣд¹⁸ кепалию · и ако кои¹⁹ дѣбровчанинъ кѣпи конѣ · и ѿноган конѣ 8хвати сръбинъ или 20 сасинъ · и рѣ¹⁹ 8краден ми е или гѣшенъ · да се ѿклаше²⁰ дѣбровчанинъ · како не свѣца ѿномѣзи²¹ коню · ни гѣсе · ни татѣ · нѣ га е кѣпилъ · ако бѣде драго 8зети сръбинъ ѿноган конѣ · цю бѣде даль²² дѣбровчанинъ за ѿноган конѣ този да мѣ врате · а конѣ личнога да не вољ²³ 8дрѣжати · и гдѣ²⁴ стане дѣбровчанинъ 25 на станѣ ако бѣде ѿнѣ прѣво сталь²⁵ на ѿномѣзи станѣ да не вољ²³ сръбинъ стати беж негова хтѣниѣ²⁶ докле ѿнѣ стон ѿнѣдѣзи и кои годѣ²⁷ дѣбровчанинъ иде с трѣгомь своимъ или с тѣсги²⁷

4 кнезъ лазаръ. — 5 јакова бавчелика. — 6 записаніе. — 7 ка мни. — 8 гоанъ вѣкъ. — 9 писаніе. — 10 ѿвако. — 11 сѣди дѣбровчана. . . сръбали. . . прѣд. — 12 дѣбровчане 8 наближне мѣсто. — 13 сръбали. — 14 ѿнѣхъзи сведока да нѣе вољанъ ннединъ побекы. — 15 дѣбровчани. — 16 такомо прѣдъ ѿнѣи сѣдѣ. — 17 прѣдъ ѿнѣи сѣдѣми. — 18 прѣда ме вѣока ни прѣдъ. — 19 ако ли. — 20 гѣшенъ да се ѿклаше. — 21 нне свѣца ѿномѣзи. — 22 дрѣ. — 23 нне вољанъ. — 24 дрѣ. — 25 ставъ. — 26 хтѣниѣ. — 27 годне. —

25.03.2013

по трговеѣ по земли моѡи²⁸ како имѣ е билъ²⁹ законъ прѣге³⁰ за
тои ѡ прѣве гѣоде и ѡ цѣа степана³¹ такои да имѣ е и съди³² 30
законъ . и цѣо³³ даа дѣбровчанинѣ сръбниѣ свое иманне ѡ верѣ³⁴
ако мѣ запиши сръбниѣ и рѣ³⁵ неси ми даль³⁵ да рѣ³⁶ дѣбровчанинѣ
своѡмѣ верѡмѣ³⁶ и дѣѡмѣ . цѣо мѣ е даль³⁷ добитка да мѣ плати
и кѣде идѣ дѣбровчане по земли по моѡи с трѣго³⁸ гдѣ³⁷ га
ѣбне гѣса или га покрадѣ ѡ селе³⁷ да имѣ плати ѡколина цѣо имѣ 35
ѣзме гѣса³⁸ или-м се ѣкраде ако ли-мѣ не плати ѡколина да имѣ
плакѡ га вакѣ³⁹ и да не⁴⁰ намета дѣбровчано⁴⁰ ѡ трѣговеѣ⁴¹ ѡ моѡи
земли и кои се сѣ дѣбровчане забацинили по моѡи градовѣ⁴² тѣзи
да зигѡ градѣ и да чѣваѡ тѣко ли сѣ гостие и несе⁴³ се забацини⁴³
да имѣ е на воли како имѣ годе⁴⁴ и ако се разѣне дѣво дѣбровчѣко 40
ѡ приморию⁴⁵ цѣо ѣте⁴⁴ ѡ мою землю . 46 кои е билъ²⁹ законъ за
този ѡ прѣве гѣоде и ѡ цѣа степана³¹ тѣзи законъ да е и съди⁴⁷
и тѣко си любѣ ити из мое земли ѡ дѣбровни⁴⁸ или сръбниѣ или
владѣ⁴⁹ или чи годе чѣкѣ на кѣпаѡ всаки да иде свободно да га
не ѣсталимѣ га вакѣ . ни кепалига ни инѣ тѣко⁴⁸ а цѣо им е билъ 45
законъ при цѣѣ степанѣ тѣзи и съди⁴⁹ и за трѣгове поморске и
за сланице ако ми бѣѣ поможе тѣѣ бѣде тѣдѣзи мое владѣние кѣде⁵⁰
сѣ били трѣгове и сланице ѡ прѣве гѣоде и ѡ цѣа степана³¹ тѣдѣзи
да бѣдѣ и съди а инѣде да не бѣдѣ нигдѣ⁵¹ и цѣо се пре мѣгѡ совоѡмѣ
дѣбровчане или се бѣдѣ ѣчи⁵²ло ѡ сръблихѣ⁵² или ѡ дѣбровникѣ да 50
се пре прѣд кѣнесѣломѣ дѣбровчѣкимѣ и прѣд ниѣхѣ сѣдѣгами⁵³ и цѣо
сѣди кѣнесѣлѣ и неговѣ сѣдне⁵⁴ на томѣ да стѣе ако ли би не хѣтель⁵⁵
дѣбровчанинѣ стоѣти на-но.мѣзи сѣдѣ . да е воли⁵⁶ кѣнесѣлѣ и

28 своѣмѣ или с тѣгнемѣ по трѣговеѣ по земли господства ми.
— 29 био. — 30 прѣге. — 31 стефана. — 32 саде. — 33 иѡцѣк(!).
— 34 иманне ѡ верѣ. — 35 неси ми даѡ. — 36 внеромѣ. — 37
сели. — 38 хѣса. — 39 вѣокѣ. — 40 ние. — 41 трѣговеѣ. — 42
моѣхѣ градовѣхѣ. — 43 гостие и несе. — 44 волю какои ѣе годие.
— 45 дѣво дѣбровчѣко ѡ приморью. — 46 моѡи земли. — 47 тѣзи
... саде. — 48 гоанѣ вѣокѣ ни кѣфалига ни инѣ питѣко. — 49 прѣ
цѣѣ степанѣ тѣзи и сади. — 50 владѣние кѣдне. — 51 бѣдѣ и саде
а инѣди да не бѣдѣ нигдѣ. — 52 сръблихѣ. — 53 приѣдѣ кѣнесѣломѣ
дѣбровчѣчимѣ и прѣдѣ ниѣхѣ сѣдѣгами. — 54 кѣнесѣлѣ и неговѣ сѣдне.
— 55 хѣтель. — 56 волианѣ.

неговѣ сѣдне⁵⁷ ѡногази свѣзати докле плати цѣо е ѡсѣгенѣ а то-
гази закона да не воли⁵⁸ потѣоритѣ кепалига ни владѣцѣ ни га 55
вакѣ⁵⁸ и ако се слѣчи дѣбровчанинѣ сѣмрѣтѣ ѡ земли моѡи⁵⁹ цѣо
е неговѣ иманига⁶⁰ да за тои немамѣ⁶¹ посла га . вакѣ⁶² ни моѡи
кепалига ни инѣ тѣко тѣѣмо⁶³ да си е коѡмѣ га даа ѡнѣзи на
сѣмрѣти или дѣбровчѣко и да не⁶⁴ дѣбровчаноѡмѣ посилнога дара
и ако се слѣчи тѣѣ се свагѡ з дѣбровникоѡмѣ . да имѣ приповѣмѣ 60
на шѣсть мѣцѣ прѣге⁶⁵ тога како да си изидѣ вси дѣбровчани
и-земле мое⁵⁹ свободно с иманиемѣ . 66 Я писа се сиѣ мироѣтъ
повелѣнемѣ гана вакѣ⁶⁷ ѡ градѣ ѡ прицине⁶⁸ мѣцѣа гѣнара ѣ днѣ
въ лѣто⁶⁹ ѣ.ѣ.ѡ.ѣ.

† а томѣ мироѣтѣниѣ власти⁷⁰ вакови⁷⁰ тоѣрѣ хѣмировниѣ и прѣнѣкѣ⁷¹ 65
воевода и смирѣ чѣлникѣ

На хартији, курсивом, печат обешен, изломѣен: печать
вакови(?)... — СС. 73; MS. CXCVI.

57 сѣдне. — 58 кѣфалига ни владѣлацѣ ни га гоанѣ вѣокѣ. —
59 господства ми. — 60 иманига. — 61 не имамѣ. — 62 гоанѣ вѣокѣ.
— 63 кѣфалига ни инѣ тѣко такѣмо. — 64 или дѣбровчанинѣ или коѡмѣ
мѣ драго . и да ние. — 65 прѣповѣнемѣ на ѣ. мѣца прѣве. — 66 има-
немѣ. — 67 вѣока. — 68 прицини. — 69 лѣто. — 70 гана вѣока.
— 71 прѣнѣкѣ. — 72 чѣлникѣ.

141. Моли да се јерусалимским калуђерима исплати доходак

1388 пре 31 августа

моимѣ любовнимѣ приѣтелемѣ владѣшемѣ и ѡпкине градѣ дѣ-
бровникѣ ѡ вака тамѣ гредѣ наши калѣгерѣ на нерѣсалимѣ а би
знате кои имаѡ дохѣдѣкѣ на васѣ да моѡю ви како мене при-
ѣтеле драге исправте имѣ цѣо е на васѣ ѡдѣ старога дѣлга и
нога два дохѣтка ѣр нимѣ нѣкѣ на близѣ да често к вамѣ досѣ 5
лаѡ нѣ имѣ е на далеко да немоѣте не ѣсѣчѣти насѣ ви нѣкѣ
право ѡтѣ коле с нами любовѣ имате како нѣмѣ сѣне дѣлѣ
ниѣдне не потѣраѡмо нѣ все ѡправѣѡмо сръчѣно како нашимѣ

25.03.201

следни прѣстѣнит цю ѿ каетве ѿ више писанихъ гѣхъ вакъ и гѣги
маарѣ и нѣхъ дѣци и нѣхъ иманию и нѣхъ вѣрнимъ да ни збѣно
више писане каетви зде и въ вѣдѣримъ вѣще и да смо ѿлѣчени
тѣла гѣдна и да смо прич(т)ени к нюде и ари и к темъ кон
распе^м га и рекоше крѣ его на насъ и на чѣхъ нашихъ аминь

И сикози прие посѣланикъ гѣа вака како цю е записалъ гѣхъ вакъ
властеломъ гра^а дѣбровника да този врѣши гѣхъ вакъ ако више
не збѣноже.

¹⁾ погрешком двапут написано.

Курсивом, копија на хартији без печата. — СС. 76; MS. ССIII.

144. Признаница о примљеној остави с пописом

1395, 19 јануара у Дубровнику

славномъ и велможномъ гѣхъ и намъ сръ^ацемъ любимъ приѣтелю
гѣхъ вѣкхъ бранковикю и гѣпи маарѣ и неговимъ сѣновомъ грьгѣрѣ
гюргю и лазарѣ и ѿсталон нѣхъ дѣци кога се природе и ѿвѣтѣхъ
гѣна вѣка ѿ владѣцаго дѣбров^чкагѣ кнеза и все ѿпкине мног
сръ^ачно поздравленіе ваша любима и въ все^м почтена любовъ да
збѣна нѣхъ примисмо по смирѣ чѣлникѣхъ сръ^ацемъ вер^номъ ви смирѣ
сребра вашего сто и девет десетъ и седамъ литрѣ фѣна сребра и
еднѣ чашѣ златѣ кога тежи петъ литрѣ и четири зингѣ и полъ
и паке примисмо по наше^м властелинѣхъ по николи жамановикю цю
наамъ прѣда сѣ рѣ^чнимъ вашимъ чѣлникѣмъ двѣсти литрѣ фѣна
сребра кѣ по николи досла гѣпогѣ маара този все више рѣ^чно
ѿ ваше стране наамъ прѣда смирѣ чѣлникѣхъ вашѣхъ и постависмо
комѣнъ дѣбров^чки да стон до колѣхъ ви не люб^нко на вашѣ волю
и кѣде годе ви хѣтель гѣхъ вѣкѣхъ да не волѣнъ зѣти више рѣ^чно
сребро и чашѣ грьхѣмъ вѣкѣхъ змрѣтѣ да не волѣна гѣпогѣ маара зѣта
змрѣт^нли гѣпогѣ да не волѣнъ синѣ вѣковъ грьгѣрѣхъ зѣти, змрѣт^нли
грьгѣрѣхъ да не волѣнъ зѣти дрѣги синѣ вѣковъ гюрагѣхъ змрѣт^нли
гюрагѣхъ да не волѣнъ зѣти трѣти синѣ вѣковъ лазарѣхъ змрѣт^нли
грьхѣмъ и лазарѣ да сѣ волѣна зѣти ѿстала дѣца гѣна вѣка кога

се ѿвѣтѣхъ ако ли хѣте сви заедно зѣти да сѣ волѣни и за то
се ѿшон любви зписасмо да знаете и ѿви листѣхъ сѣ ваасѣ добрѣ
храните и вѣдѣте да вѣде сѣмъ листѣмъ вѣзѣла паметно нѣхъ и
мы примисмо дрѣги ѿвакигѣхъ листѣхъ ѿ вашего чѣлника Гмина да
сѣ наасѣ стон кон листѣхъ зписѣ неговѣхъ догѣфѣтѣхъ стефанѣхъ и чѣл^н
никовимъ печатѣмъ печати какѣхъ и мы сви листѣхъ нашѣмъ печатю
печатисмо и бѣхъ ви зди и змножи гѣнѣтво

Писѣ се сѣ избранныи векниче гра^а нашего бѣгѣлюбимагѣхъ дѣ^н
бровника лѣта рожѣства гѣа нашего Исуса хѣа тисѣ^чно и триста
и деветъдесетъ и петѣ лѣта мѣца же женварѣ .дѣ. днѣ а писѣ раабѣхъ
бѣжи рѣско когѣу наше^м сла^н и дрѣжа^н въ вѣки вѣка аминь.

145. Потврда да је остава подигнута

1401, 28 марта у Дубровнику

† въ лета рожѣства хрѣгова тисѣ^чно и .дѣ. ста и .дѣ. лето мѣ^н
сеца марта .кѣ. днѣ да не вѣдомо всакомъ чѣкѣхъ або га бранисавѣ
ризничѣхъ и добрѣ^ни днѣка догѣсмо сѣ дѣбров^никѣхъ вѣстелѣмъ
послани ѿ гѣпѣ мааре и не дѣтѣхъ з вѣлѣгѣмъ и сѣ листѣмъ верѣ^н
ваненѣмъ и зѣсмо .дѣ. ста вѣзѣ .гѣ. литрѣ сребра фѣна и чашѣ златѣ
кога тежи .гѣ. литрѣхъ и .дѣ. знѣче и по^а како пише все сѣ више пи^с
санѣмъ листѣхъ все тои примисмо цѣлокѣпно и га добрѣ^ни свѣ^нмъ
рѣкомъ подѣписахъ

Русков и Добровојев запис у кѣ. Div. Сѣпс. 1391—1396 л.
1426. — Сп. XI, 27.

146. Друга признаница с пописом о примљеној остави.

1395, 30 маја у Дубровнику,

† Славномъ и велможномъ гѣхъ вѣкхъ бранковикю и гѣпи маарѣ
и неговѣмъ сѣновомъ грьгѣрѣхъ и гюргю и лазарѣхъ и ѿсталон нѣхъ
дѣци кога се природе и ѿвѣтѣхъ сѣ гѣна вѣка ѿ владѣцаго дѣб-

ров"кагѡ кнеза и все ѡпкине многъ любимѡ поздравленіе ваша
срѣчна и въ всемъ почтенна любовь да зна нрѣ примисмо по
смиа челикѡ срѣцемъ верьномѡ ви сазде сребра вашего четири
ста и деветъ десетъ и три литре фина сребра и ѡцѣ примисмо
по нашемъ властелинкю по тѣдрѡ маасконикю сто литръ фина
сребра конѣ по тѣдрѡ досла гѣгѣ маара и ѡцѣ примисмо по
нашемъ дѣбровчинѡ по жѣню ивановикю сто литръ фина сребра
конѣ досла гѣгѣ маара по реченомъ жѣню този все више рѣно
сребро ѡ ваше стране намъ пѣда смилъ вашъ челикѡ и поста-
висмо ѡ комѣнѡ дѣбровчки да стѡи до колѡ ви не любѣко на вашѡ
волю и кѣде годѣ ви хѡтель гѣнѡ вѣкѡ да не волѣнѡ ѡзети више
рѣнно сребро · грѣхѡмъ вѣкѡ ѡмреть да не волѣнѡ гѣгѣ маара този
ѡзети · ѡмрет ли гѣгѣ да не волѣнѡ синѡ вѣковѡ ѡзети а на нѣ
грѣгѡрѡ ѡмрет ли грѣгѡрѡ да не волѣнѡ ѡзети дѣргѣ синѡ вѣковѡ
гѣгѡрѡ ѡмрет ли гѣгѡрѡ да не волѣнѡ ѡзети трети синѡ вѣковѡ
Лазарѡ ѡмрет ли грѣхѡмъ и Лазарѡ да сѡ волѣнѡ ѡзети ѡстала дѣца
гѣнѡ вѣкѡ коѣ се ѡбѣтѡ ако ли хѡте вси заѣдно ѡзети да сѡ
волѣнѡ И зато се вашѡи любви ѡписасмо да знате и ѡви листѡ
ѡ ваасѡ добѣ храните и блюдите да бѣде сѣмѡ листѡмъ вѣзѣ
памятно нрѣ и ми примисмо дѣргѣ ѡвакигѣ листѡ ѡ вашего
челика ѡ Гмила да ѡ наасѡ стѡи конѣ листѡ ѡписа нѣгѡвѡ ло-
гофетѡ Стефанѡ и челиковѣмѡ печатомъ печати како и ми сѣи
нашѡ листѡ нашѡмъ печатію печатисмо и вѣкѡ ви ѡмножи гѣтѡ
писа се ѡ избраннои векниці нашего вѣсѡ любимѡгѡ дѣбровника ·
лѣта рождѣства гѣа нашего исѣса хрѣста тисѣчно и три ста и
деветъ десетъ и пето лѣто мѣца же мадина · ѡ · дѣнѡ писа раабѡ
бѣжи рѣско.

147. Потврда да је остава подигнута.

1401, 9 јануара.

† въ лета рождѣства хрѣтова тисѣчно и · ѡ · ста и прѣво мѣца
генѣвара · ѡ · дѣнѡ аѡ да не ведомѡ всакомѡ какѡ догѡх ѣа брани-
са · ризничѡ и добровѡи дѣнакѡ ѡ гѣгѣ мааре и не синѡ ѡ
дѣбровчинѡ з велегомѡ верованѡмъ и с книгомъ и ѡзесмо ѡ вастель

гѣа дѣбровника ѡ пише ѡ семьзи тетрагѡ а ѡ ѡвомѣзи листѡ ѡ
више писаномѡ сребра сѣдѣмъ сатѡ безѡ сѣдѣмъ литѡ сребра този
сребро все примисмо целокупно и ѣа добѣнѡ записахъ свѡмѡ рѣкомѡ

Запис Русков и Добровојев у књ. Div. Савс. 1391—1396
на л. 160а. — Сп. XI, 28 (у изводу).

148 Трећа признаница с пописом остава

1396, 10 јан. у Дубровнику.

† Главномѡ и велѡможномѡ гѣнѡ вѣкѡ бранковикю и гѣгѣ марѣ
и нѣхъ сѣновѡмъ грѣгѡрѡ гѣгѡгѡ и Лазарѡ и ѡсталѡи нѣхъ дѣци коѣ
се природе и ѡбретѡ ѡ гѣнѡ вѣкѡ ѡ владѣцагѡ дѣбровчѣкагѡ
кнеза и ѡ все ѡпкине въ всемъ любимѡ поздравленіе · ваша лю-
бовь да зна какѡ намъ пѣда Гмилъ вашъ челикѡ и срѣцемъ
вѣрни ви сазга сребра вашего сѣдѣмъ сатѡ и деветъ десетъ литѡ
фина сребра и недѣнѡ пѣхарѣцѡ златѡ и недѣнѡ ладницѡ златѡ · конѣ
пѣхарѣцѡ и ладница тежи деветъ литѡ и три ѡнѣгѣ · този все више
рѣно досла гѣгѣ маара · по нашемъ властелинѡ по франкѡ баш-
левикю · и то све пѣда намъ Гмилъ ѡ ваше стране и постависмо
ѡ комѣнѡ дѣбровчки да стѡи до колѡ не драго гѣнѡ вѣкѡ и гѣгѣ
маре и нѣхъ дѣци. И ѡ всако вѣмѣ кѣда ѡсѡхѣ гѣнѡ вѣкѡ
ѡзети · више рѣно сребро и чашѣ да не волѣнѡ ѡмрет ли грѣхѡмъ
гѣнѡ вѣкѡ да не волѣнѡ гѣгѣ маара ѡзети · ѡмрет ли гѣгѣ маара да
не волѣнѡ синѡ вѣковѡ грѣгѡрѡ ѡзети · ѡмрет ли грѣгѡрѡ да не
волѣнѡ дѣргѣ синѡ вѣковѡ гѣгѡрѡ ѡмрет ли гѣгѡрѡ да не волѣнѡ
трети синѡ вѣковѡ ѡзети а на нѣ Лазарѡ · ѡмрет ли грѣхѡмъ и Ла-
зарѡ да сѡ волѣнѡ дѣргѡ дѣца ѡзети коѣ се ѡбѣтѡ ѡ гѣнѡ вѣкѡ.
Јѡ ли ви хѡтѣли вси заѣдно ѡзети да сѡ волѣнѡ и зато се ѡпи-
сасмо вашѡи любви да знате и ѡ васѡ ѡви листѡ добѣ храните
и блюдите да бѣде сѣмѡ листѡмъ вѣзѣ памятно. И нѣ ми ѡ
вашѡгѡ челика Гмила ѡвакигѣ листѡ примисмо конѣ листѡ
писанѡ мѣца сѣктѣмѣбра лѣта гѣа исѣса хрѣста тисѣчно и три ста
и деветъ десетъ и пето лѣто. И ѡписа га нѣговѡ дѣнакѡ стѣ-
панѡ и челиковѣмѡ печатомъ печати како и ми сѣи нашѡ

листь законо^{мъ} печатню гра^а нашего печатисмо и бѣ^и ви ве^или 30
писа се 8 избранои вѣкнице гра^а нашего бѣлюбимаго дѣбров-
ника · лѣта рожѣства г^а исса х^ѣта тисѣцно и три ста и деветъ
десетъ и шесто лѣто мѣца же женвар^а · ѿ днѣ И 8 писа рабѣ бѣи
рѣско · кристофанови^к логофетъ дѣбровчкн бѣ^и же нашемъ слава и
дрѣжа^к въ вѣки вѣка аминь 35

149. Потврда да је остава подигнута

1402, 8. фебруара у Дубровнику.

Са стране: въ лета рожѣства хр^ѣтова тисѣцно и · дѣ · ста и
дрѣго лето мѣца ферьфара · ѿ · днѣ да не ведомо всакомъ како на
бранисавъ ризничаръ и добров^и днакъ догосмо 8 дѣбровни^к кнезъ
и вастел^{мъ} послани ѿ г^игнѣ мааре и нѣ детце з велегомъ и с
листьми верованеми и 8зе^имо ѿ^и вастелъ гра^а дѣбровника все цю 5
лише 8 семъ листъ близъ сеган писаньа · з · сѣтъ и · дѣ · десетъ
литръ фина сребра и пехарьцъ златъ и ладицъ златъ а потежъ
вбон · д · литръ и · г · зньгнѣ този все кѣпно примисмо ѿ^и всега
поклада цю не било поставлено 8 властѣ^и ѿ^и г^ана вѣлка и г^игнѣ
мааре и нѣ детце и не воста 8 них ница ѿ^и всега поклада а на 10
добров^и днакъ мов^{мъ} рѣкомъ по^иписахъ

Записи Русков и Добровојев у књ. Div. Сапс. 1391—1396
на л. 182б. — Спом. XI, 29.

XL ГОСПОЋА МАРА И СИНОВИ ГРГУР, БУРАТЪ И ЛАЗАР.

150. Дубровчани јављају г-ђи Мари, Гргуру и Бурђу да су њиховим посланицима пре- дали сав остатак њихове оставе.

1402. 21 фебруара у Дубровнику.

† Бъ все^и многопочтенон г^игнѣ маарѣ и г^анъ гргѣр и гюбгю
ѿ^и владѣцаго гра^а дѣбровни^ка кнеза властѣ^и и ѿ^и все^и вѣ^икнѣ

многосрѣчно поздравлениѣ · ваша мѣтъ да зна вѣамо догоше
ваши властѣ^и бранисавъ ризничаръ и добровон днакъ послани ѿ^и
г^игнѣ ви к наамъ с листомъ вѣрованиѣмъ и како ни 8писастѣ. 5
все^и имъ вѣправисмо и дасмо цю ви вашего и не воста вѣкнѣ 8
наасъ ницо^и ѿ^и вашего да молимо много г^игнѣ ви не забавите
нѣ ако сѣ много стоѣли нѣрѣ нѣ ми 8дрѣжасмо за ваше болѣ и
наше како ви те казатъ и бѣ^и ви 8множи г^игнѣ

† · к · а · днѣ мѣца ферьвар 8 дѣбровни^к м^а. сссс^о. ij.

Русков концепат. — П. I. 67.

151. Дубровчани пишу г-ђи Мари и деци јој да жале што је у несугласици с братом и препоручују јој своје трговце да их чува; чули су да су неки трговци побијени и шаљу своје људе да покупе што је њи- хово, и моле да им буде на руци.

1402, 12 децембра у Дубровнику.

† Бъ все^и многопочтенон г^игнѣ маарѣ и нѣ дѣци ѿ^и владѣцаго
гра^а дѣбровника кнеза властѣ^и и ѿ^и вѣкнѣ многолюбимо поз-
дравлениѣ · чѣсмо нѣрѣ г^анъ гюрагъ синъ г^игнѣ ти к вамъ догнѣ
з^араво и много вѣсмо вѣи молимо бѣа и пѣристѣ да и г^анъ
грѣгѣр к вамъ 8ско^и з^араво догнѣ · а сѣди ето чѣсмо нѣрѣ г^игнѣ 5
ви сѣ братѣмъ нѣсте 8 расхѣмѣри те^и ти не наамъ недраго бѣ^и вѣ^и
волѣли вѣсмо да не мѣгю · вами любавъ и добри миръ како пѣстон
мѣгю сестрѣ и братѣю · а тои вѣвыше господовали вѣсте и 8дрѣ-
жали землю 8 добромъ мирѣ и станѣю те^и ви все добро било
и наци^и трѣго^ици моглѣ вѣкнѣ нѣрѣ трѣго^ицѣ не море вѣт и ино 10
не ниѣ размѣ мирѣ и гоинѣ землю · зато молимо г^игнѣ ви наци
трѣго^ици кои се тамо вѣрѣтаю вѣдите ви наци^и трѣго^ици
г^игнѣ ви да имъ 8 теи расхѣмѣри нѣкто цѣте не 8чини · а сѣди
чѣли смо да сѣ нѣки наши трѣго^ици тамо вѣкнѣ и ето послаю

коимъ сѣ длѣжни да зверѣ и скѣпе цю не тамо ниѣ иманыа мало и голѣмо и да донесѣ да се да властеломъ кои-мъ сѣ вѣровали. зато много молимо ако би-мъ тко цю билъ ѣзель волѣ не хотѣли длѣжници да имъ плате бѣдите ви ѣ правѣдѣ прѣпорѣчени како ѣпвамо и рѣците да имъ плате

† .Ѣ. днѣ мѣца декабря ѣ дѣбровникѣ м. сссс. іі.

Русков концепат. — П. I, 75.

152. Дубровчани пишу Ђурѣу да се радују што се вратио здрав мајци, и жале што је у несугласици с кнезом и братом му.

1402, 12 децембра у Дубровнику.

† Ђъ всеѣ многопочтенѣмъ г҃анѣ гюѣгю ѣ владѣщаго г҃ра дѣбровника кнеза властель и ѣ все ѣпѣкине многолюбимо позѣдравленіе. чѣсѣмо како по мѣти бѣжиѣи дошѣлѣ си зѣраво къ г҃и҃и маѣцѣ и много бисѣмо велѣи ѣвидевѣ молимо бѣа да ѣскоѣ и г҃анѣ г҃р҃г҃рѣ к вамъ зѣраво доиде. а сѣде ето чѣсѣмо ѣрѣ г҃ѣтво ви с кнезомъ и сѣ братомъ мѣ несте ѣ расхѣмѣри теѣ ти не намъ недраго. бѣ вѣ волѣли бисѣмо да не мегю вами мирѣ и любавѣ како прѣстѣи а тои бивѣше госпѣвалиѣсте и ѣздѣрѣжали землю ѣ добрѣ мирѣ и станью теѣ ви все добро било и наши ви трѣговѣци могли ѣпѣ кит ѣрѣ трѣговѣцѣ не иѣе развѣ мирѣ и г҃оинѣ землю. и зато много молимо г҃ѣтѣвѣти наши трѣговѣци кои се тамо ѣбѣртаю бѣдите ви прѣпорѣчени. сѣблюдиѣ г҃ѣтво ви да имъ ѣ теи расхѣмѣре неѣтко цете не ѣчини како ѣпвамо ѣ твою любавѣ да не бит

† .Ѣ. днѣ декабря м. сссс. іі.

Русков концепат. — П. I, 76.

153. Дубровчани се жале г-ђи Мари и деци јој како је неки Турчин са неким њеним човеком узаптио трг њихових трговаца за дуг неких других, па моле да прави не страдају због кривих.

1405, 18 априла у Дубровнику.

† Главѣи и велѣможѣи г҃и҃и маѣ и не дѣци ѣ владѣщаго г҃ра дѣбровника кнеза властель и ѣ все ѣпѣкине многопочтѣно позѣдравленіе. г҃ѣтѣвѣ ви и прѣко писасѣмо како намъ тѣжише трѣговѣци наши кои сѣ тамо ѣрѣ имъ неѣки тѣрѣ и сѣ вашѣмъ члѣѣкомъ забавѣ за длѣгѣ кои прави да мѣ сѣ неѣки дрѣзи наши дѣбровчанѣ ѣ длѣжни. Молеки г҃ѣтво да ви бѣде мѣтѣ ѣчинит да неѣ забаве правѣмъ а тко не длѣжѣи ѣнѣ да плати. ато сѣде намъ пишѣ нашѣ властѣличѣ анѣдре вѣлѣвичѣ и дрѣзи наши г҃раг҃анѣ ѣ наѣ марѣе налѣшковѣи и лѣкша кабѣжѣикъ и радѣсавѣ и радѣе ѣрѣ имъ не тѣи тѣрѣ и сѣ вашѣмъ члѣѣкомъ ѣзель. а товарѣ свѣте а лѣ за ѣнигѣ ѣзрокѣ говѣре длѣжни ми сѣ ваши дѣбровчанѣ платите ми ви. и теи наше трѣговѣце дрѣжали и не дали-мъ за неѣколико дни прѣдѣ г҃ѣтво ви да придѣ гѣрит за тѣ. иѣѣ много молимо бѣди ви мѣтѣ заповѣдѣтѣ да имъ повратѣ свѣтѣ. и да неѣмаю зломъ посла за наше. тко не длѣжѣи неѣа да иѣѣ а правѣмъ да неѣ забаве. ѣрѣ бѣ зна на ваше ѣпѣаниѣ и на вѣри г҃ѣтѣви ви наше тамо посилаѣмо. зато иѣѣ молимо бѣдите ви прѣпорѣчени да имъ неѣ забаве ѣрѣ ниѣдѣ на свѣти трѣговѣци не ви могли стоѣтѣ гдѣ би-мъ забавѣ да прави за крѣвоѣа плаѣа. зато бѣди ви мѣтѣ не даѣте имъ крѣвѣне ѣчинит

† .Ѣ. днѣ мѣца аѣрѣла лѣкто .ѣ.ѣ.ѣ. лѣкто.

Русков концепат. — П. I, 114.

25.03.2013

154. Дубровчани пишу о истом г-ђа Мари
и г-ну Лазару и Гргуру.

1405, 24 априла у Дубровнику.

† Главном и вел'можном гпги мари и г-ну лазару и гргурѣ ѿ
владѣщаго града дубровника кнеза властель и ѿ все ѿпкине много-
змилено поздравленіе · листъ гптѣ ви примисмо и разсмиѣсмо
цю намъ зписасте како сѣ нашѣмъ трговецемъ прѣзѣмъ зѣли и
този чѣвъ много се почѣдисмо нрѣ гптѣ ви зна да наше тр-
говецѣ тамо посламо на вѣри и на слободѣцини кою не наамъ
почтено поменѣтъ г-нъ вѣкъ записаль и гптѣ ви по вашоу мѣти
потвѣрди · а мегю инѣмъ не записанно да правѣ за кривога нѣдѣ
скрѣбѣ ни цѣтѣ не приме · нѣ тко не дѣлѣмъ ѿнѣ да плати · и
зспоменѣмо гптѣ ви · а вѣмо да ви болѣ вѣсте нрѣ почтено
поменѣтъ г-нъ вѣкъ · з томо и з инѣхъ всѣхъ добрѣхъ законѣхъ и
звѣтѣхъ наше · зѣдрѣжаше и не даваше имъ нѣднога зсилѣа ни
прѣзѣма зчинити з всемо нѣговѣ гптѣ · и пааче изѣванъ нѣгова
гптѣ до гдѣ могаше досеки възѣа ихъ не ѿбароваль и добрѣ сѣ-
блюль и не даль имъ безаконіе зчинити · такози гптѣ ви много ·
змилено молимо зѣдрѣжите наасѣ з ѿнихъ добрѣхъ законѣхъ и сло-
бодѣцина · и тоган прѣзѣма не даи гптѣ ви надѣ нашѣмъ чинити
и цо не безаконно · нрѣ трговецѣ не могѣ бити ни ѿпкити гдѣ
прави за кривога плакѣа · и молимо вѣди ви мѣтъ тѣи наше тр-
говецѣ чините ѿслободити и цо имъ не зѣето да имъ се врати нрѣ
сѣ прави · а по вѣжиѿи мѣти з вашемъ гптѣ · морете како и дрѣга
гдѣ з своѣмъ · и гптѣ ви наше прѣпорѣчѣмо · нрѣ вѣ въ велико
зпваніе з гптѣ ви имамо · и на то ихъ посламо како смо рекли ·
а ми смо писали заповѣданѣ нашѣмъ дубровчаномъ кнѣзю · кон
сѣ по всеи сръбскоу земли ако ви кон тѣрчинѣ или тко инѣ мѣсто
нихъ · дошли прѣдѣ кога годѣ нихъ за тѣи сѣль кога годѣ дубров-
чанина прѣти да имъ ѿправе по законѣ и правдѣ зчине како се
достои

† мѣца априла · ѣ · д · днѣ лѣто · ѣ · ѣ · ѣ ·

Русков концепат. — П. I, 115.

Повеља о трговини

155.

1405, 29 децембра у Вучијем Трну

† По неизрѣч'номоу мѣрдоу · вѣлки монго · та рабѣ хѣоу боу мо-
ємоу гпѣ гргурѣ · и гпѣ гурѣ · и сѣ гпѣмъ и манѣмъ ни
гпѣмъ мааромъ · и с прѣвѣзлюбленнимъ наю братомъ лазаромъ ·
Овлаѣущимъ намъ · землѣю гпѣ и родителѣ нашего · гпѣ вѣлка ·
Пишемо въ свѣдѣтельствѣ · во всемоу · како послаше властеле дѣ-
бровѣчѣи¹ · свое властеле · поклѣсарѣ к на · на име · мари · ра-
стикѣ · и матка градѣ · и донесоше к на записаніе² гпѣ вели-
каго цѣа Стефана · и гпѣ сѣго кнеза ла³ра · и гпѣ и родителѣ
нашего · гпѣ вѣлка · како сѣ записали гпѣ великии цѣъ Стефанъ ·
и гпѣ сѣтии кнезь лазаръ · и гпѣ и родителѣ нашъ · гпѣ вѣлкѣ ·
градѣ дубровникоу · и мы видѣвше записаніа³ выше рѣч'нихъ⁴
господѣ · тѣмъ · герѣ⁵ Образомъ и мы потвѣрдисмо · и ѿце выше
записано Главномоу градѣ дубровникоу · въ зтѣрѣженіе⁶ вѣсакѣ ·
непокоѣблемо⁷ · и ѿвакоу записасмо и оучинисмо · ако се зчини
коу пра⁸ · мегю дубровчани и сръбѣ · да се постави половина¹⁵
сѣди дубровѣчѣхъ⁹ · а половина сръбѣ¹⁰ · и да се прѣ¹¹
ними прѣ · и да не порота дубровчаниноу нѣгова дрѣжина дѣ-
бровчанѣ · кон сѣ ѿнѣдѣзы¹² или кон се дубровчанѣ нагю¹³ оу на-
ближенѣмъ мѣстоу¹⁴ · ако ли оуохоте ѿбѣи свѣдѣч'воу · кон се прѣ ·
да поставѣ половиноу дубровчанѣ · а половиноу сръбѣ¹⁵ а ѿ ѿнѣ²⁰
ѣхъ свѣдокѣ да не вѣльнѣ ниѣдѣ · | повѣкѣ¹⁶ · ако ли зѣнамо
коу проу¹⁷ сѣи сѣ дубровчани такоге да се сѣде како и сръбѣ ·
половина сѣи сѣди · а половина дубровчанѣ · и да не позива
сръбинѣ дубровчанина на сѣдѣ никамо · тѣкмо прѣ¹⁸ ѿнѣи
сѣдѣ · такоге и сѣи да се проу прѣ ѿнѣи сѣдѣ¹⁹ · а да²⁵

Има и копија у Cod. Rag. л. 376 с овим разликама:

- 1 дубровѣчѣи. — 2 записаніе. — 3 видѣвше записаніа. — 4 рѣ-
ченіе. — 5 тимгерѣ. — 6 зтѣрѣженіе. — 7 непокоѣблемо. — 8
пра. — 9 сѣди дубровѣчѣи. — 10 сръбѣ. — 11 прѣ. —
12 ѿнѣдѣи. — 13 нагю. — 14 мѣсто. — 15 ѿнѣи. — 16
— 16 не вѣльнѣ ниѣдѣ повѣкѣ. — 17 прѣ. — 18 ѿнѣи. — 19
19 прѣ ѿнѣи сѣдѣи.

25.03.2016

се не моуче прѣ^а на² ни прѣ^а 11 кефалию нашего · и ако кон доу-
бровчанинъ коупи коня · а оногаи коня схвати сръбинъ или са-
синъ · и рече оукраденъ ми не или гоушенъ · да се ѿкаже²⁰ дѣбров-
чанинъ · како нѣ свѣтъца²¹ ономоу коню · ни гоусе · ни татѣе ·
ноу га не коупилъ · ако боуде драго взети сръбиноу оногаи коня ·
· що боуде даль²² дѣбровчанинъ за оногаи коня · тозы да моу
врате · а коня лич'нога да нѣ воланъ сдръжати²³ · и гдѣ стане
дѣбровчанинъ на стану · ако боуде шнъ прѣво сталь²⁴ на шномъ
стану · да нѣ²⁵ воланъ сръбинъ стояти безъ негова хотѣнїа²⁶
докле шнъ стон шнѣдзи · и кон годѣ²⁷ доубровчанинъ иде с³⁰
трыгмъ своимъ или с тоугимъ по трыговѣхъ²⁸ по земли нашои ·
како имъ не былъ законъ прѣге за тои оу прѣве господа · с великаго
цѣа стефана · и оу гїа сѣго к'неза лазара · и оу гїа и родїтеля
нашего гїа вѣлка · такои да имъ не и сѣди²⁹ законъ · и що да
дѣбровчанинъ сръбиноу свое иманїе оу вѣроу³⁰ · ако мѣ запише³¹ 40
сръбинъ · и рече нѣси ми даль³² · да рече доубровчанинъ своимъ
вѣроу³³ и дїшомъ · що моу не даль добит'ка да моу плати · и
коуде идоу дѣбровчане по земли по нашои с трыгомъ гдѣ³⁴ га
оубыне гоуса или покрадоу га оу селоу · да имъ плати школина
що имъ оузме гоуса³⁵ · или им се оукраде · ако ли имъ не плати 45
Околина · да имъ плакю їа грьгоуръ и братїа³⁶ моїа · и да нѣ³⁵
намета дѣбровчаномъ оу трговехъ оу нашои земли · и кон се соу
доубровчане забацинили по нашихъ³⁷ градовехъ · тизи да зигю гра-
дове и да чюваю · тко ли соу гостїе и нѣсоу³⁸ се забацинили да
имъ не на воли³⁹ како имъ годѣ · и ако се развыне дрѣво доу-
бровчко с приморию⁴⁰ цю оутѣ⁴ оу нашоу землю · кон не билъ
законъ за тозы оу прѣве господа с гїа великаго цѣа стефана ·
и оу гїа сѣго кнеза лазара · и оу гїа и родїтеля нашего гїа
вѣлка · тѣзы⁴¹ законъ да не и сѣди⁴² и тко си люби ити изъ

20 ѿкаже. — 21 нїе свѣтца. — 22 дао. — 23 нїе воланъ сдръ-
жати. — 24 став. — 25 нїе. — 26 хотѣнїа. — 27 годѣ. — 28 своимъ
или с тѣгемъ по трыговѣхъ. — 29 сѣди. — 30 иманїе с вїерс. —
31 запиш. — 32 нїеси ми дао. — 33 вїершм. — 34 дїне. — 35 хѣса.
— 36 братїа. — 37 нашихъ. — 38 гостїе и нїесс. — 39 на вїе.
— 40 дрѣво дѣбровачко с прїморью. — 41 вѣока тѣацї. — 42 сѣдѣ.

наше земли оу доубровникъ · или сръбинъ · или влахъ · или чини годѣ 55
чѣкѣ⁴³ на коуплю · в'сакъ да иде свобод'но⁴⁴ · да га не оусталиамо
мы ни кефалїе наше · ни нини тко · а цю имъ не былъ законъ при
гїоу великомъ цѣоу стефану · тѣзи и сѣди⁴⁵ · и за трыгове по-
морѣе и за сланице · ако ни вѣкъ поможе · тере боуде тоудѣзы
наше владинѣ⁴⁶ · коуде соу были трыгове и сланице оу прѣве го- 60
споде и оу цѣа стефана тоузы⁴⁷ да боу^а и сѣди⁴² · а инде да
не боудѣ нїгдѣ · и цю се прѣ мегю совомъ доубровчане · или се
боудѣ счинїа⁴⁸ с сръблїхъ⁴⁸ · или оу доубровникоу да се прѣ прѣ^а
коун'соузмъ доубровчкымъ · и прѣ^а нїхъ соудїамї⁴⁹ · и цю соудї
коун'свалъ и нїегове соудїе⁵⁰ на томъ да стон · ако ли бы не х'тѣлъ⁵¹ 65
доубровчанинъ стояти на шномъ соудѣ · да не воланъ коун'свалъ
и нїегове соудїе⁵² Оногаи скезати докле плати цю не шсоу҃гень · а
тогази закона да нѣ⁵³ воланъ потворити кефалїа ни владѣльць⁵⁴
ни їа грьгѣрь · ни братъ ми гюргъ · ни гїгїа мѣнка наша · ни
братъ мої⁵⁵ лазаръ · и ако се слѣчи доубровчаниноу смърт' с 70
землї нашои · цю не нїегова иманїа⁵⁶ · да за тозы не имамо посла
· ни їа грьгѣрь · ни їа гюргъ · ни гїгїа маара · ни їа лазаръ · ни мої
кефалїа · ни нини тко · тѣкмо да не комоу га да⁵⁷ шнзи на смърти
· или доубровч'ко · и да нѣ²⁵ доубровчаномъ послї'нога дара ни
оузетїа⁵⁸ инога безъ нїхъ волн · тѣк'мо⁵⁹ да си стон вола гредоу 75
в'соудѣ свобод'но своимъ⁶⁰ трыгомъ · и шїе оушхотѣ господство⁶¹
ни · ако не кон доубровчанинъ комоу дѣлжнѣ⁶² · или чинѣ кривѣ ·
да се ишїе истѣць⁶³ · а да на иномъ доубровчаниноу нѣ воланъ
питати · тѣк'мо⁵⁹ тко не дѣлжанѣ⁶² · или чинѣ кривѣ · шнъ да
плати и пати · а за єднога на дроугомъ да нѣ²⁵ прѣкоузма⁶⁴ · 80
и ако се слоучи тере се свадїмо съ доубров'никомъ да имъ прѣ-
повѣмо⁶⁵ на · ѣ · мїцъ прѣге тога · како да си изыдоу вси доу-

43 годѣ человек. — 44 свободно. — 45 тѣзи и сѣдѣ. — 46 вла-
динѣ. — 47 тѣдѣзи. — 48 сръблїхъ. — 49 прѣд консѣлом дѣбро-
вачїнем и прѣд нїхъ сѣдїамї. — 50 кѣнесалъ и нїегове сѣдїе. — 51
х'тѣль. — 52 сѣдїе. — 53 нїе. — 54 владалецъ. — 55 ми. — 56
иманїа. — 57 даа. — 58 взетїа. — 59 такмо. — 60 кѣсѣе сло-
водно своимъ. — 61 господство. — 62 дѣлжнѣ. — 63 истѣць. —
64 прѣзма. — 65 прѣповѣмо.

БРОВЧАНЕ ИЗЪ ЗЕМЛЕ НАШЕ СВОБОД'НО⁴⁴ СЪ ИМАНИЕМЪ⁶⁶ · И ПИСА СЕ
 СИНА МЛ'ТЬ ПОВЕЛ'ЕНИЕМЪ⁶⁷ ГИНА ГРЬГОУРА · И ГИНА ГЮР'ГІА И ГИПЕ
 МААРЕ · И ГИНА ЛАЗРА ОУ ВЛ'ЧЕМЪ⁶⁸ ТРЬНОУ МЦ'А ДЕКАМВРІА · КЌ · ДНЬ · 85
 ВЪ Л'КЪ · *·Э·Ц·Д·І· ·

И СИНЕМОУ ЗАПИСАНИЮ МЛ'ТНИЦИ МИХАИЛЪ КОУЗМИКЪ · И ЧЕЛ'НИКЪ
 СТЕФАНЪ И ВОЕВОДА ЛОУКАЧЪ · И ЧЕЛ'НИКЪ МІЛА^И ·

66 иманієм. — 67 повеленієм. — 68 вл'ч'єм.

На пергаменту, уставом; печат обешен: вл'кв — СС 91;
 MS. CCLII.

156. Разрешница рачуна Андре Менчетића

1406, 25 марта у Приштини

† Племенит'кѣмъ и многоу почтен'кѣмъ господамъ и братьямъ
 наш'кѣмъ и приател'ѣмъ ѡпкин'ѣмъ дѣбровч'кои князѣ владѣшомъ и
 властеломъ гра^д дѣбровника ѡмъ г'пгн мааре и ѡмъ гр'ггѣра и ѡмъ
 гюрг'га любовно поздравленіе и да знате властеле ѡвѣде не п'ѣ-
 столъ властелин'кѣ вашъ андро менчетикъ и ѡпрал'талъ не ево^е
 работе и паки си поиде тамо домоу с градѣ · а ѡвѣде не^ѣ
 ѡсталъ никомъ дльжнъ ни наамъ ни комъ дрг'гомъ · за тои ви
 списасмо да и ви знате ѡ-омъзи. Ере ни за царинъ ни за
 цю не ѡсталъ дльжнъ и б'гъ ви ве'ели · писанно с прицин'кѣ
 марта · кѣ ·

† Заповѣдию г'на ми княза и нег'ов'ѣхъ избранихъ властелыа
 рѣско лог'ѡфетъ исписах се више писанно изъ листа кои г'пгн
 маара и гр'ггѣрь и гюргъ дослаше князѣ и ѡпкин'ѣмъ дѣбровч'кои · а
 по своємъ си властелинъ по бог'савъ кои тѣди минъ посалбиномъ
 ѡмъ р'чн'ѣхъ с внетке.

Русков препис у књ. Div. Сапс. 1405, — Сп. XI, 42.

157. Дубровчани јављају Мари, Гргуру и Ђурђу да су заповедили Франку Басиљевићу да за месец дана дође к њима да се правда за дуг.

1406, 11 фебруара у Дубровнику

† Главном и велможном г'пгн маар'кѣ и г'анѣ гр'ггѣрѣ и гю'гю ѡмъ
 владѣшаго гра^д дѣбровника княза властель и ѡмъ все ѡпкине мно-
 гопочтено поздравленіе · г'ѣптѣво да ви зна не^ѣ дондоше к наамъ
 по мл'ти в'жиѡи наши послан с име маринъ растикъ и матко
 градикъ з'раво и повѣдаше наамъ б'чи г'ѣптѣви цю ни сте по
 ни^ѣхъ нарѣчили за дльгъ франка басилевикѣ · и ми разѣбра^ѣхъ при-
 звасмо франка п'ѣдъ наасъ и заповид'ксмо мѣ да поиде г'ѣптѣс ви
 на ѡправѣ · и рокъ мѣ постависмо да има поити до м'ѣцъ · дош'ѣ
 тамо г'ѣптѣво ви ш нимъ хокне счинит како с ваш'кѣмъ дльжн-
 комъ · а ѡвози г'ѣптѣс ви списасмо да знате,

† м'ѣца ф'ер'ва^ѣ · д'ї · днѣ с дѣбровникѣ · л'кѣто · ѣ·ѣ·ѣ · и · ѣ ·

Русков концепат. — П. I, 138.

158. Дубровчани одговарају Мари да Фран- кова сребра нема у њиховој општини ни што би један динар било вредно.

1406, 1 априла у Дубровнику

† Главном и ве'можном г'ѣпгн маари ѡмъ владѣшаго гра^д дѣбров-
 ника княза властель и ѡмъ все ѡпкине многопочтено поздравле-
 ние · листъ г'ѣптѣви ти примисмо и разсм'ксмо цю наамъ пише^ѣ за
 франка басилевикѣ · не^ѣ ви не р'ѣчно не^ѣ ми с нашѣ ѡпкинѣ имамо
 сребро франково · г'ѣпогн · воланъ не тко не г'ѣптѣс ви тои река^ѣ · ми
 с нашѣ ѡпкинѣ не^ѣ имамо франкова не^ѣ данъ динарь цю ви било · како
 самъ исти франко г'ѣптѣс ви хокне реки не^ѣ не^ѣгова не^ѣ имамо с
 ѡпкинѣ ни динарь · а ѡ пришьстью г'на гю'ггѣ · ва^ѣ ми · како
 не г'анъ гр'ггѣрь ѡсталъ конъ господа^ѣ з'раво в'ѣкѣ не^ѣ данъ в'ѣстѣ

басилевикъ 8 двѣ сти и шесть десеть литъ^р сребра цю не дължаны
више речни гѣги и не дѣци и за тѣи дългъ владѣци кнезь и
сѣдѣи съ хвтенемъ стѣпановѣмъ франка врьгаше 8 тѣмницѣхъ . и
пакѣ хвтѣ стѣпанъ да не франко воланъ понти и съ тамнице
дома на своемъ станѣ стоятъ ютѣ 8 сѣкотѣхъ и 8 недѣлю до ве-
чера . а пакѣ да има шестъ прити 8 тѣмницѣхъ стоятъ до колѣ
исплати више речни дългъ . и затѣ прѣдъ гѣна кнеза и сѣдѣи
схвати се тамъца іакша драгѣви^к да има франка 8 тѣмницѣхъ 10
дати 8 дѣбровчкѣхъ на више речни рокъ како не згѣра речни .
заповѣдью гѣна кнеза и сѣдини и съ хвтенемъ стѣпановѣмъ . и
руско логѣетъ 8писахъ

Све ово превучено.

† Іа руско логѣетъ заповѣдию гѣна кнеза и властель ѿписашъ
више писанно нѣрѣ іакша прѣда франка на рѣкѣ више писанни 15

† Ми кнезь владѣци властеле и вса ѿпкина гра^д дѣбровника
данемо въ свидѣнне въсакомѣ како к намъ приде стѣпанъ риз-
ничаръ посалбиномъ ѿ гѣгѣ марѣ . и не дѣце . и ѿ речнѣхъ донѣ
к намъ листъ 8 конемъ писаше да га вѣрѣнемо . цю намъ реч^и . и 8 20
томгѣ листѣхъ писахъ више речни како ѿ дълга цю имъ не франко
басилевикъ дължнѣ да мѣ працаю двѣ сти литъ^р сребра . а встало
цю не двѣ сти и шесть десеть литъ^р сребра . да плакѣ на рѣкѣ .
и толикогѣ 8 записѣхъ франкозѣхъ писахъ и речни стѣпанъ иска да
франка 8 тамъчи и не море нѣити . и пакѣ цю годѣхъ нанде ваѣринѣ 25
франковѣхъ въсе нанде заложено за велике старѣ дългѣве . фран-
кове . и за прѣкию женинѣхъ . и прѣси ѿ насъ да мѣ га свежемо и
поставимо въ тамницѣхъ . и ми такои 8чинисмо . а во сѣде стѣпанъ
прави . іа франка 8 тѣмницѣхъ некѣ поставитъ . а ми мѣ правимо ево
га данемо ѿведеи га гѣги . а шнѣ га некѣ . а гѣворѣ всталамъ га 30
8 градѣхъ . а видномо не въсакомѣ нѣрѣ море въсакѣ излѣкти и 8лѣкти
8 градѣхъ на свою волю . зато мѣ ми правимо или да си га постави
8 тѣмницѣхъ или да га ѿведеи своѣмъ . нѣрѣ мѣ смо и ми заповѣ-
дѣли да поидѣ . а стѣпанъ не пристае 8 нѣдѣнѣхъ . зато прѣдъ вами
дѣвѣми . людми нѣже писаниѣми свѣдочимо се прѣдъ коими 35

ѿвѣи рѣчи стѣпанѣхъ рекосмо . да гѣги маарѣ и не дѣци до насъ
цю не вѣде . писа се мѣца секте^мвринѣ . іа дѣи лѣкто рожѣства
хрѣва . іа . іа . лѣкто . іа руско логѣетъ 8писахъ
миѣръ томазъ синѣ миѣра живѣи . миѣръ живѣи ѿ навие миѣръ
жованъ изъ іакина . франческо изъ пиѣнѣина . жанинѣ спичиарѣ 40
жованъ спичиарѣ крѣстѣль папаликъ сплѣкианинѣ . матко матиѣ-
шеви^к новобѣрганинѣ . радашинѣ богдановикъ трибнианинѣ . припко
радѣлинови^к . гю^рко мазникъ . маранѣ стѣпановикъ . приписавѣ радѣ-
линови^к и многѣхъ инѣхъ .

Русков запис у II кнѣ. Div. Sanc. 1408 код 20 септ. 1409.
— Сп. XI, 45.

162. Дубровчани шаљу Мари, Бурѣу и Лазару
нѣхова дужника Франка да чине од нѣга
што знају, јер нема ништа од чега би се
дуг могао наплатити.

1409, 24 септембра у Дубровнику.

† Главни и велможни гѣпи маари и гѣнѣ гю^ргю и лазарѣ ѿ
владѣцаго гра^д дѣбровника кнеза властель и ѿ въсе ѿпкине по-
клонѣнне . пиѣнне великостѣ примисмо . а нѣрѣ цю пише ваша мѣтѣ
нѣрѣ кѣде ви не вѣла нѣжда и 8силостѣ да ви смо ми писали да
комѣ годѣхъ ѿ нашѣхъ властель и граѣанѣхъ прѣдасте вашѣга нма^к 5
нѣта . да тои ми примамо да не посталѣно 8 нашѣхъ комѣнѣ . госпо^д-
воли стѣ писати цю не вамъ драго . тоган ми нѣсмѣ 8писали ни
бисмо 8писали за цю не вѣданѣ дѣбровникъ . нѣрѣ тои не ви право
ни прилично да дѣбровникъ 8пише и лѣ за кога цю мѣ прѣдасте
ми примамо ѿни дѣлѣ иманѣа вашѣга цю 8 ѿнои вѣмѣ посла^к 10
сте 8 нашѣхъ комѣнѣ примисмо и ѿ тога записѣхъ 8чинисмо чѣл^и-
никѣхъ смѣлѣхъ . и стоѣ до колѣ вамъ ви 8годно . и пакѣ кѣде ви
ви хвтѣнне 8зѣсте въсе кѣпно дѣвѣ и почтѣи ѿ ѿни вѣдѣнѣхъ
наамъ ѿписастѣ како ѿ всемъ гѣптво ви болѣ вѣ . а нѣно госпо^д
цю стѣ по вашѣи мѣтѣи комѣ ѿ нашѣхъ прѣдали ѿни ви сѣ 15

тѣмъ дължни биѣ а кон сѣ впеть дали и платили · добѣ сѣ счи-
нили · а франко басилевикъ за дѣль цю ви не дължнъ заповидѣ-
смо мѣ и посласмо га гѣптвѣ ви на вправѣ · по въскрѣснню ѿ
толѣ сѣтъ три године и полъ изыде · а съде гѣптвѣ ви наамъ
пише како франка пѣстисте · и како мѣ с ѣднои вашои повелѣ
працате ѿ дълга цю ви не дължнъ двѣ сти литѣ · а встало
двѣ сти и шесть десетъ · литѣ да ви плакѣ на рокъ · и по
дрѣгоу листѣ пишетъ толѣкогѣ · и ѿвѣише пишете ето посласмо
стѣпана ризничѣ цю ни рече ѿ ваше стране да га вѣрѣемо
ки иска галчить франка · и не могѣки галчѣ имати проси ѿ
насъ да мѣ га свежемо и ставимо въ тамницѣ и тако зѣ
счинисмо вѣктѣ дръжати га вѣдѣ на вашѣ волю · или ако си
га кѣ ѿвѣести сѣбоу гѣптвѣ ви · и вѣи не хотѣ га повести
сѣба ни да га дръжимо въ тамницѣ наче га хотѣ встави сло-
воу сѣ градѣ · а сѣпротѣвъ нашѣмъ вѣктованью како мѣ сѣ
рекли и пѣповидѣли пѣдѣ добѣмъ людемъ грагѣани латини и сѣрѣ-
блѣ и много инѣхъ · и вѣктовали мѣ сѣмо дръжати правдѣ
реѣномѣ стѣпанѣ врѣхѣ бащинѣ и иманѣ цю ви франкова · ки
исти стѣпанѣ искалъ не и питаль моуно с приѣтеами и вѣвѣаль
не юрь нѣмашѣ ницоу цю прѣво не кѣше с закладѣ · за многе и
велѣке нѣгове старѣ дългове цю не дължнъ и за прѣкню жѣнинѣ ·
како исти стѣпанѣ велѣ на пѣлно хокѣ гѣптвѣ ви казати · и за-
този госпоу · ето заповидѣсмо франкѣ да приде дѣдѣ гѣптвѣ ви
и да плати како болѣ море · и да гѣптвѣ ви счини ѿ нѣга цю
ви не хотѣнѣ юрь нѣданѣ ѿ нашѣхъ за нѣга нѣ ви дължнъ ни
мѣи юрь никѣда за нѣднога нашего нѣсѣмо писали ни вѣкто-
вали да мѣ дасте ницоу · и затѣзи ето гѣптвѣ ви иѣца дължника
посласмо и имали га стѣ с рѣкѣ · на волю и потоу дали га стѣ
вашѣмъ послѣ · с рѣкѣ · и пѣсти га · и ето ви га иѣцѣ изѣновѣ
впѣт посламо · а вѣсе вѣвози да ви не вѣде гѣптвѣ цюгодѣ до
насъ · счините цю ви ю хотѣнѣ ѿ вашего дължника.

† мѣца сѣктѣмврига ꙗꙑꙑ днѣ 8 дѣбровникѣ . . . . . ѿ 8. и 8.

Русков концепат — П. I, 182.

163. Разрешница рачуна Богишиних

1411, пре 26 новембра.

† ПЛЕМЕНИТѢМЪ И МНОГОВОЧТЕНѢМЪ ГОСПОДАМЪ И БРАТИ НАШОИ
КНЕЗЪ ВЛАДЪЦЕГА ГРАДЪ ДЪБРОВНИКА И ВЪСОИ ВОПКИНѢ ГИГѢ МААРА И
БРАТЬ ВИ ГЮРГЪ ЛЮБОВНО ПОЗДРАВЛЕННѢ И ПИСАННЮ МИ ДАИ БѢ
ШЕБѢСТИ ПЛѢМЕНЬСТВО ВИ ЗДРАВО И СЪ ВСЕМЪ ДОБѢ А МИ БѢЖИМЪ
ХУТЕННѢ ЖИВИ СЕ ШЕБѢТАМО КАКО НЕ ВОЛѢ БѢЖИТИ И ДА ЗНА ПЛЕ- 5
МЕНЬСТВО ВИ ЕВО НЕ ТРѢГОВАТЬ СЪ НАМИ ВАШЕ ГРАДѢНИНѢ БОГИША
ДРЪЖАТЬ НИ НЕ ЦѢНИТИ СЪ ТѢПЧИ И СЪ ПРИЦИНѢ И ЦЕКА И ШЕ ТОГАН
НИ НЕ СВЕГА ПРАВЪ ПЛАТИТЬ НИ НЕ НАШЕ ДЛѢГЪ И ШЕ ЦѢНИТИ И ШЕ
ЦЕКА ВЪСЕ НА ПЛѢНО И ШЕ НИЧѢХЪ НИ НЕ ШЕ СВѢХЪ РАЗЛОГЪ ПРАВЪ И
СЛОВОДАТЬ НЕ ШЕ НАСЪ И ШЕ МѢ СМО МИНИ ВОСТАТИ ДЛѢЖНИ И ШЕ 10
МѢ СМО ДЛѢЖНИ ТОВИ СМО ШПИСАТИ СЪ КНИГѢ И ПЕЧАТЬ ПОСТАВИТИ .
И ЗА ТОИ ПОСЛАМО КЪ ПЛЕМЕНЬСТВѢ ВИ ЮНАКА НАШЕГО ИВАНЦА ДА
НЕ ЗА ТОИ ВѢРОВАННО И ВЕЛИ ВИ БѢ ПЛЕМЕНЬСТВО ВИ .
† ЗАПОВѢДИЮ ГЛАНА МИ КНЕЗА ДОБРЕТА БИЧѢЛАНКА И НЕГОВА МА-
ЛОГА ВѢКА ГЛА РѢСКО ЛОГОВАТЬ ИСПИСАХЪ ВИШЕ ПИСАННО ВОДѢ РЧИ НА 15
РЧѢ ИЗЪ ЛИСТА ГИГѢ МААРЕ И ГЛА ГЮРГѢ КОИ ДОСЛА КНЕЗЪ И ВЛА-
СТЕЛѢ ПОДѢ СВѢМЪ ЗАКОННОМЪ ПЕЧАТНЮ А ПО СВОЕМЪ ЧЛОВѢКѢ ПО
ИВАНЦѢ.

Русков препис у другој књ. Div. Sanc. 1408 г. код 26 новембра 1411. — Сп. XI, 52.

164. Разрешница рачуна Мароја Наљешковића

1412, 31 декабря.

† Племенитѣмъ и многопочтенѣмъ господамъ и брати нашимъ
кнѣзъ и властелемъ владѣщаго града дѣровника и всѣмъ шкниѣ
гнѣмъ мара и гнѣмъ гюрагъ · многолюбовно поздравленъе и писанъю
ни даи бѣмъ шѣрсти племенѣство ви здраво и вѣло ш всемъ добѣ.
И ми вѣимъ штенѣмъ живо смо и здраво. И да зна племенѣ-
ство ви швѣде не трѣговаль вашъ градинникъ марон · малѣмъ ш
земан гнѣмъ ни и дрѣжалъ не дѣмъ шк коннице ш трѣчн · за дѣмъ
шо мѣ смо виан дѣжнн да се плати и шк тоган ксега мала и
повѣле и писма

голѣма цю не с нами тръговалъ все мѣ платисмо на пълно. И
 шнь намъ ѿвѣдъ всега цю не дрѣжалъ · цю не дрѣжалъ за свою платѣ, 10
 прѣдаде ни разлогъ правъ и чистъ и не вѣста ни динар ни полъ
 дльжнь до дѣнашнѣга днѣ · ни ми нѣмѣ. И бѣ въ веѣли лѣто
 ·ѣ· и ·ѣ· и ·ѣ· индикътишнь ·ѣ· мѣца декемьврѣа ·ѣ· днѣ. И
 тѣи книгѣ послахъ · племенъствѣ ви по момъ члѣвкѣ по радоманѣ
 по трѣпчанинѣ. 15

† Заповѣдию гана ми кнеза и негова малого кѣкѣа на рѣско ло-
 гофетъ више писанно исписахъ ѿвѣ рчи на рчѣ из книгѣ кою посла
 гѣгѣа мара и ганъ гюрагъ кнезѣ и властелемъ дѣбровчѣкѣмъ а по
 свѣмъ члѣвкѣ по радоманѣ по трѣпчанинѣ · за вѣсловогненъ марою
 налѣшковикѣ. 20

Русков препис у другој књ. Div. Can. 1408 испред 23 јан. 1413.

165. Дубровчани пишу Мари и Ђурђу да шаљу своје грађане да скупе оставштину умрлога њихова грађанина, и моле да им буду на руци

1413, 6 децембра у Дубровнику.

† Главномъ и велможномъ гѣгѣ маарѣ и ганѣ гюргѣ ѿ владѣцаго
 граа дѣбровника кнеза властель и ѿвѣдъ все шпкинѣ многопочтено
 поздравленѣ · ваша великостъ да ѣзна како (нашѣ дѣбровчанинѣ
 десинѣ николикъ ово превучено и поправљено на:) наши дѣб- 5
 ровчанѣ властеле и нѣколицѣ вѣрова своѣга иманьа андрѣи рат-
 ковику дѣбровчанинѣ нашѣмъ и тоган андрѣю тамо бѣ потрѣ-
 бова а тамо не развѣкровалъ тои благо по людѣхъ гѣтѣ ви · да
 ето смо нарѣчили нашѣмъ грагѣанѣмъ марою налѣшковикѣ павлѣ
 мартинѣвику и ѣакши ратковѣвику да шни скѣпе и скѣрѣ теи дль-
 говѣ и пошлю к намъ ѣ рѣке да ми швамо дамо комѣ не дльжно 10
 зато молимо ви гѣтѣ вѣдите ви прѣпорѣчени ѣ правдѣ како
 пълно ѣфанѣ имамѣ ѣ великостъ гѣтѣ ви да вѣде да нимѣ
 платѣ · и ако ви тко не хотѣлъ платитъ вѣди ви мѣтъ дати-мѣ
 штроче да си звѣрѣ.

† мѣца декемьврѣа ·ѣ· днѣ ѣ дѣбровникѣ 1413.

Русков концепат. — П. I, 220.

166. Разрешница рачуна Богдана Миленовића

1414, 25 септембра.

† племенитѣмъ и мѣдрѣмъ и многопочтенѣмъ господамъ · и брати
 кнезѣ владѣцѣмъ и вѣсои шпкинѣ дѣбровчѣкѣ ѿвѣ братъ ви гюргѣ ·
 да зна ваше гѣво дрѣжалъ не ѣ мене цѣринѣ и ковницѣ за гѣднѣре
 богданѣ милѣновикѣ зѣ братишѣмъ и богишѣ радѣмиловикѣ и вѣстали
 ми сѣ прави изѣправили ми сѣ все на пълно и нѣсѣ ми ѣчинили 5
 нѣднѣ крагѣу ми конѣ лѣкавѣство · тѣкѣмо ми сѣ изѣправили све и
 вѣстали ми сѣ прави · да ето повѣдаѣмъ вашѣмъ гѣтѣ да знате
 нрѣ ми сѣ вѣстали прави и да знате власте · нрѣ смѣ ѣа · немѣ
 вѣсталь дльжанѣ ·ѣ· ста литрѣ и све имѣ кѣу платитъ нѣ ми сѣда
 не ви на рѣкѣ · и ато послахъ тамо дворанина · мога радѣа да 10
 прѣда книгѣ гѣвѣ ви да не вѣкровано и веѣли бѣ гѣтѣ ви мѣца
 сѣктѣмьврѣа ·ѣ· днѣ ѣ вѣчнѣмъ тѣринѣ

заповѣдию гана ми кнеза симѣта вѣникѣа и негова малого вѣкѣа
 на рѣско логѣфетъ више писанно исписахъ ѿвѣ рчи на рчѣ изъ
 листа кои посла ганѣ гюрагъ кнезѣ и властелемъ дѣбровчѣкѣмъ а 15
 по свѣмъ дворанинѣ по радѣю нѣздрѣвику мѣца сѣктѣмьврѣа ·ѣ·
 днѣ лѣто рѣжаѣства хѣва ·ѣ· и ·ѣ· лѣто

Русков препис у књ. Div. Not. 1414. г. стр. 51. — П. II, 74

167. Дубровчани одговарају Ђурђу Вуковићу да знају само толико да је минула нека лађа млетачка с неким Турцима, али не знају ни ко су, ни куда иду, ни каквим послом.

1415, 21 јануара у Дубровнику.

† Главномъ и велможномъ ганѣ гюргѣ вѣкѣвику ѿ владѣцаго
 граа дѣбровника кнеза властель и ѿвѣдъ все шпкинѣ многопочтено
 поздравленѣ · листъ гѣтѣ ти примисѣмо и развѣсѣмо ѣа намѣ
 писа за шнѣи работѣ ш тоѣмъ ниѣа не вѣмо ни знаѣмо · школикои
 чѣсѣмо приѣа вашѣга листа ѿвѣ люди нашѣхъ кои стоѣ на нашѣхъ 5
 ниснахъ нрѣ минѣ нѣкѣоѣ катрѣга вѣнѣтачѣка и шнѣдѣ скрати и

8 ТОИЗИ КАТЪРЪЗИ СПОВѢДАХЪ ДА СЪ НѢККОИ ТЪРЪЦИ ДА НЕ ЗНАШЕ СЕ
ТКО СЪ КЪДЕ ЛИ ГРЕДѢХЪ КОМУ ЛИ РАБОТОМЪ

† Kā ienbaḥ .ū.8.ē.ī. l'kto

Русков концепат. — П. I, 227.

168. Разрешница рачуна Јакше Драгојевића

1415 7. maja

† Племенитѣмъ и мѣдрѣмъ и многѡпочтенѣмъ гѣподамъ и брати
нашѡи кнезѡ владѣщаго града дѣбровника и всѡи ѡпкини гдѣнь
гюрагъ съ любовию многѡ поздравленѣе племенѣствѡ ви и да
ѣзна племенѣство ви за ѣкшѡ драгоѣвѣкѣа вашего грагданина дрѣ-
жалѣ е ѣ мене цѣринѡ прицѣвѣскѡ съ всеми мегдѣми коѣ сѡ подѣ
прицѣвѣскѡ цѣринѡ и за тои пишѡ племенѣствѡ ви пѣдалѣ ми е
ѣкша разлогѡ на плѣно ѡмъ многа и ѡмъ мала и ѡста правѣ и книгѡ
ви послахѣ по члѡвѣкѡ момѣ мѣхѣлю николѣчикю и весели вѣмъ пле-
менѣство ви.

† писа на .ѣ. мата л'к'т'ω ϕ.ѡ.ц̃.к̃.р̃. индиктиωнъ .и̃.

† Заповѣдию гана кнеза франка бацилѣвѣи и неговѣ избранога
малого вѣка іа рѣско логѣфетъ исыписахъ више писанно ѿ рчи
на рѣчь изъ листа кои посла ганъ гюр'гъ кнезъ и властелѣмъ дѣ-
бровчцѣми а по своемъ члѣвѣмъ по миѣхалю николичю за ослобо-
женіе іакше бевенѣтикіа а прими се листъ више писани мѣѣца іа
июніа .ѣ. днѣ лѣто рождѣства хриѣова тисѣщно и четирѣ ста и
петѣ на десетѣ лѣто.

Русков препис у књ. Div. Not. 144 стр. 8/. — П. II, 76.

169. Разрешница рачуна Никше Соркочевића
и браће му

1417 пре 1 јула

† Бѣ имѣ ѿца и сина и стога дѣла ꙗко рожьства христова ти-
сѣбно и четири ста и седмо на десете ꙗко мѣца люліа ѿ дѣлѣ

заповѣдью гана кнеза раѣанла гѣчетикѣ и нѣгова малюга вѣкиѣ
 ѣ рѣско логоѣеть исписахъ сѣ здола писано изъ листа кои ганъ
 гюрагъ и гѣгѣ маара посла више рѣченѣмъ а по своемъ члобѣкѣ
 по новакѣ павловику за ѡсловогѣнѣе никѣше сѡрѣчовикиѣ з брата
 тѣмъ ѡ цѣрѣе прицѣвѣскѣ и ѡ бѣри по земанѣ.
 † ѡ гана гюргѣ и ѡ гѣогѣ мааре кнезѣ владѣщего граѣ дѣ-
 бровника и всемъ властелѣмъ пиѣанию ми даи бѣ ѡбѣрести пле-
 менѣство ви зѣраво и вѣло и въ всемъ почтено · а и ми малѣтню
 божиѣмъ добѣрѣ смо. И да зна племенѣство ви · нѣе и дрѣжалѣ
 никѣша сѡрѣчовикѣ з братѣмъ цѣрѣиѣ нашѣ прицѣвѣскѣ и бѣри
 брата по земанѣ и ѣчинисмо ш нѣми разлогъ · и ѡсташѣ ми прави
 ѡ всега и ѡ цѣрѣе и ѡ бѣри. И ато ѣписасмо племенѣствѣ
 ви да и ви за тои знатѣ · и ѣдасмо ви книгѣ по члобѣкѣ нашѣмъ
 новакѣ павловику и бѣ ви вѣли.

Русков препис у књ. Div. Not. 1414 стр. 179. — П. II, 78.

170. Разрешница рачуна Богдана, Божићка и
Влахоте Миљеновића

1417 (децембра)

† Племенитѣмъ и мѣдрѣмъ и многочтенѣмъ гоѣподамъ и брати
нашомъ кнезѣ владѣицѣмъ града дѣбровниѣа и всемъ властелѣмъ гдѣ
гюрагъ любовно поздравленѣе племенѣство ви пиѣнию ми данъ бѣ
верѣсти ви здрѣво и вѣло и ѡ всѣмъ добрѣ и ми бѣжимъ хѣтѣ-
нѣмъ здрѣво сѣмо. И да зна племенѣство ви за ваше властеле и
граждане милѣновикѣ богдана и божитка и влахѣтѣс дрѣжали сѣ
цѣрнѣс по земли гоѣтва ми и колико да сѣ дрѣжали цѣрнѣс намъ
сѣ васъ нашъ дългъ изѣправили и платили. И на разлогѣс ни нѣсѣс
встали ничимъ кривѣ · тѣкмо прави и за този ѣа списахъ пле-
менѣствѣс вашѣмъ да знатѣ нѣрѣ ни нѣсѣс встали ни сѣ недномъ
дългъ · тѣкмо прави и по момѣмъ ви члѣвѣс добродѣтелѣс
сакѣс послахъ овѣзи книгѣс по приѣѣвѣцѣс(!) · како да зна вашѣ пле-
менѣство · нѣрѣ ни нѣсѣс сѣ томъ кривѣ и богъ ви вѣли племенѣ-
ство ви лѣкто · сѣ · ц · к · с · индиктиѣнъ · дѣ ·

† заповѣдию гана ми кнеза властель и ја рѣско логофеть все 15
више писанно исписахъ ѿ рѣчи на рѣчи изъ листа гана · гюргѣ кон
досла ганѣ кнезѣ и властельмъ за ѿслобогненъ мнѣшниковикъ за цѣни.

Русков препис у књ. Div. Not. 1414 стр. 203. — П. II, 79;
Год. III, 446.

171. На молбу Дубровчана опраштају штету коју су им учинили неки Дубровчани

1423, 1. јуна

† ѿ гана гюргѣ племенитимъ и многопоч-
тенѣмъ и нашомъ братини и добрѣмъ приателѣмъ кнезѣ и власте-
лемъ владѣцаго граа дѣбровника и всом ѿпкинѣмъ любовно поздрав-
ленъ и цю ни не писало племенство ви за живана за ждѣнка
сѣа раздѣсмо · да възѣ смо ми ради вашемѣ племенствѣмъ 5
добрѣ и правѣ волю сврѣши и не прѣсѣшати всако ваше молѣнъ
к намъ нѣ да ѣзна ваше племенство · нѣ ни сѣмъ сѣгрѣшили и четѣмъ
ѣчинили · а за този знаю и ваши трѣгѣ · да ако ни сѣмъ сѣгрѣ-
шили · и четѣмъ ѣчинили ѿ кѣда ни се моли ваше племенство
ваше ради любви · и добра ради волѣ некемо ви прѣсѣшати нѣ 10
мѣмъ працамо немѣ живанѣ и братѣ мѣмъ стенѣмъ и дрѣмъ имѣмъ маткѣ
рибичникю и благославлямо ѿ тоизи работи все цю ни сѣмъ сѣгрѣ-
шили сѣмъ всакѣмъ нашѣмъ добрѣмъ колѣмъ а да си понѣ тамо
свободно безѣ всаке наше забаве · и кѣде имѣ не хѣтѣнъ ѿпетѣ
да си дохѣде ѿвамо сѣмъ трѣгѣмъ и да си трѣгѣ по земли гѣтѣ 15
тва ни. И ѿвѣнше цю ни сѣмъ дрѣжали цѣни по земли гѣтѣ ни ·
все ни сѣмъ исправили и платили и на разлогѣ сѣмъ прави ѿстали и
затози ѣписасмо племенствѣмъ ви вашемѣ да ви не ѣ знанъ и по-
сласмо чѣвка нашего марка да мѣ не за волѣмъ вѣрованъ и весели
вѣмъ племенство ви · повелѣнъмъ гѣгѣ мааре и гана гюргѣ пи- 20
сана въ лѣто · 2 · 2 · 2 · 2 · индиктиѣ · 2 · июня · 2 · вѣлкашинъ писа-
лѣто рожѣства гана тисѣцно четѣмъ ста и два десѣти и
четверѣто лѣто мѣца января · 2 · дѣмъ заповѣдью гана ми кнеза
марина симѣе растикѣ и негова избранога малога вѣкѣа ја рѣско

логофеть исписахъ више речено изъ листа кон досла гѣгѣ маара 25
и ганѣ гюрагѣ кнезѣ и властельмъ дѣбровчѣмъ а по своемъ члѣкѣ
по маркѣ.

Русков препис у књ. Div. Not. 1423—1424. стр. 53. —
П. II, 96.

172. Разрешница рачуна Степше Тврдисалића

1423 пре 16 децембра

† ѿ гана гюргѣ племенитимъ и многопочтенѣмъ и нашѣмъ
добрѣмъ приателѣмъ кнезѣ владѣцаго граа дѣбровника и ѿпкинѣмъ
всомъ любовно · поздравленъ и да зна племенство ви за вашѣ
властелина стѣпшѣмъ тврдисаликѣмъ ерѣ не дрѣжалъ нашѣ цѣни и
ковниѣмъ сѣмъ ѣцѣномъ и цю не намѣ билѣмъ дѣжанъ исправили ни 5
не и платили и на разлогѣ нѣ не ѿ тѣхѣзи работахѣмъ ѿстали правѣ
и тога ради ви ѿвози ѣписасмо да не ѣ знанъ племенствѣмъ ва-
шемѣмъ и вѣли ви вѣмъ племенство ви.

† заповѣдию гана ми кнеза живана гѣчетикѣмъ и неговѣмъ избарѣ-
нѣмъ малога вѣкѣа ја рѣско логофеть исписахъ више писано изъ 10
листа кон славни ганѣ гюрагѣ вѣлковикѣмъ досла кнезѣ и властельмъ
мѣца декемвриѣ · 2 · дѣмъ лѣто рожѣства хрѣтва тисѣцно и че-
тири ста и два десѣти и третѣмъ лѣто.

Русков препис у књ. Div. Not. 1422—1424. стр. 47. —
П. II, 95.

173. Препоручује Дубровчанима да калуѣерима јерусалимским исплате доходак

1424 јуна

† ѿ гана гюргѣ племенитимъ и многопочтенѣмъ и нашѣмъ
добрѣмъ и приателѣмъ кнезѣ и властельмъ владѣцаго граа дѣбров-
ника и всом ѿпкинѣмъ любовно поздравленъ властелинѣмъ сѣмъ тисѣ
старѣци ѣерусалимѣмъ никанѣдрѣмъ и гавриѣмъ вѣли ѣ гана дѣнѣта

25.03.201

и ѡѣде ѡ наѣ и паки погѡше тамо к ваѡмъ племѡство ви да имъ 5
исправите цю имъ не ѡбично и веѣли бѣ племѡство ви

Споља: † племѡнитимъ и многопочтенимъ и нашон братѣи и
добримъ приателѣмъ кнезѡ и влаѣтеломъ владѣщаго граа дѡбров-
ника и в'сон ѡп'кине

Ориг. у књ. Div. Sanc. 1422. — Сп. XI, 75.

XLI ТЕФАЛИЈА ЛАЗАРЕВ ГОИСЛАВ

174. Дубровчани протестују што је од једног
њихова грађанина наплатио више него
што је дужан

1388. 1. октобра

† *ā·t·p·i· l'k'tь ѡмъ роцѣа хриѣтова прѣви дѣмъ мѣсеца октѡбра
а се исписахъ ѡа видошъ книгѡ по заповѣди гана кнеза николѣ
гѡндѡлика кога почине сикон

ѡмъ владѣщаго и ѡмъ властѣа граа дѡбровника гонславѡ кефа-
лин кнеза лазара и пѡргаромъ новобрѡсцѣмъ любовно поздрав- 5
ленѣ ѡвѣдѣсмо како сте срезали кѡдѣлина дабѡевикѡ нашега дѡ-
бровчанина за дългъ илие прѣдонѡвикѡ и ѡзели мѡ сте ·k̄z̄· литарѡ
сребра толико колико нѣ кривѡ илиа нѣре намъ не кнезѡ писалѡ да
не дължѡнѡ илиа ·d̄· литарѡ а ви се сте посегли за ·k̄z̄· ви вѣсте
ако сте с правдомъ ѡчинили кѡда кнезѡ тон ѡвѣ не ке мѡ драго 10
бити а ми се некемо тоган оглѡшитъ искати кемо како ѡчнемо
ѡмѣкти нѣре за милостѡ гана кнеза хѡке о семъ ѡправитъ како ганѡ
и ѡпишите намъ нѣсте ли ѡзели кѡдѣлинѡ на плѡно за илию
·k̄z̄· литарѡ да се ѡмѣмо колико платити на илии

Препис у књ. Div. Sanc. 1388. — П. II, 41; Сп. XI, 102.

XLI ДАБИЖИВ ЧИХОРИТЪ

175. Одговара Дубровчанима да не може
плаћати штету коју од њега траже

(око 1380—1390)

† кнезѡ и сѡдѣмъ (!) и власеломъ и всон ѡпчини дѡбровачькои ѡмъ
вашега слѡге и младнега дабижива чихорича смирено поклоненне
како господи ви богъ и ваша милостѡ цю сте заповѣди мени своѡмъ
слѡзи плачати а тѡ ви добри богъ како е право властеле да ѡго- 5
вори хъ со ѡними коеводами нитѡко ми не хъти пристати ни ѡ
ѡдне ричи ке ви заповѣдате мени да васѡ молѡ како господѡ
немонте мене свога сръчана слѡге ѡмъ себе ѡмъгонити ерѡ ви ни
право ерѡ властеле лоша ни ѡ мене и ѡ монхѡ лѡди зато ми
простите тога не могѡ плачати а цю ви било ѡ мене и ѡ монхѡ
лѡди а ви рекли ѡно ви било на вашѡ частѡ да молѡ васѡ како 10
господѡ немонте ме ѡмъ себе ѡмъгонити ѡчините цю е право и богъ
дѡи власеломъ

Споља: кнезѡ и сѡдѣмъ и власеломъ

Оригинал у књ. Div. Sanc. 1411. — Сп. XI, 24.

XLII КРАЉ СТЕФАН ДАБИША

176. Разрешница рачуна Драгоја Гучетића
и дружбе му

1392, 6 марта

† Ба име хѣа аминѡ Краѡвѡство ми даѡ васѡкомѡ виднѡне саднѡ-
немѡ и посѡдѡнемѡ како драгонѡ гѡчетићѡ з братиѡмъ и з дрѡжѡ-
вомъ свонѡмъ дрѡжа царинѡ каменничѡ всѡмъ гѡдѡмъ з а гѡча
тврѡтка краѡ и наѡдѡсмо да сѡ почтѡно и скрѡшено дрѡжали и
платили речѡнѡ цѡрѡнѡ ганѡ тврѡткѡ краѡю и ѡ ничѡмъ не ѡстали з
дължни и кѡпи драгонѡ з братиѡмъ и новѡкѡ маѡедѡлѡ зѡ вра-

25.03.201

тишомъ ѿ гана тврѣтка краља сребреницъ и поноръ 8 опѣшнихъ
и наидосмо да драгоу з братишомъ почтено и свршено плати
гана Тврѣткъ краљ васъ свою половицъ ие ихъ достояше платити
речене црѣне и за касе ине работе вола даге кон не ималъ 10
драгоу и негова братиа съ ганомъ тварткомъ краљемъ вола са
мноу краљемъ давишомъ 8 васемъ уста правъ драгоу и негова
братиа и ни чимъ недѣлжанъ и зато гоѣпољство ми заповиди
зписати сии лиѣть и сззи повелю свокоу драгоу и негови
брати да сѣ свободни и ничимъ недѣлжни устали и да ихъ не 15
могъ ѿ селъ напѣдъ питати ни дѣлжити ѿ краља давиша ни ни
ганъ восаньски за нѣдне царине или работе или дѣлге или оправе
ѿо годи сѣ имали чинити или опраляти драгоу з братишомъ съ
ганомъ краљемъ тварткомъ вола са мноу краљемъ давишомъ а
томъ васемъ рѣчници и свидоци дворьски нашъ голакъ драгосла- 20
вићъ и иванъ радивоевићъ нашъ вѣрнии ставилацъ и ганъ жоре
нашъ вѣрнии и вазлюблени протовистниаръ и попъ милацъ нашъ
почтени капеланъ писано ва лѣта рождества христова .ѿ.ѿ.ѿ. и ѿ
лѣто шести дѣнь мѣца марьча.
ѿа рѣско синъ мешѣтра кристофала лѣкара логофетъ дѣбровъчкн 25
писахъ сѣ повелю више писанъ къ повелю донесе радославъ шемъ-
ковићъ а по заповѣдъ гана кнеза мишета вѣсалавића и негова
малога вѣћа.

Русков препис у књ. Div. Sanc. 1392, — П. II 45; Сп XI, 102

**177. Овлашћује Драгоја Гучетића да може на-
платити од Новака Маћедола 95 литара
фина сребра што је њему, краљу, остао
дужан.**

1392, 6 марта

† Ка име хриѣта аминъ Краљство ми дае васакомъ видини
да драгоу гучетићъ з братишомъ и новакъ маћедолъ з бра-
тишомъ кѣпише ѿ гана краља тварька ва лѣта рождества хри-

ста .ѿ.ѿ.ѿ. и .ѿ. мѣца марьча царинъ сребреничкъ и понора за ѿ.
годица за всако годице по четири ста и ѿѣ литаръ фина сребра 5
изполице половица реченихъ царинъ драгоу з братишомъ а поло-
винъ да има дрѣжати новакъ маћедолъ з братишомъ и драгоу
своишомъ братишомъ плати свршено и пољтено васъ нихъ дѣхъ (!)
ѿо на нихъ сташе платити и ѿ бивѣше два на десете дѣни ѿ не
додрѣжаше рѣне црѣне скрозни смѣть тварѣтка краља и ѿбивѣши 10
ине црѣте кон сѣ имали реченихъ царинъ и ѿбивѣши ѿ сѣ дали
8 сребри 8 свити и 8 поставѣцихъ и 8 пѣтыца висеръна и ѿ-
бивѣши за пѣстъ сребреницъ ѿбивѣши васе више писано и зчи-
нивъ васъ чистъ разлогъ уста дѣлжанъ краљствѣ ми новакъ ма-
ћедолъ з братишомъ деветъ десетъ и петъ литаръ фина сребра и за 15
таи дѣлгъ новаковъ и братиѣ негове не хѣтѣсмо платити драгоу
и негови брати ѿо имъ уста дѣлжанъ ганъ краља тварѣтко за
многе потрѣбе и работе и не хѣтѣсмо имъ платити ѿо зѣе краља
тварѣтко алѣвизъ братъ драгоу гучетићъ алѣвизъ на зѣре висера и
папѣра и за то ѿ краља давиша дасмо драгоу гучетићъ и негови 20
брати и васакомъ ѿ нихъ васъ нашъ моћъ и крѣпостъ правѣдъ и
вѣрованиѣ да ѿ данасъ наприѣдъ мѣсто насъ 8 дѣбровъчкн и 8
внетѣке и по васихъ странахъ драгоу и негова братиа и васаки
нию може питати и зѣети на правѣдъ и изканъ правѣде на по-
вакъ маћедолъ и негове братиѣ и васакога нию наше црѣнике и 25
како ѿнезъ кои сѣ дрѣжали црѣне наше а не доплатили до де-
ветъ десетъ и петъ литаръ фина сребра толикъ моћъ крѣпостъ
швласть правѣдъ и вѣрованиѣ да има драгоу и негова братиа
и васаки нию сѣпротѣвѣс новакъ рѣчномъ и негови братиѣ васакога
нию како на царѣнике дѣлжѣнике наше коликъ не ималъ краља тварѣтко 30
8 животи вѣде и коликъ ѿ краља давиша ималъ ганъ и налѣ-
стникъ 8 гоѣпољствѣ и васемъ иноу ганъ тварѣтка краља а томъ
рѣчници и свѣдоци дворьски краљства ми голакъ драгославићъ
и кнезъ драгићъ хрѣватинићъ и нашъ вѣрнии и вазлюблени про-
товистниаръ жоре и нашъ почтени капеланъ попъ милацъ и юри 35
волетићъ писано на цѣчени 8 дворихъ рѣчнога налѣстни-
ара жорете ва лѣта рождества христова на .ѿ.ѿ.ѿ. и ѿ
шести дѣнь мѣца марьча

25 03

та рѣско сѣмъ мѣцра крестофаа лѣкара лѣгофетъ дѣбровачки пи-
сахъ се врѣхъ писано ко донесе радославъ шемьковичъ ѿ гана кра-
восаньскога а по заповѣдъ гана кнеза мѣшета вѣбаличича и
негова малаго вѣћа

Русков препис у књ. Div. Sanc. 1492. — П. II, 46; Сп. XI, 102.

178. Потврђује повеље о трговини својих претходника.

1392, 17 јула у Лушцима у Доњим Крајевима.

Ка начетахъ ѿца. Ка исполнѣнѣ¹ сѣа. И савѣтнѣ² свѣтаго дѣа.
Иже ва начетахъ небеса дивнѣ³ стврѣженѣ⁴ стврѣди и васа-
лен⁵ю⁶ своєю волю⁷ ѿснова за милосрѣ⁸ же⁹ мило¹⁰ти сниде с
небесе¹¹ на землю¹² чловеколюбно¹³ и падыше члове¹⁴че¹⁵ сѣштво
прѣстѣленѣ¹⁶ собою ѿбоживъ¹⁷ на небеса вазведе. Онѣмъ¹⁸ же вса
ѿ невитна ва витнѣ састална више. Онѣмъ же и погивѣше ѿвѣ¹⁹
домъ изравиле²⁰ ва истинномъ пастирѣ²¹ и вѣ²² вседръжителю²³
вазвращене више. Онѣмъ же и кѣфтрѣ²⁴ цѣ²⁵си по все²⁶и²⁷ васеленно²⁸
стврѣжа²⁹ се | и красе³⁰се се славетъ вѣ³¹ вседръжителю. Оакоже
же и азъ стефанъ давиша по мило³²ти его божѣ³³ва³⁴. Краљ сръ³⁵
блѣ³⁶мъ босни и прѣморю³⁷ спо³⁸бленъ вих цѣ³⁹тѣковати ва землахъ
родителъ и прародителъ нашихъ⁴⁰ творе правдѣ⁴¹ и изпра⁴²мѣ пра-
вила чинѣ мило⁴³ти и записани⁴⁴къ вирѣ⁴⁵ же дае градовомъ и вла-

Имају две копије (а, б.) у Cod. Rag. л. 32б. и 64б. с овим
одступањима (изостављене речи нису означаване већ само гра-
матичке разлике).

1 вѣ... вѣ исплѣн. б. — 2 дивнѣмъ стврѣженѣмъ а. дивнѣмъ
стврѣженѣмъ б. — 3 васеленю б. — 4 волю б. — 5 милосрѣ⁸
еже б. — 6 небесе а. б. — 7 земли а. б. — 8 чловеколюбно а.
чловеколюбно б. — 9 члове¹⁴че б. — 10 прѣстѣленѣмъ б. — 11
ѿбоживъ б. — 12 тнѣмъ а. — 13 израилевъ а. б. — 14 пастирѣ а. б.
— 15 вседръжителю б. — 16 игрифтѣ(!) а. кифтри б. — 17 свѣ¹⁹
морю б. — 18 божества а. божастка б. — 19 прѣморю а. босне и прѣ-
морю б. — 20 нашихъ а. нашихъ б. — 21 записани а. б. вирѣ а.

данѣ²²мъ малнѣмъ же и велици²³мъ²⁴ всако²⁵и²⁶ же по досто²⁷ѣннѣ²⁸
его и тако састѣ²⁹ти³⁰ ми се кра³¹вѣтѣ³²сѣ ва мирѣ и ва слави³³
И тагда³⁴ прѣдоше³⁵ ва слави дворъ кра³⁶вѣтѣ³⁷ка ми ѿ трѣ³⁸тивъни³⁹цѣ⁴⁰
племенити и мѣ⁴¹дрѣ мѣ⁴²жнѣ⁴³ славно⁴⁴го⁴⁵ града дѣбровника властеле
и покансарѣ стѣфанъ⁴⁶ лѣкарѣви⁴⁷чъ и ра⁴⁸фанъ гѣ⁴⁹чети⁵⁰чъ сѣ поч-
теними и многоци⁵¹ни⁵²ми дари⁵³ и частѣ⁵⁴ми ѿ реченно⁵⁵го града
дѣбровника властелъ и ѿ⁵⁶шѣ⁵⁷ни⁵⁸е и тнѣ речени покансарѣ са вса⁵⁹
кою любовью⁶⁰ насъ ис⁶¹канѣ и ѿпра⁶²манѣ за свѣ⁶³те⁶⁴ и за за-
конѣ и за свѣ⁶⁵одѣ⁶⁶чнѣ⁶⁷ реченно⁶⁸го града кое сѣ имали ѿ по-
вѣ⁶⁹лахъ с родителъ и прародителъ нашихъ⁷⁰ з господомъ сръ⁷¹бъ-
скомъ рашкомъ и босаньскомъ како да вѣ⁷²смо и ми⁷³ по ѿбичаю
речене господа нѣ⁷⁴мъ⁷⁵ потврѣ⁷⁶дили и ѿстанѣ⁷⁷зити⁷⁸ли прѣ⁷⁹внѣ⁸⁰хъ на⁸¹
шихъ⁸² свѣ⁸³одѣ⁸⁴чнѣ⁸⁵ законѣ и свѣ⁸⁶тѣ⁸⁷ и повѣ⁸⁸ле⁸⁹ господа сръ⁹⁰бъске
рашке и ко⁹¹снѣске. И ми⁹² савѣ⁹³нѣ⁹⁴ви⁹⁵е и раз⁹⁶снѣ⁹⁷ви⁹⁸е нѣ⁹⁹хъ¹⁰⁰ подобне
раз¹⁰¹снѣ¹⁰²е и прѣ¹⁰³ли¹⁰⁴чнѣ¹⁰⁵ прѣ¹⁰⁶ни¹⁰⁷е и имавѣ¹⁰⁸ше свѣ¹⁰⁹тѣ¹¹⁰ с прѣ¹¹¹високомъ
госпо¹¹²мъ вѣ¹¹³даровани¹¹⁴омъ ми кра¹¹⁵лѣ¹¹⁶цѣ¹¹⁷мъ кѣ¹¹⁸р¹¹⁹ Еленѣ¹²⁰мъ и с
властели и вѣ¹²¹лѣ¹²²можамъ кра¹²³вѣ¹²⁴тѣ¹²⁵ка ми. Сат¹²⁶ворѣ¹²⁷ мило¹²⁸тѣ¹²⁹ кра¹³⁰вѣ¹³¹-
ство ми рѣ¹³²чнѣ¹³³мъ градъ дѣбровникъ и властеле¹³⁴мъ¹³⁵ и ѿ¹³⁶шѣ¹³⁷ни¹³⁸и¹³⁹
дѣбровачкои по сѣ¹⁴⁰хъ нашихъ листи¹⁴¹хъ¹⁴² и повѣ¹⁴³лахъ за нѣ¹⁴⁴хъ¹⁴⁵
сръ¹⁴⁶чанѣ¹⁴⁷тѣ¹⁴⁸во пот¹⁴⁹врѣ¹⁵⁰дисмо¹⁵¹ намъ все повѣ¹⁵²ле¹⁵³ рѣ¹⁵⁴чнѣ¹⁵⁵ господа сръ¹⁵⁶бъске
рашке и босаньске и повѣ¹⁵⁷лю гѣ¹⁵⁸а кра¹⁵⁹лѣ¹⁶⁰а стѣ¹⁶¹фана тврѣ¹⁶²тка кою
ѿ¹⁶³чинилъ речено¹⁶⁴мъ градъ дѣбровникъ по¹⁶⁵ лѣ¹⁶⁶кти¹⁶⁷ рѣ¹⁶⁸жѣ¹⁶⁹тѣ¹⁷⁰ хрѣ¹⁷¹сто¹⁷²ва¹⁷³

22 владанѣемъ а. б. малнѣмъ б. велици²³мъ а. велицемъ б. —
23 досто²⁴ѣннѣ а. б. — 24 састѣ²⁵ти б. — 25 тагда б. — 26
прѣдоше а. — 27 трѣ²⁸стени²⁹цѣ б. — 28 мѣ²⁹дри мѣ³⁰жнѣ а. б. — 29
славно³⁰го б. — 30 покансарѣ стѣфанъ а. б. — 31 гѣ³²чети³³чъ сѣ поч-
почтеними а. б. многоци³⁴ни³⁵ми а. многославнѣми б. дари а. — 32
покансари а. покансарѣ б. са свакою любовью а. б. — 33 свѣ³⁴те а
свѣ³⁵те б. — 34 собо³⁶чнѣ а. собо³⁷дѣ³⁸чнѣ б. — 35 родителе³⁶мъ и пра-
родителе³⁷мъ нашихъ а. родителъ нашихъ б. — 36 нимъ а. б. —
37 прѣ³⁸внѣ³⁹хъ нашихъ а. — 38 свѣ³⁹одѣ⁴⁰чнѣ а. свѣ⁴¹одѣ⁴²чнѣ б. — 39.
свѣ⁴⁰те а. свѣ⁴¹те б. — 40 раз⁴²снѣ⁴³ви⁴⁴е нѣ⁴⁵хъ а. — 41 прѣ⁴⁶ли⁴⁷чнѣ а.
— 42 свѣ⁴⁸тѣ сѣ прѣ⁴⁹високомъ господомъ вѣ⁵⁰даровани⁵¹омъ ми кра⁵²лѣ⁵³цѣ⁵⁴мъ
кѣ⁵⁵р а. свѣ⁵⁶тѣ б. — 43 сат⁵⁷вори а. сат⁵⁸вори⁵⁹хъ б. — 44 сѣ⁶⁰хъ
ли⁶¹стѣ⁶²хъ а. сѣ⁶³хъ нашихъ листѣ⁶⁴хъ б. — 45 нѣ⁶⁵хъ а. б. — 46
по⁶⁶ ли⁶⁷стѣ а.

·ѿ·ѿ·ѿ·ѿ· миѿа апрѿла ·ѿ· дѣнь⁴⁷ и ннѣ все повелѣ и свободоу⁴⁸ за-
коне и звѣ⁴⁹те⁵⁰ прѣднѣ и послѣднѣ⁵¹ кое е нѣмь⁵² 8чинилъ и за-
писалъ⁵³ рѣчи гдѣ краѿ стефанъ тврѣтко да е до вика⁵⁴ рече-
номъ градъ и егѡ⁵⁵ шпѣ⁵⁶ни тврѣдо и непорочно нами и нашими
послѣдними⁵⁷ паче да сѣ всегда⁵⁸ станокити 8 вси⁵⁹хъ рѣ⁶⁰ни⁶¹хъ по-
велѣхъ и 8 законѣхъ звѣ⁶²ти⁶³хъ и свободоу⁶⁴ни⁶⁵хъ речене господа
срѣ⁶⁶вѣске рашке и боснѣске. И речени властеле и поклиса⁶⁷ре⁶⁸ града
дѣбровника прѣмише⁶⁹ и завезаше се краѿвѣ⁷⁰тѣ⁷¹хъ ми давати ѿ рече-
нога града и шпѣ⁷²ни⁷³хъ срѣ⁷⁴вѣски доходакъ двѣ тисѣ⁷⁵ни пер⁷⁶пера динари
дѣбровачки⁷⁷хъ всако годице на дмитровъ дѣнь по законъ и звѣ⁷⁸тѣ⁷⁹хъ⁸⁰
како сѣ давали нашѣмъ братѣ сѣтопочивѣ⁸¹шемъ гдѣ краю сте-
фанъ тврѣтѣ⁸²хъ. И на то више писанно прѣсегохъ⁸³ азъ рѣ⁸⁴чи краѿ
стефанъ дабиша и сѣ вѣ⁸⁵дарованномъ ми господи⁸⁶шѣ⁸⁷ краи-
цѣ⁸⁸мъ кѡ⁸⁹р ѿ⁹⁰лено⁹¹мъ ·на сѣто⁹²мъ евангѣ⁹³льи⁹⁴ и на часномъ крѣ⁹⁵ти
госпо⁹⁶ди⁹⁷ и сѣ властели краѿвѣ⁹⁸тѣ⁹⁹хъ ми. 8 воеводомъ хрѣ¹⁰⁰воемъ.¹⁰¹
8 воеводомъ влаткомъ 8сорскимъ. 8 кнеземъ¹⁰² стипоемъ хрѣ¹⁰³ва-
тинимъ. 8 кнеземъ¹⁰⁴ радосавом прѣ¹⁰⁵винимъ.¹⁰⁶ 8 кнеземъ¹⁰⁷ до-
бросавомъ дивошеви¹⁰⁸мъ. 8 те¹⁰⁹фачи¹¹⁰шѣ¹¹¹мъ катал¹¹²шѣ¹¹³мъ. 8 кне¹¹⁴зе¹¹⁵мъ¹¹⁶
го¹¹⁷вкомъ¹¹⁸ драгосали¹¹⁹мъ ·жѣ¹²⁰паномъ тврѣ¹²¹дисавомъ тѣ¹²²нцомъ. 8 кне-
земъ¹²³ вѣ¹²⁴лчи¹²⁵номъ¹²⁶ влатковимъ 8 кнеземъ¹²⁷ вонсакѣ¹²⁸мъ вое¹²⁹во¹³⁰дѣ¹³¹
димъ. 8 кнеземъ вѣ¹³²лкъ¹³³цѣ¹³⁴мъ на¹³⁵рѣ¹³⁶тичи¹³⁷мъ. жѣ¹³⁸паномъ радоемъ
радосали¹³⁹мъ ·жѣ¹⁴⁰паномъ ю¹⁴¹ремъ¹⁴² тихъ¹⁴³чиновимъ ·з дворѣ¹⁴⁴скимъ¹⁴⁵
станѣ¹⁴⁶цѣ¹⁴⁷мъ прѣ¹⁴⁸кѣ¹⁴⁹шимъ¹⁵⁰. И семъ 8тврѣ¹⁵¹жѣ¹⁵²нъ и непорочнъ вѣ¹⁵³ти¹⁵⁴

47 апрѣла ѿ данъ а. б. — 48 свободчине а. — 49 послѣднѣ
б. — 50 нимъ а. б. — 51 8чинилъ б. и записалъ а. б. — 52 вика
а. вѣка б. — 53 неговн а. — 54 нашими послѣдними а. нашими
послѣдними б. — 55 всегда а. — 56 свнѣхъ реченихъ а. свѣхъ рече-
ни⁵⁷хъ б. — 57 законнѣхъ и звѣ⁵⁸ти⁵⁹хъ и собочтинахъ а. законѣхъ и
звѣ⁶⁰ти⁶¹хъ б. — 58 поклисари а. поклисарѣ б. — 59 прѣмише а. б.
— 60 двѣ тисѣ⁶²ни перѣ⁶³пера динари дѣбровачни⁶⁴хъ. б. нечитко. —
61 звѣ⁶⁵тѣ⁶⁶хъ а. нема б. — 62 прѣсегохъ а. б. — 63 господомъ а. б.
— 64 крѣ⁶⁷стѣ⁶⁸мъ господи⁶⁹ю а. крѣ⁷⁰жѣ⁷¹мъ господи⁷²емъ б. — 65 кнеземъ а. —
66 кнеземъ а. б. — 67 прѣ⁷³виникѣ⁷⁴мъ а. б. — 68 те⁷⁵пачи⁷⁶шѣ⁷⁷мъ б. —
69 го⁷⁸вкомъ а. б. — 70 вѣ⁷⁹лчи⁸⁰номъ а. б. — 71 вѣ⁸¹лкъ⁸²цѣ⁸³мъ а. вѣ⁸⁴лкъ⁸⁵цѣ⁸⁶мъ б.
— 72 гю⁸⁷ргѣ⁸⁸мъ а. б. — 73 дворѣ⁸⁹скимъ а. дворѣ⁹⁰цѣ⁹¹мъ б. — 74 прѣ-
кѣ⁹²шимъ а. — 75 непорочнъ б. бити а. б.

до вика⁵² нашего и нѣ⁷⁶хъ ·тко ли ви снѣ потврѣ⁷⁷ли али порѣ-
жалъ да сѣ все⁷⁸ клетви на немъ пале и да е клетъ вѣ⁸⁰омъ ѿ⁸¹цѣ⁸²мъ
и сѣ⁸³номъ и сѣ⁸⁴тимъ⁸⁵ дѣ⁸⁶хомъ и всими вѣ⁸⁷гъ 8годи⁸⁸чними ·писано
ва честити⁸⁹ вѣ⁹⁰и⁹¹ краѿвѣ⁹²ства ми 8 до⁹³лнѣ⁹⁴хъ краи⁹⁵хъ 8 лѣ⁹⁶шнѣ⁹⁷-
цихъ⁹⁸ рѣ⁹⁹кою срѣ¹⁰⁰чанаго ми сѣ¹⁰¹гѣ¹⁰² ѿ¹⁰³маша Лого¹⁰⁴фѣ¹⁰⁵та ·по¹⁰⁶ лѣ¹⁰⁷ти
тогда господа хрѣ¹⁰⁸ста рѣ¹⁰⁹жѣ¹¹⁰нина¹¹¹ ·ѿ·ѿ·ѿ· и дрѣ¹¹²го лѣ¹¹³тѣ¹¹⁴ миѿа ю¹¹⁵лиа
·ѿ·ѿ· дѣ¹¹⁶нь¹¹⁷

65

СТЕФАНЪ ДАБИША МИЛОСТИЮ ІѢЯ БѢЯ КРАЉЪ СРѢ¹ВѢ²МЪ БОСНИ И ПРИМОРИЮ И ГОСПО³Ѣ КРАИЦЯ Кѡ⁴Р ѿ⁵ЛѢ⁶НЯ.

Курсивом на пергаменту, печат обешен: stepan dabissa
b. e. Rasiae — CC. 81; MS. CCVI.

76 вѣка нашего и ннѣхъ а. б. — 77 кѣ снѣ потврѣ⁷⁸ли а. —
78 свѣ б. — 79 свѣ⁸⁰ти⁸¹емъ а. — 80 доннѣхъ краи⁸²хъ а. доннѣхъ б. 8
лѣ⁸³шнѣ⁸⁴хъ а. лѣ⁸⁵шнѣ⁸⁶хъ б. — 81 хрѣ⁸⁷ста рѣ⁸⁸жѣ⁸⁹та а. — 82 данъ а.

179. Шаѣ посланика за доходак

1392, 17 јула на Чиховићима

† краѿвѣ¹тѣ²хъ ми всепочтенимъ и срѣ³чанимъ прѣ⁴телемъ кне⁵зѣ⁶
властелемъ и шпѣ⁷ни⁸хъ града дѣбровника ·что посламо к вамъ
наше⁹го срѣ¹⁰чанаго сѣ¹¹гѣ¹² кне¹³за стано¹⁴кѣ¹⁵ елѣ¹⁶шнѣ¹⁷чи¹⁸а за наше работѣ
и на¹⁹ише за до²⁰ходѣ²¹ке наше срѣ²²вѣске и стѣ²³нѣске цю намъ прѣ²⁴стѣ²⁵нѣ
тѣ²⁶ма цю ви рече крѣ²⁷дите мѣ²⁸ наше ти сѣ²⁹ рѣ³⁰чи писано на чихѣ³¹-
ви³²ни³³хъ ·ѿ·ѿ· дѣ³⁴нь мѣ³⁵ца ю³⁶лиа.

Спо¹ља: † краѿвѣ²тѣ³хъ ми почтенимъ прѣ⁴телемъ кне⁵зѣ⁶ власте-
лемъ и шпѣ⁷ни⁸хъ града дѣбровника

1392 adi 3 agosto

Оригинал у књ. Div. Canc. 1392. — П. II, 47, Сп. XI, 102.

180.

Исто

1392, 21 август

† краљства ми вѣсепочтенимъ и сръчанимъ прѣтелемъ кнезъ властелемъ и ѿпѣћини града дѣбровника: ѿто тамо: посласмо к вамъ: нашега: сръчаного савгъ: кнеза станого елашчића: за нашу работу: а наилише: за дохотъке наше сръбске: ки се има дати на дмитровъ дѣнь дви тисѣћи: перьперъ: а стоньски има се дати: на данъ стога власи петъ сатъ перьперъ

Споља: † краљства ми вѣсепочтенимъ и сръчанимъ прѣтелемъ кнезъ и властелемъ и ѿпѣћини града дѣбровника

1392 adi XXI agosto

Оригинал у књ. Div. Canc. 1392. — П. II, 48; Сп. XI, 102.

181.

Исто

1393, 18 фебруара у Сутисци

† краљства ми любовнимъ прѣтелемъ владѣцемъ и властелемъ дѣбровачцимъ да имате знати краљство ми зѣраво и весело и тожѣ смо ради сншати ѿ ваше любовне прѣзни и ѿто посласмо нашега всеръчаного савгъ гѣна протвистиѣара жорета вѣди вамъ згодно здайте ми по немъ стоньски доходакъ петъ сатъ перьперъ кои давате намъ на власи дѣнь и цю ви ре(че)ни гѣнь протвистиѣаръ ѿ наше стране вирдите мѣ наше ти сѣ рчи писано сѣ стисци мѣца фебруар ѿ дѣнь анто тогѣа рождѣства хрстова ѿ третне

Споља: † краљства ми любовнимъ прѣтелемъ владѣцемъ града дѣбровника сѣдицамъ властелемъ и ѿпѣћини

Die XX martii, 1393

Оригинал у књ. Div. Canc. 1392. — П. II, 50; Сп. XI, 102.

182. Препоручује Дубровчанима да даду
доходакъ могоришки Милиши

1392, пре 22 октобра

† краљства ми кнезъ и ѿпѣћини града дѣбровника или вамъ ћемо всако лѣто писати ѿ дохотъкъ ѿ милишинъ кога мѣ сте давали вазда и ѿцъ мѣ и стрѣцъ дайте мѣ могоришъ цю е неговъ доходакъ и всако лѣто

Споља: кнезъ и ѿпѣћини града дѣбровника

die XXII oct. 1393

Ориг. у књ. Div. Canc. 1342. — П. II, 53; Сп. XI, 102

183. Разрешница рачуна протовистиѣара Жорете

1393, 29 септембра

ва име ѿтца и сѣна и сѣтога дѣа аминъ Стефанъ дабиша мѣтию божиѿмъ краљ сръблѣмъ босни приморию хѣлѣсци земли дольнимъ краљемъ западнимъ странама зсѣр сѣли и подрѣнию да не вѣамо всакомъ чѣвѣкъ комъ се подоба да егда гѣ вѣгъ милосръбно приниче сѣ вишиѣ висотъ своѣгъ бождѣства прѣзѣ на ме своѣго раба и зчини ме наслѣдника въ земляхъ родителъ и прародителъ нашихъ по прѣставлени привисокаго гѣна брѣта нашего старѣшаго гѣна стефана тврѣтка исправаѣ правила въ бѣодарованьнихъ ми земляхъ паче же дѣлѣ власти и прѣмаѣ достоинне ѿ нихъ разлогѣ и вѣдѣкю ми въ пѣлни дрѣжави згора рѣчнихъ земалъ и тагѣа приде прѣдъ краљѣвѣтвомъ ми възлюблени и сръчани паче же вѣрѣни савгѣ краљѣвѣтвѣ ми гѣнь жоре дѣбровчанинъ нашъ протвистиѣаръ и моли сръчно и змилиѣно како да вѣѣмо ѿ неѣа прѣми разлогѣ ѿ неѣове власти протвистиѣарѣне и паки цю не дрѣжалъ цѣѣне и коморе за рѣчнога брѣта нашего стефана тврѣтка али сѣ кон не кѣпѣне билѣ а или с нами али сѣ рѣчнимъ краљемъ тврѣткомъ и мѣи кидѣвѣше неѣа вѣрѣни савжѣвѣ и смилиѣвѣше неѣа прѣдъ прошне и мољбе свѣтѣмъ краљѣвѣтвѣ ми влаѣтель кои тѣда вѣѣвѣ въ дворѣ краљѣвѣтвѣ ми кон сѣ зѣола писани свѣтѣрѣ мѣѣтѣ

ПОВЕЉЕ И ПИСМА

12

краљевѣтво ми и съ вѣлоубимо^м гѣно^м вѣодарованьно^м ми кра-
лицѣ^м к^р Блѣнѣ^м речном^ѣ протовистиарѣ^м реко^м мо^м мѣ прѣмѣ^т
разлогъ и прѣда намъ васъ кѣп^{но} павъ^н и вѣилать разлогъ ѿ
всѣга ц^и не речного краля твѣртка дръжалъ конѣ годи цѣрине кѣпанѣ
и коморе и пакѣ тако^е ц^ио не ѣ насъ дръжалъ коморе и цѣрине и
нашѣ кѣкю до данашнега мнѣх^мла дѣне ѿ всѣга намъ прѣда прави^т
павъ^н и вѣилать вѣон кѣпно разлогъ како прави вѣкръни сѣдга
прѣдъ краљевѣтва ми влаѣтели и влаѣтелички и мнѣ видѣвѣше
негове речне разлоге исти^нне и праве прѣмѣмо не како не досто-
ино за право и за павъ^но ничи^мре не цѣрѣе ни прѣрочне ни ѣзрѣ-
чне и зато сѣмѣи нашими листъми речного протовистиара ѿ³⁰
всѣга вѣсвоба^ммо и вѣсвоба^мисмо и нѣговѣ дѣтѣцѣ^м вѣкѣ вѣкома
и пакѣ видѣвѣше тѣи неговѣ вѣкрънѣтѣ^м ѣчинисмо мѣ навла-
ститѣ^м мѣтѣ краљевѣства ми и таки ш^н ни^м ѣвѣтѣ^м ѣчинисмо да
ц^ио гвде ѿ сѣлѣ ѣ нашон кѣки вѣпала али конѣ цѣрине и коморе
дръжалъ на прѣда али ц^ио не прѣне дръжалъ да га ѿ тога нѣтъкѣ³⁵
не има питати нѣднога разлога ѣ дѣбровникѣ ни звати изъ
дѣбровника на разлогъ ни нега ни неговѣ дѣтѣцоу ѣ вѣкѣи нѣ
мнѣ ни нашѣ послѣдни ни кто иноплемѣнни^к ере га ѣ все^м вѣсло-
во^мисмо и благослови^ммо за неговѣ вѣкрънѣ сѣдѣжѣѣ нега и не-
говѣ дѣтѣцѣ^м ѣ свѣдочѣство нашихъ влаѣтелѣ^м вана иваниша вѣнво^ме⁴⁰
хрѣво^ма тепачи^е батала^м кнеза привѣк кнеза дѣбровѣлава юрѣа
стѣпанѣкиа юрѣа радѣвѣнѣкиа и коча вѣнво^ме петра павловикиа
тко ли^к више писаньно исхрани^м(!) али прѣтворилъ да нѣма вѣчѣстѣ^м
мѣю правѣдници вѣ дѣнѣ сѣдѣни писа домашѣ логѣфѣтѣ по запо-
вѣди краљевѣтва ми мѣца сѣктѣтѣ^мврниа вѣ^м кѣ дѣнѣ ѿ рѣжѣстка⁴⁵
хрѣстова лѣтѣ^м ѣ. ѣ. ѣ. ѣ. лѣтѣ.

та рѣско сѣй мѣшра кристофала лѣкара логѣфѣтѣ дѣбровѣчки писахъ
се вѣрѣхъ писано ко донесе радѣлава шѣмѣковнѣ ѿ гана краля
вѣсанѣскога а по заповѣди гана кнеза павла гѣндѣликиа и неговѣа
изѣбранога вѣкѣа.

Русков препис у кн. Div. Sanc. 1392. — П. II, 54; Сп. XI, 103.

184. Шаље разрешницу рачуна протовистијара Жорете

1393, 15 октобра

† краљѣства ми почтени^м и лѣвовни^м прѣателѣ^м кнезѣ и вла-
стѣе^м и вѣпѣнни гра^м дѣбровника дасмо вамъ видѣти по сѣхъ
нашѣхъ листѣхъ ѣ кра^м стефанѣ давиша с^м моими влаѣтели прѣмѣсмо
разлогъ ѿ нашего сѣдѣа а вашѣга гражѣанина гана прѣтивѣстиа^м
жорете ѿ всѣхъ царинѣ^м коморѣ^м кѣпала^м ц^ио не дръжалъ за гана врата⁵
ми старѣшаго кра^м стефана твѣртка и пакѣ ц^ио не ѣ насъ дръжалъ
кѣкю нашѣ и царине и коморе и инѣ кѣпѣне ѿа всѣга прѣмѣсмо
прази павъ^н и вѣилати разлогъ вѣо^мкѣпа^м и видѣвѣше тѣ неговѣ
сѣдѣжѣѣ и вирѣ ѣчинисмо мѣ повѣлю свѣодѣнѣ и по^м ѣвѣтѣ мѣло^мтѣ
по^м нашѣ вѣсѣкю печать и зато молимо васъ како прѣателѣ¹⁰
што посласмо речнѣ повѣлю по нашемъ члѣкѣ по радѣлава шѣмѣ-
ковнѣю прѣмѣше ю изѣпишете ю ѣ вашихъ статѣстихъ закономѣ
вашимѣ а исѣписавѣше прѣдадите ю вѣ домѣ речного прѣвѣистиара

† писано вѣ дво^м краљѣства ми

мѣца окѣтѣбра ѣ. ѣ. дѣнѣ

15

Спо^мља: † краљѣ(с)тва ми почтени^м и лѣвовни^м прѣателѣ^м
кнезѣ влаѣтеле^м и вѣпѣнни гра^м дѣбровѣка
ниже: прими^мх на ѣ. ѣ. дѣнѣ мѣца окѣтѣврниа по радѣлава
шѣмѣковнѣю

Оригинал у кн. Div. Sanc. 1391. — П. II, 49; Сп. XI, 102.

XLIV КНЕГИЊА МИЛИЦА И КНЕЗ (ДЕСПОТ) СТЕФАН И ВУК

185. Моли Дубровчане да јој пошљу појас који је у залози

1392 пре 6 августа

† ѿ кнегинѣ милице и ѿ кнеза стѣпана вѣдѣвѣла^м
дѣбровникѣ и влаѣтелемѣ дѣбровѣчимѣ за ѣни по^масъ конѣ не ѣ

25 03

МАРИНА 8 ЗАЛОГЪ МАРИНЪ МИ ГОВОРИ ЗА НЪ ДА ГА ВЪТКЪПАЮ ДА
ДАТЕ МЪ ПОЯСЪ ДА ГА ДОНЕСЕ НА МОНИ ВЪКРЪК ДА МЪ ГА ВЪТКЪПАЮ
ЗА ЦЮ Н ЗАЛОЖЕНЪ АКО ЛИ МЪ ГА НЕ ВЪТКЪПАЮ А ГА ДА МЪ ГА ВЪСВОБОДЪ

Споља: † владѣиѣмъ граѣ дѣбровникъ и властѣмъ дѣ-
бровчкимъ

Оригинал у књ. Div. Сانس. 1392. — П. II, 51; Сп. XI, 102.

186. Дубровчани им одговарају да ће послати посланике, да остају при старим уговорима о трговини, и да жупан Никола нема шта тражити од оставе

1495, 7 декабря

Почтенои гѣи и всечѣнои калѣгериѣ гѣи кѣ Евгении
и кнезѣ Стефанѣ ѿ владѣщаго дѣбровчкаго кнеза и ѿ все ѿп'кине
срѣчно и въ всеѣ почтено поздравленіе . раздѣсмо цю намѣ писасте
а нре пишет да дошли к вамѣ наше властели . бѣгѣ не вѣ ѿ велика
вѣмене немо желѣли да дошлѣмо да гѣтко ви море знати коѣ
сѣ вѣмена дсила била и смеке . ато сѣди зима да ми мислимо
дослати вашои мѣти сѣ вѣменомѣ како кѣ и за болѣ и почтено
гѣтвѣ ки . а дѣвѣте и записе коѣ немо поставиѣ сѣ прѣславнѣмѣ и
сѣтопочившиѣ кнезоѣ на томѣ вѣзда стоимо и не мислимо до вѣке
потвориѣ . а дѣбровниѣ въ всакое вѣме неѣ кѣкѣ ваша како то не
билѣ цѣра стефана и сѣтопочив'шаго кнеза и дрѣге госпode срѣбьске .
и цѣно пишет за трѣговце да сѣ мѣшани . да то мореѣ знати .
нрѣ вси людѣи нѣксѣ еднаци . несѣ властеле и несѣ кметики . како
то дѣ срѣблѣѣ и по всеѣ свѣктѣ . а законѣ нѣкѣ ни неѣ слично да се
латининѣ за срѣбина ѿкляне ни срѣблинѣ за латинина нѣ неѣ за
конѣ како то не дѣ повели записано . да неѣ порота дѣбровчанинѣ
нигова дрѣжина дѣбровчан . и ти вси закони несѣ потврѣгнени
цѣремѣ стефаномѣ и сѣтопочившиѣ кнезоѣ и вама и всомѣ иноѣмѣ го
подоѣмѣ срѣбьскомѣ . и цѣо пишет за постарѣ жѣдпана николѣ ми до
звасмо прѣдѣ насѣ дѣкѣцѣ нашего властелина витка рѣчетики и дѣкѣцѣ
вѣраана ненадикѣ и пѣвѣра ѣкѣшики . и геѣрисмо имѣ за този . и

ѡмнѣ се многъ почѣдише томѣи николѣи исканью гдѣ рекѣ не чѣмо
 мѣ се ѡ ничемъ длѣжни · паче не ѡнѣ намъ длѣжны · да тко годѣ
 бѣде искати закономъ и по правдѣ ѡ дѣбровникѣ дѣбровникъ мѣ
 хокѣ по правдѣ и задоволеніи чинити нрѣ бжїимъ хотениемъ до ²⁵
 данасѣ нѣ се никомѣ потворилъ ни мислимо да се пот(вор)и ѡ
 селѣ напѣда · и вѣ въ ѡмножи гѣтво.

Лѣта рождѣства гдѣ ісуса хѣта тисщино и три ста и девѣть
дѣть и пето лѣто мѣца декемвриа 3. днѣ 8 дѣбровникѣ.

Русков концепат. — П. I, 4.

187. Дубровчани им захваљују на обећању да ће пазити њихове трговце, и моле да се не прогнају њихови трговци у Новом Брду, као што им је наређено да се за три дана иселе.

1396, 30 јула.

† Почтенои гѣи кѣ еѡгени и кнезъ стеѡанъ и влкъ ѡ владѣ-
щаго дѡбровчкаго кнеза ѡ все ѡпкине сръчно и въ все^м любимо
поклонение листъ мѣти ваше примисмо ѡ комъ гѣтво ви намъ
писаше нръ кѣте наше тръговце съблюсти и имати не ѡ все^м доѡѡ
пѡпорѡчене . на томъ захвалюемо многосръчно . а та^кези ви прѡво 5
за свое приатеи . и да гѣтво ви зна потомъ ѡписаше намъ
наши тръговци кои сѡ ѡ новомъ врьдѡ тѡжеки се нре имъ гѣтво
ви постави жестоко заповѣдь да се ѡ три дни да се имаю
дѡнки и испрати^т съ все^м изъ вашего владения . и този ви
много чѡдно намъ видѣти . а този ѡни не могѡ никако ѡчини^т 10
да такози не намъ видѣти нръ нѣки залъ члоѡкъ гѣтво ви на
то наве(де) а бѣ въ комѡ не все ѡбѡявлено нръ всакомѡ вашимъ
ѡзѡвише(нию) и все^м цю кѣ ви^т почтено гѣтѡѡ ви немо веѡи
лимо всѡ инѡ гоѡдѡ вашон чѣти и ваша мѣтѡ 25. 03
нръ смо ми възда били ваши сръчни приатеи и немо и ви^т 15
кѣмо . и дѡбровниѣ не ѡ сако вѣме билъ и не кѡкѡ ваша и ви^т

кне и гдѣ годи би се намирили вашъ члоуѣкъ не бисмо пощедити
нашѣхъ глаъ и нашега граа ѡбаровати га и съклясти да не приме
нѣкою четѣтѣ коли срамотѣ · молимо гптѣво ви многосерѣчно ваше
мѣтъ не каши тоган нашѣмъ чинити паче ваша мѣтъ вѣди съхра- 20
ните и и съблюдите гдѣ се болѣ гптѣво ви свиди и ваша их мѣтъ
свѣтѣи · молимо како ѡфамо да кне бити.

Дѣта глѣта тисѣщѣ и три ста и деветъ и шесто лѣто
мѣца люта · а · днѣ 8 дѣбровникѣ

Русков концепат. — П, I, 11.

188. Дубровчани им захваљују што им је изра-
дила код великог господара слободу тр-
говцима по њеној земљи, и препоручују
своје трговце који су пошли у Србље.

1396, 13 новембра

† Почтенон гптѣ куѣ Евѣннини и кнезѣ Стефанѣ ѡ владѣцаго
дѣбровчѣкога кнеза и ѡ все ѡп'кине поздравленине · примисмо листъ
гптѣво ви по комъ свидѣсмо нескровнѣ вашѣ мѣтъ к нама · како
гптѣво ви помѣчи се и испроси мѣтъ ѡ великаго господѣ нама
како да наши трговци словоако гредѣ по земли гптѣво ви с 5
трѣзми вѣзѣ свакоѣ забаве · на томъ захвалюемо многосерѣчно · а
такози ви не и право ерѣ сѣопочив'ши кнезѣ наше трговце лю-
блѣше и ѡздрѣжаше вѣ всакон слободѣ · такози ѡпвамо ерѣ
кне гптѣво ви · наше трговце любити и съблюдати · а сѣди нѣко-
лицѣ ѡ нашѣхъ трговцѣ пошли сѣ пѣтъ подѣкѣчлатѣ да тѣдѣзи 10
прогю ѣ сръбан · ерѣ воисками вѣсанѣсѣмни не могоше · инѣдѣ
проки · того ради молимо гптѣво ви толико ѡни колико дрѣзи
кон догю · и всѣдѣ кѣдѣ вѣдѣ наши трговци · молимо вѣдите
гптѣво ви прѣпорѣчени · како ѡпвамо · да кне бити и вѣзѣ нашега пи-
сана · и вѣ ви ѡмножи · 15
тисѣщѣ и три ста и деветъ дѣтъ и шесто лѣто мѣца же но-
вѣбра · гѣ · и днѣ 8 дѣбровникѣ

Русков концепат. — П, I, 12.

189. Дубровчани им одговарају да не могу по-
слати лекара, јер ни један није хтео ићи,
а они им као странцима под уговором
нису могли заповедити

1397, 12 августа.

† Ђсечѣтнон и вѣоу любимон гптѣ куѣ Евѣннини и почтенонѣ кнезѣ
Стефанѣ ѡ владѣцаго дѣбровчѣкога кнеза и ѡ все ѡп'кине мно-
госерѣчно поздравленине · листъ ваше млости примисмо и разѣ-
мѣсмо · ѡо нами ѡписасте за лѣкар · ѡ томъ вашон мѣти ѡвѣща-
вамо · вѣѣ еднѣ вѣѣ комѣ нѣ ниѣорѣ скровно ѡо годѣ бисмо и 5
за вѣкѣ дѣло ѡ сега ради бисмо колико за нашѣ дѣѣ а ерѣ за
лѣкар миѣ имамо на нама · и на платѣ · а подѣ свѣтъ и неѣ
людинѣ иностран'ци и вѣмѣнни а инѣдѣ не морѣма нѣ заповѣдѣтъ
ѡсвѣнѣ дѣбровника · да лѣче · да за вашѣ великѣ любовѣ миѣ зѣа-
смо к нама и гѣрисмо и ѡ насѣ и многѣ ихъ молисмо не да би 10
хѣтѣлѣ · кон ѡ нихъ поки и ѡвѣтовасмо миѣ ѡнѣзи платѣ кою
имаю ѡ ѡп'кине тѣзи да миѣ не и скрѣхѣ тога ѡо би-мѣ ваша
любовѣ · платѣла ѡномѣ кон би дош'лѣ и ѡни такози нама ѡ-
гѣрише сѣ вама имамо свѣтъ да ни не ѣснѣѣте ниѣдѣ послати
лѣчѣти · ѡсвѣнѣ дѣбровника да и този бисмо могли ѣчинити гптѣ 15
кнегинѣ и не сѣовѣ ради а и вѣсѣ ради · да ви видѣте ерѣ смо
людинѣ вѣмѣнни и старѣи много не морѣмо поки ерѣ не да · ѡвѣдѣ
по градѣ ходѣмо ѣ насѣ пѣтѣника нѣ зато молимо гптѣво ви не-
монте ни заѣрѣти за ѡкози ерѣ не хѣтѣше примити нашѣ мољѣѣ
ни платѣ а вѣѣ вѣѣ ми вѣсѣмо вѣели да погѣ. 20
вѣѣ августа 1397.

Русков концепат. — П, I, 14.

190. Дубровчани их моле да се заузму за њихове
трговце које су Турци невинѣ затворили

1397, 1. октобра.

† Ђсечѣтнон и хѣтолюкивон гптѣ куѣ Евѣннини и почтенонѣ кнезѣ
Стефанѣ ѡ владѣцаго дѣбровчѣкога кнеза и ѡ все ѡп'кине мно-
госерѣчно поздравленине · гптѣво да ви ѣзна ѣсан смо

25.03.20

како нашѣмъ тръгобѣмъ не дана забава ѿ тѣрчина и зато сѣ
 ѡздрѣжани и зарѣчени · а гѣтѣко ви зна ерѣ смо ми прѣдѣ се 5
 наше тръгобѣ на ѡзданиѣ и на съблюденіѣ гѣтѣко ви послали
 а безѣ тога не бисмо ихъ послали ни би ѡни могли · а · днѣ тамо
 стоѣтъ безѣ ваше мѣти · и зато молимо мѣтъ вашѣ наше тръ-
 гобѣ съблюдите и помозите како смо видѣли до днѣска ѿ
 ваше мѣти ерѣ сте съблюли и помагали и знамо ерѣ бѣжимо мѣ 10
 тию чвено(!) ви не прѣдѣ црѣмъ в'се и ваша мѣтъ зна ерѣ не црѣ
 ѡчинили и записали всѣмъ дѣбровч'цѣмъ тръгобѣмъ да могѣ
 слободно ходити тръговати кѣповати и продавати цю имѣ не годѣ
 по всоѣ црѣви земли · и ѡни записи и повелѣ црѣве има ихъ ваша
 мѣтъ · а право ви не помагати и стоѣтъ за дѣбровчане ерѣ не 15
 дѣбровниѣ билѣ кѣкѣ прѣвѣхъ вашѣхъ и сѣде не ваша кѣкѣ · и
 свѣхъ вашѣхъ и бити кѣ до вѣка · а за ѡнози цю нѣцѣ тѣрци
 франка и вакъшѣ за дѣцѣ фран'циашкѣ кою сѣ ѡкѣповали и
 тѣмѣ ихъ кривѣ · а ваша мѣтъ зна ерѣ ѡ томеѣ нѣкѣ сѣгѣшили
 ерѣ вѣтци живинѣзи и вси нѣзици ѡкѣпѣю ровове по в'сеѣ црѣви 20
 земли и дѣри ѡ брѣсѣ и поведе ихъ кѣде имѣ годѣ и ѡвѣдѣе мимо
 дѣбровниѣ мимоводе ихъ всаки днѣ и нашѣми ѡчимѣ този ви-
 дѣмо и никомѣрѣ забаве не даше а фран'ко и вакъша стоѣ в'се
 годишѣ тамо и не би имѣ ѿ никога забаве и кѣде ѡни погоше
 ѿ тѣде забавише ѡнѣмъ кои не бѣхѣ ничимѣ кривѣ ни повин'ни 25
 ни ѡ томѣ радили и ако биѣ тѣрци искали франка · и вакъшѣ
 или правѣхъ или кривѣхъ вольно имѣ не да нѣ право да дрѣ-
 зѣмъ тръгобѣмъ за нихъ забавляю ерѣ за · а · кои би хотѣли злѣ
 ѡчинити нѣ право да в'се тръговци цѣтѣ залегѣ ерѣ кѣде би та-
 кози било · а · днѣ не би могли тръговци ѡ нѣдномѣ мѣстѣ сто- 30
 ятъ · а ваша мѣтъ зна ерѣ ѿ всѣхъ глѣ сръбскѣхъ и ѿ сѣо-
 почившега кнеза юсѣ намѣ записан'но да нѣ прѣзма никомѣ и да
 юданѣ за дрѣгога не пати и този все намѣ юсѣ гѣтѣко ви потврѣ-
 дѣло и зато смо писали нашѣмъ тръгобѣмъ да догю гѣтѣко ви
 на свѣтъ молимо гѣтѣко ви помозите ихъ свѣтѣшите и наѣчите како 35
 ви юсѣ вѣъ болѣ наставили ерѣ безѣ · свѣта и помоки ваше мѣти
 ми не моремо ницѣрѣ ѡправити и вѣъ ви ѡмножи гѣтѣко

Русков концепат. — П. I, 15.

ad primo ottobre 1397.

191. Дубровчани се жале г-ђи Јевђенији што
 су протовистијар и цариник тукли и сра-
 мотили њихове трговце што су искали да
 им плате дуг; моле да се то више не чини,
 и да им се дуг плати

1398, 4 маја

† Многочтеноѣ гѣгѣ кѣрѣ еврѣнни ѿ владѣцаѣго дѣбровчѣкога кнеза
 и ѿ в'се ѡп'кине многочтено поздравленіѣ · гѣгѣ бѣде ваша мѣтъ
 сѣде на пѣтеви кѣ великомѣ господарѣ нѣколици ѿ нашѣхъ тръ-
 гов'цѣ питаше дльгѣ ѿ протовистијара и ѿ црѣника ѿ македола
 да имѣ плате · тѣда ихъ ѡни ѡхвативѣ теѣ ѡбили · и ѡсрамотили непотѣ- 5
 нѣмъ закономѣ и свѣзали и великѣ ваѣинѣ ѡчинили како нѣ подобно ·
 и зато гѣгѣ мы нѣмамо комѣ иномѣ за все писати развѣ бѣсѣ
 и гѣтѣко ви ако не такози злѣ и непотѣно ѡчинѣно а како не намѣ
 видѣти нѣднѣ днѣ не би могли наши тръгобѣци тамо прѣкиѣ безѣ
 мѣти гѣтѣко ти и твоѣ дѣцѣ · и зато гѣгѣ молимо гѣтѣко ти 10
 бѣди ти мѣтъ този ѡгледати и заповѣдѣти да такози наше тръ-
 гобѣ не вежѣ и срамотѣ и да имѣ плати ѡнози цю имѣ не дльжно

ad III magio 1398

Русков концепат. — П. I, 22.

192. Дубровчани им честитају срећан повратак
 од цара, препоручују јој своје трговце и
 моле је да нареди да им се плати што
 су им цариници дужни

1398, 23 маја

† Главномѣ и всечѣстивомѣ гѣгѣ кѣрѣ еврѣнни и многочтеномѣ кнезѣ
 стефанѣ и влѣкѣ ѿ владѣцаѣго дѣбровчѣкога кнеза и ѿ в'се ѡп'·
 кине многочтеномѣ и вѣ всемѣ ѡмилѣнно поздравленіѣ · вѣнѣство 25
 ви ѡзнан како всемогѣци и слатки глѣ вѣъ по свѣтѣ нѣнѣзѣреко-
 мѣ мѣти наѣсѣ ѡбѣли и наше срѣдѣце много ѡбѣрадова ѡвидѣвѣ
 ѡ приѣстниѣ гѣтѣко ви како глѣ вѣъ по нѣго мѣти ѡчинѣ теѣ
 догостѣ зѣраво и сѣ всаконѣмъ почтѣниѣмѣ славно и зато ѡвѣлиѣвѣ

шомъ ни слава и дръжаѣ въ вѣки вѣка и него непрестанно есмо
дължни молиѣ да вамъ ѡдан и ѡмножи въ всякоѡ добрѡ и ве-
личествѡ гпѣтво ви . а съде наши торгоуѣци . кон сѡ ѡ бжии дръ- 10
жави и величества ви молимо гпѣтво ви вѡдите ви прѣпорѡчени и
имаи-хъ ваша мѡтъ ѡ вѡварованню юрь врьзъ вжине мѡти и ве-
личества ви не ви могли . а . днѣ тамо прѣстати . а ми ѡукамо ѡ
гпѣтво ви да сѡ вашои мѡти и възѡа и безъ нашего писаниа довѣ
прѣпорѡчени и ваша мѡтъ вѡди цю им ю гпѣтво ви длжно платит 15
и молимо гпѣтво ви заповѣгъте да имъ плате цриниѣ цю имъ
сѡ длжни юрь нѣ иманне нѣ нѡ ю нашихъ властель да имаю
чимъ дошѡ платиѣ.

ad XXIII magio 1398.

Русков концепат. — П. I, 24.

193. Дубровчани им захваљују што се она узима да Турци не забављају трговцима њиховим и моле да им изради слободу, јер иначе неће моћи долазити; моле да нареди да се исплати дуг трговцима и не одгађа

1398, 6. августа

† СЛАВНОИ И ВЕЛЕМОЖНОИ ГИГИ КЮЪ ЕВГЕНІИ И ВЪ ВСЕМЪ ПОЧТЕНОМЪ ВЕЛИ-
КОМЪ КНЕЗЪ СТЕФАНЪ ѿ ВЛАДЪЩАГО ДВБРОВЧКОГА КНЕЗА И ѿ ВЪСЕ ѿП'КИНЕ ВЪ
ВЪСЕМЪ СРЪЧНО И СМЪРНО ПОКЛОНЕНІЕ . ВЕЛИЧЕСТВО ДА ВИ ЗНА ЧЕМО
КАКО ТЪРЦИ ЗАБАВЛЯЮ НАШЕМЪ ТРЪГОВЦЕМЪ А СЪ ЗЕМЛИ ГИГКА ВИ . А
БРЕЗЪ НЪДНОГА НИХЪ СЪГРШЕНЬА И ЧЕМО . КАКО ВЕЛИЧЕСТВО ВИ НЕ ПО-
ИСКАЛО ЗА НИХЪ СЛОБОДЪЩИНЕ И МНОГОСРЪДНО ЗАХВАЛЯЕМО ВАШЕИ
МЛТИ И МОЛИМО ГИГТВО ВИ ѿЩЕ ПОИЦИТЕ КАКО ДА ѿСТАНЪ СЪ СВОИХЪ
СЛОБОДЪРИНАХЪ КАКО СЪ БИВАЛИ НРЪ ГИГТВОМЪ ВИ МОРЕМО ТОИ ИМАТЬ
А ИИЕМЪ ПЪТЕМЪ НЕ ЗПВАМО . А ИЗЪНАШЪА СЛОБОДЪЩИНЪ ВЕЛИЧЕСТВО ВИ
ѿНИ ТРЪГОВЪЦИ КОИ СЪ ТАМО ХОТЕ ѿСТАТИ . А ДРЪЗНИ СЕ ХОТЕ ПОСПЪШАТИ 10
ТАМО КАКОТО НЕ БИВАЛО ЗА СЪТОГА КНЕЗА И ЗА ВАШЕГА ГИГТВА . А ЕТО И
СЪДЕ БЪШЕ НАПРАВАНЪ ВЕЛИКЪ КАР'ВАНЪ ТЕБЪ СЕ ЗСТАВИ ЗА СЕ И АКО
ГИГТВО ВИ НЕ ѿПРАВИ И НЕ НАГНЕ ЗА НИХЪ СЛОБОДЪЩИНЕ ѿНИ ТРЪГОВЪЦИ
КОИ СЪ ТАМО ХОТЕ СЕ ДВИКИ . А ДРЪЗНИ ѿ ѿВЪДЕ НЕТЕ ДОКИ ЗАТО ѿКОВИ

не встало на вѣа и на великость гѣтва ви съ комъ не в'сако наше 15.
добро зпванѣе молимо мѣтъ вашъ ѡ томъ попечалите да имъ не
слободѣщина да слободѣе доходе - и цю не дѣлжно нашѣмъ тръ-
говѣцѣмъ молимо гѣтво ви заповѣг'те да имъ се ѡправи и плати
а да имъ рока не ѡмичѣ (било па превучено: и ако се такои
вѣме згоди молимо мѣтъ вашъ да бѣдете съхраниѣ наше тръговце 20
съ ваше тврѣгѣе како да нѣкѣс цѣтѣ не примѣ) а нрѣ за наше тръ-
говѣце вѣмо по мѣти гѣтва ви възѣа съ всако вѣме и безъ нашего
писанѣа не съ добрѣ съ всеѣмъ пѣпорѣчени за то молимо величество
ви ако ви цю потѣ(!) тръговѣцѣмъ мѣти величества ви бѣдита
пѣпорѣчени. 25

ad V agosto 1398.

Русков концепат. — П. I, 28.

194. Дубровчани им се жале да су им Турци неке трговце одвели и трг им одузели, питају да ли смеју други долазити с тргом, и моле да се заузме да се трговци ослободе и трг им се поврати

1398, 8 октября

† Почтенои и въсечыстивои гѣи кѣ ѡвгеніи и славнои кнѣз
стефанѣ ѡ владѣщаго дѣбровичкога кнѣза и ѡ все ѡп'кине смѣрено
поклонение . гѣтѣ ви море знатѣ и този нѣ всеи свѣтѣ нескро-
вно нрѣ за сѣопочив'шаго кнѣза на вѣри гѣтѣ мѣ множество
нашѣхъ трѣгоѣцѣ доходили сѣ и с велицѣмъ нманыѣмъ . стопали и ѡ
велико вѣме ѡ владѣнію гѣтѣ ви . и пакѣ словоно походиѣ никимъ
некъзван'но съблюдени и ѡбарован'ни и потоѣ за вашѣга гѣтѣ
и вашѣ дѣце такогѣ иѡцѣ колѣ до дѣнашнѣаго днѣ . а то съдѣ могло
нѣ чѣти гѣтѣ ви како тѣрци дѣхватише наше трѣгоѣце и дѣзше нмъ
ѣ . тисѣкъ ѡванѣ и трѣгоѣце ѡвѣдоше . а потоѣмъ такогѣ дѣхватише ѡ
ѡ калѣво наше трѣгоѣце и ѡвѣдоше . и този чѣмъ гѣтѣ ви
ѡставниѣ и не смѣю да погю . зато гѣгѣ молиѣмо гѣтѣ ви всѣди
ви мѣтѣ гѣтѣ ви ѡписати ни и свѣтовати смѣю ли наши трѣ-
гоѣци словоно с трѣзми приходиѣ на вѣри и на словоди какогѣ

сѣ ходили ерь како намъ гѣтѣ ви зпише и свѣтѣ такои кнемо¹⁵
ми наше трѣгоѣце свѣтовать · и молимо гѣтѣ ви помозите да
се наши трѣгоѣци слободѣ и да имъ се трѣгъ поврати

ad VIII octumbrio 1398.

Русков концепат. — П. I, 30,

**195. Дубровчани пишу гђи Јевђенији да се ра-
дују повратку Стеванову од цара, моле
да им пише о његову повратку и здрављу,
и желе чути о оним својим трговцима што
су их Турци одвели**

1398, 30 новембра.

† Главной и въ всеѣмъ бѣшъ любимой гѣпги евгенији ѿ владѣщаго дѣ-
бровчкого кнеза и ѿ все ѿп'кине мноѣсмѣно поклонение гѣпге⁵
такои чѣнемо ерь гѣнъ кнезь стефанъ дошаль и ѿ великого го-
сподаѣ на сию странѣ зѣраво бѣжишъ мѣтню и съ всакоимъ поч'-
тениемъ славно · и този чѣв'ше много бисмо веѣли ерь бѣ въ¹⁰
гѣптѣ ви да късакомъ кашемъ добръ и величѣствъ немо мноѣ веѣ-
ли и радосни · да ѿ всеѣмъ цю се чѣне за пришьстие гѣна кнеза
вѣмо да гѣптѣ ви болиѣ зна и зато молимо гѣптѣ ви бѣднѣ
мѣтъ заповѣдѣтъ зписать намъ ѿ зѣравню и ѿ пришьстию гѣна
кнеза ерь много желѣмо да зѣв'мо и за наше трѣгоѣце које тѣрѣци¹⁰
зѣше ѿ каліево и ѿведоше и за ѿне трѣгоѣце које зѣше на лимѣ
з добитѣци и за все ѿстале наше трѣгоѣце молимо гѣптѣ ви
бѣдите вашои мѣти пѣпорѣчени

ad XXX novembrio 1398.

Русков концепат. — П. I, 31.

196. Разрешница рачуна Марина Лебровића

1399, 30. јануара у Крушевцу.

† Бъ имѣ ѿца и сѣа и сѣогъ дѣа · пише и повелева въ всеѣмъ славна
и бѣшъ любимѣа гѣпга кѣѣ евгенија и гѣнъ кнезь стефанъ и гѣнъ

бѣкъ да јеѣ въ свидение владѣщомъ кнезѣ дѣбровчкомъ и въсои
ѿп'кинѣ ерь маринѣ лебровиѣ дѣбровчанинѣ дѣржа нашѣ цѣринѣ⁵
рѣдничѣ и шетонѣскѣ и за теи рѣчине цѣрине и за все инѣ раз-
логѣ · цю имасмо съ рѣчннѣмъ мариномъ примисмо ѿ нѣга пѣнѣ
и ѿбилатѣ и съ всеѣмъ свѣршенѣ платѣ и зато сѣмъ нашѣмъ
писаниѣмъ ѿсвобогѣвамо рѣчннѣго марина и нѣговѣ дѣцѣ и нѣгоке
послѣдне · да не почме гѣптѣ ѿни нѣднога разлога искати до
данашняго дѣне · ерь како рекосмо · примисмо ѿ нѣга въ всеѣмъ пѣнѣ¹⁰
и ѿбилатѣ и свѣршенѣ платѣ · а томѣ · мѣтници радикои двѣдрѣ-
жица и кѣфалиа петръ боладинѣвиѣ и чѣльниѣ · тѣба и за велико
вѣрѣвание въ всако вѣрѣе законномъ печатию гѣптѣа ни · печатисмо
писа се сѣа мѣтъ рѣжѣства гѣна нѣа хѣа въ лѣто · 2 · 2 · 1 · 1 · 1 · мѣца
гѣна · 1 · дѣнъ и писа чѣлѣкъ дѣтѣкъ ѿ крѣшевѣцѣ градѣ · а за векѣ¹⁵
вѣрѣвание зѣдасмо ви ѿвѣзи книгѣ по нашѣмъ чѣлѣкъ и вѣчинѣ
ходаннѣвикиѣ

† заповѣдиѣ гѣна ми кнеза и нѣговѣхъ сѣднѣа ѿ рѣско логофѣтѣ
исписахъ се више писанно изѣ ѣднога листа мѣтнѣго кои зѣчини
гѣпга кнегинѣа маринѣ лебровиѣкѣ а донѣѣ тѣи листѣ чѣлѣкъ · гѣ²⁰
пѣе кнегинѣе на имѣ и вѣчинѣ хѣданѣвиѣ.

Русков препис у кѣ. Div. Sanc. 1397. — П. II, 62.

**197. Дубровчани одговарају гђи Јевђенији да
не могу ништа учинити за дуговање Ђер-
ђаша и Новака Маћедона**

1399, 5. марта.

† Главной и бѣшъ любимой гѣпги кѣѣ евгенији ѿ владѣщаго дѣбров-
чкого кнеза и ѿ все ѿп'кине почтено поклѣнение · разсѣмѣсмо цю²⁰
намъ гѣптѣ ви зписѣ за гѣсѣгѣша да је вашѣ чѣлѣкъ бѣлѣ и да је
дѣржалѣ цѣрине господѣства ви и да ви је ѿ нѣ ѿстѣлѣ · а за
и този имѣние правите да је ѿ нѣгова бѣтѣ и зѣсѣ · а за
ниѣкѣше чѣрѣтѣкиѣ · на то гѣптѣ ви ѿговѣмо · море ви милѣсть
знати ерь ѿ постаннѣа нашего градѣ имѣли смо и имѣмо законѣ

и свѣте з госпоама сръбскома црѣма стѣпаномъ и с потомъ
бикшомъ госпоама и дѣнаши дѣи тѣи законъ имамо да је дѣ-
бровниѣ словоамо мѣсто всакомъ члоуѣку маломъ и великомъ да 10
море всакъ словоамо њ њема доки и тези все законѣ нама је
гпѣтво ви потврдило · а јеръ за новака македона кѣкю и прѣво
смо гпѣтвѣ ви ѡписали јеръ је продана ѡ давна дѣлжници по-
ваковѣми закономъ и правдомъ · да ако је гпѣтвѣ ви новака
кривъ вола дѣлжѣ има га гпѣтво ви њ рѣкѣ мореѣ на њема 15
платиѣ

ad V marzo 1399

Русков концепат. — П. I, 32.

198. Разрешница рачуна Живулина Станишића

1399, 15 јула у Јагодној.

† Ђе име ѡца и сѣа и сѣаго дѣа пише и повелѣва въ всемъ славна
и бѣѣ любива гпѣга Еугенија и деспотъ стефанъ и гѣнъ вѣкъ да
не въ свидѣниѣ всакомъ кнезѣ и всѣма властеломъ дѣбровчѣмъ и
всакомъ комъ се педоба јеръ живѣлиа станишиѣ дѣбровчанинѣ
дрѣжалъ не нашѣ црѣниѣ планскѣ и шетоньскѣ и за теи рѣѣне црѣне 5
и за все њне разлоге цро смо имали съ рѣѣнѣма живѣлиа при-
мисмо ѡ њега пѣлиѣ и ѡбилаѣ и съ всѣма сръшенѣ платѣ и
затѣ сѣма нашѣма пиѣниѣма ѡсловогавамѣ рѣѣнога живѣлиа и
ѡнеговѣ дѣцѣ и ѡнегове послѣдѣне да не има · посла гпѣтво ми за
ѡнега ни наши послѣдни на њема ни на ѡнеговѣ дѣцѣ ни на 10
ѡнеговѣ послѣднихъ ѡнеднога разлога искати до дѣнашиаго дѣне ·
јеръ какѣ рекосмо примисмо ѡ њега ѡ живѣлиа въ всемъ пѣлиѣ и
ѡбилаѣ и сръшенѣ платѣ а томѣи мѣсницѣ челниѣ хребелѣи и
ѡинаѣ и вѣлкашинѣ ризничарѣ въ всако вѣме законномъ печатѣи
гпѣтва ни печатисмо · и писа се сѣа мѣтъ лѣѣта · рожаѣства хрѣва 15
· ѣ · ѣ · ѣ · и · ѣ · лѣѣто · мѣѣа июла · ѣ · дѣи ѡ ѡнеднои и писа дѣиакъ
ратко · и сѣи листѣ посласмо кнезѣ и властеломъ и ѡпкинѣ дѣ-
бровчѣи по нашѣмъ члоуѣку ѡвѣчинѣ ·

† заповѣдию гѣна ми кнеза марѣа чѣвѣкиа и ѡнеговѣхъ ѡвѣбра-
нихъ властелѣ ѡа рѣско ѡгѣѣѣѣѣ се више писанно исписахъ не по-
веле кою досла гпѣга Еугенија и ѡне дѣѣа кнезѣ и властелѣма 20
дѣбровчѣмъ по њихъ члоуѣку по ѡвѣчинѣ

Русков препис у кѣ. Div. Canc. 1403—1405. — Сп. XI, 31.

199. Дубровчани моле г-ђу Јевђенију да их оправда код сина јој, јер су му одговорили о зајму који је тражио, и веле да ће послати посла- нике који ће одговорити и за друге работе за које им кнез Стефан пише

1400, 9 априла.

† Блажѣи и всѣчѣстѣи гпѣи кѣѣ Еугениѣ ѡ владѣѣаго гѣа дѣ-
бровника кнеза властеле и ѡ все ѡпѣкиѣ ѡнегосмеѣно поклѣне-
ниѣ · госпо кома писа нама славни и велѣможни гѣнъ кнезъ стефанъ
ѡ заимѣ а тѣди се ѡпраѣише ѡ тѣрѣе господарѣ · твоѣа мѣтъ море
знати јеръ мѣ ѡписасмо · а гѣнъ кнезъ сѣде на насъ сръди се а 5
гоѣре да мѣ ѡписали затѣ бѣѣмъ и гпѣтвомъ свѣдѣчиомъ се
јеръ смо ѡписали и ѡнегосмеѣно бѣдѣи мѣтъ ѡпраѣи ни ѡ гѣна
кнеза за теѣи а ми гпѣне хотѣли смо послати наше после гпѣтвѣ
(т)и и гѣнѣ кнезѣ каконо смо и гѣнѣ сѣѣпѣчиѣшомъ родѣтелю
мѣ кнезѣ лаѣрѣ послѣали съ свакомъ славомъ и чѣстию и послати 10
не хѣкѣмо исто бѣѣ смирѣне се на насъ и ѡврати ѡвѣи расрѣдѣ ѡ
насъ ѡвѣдамо по ѡнеговѣи мѣти да теи ѡскоѣ бѣде јерѣ ве ѡхъ по
малѣ ѡмира теѣ хѣкѣмо гѣнѣ кнезѣ и вашѣи мѣти по ѡнѣ ѡ всемъ
ѡгоѣрити за ѡне работе за коѣ нама сѣде гѣнъ кнезъ пише а твоѣа
мѣтъ гпѣне зна кома ѡписасмо гѣнѣ кнезѣ ѡ заимѣ јеръ ваша 15
мѣтъ ѡписа ни да сте кѣиѣе приѣмили и затѣ сѣде гѣнѣ кнезѣ
пишемо.

ad VIII aprile 1400.

Русков концепат. — П. I, 53.

200. Дубровчани уверавају кнеза Стефана да су му отписали о зајму у своје време, а о другом што им пише послаће одговор по посланицима чим престане куга морити

1400, 9 априла.

† Главномъ и вел'можномъ гѣнъ кнезъ Стефанъ ѿ владѣщаго граѣ дѣбровника кнеза властель и ѿ всѣхъ ѿпъкинѣ многопочтено поклоненинѣ развѣсмо цю намъ ваша мѣтъ списа а ерь пише гѣтво ти ерь ви нѣсмо ѿписали комъ гѣтво ти писа намъ ѿ самъ бѣъ вѣъ и прѣчиста нашъ ѿбичъи нѣ не ѿписать и лѣ комъ а нека ли величѣствъ ти . ми тѣде ѿписасмо гѣтвѣ ти за този али како се величѣство ти ѿнѣди ѿпрашае господарѣ не да ѿнаи пиѣниа не више ви дана а ерь за дрѣге рабѣте цю намъ гѣтво ти съде пише на томъ величѣствѣ ти съде ѿволикѣ ѿписасмо могло не чѣти и ѣзнати гѣтво ти како гѣъ бѣъ посла свою ра- 10 срьдѣ по свѣтъ и помира людѣство и ѿ теи расрьдѣ допѣтиль не на наше мѣсто . и помираю ѿ кѣге ѿ чѣса ѣздамо да не драго гѣтвѣ ти да нѣ нѣхъ помира по малѣ . ѣздамо на добраго бѣа да се смиаѣе и ѿврати ѿви гѣкъ ѿ насъ и не бѣде до ѣскоѣ нѣдѣне злокѣ ѿ чѣса ѣздамо да кѣ вашѣи мѣти драго бит 15 и за тѣи ѣзрокѣ развѣѣган се сѣ властеле по селихъ ѿколо граѣ . да комъ бѣъ допѣсти те се скѣпимо хѣкѣмо гѣтвѣ ти по нашихъ послѣхъ конѣ смо хотѣли послать ѣ всемъ славно и почтено каконо и сѣтопочивѣшомъ и родителю ти сѣтомъ кнезъ несмо послали тѣ по нѣхъ хѣкѣмо ѿгоѣрит гѣтвѣ ти . а видѣ и гѣгѣа въсѣчѣстива куѣ 20 еугѣниа зна ерь смо ѿнади биан ѿписали и номъ се съде свѣкѣ дочимо и пишемо нѣс мѣти а и гѣгѣа ни не ѿписала да је при- мила теи листѣе.

ad VIII aprile 1400

Русков концепат. — П. I, 54.

201. Дубровчани моле гѣу Јевѣенију да нареди да се плати што су трговци веровали кнезу Стефану, јер се он изговара да је то она наручила, и не да да им се плати

1401, 15 септембра.

† Главномъ и вел'можномъ гѣнѣ еугѣниѣ ѿ владѣщаго граѣ дѣбровника кнеза властель и ѿ всѣхъ ѿпъкинѣ многопочтено и въ всемъ смѣрено поклоненинѣ хотѣла не гѣъ бѣъ и величѣство славнога и сѣтопочившаго гѣна кнеза лазаѣ ерь не наасъ полюбили и примили сѣвѣ приателѣ и хотѣла не да ѿпъкимо и греѣмо с трѣзми и 5 потѣвами по неѣо дрѣжави и на то записахъ ни великѣ и славно вѣкрѣ гѣтвѣа мѣ како да греѣмо слокоѣно и никимъ не възбранѣно по всѣи неѣо дрѣжави и потоѣ како гѣъ бѣъ потѣвока сѣога кнеза величѣство ти сѣ дѣкѣомъ реѣнога гѣна кнеза по вашѣи мѣти всѣхъ потвѣрдистѣ и ѣстановѣистѣ и ми на тѣи вѣрѣ (!) и на тѣ ѣнеа- 10 нѣи послали смо и посламо наше трѣгоѣце ѣ влаѣниѣ гѣтвѣа ти . да ето съде наши трѣгоѣци конѣ се ѿвѣртаю ѣ влаѣниѣ гѣтвѣа ти послаю к наамъ тѣжеѣ да цю годе сѣ вѣкровали гѣнъ кнезъ Стефанъ и ѿнѣ по неѣѣ мѣти рекалъ и нарѣчѣла на цѣѣинѣке да имъ плакѣаю . а гѣтвѣо ти праве да не всѣхъ теи дѣлѣгове нарѣчѣло 15 и не дахъ имъ се платиѣ . и този чѣвѣ много ни би чѣдно развѣмѣтъ смишѣаѣе великѣ правѣдѣ и любаѣ кою сѣе възѣа к наамъ по вашѣи мѣти показовали да ако не такози много моѣлимо величѣство ти не кааши наасъ свѣихъ приателѣ ради твоѣи мѣтъ вѣди запокѣдѣтъ да имъ се плакѣа како имъ сѣ и прѣво 20 почтено плакѣато а избранѣне и кѣженѣ дѣше сѣога кнеза и гѣтвѣа ти немои из . . . бѣъ ви ѣмножи гѣтвѣа

ad XV septembro m. cccc primo.

Русков концепат. — П. I, 64.

202. Дубровчани их моле да заповеде дужницима у Руднику и Плани да плате што су дужни њиховим трговцима

1402, 9 марта.

† Главном и вел'можном гѣги кѹ^р еугѣниѣ и гѣнѣ кнезѣ Стефанѣ ѿ владѣшаго гра^а дѣбровника кнеза властель и ѿ вѣсе ѿп'кине многимилосер^ачно поздравлѣниѣ гѣствѣ ви дамо ѡзнатъ а и ваша мѣтъ за тѣ зна како сѣ тамо ѣ бѣжили владѣниѣ и гѣтва ви ѣ рѣдникѣ и ѣ планѣ и по инѣхъ мѣстехъ трѣговали никъша крѣ^ѣ ветикѣ и братъ мѣ такъша и тѣи сѣ много иманьѣ развѣкровали а този иманьѣ нѣхъ нѣхъ развѣ нашихъ властель а нѣмъ вѣкрованно да ето смо нарѣчи^а вои^хни и ѿливерѣ да ѿни тѣи дѣлгове скѣпе да много молимо гѣтво ви бѣди ви мѣтъ заповѣдѣтъ ѿнѣмъ дѣлжникомъ да плате рѣчнѣмъ да ѿни пошлю к наамъ да дамо ѿнѣмъ конѣмъ нѣ дѣлжно и бѣхъ ви ѣмножи гѣтва.

Ѧ дѣнемъ мѣца мар'та ѣ дѣбровникѣ м. сссс ѣѣ

Русков концепат. — П. I, 69.

203. Разрешница рачуна Мароја Цинцуловиѣа

1402, 15 марта у Приштини

† пише и повелѣа гѣтво ни гѣнѣ кнезѣ Стефанѣ и гѣнѣ вѣ^к и гѣгѣ еугѣниѣ да нѣ вѣ свидѣниѣ всакомѣ члѣвѣкѣ како дрѣжа ѣ гѣтва ни марѣ цинѣцѣловикѣ цѣрѣне гѣтва ни за двѣ годице и за три мѣце и кѣде ѣчини разлогѣ з гѣтвомъ ни и би правѣ на разлогѣ ѿ вѣсега мала и голѣма и за този мѣ записѣ гѣтво ни сѣю книгѣ ере нѣ ѿста ничимъ кривѣ гѣствѣ ни ни дѣлжнѣ тѣкмо ѣ всемъ би правѣ а томѣи мѣтникѣ прѣтвистинарѣ иванѣ и чѣлникѣ вѣ^к писанно ѣ прицине мѣца мар'та .ѣѣ. дѣнѣ вѣ лѣто тисѣщно и чѣтри ста и дрѣгѣ.

† повелѣнемъ гѣна ми кнеза андрѣа вѣлѣтетикѣ и нѣгѣвѣхъ изѣбранныхъ властель ѣа рѣско лѣгѣфѣтъ исписахъ сѣ више писанно

ис повелѣ кою досла гѣнѣ кнезѣ Стефанѣ и гѣнѣ вѣ^к и гѣгѣ еугѣниѣ гѣствѣ дѣбровчкомѣ а по свѣмъ члѣвѣкѣ по богданѣ.

Русков препис у кѣ. Div. Sanc. 1401—1403 код 5 маѣ. — Сп. XI, 35.

204. Разрешница рачуна Мароја Лебровиѣа

1402, 23 маѣ у Новом Брду.

† ѿ гѣгѣ еугѣниѣ да нѣ вѣ свѣдѣниѣ владѣшомѣ кнезѣ и вѣсѣмъ властельомъ и вѣсѣи ѿпкинѣ гра^а дѣбровника ерѣ нѣ марѣ лебровикѣ дѣбровчанинѣ дрѣжалѣ нашѣ цѣрѣнѣ рѣдничкѣ и за тѣи цѣрѣнѣ прѣдаде ни марѣ правѣ разлогѣ и нѣ ѿста ни дѣлжнѣ ница ни много ни мало и за тои нѣга ѿслободисмо ѿ цѣрѣне и нѣгѣвѣхъ дѣцѣ а томѣи би мѣстникѣ чѣлникѣ витанѣ и кѣфалиѣ тѣба и кѣфалиѣ петрѣ рѣднички и свѣдоци латинѣ такъша вѣлѣхъти^а и такъша арѣштовикѣ и за вѣкѣ вѣкрованиѣ печатисмо нашомъ печатню и посласмо по нашѣмъ члѣвѣкѣ нѣвчинѣ рѣдничанинѣ. И писѣ сѣю книгѣ дѣнакѣ гѣгѣнѣ тѣторѣцѣ ѣ новѣмъ брѣдѣ рѣжѣства хрѣва тисѣкю и чѣтри ста и двѣ лѣкти мѣца маѣ .ѣѣ. дѣнѣ.

† заповѣдию гѣна ми кнеза марѣна чѣвѣка и нѣгѣвѣхъ изѣбранныхъ властель ѣа рѣско исписахъ сѣ више писанно ѿ рѣчи на рѣчѣ из повелѣ кою гѣгѣ кнегинѣа кѹ^р еугѣниѣа ѣчини дѣ (!) марѣо лебровикю тѣрѣ ю посла кнезѣ и властельомъ дѣбровчѣмъ да ю рѣкѣ ѣ нихъ тѣтразѣхъ по законѣ исписахъ †

Русков препис у кѣ. Div. Sanc. 1403—1405. — Сп. XI, 36.

205. Дубровчани одговарају Стевану да су они још његова оца заједно с децом примили за свога грађанина, а кад они хоће да му се то потврди, они ће то учинити кад се буде вратио

1402. јуна

† Главномѣ и вел'можномѣ великомѣ кнезѣ Стефанѣ ѿ владѣшаго гра^а дѣбровника кнеза властель и ѿ вѣсе ѿп'кине многосмѣно и

всесрѣчно поздравленне · с великомъ любовомъ примисмо писанне
гѣтва ти и много бисмо весели свидѣвъ ѿ вашеѣ довромъ зраваю и бл-
годарисмо хѣта бѣа и цюно пише гѣтво ти нѣрь би радъ с нами
любовь и еднѣство имать и да се називашъ еданъ ѿ нашеѣ
граѣ на то гѣтвѣ ти ѿписѣсмо · славни сѣтопочивъши гѣнь кнезь
родитель вашъ дорѣк ѣ животи билъ ималъ е с нами великѣ и
нескоровнѣ любовъ и пригательство и с нами е по неговѣ мѣти
възла добѣ живѣлъ а ми неѣа примѣи и записали ствѣрдиѣ и
ѣстановиѣли по неговѣ слаткомѣ прошенью да неѣ нашъ славни мно-
почтени дѣбровчанинѣ · рѣчѣни гѣнь кнезь лазаръ и васъ неговѣ
дѣцѣ · а сѣди почтено неговѣ наследованье · неѣа имали многопоч-
тена и сѣлчна колико главе наше имамо въсе любѣи колико дѣиѣ
нашѣ а тои запѣнне неѣ записанѣио гѣнѣ кнезь поконномѣ и въсемѣ
трагѣ неговѣ · да поколѣ гѣтво ви хокѣ да се този пиѣнне по-
нови и потвѣрди гѣтвѣ ви · молимо гѣа бѣа и прѣчистѣ мѣтрѣ бѣиѣ
да ви зраваѣ носи и кѣде се вратите цю кѣ бит на славѣ и на
чѣть величѣства ви · ми ваши сѣлчни пригательнѣ хотни смо въсѣ
вашѣ волю и прошенье исплѣнитъ.

..... юниа т. сссс ij

Русков концепат. — П. I, 73.

206. Дубровчани одговарају г-ѣи Јевѣенији да
су по њеној жељи послали бригенти да
траже њену децу, али ето су стигли, и
није више потребе; жале што нису дошли
у Дбровник

1402. 20. новембра

† Главном и велможном гѣи кѣр еѣнни ѿ владѣцаго граѣ дѣ-
бровниѣа кнеза властѣи и ѿ въсе ѿпкине многопочтено поздравле-
ние · гѣиѣ разѣмѣсмо цю намѣ ѣписа да пошлѣмо никшѣ влахо-
тики ѣ бригентиѣи искати твою дѣцѣ · гѣиѣ ми смо били послали
и ето по мѣти бѣиѣи гѣнь кнезь и брат мѣ догоше теѣ не по-

тѣкова послати никшѣ а бѣиѣ зна гѣиѣ кѣде би потѣбовало не
бисмо поѣедили бригентиѣи ни главе наше цю би било за нѣх
чѣть · и много хотни вѣхомо да догѣ гѣнь кнезь и брат мѣ ѣ
наше мѣкето ѣ свою кѣкю · нѣрь вѣхомо приправни и чекасмо нѣх сѣ
великомъ любовомъ и почтенемъ примѣи не · да ето се потѣгоше тамо
къ вамѣ · да бѣиѣ да теѣ · имѣ бѣде доволно сѣ почтенемъ и сѣ
веселѣмъ доки вѣдетъ свою кѣкю · бѣиѣ и прѣчиста вѣк много жѣ-
димо · и цю пише гѣтво ти ако нѣх бѣиѣ донесе ѿвамо да нѣх имамо
прѣпорѣчене нѣрь нѣх прѣлагашъ на бѣа и на наше дѣиѣ гѣиѣ волна
си тои писати намѣ · бѣиѣ зна и свѣктѣ нѣк скоровно нѣрь не ѣ насѣ
ѣ наше мѣкето · доколѣк господаѣ велике и племените доходоѣа сто-
тали колико имѣ не било любовко и пакѣ походоѣи · а ми нѣх били
примѣи сѣ любовомъ и сѣ чѣстиѣ · сѣхранили и почтено · ѿправили
да кѣде би бѣиѣ донесалъ твою дѣцѣ · ѣ нашѣ кѣкю · бѣиѣ вѣк и прѣ-
чиста · ако нѣх не бисмо мимо въсѣхъ ѣ насѣ почтиѣ сѣбѣлюѣи
и почтено ѿправили · бѣиѣ вѣк не бисмо ничимѣ скрѣниѣ · а цю пише
твоя мѣтѣ нѣрь сѣ ѣ нашемъ градѣ нѣкѣи кон се злоѣ твое дѣцѣ
пекѣ и кон се тѣиѣ своимъ злоѣствомъ дѣбровникѣ добри гласѣ
погѣбитъ и да нѣкѣе рѣчи тамо послаѣо за градѣ нашѣ и за васѣ ·
ми гѣиѣ теи люди не знамо · ако бисмо не знали ми бисмо ѣчиниѣ
како би-мѣ ѣзѣ дѣлаѣ нѣ много молимо гѣтво ти ѣпиши ни тко
сѣ на имѣ и кон сѣ рѣчи тамо послаѣи нѣрь ако изѣнагѣмо
хокѣмо имѣ ѣчиниѣ како смо и дрѣзѣмъ зѣкѣмъ ѣзѣ дѣлаѣ ѣчиниѣ.

† мѣца новембра ѣ днѣ т. сссс ij

Русков концепат. — П. I, 74.

207. Г-ѣа Јевѣенија наређује цариницима руд-
ничким да даду 71 литру и 9 унача сре-
бра Бенку Гундулићу

1405, 16 јула

† лѣкта рожаѣства хѣва тисѣцѣи и четѣи ста и петѣ лѣкте.
Мѣца јула ѣи днѣ

† ѿ гѣгѣ Евѣнниѣ цѣрнникомъ рѣдничкѣмъ марою и храникѣмъ и востон и влаткѣ дайте венкѣ гѣндѣлику седмъ десетъ и еднѣ литрѣ и деветъ зньч ино не зчините.

Заповѣдию гана ми кнеза живота вѣчетикѣ и неговѣ малога вѣкѣ га рѣско логѣфетъ исписахъ се више писанно изъ едного листа гѣгѣ Евѣнниѣ кои донесе кнезѣ и властеломъ рѣчнѣмъ венко гѣндѣликъ и моли да мѣ се ѿвѣдѣ по законѣмъ пѣрише.

Русков препис у књ. Div. Сапс 1403—1405. — Сп. XI, 38.

208. Разрешница рачуна Вукше Мишетића

1405, 12 септембра на Расини

† га гѣгѣ Евѣнниѣ зчинихъ мѣтъ вѣкѣши мишетикю · да не видолю всакомѣ члоѣкѣ или не сѣрбинѣ или дѣбровчанинѣ и како дрѣжа цѣрине з земаи гѣтѣ ми рѣдничкѣ цѣринѣ и повѣрѣшке цѣрине и даде ми ѿ цѣринѣ ѿ свѣхъ прави разлогъ и плати ми свѣ не воста ми дѣлжанѣ ни динарѣ · и сама гѣгѣ Евѣнниѣ нарѣчи писати рожаѣства хѣва тисѣкю и четири ста и петъ гѣдицѣ мѣца сѣктѣмъвриѣ · ѣї дѣнь на расине кѣда се ганѣ деспотѣ жениаше и писатѣвица дѣнакѣ а томѣи сведокѣ петрѣ челникѣ

209.

Исто истоме

1405, 12 септембра на Расини

† ѿ гѣгѣ Евѣнниѣ владѣщомѣ кнезѣ и властеломъ граѣ дѣбровника · да ви не з знанѣе како дрѣжа вѣкѣша мишетиѣ цѣрине моѣ рѣдничкѣ · цѣринѣ и повѣрѣшке цѣрине и даде ми ѿ цѣринѣ прави разлогъ и плати ми свѣ не воста ми дѣлжанѣ ни динарѣ и сию книгѣ послахъ по момѣ члоѣкѣ по драгѣцѣмъ тепши по комѣ не и ганѣ деспотѣ послахъ своѣ книгѣ · рожаѣства хѣва на тисѣкю и четири ста и петъ гѣдицѣ и писа се сѣмъ книгѣ мѣца сѣктѣмъвриѣ · ѣї дѣнь на расине кѣда се ганѣ деспотѣ жениаше и писатѣвица дѣнакѣ а томѣи сведокѣ петрѣ челникѣ.

210.

Деспот Стефан исто истоме

1405, 2 октобра на Расини

† мѣгню вѣжиню ганѣ сѣрбѣнемъ деспотѣмъ стѣфанѣмъ · Кнезѣ и властелѣмъ и вѣсон ѿпкинѣмъ граѣ дѣбровника да знате како ми дрѣжа цѣрине повѣрѣжѣ вѣкѣша мишетикѣ гѣдице и свѣ ми плати и не воста ми дѣлжѣ ни динарѣ · да га вѣрѣжете ере ми не платилѣ свѣ · и писа се мѣца ѿтѣвриѣ · вѣ дѣнь на расине тисѣкѣ и четири ста и петъ лѣтъ · И сию ви книгѣ здахъ по момѣ члоѣкѣ да вѣрѣжете ере ми не исправилѣ свѣ.

† заповѣдию господина ми кнеза и неговѣвѣхъ избранѣхъ властелѣ га рѣско логѣфетъ исписахъ се више писанно ѿ рѣчи на рѣчѣ изъ · ѣ · книгѣ кои гѣгѣ Евѣнниѣ и ганѣ деспотѣ посла кнезѣ и властеломъ дѣбровчѣмъ а по нихъ члоѣкѣ по драгѣцѣмъ тепшѣ.

Русков препис све три у књ. Div. Сапс. 1405 код 1 јан. 1406. — Сп. XI, 39.

XLV ДЕСПОТ СТЕФАН

211. Дубровчани га моле да поради да се неким трговцима врати свита што је неки Турчин узаптио за туђи дуг.

1405, 24 априла.

† Главномѣ и велѣможномѣ ганѣ деспотѣмъ стѣфанѣмъ по мѣти вѣжинѣ вѣсон сѣрбѣскои земаи ганѣ ѿ владѣцаго граѣ дѣбровника кнеза властелѣ и ѿ свѣ ѿпкинѣмъ многозмиленѣ поклонѣниѣ · гѣтѣво да ти ззна пишѣ ѿ тѣде намѣ наши трѣгоѣци ерѣ ѿвон сѣде иѣки тѣрчинѣ ззе имѣ · е · товарѣ свите · а ззрокѣ томѣ говоре иѣки сѣ дѣбровчанѣ дѣлжинѣ за свѣлѣ платите · и тѣзи не свита з гѣгѣ мааре постаѣнна · а тѣзи наши трѣгоѣци гѣдѣхѣ сѣ трѣзми з дрѣжавѣ гѣтѣва ви · не чѣюки се никомѣ кривѣ ни дѣлжинѣ · а гѣтѣво ви зна мѣгю иѣкѣми доѣрѣми законѣи и словѣдѣниѣ

нами конѣ имамо 8 повелѣахъ конѣ наамъ сѣпопочивъши гдѣхъ князь 10
родитель ви по неговѣ мѣти записалъ и гдѣтво ви потвърдило
нѣ записанъ но да прави за кривога нѣднѣ скръбъ ни щетѣ не
примѣ · нѣ тко нѣ дѣжнѣ шнѣ да плати · а тизи наши дѣбровчани
тѣмѣн нѣсѣ криви ни дѣжни · затѣ мноѣ молимо гдѣтво ти
вѣди тѣ мѣтъ 8чини тѣ како ви нѣ болѣ бѣхъ наставилъ да имѣ се тои 15
скита врати и да за нѣхъ нѣмаю зломѣ посл · нрѣ сѣ прави · ато
ми сѣди пишемѣ заповѣданѣ всѣмѣ нашѣмѣ дѣбровчаномѣ кѣнсѣ
ломѣ ки сѣ по вѣсон сръбьскон земли ако кон тѣрчинѣ или тко
мѣсто нѣхъ дондѣ прѣдъ кога годѣ нѣхъ прѣти кога годѣ дѣбров-
чанина за тѣи сѣмѣ да имѣ шправе по законѣ и правдѣ 8чине 20
како се достон бѣхъ и гдѣтѣхъ ви наше прѣпорѣчамо нрѣ ихъ на
вашѣ 8пваниѣ и на вѣри посламо.

† мѣца апрѣла · кд · дѣхъ лѣта · чоу · е ·

Русков концепат. — П. I, 116.

212. Потврђује повеље о трговини својих претходника

1405, децембра 2 у Борчу.

† По неизрѣчнѣнѣмѣ мѣрдѣхъ и чѣколюбѣхъ влакы монѣго сладкаго ми
хѣ · и по неизрѣчнѣнѣмѣ и вѣсемѣлтивнѣмѣ его прозрѣнѣхъ¹ ежѣ на
гдѣ · тѣвѣ² ми · такожѣ и на прѣвѣхъ сѣтѣхъ и православнѣхъ³ цѣрихъ ·
такожѣ благоу⁴ прѣсѣтѣго свѣтѣ дѣхъ, и на гдѣ · тѣво⁵ ми излѣа · и
постави мѣ гдѣа земли сръбьскон и шѣмѣрѣхъ, и странами⁶ подоу⁷
нѣвскыми. Изъ вѣхъ хѣ бѣа бѣговѣрны и самодръжавны⁷ по мѣти
бжии⁸ деспѣтѣ Стефанѣ · сѣдръжѣхъ ми сѣа вѣса · бѣхъ шѣ тѣмѣ бѣго⁹
колецѣхъ · тѣмѣ и пише гдѣ · тѣво ми сѣа вѣ⁹ свѣ · тѣлѣство вѣсѣмѣ ·
како присла кѣ¹⁰ гдѣ · тѣво моемоу · владоуцѣи властѣе гра · дѣ ·

Има и копија у Cod. Rag. л. 39а с овим разликама:

1 прозрѣнѣ. — 2 господѣхъ. — 3 свѣтѣхъ и православнѣхъ. — 4
вагоу⁴ (!). — 5 господѣво. — 6 поморѣю и странамо (!). — 7 благо-
верни и самодръжани (!). — 8 божии. — 9 вѣ. — 10 вѣсѣмѣ како
прѣсла ка.

бровника властѣе свѣи имѣнѣмѣ Марина растикѣ · и матка градики · 10
и помолѣше гдѣ · тѣво ми · како шѣ им сѣ били зашѣли прѣва
гдѣа сръбьска вѣса, простагмѣ¹¹ и законѣ, да имѣ гдѣ · тѣво ми
потвърди · како шѣ сѣ имали законѣ 8 прѣве гдѣа сръбьскѣ · и оу
цѣа Стефанѣ и 8 родитѣли гдѣ · тѣво ми Стѣо княза Лазара, и
сѣпопочивѣше гдѣ · тѣво и манѣе ми кура Ефросины · и гдѣ · тѣво ми 15
шѣ имѣ бѣло зашѣло до дѣзшнѣаго дѣнѣ¹² и 8твърдило. Стѣа
вѣса потвържда гдѣ · тѣво ми зашѣнѣемѣ снѣмѣ¹³ · тѣзи законѣ да
имаю 8 животѣ¹⁴ гдѣ · тѣво ми, да им сѣ не потвори ни за шѣ ·
и шѣ имѣ сѣтвори мѣтѣ гдѣ · тѣво ми како си сѣ имали и прѣгнѣ ·
и ако сѣ 8чини кои прѣа мѣгѣо дѣбровчани и сръбьскѣ · да сѣ по- 20
стави половина соудѣи доу · бровчкѣхъ¹⁵, а половина сръбьскѣ да сѣ
прѣа нимѣ прѣ · и да бѣ¹⁶ порѣта доу · бровчанинѣ дроу · жина негова
доу · бровчани кон сѣ шнѣзѣи · или кон сѣ нагѣо доу · бровчани 8 на-
ближнѣмѣ мѣстѣхъ¹⁷ · ако ли 8схѣтѣ шѣбѣи свѣ · дочѣоу кон сѣ прѣ¹⁸ · да
поставѣ половиноу доу · бровчани а половиноу сръбьскѣ · а шѣ онехъзи 25
свѣ · докѣ да не вѣлѣхъ повѣкѣи ни · еднѣ · ако ли 8зимаю кою проу ·
сѣи 3 доу · бровчани · такогнѣ да сѣ соудѣ како и сръбьскѣ · половина
сѣхъ соудѣи¹⁹ а половина доу · бровчани²⁰ · и да не позива сръбьскѣ
дѣбровчанина никамо на сѣдѣ, тѣкмо прѣдъ шнѣзѣи соудѣи²¹ · такогнѣ
и сѣи да сѣ прѣ прѣа онеми · зѣи соудѣами²² · а да сѣ не мѣчѣ прѣа²³ 30
гдѣ · тѣво ми ни прѣа²³ кнѣ · фалѣхъ · и ако кон доу · бровчанинѣ кѣпи
конѣ · и шнѣгази конѣа ако 8хвати сръбьскѣ или сѣсинѣ · и рѣ²⁴ оу ·
крадѣнѣ ми нѣ или гѣшенѣ · да сѣ шѣкѣнѣ²⁴ дѣбровчанинѣ · како нѣ
свѣ · тѣца²⁵ шнѣмѣи конѣо ни хѣсѣ ни тѣтѣе, нѣ²⁶ га нѣ кѣпи · ако
бѣдѣ драго сръбьскѣ или сѣсинѣ 8зѣти свога конѣа · шѣ бѣдѣ далѣ 35
дѣбровчанинѣ за шнѣган конѣа, този да мѣ врати · а конѣа личнѣа
да нѣ вѣлѣхъ¹⁷ 8дръжѣти · и гдѣ²⁸ станѣ дѣбровчанинѣ на станѣ ·
ако бѣдѣ шнѣ прѣгнѣ²⁹ сто · галѣ · на шнѣмѣ · зѣи станѣ · да нѣ вѣлѣхъ³⁰

11 сло . . . . . — 12 дѣхъ. — 13 зашѣнѣемѣ снѣмѣ. — 14 жи-
вѣтѣ. — 15 сѣди дѣбровчанинѣхъ. — 16 прѣдѣ нимѣ прѣ · и да нѣ ·
— 17 мѣстѣхъ. — 18 свѣ · дочѣхъ кон сѣ прѣ. — 19 сѣ · зѣи. — 20 доу · бровчанинѣ. — 21 такмо прѣдъ шнѣзѣи сѣдѣю. — 22 прѣдъ шнѣмѣ · зѣи сѣ ·
дѣами. — 23 прѣдъ. — 24 шѣкѣнѣ. — 25 нѣ свѣ · тѣца. — 26 нѣ. —
27 нѣ вѣлѣхъ. — 28 гдѣ. — 29 прѣгнѣ. — 30 нѣ вѣлѣхъ.

25.03.20

сръбинъ стояти ѿндѣзи³¹ безъ негова хтѣнїа³². и кон годѣ дѣ-
бровчанинъ · иде с трѣгѡмъ своимъ³³ или с трѣгнемъ по трѣговѣхъ гѣпо⁴⁰
ства ми и по земли · како имъ еѣ билъ законъ прѣгнѣ 8 прѣвѣ
гѣподе 8 црѣа стефана · и 8 родителѣа гѣпо⁴⁰ства ми сѣгго кнеза лазара ·
и 8 сѣпопочивше гѣпогнѣ и манке ми кѣра Ефросины · и 8 гѣпо⁴⁰ства
ми до днѣ · такози и на прѣда да имъ еѣ · и цю даа дѣбровча-
нинъ сръбинъ³⁴ свое иманїе 8 вѣрѡ³⁵ · ако мѡ запиши сръбинъ, и
рѣѣ нѣси ми даа³⁶ · да рѣѣ дѣбровчанинъ своимъ вѣрѡмъ³⁷ и дѣшѡмъ.
цю мѡ не даа добитка да мѡ плакѣ · и кѡде идѡ дѣбровчанѣ по
земли³⁸ гѣпо⁴⁰ства ми с трѣгѡмъ гдѣ³⁹ га оубиѣ гдѣса⁴⁰ или кога
покрадѡ 8 селѡ да имъ околина плакѣ цю имъ ѡзме хѡса и цю
имъ се ѡкрадѣ · ако ли околина не плаати · да имъ плаати гѣпо⁴⁰
ство ми цю имъ се ѡзме · и да нѣ намета⁴¹ дѣбровчанѡмъ 8 трѣ-
говѣхъ гѣпо⁴⁰ства ми · и кон се не дѣбровчанинъ забацѣнїи⁴² 8 новѡмъ
брѣдѡ · тѣзи⁴³ да зи҃гнѣ гра⁴⁴ и да чѡка · кто ли сѡ гостїе и нѣсѡ⁴⁵
се забацѣнїи⁴⁶, да имъ не на воли и цю имѡ годѣ · и ако се раз-
виѣ дрѣво дѣбровчѡко 8 приморїѡ 8 владѣнїѡ гѣпо⁴⁰ства ми · кон не
законъ билъ за този 8 прѣвѣ гѣподе и 8 црѣа стефана, и 8 ро-
дителѣа гѣпо⁴⁰ства ми сѣгго | кнеза лазара · и сѣпопочивше гѣпогнѣ и
и манке ми кѣра Ефросины и 8 гѣпо⁴⁰ства ми до днѣ · тѣзи⁴⁵
законъ да не и сѣди⁴⁶ · и тѡко любѣ, из гѣпо⁴⁰ства ми землѣ ити
8 дѣбровниѣ, или сръбинъ, или влахъ, или чи годѣ чѣкѡ⁴⁶ на кѡпию⁶⁰
всакѡ⁴⁸ да грѣа своко⁴⁹ · да га не ѡстала гѣпо⁴⁰ство ми ни кнѣ-
жалїа гѣпо⁴⁰ства ми · а цю не билъ законъ при⁴⁹ црѣи стефанѡ · и
при⁵⁰ родителѣа гѣпо⁴⁰ства ми сѣгго кнези⁵¹ лазари · и сѣпопо-
чившѡи гѣпогнѣ⁵² и манице ми кѣра Ефросинѣ⁵³, и 8 гѣпо⁴⁰ства ми
до днѣ, този⁵⁴ да имъ еѣ и сѣди · и за трѣгове поморске кон сѡ⁶⁵
8 владѣнїѡ⁵⁵ гѣпо⁴⁰ства | ми, и сланице кѡде сѡ билѣ трѣгове 8 прѣвѣ⁵⁶

31 ѿндѣзи. — 32 хтѣнїа. — 33 своимъ. — 34 сръбинъ. — 35
иманїе 8 вѣрѡ. — 36 нѣси ми даа. — 37 своимъ вѣрѡмъ. — 38 землѣ ·
— 39 дѣи. — 40 хѡса. — 41 нѣ намет. — 42 тѣзи. — 43 гостїе
и нѣсѡ. — 44 дрѣво дѣбровчѡко 8 приморїе 8 владѣнїе. — 45 тѣзи.
— 46 садѣ. — 47 члѡвѣк. — 48 всакъ. — 49 прѣ. — 50 прѣ. —
51 кнезь — 52 госпогѣ. — 53 ефросинѣ. — 54 този. — 55 владѣнїе.
— 56 прѣвѣ.

гѣподе · и сланице 8 црѣа стефана и 8 родителѣа гѣпо⁴⁰ства ми сѣгго ·
кнеза лазара · тѡдѣзи да сѡ и сѣди⁵⁷ · а нѣде нѣгдѣ да не боу⁵⁸ ·
и цю се при⁵⁸ мѣгю сово⁵⁹ дѣбровчанинѡ⁵⁹ · или се бѡдѣ ѡчинило
8 сръблїхъ⁶⁰ · или 8 дѣбровникѡ да се прѣ прѣа кнѣсѡмъ дѣбровчѡ⁶⁰ ·
кнѣ и прѣа нѣхъ сѣдїамнѣ⁶¹ · и цю сѣди кнѣсѡмъ и неговѣ сѣдїе,⁶²
на то⁶¹ да стоѣ · ако ли би и не хтелѡ⁶³ дѣбровчанинѣ стоѣти на
тѡмъ сѣдѡ · да не во⁶⁴ кнѣсѡмъ, и неговѣ сѣдїе⁶² оногѣи свѣзати
и дрѣжати до гдѣ плаати 8 цю не ѡсѣгнѣ · а да тогѣи закона
нѣ волнѡ⁶⁵ потворити кѣжалїа ни вла⁶⁶ · ако се садѣи сѣмрѣт⁷⁵
комѡ дѣбровчанинѡ 8 земли гѣпо⁴⁰ства ми · цю не негова иманїа⁶⁶
да за този не има посла гѣпо⁴⁰ство ми · ни кнѣжалїа гѣпо⁴⁰ства ми ·
ни инѡ кто 8 земли гѣпо⁴⁰ства ми · тѣкѡ да си не комѡ га даа
онѣи на сѣмрѣти · или дѣбровчѡко · и да нѣ⁶⁷ дѣбровчанѡмъ послѣнога
дѣра · ни ѡзетїа⁶⁸ инога безъ нѣхъ волнѣ · тѣкѡ⁶⁹ да си стоѣ волнѣ⁸⁰
грѣдѡ · всѡдѣ своко⁷⁰ своимъ⁷⁰ трѣгѡмъ · и ѡще хѡте гѣпо⁴⁰ство
ми · ако не кон дѣбровчанинѡ комѡ дѣлѣнѣ,⁷¹ а или чимѡ кривѣ · да
се иѣе истѣѣ · |⁷² а да на инѡмъ дѣбровчанинѡ нѣ волнѣ⁷³ питати,
тѣкѡ⁷⁴ кто ѣе дѣлѣнѣ⁷¹ · или чимѡ кривѣ онѣ да плаати и
пати · а за ѣднога на дрѣгѡмъ да не прѣсѣзма⁷⁵ · и ако садѣи⁸⁵
гѣпо⁴⁰ство ми тѣр се свагю з дѣбровникѡмъ · да имъ приповѣ⁷⁶
на ѡ мѣцѣ прѣгнѣ тога · како да си изрѣсѣ | всѣ дѣбровчанѣ с имѣ-
нїемъ⁷⁷ и ѡ землѣ гѣпо⁴⁰ства ми своко⁷⁸ · потѡмъ да нѣ рѣтѣнѣ
гѣпо⁴⁰ство ми · и мѣю егѡмъ изволнѣ бѣ по мнѣ бити гдѣа земли
сръбскѡи · или когѡ ѡ сѣнозѣ монѣхъ, или ѡ рода гѣпо⁴⁰ства ми, или⁹⁰
иноѣ коѣ, егѡмъ изволнѣ бѣ · Сѣмѡ виѣе пѣнѣнѣмъ не потворѣнѣнѣ
бити, нѣ⁷⁹ пѣче потврѣженѣнѣ · такоѣ и гѣпо⁴⁰ство ми не потвори
прѣжѣе насъ вѣнѣшиѣ гѣпо⁴⁰дѣ записнїа⁸⁰ и · сѣе записнїе⁸¹ нѣс се по-

57 сѣдѣ. — 58 прѣ. — 59 дѣбровчанѣ. — 60 сръблѣхъ. —
61 дѣбровчанинѣмъ и прѣдъ нѣхъ сѣдїамнѣ. — 62 сѣдїе. — 63 хтѣнѣ ·
— 64 волнѣ. — 65 нѣе волнѣ. — 66 имѣнїе. — 67 нѣе. — 68 ѡзетїа.
— 69 такѡ. — 70 своко⁷⁰ · 25. 03. 2 — 71 нѣе дѣлѣнѣ. — 72 нѣе
— 72 нѣе садѣ. — 73 волнѣ. — 74 такѡ. — 75 нѣе прѣсѣзма. —
76 прѣповѣмъ. — 77 имѣнїемъ. — 78 своко⁷⁸. — 79 нѣс. — 80 за-
писнїа. — 81 записнїе.

**215. Дубровчани му одговарају да Андре Сор-
кочевих не признаје да је какво сребро
Ђерђашево код њега било у покладу, и
Ђерђашева Ката нека дође или пошље
кога на суд у Дубровник**

1406. 16 марта

† Главномъ и велможномъ гѣнъ деспотъ стѣфанъ по мѣти вѣжиши
всѣи сръбьскои земли гѣнъ ѿ владѣщаго граа дѣбровника кнеза
властель и ѿ все ѿпкине многолюбимо поздравленне · листъ гѣтвѣ
ти примисмо и развѣксмо ꙗко намъ ваша мѣтъ пише ꙗръ гѣтвѣ
ти говори ваша члобчица ѿ име каата хки гѣђгѣашева ꙗръ ꙗ не
ѿцѣ гѣђгѣашѣ поставилъ сребро свое ѿ покладь ѿ нашего власте-
лина андрѣта соркочевикѣ · на ѿвѣтъ да се да хкири мѣ каати
по гѣђгѣашевѣ смръти · молекѣ гѣгго ти наасъ да ви за тѣи по-
кладь исправимо · да ти ѿзна гѣтвѣ ꙗръ ѿни дѣи кои примисмо
листъ ваше мѣти посласмо по андрѣта · и ѿпросисмо га за тѣи 10
покладь · и ѿнѣ наамъ ѿговорѣи колѣанъ ꙗ гѣнъ деспотъ и каата
ѣа ницѣра нѣксмѣ ималъ ни имамъ гѣђгѣашева · и зато гѣтвѣ ти
ѿписасмо ꙗко смо ѿпралиа а сѣди гѣтвѣ да ти зна дѣбровникъ
хотанъ ꙗ билъ възда и ꙗе въсакомъ по законъ и по правдѣ ѿправиѣ
а навластитѣ людемъ гѣтвѣ ти · да ѿна ако хокѣ море донти или 15
послати мѣцѣ себе да ицѣ пѣдѣ наасъ · а ми како смо рекли чѣвъ
и развѣравъ хотни по законъ и по правдѣ ѿчинитъ

† мѣца марта · ѿ · дѣи ѿ дѣбровникъ лѣта · чѣуѣ ·

Русков концепат. — II. I, 143.

216. Разрешница рачуна Тудра Мласконића

1408, 21 априла у Крушевцу.

† Мѣтию вѣжию гѣнъ сръбленъ деспотъ стѣфанъ моимъ милѣмъ
и драгѣмъ пригѣлемъ владѣщаго граа дѣбровника кнезѣ и вла-
стеломъ и всѣи ѿпкинѣ · да знаете дрѣжалъ ꙗ цѣинѣ нововѣрскѣ

властелинѣ вашѣ тѣдро мласкониѣ · и платилъ ми ꙗ цѣинѣ въсѣ ѿ
не ми нѣ всталь ницѣръ дѣлжнѣ · за тои давамъ знати пле-
менство ви · и ѿвѣи ви книгѣ ѿдахъ по гѣггю мазаракю · како ѿ
томъ да знае племенство ви ꙗр ꙗе всталь ницѣ дѣлжнѣ ѿ цѣ-
инѣ и бѣи ви весли амѣи.

† мѣстиѣ вожинѣ гинѣ сръбленъ деспотъ стѣфанъ¹⁾

† писно априла · кѣ · ѿ крушевцѣ.

10

† заповѣдѣю гѣна ми кнеза и негѣва изѣбранога вѣкѣ · ꙗ рѣско
логѣфетъ се више писанно исписахъ ѿ рѣчи на рѣчѣ изъ листа
кон посла гѣнъ деспотъ стѣфанъ кнезѣ и властеломъ дѣбровцѣмъ
а по своѣмъ члобкѣ по гѣггю мазаракю

¹⁾ Уплетеним великимъ словима.

Русков препис у кѣ. Div. Canc. 1408 die 6 julio 1408. —
Сп. XI, 43.

**217. Дубровчани му одговарају да му шаљу ле-
кара и да ꙗе о своме трошку дати бригентин
за његове посланике у Млетке кад дођу**

1408, 3 новембра

† Главномъ и велможномъ гѣнъ деспотъ стѣфанъ по мѣти вѣжиши
всѣи сръбьскои земли и подѣнавю гѣнъ ѿ владѣщаго граа дѣ-
бровника кнеза властель и ѿ все ѿпкине многолюбимо и въсе-
сръбьско поздравленне · гѣъ бѣи и рѣчиста да ѿчинитъ да се и
вѣакоѣ пиѣниѣ ѿвѣта ви гѣтвѣо зѣраво и ѿ всемъ славно и довѣ · а
ми по нихъ мѣти довѣ смо · по рѣгѣ пиѣниѣ гѣтвѣ ти примисмо
и развѣрасмо ꙗко намъ ваша мѣтъ ѿписа · да ви пѣстимо и по-
шлемо ѣднога ѿ лѣкара нашѣхъ ꙗръ потрѣбѣ тамо за ваше
зѣравѣ · ꙗне ако висмо говорили рѣчию гѣъ бѣи ѿвѣтѣи ѿвѣнѣ
и мислѣ нашѣ · ꙗко ви било за ваше зѣравѣи кѣтѣва ѿвѣро ·
не тѣкмо лѣкара · да ѿ нашего жикѣта ꙗко ви се могло ѿкрѣ-
нили висмо · и сѣ въсакомъ почтенѣмъ приложѣ · висмо кѣ вашѣ

220. Други лист о истом

1411, 4 новембра.

† Главномъ и велможномъ гѣнъ деспотъ стефанъ мѣтню вѣнчѣ
вѣсон сръбьскои земли и подѣнавью гѣнъ ѿ владѣщаго граа дѣ-
бровника кнеза властель и ѿ вѣсе опкине многосръбно позарак-
ленъе великостъ господства ти ѣзнаи како гюѣа милковикъ кон-
трѣговаше ѣ валѣво тѣр га ѣвише и прѣстави се дължанъ не нашѣмъ 5
властелемъ кои мѣ сѣ вѣкровали свите и трѣга и инѣхъ потрѣвѣ
како смо ѿвѣнашли ѣ тетразѣхъ нашѣхъ вѣкрованиѣхъ · и наипрѣво
михочѣ лѣкаревику чѣтири ста и петъ десетъ и три дѣкаты златѣ
и два десети и седамъ динаѣ николѣ гѣндѣлику чѣтиѣ ста и
седамъ десетъ · и шестъ дѣкаты златѣхъ и иѣ динаѣ · никши та- 10
марикю двѣ сти и три десети и еданъ дѣкаты златѣ · марою
вѣникю сто и шестъ десетъ дѣкаты златѣхъ и ·ѣ· динаре · ти
вѣси чѣтиѣ наши властѣ прѣрѣчили сѣ на жонка гѣндѣлика · да не
ѿнѣ волаѣнъ този иманъе мѣсто ниѣ примиѣ ѿ гѣтѣа ти цю
сте дължни покойномъ гюри и цю не ѣгова ѣ ваѣе мѣти · а вола 15
ѣ инѣхъ · молимо великостъ гѣтѣа ти вѣдиѣ мѣтъ ѿправити мѣ
и дати · и ѿѣе наидосмо да не дължѣе покойномъ марою кабѣ-
жикю властелинѣ нашѣмъ три ста и чѣтиѣ десетъ и шестъ дѣ-
каты златѣхъ и два десети и шестъ динаѣ а ѣгови наредѣбеницѣ
палко гѣндѣликъ и живко чѣвикъ прѣрѣчили сѣ на никшѣ водѣ- 20
пикѣ да не ѿнѣ волаѣнъ ѿ гѣтѣа ти ѣзети и примиѣ ѿ ѿнога
цю не гѣтѣа ти дължно гюри или ѿ инѣхъ гдѣ би нашли цю
годѣ гюрино · и затѣи молимо вѣдиѣ мѣтъ ѿправиѣ мѣ и дати.

† мѣца новѣрѣа · д · дѣнѣ

ѣ дѣбровникѣ · ѣ · ѣ · ѣ · лѣкто 25

† Заповѣдию гѣна ми кнеза живѣта менѣетикѣ и ѣговѣхъ вѣ-
сѣхъ сѣдѣа: та рѣско ѣписахъ гѣнъ деспотъ ·ѣ· листа какова сѣ ѣ
сѣмъ више писанна · а хотѣ кнезь и сѣдинѣ да цю годѣ изѣме
жонко гѣндѣликъ или никшѣа водопикъ ѿ дълга гюре милковикѣ
да вѣсе имаю принѣсти или послатѣ ѣ рѣке гѣтѣа дѣбровчкого 30
толико цю би изѣли за свои дългъ толико за инѣхъ конѣ не

дължѣе рѣни гюра · а гѣтѣа примивѣ да раздѣли по разлогѣ
вѣсакомѣ комѣ не дължѣе рѣни гюра

Русков концепат. — По I, 201.

221. Дубровчани га моле да имаѣе пок. Сте-
пашина, коѣе је у ѣега, не даѣе никоме
док му они не пишу или не пошѣу човека;
тако да се ни остала примаѣа ѣегова од
других ѣуди не даѣу никоме сем човеку
с ѣиховом кѣигѣом

1413, 2 октобра.

† Главномъ и велможномъ гѣнъ деспотъ стефанъ мѣтню вѣнчѣ
вѣсон сръбьскои земли и подѣнавью гѣнъ ѿ владѣщаго граа дѣ-
бровника кнеза властель · и ѿ вѣсе опкине многѣлюбѣмо позарак-
ленъе · великостъ гѣтѣа мола ис чѣсти како се ѣчинѣ ѿ нашѣмъ
дѣбровчанинѣ ѿ стѣпаѣинѣ а ваѣемъ слѣзѣ вѣ вѣ много вѣсѣмо 5
нерадостни а и ваѣои великѣсти мѣнѣмо да неѣ драго бѣа да ѿ
всѣмъ слава вѣѣ · а сѣди гѣне дѣспѣте да ти ѣзна великостъ ѣрѣ
не стѣпаѣинѣ ѿваѣмо дължѣе граѣанѣмъ нашѣмъ велѣко иманъе
а ѿ тога неѣ записѣ вѣкровѣинѣ записани ѣ нашѣ канѣеларниѣ ѣ
тетразѣхъ вѣкрованиѣхъ · а вѣдѣ и ѿнѣ исти покойни стѣпа- 10
шинѣ · пише и стрѣми ѣ своѣмъ ѣ напѣконѣмъ пиѣниѣ ѣ тестаментѣ
кои не ѣчинѣли прѣдѣ добѣри чѣлѣвѣцѣ како не дължѣе и хѣкѣ да
се изѣвадивѣ ѿ дългѣѣ платѣ · и ѿѣѣ пише како ѣгова иманъѣ
неѣ велѣкѣ дѣѣѣ при ваѣои мѣти и ѿвѣвише ѣ мѣнѣхъ ваѣѣ
люди · затѣо много молимо великостъ гѣтѣа ти цю годѣ неѣ не 15
гова при ваѣои мѣти · вѣдиѣ мѣтъ неѣа стѣи при ваѣои мѣти
и молимо не каѣи не дати братѣ стѣпаѣиновѣ ни сѣѣѣѣмъ стѣ-
паѣиновѣмъ ни комѣ иномѣ до колѣ великѣстиѣ наѣѣѣѣмъ чѣѣѣѣ
или пишемо тѣко кѣе тоѣ иманъе сѣѣѣѣѣ ѿ гѣтѣа · вѣѣѣѣѣ ѣ
инѣхъ дълговѣ · да принѣсе к наѣмъ · да се да комѣ ис дължно не 20
да поѣде пѣтемъ достѣнѣѣмъ · вѣдѣ има поѣти како и ѿнѣ исти
стѣпаѣинѣ хѣкѣ · и ѿѣѣ гѣне дѣспѣте молимо цю годѣ неѣ наѣѣѣѣ

стѣпашинъ по людѣхъ гѣтва ти на дльзѣхъ молимо ти гѣтво
да нѣ воланъ нитко изети развѣ кога с нашѣмъ книгоѣмъ вели-
коститъ пошлемо и що годѣ нѣ с рѣкѣ | сльге стѣпашинова с 35
гюрга или ѿ сребро или рѣде или кѡла · или ино що стѣпашин-
ново молимо тако с негове рѣке нека и стон до коле мѣ ми
пишемо що кѣ чинитъ а да мѣ воланъ нѣ ниткоѣ питати нишѣмъ и
сѣ вашѣмъ мѣтию да гюрагъ зарѣчи по людѣхъ гѣтва | дльгове
до нашего посланья 40

мѣца ѿтѣврѣна · вѣ · дѣнь с дѣкровникъ
лѣкто · вѣ · 8 · и · гѣ · лѣкто.

Русков концепат. — П. I, 218.

222. Дубровчани шаљу свога властелина Вла- хушу Бунѣа по заоставштину Степаши- нову и препоручују га деспоту

1413 1. децембра

† Главномъ и велможномъ гѣнъ деспотъ стѣфанъ мѣтию вѣшиѣмъ
вѣсон сръбьскон земли и подѣнавью гѣнъ ѿ владѣщаго граѣ дѣ-
бровника кнеза властель и ѿ вѣ вѣсе ѡпкине многолюбимо позѣра-
вленьнѣ · великостъ гѣтва ти море ѣзнатъ како великоститъ писасмо
за ѡнои сребро стѣпашиново конѣ нѣ с великоститъ и за инѣ дльге
стѣпашинове конѣ сѣ по людѣхъ · и земли гѣтва ти и толикогѣ за
вѣсе инѣ работѣ конѣ сѣ тамо да ти вѣде мѣтъ ѿ вѣ вѣсѣга тоган
нѣ дати нишѣмъ никомѣре · до колѣ ми нѣ пошлемо члѡѣка конѣмъ
кѣ ваша великостъ придати вѣсе · и гѣтво ти по твои мѣти
наамъ добро ѡписѣ за този · да кѣте такои и ѣчинитъ · а сѣде да 10
ти ѣзна великостъ гѣтва нѣрѣ ми складѣмъ дльжника стѣпашино-
вѣхъ и ѡкрѣмитель негове дѣкѣе посласмо гѣтвѣ ти властелина
нашего влѣхшѣ лѣкше вѣвника сина да скѣпи и примѣ вѣсе що сѣ
гдѣ стѣпашинова наидѣ · и да пошлѣ к намъ с рѣке · а ми пакѣ
да ѡвамо дамо комъ нѣ дльжно и комъ вѣде пристѡятъ · зато 15
молимо гѣтво ти вѣдѣтъ мѣтъ що нѣ с гѣтва ти дльга стѣпаш-

шинова даи рѣномъ влѣхшѣи и пакѣ що нѣ на дльзѣхъ да нѣмъ
платѣ · и що нѣ с планѡи на колѣхъ рѣде конѣ и вѣсе инѣ работѣ да
сѣ сѣ вашѣмъ нѣмъ вѣсе даа · и ако кѣ добрѣшко или тко инѣ изѣ-
вадилъ или ималъ ѡа стѣпашинова и тои вѣсе да дадѣ влѣхшѣи · 20
и ѡшѣ молимо гѣтво ти ако кѣ мѣ тко ѿ вѣ люди гѣтва ти нѣ хѣтѣлъ
платитъ вѣдѣтъ мѣтъ дати мѣ ѡтѣрѣче да мѣ сѣ исплатѣ · и вашѡи
великостѣ влѣхшѣи пѣпорѣчамо · и нѣмъ смо дали испиѣтѣ теста-
мента стѣпашинова подѣ нашѣмъ закоиѣмъ печетию печакѣнѣ да
мѣ ваша великостъ вѣрѣнѣ и вѣгѣ кѣ ѣмножи гѣтва 25

† мѣца дѣкѣврѣна · вѣ · дѣнь с дѣбровникъ
лѣкто · вѣ · 8 · и · гѣ · лѣкто.

Русков концепат. — П. I, 219.

223. Дубровчани га моле да Влахуши преда- имаѣе Степашиново да се исплатѣ дугови по тестаменту; а ако баш хоѣе да да До- брушку, то нека буде тако да он да Вла- хуши за очево дуговаѣе

1414, 1. марта

† Главномъ и велможномъ гѣнъ деспотъ стѣфанъ мѣтию вѣшиѣмъ
вѣсон сръбьскон земли и подѣнавью гѣнъ ѿ владѣщаго граѣ дѣ-
бровника кнеза властель и ѿ вѣ вѣсе ѡпкине многолюбимо позѣра-
вленьнѣ · листъ гѣтва ти примисмо и разѣмесмо що намъ писа
ваша великостъ за ѡнои иманьнѣ стѣпашиново конѣ нѣ с рѣкѣ гѣтва
ти и за ино що нѣ на дльзѣхъ с планѡи и на колѣхъ · нѣрѣ кѣ
ваша мѣтъ ѡправитъ кѣди пошлемо и ѣчинити како нѣ стѣпашинъ
на смѣрти нарѣчилъ и ми гѣтвѣ ти много захвалисмо како гѣнъ
славнѣ и правѣднѣ конѣ словѣшъ по вѣсон вѣселѣнои великославѣно
твоѣ вѣсакомъ навѣде (!) ѣвѣдрѣжанья и по тои рѣчи гѣтва ти и 10
по ѣфанью вашѣ великѣ правѣе посласмо властѣи на нашѣ влѣ-
хшѣи вѣвника да нѣмъ ваша мѣтъ ѡправѣ · а ѣмъ намъ вѣсѣ
пишѣ нѣрѣ нѣ пѣдѣ гѣтво ти приходилъ а ваша мѣ нѣ великостъ
рѣкла · вѣсе що вѣде вѣзѣ гѣрѣа вѣсе смѣ радѣ ѣчинитъ · а сѣди гѣнѣ

ето не видома свѣтъ и великостѣ нрѣ не стѣпашиныхъ счинилъ на 15
 смръти свои тастаментъ ѿкога исписъ не ѣ с влахъше · а пише
 стѣпашиныхъ вѣсе потанкѣ колико не негова иманья с гѣтва ти
 рѣкѣ колико ли дрѣгонде · и колико не дълж'нь комѣ да се вѣса-
 комѣ плати · а ми имамо пльно сѣфаньне с вашѣ великостѣ да кѣте
 счиниѣ добѣ и безѣ грѣха да бѣде видевѣ негоѣ тастаментъ · много 20
 молимо великостѣ гѣтва ти бѣдиѣ мѣтъ ѿправиѣ и дати вла-
 хъши да се даа комѣ не дълж'нь стѣпашиныхъ а они да мѣ рѣжѣ книге
 ѿ ѿноликѣ колико иѣ плате · а да мѣ ѿвамо дължници дѣцѣ не
 ѿдерѣ вацине сзамѣ за дългѣ · ако ли лѣ хокѣте дати добрѣшкѣ
 бѣдиѣ хтенѣе молимо дати мѣ с начинѣ да ѿнѣ да влахъши за 25
 ѿца и за инѣхъ конѣ не дълж'нь стѣпашиныхъ за конѣ не тамо по-
 сланѣ · а они да рѣжѣ книге како не рѣчно а имамо да иѣ колѣанѣ
 добрѣшко ѿбратити нрѣ не стѣпашиныхъ такои нарѣчилъ на смръти
 како добрѣ и праведни христѣянинѣ да се исплати гѣне деспоте
 тои се намѣ безѣгрѣшно види. 30

† мѣца марта · а · дѣнь с дѣбровникѣ · 4 · 8 · дѣ · лѣто

ѿ лѣке бѣникѣ стране такигѣ листѣ.

ѿ тодѣровѣ дѣцѣ стѣпашинове такигѣ листѣ.

Русков концепат. — П. I, 221.

224. Разрешница рачуна Бенка Гундулића

1414, 4 јула у Приштини

† Мѣтию бѣнию гѣнѣ сръблѣмѣ деспотѣ стефанѣ мѣдрима и
 почѣтинѣмѣ и моимѣ добрѣмѣ приателѣмѣ владѣиомиѣ граѣ дѣ-
 бровьника кнезѣ и властелемѣ и вѣсои ѿпкини многопчтено по-
 здравленѣе · давамѣ знати вашемѣ племенѣствѣ како · почтени вашѣ
 властелинѣ бенко гѣндѣлиѣ волѣа колико ѣ дрѣжалѣ с мене цѣине 5
 новобрѣске све ми не с почтенѣемѣ платиѣ и ѿсталѣ скѣбѣданѣ
 ничимѣ ми не ѿсталѣ дълж'нь ѿ цѣине тогѣи ради ви давамѣ
 знати · и послахѣ ви по законѣ книгѣ · по томѣ члѣвѣкѣ по нико-
 лицѣ фѣрѣнѣзовику и бѣ ви вѣѣли.

† мѣстию бѣнию гѣнѣ сръблѣмѣ деспотѣ стефанѣ (уплетена слова) 10

† писанно вѣ лѣто · 4 · 8 · дѣ · иѣлиѣ · дѣ · с прициниѣ.

† заповѣдию гѣна ми кнеза ѿрьсѣга жамановикѣ и негѣва изѣ-
 бранѣа малѣа вѣкѣа сѣи више писанно исписахѣ изѣ листа гѣна
 деспота кѣи досла кнезѣ и властелемѣ дѣбровчѣкѣмѣ по своѣмѣ
 члѣвѣкѣ по николицѣ фѣрѣнѣзовику. 15

Русков препис у II. кѣ. Div. Canc. 1408. после 9 јула 1413.
 — Сп. XI, 58.

225. Деспот наређује цариницима побрешким да плате његов дуг Мароју Радићу

1415. јануара

† ѿ деспота стефана цѣриникѣмѣ побрѣшкѣмѣ ѿстои ранкѣ ивкѣ
 радѣславѣ платите марѣоу радѣкию цѣо мѣ смѣ дълж'нь сто и
 чѣтири десѣти и сѣдамѣ литѣрѣ и пѣтъ сначѣ и три акѣсагѣ
 заповѣдию гѣна ми хѣвѣа лѣкарѣвикѣа кѣи мѣсто кнеза живѣт вѣ-
 чѣвикѣа бѣше кнезѣ и негѣва малѣа вѣкѣа ѣа рѣско лѣгѣфѣтъ 5
 исписахѣ више рѣчно изѣ листа гѣна деспота кѣи бѣше подѣ негѣ-
 воѣмѣ печѣтию · и тѣи листѣ дѣспѣтовѣ бѣше пѣдрѣтъ · на три ко-
 матѣ и сѣшивѣнѣ на двѣ конѣцѣмѣ вѣклѣмѣ.

Русков препис у кѣ. Div. Not. 1414 стр. 51. — П. II, 75.

Још јѣдан препис од новѣмѣбра 1428. г. има у кѣ. Div. Canc.
 1428 л. 124б. с ѿваким заврѣшетком:

† заповѣдию гѣспѣдина ми кнеза марѣна гѣндѣлиѣа и негѣва
 изѣбранѣа малѣа вѣкѣа ѣа рѣско лѣгѣфѣтъ дѣбровчѣки исписахѣ 10
 сѣ више писанѣ ѿдѣ рѣчѣи на рѣчѣ изѣ листа гѣна дѣспѣта

Сп. XI, 104.

226. Дубровчани сведоче да половина имања Живка Лигатића које је деспот одузео припада Степку Павловићу, и моле га да половину поврати Степку, и пусти га да ради, јер је то по старим уговорима које је и он потврдио

1415, 17 марта.

† Главномъ и велможномъ г-нъ деспотъ стефанъ мѣтию бжнѡмъ въсон сръбьскон земли и подѣнавью г-нъ ѡмъ владѣщаго граа дѣбровника кнеза властель и ѡмъ въсе ѡпкине многолюбимо поздравленъ. Г-не деспоте ето како не чѣсти нрѣ се не великостъ гѣтва ти нѣщо спорасрѣдила на живка лигатикиа и неѣга сте свѣзали и ѣзели мѣ баирине · кола рѣпе и рѣде и въсе цю не било ѣ кѣки · а сѣди г-не деспоте вашои мѣти ми говоримо и свѣдокѣмо како нашъ дѣбровчанинъ стѣпко павловиѣ ималъ не ѡпкинѣ съ реченѣмъ живкѡмъ ѣ всемъ цюно сѣ рѣпе · рѣде кола · кѣки и пратежъ ѣ кѣки въсе не било на полѣ половина живкова · а половина стѣпкова а 10 ваша мѣть зна да ѡмъ постанѣа сръбьске гѣе имамо ш ними красне ѣвѣте и почтене записе како да наши дѣбровчане трѣгоци хѣде словоано по въсон нихъ дрѣжави ш нихъ трѣгои и благои никимъ невѣзбран'но съблюдени и ѡбаровани не бѣе се нѣдне силе ни ѣзетѣа · и въси ти доври закони и слободѣцине стѣмъ 15 родителѣмъ твоимъ и потѡмъ стѣпочивѣшѡмъ гѣгои маикомъ ви и славнѣмъ гѣтѡмъ ти наамъ потѣргнени и болѣ испралнени како болѣ гѣтѡе ти вѣ · и затѡ молимо великостъ гѣтва ти наасъ скѣе приателѣ ѣдрѣжи ѣ тѡмъ како по твои мѣти неси до дѣнасъ ѣдрѣжалъ · и молимо цю не стѣпкове половине вѣдит мѣть 20 заповидѣть повратити мѣ и ѡсловодит да си работа скѣе рабѣе и ѡправе словоано · и цю ти не мѣть ѡпиши наамъ

† ·ѣї· марта лѣто ·ч·ѣ· и ·ѣї· лѣтѡ.

Русков концепат. — П. I, 233.

227. Дубровчани га моле да не узима имање Живка Лигатића, и шаљу му рад тога посланика Живка Гундулића

1415, 17 марта

† Главномъ и велможномъ г-нъ деспотъ стефанъ мѣтию бжнѡмъ въсон сръбьскон земли и подѣнавью г-нъ ѡмъ владѣщаго граа дѣбровника кнеза властель и ѡмъ въсе ѡпкине многолюбимо поздравленъ. Г-не деспоте молимо ваша мѣть наамъ не прими за зло нрѣ смо дѣлжни ѡ приѣчивѣшии се г-нъ земельнои за наше граѣане 5 молит се и ето како не ваша великостъ могла видѣть нѣсмо ѡстали не послати великостит покансаѣ нашего властелина живка гѣндѣликиа молекне великостъ гѣтва ти за живка лигатикиа ако се цю на неѣга гѣтѡе ти расрѣдио за конѣ годи неѣго неѣмѣнне или за зла члоѣка конѣ гѣтѡе ти на гѣрѣхъ наводи да ти вѣде мѣть 10 ѡгледавъ тѣре се смилѡватъ и ѡнои иманѣе не хотѣтъ мѣ ѣзети · и ѡцѣ молимо вѣа ради и наасъ цѣкиа ако море вѣт не кашн мѣ ваша мѣть ѣзимать тѣи пѣкнезе · нрѣ тако наамъ вѣа г-не деспоте ми живка вѣмо добра члоѣка и права а ѡколикѣи говоримо не тѣкмо тамо да кѣде би ѡвѣдѣ вѣде неѣю нами тѣѣ ѣчинилъ нѣкою 15 неѣкрѣ гѣтѡе ти наамъ би неѣдраго колико да би ю наамъ ѣчинилъ и ѡнако висмо га пѣдепсали како би васъ свѣтъ видѣлъ молимо вѣдит мѣть не гѣшинѣ дѣиѣ вѣди би ѡван работа ѡпорѣчена како г-нъ славнѣ и праведнѣ конѣ всакомъ члѣкѣ правѣ чинишъ и по- 20 казѣшъ а никога не ѣцѣклишъ

† ·ѣї· марта ·ч·ѣ· и ·ѣї· лѣтѡ.

Русков концепат. — П. I, 234.

228. Дубровчани му захваљују што је обећао да ће Степку вратити његову половину узетог имања кад дође и покаже шта је његово, и веле да се с њиховим уверењем био спремио да пође, али га нађе болест од ногу те не може доћи, па моле да он то уради и без његова доласка

1415, 15 маја

† Главноѹ и велможноѹ г҃анѹ деспотѹ стефанѹ мѣтиѹ бжигѹ
всѣи сръбскои земли и подѣнавѹ г҃анѹ ѿ владѣщаго граѣ дѣ-
кровника кнеза властелѣ и ѿ вѣсе ѿпкине многолюбимо поздрав-
леннѣ · г҃анѣ деспоте и прѣво великостѣ писасмо за нашега дѣ-
бровчанина стѣпана павловиѣ · ако и сѣди пишемѹ доидоше
к намѣ властеле нашии покисарѣи конѣ смо били дослали великостѣ
ти и мегю инѣми повѣдаше намѣ нрѣ сѣ говорили г҃итвѣ ти за
дѣлове и кола и кѣкѣ рѣчнога стѣпка како нѣ вѣсега половица
стѣпкава цѹ нѣ вѣзело г҃итво ти лигатиѹ и тако и намѣ рекоше
да ю г҃итво ти рекло · кѣди приде стѣпко и покаже нрѣ нѣ
негово хѣкѣ мѣ вѣсе ѿсловодитѣ и повратитѣ и ми много вели-
костѣ г҃итва ти захвалисмо а сѣди вашѹ мѣти ми пишемѹ и
скѣдокѣнѣмо нрѣ нѣ записанно ѹ нашѹи канжелариѣ вѣрѹванѹи како
стѣпко павловиѣ и живко лигатиѣ ѹ сребръницѣ имаю на полѣ
двоѹи кѹла и полѣ кѹла и двоѣ воденице и полѣ и двоѣ кѣкѣ
дѣвене и дѣлове на рѣпахѣ ѿ вѣсега тога нѣ половица стѣпкава
а половица живкова · а инако нѣкѣ вашѹи великостѣ пишемѹ и ето
посилахомѹ стѣпка г҃итвѣ ти сѣ ѿвѣкѣмѣ нашѣмѣ писаннѣмѣ вѣро-
ваннѣмѣ и на тоѣмѣ вѣкѣшѣ ѿправили сѣ да погнѣ да мѣ г҃итво ти по-
тѹи мѣти ѿправи како си ѿвѣтѹовалѣ · али га наидѣ велика бо-
лѣсть ѿ ногѣ теѣ не море поити зато многосръчно молимо
великостѣ госпѣства ти вѣдите ти ѹ негове работѣ и рѣпорѣченѣ да
мѣ сѣ ѿправе и вратѣ цѹ нѣ негово и цѹ ти нѣ мѣти ѿписати намѣ

† · ѿ · мадѣи · ѿ · ѿ · лѣто.

Русков концепат. — П. I, 236.

229. Дубровчани му одговарају да су се жалили не на њега него на војводу Петра који је свезао у Новом Брду два њихова трговца због њихове свађе и узео им имање и моле да их пусти; објашњавају зашто сад износе из Србије сребро и злато; веле да су зауставили трговце да не иду у Ново Брдо због Петрова безакоња, и пустиће их да опет иду, ако им пише да се због таквих свађа трговцима неће имање одузимати

1417, 15 јуна

† Главноѹ и велможноѹ г҃анѹ деспотѹ стефанѹ мѣтиѹ бжигѹ
сръбскои земли и подѣнавѹ г҃анѹ ѿ владѣщаго граѣ дѣбровника
кнеза властелѣ и ѿ вѣсе ѿпкине многолюбимо поздравленнѣ ·
славно пиѣниѣ великостѣ ти приливѣ разѣмѣсмо и наипрѣво цѹ
пише г҃итво ти нрѣ сѣ смо тѣжѣли да нѣ ваша великостѣ свезала
и ѿвѣзала · ѿ · наша трѣгоѹца · г҃анѣ деспоте волю ти нѣ г҃итво тоѣ
писати · ми сѣ на твою мѣти тѣжѣи нѣкѣсмо · ни данѣ бѣ · истинна
писали смо г҃итвѣ ти многици и тѣжѣли на власти г҃итва ти за
безаконѣи коѣи нашѣмѣ чинѣ · а навластитѹи на вѣнѹодѣ Петра ки
нѣ свезалѣ и ѿвѣзелѣ теѣи наше трѣгоѹце · моле великостѣ вашѣ да
ти вѣдѣ мѣти ѿправи · нрѣ пакѹи ѣфанѣи имали смо и имамо ·
кѣдѣ би вашѣ велики разѣмѣ видѣлѣ и сѣ правѣю г҃итвѣ ти казано
да би наамѣ ѿправѣно · г҃анѣ деспоте писали смо како вѣнѹодѣ
Петарѣ смисливѣ сѣ до нѣкѣколико мѣцѣ по тоѹи како сѣ ти трѣ-
гоѹци нашии имали нѣкѣкоѣ рѣчѣ мегю сѹвоѹи и била нѣкѣкоѣ кѣсѣ
банѣ(!) мегю нѣми · теѣи или по наговорѣ зла чѹлѹка или по коѹи
низми свеза теѣи наше трѣгоѹце · и иманѣи нѣмѣ ѿвѣзе · а ваша
великостѣ добро зна нрѣ имамо ѹ повѣли сѣопочивѣшѣмѣ роди-
телѣмѣ г҃итва ти записано и славнѣмѣ г҃итвоѹи ти потвѣрѣно а
мегю инѣми доѣрѣми ѣкѣти ако сѣ коѣи тамо нѣмѣи наше
дѣбровчанѣ да сѣ мегю сѹвоѹи сѣдѣ · а вашѣ ѿвѣда · нѣмѣи
тоѹи нѣхѣ свеза · а иманѣи нѣмѣи ѣзе · вѣди ако ѿни ѿскѣкоше
сѣ · цѹ криво би иманѣи конѣ нѣкѣ ѣвило ни порѣнѣло ни ѣмѣ

говори^т · ако не чловѣкъ лѣдова^л нека мѣ пать пати · а иманье
нѣ криво · тѣмъ тръго^вцѣмъ и дрѣз^кмъ на славно име и 25
слово^д гѣтва ти наши властеле и добри грагяне вѣровали сѣ
нѣ достойно да изг^рѣе · тѣхъ тръго^вць иманье¹⁶ нѣ · мо-
лимо ти великостъ гѣтва рѣи не поврати^т и ни^х слово^ди^т нрѣ ве
сѣ толико пати^л · а за людости ни^ххъ могло¹⁶ чѣти дѣтво ти ·
како дери ѿ ѿвѣде посласмо по симка станишкѣ · и по дрѣга мѣ 30
живка · и по ине тръго^вцѣ · и ѿвѣде ихъ педенѣсасмо ѣ нашѣхъ
лютѣхъ и тѣгливѣхъ тѣмнѣхъ тѣмницахъ и по дълго дни стоише
и та^кон мислимо · въз^а чини^т ѿнѣмъ ки бѣдѣ достойни.

И цю пише гѣтво ти за наше тръго^вцѣ нрѣ за прѣве господа
нѣсѣ ини тръгѣ изъ сръбала изъносили размѣ^т коже воскъ и си- 35
ренѣ а сѣди носе сребро и злате · гѣне деспоте този не и прѣво
вило · и ѣ дни гѣна родителѣ ви и гѣтва ти · а и дѣнась нѣ по
малѣхъ тръго^вцѣхъ гѣно се носи свила и мръчарина продавати а
гѣдѣно сѣ славни и велици тръго^вѣ ка^коно ѣ ново^мь брѣдѣ и по
ни^ххъ велицѣхъ мѣстѣхъ гѣтва ти · а навластито въ славни и 40
многочѣстити дѣшѣ гѣтва ти · ѣ кои^ххъ се приносе мно^гцѣнне ве-
лике чисте свите разлике акѣсамити пандѣри · хамѣхе хазѣден и
чисти свилани поставци · и великочисте подѣставѣ · и бисерѣ · ти
такови тръго^вѣ не достѣтъ се ни могѣ плакати кожами и во
скѣмъ и сиренѣмъ · размѣ^т сребрѣмъ и златѣмъ и дрѣз^кмъ каме- 45
нѣмъ нрѣ гѣне деспоте по свѣтѣ кѣдѣ гредѣ наши тръго^вци
ни^хки ти великоцѣнне потѣве · велика вѣмена сребра и велике са-
кѣлѣ дѣкати носекѣ те^б даю за не и ѿ та^ковѣхъ велицѣхъ ра-
вотѣ користѣнне · нѣ комори гѣтва ти · нере ви било ѿ ѿнѣхъ
ѿ малѣхъ. 50

И цю пише великостъ гѣтва ти да смо ѣстакили наше тръго^вцѣ
да не идѣ с тръгѣмъ по земли гѣтва ти просекѣ на^лсь да ихъ
пѣстимо да идѣ · гѣне истинѣмъ ѣстакили^х смо за ѿнон беза-
конѣ петрово · да не идѣ ѣ ново брѣдо · а инѣдѣ по гѣтва ти
земли да идѣ ка^ко и въз^а до толѣ до колѣ пишемо гѣтѣвѣ 55
ти · да намъ ваша мѣтъ ѿгледа^в ѿправи · зато и сѣди пишемо
вѣди^т мѣтъ ѿправити тѣмъ двѣма тръго^вцѣмъ и ѣписати на^лмъ
ако се ко^га тамо слѣчи те^б нашѣ тѣгѣвѣць ко^ге безѣмѣ ѣчини ·

нека да ѿномѣи чловѣкѣ пать и глава пати а за иманье да нѣ
задѣве · да мѣ не слово^дно · ако ти не мѣтъ чекамо тои пѣнне ѿ 60
великостѣ · а ми ради тръго^вцѣ пѣстити

† · · · · · июня · · · · · лѣто

Русков концепат. — П. I, 248.

230. Две наредбе Деспотове цариницима да учине неке исплате

(јула 1417—јан. 1419)

† ѿ деспота стефана цѣнникѣмъ сребрѣничѣмъ марою и бенѣ
и ѣкини платите ми^ххъ сестричи^кю матковѣ и маронѣ за контѣшѣ
и за брачинѣ цю смѣ ѣзель ѣ не^га петѣ на десете литрѣ сребра ·
този мѣ платите ѿ цѣнне ино не ѣчините.

† ѿ деспота стефана бенѣ и ѣкини кѣпи^л смѣ ѣ ми^ха кѣкю ѣ
дмитровцѣхъ · данте мѣ за ню петѣ литрѣ ино не ѣчините.
заповѣдѣю гѣна ми кнеза дѣбровчкого маро^га ѣкете гѣнѣдѣлѣки
сина и негова малѣга вѣкиа ѣа рѣско лѣгѣфетѣ дѣбровчки исписахъ
се више писано изъ два листа гѣна деспота ѿ рѣчи на рѣчѣ ка^ко
се ѣ ни^ххъ ѣдрѣжашѣ. 10

Русков препис у кѣ. Div. Not. 1414 л. 2586. — П. II, 80.

231. Дубровчани му одговарају да нису уста- вили трговце да не иду у Ново Брдо из прѣкоса ве^ћ због безако^на Петрова; оста- вљају ѣему да сврши ѣ повратку узето^г има^на, а пуштају трговце да иду у Ново Брдо ка^ко и пре

1417. 9 августа

† Главномѣ и велможномѣ гѣнѣ деспотѣ стефанѣ мѣтно вѣжѣмъ
сръбскои земан и подѣнавѣю гѣнѣ ѿ владѣцѣго гра^да дѣбровника

и нѣ скрѣвно свѣтъ да ни гдѣрь дѣбровчане нѣсѣ невѣрѣ пока-
зали · а твоѣ мѣти бо не зна не размѣ с крѣстьянствѣ да с
тѣрицѣхъ и страцинехъ и въ инѣхъ народахъ поганьскѣхъ ки хрѣс
славѣ не възлаю с кѣми се нѣсѣ ратни трыгоуце словоуно при-
маю · и такоуе ихъ словоуно изъ нихъ земли пѣраю скѣпивши свое 30
пманье · а тои трыговаць счиниѣ не море развѣкровавъ свои трыгъ
да се скѣпи ни за недѣлаю ни за мѣць а този се море свѣтло
видѣти размишляюуе красне записе прѣве гдѣ сръбьске и роди-
тели гѣтва ти · и ти не по твои мѣти потвѣрди · а записали
сѣ и кѣпко вѣромъ ѡбѣтовали · и велике роте и каетвѣ постави 35
тко ви пѣтворилъ а мегю инѣми добѣми свѣти и закони с
краснѣхъ повелѣхъ сдрѣжи се да ако ви се слѣчило ѡ чѣса бѣ
склони тебѣ господство ти хотѣло наасъ ратовати да се нашѣмъ
има на · ѡ мѣць пѣ тога приповидѣти како да си се скѣпе съ
кѣмъ своимъ и поидѣ словоуно ванъ дръжаве сръбьске а сѣди 40
бѣжиѡмъ мѣтию юе мегю нами добри миръ и почтена любавъ и
пригазень · ако ли лѣ гѣтвѣ ти драго нѣ · да ѡпѣкѣ с ново брѣдо
наши · а ти имъ дан вѣрѣ шесть мѣць како сдрѣжи с повели да
се могѣ скѣпити и изити словоуно.

† мѣца августѣ · гѣ днь · ч · с · и · ѡ · лѣто.

Русков концепат. — П. I, 251.

233. Дубровчани му јављају да су свршили за сребро војводе Ивана што су могли, а и друго ће свршити по згоди

1421, 20 марта

† Главномъ и велможномъ гдѣ деспотъ стефанъ мѣтию бѣжиѡмъ
сръбьскон земли и подѣнавью гдѣ ѡ владѣцаго граа дѣбровника
кнеза властель и ѡ вѣсе ѡпѣкине многолюбимю поздравленье · гдѣ
гѣтва ти пѣнине приимемо и раззмѣсемо цю наамъ списа за воѣ-
воде ивана сребро конѣ праки конѣвода да не поставилъ с мароѣ 5
тамарикѣ с нашего властелина петаръ трошановикъ · ѡ томъ вѣсе

цю се не могло ѡправили мѣ смо како мѣ мѣти пишемо · а за
дрѣго хюкѣ се по згоди ѡправитъ юрь по тетразѣхъ тамарикѣ
мароѣ находимо вѣсегѣ да ю сребро петаръ поставилъ · ѡ · литѣ 10
и · г · снче и · б · акьсагѣ · а подѣ свѣтъ кѣди га бѣде хтѣтъ сзѣти
воѣвола · да пошлаю гѣпта ти словоуни и дрѣги свои¹ како сло-
богѣваю петра и тамарикѣ вѣсе и да ю свѣтъ ѡчито юрь сзѣма
свое рѣчно сребро

† · б · марта · ч · с · и · б · а · лѣто

¹ Јамачно му остало у перу: листъ.

Русков концепат. — П. I, 269.

234. Дубровчани му јављају да пристају на неко поравнање за 300 литара сребра

1421, 2 августа

† Главномъ и велможномъ гдѣ деспотъ стефанъ мѣтию бѣжиѡмъ
сръбьскон земли и подѣнавью гдѣ ѡ владѣцаго граа дѣбровника
кнеза властель и ѡ вѣсе ѡпѣкине многолюбимю поздравленье · гдѣ
деспоте да ви ю с знанье великости ви юрь пристасмо на то ·
да ѡ тогаи сребра цю ю гѣтво ви сзѣло трыгоуцемъ нашѣмъ · 5
за сребро кою правнишъ да ю назалъ смиловикъ · с припка радѣли-
новикѣ пристасмо на то · да гѣтво ви ѡ тогаи сребра нашѣхъ
трыговѣць сзѣме три ста литаръ и за тои да ѡ наасъ никѣда
нитко не иѣе нита(!) ниѣѡ · за теи три ста литѣ · бѣ те ю
гдѣ изволили и поставилъ силна добра и правѣдна гдѣ · правимо 10
и сѣфан'ни юсемо · да вѣсе цю ю право и достоинно хюкѣте · писа
се лѣто рождѣства хрѣтова тисѣцино и четѣи ста и два десѣти и
прѣво лѣто · мѣца августѣ · б · днь с дѣбровникѣ и бѣ ви смножи
гѣтва.

Русков концепат. — П. I, 274.

235. Дубровчани му захваљују на уређењу неког плаћања на царини у Новом Брду и Сребрници, и моле га да ослободи три властеличића њихова која су у Сребрници затворена, и да им се врати што им је узето.

1422, 18 фебруара.

† Главномъ и велможномъ ганъ деспотъ стефанъ млтию вѣжнѣмъ сръбскои земли и подднвѣю ганъ ѿ владѣцаго граа дѣбровника властель и ѿ вѣсе ѿпкине многолюбимо поздравленѣе · гѣтѣво да ви зна ерь ѿвамо придоше послѣ наши кнезь мнѣхѣчъ растикъ и кнезь никола пѣцикъ коѣ смо били дослали кѣ великости гѣтѣва 5 ти и наамъ много хвалише се како нѣхъ гѣтѣво ви многосръачно и милосръачно приѣло видѣло и почитовало и навластитѣо за ѿправѣ кою сѣ тамо били послани за ѣзето сребро нашѣхъ трѣговѣцъ по твоѣи слаткои млти краснѣ и непоколѣбимѣ ѿправѣ и заѣиниѣ кѣпко коѣ нѣ гѣтѣво ви ѣчинило и записало да се плати на цѣрини 10 новобръаскои и сребръничкои и на всемъ великости гѣтѣва ви много- смѣрно захвалисмо и захваљуѣмо а томѣи смо възла ѣфанни били и да наамъ хѣкѣ пѣна плата и становита свѣрѣха бити · а сѣди ганѣ чѣли смо били ерь ѣ сребръницѣк заповѣдѣю гѣтѣва наши · г · властелички многолюбими свѣзани више а кажѣ ни ерь 15 ѣданѣ залѣ дѣбровчанинѣ нашѣ ѿпивѣши се и не бѣде ѣ своѣи пѣмети ѣдалѣ нѣхъ ѣ нѣкѣ ѣдавѣ · и ми тоѣ ѣзнавѣ писасмо тамо вла- стелѣмъ нашѣмъ коѣ се често ѿбѣртаю вѣ дворѣ гѣтѣва ви да за теѣ властеличѣкѣ поговѣре великости ви · ерь кривѣ праве да нѣсѣ и всакоѣако молимо и становити ѣсмо ако се сѣ тѣи намѣкрили 20 ѣ дворѣ ѿни наши властеле коѣмъ смо писали да ѣ ваша вели- кость за нѣхъ ѿправила и ослободила нѣхъ а ѿвоѣи сѣданѣ наше пѣиниѣ великости ви пишемо нѣ ако се не бѣдѣ ти наши властеле намѣкрили ѣ дворѣ гѣтѣва ви · и правимо ѿвакои · ганѣ бѣ ви ѣ прославиѣ на лиѣзъ земли и поставиѣ ви велика и силна госпо- 25 дѣра и начѣстиѣ ви вѣсоцѣмъ и великораснѣмъ разѣмѣмъ ѿ коѣга велика свѣтлоѣа и лѣче ако сѣнѣчанѣ по всемъ свѣтѣ про- свѣтѣаѣно ѣсть пѣдѣ цѣрѣми и краѣми и господами земѣлѣнѣми

вашѣ велики разѣмѣ и правда · и зато на ѣфанѣе пишемо гѣтѣво ви добро знаѣ ерь мѣгѣо инѣми добѣми законѣми и слободѣи · 30 нами имамо ѣ славнѣхъ записѣхъ гѣе провославѣне сръбске вашѣхъ прародитѣль и сѣтога кнеза родитѣлиа ви и гѣтѣвомъ ви славнѣмъ потвѣргѣно да ни тѣрѣчинѣ ни грѣкѣ ни сръбнѣнѣ ни дѣбровчанинѣ по вѣсон дѣрѣжавѣ гѣтѣва ви нѣкѣ воѣанѣ ни море · ѣдати дѣбров- чанина · и до дѣнасѣ по нѣхъ и вашѣи млти наамъ нѣкѣ се тоѣ 35 помѣло · ни потѣорѣло · и напѣдѣ ѣфамѣо ѣ гѣтѣво ви да наамъ тѣвѣрдо и кѣпко бѣде · вашѣмъ краснѣмъ разѣмѣмъ ѿгледаѣи ѣ кон много ѣфамѣо · ако ви не били слобѣаѣни више рѣѣни властелички наши ѣмилиѣно молимо славѣ гѣтѣва ви наасѣ цѣкѣи своѣхъ сѣдѣ и приѣтѣль слободити ѣ и ако сѣ ѣ чѣмъ по невѣсти зашли како 40 мѣди людѣе ваша млтѣ простѣи и пѣзри мноѣ молимо славѣ гѣтѣва ви ерь кѣ наамъ ѣ великѣ главнѣ хѣрѣ бити и цѣо имѣ ѣ вѣзѣто молимо бѣди ви млтѣ заповѣдѣтѣ повратѣи и бѣ ви ѣмножи гѣтѣва

† · · · · · фѣрѣвѣра · ч · ѣ · кѣ · лѣтѣо · 45

Русков концепат. — П. I, 279.

236. Јавља Дубровчанима да је исплатио дуг Никши Тамариѣу

1422, 23 фебруара.

1422—23 frever

† Млтию вѣжнѣю ганѣ сръбѣнѣмъ деспотѣ стефанѣ нашѣмъ до- бѣрѣмъ приѣтелиѣмъ владѣцѣомъ кнезѣ и властелѣмъ и вѣсон ѿпкинѣ граа дѣбровника властеле да знатѣ цѣо смѣ били дѣлѣжанѣ никши тамарѣкию три десѣти и двѣ литѣре сребѣра ѿ тоган смѣ дѣлга 5 платиѣ иванѣ берѣнѣвѣкию за ѣнеговѣ дѣлѣгѣ цѣо ѣ ѿнѣ били дѣлѣ- жанѣ иванѣ берѣнѣвѣкию · два десѣти литѣрѣ · а ѿстѣло цѣо мѣ ѣ било ѣплакѣно · два на десѣте литѣрѣ писѣлѣ смѣ маѣжѣи 25 · 03 · мѣ ѣсправѣ ѿ цѣрѣне два на десѣти литѣрѣ и вѣгѣ ви вѣанѣ

† милѣстию вожнѣю ганѣ сръбѣнѣмъ деспотѣ стефанѣ

† заповѣдию гана ми кнеза гана паскалина растикѣ и негова
избранога малага вѣкѣа га рѣско логѡфетѣ дѣбровачки си више
писанни листѣ исписахъ ѿ господина деспота ѿ рѣчи на рѣчѣ
какѡ се ѣ немѣ ѣдрѣжаше а таи листѣ донесоше поклицарѣе наши
кнезѣ миѡчѣ растикѣ и кнезѣ никола пѣцикѣ кон бѣхѣ биан
посальбинѡѣ ѿ наше стране ганѣ деспотѣ. 15

Русков препис у књ. Div. Not. 1419—1423 стр. 242. —
П. II, 88.

**237. Дубровчани му јављају да су дали његову
посланику две барке да га одвезу у Млетке
и врате; опет га моле да ослободи она три
затворена властеличића.**

1422, 12 марта.

† Главномѣ и велможномѣ ганѣ деспотѣ стефанѣ мѣтию бжнѡѣ
срѣвѣскои земли и подѣнавѣю ганѣ ѿ владѣцаго граѣ дѣбровника
кнеза властѣлѣ и ѿ вѣсе ѡпкине многолюбимѡ позѣравленѣе · гѣтѡ
да ви ѣзна нѣрѣ ѡвамо приде поклицарѣ гѣтѡ ви племениѣ
и разѣмни властелинѣ добронарочити конѡда витко мѣтию
бжнѡѣ и вашѣмѣ добѣмѣ нарѡкѡѣ зѣраво и донѣсе наамѣ листѣ
гѣтѡ ви ѣ конѣмѣ разѣмѣсѡ ѡ пише ваша великѡстѣ како га
посилате господѣства ви дѣлгованѣе гѣтѡ бнѣтачѣкомѣ · а ми
ваше волѣ цѣкѣа да бисѡ мѣ дали баркѣ и да бисѡ га ѿ
правили · и толикогѣ је и ѡнѣ наамѣ на рѣчѣ мѣдро и почтѣно сѣ
странѣ гѣтѡ ви такогѣ говори · и ми вѣсе тѡи разѣмѣвѣ ѡнѣ
часѣ велесѣрѣчно и милесѣрѣчно за таи дѣлгѣ гѣтѡ ви похѡватисѡ
и дасѡ мѣ ѣ барке бродѣ конѡда и вѣсѣмѣ неговѣмѣ да ихѣ
повѣдѣ почтѣно на неговѣ волю ѣ бнѣтке и вратѣ ѡпетѣ ѣ дѣ
бровникѣ · а сѣди ганѣ деспотѣ тамо неѣсѣ наши · гѣ властеличѣки ѣ
имѣ живанѣ гѣчетикѣ и гѡчко гѣчетикѣ и марѡнѣ гѣчетикѣ конѣ не
нѣкѡи зли дѣбровчанинѣ нашѣ ѡпивѣши сѣ ѣ нѣцѡ ѣдавалѣ а
како ни пишѣ и праве да мѣ неѣсѣ кривѣ ѣ ничѣмѣ пачѣ ако ви
мѣ и кривѣ ваша великѡстѣ добро зна нѣрѣ имамѡ ѣ славнѣхѣ ·

записѣхѣ гаѣ срѣвѣске мѣгѡ инѣмѣ добѣмѣ закѡни и слѡбѡдѣци · 20
нами да не морѣ дѣбровчанинѣ дѣбровчанина ѣдати ѣ ничѣмѣ и
вѣси ти закѡни гѣтѡмѣ ви по тѡѡни мѣти потѡврѣгѣни и ѣста
новикѣни вашѣ велики и високи разѣмѣ разѣгледаи ако сѣ и ѣ
чѣмѣ зашли како люди млади · ѣмилиѡ молиѡ славѣ гѣтѡ ви
наасѣ цѣкѣа свѡихѣ приѣтѣлѣ рѣзри и прѡсти наамѣ ѣ великѣ харѣ 25
и бѣ ви ѣмножи гѣтѡ

† · ѣ · марта · ч · ѣ · и · ѣ · лѣто.

Русков концепат. — П. II, 283.

**238. Дубровчани му одговарају да су разумели
да је ослободио она три властеличића;
за сребро што је одузето трговцима биће
како је он одлучио**

1422, 22. марта

† Главномѣ и велможномѣ ганѣ деспотѣ стефанѣ мѣтию бжнѡѣ
срѣвѣскои земли и подѣнавѣю ганѣ ѿ владѣцаго граѣ дѣбровника
кнеза властѣлѣ и ѿ вѣсе ѡпкине многолюбимѡ позѣравленѣе ·
славномѣ и многѡслаткомѣ пиѣнию великѡсти гѣтѡ ви разѣмѣ
сѡ како по тѡѡни мѣти за ѡнѣнѣ наше властеличѣки много рѣчи 5
прѡдѡлѡвати не хѡтѣсте наше молѣ цѣкѣа смиѡкасте сѣ и слѡ
бѡдѣсте ихѣ · и дрѣго ѡ пише ваша великѡстѣ за сребро конѣ не
ѣзѣто трѣгоѣцѣмѣ нашѣмѣ нѣрѣ ѡнакѡи како не гѣтѡ ви по тѡѡни
мѣти ѣчинѣло и направиѡ по нашѣхѣ послѣхѣ по кнезѣ миѡчѣ
и кнезѣ никши да ѡнакѡи за становитѡ има бити а не инакѡ 10
и ѡцѣ ѡ по вашѡи мѣти пишѣте нѣрѣ за тѡи и за всѣкѣ инѣ
наше рабѡте ради и хѡтѣни несте имѡти не добѣрѣ приѡрѣдѣе славни
ганѣ деспотѣ видѣвши гѣтѡ ви слѡтке и многѡмѣсѣрѣне рѣчи и
ѡѣѣтованѣа к наамѣ по тѡѡни мѣти коѣ наамѣ ѣсѣ ѡѣѣнѣ
неѣ ѿ винѣ многѡмилиѡ и смѣрно на всеѣмѣ великѡсти гѣтѡ 15
ви захѡвалисѡ и захѡвалѡѡмѡ како ганѣ и многолюбимѡмѣ приѣ
тѣлю и ѣ напѣдакѣ пѣлно ѣфанѣе имамѡ ѣ гѣтѡ ви да такѡи

имали к немъ | и к неговѣмъ всталѣмъ и неговѣ сажбѣ кою не
ималъ к намъ. Смираюкѣ с своимъ тестаментъ вставилъ не билъ
за любовь нашъ намъ ѿ своего иманія сто и пять литарь сребра.
да висло ми внозѣ себѣ имали в томъ да ви не с знаніе. ми
пакѣ памѣтѣмо. правъ любовь и правъ сажбѣ маронѣ к намъ 10
и видѣвши неакость неговѣ госпогѣ и неговѣ дѣце и неговѣхъ
всталѣхъ разсѣдисмо. да ви внози к намъ с рѣке не дошло.
внѣхъзи сто и пять литарь сребра встависмо дѣтци маронѣ.
да се они тѣмзи помогъ. в томъзи да не кеце ваше племенъ-
ство. нѣ смѣ този вставилъ дѣтци маронѣ и с томен кнѣ 15
гвѣмъ послахъ члѣка нашего. да не вѣровано. И пакѣ цю не вамъ
сгодно заповѣдайте ни ради смо с всемъ скръшити вашъ волю
и бѣ ви весели.

† милостию вѣжию гвѣмъ сръблемъ деспотъ стефанъ

† писано сѣтемьвриа .ѧ. с моравѣ

† заповѣдью гвѣмъ ми кнеза рафаила гвѣтикиа и негова. избра-
нога малага вѣкиа та рѣско логофетъ исписахъ више писанно изъ
листа кон посла гвѣмъ стефанъ кнезъ и властеломъ дѣбровчцѣмъ по
своѣмъ члѣкѣ по хвалѣнъ радосалику мѣсеца сѣтемьвриа .кѣ.
днѣмъ лѣто рожѣства хрѣтова тисѣчно и четири ста и два десѣти 20
и третинѣ лѣтѣ. примѣнь.

Русков препис у кѣизи Div. Not. 1423—1424 стр. 27. —
П. II, 93.

242. Разрешница рачуна Вукше Мишетића и браће му

1425, новембра 21. у Павловцима.

† Милѣнию вѣжию гвѣмъ сръблемъ деспотъ стефанъ мудримъ поч-
тенѣмъ и нашѣмъ драгимъ приателѣмъ владѣшомъ граа дѣбровъ-
ника кнезъ властеломъ и вѣсон ѿпкинѣ многѣпочтено поздравле-
нѣ давамъ знати вашѣмъ племенѣствѣ како почтени властелѣ 5
вѣкша мишѣтикѣ и братѣ мѣ вѣкша и савко и сестрички и

вѣкша и андрѣшко цю гвѣмъ сѣмъ прѣстојали с земли гѣтѣ ми.
намъ сѣмъ послѣжили право и вѣрно и добре. и цѣрине кон сѣмъ дрѣ-
жали с насъ и на сѣмъ сѣмъ странахъ. и на сѣмъ сѣмъ. за вѣсе-
ш ними счинисмо. праве разлоге и с всемъ ни прави више и не
вѣташе ни дѣжни ница. за този пишемъ вашѣмъ племенѣствѣ и 10
инѣмъ вѣкѣмъ тѣко ви вѣзи нашъ листъ видѣмъ да знате нѣрѣ
ни сѣмъ с всемъ послѣжили право и вѣрно. и ни с чѣмъ ни нѣсѣ
остаѣли дѣжни ни с чѣмъ. и ѿ вѣкѣ вѣкрованія посласмо тѣзи
листъ по члѣкѣ по наше | по вѣкшинѣ и бѣ да вѣли пле-
менѣство ви. 15

† милостию вѣжию гѣмъ сръблемъ деспотъ стефанъ

† писано мѣца ноемвриа .кѣ. с павловцѣ

† заповѣдью гвѣмъ кнеза витѣка растикѣа и негова избранога ма-
лога вѣкиа та рѣско логофетъ исписахъ више рѣчно ѿдѣмъ рѣчи на рѣчи
ни цю ѿ вѣложивъ ни приложивъ ѿ листа гвѣмъ деспота стефана 20
кон листъ гвѣмъ деспотъ по своѣмъ члѣкѣ по вѣкшинѣ досла
кнезъ и властеломъ дѣбровчцѣмъ за вѣсловѣнѣ кнеза вѣкше
мишѣта и всталѣхъ више писанѣхъ ѿ цѣринѣ и ѿ вѣкѣхъ инѣхъ раз-
логъ како се згвѣра сѣмъ дрѣжи. писа се мѣца дѣкемьвриа .кѣ. днѣмъ лѣто
рожѣства хрѣтѣа тисѣчно и четири ста и два десѣти и петѣ лѣто. 25

Русков препис у кѣ. Div. Not. 1423—1424 стр. 158. —
П. II, 98.

243. Признаница Деспотова о дуговању некоме Живку

1402—1427 у Крушевцу

† та гвѣмъ деспотъ кѣда ставихъ разлогъ с живкомъ с крѣшѣкѣ
цю мѣмъ вѣкѣхъ сѣмъ скитѣ и коскѣ за все мѣмъ вѣстахъ дѣжнѣ
шѣстѣ десѣти и четири литре и шѣстѣ значѣ

† заповѣдью ми господина ми кнеза дѣбровчѣкога марина гвѣмъ
ликѣа и негова избранога малага вѣкиа та рѣско логофетъ дѣбро- 5

вачки исписахъ више речено изъ листа гана деспота ки бѣше печакенъ деспотѣмъ печатомъ исписахъ ѿ рчи на рчь правовѣрно.

Русков препис у књ. Div. Сапс. 1428 л. 128 код 13 нов. 1428. — Сп. XI, 78.

XLVI. Г-БА СТАНИСЛАВА.

244. Шаље посланика у Дубровник по доходак од могориша

1393 пре 22 октобра

† владѣщемъ и сѣдиѣмъ и властеломъ и ѿпѣинѣ дѣбровѣчкои ѿ гѣпоге станиславе и ѿ не сѣмѣмъ лѣбовно поздравление ѿ смо послали къ вамъ нашега властелина божиѣка брѣлиѣа цю вамъ говори вѣрѣвите га наше сѣ рчи и даи вамъ бѣ заравие

Споља: † кнезъ и сѣдиѣ и властеломъ и ѿпкинѣ дѣбровѣчкои на страни: кнезъ вѣлкоѣлавъ николикю

Оригинал у књ. Div. Сапс. 1392. — П. II, 52; Сп. XI, 102

XLVII Г-БА КСЕНИЈА И СИН ЈОЈ КОНСТАНТИН ЂУРЂЕВИЋ

245. Дубровчани је моле да нареди цариницима да поступају по записању господина Константина.

1395, 2 маја

† Ђесечѣтивои и хрѣтолюбивои гѣги кѣѣ жѣни ѿ владѣцаго дѣбровѣчаго кнеза и вѣсе ѿпкине драго и вѣ всемъ почтен'но поздравление. писание сѣтителства ти прѣсмо и разѣмѣсмо а цю ни пишеѣ нѣрѣ цѣрници инако гѣре за цѣринѣ да мы никога не вѣрѣжемо разѣме записаниѣ гана костадина. цю не намъ записаль

и зѣламо ѣ господа бѣа нѣрѣ намъ неке ни гдѣре потвориѣт како то се до данасъ вѣжимъ хотениемъ нѣ никома потвориѣ и ѿ тога мѣ не велико почтение по свѣтѣ зато молимо ваша мѣтъ кѣдн заповѣгѣте цѣриникомъ да наше трѣгоѣце пѣщаю миновати словоано. а кѣда бѣѣ донесе гана кѣстадина ми се кѣмо ш нимъ стати 10 и зчиниѣ цю кѣ биѣ за воле а дѣбровникъ не кѣкѣ гана костадина како то не гана гѣѣгѣ билъ и мнозиѣ ниѣхъ гѣѣподѣ и данасъ не гана гѣѣгѣ дѣтеѣ и нитко намъ не море биѣ боли свѣдителиѣ колико ваша мѣтъ како не насъ ганъ гѣѣрагѣ дрѣжалъ ѣ великонъ слободѣцини и почтению. а ми имамо зѣланиѣ ѣ сѣти= 15 тельство ви нѣре кѣте ѿ томъ направит. а и ми смо макѣ цѣриникѣ ѿвѣге рчи гѣѣриѣ и зѣказали мѣ записаниѣ гана кѣстадина. и ѿто ви посламо записаниѣ гана страцимира и гана гѣѣгѣ и гана бѣлѣше да видите. а тога листѣношѣ нашега посламо до гана костадина молимо даите мѣ вашѣга чѣловѣа да ш 20 нимъ поге и ѿправите га на спѣхъ и бѣѣ с вама.

† писа се ѣ дѣбровникѣ мѣца маѣа. ѣ. дѣнъ лѣто рожѣства исѣса хрѣта тисѣщѣно и три ста и дѣветѣ десѣтъ и пѣто лѣто

Русков концепат. — П. I 1.

246. Дубровчани јој одговарају да нису забра-нили трговцима да иду на Скадар, али нека се не чуди што се трговци устављају, јер се цариници на Дању не држе закона

1495, 11 маја

† Ђесечѣтивои и хрѣтолюбивои гѣги жѣни ѿ владѣцаго дѣбровѣчаго кнеза и ѿ вѣсе ѿпкине драго и вѣ всемъ почтен'но поздравление. писание сѣтителства ти прѣсмо и разѣмѣсмо. а нѣрѣ ни пишеѣ нѣрѣ смо ми по|поставиѣ(!) нашимъ трѣгоѣцемъ како да не греѣ нѣѣданъ трѣгѣ ѣ скадрѣ за то сѣтителство 25.03.2 да зѣнаѣ нѣрѣ ми нѣѣсмо пот'ке нѣѣдне нашимъ трѣгоѣцемъ поставиѣ ни нѣ смо зѣсталиѣ да ни нѣ зѣсталиѣмо нѣрѣ знамо да сѣ слободни ѣ скадрѣ

и ѿ зети както съ и възда биѣ и както ваша мѣтъ наамъ
пише а потвера имъ нѣ · а немои се гѣгнѣ почѣдиѣ ако не наамъ
жалъ и ако се наши трѣгоѣци ѿсталаю да не гредѣ ере имъ се 10
мноѣ чѣдно и ѿсильно виѣ да имъ се добри закони и слободѣ-
щине ѿ цѣриниковъ прѣтваѣю кои съ закони и слободѣщине възѣа
биле на даню и гѣномъ кѣстадин'номъ потверѣнен'ни а ѿ томъ
сѣтителство ти добѣ знаѣ · и молимо вѣдите ви прѣпорѣчен'ни
наши трѣгоѣци · и бѣ с вама.

† писа се мѣца маѣ ·ѿ· днѣ лѣта рожѣства гѣа ісуса хрѣта ти·
сѣшно и три ста и деветъ десетъ и пето лѣто 8 дѣбровникѣ.

Русков концепат. — П. I, 2.

247. Дубровчани се објашњавају с њом о царини на Дању

1395, 14, maja

† Бѣсѣѣтѣи и хрѣтолюбѣи гѣи жѣни ѿ владѣщаго дѣровъ-
чаго кнѣза и в'се ѿп'кине мноѣ поч'тен'но поздравленіе · писаніе
сѣтѣлѣства ти прѣсмо на ѣ днѣ сего мѣца и развѣксмо а нѣре ни
пишешъ нѣрѣ ми срьдимо на цѣриникѣ а ѿни намѣ нѣксѣ крики нѣ
чине цѣо имѣ вели гѣнѣ кѣстадинѣ зато гѣгѣ наамѣ нѣ чѣдно ки 5
дѣкти и мноѣ жсильно вѣкровати да кѣ то гѣнѣ кѣстадинѣ реки да
чине с нами поставивъ жвѣтъ и жчинивъ записан'к(!) како да наши
трѣговѣци грѣдѣ слободно како сѣ възда ходиѣ да тѣко годѣ нѣ гѣна
кѣстадина навѣщев'ль на то наводи нѣ чини дѣврѣ а ми сѣ жздамо
то жвидевъ гѣнѣ кѣстадинѣ хокѣ ѿ тѣдѣ стѣнкѣ порѣжити да тога 10
вѣкѣ цѣриниѣ нѣ чине · а како ки мы и прѣво жписасмо кѣди бѣъ
донѣ гѣна кѣстадина тѣжѣ хокѣмо сѣ ш нѣмѣ стати и жчиниѣ како
вѣдѣ дѣврѣ · и цѣоно пишешъ гѣгѣ за вѣкрѣ кою то нѣ нашѣ гѣнѣ
кѣстадинѣ на цѣрѣ за наше трѣговѣце да ю нѣ помѣтѣмо за то да ти
жзна сѣтѣлѣство нѣре ю мы нѣ помѣтѣмо ни ю канимо помѣсти 15
кѣдѣ годѣ наши трѣговѣци грѣдѣ по пѣтовѣжъ въздѣ цѣрѣва земліа · а
ми волѣлиѣсмо да нѣ вѣкѣ гѣнѣ кѣстадинѣ и да тѣдѣзи грѣдѣ · али

се мноѣ ѡсильно виѣ трѣговѣцѣмъ · да имѣ се пометаю добри за-
кони и слободѣцине прѣтѣвѣю на даню конѣ сѣ възѣа биле и гѣномъ
костадинѣномъ потвѣрѣненъ нѣкъ не могѣ толѣко плакѣти · и молимо 20
те гѣгѣ дръжи начинъ како да наше трѣговѣце цѣрѣнѣци не ѡсилѣю
нѣ да ихъ дръже ѡ слободи до пришествѣнѣ гѣна костадина нѣрѣ
мы мноѣ ѡздамо ѡ сѣтѣлѣство ти и вѣѣ сѣ вама.

† писа се мѣца мага .дѣ. днѣ лѣта гдѣ исса хрѣта тисщно и три
ста и девѣтъ десѣтъ и пето лѣто 8 дѣбровникъ 25

Русков концепат. — П. I, 3.

248. Константин се куне бити у пријатељству
с Дубровчанима и даје слободу трговине

1395. 13. новембра у Уљарима

† ꙗ гѣнь кѡѣтадинѣ · ѡбѣщава^м се градѣ дѣбровникѣ и все^м владѣ
теломъ почтенога града дѣбровника · брати мощи · въ ꙗ ба · и въ
пѣчѣитѣ его мѣрѣ · и въ силѣ чѣстїи и животвореща^ѣ крѣста · г҃и ꙗ ·
и въ іѣ врьх^{ов}нихъ апостолѣ · и въ дѣ евангелїистѣ · и въ силѣ чѣст-
наго и животворещаго крѣста · и въ всехъ стѣхъ ѡ века бѣж^у щихъ · 5
како ѡ дшнѣгъ днѣ · напреѣа вѣдѣ приѣте^ѣ градѣ дѣбровникѣ · сръ-
чани · и да мѣ приѣмѣ · колико^м всаки ѡ нихъ кон іе сръчанѣ
градѣ дѣбровникѣ цѣ^м могѣ · и с мощи земли · и ѡсвѣ^н мое земли
с тѣмъ земли · цѣ^м могѣ да имѣ помага^м · и по мощи землѣ да
си хѣ^м трѣго^вци · нихъ своко^м · бѣ^з всаке забаве · и ниіе днѣ цѣ^м да 10
не плакѣю иначе разве како іе по законѣ · како іе ѡ почела · и
нихъ града лю^б · ниіе сѣда да не имѣю · разве преѣ добровчани винѣ
преѣ латинци · а ниіе ниіе сѣда да не имѣю · а томѣ мѣт^н · ло-
гофѣть ра^чь жили^к · винѣ жили^к ꙗ по мѣти г҃и кѡѣтадина
и по повеленію · мѣца ноіе^мбра ії · днѣ с снїарѣхъ ви^ш скарѣ · 15
ѣ^м · ниіе диктїона третїе^ѣ :

Курсивом, на хартији, с печатом: сна печать господина ко-
стадина. — MS. CCXVI.

XLVIII ЖУПАН НИКОЛА

249. Дубровчани му јављају да деца Витка Гучетића и Брајана Ненадића и Перо Јакушић не признају да су му ишта дужни

1395, 7 децембра

† Наамъ сръачномъ и мнолюбимомъ пригатељу жупанъ николи ѿ владѣцаго дѣбровчѣаго кнеза и ѿ все ѿп'кине драго поздравленіе разсмѣсмо ѿо намъ списасте говѣрки да си поставилъ ѿ дѣбров'никъ да ми дозвасмо прѣдъ насъ дѣцѣ нашего властелина витка гучетикѣ и дѣцѣ брајана ненадикѣ и пѣра јакшикѣ и 5 говѣрismo нѣ за този и ѿни се мноѣ почѣдише томъ твоѣмъ исканію говѣрки не чѣємо ти се ѿ ничемъ длѣжни · паче говори пѣро и дѣца брајанова да си ти нимъ длѣж'нѣ да тко годѣ бѣде искати закономъ и по прав'дѣ ѿ дѣбровникъ дѣбровникъ мѣ 10 хокѣ по правдѣ и задоволеніи чинити нѣрѣ хотѣніемъ бѣжимъ до да насъ нѣ се никомъ потворишь ни мислимо да се потвори ѿ селъ вамъ ни никомъ иномъ и бѣъ с вама.

Дѣта рожѣства гѣа нашего ісуса хрѣта тисѣщно и три ста и деветъ десѣтъ и петѣ лѣто мѣца же декемвриа ѣ днѣ ѿ дѣбровникъ.

Русков концепат — П. I, 5.

XLIX. КРАЉИЦА ЈЕЛЕНА УДОВИЦА ДАБИШИНА.

250. Дубровчани јој одговарају да се радују васкрсењу краљевства јој и да ће послати посланике да им потврди пређашње записе, и тада ће уговорити и да јој дају дохотке које су раније краљевима давали

1395, 27 децембра у Дубровнику.

† Прѣсвѣтлон и прѣвисокон гѣгнѣ кѣрѣ Елени по мѣти бѣжине кралицѣ сръблѣнѣ воснѣк и к томъ ѿ владѣцаго дѣбровчѣаго кнеза и

ѿ все ѿп'кине въ всеѣ смѣрно поклонѣніе · по томашѣ слѣзѣ краљевства ти листъ ваше мѣти примисмо · и ѿо намъ рѣчени 5 ѿ стране краљевства ти велѣмѣ мѣдро и почтѣно гѣври ѿ всеѣ доврѣ разсмѣсмо · а сѣди гѣгнѣ бѣъ да намъ не свѣдѣтель нѣрѣ въскрѣшенію краљевства ти и всемъ ѿо неѣ векѣ и почтѣно краљевствѣ ти мы несмо мноѣ велѣли и възда непританно молимо гѣа бѣа всемъ тво 10 рителѣа · да вамъ ѿкрѣпи и ѿмножи краљевство · Я нѣре за дохотѣ ми кѣмо дослати до ваше мѣти да намъ краљевство ти потврди и ѿкрѣпи записе и ѿвѣте конѣ смо имали съ прѣвоѣмъ гѣподѣмъ сръбскоѣмъ и сѣтопочивѣшиѣмъ краљѣмъ твѣрѣтѣкоѣмъ и потомъ с прѣвисокѣмъ гѣномъ краљѣмъ дабишомъ и тѣи хокѣмо за дохотѣ рѣки и ѿвѣтовати да се даѣ съ всакимъ почтѣніемъ и закономъ краљевствѣ ти како га несмо давали више рѣченимъ гѣнѣ краљу твѣрѣтѣкѣ и потомъ 15 краљу дабиши · и бѣъ ви ѿмножи краљевство.

Дѣто рожѣства гѣа ісуса хрѣта тисѣщно и три ста и деветъ деѣтъ и шесто¹⁾ лѣто мѣца же декемвриа · кѣ · днѣ ѿ дѣбровникъ

Русков концепат. — П. I, 6.

¹⁾ Јамачно погрешно место петѣ, јер у П. бр. 5 је под 7. дец. 1395 а бр. 7 под 28 марта 1396 године.

251. Укида царине на Маслини и на Сланом

1397, маја 13 у Сутисци

† Ва име ѿца и сина и сѣаго дѣха да не видѣмо всакѣмъ члѣвѣкѣ малѣмъ и великѣмъ како краљевствѣ ми кнезѣ и властѣле дѣвѣрѣащи дослаше посабниѣмъ почтѣнога мѣжа протоѣвѣствѣара жо 5 рѣтѣ нашего виѣрнога слѣгѣ и протоѣвѣствѣара кон краљевствѣ ми говори велѣми мѣдро и почтѣно и насъ веомѣ ѿмилѣно и велѣми въ всемъ почтѣно моли ѿ стране рѣченихъ властѣлѣ 25.03. да висмо рѣкли да не вѣде царѣна ниѣдна прѣдѣстоѣла маслини и на сланѣмъ ерѣ проѣво (!) нисѣс тѣзи кнѣе и ми чѣвише по 10 доѣне и ѿ всеѣмъ почтѣне проѣше и моѣе рѣченихъ властѣлѣ гѣа дѣ-

БРЪВНИКА ЗАПОВИДЬСМО И ѠВАКОЗИ ѠЧИНИСМО САВЕТОМЪ СА БГОДАРЬ= 10
 ВАНЕМИ ВЕЛМОЖАМИ ВЛАСТЕѠ КРАЛЕВЪСТВА МИ РЪСАГА БОСАНЪКОГА С ВО= 15
 НЕВОДОМЪ ХРЪВЪОМЪ И СА КНЕЗОМЪ ПАВЛѠМЪ И С ВОЕВОДОМЪ САНДАЛЕМЪ
 И С ТЕПАЧИМЪ БАТАЛѠМЪ И С ИМЕМИ МНОЗИМИ ВЛАСТЕЛИ И ВЛАСТЕ= 20
 ЛНИЧЪ НАШЕГА КРАЛЕВЪСТВА ДА НЕ ВНЕКИ ВИКОМА НЕПОРЕЧЕНО С ѠРЕМЪ
 НАШЕМЪ ЗАПИСѠМЪ И ПОВЕЛѠМЪ ЕРЪ МИ ГПЬГІА КЎРА СЛАНА ПО ИЗЪВОЛЕНЮ 15
 БОЖЬЮ КРАЉИЦА СРЪБЛЕМЪ ВОСНЕ И ПРЪМОРЬЮ И ЗАПАДНЕМЪ СТРАНАМЪ
 И К ТОМЪ КАКО ИЗЪВЕДЕСМО И ѠБНАГОСМО ЕРЪ ПРЪВО НИЕСЪ БИЛЕ ЦАРЬНА
 НА МИСТА ВИШЕ ПИСАНА ХОТЕСМО И ЗАПОВЕДЕСМО ДА НЕ БЪДЕ ЦАРЬНЕ
 НЕДНЕ ПРЪЕ СТОНОМЪ НА МАСЛИНИ И СЛАНѠМЪ Ѡ СЕЛЕ И ДО ВНЕКА ЕРЪ
 И ПРЪВО НИЕСЪ БИЛЕ И САИ СВА ВИШЕ ПИСАНА ТКО ГОДЕ ПОТВОРИ ДА НЕ 20
 ПРОКЛЕТЪ ѠЦЕМЪ И СИНѠМЪ И СВЕТЕМЪ ДЪХѠМЪ БГОРОДИЦѠМЪ АНГЕЛИ И
 АРЪХАНГЕЛИ И СВЕМИ СВЕТИМИ И ДА БИ СЕ ѠДРЕКАѠ ВНЕРЕ И АНГЕЛА
 НА ѠМРЪЛИ ЧАСЪ И ДА НЕ ПРЪДАНЪ НА ВЕЛИКѠМЪ СЪДИЦЪ Ѡ ДЬАВОЛЕ
 РЪКЕ Ѡ ВЕЧНИ ПАКАѠ КАКО НЮДА СКАРИОТЦКИ И ЗА БОЛЮ СВЕДОЧЕЪ И
 ТВРЪГАВЪ СЕИ ПОВЕЛЕ ПОСТАВИСМО ПЕЧАТЬ НАШЕГА ГОЛА КРАЉА СТЕФЪНА 25
 ДОБИШЕ ТОГДА . . . . ЛѠТА ГАННА НАШЕГА НЕСЪ ХРЪСТЪ НА Ч.Ѡ.Ѡ.Ѡ. ЛѠТ
 МѠЦА МАТА НА ЁЇ ДАНЪ ВЪ ДВОРЕ КРАЛЕВЪСТВА МИ Ѡ СЪТИЦИ. (!)

Звездићев препис у књ. Cod. Rag. л. 65 б. — MS. CCXX.

252. Шаље посланике по дохотке.

1397, 22 маја.

† краљевства ми всеръчанимъ прѣтелемъ кнезъ властелемъ и Ѡп= 5
 ѣини града дѠбровника да знате по милости гда бога всеръч= 10
 жителя наше краљевство есть добр и здраво и Ѡ добр стани бога
 молеће такоже смо ради Ѡвнати и за ваше добро здравие и
 добро стание и разѠмисмо какѠ намъ вихоте порѠчили посаѠбине 5
 по нашемъ виръни слѠзи ганѠ протовистарѠ жорети Ѡ вашихъ
 потрѠбахъ и Ѡ нашихъ и миї слишавыше половеие мольбе кое Ѡви
 порѠчате по реченомъ протовистарѠ жорети и камъ се Ѡмолисмо
 на то и писасмо по нашои повели кѠ вамъ посласмо по нашемъ виръ= 10
 номъ слѠзи кнезъ гръгѠрѠ милатотовићю (!) с Ѡшви ми листомъ 10
 и Ѡто посласмо такоє кѠ вамъ реченога кнеза гръгѠра по наше

ДОХОТКЕ КОЕ СТЕ ДАВАЛИ СРЪБЪСКОИ ГДИ И ПО ТОМЪ ГАНѠ КРАЉЮ
 ТВРЪТКѠ И ГАНѠ КРАЉѠ ЦИПАНѠ ДАВИШИ И Ѡ ТОИ СТЕ ѠВИТНИ НА= 15
 ШЕМѠ КРАЛЕВЪСТВѠ ДА ДАТЕ НАМЪ Ч.Ѡ.Ѡ.Ѡ. ПЕРПЕР НА ДМИТРОВЪ
 ДИИ И ПЕТЪ САТЬ ПЕРПЕР КОЕ СЕ ДАЮ НА ВЛАСИНЪ ДИИ ЗА СТОНЪСКИ 15
 ДОХОДАКЪ ДА БЪДИ ВАМЪ ѠГОДНО ПОСЛАТИ К НАМЪ РЕЧЕНЕ ДОХОТКЕ
 ПО КНЕЗѠ ГРЪГѠРѠ МИЛАТОВИЧѠ НА РЧЪ ЕРЕ НАМЪ Е ПОТрѠВАНЪ КНЕЗЪ
 ГРЪГѠРЪ И НА ИНЕ РАБОТЕ НЕМОИТЕ ГА ѠДРЪЖАТИ И ЦО ВАМЪ ГОВОРИ
 КНЕЗЪ ГРЪГѠРЪ ѠНЪ НАШЕ СТРАНЕ ВИРЪИТЕ МѠ НАШЕ СЪ РЧИ
 ПИСАНО НА ЛИТИ РОЖАСТВА ХРЪСТОВА Ч.Ѡ.Ѡ.Ѡ. ЛИТѠМЪ МИСЕЦА МАЖА 20
 НА Ч.Ѡ.Ѡ. ДИИ

Споља: † краљевства ми всеръчанимъ прѣтелемъ кнезъ вла= 5
 стелемъ Ѡпѣини града дѠбровника

adi XII giugno 1397

Оригинал у књ. Div. Canc. 1396. — П. II, 55; Сп. XI, 103

253. Шаље посланика по доходак.

1397, 15 новембра.

† Ѡ госпое краљице своимъ си почтенимъ и сръчанимъ прѣтелемъ 5
 кнезъ и властелемъ града дѠбровачкога да знате бжиѠмъ мироѠтѠ
 зрараво смо и тожле смо ради чѠсти Ѡ васъ и да знате ере по= 10
 сласмо к вамъ слѠгѠ нашего ѠкѠснога томаша станѠевића молимо
 васъ како сръчане прѣтеле Ѡданте намъ доходакъ сръбски кон 5
 сте давали господи сръбскои Ѡ дмитрови днѠви дѠи тисѠи
 перперъ и по томъ краљю твръткѠ и краљю давиши и стонъскихъ
 петъ сать перпер кон се даю на власинъ дѠи ере имамо ихъ по= 10
 трѠвѠ за сада молимо кѠе тои намъ Ѡданте по реченомъ томашѠ
 станѠевићю писано на монѠцѠ ч.Ѡ.Ѡ.Ѡ. дѠи мѠца новѠмѠбра поа лити рожѠ= 10
 тва хрѠстова Ч.Ѡ.Ѡ.Ѡ. ЛИТѠ

Споља: † Краљевства ми сръчанимъ и почтенимъ прѣтелемъ 5
 кнезъ властелемъ и Ѡпѣини града дѠбровника. 25. 03.

ad XVIII novem. 1397.

Ориг. у књ. Div. Canc. 1396. — П. II, 56.
 ПОВЕЉЕ И ПИСМА

254. Разрешница рачуна протовистијара Жорета.

1398, 18 јануара у Бобовцу.

† Ѡ гѣгѣ кралице своимъ си почтениѣ приѣтелиѣмъ владѣщемъ гра^а дѣбровника сѣднѣмъ властемъ и ѡпкинѣ дамъ вамъ видѣти за
векѣ ѡсвѣтлѣнѣ семъ ниже писанномъ да постависмо разлогъ · съ
протовистиѣремъ жоретомъ на мадо(!) лѣто мѣца генѣвара · ѡ · днѣ
подъ лѣти рожѣства х^тва · ѡ · т · ѣ · ѣ · ѣ · лѣто и прѣда намъ пльнъ 5
разлогъ ѡъ всега вѣза вѣсакога ѡвѣзроченькѣ и к томъ заѣзесмо
ѡ рѣчнога протовистиѣра ѡвои напѣда все годице цю би намъ
ималъ платитъ до сегае годъ все ѣзесмо ѡ неѣга пльнѣ тѣма хо^т
тѣсмо снѣ по сѣхъ нашѣхъ листѣхъ и вашѣи приѣззи вѣзѣститъ
нѣрь примисмо ѡъ неѣга пльнѣ разлогъ ѡ коморѣ и ѡ цѣринѣ дрѣв^а 10
скѣхъ и ѡловнѣхъ и инѣхъ все кѣпно и к томъ ѡ неѣга за рѣчнѣ
цѣринѣ заѣзесмо все плакю цю би намъ ималъ платитъ за снѣ все
годице конѣ тече како ѣ зѣгѣра рѣчно писанно ѡ бѣбѣвѣци мѣца
рѣчнога въ днѣ · ѣ · ѣ · подѣ лѣти како ѣ зѣгѣра рѣчно ·

ѣа рѣско логѡфѣтъ заповѣдью ми гѣна кнеза паскоѣа растикѣа и 15
неговѣхъ избѣраниѣ властѣлѣ исписѡхъ се вѣрхъ писанъно ѡ ѣднога
листа конѣ донѣ тѣврѣтко вѣлѣчетикѣ ѡ гѣгѣ кралицѣ а чловѣкѣ
рѣчнѣ гѣгѣ кралицѣ ѡпкинѣ дѣбровѣчкон ·

Русков препис у књ. Div. Canc. 1396. — П. II, 57; Сп. XI, 103.

255. Шаље посланика по доходак.

1398, 9 марта.

литѡ рожѣства х^тстова · ѡ · т · ѣ · ѣ · ѣ · литѡ

† Крѣлевѣства ми почтениѣмъ и всѣсрѣченѣмъ прѣкѣтелемъ кнезѣ да
владѣщемъ града дѣбровѣника властѣлемъ и ѡпкинѣ ѡто посласмо
к вамъ нашеѣа слѣгѣ тѣврѣка вѣлѣчетикѣа да намъ ѣдасте доходакѣ
петъ сѣтъ перѣрѣ кое даѣте за стѣнь на свѣтоѣа власѣ днѣ тимѣан
вѣди ви ѣгодно по рѣченомъ нашѣмъ слѣзи ѣдати тѣа доходакѣ 5
писанѣ мѣсеца марѣча · ѡ · днѣ

Споља: † Крѣлевѣства ми почтениѣмъ нашимъ и всѣсрѣче^н
нимъ прѣкѣтелемъ кнезѣ владѣщемъ града дѣбровѣника и властѣ^л
лемъ и ѡпкинѣ

Portata per tvertcho 1398 die mensis marcii

Ориг. у књ. Div. Canc. 1396. — П. II, 58; Сп. XI, 103.

256. Захваљује на послатом дохотку.

1398, пре 3 априла.

† крѣлевѣства ми многопочтенѣи и всѣсрѣченѣи братѣи кнезѣ вла^с
стѣлемъ и ѡпкинѣ града дѣбровѣника ѣзнасѣмо како стѣ дали на^ш
шемъ слѣзи тѣврѣкѣ вѣлѣчетикѣа доходакѣ нашѣ · ѣ · сѣтъ перѣрѣ конѣ
стѣ намъ имѣли дѣти на власинѣ днѣ конѣ ѣ минѣлѣ а тѣа до^х
ходакѣ имѣте даѣати крѣлевѣствѣ ми за стѣнь и за тѣа добри 5
стѣ ѣчинили захваљаѣмо вамъ како братѣи и сѣрѣчениѣмъ прѣкѣтелемъ
ѣре стѣ вѣсѣгда ѡ всемъ чинили вѣрно и сѣрѣчено к нашѣмъ кра^л
левѣствѣ такожде же и напѣда ѣпѣѣмо вашѣ прѣзанѣ ѡ всемъ вашѣмъ
воломъ лѣта же рожѣства х^тстова тѣсѣцѣно и тѣста и дѣвѣтъ 10
дѣсетѣ и ѡсѣмъ лѣто

Споља: † крѣлевѣства ми многопочтенѣи и всѣсрѣченѣи
братѣи и прѣкѣтелемъ кнезѣ властѣлемъ и ѡпкинѣ града дѣбровѣника

Ориг. у књ. Div. Canc. 1396. — П. II, 59; Сп. XI, 103.

L. РАДИЧ И СТЕПАН ЦРНОЈЕВИЋИ.

257. Обећавају Дубровчанима пријатељство и
слободу трговине.

(пре 1396.)

† Ђѣ имѣ ѡца и сина и свѣтоѣа дѣха · ѡвѣщаѣѣ се радичѣ и стѣ^п
панѣ црѣноѣвѣики сѣвомъ кратѣню своѣмъ славномъ: града дѣбровѣ^н
*

никъ: кнезъ и властеломъ дѣбровчскимъ и лѣдемъ града дѣбров-
ника да смо нихъ срьдчини прѣятеліе и братиѣ и да прѣямо
градъ дѣбровникъ и всакиѣ дѣбровчскѣмъ: чловѣкъ на всакомъ ъ
мѣстѣ и да ихъ бранимо и шбароюмо нихъ трѣгъ кои ходи по
нихъ земли и гдѣ мороремо(!) досечи да ходѣ по наше земли сво-
бно безъ забаве и да не пристанемо никомѣре тко би ми(!) хотѣлъ
зло ѣчинити паче ако ѣвѣмо тко би-мъ хотѣлъ зло ѣчинити да
имъ навѣстимо и прѣповѣмо како брати и срьдчними прѣятѣ 10
лемъ и се рчи затврѣдеюмо нашомъ печатію.

Курсивом, на хартији с малим нечитким печатом. — СС.
60; MS. CDXCI.

LI. БОГДАН КРАСИМИРИЋ.

258. Позивају га Дубровчани на станак ради суђења.

1396, 10 априла.

† ѿ владѣщаго дѣбров'чкаго кнеза и ѿ в'се ѿп'кине богданъ
красимириѣю да вѣшь нѣрь с воломъ климоневоѣ ѣчинисмо нѣрь се
инако не могаше да законъ не прѣтворимо да догнѣшь на станѣ
ѣ шѣметъ ѣ сѣгога трипѣна ти своѣмъ главоѣ и ако ѿни людне
хотѣ доки на границѣ волѣ ѿстати домомъ како ти годѣ и ако ѣ
ѿне люди ѣдадѣ сѣдинѣ за кривѣ да ти ѿнози в'се платишь ако
лиѣ ѿправе да сѣ прави а томѣ рока ѿмакосмо до гюѣгнѣва д'не.
ако ни не догнѣшь знаи нѣрь ѿстанѣшь за крива ако ли любишь
како ти смо и прѣво писали да догнѣшь на станѣ сѣ онѣми
людѣми заѣдно на твою волю како любишь и бѣъ с тобоѣ. 10

лѣта рожѣства гѣа ісѣса хѣта тисѣцино и три ста и деветъ дѣтѣ
и шесто лѣто мѣца же априла ѣ д'нь.

Русков концепат. — П. I, 9.

LII. КНЕЗ ПАВЛЕ РАДЕНОВИЋ.

259. Даје Дубровчанима слободу трговине у својој земљи

1397, 25 марта на Љутој у Конавлима.

† изволениемъ бога ѿца вседрѣжитѣла и поспѣшениемъ сина еди-
нороднаго и саврѣшеніемъ всепрѣсветаго дѣха да ѣ рѣдомо вса-
комѣ човѣкѣ садишнемѣ и послѣдѣшомѣ и да естъ вѣчно и па-
метно сиѿмъ повеломъ и записаниемъ како доиѣе к намъ рапанѿ
гѣчетиѣъ досланъ ѿ кнеза властѣи и все ѿпѣине града дѣбровника ѣ
и намъ донесе записъ како кнезъ властѣе и вса ѿпѣина града
дѣбровника примише и записашѣ мене кнеза павла радиновиѣа за
своега брата и граѣанина а този биесмо искали ѿ нихъ да намъ
ѣчине и зато ми кнезъ павлаѿ синъ светопочившаго гѣна и ро-
дитѣла ми гѣна кнеза радина ѣбланиѣа ѿбѣщавовамъ се и запи- 10
сѣю кнезъ властѣемъ и всеи ѿпѣини града дѣбровника да самъ
дѣбровникъ приѣтѣлъ виранъ и да приѣмъ градъ дѣбровникъ и да
савлѣдамъ нихъ трѣговце и нихъ трѣгъ ѿ всакога зла всѣдѣ кѣди
вѣдѣ моѣи досѣи и да могѣ нихъ трѣговци слободно дохѣдити
с трѣзми и с потрѣбамъ по всеи моѿи дрѣжавѣ и по всеи кон 15
насъ савѣшаю стоѣти колико имъ вѣде лѣпко и пакъ слободно
поѣи са всемъ беза всаке забаве савлѣдени и ѿбаровани а томѣи
свѣдоци наши властѣе гѣиѣ гѣѿчиѣ чѣпрѣна градисалиѣъ вѣкша
гѣѿчиѣ а ѿ приморѣѣ вѣкосавъ ковилачиѣ лѣбиша богданѣчиѣ
вѣкосавъ познановиѣъ лита роѣрѣа господа исѣса хрѣста тисѣцино 20
три ста и деветъ десѣтъ и сѣдмо лѣто мѣсеца марта два десѣти
пѣтъ данъ на благовиѣсть за велико виrowанне постависмо нашѣ
печать а ѣписа дѣиакъ радосавъ мѣлосалиѣъ кадѣ биесмо ѣ конав-
лахе на лѣтон.

На хартији, курсивом, печат обешен, алу пѣатпи нечитак.
— СС. 82; MS. CCXIX.

25.03.2

260. Дубровчани му одговарају да није истина да примају к себи његове људе, а што се тиче оног пастира који им је прибегао, они не могу никако погазити своје законе о слободи које су им потврдила и сва господа српска и босанска.

1400, 30 новембра

† Поч'теном^с а намъ любимом^с пријатељу · кнез^с павл^с ѿ владѣ-
ца гра^а дѣровника кнеза властель и ѿ все ѿп'кине сръчно
поздравление · листъ гѣтва ти примисмо и разсмѣсмо и много за-
хвалюемо · гѣтвѣ ти на красномъ и многопочтеномъ ѡписаниу а
еръ цо пише твоја мѣть да ти пишѣ жѡпание еръ примамо
гѣтва ти людинѣ на земляхъ · ѡ попово гдѣ ни е гѣнъ краљ даль.
на томъ твои мѣти ѿписѣсемо · еръ е вѣ ѡ нашѣ вѣстѣ нѣ
ѡнѣдѣ нѣданъ члоѣкъ примленъ ѿ колѣ смо прими^а ѡнеи землѣ
размѣ ѡнѣхъ коѣ смо ѡвѣтали на земляхъ да ето смо послали
всѣмъ нашѣмъ наредѣвеникомъ на теи землѣ да ишѣ по всѣхъ
селѣхъ и по мѣстехъ ако се кои чловкъ пришьа'ць наиде да се
изѣрен'не ванъ а ѡни ѡ кога се наиде да се пеѣпѣса такози да се
нимъ мнози кажѣ · еръ смо виѣ заповѣдъ поставиѣ да е не смѣ
нитко прими^а · да вѣди^а мѣть много те молимо не вѣрѣи ѡнѣмъ
кои твои мѣти говоре неприличне рчи · еръ твоја мѣть море
знати да ми твои мѣти не бисмо рекли развѣ цоно е истин'но.
да ако кои ѿ твоихъ люди прави · да мѣ е члоѣкъ примленъ вѣди
ти мѣть · да догѣ рѣдъ насъ теѣ да ни повѣ ѡ кога мѣ е тѣи
члоѣкъ а ми да затози ѡправимо и пеѣпѣсамо тоган ѡ кога се
нагѣ како згора пишѣмо · а еръ за пастира цо твоја мѣть пише
да е приѣгаль ѡ нашъ градъ с твоимъ дожиткомъ · и ѡ томъ
гѣтвѣ ти ѿписѣсемо колико е племените и възможне гѣе дѣнась
ѡ боснѣ не мнимо да болѣ зна за ѡвози ѿ тебе еръ си живѣль
ѿ мала дѣтете ѡ дворѣ сѣпочивѣшаго краља твѣрка и ѡнѣ те
имаше и дрѣжаше колико своѣ дѣте теѣ си вѣрѣ всѣмъ еръ
имамо записе и слободѣрине ѿ цѣа стефана да тко годѣ члоѣкъ
властелинъ или владѣльць или инѣ коѣ г. . . . члоѣкъ ѡвѣгне ѡ дѣвѣ

ровниѣ ако ли би все благо ѿ свѣта знѣль · совоомъ или ино цо
ѡчинилъ да мѣ е вѣра и слобода и да си море слободно стојати.
и теи все законе и слободѣрине все по томъ бивѣша господа и ѡ
сѣ всѣми вельможамъ босанскѣми наамъ потвѣрдисте и ѡста-
нови^асте по вашои мѣти · а сѣди наиманѣшемъ властелинѣкю ѡ боснѣ
не бисмо хотни жалѣ ѡчини^а то еръ вѣ ни хожемо а не тѣкмо
тебѣ кога имамо възможна и изѣбранѣога · мегю велицѣми гос-
подами велика гѣна а наамъ ѡпванѣкѣга пријатеља да ѡнѣди е ѡ
мало дови^атка да молимо те како гѣна а наамъ многосръчна
пријатеља · немси ни за зло видѣть и не зазри ни не моремо
никако нашихъ закѡнъ слободѣринѣ рѣтворит^а еръ ако би се могло
сѣ почтенинѣ ѡчини^а теби би се ѡчинило · рѣ неѣ никоимъ али се не
море · ѡ гласѣхъ да ти ѡзна гѣтво · ѡ сѣхъ днѣхъ имасмо гласове
по морѣ ѿ катрѣгъ вѣтачыцѣхъ праве еръ велиѣ гѣнъ татѣрски
прими великѣ севастию и плѣни и ѡзврати се опетъ а · пагазита
праве ѡ вѣрѣи, и да е распѣстиль воиске · теи гласе имамо ако
твоја мѣть има коѣ гласове а могѣ се ѡписать много молимо
вѣди^а мѣть ѡпи^а ни.

ad XXX novembre 1400.

Русков концепат. — П. I, 59.

261. Дубровчани му одговарају да не шиље олово што је узео за дуг од Николе протовистијара, јер је много дужан у Дубровнику, па ако би повериоци затражили да се наплате, они би им по правди то морали учинити

1404, 18 јула

† Еъ всемъ многоч'теном^с а намъ сръчном^с пријатељу кнез^с
Павл^с ѿ владѣца гра^а дѣровника кнеза властель и ѿ все
ѡпкине многолюбимо поздравление · поч'тене листъ при-
мисмо и разсмѣсмо цо наамъ пишешъ еръ си ѡзель олово прот-
вистијара николѣ за твои дѣлѣ и хотѣль кн га ѡ дѣровниѣ ѡ

послатъ и зато да вѣрѣ дамо и запишемо да ми не бѣде забава .
нашъ почтени приателю цю годѣ не иманиа бѣжнега и твоѣга
волянъ ѣ дѣровникъ послать да ти стои колико ти любко и пакѣ
словоано ѣзети . на твою волю бѣ-забаве а нѣрѣ за слово николино
твоѣа любавъ могла не чѣти . да не никола дължнѣ ѣ дѣровникъ на- 10
шѣмъ властелемъ много тисѣкиа дѣкааъ зато не моремо никако
томѣи слово вѣре дати . нѣрѣ ако донде а ѣни конѣ не дължно .
бѣдѣ прѣдъ насъ свога дълга искать ми се некемо моки дѣлѣти
ѣ правѣде потрѣбовати кѣ наамъ нимъ задовола'но ѣчинити по
прав'дѣ

15

ad XVIII Iulio m. cccc III.

Русков концепат. — П. I, 101.

262. Дубровчани му захваљују што је помагао њихове посланике код краља и код херцега

1405, 28 марта

† Бѣлможномъ и многопочтеномъ кнезѣ павлѣ ѣ владѣщаго граа
дѣровника кнеза и властель и ѣ все ѣпкине многолюбимо по-
здравлениѣ . чѣли смо како си пѣтовалъ и ѣпетъ се домоу зараво
и почтено вратилъ и ѣ томъ вѣсмо много вѣли и много се намъ
похвалише наши послѣ паскоѣ и марон нѣрѣ имъ си билъ добри 5
помощникъ при ганѣ краљу и херцегѣ . и на всаки добри пѣтъ на-
сталалъ . а вѣмо нѣрѣ сте всакомъ добромъ законѣ вѣци нѣрѣ сте
ви ѣ старѣхъ гаа вѣсанѣцѣхъ а ѣчениѣ добри славного споменѣтиа
гана краља твѣртка а и томѣи смо се вѣзаа ѣ ваше любве на-
дѣтали . и много захвалюемо ви а сѣ бошнѣани ти направѣсмо до 10
дрѣгога зговора како ваша любавъ вѣк и молимо бѣдите ви наши
пѣпорѣчени.

† мѣца марта .кѣ. днѣ .ѣ.оѣ.ѣ. лѣто

Русков концепат. — П. I, 111.

263. Дубровчани му одговарају да може сло- бодно доћи у њихов град са својим људима и имањем као што су и другу госпуду примали

1405, 22 октобра

† Главномъ и вел'можномъ ганѣ кнезѣ павлѣ ѣ владѣщаго граа
дѣровника кнеза властель и ѣ все ѣпкине многолюбимо позра-
влениѣ . листъ почтене ваше приазни примѣсмо и разѣмѣсмо а и
такогѣ бѣше наамъ и прѣво записаъ и ѣѣписасмо вашон любѣѣ
нѣрѣ морете дойти сѣ главами с љюдѣми и с иманѣмъ . а на ѣноизи 5
вѣри и слободѣшинѣ конѣ смо ѣздрѣжали винѣ господамъ . банѣ
стѣпанѣ с материю . и сѣ братиѣмъ и казанѣѣ санѣѣ сѣ братиѣмъ
дѣцомъ и породицомъ и сѣ љюдѣми и пекладѣ краља вѣлкашинна .
и инѣхъ мнозѣхъ госпудѣ и властель рашѣѣхъ и вѣсанѣцѣхъ прѣво
и послѣ бившихъ . а крозѣ неѣпѣтрѣгнѣтѣ приазенѣ вашѣ хотни смо 10
дошѣстью вашемъ веселѣ за почитати те . и чѣса бѣѣ ѣпаси ѣ не-
волю сѣхранити те како наше главе . а наше желѣнѣѣ за ваше добро
станѣѣ могла не ваша приазенѣ чѣти прѣво и сѣди . зато можете
пѣлно ѣфати и сѣди и напѣдѣ.

† мѣца ѣктѣвриа .кѣ. днѣ ѣ дѣровникѣ лѣто .ѣ.оѣ.ѣ. лѣто.. 15

Русков концепат. — П. I, 128.

264. Дубровчани му одговарају да је сваком а нарочито њему слободно доћи у Дубров- ник као слободно место, а Стои то није.

1407, 5 септембра

† Главномъ и вел'можномъ ганѣ кнезѣ павлѣ ѣ владѣщаго граа
дѣровника кнеза властель и ѣ все ѣпкине многолюбимо поз-
дравлениѣ . разѣмѣсмо цю намъ гѣтѣво ти записа ако вѣ се на нашъ
цю вашѣга и вашѣхъ добитка прислонѣло ѣ ѣвон сѣданѣ вѣме .
да вѣсмо не ѣ стоиѣ ѣпѣстиа . на томъ вашон любѣѣ ѣѣповѣдамо 5

LIII РАДОСЛАВ БРАНКОВИЋ

267. Одговара Дубровчанима да је пленио њихово село Оселник по заповести Павловој

† кнезѣ и властелемъ ѿ радосава бранковиќа господо цю ми писасте за ваше село за шселникъ тогаи га не биѣ смѣль счинити ни за неданъ дългъ безъ павлове рчи да рекалъ ми не ганъ плѣнити и га смъ говориъ прибѣжнѣ · вели те павалъ плѣнити да знашъ.

Русков препис. — П. I. 217.

LIV НИКОЛА ЗОЈИЋ

268. Дубровчани га моле да се код Турака заузима за њихове трговце као што се и досад заузимао и за то му захваљују.

1397. 1. октобра.

† Њспочтеномъ и намъ многолюбимомъ пријатељу николи зонкю ѿ владѣщаго граа дѣбровач'кога кнеза и ѿ в'се шп'кине многосръачно поздравление · нашъ почтени пријатељу видѣлъ не бѣ и ми смо видели нескровнѣ вашѣ любовъ и мѣрднѣ к намъ и къ всакомъ нашемъ · и много се намъ хвале наши тргоѣци · ерѣ имъ си възла и на всако вѣме билъ и неси пријатељ и въ ксеѣ добри помокникъ на чемъ много захвалюемо ти нашемъ почтеномъ пријатељствѣ и на този велико сзѣдание пишемо вашои любовѣ · ето смо чѣли да не нашѣмъ тргоѣцемъ забава ѿ тѣр'чина · молимо те многосръачно бѣди добри помокникъ за този и по- печали сѣмъ за нашѣ любовъ ерѣ смо ми твои пријателине и наша кѣки не вѣжиа и твоја и твоје дѣце и твоиѣ пријатељ · молимо те како си възла добро настојалъ и сѣде настои · да имъ не бѣде забава ерѣ ако би хотѣли тргоѣци с кривинѣ штати за робнио ѿкѣпованѣ не би добро · ерѣ не видѣно свемъ свѣтѣ и

ваша любовъ могла не чѣсти ерѣ всаки дѣнь минѣне робниа изъ цѣнграа и изъ натолине и изъ всѣхъ земљѣ цѣвѣхъ и поводе иѣ кѣде имъ годѣ · вѣгъ бѣ и ваша любовъ за този · и попечали да се шправи · ерѣ ти не и право за насъ · комъ би се твоја робота на насъ сслонила · ми бисмо счинилъ колико за нашѣ дѣш · и 20 вѣгъ с тобоѣ.

ad primo octobrio 1397.

Русков концепат. — П. I, 16.

LV ВОЈВОДА САНДАЉ И БРАЋА МУ ВУКАЦ И ВУК И ЖЕНА МУ ЈЕЛЕНА

269. Дубровчани га моле да заповеди да се со у Суторину не доноси и не продаје, јер је противно закону, а и он је то летос обећао, јер они то тако никако не могу оставити

1397. 15 новембра

† Почтеномъ и намъ многолюбимомъ пријатељу војводи сандалю ѿ владѣщаго дѣбровч'кога кнеза и ѿ все шп'кине многосръачно поздравление · нашъ драги и въ всеѣ поч'тени пријатељу ваша любовъ море добѣ знати · каковѣ не любовъ и мѣосръачне ималъ с нама сѣпочив'ши ганъ стриць славни и вел'можни војвода влатко и како смо ми неѣга любилъ и почитали и потоѣ знате како сте ви по вашои любовѣ примилъ и похитили за наше пријатељство и да бѣдешъ нашъ граѓанинъ колико неданъ ѿ насъ и да не дѣбровникъ с всако вѣме кѣкиа ваша какото не билъ вашѣхъ прѣвѣхъ · швѣтѣне да бѣдешъ намъ · пријатељ и да насъ сзѣдржнѣ с то всѣхъ добѣхъ старѣхъ законѣ које смо имали с ѿѣѣ стѣфаномъ и сѣ вѣсомъ господамъ сръѣскоѣ а да нам до пѣтѣниа не до- кона не поставишъ цю кѣ битъ сѣпротѣкѣ намъ и нашѣмъ зако- немъ · а сѣди нашъ почтени пријатељу чѣли смо ерѣ неки ѿ вашѣхъ наредѣвеникѣ счинилъ не довести солъ подѣ нови с сѣторинѣ да не

тѣзи продаю и този чѣв'ше мноѣ се почѣдисмо и не можемо
никако вѣровати да не с вашѣмъ знаньемъ ерь коимъ вашои любовѣ
писасмо лѣтоска за този ви како все нашѣ почтени приѣтели и
вѣктниѣ видѣвъ ерь не пристои тѣзи с сѣторинѣ соль продаѣтъ
и смотрив'ше цю не по правдѣ списасте намъ по вашои любовѣ 20
да се тозѣ встави . и да се с всемъ тѣзи соль не продае ни до-
носи нѣ да власи гредѣ по мѣстехъ старѣхъ гдѣно не закон'но
да се соль продава . а и ти нашѣ почтени приѣтелию можѣ знати
ерѣ и стопочив'ши краљ тврѣтко не намъ записалъ и потврѣ-
дилъ . съ вѣсоѣмъ госпоѣмъ босан'скоѣмъ да с сѣторини до вѣка не 25
бѣде мѣсто соли продаѣнина и зато молимо любовь вашѣ запо-
вѣг'те ѡнѣмъ вашѣмъ наредѣвеникоѣмъ да кѣне не смѣю соли до-
вести ни продавати ерь ако инако бѣде мноѣ кѣ намъ ѣсильно и
сѣпротѣвъ законѣхъ бит конѣ никако не бисмо могли встави . а ми
ѣздамо на ваше приѣтельство ерь кѣте ѣчинит добѣ и свѣшит 30
како сте вѣѣтовали како вѣсѣлюбими приѣтели и почтени вѣктниѣ.

ad XV novembre 1397.

Русков концепат. — П. I, 17.

**270. Дубровчани пишу Јелени о соли исто
што и Сандаљу**

1397, 15 новембра

† Почтенои гѣоги нѣлѣни ѡ владѣщаго дѣбровч'кога кнеза и ѡ
все ѡп'кине почтено поздравлѣние . гѣгѣ могли сте ѣзнати каковѣ
любовѣ и милѣрѣдинѣ ималѣ к намъ ѡцѣ и родителѣ ви и вси
ваши прѣви и како сѣ виѣ приѣмили насѣ за своѣ приѣтели и да
не нихъ кѣкѣ дѣбровниѣ какото не билѣ и не дѣнашни дѣи и бит 5
кѣ ѡ селѣ сѣ напѣдѣ и како смо ми нихъ любили и почитали сѣ
всемъ и ѡни сѣ насѣ како сѣрѣчни приѣтели и вѣктниѣ ѣздаѣ-
жали сѣ вѣсѣхъ добѣхъ и старѣхъ законѣхъ конѣ смо имали сѣ цѣѣмъ
стефаномъ и съ госпоѣмъ сѣрѣбьскоѣмъ и босаньскоѣмъ и нигдѣре намъ
нѣкѣсѣ прѣтвориѣ да ето сѣде гѣгѣ чѣли смо ерь не соль доведена сѣ 10
нови на сѣторинѣ . да сѣ тѣзи продае и този ѣвидѣвъ много сѣ

почѣдисмо и никако не можемо вѣровати да сѣ знаниѣмъ вѣнводи
сандаля . ерь гѣгѣ ми смо били лѣтосѣ писали вѣнводи за този . и
ѡнѣ како нашѣ почтени и добри граѣниниѣ и нашѣ сѣрѣчни вѣкт-
ниѣ видѣвъ и смотрив'ше ерь сѣ сѣторинѣ не пристои соль прода- 15
вати и да не сѣпротѣвъ нашѣмъ законѣмъ по нѣговѣ любовѣ списа
намъ да сѣ ѡнѣдѣзи соль нигдѣ не донесе ни продае нѣ да власи
гредѣ по мѣстехъ кѣдѣно не закон'но мѣсто соли продаѣнина зато
гѣгѣ молимо ви заповѣг'те да сѣ тѣзи подѣ нови соль вѣкѣ не
донѣ ни продае ерь ако инако бѣде намъ кѣ ѣсильно и сѣпро- 20
тѣвъ законѣхъ бит конѣ не бисмо ми могли никако вставиѣ ерь
гѣгѣ вѣнводи зна и ви кѣте ѣзнати ерь и сѣтопочв'ши краљ
тврѣтко не намъ записалъ и потврѣдилъ да сѣ вѣкѣ не бѣде на
сѣторинѣ мѣсто соли продаѣнина да ѡ всеѣмъ ѣсѣвамо да кѣте и ви
добѣ ѣчинит како ви не и право ерь сѣ ми не бисмо за васѣ 25
поѣедиѣ колико за нашѣ дѣшѣ

ad XV novembre 1397

Русков концепат. — П. I, 18.

**271. Дубровчани му одговарају да ѣе послати
брод по г-ѣу Јелу чим добију извѣшѣе од
својихъ ѣуди да ѣе доѣи у Дубровник**

1398, 20 марта

† Почтеномѣ вѣнводи сандаля ѡ владѣщаго дѣбровч'кога кнеза
и ѡ все ѡп'кине како любимѣ приѣтелию сѣрѣчно поздравлѣние .
листь ваше приѣззи приѣсимо и разѣмѣсимо и сѣ тѣи часѣ конѣ
приѣсимо рѣѣни листѣ посласмо . ѣ . плавъ добѣ ѡправнѣ по морѣ
и члоѣка по сѣхѣ сѣ стари граѣ до гѣгѣ нѣлѣ видѣкѣ за вѣсе . и 5
ако бѣде гѣгѣ или ѣгодно доки сѣ нашѣ кѣкѣ ерь кѣсимо послали
по нѣу бродѣ почтено како прѣстои гѣгѣ племенитѣ . и ѡ тѣде
вративѣ сѣ намъ плавъ или члоѣкѣ цю изѣвѣмъ заѣнѣ раѣвѣѣ
ѣокѣмо дати ѣзнати 25.03.

ad XX marzo 1398

Русков концепат. — П. I, 19.

црквиѣ завѣта ради погоше · и комы били на пилигринѣ на ко-
торьскомъ вратѣ тѣи изидоше шкаба гѣтва ти с воискомъ тебѣ безъ
нѣдне мѣти почеше стѣлатъ ѣ навранъ на нѣх · и они се ѣвоавъ 15
много · зачѣдивъ ѣ тога почеше ѣинти чловѣе бѣа ради не стѣ-
ланте ако кѣте цю с нами говоритъ доги една шкаба к намъ да
гоѣримо цю кѣте да они ѣ тога не хтѣше ницѣ ѣчинитъ паче
начеше векъма стѣлатъ а ѣви воѣ се да нѣ не постѣлаю бѣ
имъ поможе бригентиъ ви хрѣль на весла тебѣ ѣтекоше и тѣи ш 20
ними една плавъ ѣлциньска арьхиѣискоѣова · а сѣди този ми ра-
зѣвидѣвъ много ни ви чѣдно видѣтъ нрѣ гѣтво ти зна да не дѣвѣ-
ровниѣ словоано мѣсто тко годе ви дошѣ ѣ немъ ради бисмо
га сѣблюсти и схранитъ колико дѣшъ нашъ а никомѣрь не дати да
нашъ вѣрѣ и слободѣ(инѣ не) ѣкрънимо а зна твоѣ мѣтъ на- 25
вѣрно комы тѣ нашъ голю посласмо (ѣ стари)градѣ по вѣсепочтѣнѣ
гѣгю нѣл · и ѣнѣди ако ви тко пришѣ тебѣ . . . . жаль ѣчинитъ не
толико гѣги колико нанманъшемъ ѣ т . . . . нашѣи голнѣ · волѣ
нѣ хотѣли ѣзѣти · дори не ви изѣвили . . . . наше кон тѣи вѣхъ не
ви не дали ѣвести волѣ нѣкѣ жаль д . . . . нрѣ ми толико ѣзѣ- 30
дрѣжимо слободѣинѣ ѣ нашемъ дѣвѣ колико и ѣ градѣ и сѣи
мислимо ѣзѣдрѣжати дѣри наше мѣсто стѣи · да много ти ни не
недраго и жаль на твоѣ люди било зато много молимо гѣтво
ти вѣдѣтъ мѣтъ ѣкаратиѣ и заповѣдѣтъ да дрѣговниѣ нѣмаѣ
такои зломъ печал . . . . дрѣва. 35

. . . . мѣца априла тѣ ссссѣ ij.

Русков концепат. — П. I, 70.

**276. Дубровчани му јављају да су пустили ње-
гова човека и моле га да и он пусти њи-
хове сужње и врати им узето.**

1404, 15 марта

† Ђъ всемъ многопочтенѣмъ а намъ сръчноѣмъ приѣтелю воѣводи
сандалю ѣ владѣцаго граѣ дѣбровника кнеза властѣль и ѣ все
ѣпкине многолюбимо позѣравлѣниѣ · почтена каша ѣубавъ да зна

нрѣ примисмо листъ ѣ гана херѣгеа ѣ коѣмъ ни писаше за ненадѣ
вашѣга чловѣка да га пѣстимо и ми за ѣеговѣ чѣѣтъ и вашѣ пѣ- 5
стисмо га · да много ти ни не ѣсилъно и жаль зацо ни ви не
ѣписастѣ · нрѣ по колѣ стѣ сѣ ганоѣмъ херѣгеѣмъ едно ми смо не-
гоѣи приѣтелиѣ и вашѣи како смо херѣгеѣ по ѣеговѣхъ посѣлѣхъ
порѣчиѣ · а сѣди молимо тѣ како ѣубинога приѣтелиѣ наши сѣжнѣ
жѣи сѣ ѣ васѣ вѣди ти хотѣниѣ · ѣслободити не и вратити-мѣ цю 10
имъ не ѣзѣто да дрѣзѣмъ нашѣмъ а да вѣде ѣзроѣ ѣцѣ векѣ
ѣубѣе и приѣтельство мѣгю нами како ѣпѣамо да вѣдемо како то
смо пѣ ѣви рати били

ad XV marzo m. cccc. 1111.

Русков концепат. — П. I, 96.

**277. Дубровчани га моле да заповеди својим
наредбеницима да не плене и не узнеми-
рују њихове људе у приморју које им је
дала сва Босна, и да врате што су им узели.**

1404, 16 јуна

† Ђъ всемъ многопочтенѣмъ а намъ ѣубиноѣмъ приѣтелю великоѣмъ
воѣводи сандалю · ѣ владѣцаго граѣ дѣбровника кнеза властѣль и
ѣ все ѣп'кине многолюбимо позѣравлѣниѣ · вѣ всемъ почтена ѣубавъ
ваша да зна нрѣ смо послали наше властѣли и поклѣсѣаре ѣ боснѣ
како ганѣ херѣгеѣ и ваша ѣубавъ и дрѣзи с вами наши приѣтелиѣ 5
намъ порѣчистѣ да пошлѣмо направитъ за наше дѣлѣе и комы
били наши послѣи на пѣтеѣи казовашѣ имъ како ви велможнѣ вѣстѣ
били на кѣпѣ и пакѣ се разнѣли · тѣда ѣвратишѣ ганѣ херѣгеѣ
ѣзѣдаѣоѣе да и твою ѣубавъ тѣзи ш нимъ нандѣ и да гѣнтѣс
ви ѣспоменѣ за наше дѣлѣе а мѣгю ниѣми за ѣне зѣмѣ ѣ при- 10
ѣорѣю коѣ ни не вѣа босна дала · и тѣи гѣпѣтѣ ти не наѣдоше
тѣда они ганѣ херѣгеѣ јавниѣи и ѣто сѣди нѣмѣмъ ѣтѣ ѣнѣ
посалѣ како сѣ дошли ганѣ херѣгеѣ а тѣе тѣи не застѣли · и тѣи
ни не ви драго · нрѣ много желѣсѣмо и волѣли бисмо да ви ви
зѣдно застѣли · да поклѣ не кнѣ тѣзи цю кнѣмо почтенѣи твоѣи 15

любвѣ по нашѣхъ послѣхъ мегю инеми порѣчили · ето по сеѣ
листѣ вашои приязни дамо ѡзнати за више рѣчине наше землѣ ·
нрѣ наредѣвеници гѣптѣ ви и жѣпанине много зобавляю на тѣхъ
нашѣхъ земляхъ нашѣмъ людемъ · и плѣне имъ и всако имъ зло чине
и не ѡставляю ихъ с миромъ стати · а ваша любавъ зна како не 20
намъ херцегъ и ви и дрѣзи с вами приятелине писали и порѣчиѣ
да ѡлѣземо и примемо теи наше землѣ приморине како в'се наше
влаще · и да направлямо · а ѡвѣи забаве конѣ чине ѡфамо да нѣсѣ
с вашомъ вѣстїю зато много молимо те како срѣчнога приятеля
бѣдитъ мѣтъ пошли заповѣданѣ наредѣвеникоѣ гѣптѣ ти да не имаю 25
за наше землѣ и за наше люди зломъ посла · и да имъ вратѣ цю
имъ сѣ ѡзели.

ad XVI Iugnio m^o cccc III°

Русков концепат. — П. I, 99.

278. Дубровчани му одговарају да су село Ли-
сац доби́ли не само од све Босне и од
Радича, већ и од њега, и моле и надају
се да ће он настојати да им Босна и
„Оно све“ потврди.

1404, 4 августа

† Къ всеѣ многопочтеномъ а намъ любимомъ приятелю великомъ
воєводи сандалю ѿ владѣцаго граа дѣбровника кнеза властель и
ѿ все ѡпкине многолюбиво поздравленїе · листъ почтене твоє
любве примисмо и разѣмѣсмо цю намъ пишешъ за лиць да га
не ѡзимамо прѣко твоє воле · нашъ почтеѣни приятелю бѣъ зна 5
нрѣ нищоѣ не висмо хотѣли ѡчинитъ цю ви било безъ прилике а
и тебѣ не драго · да тои бѣъ вѣ и васъ свѣтъ да не ѡнои село
лиць наше дано всемо босномъ и радичемъ како и твоѣ любавъ
зна теѣ смо пристѣпили како и нашемъ · а ми нашъ почтени при-
ятелю не тѣкмо ѡнои село лиць правимо да имамо ѿ тебе 10
наде и много веке и ѡцѣ по твоєи любвѣ и болнемъ надїнемо
се и молимо любавъ твою како те не воле бѣъ наѣчилъ настои и

ѡчини да намъ босна ѡнои все потврди и ѡстановитъ да харѣ
тебѣ видимо а и за все писали смо тамо нашѣмъ посломъ · ѡни
хотѣ с твоѣмъ любвоѣ бесѣдитъ 15

ad iiii agosto m. cccc. iiii

Русков концепат — П. I, 102.

279. Никола Гундулић одговара Сандаљу да је
добро што жели пријатељство с Дубровни-
ком, само да буде и створ као обет, а био
би му Дубровник најпоузданија кућа у ово
мутно и колебљиво време

1404, 8 августа

m. cccc. iiii d. viiii agosto

copia de 1 litera uezuda et examinada plo consiglio pizolo

† Глав'номъ и вел'можно великомъ воєводи босан'скомъ ганъ
сандалю ѿ савге ви ѿ николе гѣндѣлика многоѡмилно покло-
ненїе · дан бѣъ да се пиѣние ѡбѣте ви зѣраво и почтено · а ми
з вѣѡмъ довѣ смо · колико не вѣжнѣ вола · листъ гѣтѣ ти при-
миѣ и разѣмѣ в(а?)всемъ почтенномъ ѡписанию на конѣ ви захва- 5
люю како ганъ · а цю ми твоѣ мѣтъ ѡписа нрѣ хокнѣшъ да имашъ
з дѣбровникомъ любавъ и приятѣйство добро не · нрѣ ти море ко-
ристно и непоколѣбимо битъ · зато молю те воиѡ како ганъ
каковъ не ѡбѣтъ ѡчини да и створѣ бѣде · а ѡвѣи ми молю тебѣ
мѣтъ не зазри нрѣ ѡвамо инако чѣнемо · а га смѣтъ становитъ и 10
нѣ скрѣвено всемо свѣтъ нрѣ цю ви хокнѣте тои кѣ хотѣтъ
ганъ твѣрѣтко и ганъ херцегъ и вса босна · нрѣ ти не бѣъ тѣи мѣтъ
далѣ да такои бѣде · а бѣъ данѣ мѣтъ члѣвѣкъ да се и з дрѣзѣкми
здѣлаю · зато молю те воиѡ здѣли се з дѣбровникомъ и прими
га сѣ вѣжиѡмъ мѣтїю да бѣде твоѣ вѣчна кѣ · нрѣ вѣжнѣ моѣ 25
истиномъ рѣти да ѡ всемо твоѣмъ гѣтѣкѣ некнѣшъ имѣтъ становитъ
кѣкѣ како не свѣдочно мнозѣкми господами било · воиѡ бѣъ ти не
далѣ неси разѣмѣ ганъ да колико ми нахѣдїмо ѡ книгаѣ нрѣ ѿ

потопа свѣта нѣ се толико свѣтъ смель и вѣтъ колко съде · а
с нѣмъ не мало становито · а твоѧ вѣсть з вѣжиω^м мѣтию ве- 20
лика не зате молю те како гѧна припрѣми ю къ добрѣ приста-
нищѣ око ѿ кѣде на сѣпротѣвѣ не кон годѣ вѣтаръ кюхне · да
ти не наѣди. И ѿцѣ молю како гѧна семѣи пиѣнию не зазри^м
нрѣ великѣ любавѣ кою имамъ гѣткѣ ти ѿна ме подѣтиче и на
спвано чини писати · а намъ твоѧ мѣтъ заповѣтъ с всемъ с чѣмъ 25
моremo послѣжит нрѣ смо ради послѣже како гѧнѣ · и вѣъ ви
смножи гѣтва

·и· дѣнь августѣ.

Русков препис. — П. I, 103.

280. Дубровчани му одговарају да се радују
што ће се њиховим људима вратити што
имају на дугу или остави, и хвале Бога
што је опет с њима у љубави. Радују се
његову доласку у приморје да понове
пријатељство.

1404, 14 августа.

† Главномѣ и вел'можномѣ гѧнѣ сандалю по мѣти вѣжиωи вели-
комѣ воеводи рѣсага босанскога ѿ владѣца граѣ дѣбровника
кнеза властѣль и ѿ все ѿпкине многолюбиво поздравленне · листѣ
почтене твоѣ любве примисмо и разсмѣсмо цю намъ твоѧ при- 5
казень пише цю не годѣ нашѣхъ люди или не на поставѣ или на
конѣ годѣ дѣлѣ с твоиѣхъ люди · да се все врати гѧоу вѣѣ много
захвалюемо и неѣга блѣдарисмо кон не по неговѣ мѣти хотѣль
и допѣстиль да не такози · и да сте всакон доброте и любве добри
починакѣ како прѣстон с приѣтели старѣми · а сѣди пишѣ намъ
наши послѣ изъ косне много хвале вашоѣ любвоѣ и да кѣте прѣти 10
с приморне · на любве много захвалюемо а ѿ вашѣмъ пришестьнию
вѣъ вѣ много смо вѣли · ако вѣъ допѣсти и вѣдемо занѣ · но хо-
кѣмо любавѣ и приѣтељство поновит и сстановити и счинити

ѿнакон почтено по ѿвѣк страни и добѣ како не вѣѣ на славѣ
вѣѣ а свѣтомѣ похвалено 15

d. XIII° agosto m^o cccc III.

Русков концепат. — П. I, 104.

281. Дубровчани му одговарају да су одмах
писали у Стон, ако буде какав краљев
човек тамо добегао да се изагна са свим
имањем.

1405, 25 маја.

† Главномѣ и вел'можномѣ гѧнѣ воеводи сандалю ѿ владѣца
граѣ дѣбровника кнеза властѣль и ѿ все ѿпкине многолюбиво
поздравленне вѣ всеѣ почтене ваше приѣззи листѣ примисмо и
разсмѣсмо цю намъ ваша любавѣ пише а гокоре да сѣ неѣки
краљѣви люди приѣѣгли с стонѣ кѣъ вѣ нрѣ тон с нашѣ вѣсть 5
неѣ ми смо прѣво за тон чѣли · а сѣди примивѣ ваше пѣнине
тъи час списасмо листѣ нашѣмѣ кнезѣ с стонѣ ако не кон чловѣкѣ
добѣгаль да га изѣрене и сѣ всѣмѣ иманинѣ на дворѣ нрѣ смо
ради и хотни добре и старѣ законе сѣдрѣжати.

† мѣца маѣѣ ·и· дѣнь лѣто рожѣства хѣва ·и·оуѣ ·и· лѣто. 10

Русков концепат. — П. I, 118.

282. Дубровчани му одговарају да му по својим
законима не могу вратити слугу Влкена,
а шаљу му рачун који је он написао за-
што је потрошио његове новце.

1405, 10 јуна

† Главномѣ и вел'можномѣ воеводи сандалю ѿ владѣца
дѣбровника кнеза властѣль и ѿ кѣсе ѿпкине многолюбиво
вленине · листѣ почтене ваше приѣззи примисмо и разсмѣсмо цю
намъ ваша любавѣ пише за вѣкѣна а гокоре да ви ѿпракѣмо на
неѣ нрѣ ви не потратилѣ на кѣкѣ шѣтъ сѣтъ перѣнѣ вѣнѣхъ и кѣ 5

нези · нашъ почтени пригатељу вѣхъ вѣхъ ерьъ въсе цю би се могло
 8чинитъ за вашъ любавъ многомилосерѣно бисмо 8чинитъ колико за
 намилинега пригатеља гѣна земљного кога имамо · да ваша лю-
 бавъ зна ерьъ не дѣровниѣ слободно мѣсто и кон не законъ и кога
 ли слобода · нѣ вѣози ѿвнше за вашъ любавъ 8чинисмо · дозвасмо 10
 рѣного прѣдъ насъ и покаѣсмо га и поѣчисмо · а гоѣре да ви не
 вѣранъ и да прига гѣтвѣхъ ви правовѣр'но ерьъ ако такози 8чини.
 и намъ кѣ драго битъ и хокѣ мѣ почтено битъ прѣдъ всѣми до-
 вѣрми людѣми · и за вѣнези пѣнезе 8просисмо га да виѣмо цю не
 ѿ нихъ и вѣнъ намъ ѿговори · истиїна билъ смѣ вѣставилъ 8 ни- 15
 кѣлино · двѣсти и петъд есетъ пѣпѣѣ и ѿ тога мѣ не васъ разлогъ
 8писавъ послааъ а ѿ вѣсталога цю не било 8 неѣга прави ерьъ не
 на ваше потѣве стратилъ и ето самъ ѿ своѣ рѣке листъ и раз-
 логъ пише кон гѣтвѣхъ ти по семъ листоношѣк послалъ.

† мѣца июнѣга ·ѣ· дѣнь лѣто ·ѣ·ѣ·ѣ· лѣто

20

Русков концепат. — II. I, 119.

283. Дубровчани му одговарају да му шаљу војничког коња кога му је слуга био одвео

1405, 17 јуна

† Главномъ и велможномъ вѣводи сан'далю ѿ владѣцаго граѣ
 дѣровника кнеза владѣтељ и ѿ все ѿпкине многолюбимо позѣра-
 вление · листъ почтене ваше любве примисмо и разѣмѣсмо цю
 намъ ваша любавъ пише за вѣкѣна слѣгъ вашѣга ерьъ ви не ѿвѣлъ 5
 конѣ воиничкога а говоре да ви га рѣмо пратитъ · ваша любавъ
 знаи дозвасмо вѣкѣна прѣдъ насъ и за тога мѣ конѣ говорисмо ·
 и вѣнъ намъ ѿговори и рѣч мои гѣнъ вѣнкода даль ми не тоган
 конѣца · да по колѣк га хокѣ га ино нѣсмѣ развѣк цю вѣнъ хокѣ
 ако се не сѣде расѣдилъ на мѣ волѣниѣ како гѣнъ га гѣде годѣк смѣ 10
 слѣга мѣ смѣ · и мишлю бити · и ѿ своѣ добре волѣ конѣ врати · и
 ето га посламо вашои почтенои любвѣк по вѣстои радосаликю.
 мѣца июнѣга ·ѣ· дѣнь лѣто ·ѣ·ѣ·ѣ·

Русков концепат. — II. I, 120.

284. Дубровчани примају кнеза Вукца и брата му Сандаља међу своју властелу и вѣн- нике, дају им кућу у граду и земљу у приморју, и примиће их у град ако им буде невоља

1405, јула 3.

Вѣ имѣ великаго саваота гѣлемаго гѣна нашего рѣкѣ жде вѣ на-
 четакъ ѿца вѣ испанѣ сѣа вѣ свѣршенѣ всепрѣсвѣтѣго дѣа ѿ велико-
 славна прѣсвѣта тронѣе слава тебе вѣ тебе крѣстихомо се и тобою
 прѣасмо вѣжаственю благодеѣт сподоблѣшѣю насъ по своѣои слаткон
 и неизѣрекомѣне милостѣи издржати и прѣ(в)ти вѣгоѣ любими и ними 5
 намъ даѣвани граѣ дѣровникѣ неже неѣт ѿчастѣа нашего и вѣде
 вѣжѣм изѣволѣненѣм вѣ пани дрѣжавѣи изѣвола неизѣрекома и вѣзѣ-
 чиснаѣа милостъ вѣшнаго и великаго владѣке цара гоѣа вѣга на-
 шѣго исѣ хрѣста и к томѣ великославна и много нескровна паче
 свѣмѣ свѣтѣ ѿбѣвлѣна красна и многѣрѣчана любавъ славнѣхъ и 10
 вѣможнѣхъ гоѣна кнеза вѣокиѣа и гоѣна вѣнѣде санѣдалѣа брата мѣ к
 намъ владѣтелемъ и ка своѣи ѿпкини граѣа дѣровника а назлашно
 саѣа речени веке и болѣ потѣврѣгѣне к намъ почтенѣ старѣ прѣзанаѣ
 ѿвѣтѣне намъ бити до вѣка сѣрѣчани и многолюбими прѣгатељѣи
 и ѿце воле неѣре прѣрѣви наше трѣгоѣе саѣлюдати и нихъ иманѣ по 15
 своѣи нихъ дрѣжавѣи и свѣде кѣде нихъ моѣк море досѣки стоѣти
 за свакоѣго дѣровчанина и не дати мѣ · злѣ 8чинити таѣа ми
 кнезѣ владѣтеле и все ѿпкина какоѣ не вѣно нашехъ старѣхъ вѣзда
 добри и красни наѣкѣ смисливѣ и смѣтѣрѣвѣ старѣ прѣзанаѣ и почтенѣ
 любавъ кою сѣ имали речени вѣзда к нашемѣ градѣ и ка свакомѣ 20
 нашемѣ а наѣлаѣцѣи вѣдеѣ саѣе велиѣо и красно нихъ ѿвѣтованѣ к
 намъ хѣте ми кнезѣ владѣтеле и все ѿпкина граѣа дѣровника да
 толикиѣи любавъ и красно ѿвѣтованѣ к намъ да не кѣде неѣхарѣно
 паче вѣ свѣмѣ славно и много хѣрѣно да вѣдетъ да вѣдѣмо всакомѣ
 маломѣ и великомѣ и да не памѣтно кично 25. 03. 20
 данѣшѣго дѣне наѣпрѣѣда да вѣлиѣкѣ славѣ и сѣзѣкишенѣе нашехъ речѣнѣхъ
 сѣрѣчаниѣхъ прѣгатељѣ прѣмисмо записасмо и тѣкрѣдисмо и вѣстановѣтсмо
 речѣнѣхъ гоѣа кнеза вѣокиѣа гоѣа вѣнѣде санѣдалѣа и нихъ дѣтѣс сѣнѣке и

празниѣ цѣ бѣде по мѣшкѣ колени да сѣ наши почтени влаетеле
и векници како кон годѣ насѣ влаетѣ дѣбровачцѣхъ и шѣ дарѣ 30
васмо реченѣмъ за нихъ любавѣ полачѣ сѣ дѣбровникѣ кою не билѣ
прѣко дѣбровникѣ даровао радичю санковнѣю и к томѣ реченѣмъ днѣ
ѡ земалѣ конто не билѣ дѣбровникѣ даровао радичѣ сѣ прѣморѣ да
не речена полача и днѣ земалѣ реченѣхъ и нихъ днѣце више рече-
нѣхъ знѣкъ и празниѣкѣ нихъ сѣ вѣке и к томѣ за великѣ нихъ любавѣ 35
и велико и красно к намъ нихъ шкетованѣ ми речени кнезѣ и вла-
стеле шкетѣнемѣ и записѣнемѣ се реченѣмъ кнезѣ вѣокѣсѣ и конводе
сандалю ѡ чѣса вѣѣ ѡклони и не допѣсти тога ако намъ се прѣлѣчи
вѣрѣме и бѣде имъ неколико терѣ ѡвѣгнѣ ѡ скога сѣ дѣбровникѣ да си
сѣ волни донти и стати сободно не боѣ се ни ѡ когарѣ ни ѡхнѣ 40
црѣниа ни изагнанѣ ни за чнѣю волю како влаетеле дѣбровачци
одѣ наше шпкинѣ да имѣ даѣмѣ тракенѣ и спѣн(38) за вѣѣ глава
почтенѣ колико се нимѣ прѣстон за хранѣ или догѣ речени или
нихъ госпогѣ или нихъ днѣца више речѣа да даѣмѣ тракенѣ како
смо рекли и да нестѣ шѣдѣн разѣметѣ правнѣмѣ шѣвакон ако догѣ 45
кнезѣ вѣкацѣ или кон годѣ нихъ да мѣ имамѣ давати спѣн(н)38
за вѣѣ главѣ кон ш нимѣ дондѣ ако ли шѣа сѣ коѣводѣмѣ санда-
лѣмъ дондѣ ли е свегѣ за вѣѣ главѣ да се разѣме ако ли шѣа и з
дѣтѣю више реченѣмъ или и з гѣгѣми ли е вѣѣ главамѣ свегѣ да имамѣ
давати спѣн38 и тракенѣ за хранѣ како смо згора рекли и шѣе 50
товали и слѣчи се вѣрѣме стоѣавѣ речени и бѣде хотѣнѣ кожѣ до-
чекаѣ своѣ вѣрѣме и поидѣ шѣетѣ из дѣбровника сѣ своѣ рѣсагѣ и
госпоство и паке ѡ чѣса вѣѣ ѡклони прѣлѣчи се нѣрѣ имъ бѣде неволиа
и прѣид неволишѣмѣ шѣет прѣдѣ сѣ дѣбровникѣ како не речено недан ли
шѣа ли з госпогами или и з дѣтѣю да имѣ даѣмѣ спѣн38 како не 55
згора речено реченѣмъ или нихъ днѣце · коли кратѣ би любо прѣбегли прѣдѣ
неволишѣмѣ да имѣ вѣзда даѣмѣ сп... за све вѣрѣме цѣ би прѣстали
како смо рекли а на све више писано ꙗ кнезѣ дѣбровачки живѣ
вѣочинникѣ са изабра... влаетели на светѣмѣ ѣвангѣлю и на часнѣмѣ
крѣстѣ хрѣстовѣ рѣтисмо се за насѣ и за все наше последнѣ ꙗко 60
все више писано до вѣка сѣрѣчанѣ и вѣзѣ недѣного пропѣацѣва прѣ-
воѣрѣно хѣке се сахранѣтѣ а на имѣ симѣ и симѣ влаетели добѣре
каликевиѣ никола гѣндѣликѣ андрѣ соѣгѣчевиѣ стѣпко лѣкарѣвиѣ ма-

ринѣ вѣниѣ марѣнѣ лѣчинчикѣ марѣнѣ каѣѣжикѣ алѣвизѣ гѣчетиѣ
тѣдро боѣжелиѣ никола раинникѣ и шѣрѣсе жамановикѣ и живѣ пѣциѣкѣ 65
марѣнѣ вѣдачикѣ лѣка вѣниѣ влаѣхъ соѣгѣчевиѣ симѣко гѣчетиѣкѣ
жѣнѣ жѣрѣговикѣ симѣко вѣникѣ ꙗкета гѣндѣланѣ миѣхѣило менѣчетиѣ
миѣхѣочѣ лѣкарѣвиѣкѣ миѣхѣочѣ рѣстиѣ миѣхѣочѣ вѣникѣ марѣнѣ рѣстиѣ
паѣко гѣндѣликѣ никѣша пѣциѣкѣ живѣко менѣчетиѣ паѣко прѣгловѣкѣ
климонѣ боѣдачикѣ добѣре бенѣчѣланѣ никѣша пѣциѣкѣ марѣнѣ а жѣнѣю 70
вѣниѣ... (?) и све више писано згора ми кнезѣ влаетеле и все шп-
кина дѣбровачка... и шѣ все кон се именѣмъ сѣ шѣвѣи повѣлю рѣти-
смо свега писанѣго на(то прѣсе)госмѣ ако писмѣ сви згора речени
шѣон згора писано хѣтели потѣврѣти ако кон годѣ насѣ вѣкѣ за
живѣта кнезѣ вѣкѣца и вѣнде сандалѣ и нихъ шѣсталиѣ и за живѣта 75
кнезѣ и влаетѣо дѣбровачцѣхъ згора реченѣхъ и нашихъ последнѣхъ да
нестѣ проклѣтѣ ѡцеѣмъ и синѣмъ и скѣтемѣ дѣхѣмъ и прѣчѣстѣмѣ боѣго-
рѣдицѣмъ и сило частѣнаѣго и живѣотѣворѣнаѣго крѣста гѣла и свеми
свѣтѣми ѡ вѣека вѣѣ сѣгодѣниѣ и да прѣчѣстанѣ к юди скѣриѣтѣцѣ-
комѣ кон проѣда сѣна боѣжѣна на расѣтѣ и к онеѣмъ кон говѣраѣхѣ 80
пропѣни пропѣни крѣвѣ на насѣ и на нашихъ чѣдѣхъ и да се не ѡвѣрѣ-
гаѣо анѣгѣла правѣго на ѣмѣрѣли часѣ и вѣре сѣ цѣ вѣрѣнемѣ на стра-
шнѣмъ сѣдѣиѣсѣ а сѣи се писѣ ва изабранѣи полѣче и векници вѣго-
любѣнаѣго граѣа · дѣбровникѣа вѣ лѣ(то) рѣжѣствѣ хрѣстоѣа на вѣѣѣ
лѣ(тѣ) мѣсѣа юлиѣа вѣ · данѣа а ѣписѣ рѣско лѣгѣфѣтѣ. 85

Препис Звездићев у Cod. Rag. л. 676. — MS. CCXLIV.

285. Дубровчани га моле да се заузме да им
се врати трг што је Петручо из Палерма,
ухватив једну млетачку лађу, узео и од-
нео у Задар

1405, 21 октобра

† Главномѣ и вел'можномѣ гѣнѣ сан'далѣу по мѣти вѣкѣ вѣ-
ликомѣ вѣнѣводѣ рѣсага косан'скога ѡ вѣладѣцаѣго граѣа дѣбровника
кнезѣа влаетѣлѣ и ѡ вѣсе шпкинѣа многѣлюбѣно позѣравѣнѣи · поч-
тена ваша приѣзѣнѣ да ѣзна имамѣо гѣласѣе нѣрѣ неѣна гѣлаѣа а сѣ

нон господарь петрѣчо нсь палеѣма схвати едно дрѣво внѣтачько ѿ
и ѿ немь ѡзеше трѣгъ нашъ свитѣ и нне работѣ и все този по-
нѣше ѿ задарь · а намь не билъ прѣво многѣи писалъ гань херѣгъ
даюкѣ ни знаньє нрь га не краль владисавъ мѣсто себе ѡставилъ
и немѣ ѡпорѣчилъ дальмацию и да ѡнъ за все ѡпрали · и насъ
молилъ рѣни гань херѣгъ хрьвоє да заморане и далматинѣ имамо 10
пѣпорѣчене нрь сѣ въсѣхъ касъ приателнѣ · и ми за вашѣ чѣть и
ѡзвышениѣ нимь нѣдне хѣдоє нѣсмо ѡчиннѣ ни се ѿ нихъ влюли
ни чѣвали · а все на вашѣ почтенѣ приазенѣ ѡпваюкѣ по ѡномъ
почтеномъ ѡписанию гана херѣга к намь · паче сѣ к намь ѿ наше
мѣсто єдни и дрѣзи приходили и приходѣ и похѣде на нѣхъ во- 15
лю · зато молимо почтенѣ вашѣ приазенѣ како нашего сръачнога
дѣбровѣанина и доброга ѡбѣтника како те не болѣ бѣъ наставилъ
вѣди добри помокниѣ да се намь врати цю ни не ѡзето и да
намь зла не чинѣ · нрь не вративъ намь и не ѡставивъ се насъ
цѣтити некѣ моки мегю нами и ними любавъ биѣ наѡпвано ва- 20
шон любвѣ пишемѣ и ѡви нашъ дългъ пѣпорѣчѣємо ви да га
имате колико вашъ сѣци дългъ

† мѣца ѡктѣвриа · кѣ · днѣ ѿ дѣбровникѣ лѣто · ѿ · ѡ · ѣ · лѣто.

Русков концепат. — П. I, 126.

286. Дубровчани му одговарају да нису уста-
вили трговце да иду у Босну, већ су се
сами уставили, што немају с чим, јер су
им узели свиту и нису вратили, и поново
га моле да се заузме да им се врати.

(1405) новембра

† Главномѣ и вел'можномѣ ганѣ Сан'далю по мѣти и по изъ-
воленію вѣжнѣмъ великомѣ воєводи рѣсага босанскога ѿ владѣщаго
граа дѣбровника кнеза властель и ѿъ все ѡпкине многолюбимо и
всерѣчно поздравленіе · листъ гѣтва ти примисмо и разѣмѣсмо
и наипрѣво цю намь по вашон мѣти пишетъ нрь гань краль и ѿ
гань херѣгъ а и гѣтро ти и вси кошнѣне приателнѣ наши

вѣжнѣмъ мѣтию исѣ ѿ добрѣ станию и ѿ добрѣ ѡфанию бѣъ вѣ
кои все нрь смо томѣи много вѣли · а нрь за ѡгре цю намь
пише ваша любавъ ѡнъ вѣ кои је всемѣ творитель нрь бисмо
вѣли да је саки ѣзыкъ колико нѣ је с рѣсагомъ босанцѣмъ ѿ 10
сакои доброн любвѣ и ѿ мирѣ · а навлацино ѡгре · нрь по вашон
мѣти сакога вашего добра билъ би наамъ а и је добрѣ дѣлъ · а
нрь за трѣгоѣце цю пише гѣтро ти да нѣхъ пѣстимо с трѣзми по
рѣсагѣ босанскомъ ваша мѣть ѡзнаи ми нѣ нѣсмо биѣ ѡставилъ ни
нѣ ѡсталиамѣ нѣ ѡни чѣвѣше страѣ кога вѣше теѣ се вѣхъ поѣ- 15
ставиѣ · да сѣ всѣмъ ходили сѣ и хѣде · али сѣде такои ѡправно
не могѣ нрь такози нѣмаю ѡправа како би-мъ се хѣтѣло · нрь
ѡто ѡзеше намь свитѣ и нне работѣ ѿ далмацин кои васъ саѣ-
шаю · а ми на ваше ѡпваніе ѿъ нѣхъ нѣсмо се влюли ни нимь
зла кога ѡчинили како смо гѣтѣѣ ти прѣво ѡписали а все ваше 20
чѣсти и ѡзвышениѣ цѣкѣ · зато и прѣво како ѡписасмо гѣтѣѣ ти
молекѣ и пѣпорѣчѣюкѣ за тои нашъ дългъ колико ваше сѣще
дългованіе такози и сѣде молимо вѣдиѣ мѣть стани за твоє
приателнѣ сръачне како ви је болѣ бѣъ наставилъ да ни се врати
цю ни је ѡзето. 25

мѣца ноємѣвриа.

Русков концепат — П. I, 130.

287. Дубровчани му одговарају да ће на ње-
гову кућу ставити знамење како хоће, а
за Остојин лист нису могли друкчије, а
да не покаже своје законе

1406, 20 септембра

† Главномѣ и вел'можномѣ ганѣ сандалю по мѣти вѣжнѣмъ вели-
комѣ воєводи рѣсага босанскога ѿ владѣщаго граа дѣбровника
кнеза властель и ѿъ все ѡпкине любимо поздравленіе · листъ
ваше почтенѣ приазни примисмо и цю наамѣ сакога 25
каково знаменѣ хѣкѣте да ви се постави на вратѣхъ ваше по-
лаче · такози се кѣ и вѣшнѣ · а ѿ дрѣгомъ цю пишете за ѡстѣнѣ

листь · ми инако не могесмо цю не бисмо испразни^а в^се встале
листоуе · инако не бисмо могли записати^и юрь всакъ тко в^бжи
или прѣдъ в^сномъ или прѣдъ ин^кмъ г^аномъ ѿ градъ море прити
и стојати слово^ано по законъ и к^бъ ви ѿмножи г^итва 10

† м^еца с^ект^евр^иа · к · д^нь л^кто рож^аска х^рва · ч · ѿ · ѿ · л^кто.

Русков концепат — П. I, 148.

288. Дубровчани му одговарају да не знају
да су његови људи к њима прибегли, а
наредили су да се траже, и ако се нађу,
да се врате; и одговарају о цени соли
Михоча и Марина Растића пошто је била.

1406, 22 октобра

† Главномъ и вел'можномъ г^анъ сан'далю по м^ити в^бжиши вели-
комъ во^еводи р^сага в^санскога ѿ в^лад^сцаго г^ра^а д^бровника к^неза
властелъ и ѿ в^се ѿп^кине многолюбиво поз^аравленне · листъ
ваше почтене приазни примисмо и раз^мѣсмо цю намъ пише^т · а
говоре юрь примамо ваше люди на наше земле · б^гъ ю в^к юрь ѿ
тои ѿ нашъ в^бсть н^к ни ѿ тога ц^а знамо · пааче ю наамъ
много недраго аво ю тко прими^а · да ето смо дали редъ и на-
чинъ да се нице по в^сѣхъ сел^ахъ и ако се кои наиде да се из^в-
рене а хот^кли бисмо ако ти ю м^ить да би ни и вашъ власт'никъ
зв^бж^абаль тко с^б на име и г^дъ ли да ни се н^кки не ѿтаи · и 10
цю ю била пр^вво ваша м^ить наамъ пор^учила да ви ѿпишемо за
соль ми^хоча и маро^а растикъ пощо ю ѿ ѿнои в^рѣме соль про-
давана из^внашли смо юрь нашъ властелинъ влах^сша мариновикъ
продаль ю сво^е соли в^ранк^с ѿсничикю по · м^и · и · д^н · пер^пе^р кентенаръ
д^бров'чки · юрь ви дошло · ѿ · и · ѿ · пер^пе^р кентенаръ д^рвски и ѿ 15
тожае в^рѣме продали с^б били р^ечи растики марою великую по · к ·
и · г · д^вкате кентенаръ д^рвски молимо б^бди ви м^ить ѿправи-мъ
како имъ сте по вашои м^ити ѿб^ѣтовали · юрь и г^анъ х^рѣцегъ
такожае ѿб^ѣтоваль имъ ю а било ю соли р^ечи^ахъ растикъ како

ви смо и пр^вво писали деветъ сатъ сп^сдовъ вел^ахъ д^ебелихъ 20
др^ѣв^сц^ахъ.

† м^еца ѿб^ѣвр^иа · к^б · д^нь л^кто · ч · ѿ · и · ѿ.

Русков концепат — П. I, 149.

289. Дубровчани му одговарају да нису његову
посланику исплатили доходак од могори-
ша, јер није донео овлашћење; прилажу
формулар како треба да је написано

1406, 20 новембра

† Главномъ и вел'можномъ г^анъ сан'далю по м^ити в^бжиши вели-
комъ во^еводи р^сага в^санскога ѿ в^лад^сцаго г^ра^а д^бровника к^неза
властелъ и ѿ в^се ѿп^кине с^рѣчно поз^аравленне · почтена ваша
любава да зна юрь к намъ приходи ж^днанъ толиша по мого-
ришъ · али намъ ѿ ваше любве зато листъ не донесе · и зато ѿ
пошите к^ди вамъ драго да га ѿв^зм^с и ако ти ю м^ить хо-
т^ѣли бисмо да листъ кон к^иете ѿ ваше стране посла^ть б^бде
ѿписанъ какото тои кон ю ѿн^стъ^р сега листа · а за ивана свита^р и
за антона тр^ѣм^беташа цю намъ толиша говори раз^мѣсмо и
немъ ѿдговорисмо 10

† м^еца но^евр^иа · к · д^нь

Формулар:

† ѿ во^еводе сан'дала к^незъ и ѿп^кин^к и властел^а в^лад^сцаго
г^ра^а д^бровника властеле да знате юрь посла^хь к^дь вамъ мога
чло^вѣка ѿ име . . . . . да м^с дате могоришъ како ви ю г^анъ кра^а
тв^ртко по сво^емъ листъ ѿписаль да ми га дате по законъ ка- 15
коно се ю в^зада даваль ѿ ми^холю д^нев^к · а ѿвози за годици
л^кто рож^аства х^рва · ч · ѿ · и · ѿ · м^еца с^ект^евр^иа

† писа се ѿви листъ . . . . . м^еца . . . . . д^нь.

Русков концепат. — П. I, 152.

290. Дубровчани му одговарају да су одлучили за његову и херцегову љубав опремити један бригентин и послати да Остоју доведе к њима чим им то јави.

1406, 26 новембра

† Главном и вел'можном ган'далю по мѣти вѣжиши великом војводи рѣсага босанскога ѿ владѣца гра' дѣбровника кнеза властель и ѿ вѣсе ѿп'кине многосрѣчно поздрављение. листъ гѣтва ти примисмо и разсмѣсмо цо намъ зписа јеръ ви хотѣлъ стоја изъ бововца изити и поити к намъ просе да висмо ми једанъ нашъ бригентинъ ѿправи' конмъ ви пришѣ да стон ѿправанъ дори припошлѣте. а тон да зчинимо гана херцега и ваше почтене приазни цѣкѣ. и зато гѣтво да ти ззна јеръ за вашъ љубавъ и за хотѣть вамъ згоди' ѿвѣдчисмо и рекосмо дати тѣи бригентинъ на тѣи работѣ. и вѣзѣ кѣди припошлѣте 10 хокѣ ви бит ѿпраљенъ на наше стракѣнѣ

† мѣца нојемѣриѣ · кѣ · дѣи 8 дѣбровникъ · лѣто 4·8·ѣ.

Русков концепат. — П. I, 153.

291. Дубровчани захваљују херцегу и њему на бризи о њима; јављају му да им је дошао посланик краља Владислава, а како је у исти дан неки заморски бригентин одвео неке њихове плави, то се он вратио да их доведе натраг и обећао доћи, и сад га чекају

1407, 30 маја.

† Главном и вел'можном ган'далю по мѣти вѣжиши великом војводи рѣсага босанскога ѿ владѣца гра' дѣбровника кнеза властель и ѿ вѣсе ѿп'кине люкимо поздрављение пиѣније гѣтва ти примисмо и разсмѣсмо цо намъ пишете многосрѣчно ган' херцега и гѣтвѣ ти захваљујемо на почтеномъ зпиѣнију и на 5

печаљенију се ѿ насъ · а такози ви је и право јеръ ви ми имамо за многолубиме срѣчне пријатељѣ · а вашъ љубавъ к намъ нѣсмо развѣ ѿ данасъ видѣли насъ ѿ постанѣ · а јеръ за гана краља Владислава били мѣ смо ѿкѣ слѣге и нѣмъ звелицѣ · вѣ вѣ и свѣтѣ нѣ скровно јеръ мѣ до насъ нѣ примили смо ѿ негѣ 10 по наводѣ и наговорѣ злѣхъ люди велике цѣте и никада нѣсмо се гѣнѣли прѣма неговѣ почтенију · зѣфамо на добра бѣга јеръ негова великостъ хокѣ ѿвѣнѣти нашъ правъ и хокѣ наамъ свакомъ добротомъ поправит · а за рѣчи које ваша мѣть пише ганъ краљ Владислава к наамъ бѣше дослааь скога посла · и ѿни дѣи кон 15 приде згоди се јеръ донде једанъ бригентинъ заморски и похвата нѣколике плави наше и ѿвѣде и ѿнѣ рѣч поити кю прѣко на заморе да се ваше плави не страте јеръ зѣфамъ чинит је вамъ ѿсведит и вратит · и тон ѿправивъ хокѣ се к вамъ ѿпетъ вратит и ѿво га ми чекамо да се врати како је ѿвѣтовалъ. 20

† мѣца маја · лѣ · дѣи 8 дѣбровникъ · лѣто рожѣства · 4·8 · и · 3 · лѣто.

Русков концепат. — П. I, 161.

292. Дубровчани му одговарају да они досад нису послали да хватају древа пуљска како је то јавио херцегу кнез сплитски, и све за љубав краља Владислава иако им толике штете чини, а зауставили су Пуљизе који се нађоше у њихову месту док се не види шта ће бити с њиховим одведеним плавима.

1407, 2. јуна

† Главном и вел'можном ган'далю по мѣти вѣжиши великом војводи рѣсага босанскога ѿ владѣца гра' дѣбровника кнеза властель и ѿ вѣсе ѿп'кине многолубиме поздрављение · листъ 25.03. ваше почтене приазни примисмо и разсмѣсмо а и прѣко на цо ни гѣтво ти писа ѿписасмо ки · а сѣди цо ни пишѣт вѣ и кнезъ 18 поведѣе и писма

добро^м з^аравью и славно^м станю · и цю пише^т за г^ана краља
шижм^нда ерь понде прко съ вс^кмь · воля и хот^кньн^н в^жни^н било
н · и наамь много драго да мегю ви ш^и нини кр^квь не б^дде^е про- 10
лила · и много молимо б^дди^т м^лть з^нисати наамь в^о вашемь
добро^м з^аравью.

† м^еца окт^бвриа · к^д · д^нь 8 д^бровник^с л^кто рож^аства · ч^д · и · з^д ·
л^кто.

Русков концепат. — П. I, 168.

**295. Дубровчани му одговарају да не верује
што су му казали као да су они говори-
ли за њ рђаве речи, и да су Пуљези с
његовим знањем одвели плаве.**

1409, 5. августа.

† Главном^с и веломожном^с г^ан^с сан^даљу по м^лти б^жици ве-
ликом^с во^нводи р^ссаго в^осанскога ѿ влад^дцаго г^ра^д д^бровника
кнеза властель и ѿ вс^е в^опкине с^рб^ачно поз^аравлен^н · листь
г^епт^ка ти в^кровни примисмо по вашем^у сл^зз^к по б^огчин^с ко^рникю
и посалбин^с г^итва ти кою намь м^дро и почтено говори в^о 5
вс^ем^у раз^мк^смо и нем^с ѿг^оворисмо · и зацо ѿн^и моли и проси
да висмо и по лист^с нашем^у г^епт^кс ти б^рчи н^егоке ѿ стране
ваше наамь р^еч^нне · и на н^их наш^у ѿговорь ѿписали · и том^ш
прошен^ню хот^ксмо м^с з^годит^т · и ѿво вс^е з^нисасмо · и наипр^вво
поз^арави насъ ѿ стране г^епт^ка ти · и р^еч^и прави во^нво^да с^рб^гю 10
се на ви власт^е · ако н^е ѿнако^н б^рчи ко^не ми с^д казали мо^и люд^ьн^е
да сте говори^л на мене · и др^зго го^ли^не п^лске ко^не с^д вамь з^лк^с
з^чиниле приш^л ерь те^и го^ли^не с^к вашомь в^кст^ю и с^к хот^кн^ь
н^ьк^м н^ьк^с приш^ле да намь ц^ет^с ч^ине · и трет^ьн^е за архиди-
ака · ерь га н^ьк^си вил^ь посал^ь з^д п^лаю · за те^и го^ли^не да при^дс 15
намь ц^ет^с ч^инит^т раз^мк^с за н^ине т^во^не ра^боте ерь ви н^е при^гатель
к^ра^ль владисав^ь и рад^ь ви м^с в^ьсак^с почтен^с сл^зж^ес з^чинит^т · а
на насъ говоре да н^ьк^си посал^ь · мо^гал^ь ки посал^ь на ѿн^ьк^х

ко^не с^д с^дпрот^кв^ь вамь · и не з^д склад^с с^д вами на н^их да би мо-
гал^ь п^ллизе т^зр^ке и вс^е н^зике ѿбрати^т не би се по^цедил^ь · а 20
на насъ б^дде з^д при^гз^ни ко^ни смо с^кб^лаю^ль би и ѿв^ратил^ь · те^и
с^д б^рчи б^огчин^{ове} ѿ г^епт^ка ти к^намь · а^во да ти з^на г^епт^ко
ц^о м^с ѿг^оворисмо и наипр^вво на поз^аравлен^ню много захвалисмо
г^епт^кс ти а ц^о прави да се с^рк^ниш^ь за б^рчи ко^не ви с^д казали
ми га з^просисмо ко^не с^д б^рчи и ѿн^ьк^х намь не з^на ц^а ре^ки · а с^дди 25
во^нво^да во^лиан^ь си говоре · б^га мо^ле ми до данасъ н^ьк^смо имали
н^ьк^дан^ь з^зрок^ь по ко^мь висмо н^ьк^ою з^лс б^рч^ь или т^зж^ьв^с на
васъ ре^кли · ни да^и б^гь нап^рд^ь · да люд^ьм^ь н^е на во^лю говори^т
ц^о им^ь люб^ько · ми св^кт^с за^крани^т не мо^ремо · а ваша м^лть
з^на к^юд^ь наш^с · ѿ че^са б^гь з^клон^и ако би ко^на б^рч^ь ерь висмо 30
се наипр^вво т^зж^или г^епт^кс ти а на те^бе · да ѿ то^га з^клон^и
б^гь · ми се г^епт^ком^ь ти х^валимо ерь ѿ постан^ьа бо^лн^га почте-
но^га с^сс^кда и при^гател^иа н^ьк^смо имали · ко^лико г^епт^ко ти · да та^и
ни ина т^зж^ьба н^ьк^с била ни мо^ре би^т ника^ко мегю нами до-
в^ька · и за го^ли^не и за архиди^{ака} то^ликог^е прави^{мо} · з^д наш^с 35
па^мет^ь н^ьк^с се било ник^де з^селило ни да^и б^гь да висмо пом^и-
слили ерь н^е намь ц^ета с^к вашомь в^кст^ю ѿ н^их з^чин^нена п^лз^че
а^ко висте били ѿнади на примор^ьн^е нам^ькрили з^зв^дамо з^д г^епт^ко
ти ерь намь не би ѿна^и ц^ета з^чин^нена а вид^ькти с^д намь мало
и на^здили · зато б^дди^т м^лть нем^ои те^и б^рчи в^кровать · ерь 40
м^ьста не имаю мегю та^ков^ьки при^гатели ка^кото н^е г^епт^ко ти
с^д нами и ми с^д вами.

† м^еца а^вг^уста · е^д · д^нь 8 д^бровник^с л^кто · ч^д · и · з^д ·

Русков концепат. — П. I, 180

296. Шаље посланика с усменим порукама

(1410, 10 марта)

† Почтеном^с кнез^с а властелем^ь ѿп^ини д^бровачко^и ѿ во^нво^де
санд^ала властеле да ви з^на почтена а^бб^ави е^ре посал^ьмо до васъ

свѣдѣнаша нашега прибисава похвалиѣа цю ки ѡзговори ѿѣ наше стране
моѣ хотните мѡ вировати како намѣ.

Споља: почтеномѡ кнезѡ и властелемѣ ѿѣни дѡбровачкои.

d. X. mazzo 1410.

На хартији с печатом: си печатъ сандалевъ. — Срђ. 1906. 55.
(нисам видео).

**297. Дубровчани га извештавају да су примили
на оставу два листа од њега и банице
Анке о њихову међусобном пријатељству
1410, 13 марта.**

† Ђа име ѿца и сѣа и сѣогѡ дѣа. Ми кнезѣ владѣци власте^а и
вѣса ѿѣкина гра^а дѡбровника · по сѣмѣ нашемѣ ѡписанью · даѣмо
вѣ свидѣнѣ вѣсакомѡ · како к намѣ приде прибисавѣ похвали^к по-
сланье^м гѣгѣ банице анке оставише почтенога поменѣтѣа гѣна
бана вѣлка и посланье^м гѣна конводе сандалѣ · с листѣми вѣро-
ваннѣми · и ѿѣ нихѣ стране к намѣ донѣ два листа записна подѣ
них печатѣми вѣсѣкѣми · ѡ конѣ се ѡдрѣжи · како си сѣ ѣдинѣство
и почтенѡ любовѣ и приѣтелѣство · записали и потврди^а и ѿѣ
болѣ напѣдѣ до нихѣ живота · и тѣи листове по рѣченномѣ прибисавѣ
поставише и прѣпорѣчише ѡ нашѣ комѣнѣ · ѡ ѿѣкинѣ да стои^а
ѡ покладѣ а под ѿѣви ѡзѣтѣ кѣди гѡдѣ би хотѣли ѡзѣти више
рѣченѣ листове · да пошлю по два властелина дѡбровчка · да тѣи
властелина чѣнѣа ѿѣ ѡстѣ гѣгѣ банице анке · и конводе сандалѣ ·
како их складѡмѣ · ѡзимаю · и ти власте^а да дошѣише ѡ дѡбров-
никѣ кнезѡ и кѣ властелемѣ сповѣде ѣрь ста ѿѣ нихѣ ѡстѣ чѣла ·
ѣр их складѡмѣ ѡзимию · такои хотѣише да имѣ се даде а инако
никакорѣ и за вѣкую чистотѣ и ѡткорениѣ више рѣчни прибисавѣ
своѡмѣ рѣкомѣ ѡвакигѣ листѣ ѡписа · а подѣ своѡмѣ печатниѡ кон
листѣ ѡста ѡ насѣ · ѡ комѣнѣ · и ѿѣ нашѣ листѣ да имаю намѣ
врати^а кѣди ѣздѣ хотѣтѣ ѡзѣти нихѣ више рѣченѣ записѣ · писа се^а
ѡ избранои вѣкниѣ вѣлюбимагѡ гра^а нашегѡ дѡбровника · лѣкта

рожаѣства хрѣва тисѣциѡ и четирѣ ста и десѣто лѣкто мѣца мар'та
трѣти на десѣте дѣнѣ а ѡписа рѣско логоѣетѣ бѣже помили га

Препис у II књ. Div. Sanc. 1408. — Сп. XI, 46.

**298. Сандаљев лист баници Анци
1410, 4 марта у Новом у Драчевици.**

† Ђа име ѿца и сина и свѣтога дѣха аменѣ ми конвода Сандаљ
даѣмо знати вѣсакомѡ комѡ се подоба по сѣмѣ нашемѣ листѣ и
придѣ кога ѿѣвѣ листѣ приде да примамѣ и примихѣ кѣнѣ се и
и закѣх се богомѣ живимѣ и всимѣ неѣа ѡгодниѣи и вѣромѣ кою
вѣрѣю и дѡшомѣ момѣмѣ матери ми богомѣ даннои госпои баницѣ^а
анци на то да ю примамѣ за матерѣ ка мѣ ѣстѣ родила и како
да ѡи ѣсамѣ безѣгришни прави и почтени синѣ са вѣсакомѣ поч-
теномѣ любовѣю и приѣзниѡ добримѣ хотиннемѣ како триѣѣ
синѣ матери ка га ѣ родила ѿ срѣца свога и да ю хѣѣх храниги
и почтовати како матерѣ ка би мѣ родила и да ѣ неѣх ѡставити^а
за живота мога и не: ни за чѣнѣре волѣ ни за коѣре рѣчѣ сегѣи
сѣвѣта волѣнѣ али неколѣнѣ ни за благо: ни за граде ни за ѣднѣ
стварѣ рѣченѣне матери моѣе госпоѣе баницѣ анке: ни не: кѣѣѣ ни
не: ѿѣѣниѣ: ни не ѡдрѣжаниѣ дома: не: и нашега како пристои
синѣ ѡ матери своѣ до лаѣка и до тѣшка крѣмена и до вѣсѣа цю^а
приходи до коли би не било матери ми рѣченѣе госпоѣе баницѣ анке
сѡпроѣхѣ мани таково ѡчинѣниѣе како би моглѣи рѣѣи добри лѣднѣ
кѣи се именѣю ѿѣ боснѣ и ѿѣ хрѣватѣ и ѿѣ вѣнетка и ѿѣѣниѣе дѡбро-
вачке да ѣ за то подобно ѡставити синѣ матерѣ свою и чѣса
вогѣ не допѣсти ако би се ѡгодила смѣртѣ катаринѣи да не имамѣ^а
довѣсти ѡ кѣѣѣх ѡ свою инѣ женѣ за кѣѣѣниѣѣ на листѣе госпоѣе
катаринѣе за живота госпоѣе баницѣ анке и да неѣх ниѣѣоре ѡчи-
нити сѡпроѣхѣ почтениѡу рѣченѣе ми матери госпоѣе баницѣ анке хо-
тиннемѣ или знаниѣемѣ момѣмѣ и на вѣсе тои: та^а си приѣѣмо да
ѡзрока не моѣемо ни ѣѣмо ѡчинити ни ѣѣмо тоѣѣѣ поѣриѣѣати^а
ѡлѣѣченнемѣ и неприѣѣтелски ѡчинѣниѣемѣ на ѡлѣѣченнѣе ѿѣ матери моѣе
рѣченѣе госпоѣе баницѣ анке до коли би тѣими странами именѣванѣ

закона и ваше воле счини^а педесати^х како да веке тоган не
счине · и шном що не сван постапено с кски да се ѿнесе тига.

† мѣца секте^мвриа · дѣ · днѣ с дѣбровник^с.
лѣто · 48 · и · дѣ · лѣто.

Русков концепат. — П. I, 198.

**301. Дубровчани му јављају да је жупан Бо-
гета по његовој наредби дао дукате не-
коме Млечанину а динаре Тудроју Бав-
желићу а без савета кнежева, и носи
му записе од њих.**

1411, 23, октобра

† Главном^с и велможном^с ган^с сан'далю мѣтию бѣи^ш вели-
ком^с воеводи рѣсага босанскаго ѿ владѣцаго гра^а дѣбровника
кнеза властель и ѿ вѣсе шпкине сръачно поздравленѣ · гѣпто
да ти зна швамо донде кь нашем^с кнезѣ жѣпанѣ богета с ли-
сто^м гѣпта ти вѣровнѣм^ь а говоре кнезѣ ево пошѣ нѣко^е дѣкате
и динаре воеводине да да^м нѣко^м внеткѣ и тѣдрою бав'же-
лику · а река^л ми не воевода да нѣ да^м с вашѣм^ь свѣтом^ь · и
тѣм^ь мѣ ѿговорил^ь нашѣ кнезѣ хокю скѣнивѣ властелин те^б имѣ
повидѣть твои^е рчи а що ѿла^жчимо и договоримо се хокешѣ
се кь мнѣ повратит^ь да ти ѿговорѣ · богета ѿ кнеза пошадѣ¹⁰
те^б внеткѣ да^л дѣкате а тѣдрою динаре а тои ш нини шпра-
вивѣ дошѣ кнезѣ да мѣ ѿговори кьди нѣ потрѣбовашѣ нимѣ
давѣши дѣкате и динаре и ш нимѣ записавѣ и шправивѣ вѣсе · и
ето носи свѣшѣ записе ко^е не ш нини счинил^ь.

† мѣца шѣтѣвриа · кѣ · днѣ с дѣбровник^с
лѣто · 48 · и · дѣ · лѣто

Русков концепат. — П. I, 199.

**302. Дубровчани му одговарају да су примили
знању његово саопштење о продаји ца-
рина другима, и препоручили су тргов-
цима да до месец дана продаду своју со,
а нову да не доносе; моле, ако који не
прода, да му се рок продужи.**

1412, 4, јануара

† Главном^с и велможном^с ган^с сан'далю мѣтию бѣи^ш вели-
ком^с воеводи рѣсага босанскаго ѿ владѣцаго гра^а дѣбровника
кнеза властель и ѿ вѣсе шпкине многосръачно поздравленѣ · пи^с-
ние ваше почтене любве примивѣ размѣсмо како сте продали
цѣринѣ бранлѣ тезалѣ и радосавѣ и привисавѣ мѣрѣжикѣ подѣ шнѣ
начинѣ и законѣ како не продавана жоретевѣ и зато нашѣм^ь
трговѣцѣм^ь кои сѣ тамо да приповѣсмо да шнѣ свѣ кою имаю
продаде до мѣцѣ нѣрѣ имѣ се мнѣ то неке дати продавати · во-
невода вѣсе да би с добри часѣ · ато ми записасмо трговѣцѣм^ь и
дасмо за този знатѣ · а сѣди молимо те како сръачна при¹⁰
пѣпорѣчите нашѣхѣ да нѣхѣ сѣдрже с добѣхѣ свѣтѣхѣ и законѣ
како сѣ прѣво били · и молимо ако би до мѣцѣ кои трговѣцѣ не
продаѣ те^б мѣ що изостало сван · вѣди^т мѣтѣ да мѣ се размѣ
и продѣли дори прода нѣрѣ имѣ смо писали да продаде а веке
да не привезѣ.

15

† мѣца нѣквѣ · д · днѣ лѣто · 48 · и · дѣ · лѣто.

Русков концепат. — П. I, 203.

**303. Дубровчани му се извињују да му не могу
продати на ова времена бригентин, јер су
га сами купили на страни, и купили би
још који.**

1412, 12 октобра

† Главном^с и велможном^с ган^с великом^с воеводи сандалю ѿ вла-
дѣцаго гра^а дѣбровника кнеза властель и ѿ вѣсе шпкине сръачно

поздрављенъ · пиѣниѣ ваше почтене приазни примисмо и разсмѣ-
смо цю намъ гѣтѣ ти писаше за бригентиѣ да ки га продамо ·
гѣне воѣвода · то бѣ зна и свѣтъ нѣ скрочно а и ваша мѣтъ ·
добро вѣ · нѣр почтеномъ поменѣтѣю гѣнѣ воѣводи вѣтѣ стрѣцѣ
вашемъ а и гѣтѣ ти нѣсмо на вашѣ потрѣбѣ пошедали и голѣ
и бригентиѣ наше за хотѣтъ гѣтѣ ки ѣ годѣ · али съде на ѣво
вѣме продати не моремо нѣр и ѣ дѣрѣхъ страна ѣ свѣта кѣпили
смо и кѣпили бисмо · зато молимо ти гѣтѣ не виѣ намъ за зло ·

† мѣца ѡтѣврѣа · ѣ · дѣнь ѣ дѣровникѣ
лѣто · ѣ · ѣ · лѣто

Русков концепат. — II. I, 209.

304. Дубровчани му одговарају да је куповање
и изношење оружја из Дубровника од увек
било слободно, а што то сад нису допу-
стили Которанима, то је зато што њима
треба.

1412, 18 октобра

† Главномъ и велможномъ гѣнѣ сан'далю мѣтиѣ бжиѣмъ великомъ
воѣводи рѣсага босанскога ѣ вѣдѣцаго граа дѣровника кнеза
властель и ѣ въсе ѡпкине многолюбиво поздрављенъ · пиѣниѣ ваше
въ всемъ почтене приазни примисмо и разсмѣсмо · и наипрѣво цю
ваша мѣтъ пише нѣр по вашоѣ доброѣ любѣвѣ примили смо те и
записали за нашега слаткога и многопоч'теного вѣрат и краснога
вѣкника и властелина дѣровника граа · гѣне воѣвода такози нѣ и
такози дрѣжимо · бѣ вѣ комъ нѣ ницѣ скрочно · ѣ всемъ ѣ чемъ
бисмо могли ѣ годѣ гѣтѣ ти ради бисмо · и ѡцѣ цю ваша мѣтъ
пише · нѣр чѣте по людѣцѣхъ рѣчехъ говоре нѣр ѡрѣжѣа и балѣ ·
стри приходили сѣ и приходе изъ нашега мѣста ѣ которѣ · и затѣ
вашоѣ мѣти сѣ всакоѣ любовиѣ добромъ ѡговѣмо · ми имамо ма-
сторѣ ѣ ѡрѣжѣа кон стѣ с нами на платѣ и на ѣвѣтъ · да си
сѣ воли свога ѡрѣжѣа продати въсакомъ · и изнѣти на дворѣ · а
инако ѣ не бисмо могли имати · ни дѣнь не ви хотѣли стоѣтъ · и

вѣзѣа и ѡтворѣнъ билъ градъ за такоѣ раѣоте въсакомъ и гѣтѣ
ти зна · а навластитѣ кѣди ѣ рѣти и ѣ немирѣ бѣше краљѣвѣство
ѣгрѣско · сѣ краљѣвѣствоѣ босанѣцѣмъ · дѣровникѣ бѣше ѡтворѣнъ
въсакомъ ѡшѣнѣаниѣ · кѣновѣтъ ѡрѣжѣа · и изнѣсти · и кѣновахъ
и изнѣшахъ колико хотѣхъ · такои и сѣди волиѣнъ не въсаки кѣпитѣ
и изнѣсти · а вѣдѣ и которѣне · просѣли сѣ ѡрѣжѣа ѣ ѡпкине али
намъ дали нѣсмо нѣр за насѣ потрѣбѣ · зато воѣвода молимо те ·
како нашега слаткога ѡвѣтѣника · вѣди ти мѣтъ немои сѣшати
зѣхъ люди рѣчи · нѣр вѣ зна ѡни смо твоѣ праѣи приѣтѣльѣ и
ѡвѣтѣницѣ кон смо ѣ постанѣа били · и за бригентиѣ такоѣне
молимо не виѣ намъ за зло гѣтѣ ти нѣр на сѣданѣ вѣме за
нашѣ потрѣбѣ кѣпили смо ѣ ниѣхъ страна · а продати не моремо
како смо гѣтѣ ти прѣко ѣписали.

† мѣца ѡтѣврѣа · ѣ · дѣнь
ѣ дѣровникѣ лѣто
ѣ · ѣ · лѣто

Русков концепат. — II. I, 210.

305. Дубровчани му одговарају да су његову
посланику рекли да узме за њега потребе
и оружја колико хоће и изнесе; извешта-
вају га о трговини неког Душојевића,
Влаха.

1412, 11 новембра

† Главномъ и велможномъ гѣнѣ великомъ воѣводи сан'далю ѣ
вѣдѣцаго граа дѣровника кнеза властель и ѣ въсе ѡпкине мно-
голюбиво поздрављенъ · по ѣгѣчиѣ корѣениѣу ваше въ всемъ почтене
приазни листѣ примисмо и разсмѣсмо цю намъ гѣтѣ ти пише
а говоре да знѣте ѣто тамо послахъ сѣдѣ мога ѣгѣчина · да ми
кѣпи нѣкѣне потрѣе которѣмъ мѣтивѣи вѣсте и ми ѣсмо да кѣте
и на насѣ мѣтивѣи кѣтѣ да кѣпи потрѣе и ѡрѣжѣа ·
воѣвода волиѣнъ си писати како ти драго · ми ѣ вѣнѣ вѣмъ и
которѣномъ и всакомъ приѣтѣлю ѣ вѣнѣ такоѣмѣи раѣотѣми ѣ всако
вѣме ѡворѣни немо били а сѣди вашѣмъ послѣ рѣномъ ѣгѣчиѣ

рекли смо да си није потрѣбе и оружја · и наиде изнесе колико
мѣ драго · и ѿць дръги лнсть прилнсмо по влахъ дѣшнѣвику с
конемъ гѣтво ти пише ерь га смо врьганъ с тѣмницѣ безъ правде
и безъ ѿсѣда · и тон хотѣсмо всакоуко ѿбѣнати истиннѣмъ и
ѿбѣндосмо с нашѣхъ тетразѣхъ вѣрованиѣхъ како с вѣме въ 15
лѣта рожѣства хрѣства · ѿ · с · лѣто мѣца аѣгѣста · ѿ · дѣнь зписалъ
се не влахъ дѣшнѣвикъ своѣволю да не дажъ · и да има платитъ
миросавъ богчикю готовѣхъ деветъ десетъ пѣпѣ · а рокъ поставилъ
· ѿ · дѣнь · и потоѣмъ ѿвоган аѣгѣста мѣца нахѣдимѣ писанъ · но како не
платилъ влахъ миросавъ седамъ десетъ и петъ пѣпѣ а ѿстало цю 20
не · ѿ · пѣпѣ · платилъ влахъ за миросава цю не прѣсталиъ алѣвизъ
гѣчетикю · и тѣмъ писма въса разѣбѣна не с · и ѿписана · како не платилъ
въсе с цю се не билъ своѣволю записалъ а сѣди конѣвода · дръговицъ
хѣкъ немѣ и таковѣмъ вѣроватъ колико се бѣде болѣ гѣтѣс ти
видѣтъ · а ѿни кон сѣ били ѿнади сѣдали и ѿпралиаи бѣ въ 25
еръ сѣ по правѣдѣ врьшили и чинили · ако би · мѣ хтѣло пристѣ-
пити и донти · ѿни пѣнези и много дръзѣхъ с ни хъ кѣкю · не би
криво сѣдали · и ѿць тѣмъ влахъ ре · да кѣ дати свѣдоке ерь не билъ
прѣво платилъ · свѣдоке не да а самъ сѣставъ ѿнде 30

мѣца нѣмѣвриа · ѿ · дѣнь
с дѣбровникъ

Русков концепат. — П. I, 211.

306. Дубровчани га извештавају да су посла-
ници њихови и г-ђе банице, долазећи из
Млетака, због буре морали побацати у
море неки део пртљага и трга, и проце-
нили су штету на њега од 12 дуката, па
моле да то пошље

1412, 15 децембра.

† Главномъ и велможномъ ганъ сан'далю мѣтию бжиѣмъ великомъ
воеводи рѣсага босанскога ѿ владѣцаго граа дѣбровника кнеза
властель и ѿ въсе ѿпкине многолюбно поздравленъ · великостъ
гѣтва ти да зна ерь дондоше наши послы и гѣгѣ банице изъ

бнетѣ да сѣдчи нмѣ се и згоди на морѣ грѣ ѿвамо зло и велмѣ 5
сѣило вѣме како с малѣ нѣсѣс погнѣли како и ѿни вашо мѣти
могъ казати и за сѣхранитъ главе и ѿстало иманъ · како да не
погнѣ врьгоше с море нѣки дѣлаъ трѣга и пратежи цю бѣше с
пави да се павъ полакши а да не погнѣнъ ѿ силе мор'ске а
по всеѣ свѣтѣ законъ не кѣди се таков сѣдчи на морѣ ѿнои цю се 10
врьже с море за сѣхранитъ главе ѿ трѣга и пратежи кон ѿстане
по разлогъ приплати кѣ ѿномѣи комъ не врьжено с море · ерь
ганъ воевода ако томѣи тѣмъ начинъ и законъ не би билъ комъ
би се сѣдчило ѿвакои зло вѣме на морѣ могли би се с дѣвѣ или
с пави людѣ исѣки бранекъ и не даюкѣ своѣга трѣга или пра- 15
тежи врьки · теѣ би таков чинѣ мали ѿ погнѣнѣи стѣцали · али
знаюкѣ законъ ниткѣмъ не брани метати · а сѣди воевода поста-
вили смо наредѣбенике врьхъ тога · да виде разлогъ ѿ цѣте коѣ
не била ѿ трѣга цю не врьжено нахѣде да тичѣ платитъ ѿномѣи
цю не било каше с пави · ѿ · дѣкатъ · да се приплати кѣ трѣгѣ 20
ѿномѣи комъ не врьжено с море за всеѣхъ сѣхранѣнъ и не дасмо
ниѣѣ ѿ вашѣга сѣстави за тѣмъ платѣ · знаюкѣ ерь сте би ганъ
дѣвѣ и разложанъ тонъ знаѣ хѣкѣте тѣмъ дѣкатѣ послати зато
молимо вѣди ти мѣтъ заповѣдѣтъ да се дадѣ.

† мѣца дѣкѣвриа · ѿ · дѣнь
с дѣбровникъ

Русков концепат. — П. I, 212.

307. Дубровчани му одговарају да су по на-
редби краља Жигмунда примили отоке
(„Какр“ и Хвар), а он ће с њима учинити
како буде хтео.

1413, 24 јула

† Главномъ и велможномъ ганъ сан'далю мѣтию бжиѣмъ великомъ
воеводи рѣсага босанскога ѿ владѣцаго граа дѣбровника кнеза
властель и ѿ въсе ѿпкине многолюбно поздравленъ · поч-
тѣне ваше приѣзни пиѣнѣ прилнѣ разѣсѣмо цю намъ пиѣте

за штоке · на твоѣ гѣтвѣ ти ѿвѣсѣмо присвѣтлѣ глѣ крааь 5
шигмѣнда намъ писа по свѣмъ листѣ и подѣ неговѣмъ печѣтнѣю
заповѣданѣ да имамо примити тѣи штоке · ѣ име негово и по не-
говѣ рѣкѣ · а ѿнѣ хѣе послѣ ѣчинити ѿ нѣхъ како глѣ како вѣсе
ѿ свога владѣга · а сѣди воѣвода ми имамо гѣтвѣ ти и глѣна
балшѣ за многѣсрѣчне приѣтелиѣ и вѣако почтѣно погѣдѣе коѣ 10
се ѣ нами могло ѣ вѣако вѣмѣ ѣчинити нѣкѣмо кратнѣ и ѿрѣ не
мислимо кратити · нашѣ ѿбичан ѣѣ вѣзѣа глѣна слѣшати ѣрѣ инако
не морѣмо ни смѣмо потрѣбно ѣѣ вѣрѣшити заповѣдѣ неговѣ при-
мити ѣ негово име

† мѣца люліа · кѣ · дѣнь 1413.

Русков концепат. — П. I, 215.

308. Шаље посланика у Дубровник

(1413) 19 октобра на Љубомиру

† многопочтеномѣ кнезѣ властелемѣ ѿпѣнни дѣбровѣчкон ѿ воѣ-
воѣе сандалѣ властеле да ки ѣзна почтѣна люковѣ ере ѿо посласмо
слѣгѣ нашего намѣ вѣрѣного приѣсѣава похвалиѣа на пѣни наѣчена
ѿ наше стране цѣо ки ѣзговѣри бѣди ки волиа вѣкровати мѣ како 5
намѣ и бѣ ки вѣѣли

писанѣ мѣца ѿ · дѣ · дѣни на любомирѣ

Споља: † мноѣ почтеномѣ кнезѣ властелемѣ ѿпѣнни дѣбровѣчкон.

Оригинал на хартији с печатом у књ. Div. Сапс. 1411. —
Сп. XI, 39.

309. Дубровчани му пишу да се чуде што је забранио Власима да не иду по со у Дубровник, и моле га да им заповеди да долазе као и досад

(1414), 10 маја

† Главномѣ и велможномѣ глѣнѣ сандалѣу мѣтнѣю бжиѿмъ великомѣ
воѣводи рѣсага бѣсанскога ѿ владѣцаго граѣ дѣбровника кнеза

властель и ѿ вѣсе ѿпкине многолюбимѣ поздрављѣнѣе · глѣне воѣ-
вода ето чѣѣмо по людѣхъ и пакѣ по дѣлѣ видимо да ѣе запо-
вѣдѣ ѣчинѣна владѣомъ да не гредѣ ѣ наше мѣесто по свѣмъ нѣ да 5
гредѣ дѣрѣгондѣ · и тоѣ разѣмѣвѣ много чѣдно би наамѣ · бѣѣ ѣе
вѣсѣ почтѣлѣ и ѣѣси ѿ вѣлицѣхъ вѣлѣмѣмѣ рѣсага · а намѣ по
твоѣи мѣтнѣ краснѣ и вѣакономѣ добромѣ ѿбѣтнѣи приѣтель како
ѿ тога ѣѣсѣ пѣлѣни листѣе и пиѣнѣиа много · тако вѣсе тоѣ смѣ-
сливѣ · чѣдно намѣ би зато молимо ти гѣтвѣ како краснога и 10
почтѣнога ѿбѣтѣ/ника бѣдиѣ мѣтѣ насѣ своѣе приѣтелиѣ ѣ ѿнѣхъ
почтѣнѣхъ рѣчѣхъ пиѣнѣиахъ и ѿбѣтѣхъ крѣпити · бѣѣ ти ѣе даровалѣ
како смо рекли можѣ заповѣдѣтѣ да гредѣ и да се ѿноѣи вѣрѣши
цѣо се достоѣи мѣгѣю добѣрѣи приѣтельмѣи нека гредѣ како сѣ
вѣзѣа ходили.

15

† мѣца маѣа · дѣ · дѣнь ѣ дѣбровникѣ.

Русков концепат. — П. I, 222.

310. Дубровчани му одговарају да нису о њему никад ништа зло говорили нити искали његове земље, а не би је никако ни примили преко његове и кнеза Павла воље.

1418, 18 маја

† Главномѣ и велможномѣ глѣнѣ сандалѣу мѣтнѣю бжиѿмъ великомѣ
воѣводи рѣсага бѣсанскога ѿ владѣцаго граѣ дѣбровника кнеза
властель и ѿ вѣсе ѿпкине многолюбимѣ поздрављѣнѣе листѣ
гѣптѣа ти примѣсмо и разѣмѣсмо цѣо се на насѣ а по чѣвѣнѣю
тѣжишѣ да смо говорили неприлично ѿ васѣ · а иѣрѣкѣе ваше пѣѣ- 5
мениѣо глѣне воѣвода ѣ еднѣмъ дѣлѣ би намѣ драго ѣрѣ чинишѣ
приѣтельски разѣмѣвѣ ѿ зла и лѣкава члѣѣка неприлично рѣчѣ ·
тѣѣ ѣе не хранишѣ на сѣрѣце нѣ како добри приѣтель своѣмѣ ѣе при-
ѣтелиѣу тѣгѣе проповѣшѣ и много ти зѣхвалѣѣмо како красноѣмѣ
приѣтелиѣу и добромѣ ѿбѣтнѣикѣ · а ѣ дѣрѣгомъ дѣлѣ би намѣ 10
много недрагѣстнѣи ѿ тоѣи красна глѣна а намѣ недрѣвноѣа члѣ-
нога приѣтелиѣа ако ки такога ѿ твоѣхъ старѣхъ и твоѣи при-
ѣтель вѣкровалѣ · ѣрѣе какоѣо и сѣдѣ намѣ ваша великѣстѣ пиѣиѣ
повѣлѣе и писма

19

312. Дубровчани му препоручују свога човека кога су послали да прикупи оставштину Јеловца Богосалића који је умро у Горажду

1415, 23 маја.

† Главномъ и велможномъ ганъ сан'далю мѣтию бжишъ великомъ
воеводи рѣсага босанскога ѿ владѣцаго граа дѣбровника кнеза
властель и ѿ вѣсе ѡпкине многолюбимо поздравленъ. гане вое-
вода тамо не сѣ с вашеѣмъ трѣгъ горажаѣ бѣ потрѣбовалъ дѣбровча-
нина нашего Јеловца Богосалика а дѣжанъ не много пѣнези дѣб-
ровчаншъ нашѣмъ и зато посламо члоѣка нашего млчина мрѣ-
капа да що годѣ се ѡбѣте нѣгова или с трѣгъ или на дѣзѣхъ
или с кога инога. да ѡнъ вѣсе ѡнои скѣпи и принесе намъ да
дамо комъ не дѣжнъ зато молимо ти гѣтво бѣди ви млчинъ
пѣпорѣченъ и ако би мѣ тко с чѣмъ пѣчалъ или не хотѣлъ дати 10
или платитъ сѣ мѣтию и сѣ моцию гѣтва ти да мѣ ѡправе.

† .ѣ. мадина .ѣ.с. и .ѣ. лѣто.

Русков концепат. — П. I, 237.

313. Дубровчани му захваљују што обећава да ће Дубровчанима у Олову вратити што им је узето, и послаће му два властелина да то с њим уреди.

(1418), 8 новембра.

† Главномъ и велможномъ ганъ сан'далю мѣтию бжишъ вели-
комъ воеводи босанскомъ ѿ владѣцаго граа дѣбровника кнеза
властель и ѿ вѣсе ѡпкине многолюбимо поздравленъ. по пѣге
листь гѣтва ти примисмо и раздѣлѣсмо. що намъ ваша почтена
пригазѣнъ писа и наипрѣво за ѡловчанѣ кон сѣ сзѣти а пѣнезъ
дѣбровчки носѣ и мнози ѿ нихъ дѣбровчанѣ наши бѣдѣ. твоѣ
почтена любавъ писашѣ да кнѣшъ по твоѣи мѣти ѡправитъ и по-
вратитъ и на томъ прѣво ѡписасмо и захвалисмо. и ѡцѣ много
мѣрѣно захвалисмо и молимо бѣдитъ мѣтъ ѡправитъ. и на поконъ

того що писастѣ да пошлемо нѣконѣга нашего властелина ѿ кѣхъ 10
не сзимано. за тѣи работѣ и за ино и зато почтенои твоѣи любве
пишѣмо и дамо с знанъе нѣрѣ смо нарекли .ѣ. наша властелина по-
клансара. до господѣства ти за ваше и наше работѣ. и по згодѣ
а сѣ вѣременшъ хѣкѣмо не ѡправитъ.

† .ѣ. нѣнѣврина.

15

Русков концепат. — П. I, 257.

314. Сандаљ и браћа му Вукад и Вук уступају Дубровчанима свој део Конавља.

1419, јуна 24 на Стипању Пољу под Соколом.

† Ка име ѿца и сина и светого¹ дѣха аминъ Ми ганъ воевода
сандалъ хранићъ млостию² божимъ велики воевода босан'с'ки
бѣдѣи ва³ великои слави и госпоцтви и држави монхъ приро-
дитель племенито⁴ наше и потомъ за нашѣ слѣжѣ млости и
градове и жѣпе и землѣ коѣ примисмо⁵ ѿ краљѣства босан'с'кога
наамъ дан'но и записанно с наше племенито въ рѣсази и држави⁶
босан'с'кои и краљѣствомъ и всимъ рѣсагомъ босан'с'цимъ⁷ наамъ
потврѣено и сстановиѣено и толикоѣ ѿ краљѣвѣ сгрѣсцихъ и царѣ
тѣр'с'цихъ потврѣвано по нихъ краснихъ листихъ⁸ и бѣдѣ по мл-
лости божии въ пани⁹ држави и с моншъ братишъ с'кнзомъ¹⁰
вѣкѣцѣмъ с кнзомъ вѣкомъ господѣе и сживаѣ и ѿ тога даюћи
и сдѣлюћи своимъ¹¹ слѣгамъ племенитимъ¹² лѣдемъ на мою владѣ
даѣ и записѣ сѣ пащинѣ и с племенито въ снхъ вснхъ видивъ¹³ и

Има препис у Cod. Rag. л. 726 с овим разликама.

1 светого. — 2 млостю. — 3 бѣдѣе въ. — 4 монѣхъ прароди-
тель плементѣ. — 5 примисмо. — 6 рѣсази и државѣ. — 7 босан-
скомъ. — 8 сгарѣсцѣхъ и господе тѣрѣске потврѣвано по нѣхъ краснѣхъ
листеѣхъ. — 9 божѣе въ пани. — 10 са кнзѣмъ вѣкѣцѣмъ и са кнзѣмъ
вѣкомъ. — 11 даюѣе и с...ѣе своѣмъ. — 12 племенѣе. — 13 сѣе
снѣхъ вѣдеѣе.

*) Овде и даље е се не види јер је од његове средње црте настав-
љено Z, па се види само горњи крај над Z.

25.03

размисливъ ва срдачнихъ скровицихъ¹⁴ срѣца моего великѣ лѣбавъ
и срдчанство¹⁵ кнѣза властель¹⁶ и все ѡпѣине града дѣбровника^{17 18}
кою вазда многимиломерно и безъ мнѣе ѣ всякоемъ почтенью
простише¹⁸ и показаше к нашимъ прѣвмъ¹⁹ и к нашемъ госпоц-
твѣ²⁰ и показѣю и чинѣ како и по писанъѣхъ²¹ кое ѡ нихъ при-
мисмо видѣти²² естъ и сада веѣе почтенѣ лѣбавъ и приѣзанъ²³
кою ѣчинѣше и показаше ѣ таково врѣме²⁴ наше и паки нѣрь ѡбна²⁰
ходимо за доли²⁵ рѣнъ²⁶ жѣпѣ естъ проко нихъ баѣино и пле-
нито било всемъ томъ хоте харни бити и почтенъемъ ѣ вики²⁶
нимъ платити хотѣсмо²⁷ ми воѣвода сандаљ с моѡмъ братиѡмъ
с кнѣземъ вѣкцемъ и с кнѣземъ вѣкомъ²⁸ и стипаномъ синомъ
кнѣза вѣкца вѣсердно и едноволно²⁹ за нихъ лѣбавъ дасмо и даро²⁵
васмо ѣ вики викома безъ пореченьѣ³⁰ кнѣзѣ властелемъ и всо³¹
ѡпѣинѣ града дѣбровника съ милостию и съ ѣтвержденьемъ³²
Поль жѣпѣ конавали и виталинѣ и долнѣ горѣ все са всемъ³³ цю
смо и данъ држали и господовали въ тоизѣ жѣпѣ³⁴ котарѣ ко-
навалъсѣкомъ то³⁵ цю ѣ наше било и естъ все са всемъ³⁶ дасмо³⁰
и даровасмо са всеми³⁷ сѣли и засѣлци³⁸ и с лѣдми и с пашами
з дрѡми з дѣбравами синокоси з грѣмъемъ и с водами и са
всеми³⁷ меѣами и правими³⁹ котари и са всаконми правинами и
достоѣнъемъ⁴⁰ жѣпѣ рѣнѣ дасмо имъ ѣ баѣинѣ и ѣ племенито
градѣ дѣбровникѣ и него властелемъ и всо⁴¹ ѡпѣинѣ ва вики³⁵
вика⁴² да сѣ волни и слободни и ѡбластни ними ѡни дица
ѣнѣчѣе и прѣнѣчѣе⁴³ нихъ како права⁴⁴ и племенита господа ѣ

14 въ срдчанѣхъ скровицѣхъ. — 15 великѣ и срдчанѣ лѣбавъ.
— 16 властео. — 17 дѣбровника. — 18 ѣ свакомъ почтенью про-
стрѣше. — 19 нашемъ прѣвѣмъ. — 20 господствѣ (такѡ и далѣе). —
21 писанѣхъ. — 22 прѣмисмо видѣти. — 23 прѣязанъ. — 24 врѣме.
— 25 доле. — 26 вики. — 27 хотѣсмо. — 28 вѣокцемъ и кнѣзѡмъ
вѣокѡмъ. — 29 вѣкца свѣсердно и доброволно. — 30 вики вѣкома
безъ пореченѣ. — 31 властелѡмъ и всо. — 32 са милостию и са ѣт-
врѣжденѣмъ. — 33 доню горѣ сѣ са сѣмъ. — 34 тоѣ жѣпѣ. — 35
конавалѡскѡмъ тоѣ. — 36 сѣ са сѣмъ. — 37 сѣми. — 38 засѣлци. —
39 правинами. — 40 свакоими правинами и достоѣнѣмъ. — 41 не-
говѣмъ властелѡмъ и всо. — 42 вѣкца вѣкома. — 43 дѣтца ѣнѣчѣе и
прѣнѣчѣе. — 44 прѣва.

вѣкѣ викома⁴⁵ и ми рѣнъ⁴⁶ гѣнѣ воѣвода сандаљ и више рѣнѣ
и натражѣ⁴⁶ наше цю ѣ по мѣшкомъ колѣнѣ⁴⁷ ѡ нашегѣ срѣца цю
ѡ почтѣно и право натражѣ⁴⁶ наше и наше плѣме цю ѣ по мѣ- 40
шкомъ колѣнѣ⁴⁷ како крѣвь подаѣ ѡбитѣмо и завѣзѣмо сѣ градѣ
дѣбровникѣ и него властелемъ на всѣ⁴⁸ нашѣ моѣ више рѣнъ⁴⁸
жѣпѣ ѡ всякогѣ насилъѣ и занѣхъ лѣди⁴⁹ бранити како да си
господѣю и ѣживаю мирно и ѡцѣ ѡбитѣмо рѣнъ⁴⁹ номѣ кнѣзѣ и
властелемъ и ѡпѣинѣ за ниѣдногѣ чловека⁵⁰ волѣ кои би на сѣмъ 45
сѣитѣ⁵¹ ни за страхъ ни за кое благо ни за ниѣданъ ни ѣзрокѣ
кои би на сѣитѣ могалѣ⁵² бити нимъ и всемъ⁵² нихъ не ѣдити
ни нихъ ѡтисѣнѣти пачѣ имъ приѣзновати сѣрѣчено⁵³ и право
како и ѡни наамъ сѣ сѣ записали до дни и до вѣка⁵⁴ а ѡни
кнѣзѣ и властелѣ и всѣ ѡпѣина града дѣбровника видѣше⁵⁵ ве- 50
ликѣ лѣбавъ нашѣ и сѣрѣчанствѣ хотеше⁵⁶ да толика лѣбавъ харна
ѡдѣ за слаткѣ лѣбавъ и срдчанство кое естъ меѣмъ нами на поч-
тенъѣ и ѣзвишенъѣ наасъ рѣнѣнихъ примѣвъ дѣбровникѣ⁵⁷ више
рѣнѣне поль жѣпѣ конавалъскѣ⁵⁸ како ѣ рѣно примѣше⁵⁹ с миро-
срдѣемъ и даше ми и даровашѣ и дрѣге полачѣ ѣ дѣбровникѣ с 55
мѣстомъ кое полачѣ билѣ сѣ⁶⁰ проѡ нихъ властѣнна сѣмѣта гра-
диѣа а сѣ теѣ полачѣ близѣ ѡнеѣ дрѣге моѣ полачѣ сѣдрѣе сѣ
зѣдно и ѡбитѡвашѣ⁶¹ ми стрѣтити ѡ своихъ пѣнѣзи направити
и наредити теѣ полачѣ ѡби красно липѡ⁶² и славно и чѣстѣно
и ѡцѣ даше ми и даровашѣ наамъ више рѣнѣмъ гѣнѣ воѣводи⁶³ 60
сандаљѣ и братѣ и синовцѣ и натрашкѣ нашемъ и племенѣ на-
шемъ цю ѣ по мѣшкомъ колѣнѣ⁶⁴ баѣинѣ въ жѣпѣ⁶⁵ дѣбровачкоѣ
кое сѣ кѣпѣ за три тѣсѣѣе перперѣ а да теѣ кѣѣе и баѣинѣ
намъ и нашемъ племенѣ никадарѣ не могѣ на манѣ прѣти ни сѣ
коимъ⁶⁷ ѣзрокомъ из нашихъ рѣкѣ⁶⁸ изѣти вѣкѣ викома ни за 65

45 вики викома. — 46 натражѣ. — 47 колѣна. — 48 сѣсѣ. —
49 ѡа свакогѣ насѣ.... люди. — 50 чловека. — 51 сѣитѣ. — 52
сѣитѣ могаѡ. — 52 сѣемъ. — 53 прѣязновати срдчанѡ. — 54 вѣка. —
55 видѣше. — 56 хотѣше. — 57 почтенѣ и ѣзвишенѣ насъ рѣченѣхъ
прѣмѣвъ дѣбровникѣ. — 58 конавалѡскѣ. — 59 прѣмѣше. — 60 полачѣ
ѣ дѣбровникѣ коѣ сѣ билѣ. — 61 ѡбитѡвашѣ. — 62 ѡбѣ много красно
липо. — 63 рѣченѣмъ гѣнѣ воѣдѣ. — 64 колѣнѣ. — 65 ва жѣпѣ. —
66 кѣпѣ. — 67 прѣти ни сѣ коѣмъ. — 68 нашихъ рѣкѣ.

еднѣ ратѣ ни за едно придѣжѣ⁶⁹ ни за едно стварѣ сега свита⁷⁰
вѣсе тои наамѣ даше и дароваше како е рече⁷¹но згора и ѿвише за-
веза се градѣ дѣбровникѣ властеле и вса ѿпѣина мени ганѣ воє-
води⁷¹ Сандаљ и ако би се ѣ мене натражакѣ нашалѣ⁷² ѿ моего
с'рца · цю би почтено и право натражѣ⁴⁶ и ѿстанкѣ неговѣ како⁷⁰
крвѣ подае по мѣшкоу колинѣ⁶⁴ почтено и право натражѣ⁴⁶ и
потомѣ кнзѣ вѣкцѣ и кнзѣ вѣкѣ⁷³ и стипанѣ синѣ кнза вѣкца⁷⁴
и ниѣ натраш'кѣ цю е по мѣшкоу колинѣ⁶⁴ право и почтено
натражѣ⁴⁶ и нашемѣ племенѣ како ближна крвѣ подае вѣкѣ⁷⁵ ви-
кома давати ѿ дѣбровника до толи⁷⁶ и када годи⁷⁷ бѣдѣ госпо-⁷⁵
довати и ѿбладати више рече⁷¹номѣ полѣ жѣпе конавал'с'ке⁵⁸ и ѣ
ко годи⁷⁷ би време⁷⁸ тога рече⁷¹ного дила⁷⁹ конавали ниѣ ратѣ
не бранила краля босан'с'кого и ѣгар'ского и цара тѣрского и нашѣ
реченнихѣ господовати и ѣживати вазда да се има тако како е
рече⁷¹но давати на всако годице петѣ сатѣ перперѣ⁸⁰ динари дѣбро-⁸⁰
ваччихѣ⁸¹ намѣ згора рече⁷¹нимѣ⁸² вѣкѣ викома и на все⁸³ више пи-
санно цю годи⁷⁷ смо ми ганѣ воєвода Сандаљ кнзѣ вѣкацѣ кнзѣ
вѣкѣ⁸⁴ и стипанѣ синѣ кнза вѣкца⁸⁵ за насѣ и за наше послѣднѣ⁸⁶
и за наше племе цю бѣде по мѣшкоу колинѣ⁶⁴ како крвѣ подае
право и почтено натражѣ⁴⁶ наше цю годи⁷⁷ смо ѣ съемѣ листѣ⁸⁵
дали и записали и ѿбитовали⁸⁷ на в'се⁸³ ми рече⁷¹н'ни за се и за
в'се⁸³ наше племе тко насѣ чѣю и натражакѣ како е рече⁷¹но ро-
тисмо се и заклесмо на частномѣ и животворецеѣ крсти⁸⁸ го-
сподини и вѣ четири еванѣлисте и вѣ ·вѣ· вѣрховнихѣ сѣтихѣ⁸⁹ апѣ-
стољ и вѣ ·тѣ·иѣ· сѣтихѣ ѿацѣ иже сѣтъ ва никею и ва в'сѣхѣ ѿ⁹⁰
вика⁹⁰ сѣтихѣ бѣѣ ѣгодившихѣ и вѣ дѣше наше ·ѣко· все⁹¹ више
писанно и нами ѿбитовано⁹² кнзѣ властеломѣ и всон⁹³ ѿпѣини
града дѣбровника и ниѣ послѣднимѣ⁹⁴ хоѣемо тврдо и непоко-
либимо и непорочно ва вики викома⁴⁵ ѣздржати и нами и на-

69 прѣдѣжѣ. — 70 сеган свита. — 71 воєде. — 72 нашао.
— 73 вѣокцѣ и кнзѣ вѣокѣ. — 74 вѣкца. — 75 вѣнки. — 76 толе.
— 77 годѣ. — 78 време. — 79 дила. — 80 цатѣ перпри. — 81 дѣ-
броваччихѣ. — 82 реченем. — 83 ске. — 84 вѣокацѣ кнзѣ вѣокѣ, —
85 вѣокца. — 86 послѣдне. — 87 ѿбитовали. — 88 крѣстѣ. — 89 вѣр-
ховнихѣ светѣхѣ. — 90 вѣ вѣхѣ ѿ вѣка. . . . . — 91 тако ске. — 92 ѿбито-
вано. — 93 всон. 94 — послѣднемѣ. — 95 непоречено вѣ вика вѣкома.

шимѣ послѣднимѣ⁹⁶ не ѣк'р'нити тко ли би наасѣ инако ѣчи-⁹⁵
нимѣ⁹⁷ или за лакомостѣ или за страхѣ или за чѣю волѣ тере-
ти више писанне роте конѣмѣ годи хитростию развѣилѣ или
притворилѣ⁹⁸ хоѣемо и лѣбимо да сѣ все⁸³ клетви и роте и про-
клетства пала сврхѣ насѣ и нашега натрашка и нашега племена и
всѣхѣ нашихѣ послѣднихѣ⁹⁹ и да смо проклети и завезани жи-¹⁰⁰
вимѣ¹⁰⁰ богомѣ и причнстомѣ и вѣсими¹⁰¹ више писан'ними сѣтимѣ¹⁰²
и да смо ѿпадници праве вѣре¹⁰³ и да смо причтени юди кон
изда сина божѣ на распѣтѣ и да се невриници¹⁰⁴ назовемо придѣ
всакого¹⁰⁵ гана земалного и вѣ данѣ смрѣти и приминѣти¹⁰⁶
нашега и вѣ сѣдни данѣ да не имамѣ помилованиѣ придѣ¹⁰⁷ лицѣмѣ¹⁰⁵
божинимѣ и к томѣ заклеше се властеле нашега племена кнзѣ ра-
дѣви стипковиѣ и кнзѣ радѣсавѣ стипковиѣ и кнзѣ радѣчѣ
стипковиѣ и кнзѣ ѿбрадѣ хлапомириѣ и кнзѣ влатко ѿбрадо-
виѣ и кнзѣ иванишѣ ѿстоиѣ и кнзѣ и кѣ(незѣ*) иванѣ вѣско-
виѣ¹⁰⁸ и заклесмо се придѣ¹⁰⁹ почтенимѣ мѣжеѣ вашѣмѣ поклѣ-¹¹⁰
сарѣ придѣ¹⁰⁹ кнзѣмѣ тѣдрѣемѣ бавѣжѣлиѣемѣ¹¹⁰ на стипанѣ полѣ под
соколомѣ и за вѣѣ вѣрованѣ¹¹¹ ми ганѣ воєвода санѣдалѣ и кнзѣ
вѣкацѣ и кнзѣ вѣкѣ⁸⁴ ѿвѣ нашѣ записѣ печатисмо нашимѣ¹¹² пе-
чатѣмѣ вѣсѣѣлими¹¹³ и потвѣрдисмо писано ва литѣ¹¹⁴ рожаства хри-
сѣта тѣсѣцѣно и четири ста и дѣветѣ на дѣѣте литѣ¹¹⁴ мѣсеца¹¹⁵ 115
юна два десѣти и четвѣрти данѣ а ѣписѣ прибѣсавѣ¹¹⁶ похѣвалиѣ.

Курсивом, на пергаменту с три обешена печата; на првом
у средини крупно кѣ, на другом сѣ, а на треѣм ѿпет вѣ, а што
је писано сѣтним ѿколо не може се прочитати. — СС. 96; MS.
CCLXVIII.

96 нашимѣ послѣднимѣ. — 97 ѣчинѣ. — 98 хитрѣстю развѣиѣ
или потвѣриѣ. — 99 вѣхѣ нашихѣ послѣднихѣ. — 100 живѣмѣ. — 101
прѣчисѣтомѣ вѣгородѣницѣмѣ и скѣмѣ. — 102 светѣмѣ. — 103 вѣнѣре. —
104 неѣверѣнѣници. — 105 прѣѣдѣѣ свакого — 106 прѣѣмѣстѣ. — 107
помилованиѣ прѣѣдѣ. — 108 вѣсоковѣнкѣ. — 109 прѣѣдѣ. — 110 вѣа-
жѣликѣмѣ. — 111 вѣрованѣ. — 112 нашимѣмѣ. — 113 вѣсѣскѣмѣ. —
114 лѣтѣ. — 115 мѣца. — 116 прѣбѣсавѣ.

— Прилично је ѿштеѣен те се за нека мѣста не зна како
су гласѣла.

*) погрѣшно двапут.

свѣтъ докли не живѣ ганъ воєвода сандаљ да ихъ имамо дрѣ-
 жати ѡ нашѣ комѣни и ѡбѣтѣмо ганъ воєводи сандаљу за не-
 гоѡ живота всако годице давати рѣчноу ганъ воєводи сандаљу
 петъ по кантинарѣ и ѡцѣ ми кнезь властеле и вса ѡпкина гра-
 дѣровника ѡбѣтѣмо рѣчноу ганъ воєводи сандаљу тен динаре 10
 више рѣне дати възда кадѣ ихъ бѣде хотѣтъ взети на неговѣ
 волю или мѣ все или кон дѣлъ на неговѣ волю, и да не волянь
 ганъ воєвода сандаљ за . . . . . живота взимати више рѣне ди-
 наре или мѣ все или кон дѣлъ и ѡпетъ посталати ѡ нашѣ ко-
 мѣни колико кратѣ мѣ гвдѣ за неговѡ живота и кѣди гвдѣ 15
 бѣде хотѣтъ взети рѣчени господинѣ воєвода сандаљ вишерѣне
 динаре или кон дѣлъ ѡнь нихъ да намѣ има дати на два мѣца
 прѣ тога и ѡцѣ ѡбѣтѣмо ми рѣчни кнезь властеле и вса ѡпкина
 града дѣровника рѣчноу ганъ воєводи сандаљу тен више рѣне
 динаре съблюсти и да мѣ немаю на манѣ прити ни за 20
 члоѡка сеган свѣта волю ни за рѣчѣ ни за прошню ни за кѣпню
 ни за нѣкѡне прѣдѣлѣниѣ ни за страхъ ни за наговѡръ ни за
 благѡ такѣ . . . грагѣнина нашего тако странѣра а или нашего
 гана племенита стѣ кѣрне гана краля ѡгрѣскога а или цара тѣр-
 скога а или гана замѡрскога а или бѡсанскога ни за ратѣ ако 25
 ганъ воєвода сандаљ ималѣ ратѣ с нами или с нашѣмѣ градѡмѣ
 дѣровникѡмѣ ни за нѣданѣ ни ѡзрокѣ кон би мѡгалѣ на свѣтѣ
 бити да мѣ се ти динари ѡдрѣжат . . . . . | згвдило би се коуѡмѣ
 згодѡмѣ ганъ воєводи сандаљу ѡ . . . . . | више рѣне динаре ми
 рѣчни кнезь властеле и вса . . . . . | ѡбѣтѣмо дати више рѣне ди- 30
 наре натражкѣ . . . | воєводе сандаля цѡ би било почтено и право
 на . . . . . | неговѡ по мѣшкѡмѣ колѣнѣ ако ли би не било нат
 . . . . . | сръца тада кнезь вакѣцѣ и кнезь вѣкѣ или . . . . .
 . . . . . | воєвода сандаљ ѡпорѣчилѣ или по своѣмѣ лис . . . . .
 више писанно ми кнезь властеле и вса ѡпкина . . . . . | ѡбѣтѣмо 35
 рѣчноу ганъ воєводи сандаљу въ христа бога и дѣше наше всемѣ
 сахранѣнѣ и непоколѣбимѣ бити како не згври рѣчно ѡбѣтовано
 и записанно и за веку чистѡтѣ и вѣрованѣ дѣрги ѡвакигѣ листѣ
 исписанѣ ѡнь рѣчѣ на рѣчѣ ѡнь рѣке приписана похваликѣ рѣчногѡ вла-
 стелина и ѡста ѡ насѣ ѡ комѣни писа се въ избранѡи вѣкници 40

вѣѣ любимагѡ града нашего дѣровника лѣто рѡжѣства . . . . ти-
 сѣчно и четири ста и дѣвето на . . . . . данѣ а ѡписа рѣско
 логофѣтѣ боже по . . .

317. Потврда Прибиславѣва да је остава пре- писана у други лист.

1426, 4. фебруара

Ба литѡ рѡжѣства христовѡ тисѣчно и четири ста и двадѣсети
 и шѣсто литѡ мисѣца фѣрвѡра четвѣрти (?) данѣ ба кнезь приби-
 савѣ похвалиѣ посланиѣмѣ мѡга гана воєводе сандалѡ кнезь и к
 властелемѣ дѣровачцимѣ с листѡмѣ вированиѣмѣ и ѡвѣ листѣ и
 дѣрги кон имашѣ ганъ воєвода сандаљ ѡписанѣ а тои ерѣ при- 5
 писанѡ ѡви на дѣкатѣ на златѣ ѡ данашни данѣ и ѡни дѣрги
 имѣ листѣ . . ѡписанѣ монѡмѣ рѣкомѣ и вратиѣ

Русков и Прибиславѣв запис у кѣ. Div. Not. 1419—1423.
 стр. 19. — П. II, 84.

318. Сандаљ обеѡава Алекси Паштровиѣу да ће му дати у баштину 130 куѡа ѡуди кад изврши оно што је обеѡаѡ по слѡзи Сан- даѣву кнезу Драгиѣу

(пре 21 децембра 1419)

† Ми ганъ воєвода сандаљ даю знати по семѣ нашѣмѣ
 листѣ всакомѣ комѣ се подѡба и прѣдѣ кога ѡвѣ монѣ листѣ приде
 да даѣ рѣчѣ и вѣрѣ мою алекѣси на то како ѡнь менѣ изврѣ-
 шивѣ и ѡчинивѣ ѡнѣ правѣ сѣзѣвѣ цѡ ми не порѣчилѣ по момѣ
 сѣзѣкѣ драгикѡу гдѣ годѣ бѣде ѡ момѣ иманѣю да мѣ записѣ 5
 за племенито .рѣ и .ѣ кѣкѣ ѡуди

319. Сандаљ обећава Алекси Паштровићу да предав му град може са својима слободно изићи, и да ће му дати замену за његово баштино село ако град буде држао, а ако га и разруши, да му опет село остаје слободно.

(пре 21 децембра 1419)

† Ми гань воєвода сан'далъ даю знати вьсакомъ комъ се поѡба и пѣдъ кога швь мон листъ приде да дахъ рчь и вѣрѡ мою витешкѡ и моихъ родителей алекси пацровику на то како шнь менѣ сврѡшивъ що ми не по драгикю порѡчилъ давъ градъ ѡ мон рѡке да се испрати слободно съ всомъ своѡмъ швѣтѣльнѡ · и своимъ благѡмъ и своимъ штрѡци ки ѡсѡхотѣ ш нимъ понти да за тои га не посегнѡ нѣднѣмъ злѡмъ ни мон слѡге ни тко мене слѡша ни по нѣднѡи хитрѡсти · тко не би посегалъ на мою главѡ и на мою вьсега племена · и шчь мѡ на то дахъ рчь и вѣрѡ мою · извѣршивъ шнь менѣ како се више пише · що ми не по драгикю нарѡчилъ и давъ градъ ѡ мон рѡке · ако га вѡдѡ дрѡжати шни градъ хѡкю мѡ дати замѣнѡ за његово село бацинно гдѣ кѡ шне свое штрѡке испратити ако ли га разабѡю шни градъ да мѡ се не ѡзѡме шнои његово село бацинно да мѡ не слободно.

320. Кнез и мало веће потврђују да су посланици Сандаљеви донели горња два листа, и записују их у своју књигу заједно са усменим исказом једнога посланика

1419, 21 децембра

† Ми кнезь дѡбровчки ан'дре вљчевиѣ и съ избранѣми властели малѡга вѣкѡ на име жѡнъ жѡрговиѣ миѡхилъ менѡетиѣ миѡхилъ растикъ матѡи градиѡ добрѡшко венѡшлиѡ никола живѡте пѡцикиѡ марѡ толь жамановиѡ и пѣро лѡкаревиѣ даѡмо вѣ свиѣтѣ вьсакомъ како гань воєвода сан'далъ к намъ досла свою почтенѡ посальвинѡ дивѡца крѣстыѡнина и кнеза драгикѡ · своимъ

листѡмъ вѣровниѡмъ а подѣ његовоѡ печѣтию и дрѡга · ѣ · листа подѣ његовоѡ печѣтию кога · ѣ · листа за вѣкѡ вѣрѡванѣ вѣ вьсако вѣмѣ више швоган зѡгѡра рекѡмо исписати а ѡ таи · ѣ · листа записѣ гань алекси пацровику шно се ѡ ниѡ ѡдрѡжи и съ више 10 рѣчѣми послѡи шни дѡиѡ дѡнде ѡ дѡбровниѣ кнезь алекса и више вьси кѡпно с нами съ кнезѡмъ и више рѣчѣми властели и вѡде ѡ нашѣмъ вѣкю малѡмъ крѣстыѡнинѡ дивѡцѡ више рѣчѣми рѣчѣ шпѣчѣивъ да шѡ годѣ мѡ не гань воєвода сан'далъ ѡ више рѣчѣна · в · листа записалъ да мѡ ѡ вѣкѣ твѣрѡдо и непоколѣбѡмо вѡде и 15 нѣднѡмъ пѣварѡмъ ни хитрѡсти на манѣ не приде шѡ мѡ не швѣтѡвалъ до вѣкѡ и шчь рѣчѣ дивѡцѡ крѣстыѡнинѡ шпѣчѣивъ да мѡ кѡ воєвода сандаљ дати алекси за више рѣчѣни градъ бѣлѡ и ми кнезь властели више рѣчѣни молѣни ѡмъ швѣкю страна томѡи свѣтѡ докѡмо · писа се ѡ избранѡи вѣкниѡцѣ бѣѡ любимѡго граѡ на · 20 шѡго лѣто рѡжѡства хрѣтѡа тисѡщѡно и четѣрѣ ста и дѣветѡ на десѣте лѣто мѣца декѣмьбриѡ два десѣти и прѣви дѣиѡ а ѡписа рѡско логофѣтѣ вѣже помилѡ га.

Рускови записи — П, I 261.

321. Дубровчани, примивши пола жупе конаваоске, примају за своју властелу и већнике Сандаља и браћу му Вукца и Вука и Степана сина Вукчева, дају му кућу у граду и земље, обећавају да ће му примити у комун на добит новце и да ће му давати годишње 500 перпера.

1420, 20 маја.

... сѡло прѣсветѡго хрѣа бѡже славе ми тебе | ... рѣци же вѣ шѡци ж рекѡ и синѣ и свѣтѡи | ... неразѡделима слава тебе иже | ... вѣрѡшѡмо и твоѡю ѡдрѡжимѡ и пра | ... вьѡ нашего бѣѡ любимѡи и ниѡ намъ | ... дѡбровниѣ ш свѣтѡмъ прѣсветѡмъ трѡицѡ сла | ... кнезь властели и вьса шпѣкина даѡмо | ... вьсакомъ ѡ чѡвѣкѡ жѡкомъ на зѡман прѣдѣ | ... швь нашѡ листѣ прѣде и

тко годѣ ѡвѣ нашѣ | . . . . . да примисм^о и зчинисм^о вси · вики | . . .
 елѣ дѣбровачци и сва ѡпкина гра^а дѣбровѣца | . . . . . дѣшннѣ и доб-
 роволно прѣмашѣ и заклесмо се | . . . . . г^анѣ конѣде сандалю и кнезѣ
 вѣокѣ и кнезѣ | вѣокѣ и стипанѣ кнеза вѣокѣа синѣ и нхѣ ѡста- 10
 ле^м и нхѣ племенѣ како ближна крѣвь подаѣ право и почтѣно на-
 тражѣ нхѣ срѣтѣа по мѣшкѡ^м колѣнѣ вѣки вѣкома за то како
 прѣтасм^о ѿ реченога го^аа во^ае сандалѣа з брати^м и ззесм^о з рѣке
 своѣ дрѣгѣ по^аль жѣпе конавѣи ко^аа нѣ била прѣво кнеза павѣа а
 после сина м^с воѣде петра ц^о з и данѣ господовали и дрѣжали з 15
 тои зѣ жѣпе са свѣми сѣли и засеѡци с лю^дми с пашами с водами
 з дрѣвми дѣбрами (!) сенокоси и са свѣми мѣгами и с котари и с
 прѣсто^анѣ^м реченѣ по^аль жѣпе конавѣи и с обѡдѡ^м и с цап^ататѡ^м
 и са свѣ^м речени кнезѣ павѣаль и данѣ дрѣжалѣ и по том^с синѣ
 петарѣ и господовали и с онѣ^м ц^о нѣ нхѣ реченѣх бѣло лю^ди и 20
 земѣ з донои горѣ и виталини и гра^а соколѣ з конавѣах ко^аа
 гра^а бѣла нѣ половица кнеза павѣа потѡ^м сина м^с воѣде петра а
 половица реченога го^аа конѣде сандалѣа а ске тои по нхѣ красной
 любве и за тои данѣ и посѣгенѣ намѣ више реченѣ^м и нашѣмѣ
 (г)радѣ више реченѣ по^аль жѣпе дрѣго по конавѣи и гра^а сокола 25
 ми речени кнезѣ властѣе и сва ѡпкина гра^а дѣбровника прѣмамо
 их и прѣмисм^о · за почтѣни и становитѣни властѣе и векники гра^а
 нашего колико еданѣ насѣ властѣе и да имамо сто^ати за ксако
 подобнѡ дѣло нхѣ како за конѣ . . . . . | живога чловека волю
 ни за ко . . . . . | свѣта реченѣх го^аа воѣде санд . . . . . | и стипана 30
 кнеза вѣокѣа и ни . . . . . | нхѣ срѣтѣа и племена нхѣ по мѣш-
 кѡ^м . . . . . | прѣязнѣю како кои годѣ наш . . . . . | вѣкѣи вѣка
 ерѣ и ѡни намѣ под . . . . . | и милѡсти по своѣх ли^схѣ такожде
 . . . . . | речени^м го^анѣ воѣде сандалю и . . . . . вѣокѣ и сте-
 панѣ кнеза вѣокѣа . . . . . | крѣвь подаѣ свѣмѣ племенѣ нхѣ 35
 по . . . . . вѣки вѣкома комѣ за кимѣ ц^о прѣстон . . . . . | кои
 дрѣгога дасм^о и зчинисм^о ѡвѣи почтенѣ . . . . . вѣ | и прѣязанѣ и
 зделенѣ гра^а нашѣго дѣбровника . . . . . | с мѣстѡ^м з дѣбровникѣ ко^аа
 то нѣ прѣво бѣла вѣа . . . . . нашихѣ вѣд^асковнѣа а потѡ^м калѣ-
 герицѣ свѣте мар . . . | ѿ ангѣли з дѣбровникѣ а прѣдрѣжи се тѣх ка- 40
 лѣгерицѣ манастрѣа и ѡцѣ дасм^о реченѣ^м и дрѣгѣ вѣа^инѣ вѣ жѣпе

нашѡи ко^аа се кѣпи за · ѿ · тѣсѣке перѣри и тѣи више реченѣ по-
 ла^ачѣ ѡветѣнѣмо си нашѣми пѣнѣзѣи краснѡ и многѡславнѡ и почтѣно
 начиннѣ и напѣравнѣ и зресити како да нѣ на видѣнѣ да нѣ го-
 спѡтѣца по^алача кѣнѣ по^алаче и бѣа^инѣе да имѣ сѣ тѣвѣде дрѣжати 45
 и вѣадати вѣки вѣкомѣ непрѣстано безѣ ѡтнѣтнѣа и на манѣ
 пѣнесѣнѣа вѣкѣ вѣкома ни за еднѣ рѣтѣ ни . . . . . | волю ни прѣ-
 дѣжѣ ни за еднѣ скарѣ сѣган свѣта ко^аа бѣ мо^ала бити и ѡцѣ
 к^омѣ реченом^с г^анѣ конѣде сандалю и кнезѣ вѣкѣ и кнезѣ вѣокѣ
 и стипанѣ синѣ кнеза вѣокѣа и нхѣ натра^мкѣ како нѣ згѡра речѣно 50
 по мѣшкѡ^м колѣнѣ како крѣвь подаѣ да имамо давати · ѿ · ца^т перѣри
 динари дѣбровачцѣх на скако годицѣ вѣкѣ вѣкома гасподѣи и
 зживанѣ мирнѡ више реченѣ дрѣгѣ по^аль жѣпе конавѡсѣе и ѡбода
 и цап^атата и гра^а соколѣ з конавѣах и свѣ више писанѡ ѿ кра^ата
 вѡсанѣкога и ѿ рѣсага вѡсанѣкога и ѿ кра^анѣвѣ згарѣсцѣх и ѿ тѣ= 55
 ра^акѣ | . . . . . имаю и ѿ нхѣ и нхѣ племена и з ко . . . . .
 . . . . . ла на то за толикон вѣрѣмѣна | . . . . . ца^т перѣри коли кра^ата
 нѣи | . . . . . да и ми има давати како се · више | . . . . . сан-
 далю и кнезѣ вѣкѣ и кнезѣ | . . . . . племенѣ нхѣ како нѣ више пи-
 санѡ вѣки | . . . . . како крѣвь подаѣ непрѣстано доканѣ | . . . 60
 . . . . . на и гра^а нашего дѣбровникѣа з конѣмѣ | . . . . .
 живѡвати · и семенѣ и ѡстанѣкѣ нашихѣ | . . . . . живѣ г^анѣ
 во^анѣа сандалѣа али ѿ него^аа | . . . . . право натражѣи и ѡстанка
 да нѣтѣ немѣ и негорѣ | . . . . . како се пишѣ кнезѣ вѣкѣ и
 кнезѣ вѣокѣ | . . . . . нѣ синѣ кнеза вѣкѣа и нхѣ ѡстанкѣ по мѣш- 65
 кѡ^м | . . . . . потѡ^м племенѣ како крѣвь подаѣ нхѣ ѡстанкѣ | . . .
 и почтѣно и право натражѣи нхѣ срѣтѣа мѣшко колѣно како се
 више пишѣ мѣшко колѣно и ѡветѡвасмо ми кнезѣ властѣе и сва
 ѡпкина гра^а дѣбровника прѣмити ка^аа их намѣ даа з комѣнѣ
 нашѣ дрѣжти реченога го^аа воѣде сандалѣа за него^аа живѡта · ѿ · 70
 тѣсѣкѣ перѣпера динари дѣбровачцѣх а да мѣ имамо давати на
 годицѣ · ѿ · по кѣнтѣнарѣ докле дрѣжи више реченѣ · ѿ · тѣсѣкиа перѣри
 динари з нашѣ^м комѣнѣ ка^аа годѣ вѣдѣ з комѣ нашѣ^м ти пѣнѣзѣи
 на тѣи пла^акѣю кои бѣ сто^али волѣнѣ ззнимати ѡпетѣ ста^анѣти
 го^анѣ во^анѣа сандалѣа колико кратѣ мѣ годѣ за своѣго живѡта а да 75
 има намѣ дати знати на · ѿ · мѣнѣца прѣе тога ка^аа их вѣде хѡ=

ТЕТЬ ВЗЕТИ ЗГОДИЛО БИ СЕ РЕЧЕНОМ^С ГОА^НС ВОЕДЕ САНДАЛЮ КОМЬ ГОДЕ
 ЗГОДѠМ^М ПО СЕБЕ ѠСТАВИТЬ ТЕН ·Ї· ТИСѢКЪ ДИНАР^Р ДВЕРВЧЦЕХ^Х КОНЕ
 СЕ ПОСТАВЕ Ѣ КОМѢНЬ НАШЬ ДА СЕ ИМАЮ ДАТИ НЕГОВѢ ѠСТАНКѢ И
 БРАТѢ НЕГОВЕ КОМѢ ЛИ БИ ѠНЬ ѠПОРѢЧИ^Ч И СВѢЮ^М ЛИСТОМЬ ВПИСАТЬ 80
 ИЛИ СВЕ ИЛИ КОН ДНО ТѢХЪ ДИНАРИ И ДА НЕ ИМА НЕДАНЬ НЕВЕРНИК^К
 ГОА ВОЕДЕ САНДАЛА И НЕГОВЕ БРАТѢ И НЕГОВА ѠСТАНКА ВѢА^А ДВЕРВНИКЪ
 КОН БИ СИДЕЛЪ НА НИХЪ ЗЕМЛИ ТАКОМО АКО БИ ГЛАВѠМ^М И
 С ЧЕЛѢДЮ И С ИМАНЕМ^М ПРѢИГАЛЪ Ѣ ДВЕРВНИКЪ . . . . . | ГРАА
 ДВЕРВНИКА . . . . . | НЕДНОГА ЧЛОВЕКА ГОА ВОЕДЕ . . . . . | КАКО 85
 НЕ РЕЧЕНО ЗГОРА . . . . . | И НА СВЕ ВИШЕ ПИСАНО МИ КНЕЗЬ . . . . . | И
 ЗАКЛЕСМ^О И СА ВЛАСТЕЛИ ИЗБЕРА . . . . . | С ЛАНПРЕТѢМ^М СОРЬ-
 ГОЧЕВНИКѢМ^М . . . . . | МИХАИЛѠМ^М РАСТИКѢМ^М МАРНѠМ^М РА . . . . .
 . . . . . | ГОЧЕТИКѢМ^М МАТКѠМ^М БЕНЕШИКѢМ^М . . . . . | МАРНѠМ^М ЦРЬ-
 ВНИКѢМ^М . . . . . | БАВЖЕЛИКѢМ^М МАТКѠМ^М ГРАДИКѢМ^М ГАВЖЕ 90
 ПѢЦИ . . . . . | ГРАДИКѢМ^М АНДРЕ ВѢДИКЪ ЖОРЕ ПАМО-
 ТИКЪ . . . . . | АНДРЕ ВЛАХОВИ^К КАНМЕ РАСТИ^К М . . . . . АНДРЕШ . . .
 . . . | МИХѠМ^М СОРЬГОЧЕВИКѢМ^М МАРИНѠМ^М ГВНДѢЛИКѢМ^М СИМКѠМ^М . . . | СЕРЬ-
 ГОЧЕВИ^К ВѢТКО ГОЧЕТИ^К АЛВВИЗЬ ЦРЕВИ^К ЖВХО ГОЧЕТИКЪ . . . . .
 | ВЪСЕДРЪЖИТЕЛѢА И ВЪ ПРЪЧИСТѢ ВѢРОДИЦѢ И ВЪ СНАѢ ЧАСНАГО 95
 И Ж(ИКОТВОРЕЦАГО) КРЪСТА ГОА^НА И ВЪ ·Ѓ· ЕВАНГЕЛИСТА И ·В· АПОСТОЛѢ
 СВѢТХЪ ВРЪХОВНЕХ^Х И ВЪ ·Ѣ· ИЗБРАНЕХ^Х БОЖИХ^Х И ВЪ СВЕ БѢС ЗГОДИВШЕ
 Ѡ ВЪКА ДА ѠРО . . . . . НАШЕ ПИСАНЕ И ѠВѢТВАНЕ РЕЧЕНЕ И ЗЧИНЕНЕ
 ГОА^НС ВОЕДЕ САНДАЛЮ И КНЕЗѢ ВЪОКѢС И КНЕЗѢ ВЪОКѢ И СТИПАНѢ СИНѢ
 КНЕЗА ВЪКЦА И НИХ ѠСТАНКѢ И ПЛЕМЕНѢ КАКО КРЪВЬ ПОДАЕ ПО МѢШ- 100
 КѠМ^М КОЛЕНѢ КАКО ЗГОРА ПИШЕ ВНЕКИ ВИКОМА НЕ ИМА НА МАМЕ ПРѢТ
 НИ СЕ КЕ ПОТВРѢТ ЗА НЕДНѢ СТВАРЬ НА ЗЕМЛИ НИ ЗА КОЕГА ЧЛОВЕКА
 НИ ЗА СТРАХ^Х НИ ЗА БЛАГО НИ СЕ Ѡ ТОИ КОІА ПАРЬНА ЗЧИНИТ ЕДА ЛИ
 БИСМО МИ КНЕЗЬ ВЛАСТЕЛѢ И ВСА ѠПКИНА ГРАА ДВЕРВНИКА ѠВОН
 ЗГОРА РЕЧЕНО ПИСАНО И ѠВѢТОВАНО ПОТВОРИА РЕЧЕНЕМ^М АЛИ НА МАМЕ 105
 ПРѢСЛИ КОИѠМЬ ХИТРОСТЮ ИЛИ ЛАКОМОСТЮ ЗА ЧИЮ ВОЛЮ АЛИ ЗА
 СТРАХ^Х АЛИ ЗА ХѢНЕ НЕДНОГА ЧЛОВЕКА НА ЗЕМЛИ ТАДА ДА СМѠ МИ
 КНЕЗЬ ВЛАСТЕЛѢ И ВСА ѠПКИНА ГРАА ДВЕРВНИКА ПРОКЛЕТИ ѠЦЕМ^М
 ЖИВѢМ^М И СИНОМ^М И СВѢТѢМ^М ДВХѠМ^М И СВЕМИ СВѢТИМИ ИМЕНОВАНАМ^М
 И ДА СМѠ ПРѢЧЕНИ ЮДИ КОН ПРѢДА СИНА БОЖІА И ДА СМѠ СЕ ѠРЕКАИ 110
 БѢА И АНГЕЛА НА ДАНЬ СЪДНИ И ВЕРИ КОЮ ВЕРѢМ^О И ДА СМѠ ПО-

РЕЧЕНИ Ѣ ГЛАСѢ И ПОЧТЕНИЮ Ѣ ПРАВДАХ^Х Ѣ ЗАКОНЕХ^Х НАШЕХ^Х БВДѢКЕХ^Х ДО
 ВРѢМЕ^М СНѢ МЕГЮ СВАКИМ^М ДОРѢМИ (!) И ПОЧТЕНИМ^М ГЛАѢНИМ^М ГРАДѢМИ И
 ѠПКИНАМИ И СЕИ СВЕ СВѢШИСМѠ И РОТИСМО СЕ ПРѢНДѢ ГРѢВЧЕМ^М ДИНА-
 КѠМ^М И ТВДРОЕМ^М БАЖДЛИКѢМ^М ТАКОЖДЕ ПОКАСАРЕМ^М РЕЧЕНЕХ^Х А ВПИСА 115
 СЕ ВЪ ИЗБРАНОИ ПОЛАЧЕ И ВЕКНИЦЕ ВѢОЛЮБИМАГО ГРАА ДВЕРВНИКА
 НАШГО ВЪ ЛѢТ РОЖДѢСТВА ХРСТА НА ·Ѓ·С·К· ЛѢ НА ·В· МАІА А ВПИСА
 РѢСКО ЛОГОДѢТЬ

Препис у Cod. Rag. л. 81. б. — MS. CCLXXI.

322. Сандаљ са браћом уступа Дубровчанима пола жупе Конаваоске с градом Соколом

1420, 30 маја на Соколу

† ВЪ ИМЕ ѠЦА И СИНА И ДѢА СВЕТА АМѢН^М МИ ГАНЬ ВОЕВАА САНДАЉ
 ХРАНИЉЪ МѢТИЮ ВѢЖИѠМ^М ВЕЛИКИ ВОЕВАА БОСѢСКИ БВДѢНИ ВЪ ВЕЛИКОИ
 СЛАВИ И ГОСПОЦТВИ МОИХЪ ПРОКРОДИТЕЛѢ ПЛЕМНИТО НАШЕ И ПО ТОМЪ
 ЗА НАШѢ СЛѢЖЕБѢ МѢТИ ГРАДОВЕ И ЖѢПЕ И ЗЕМЛЕ КОНЕ ПРИМИСМО Ѡ
 КРАЛЕВѢСТВА БОСѢСКОГА НАМЪ ДАНО И ЗАПИСАНО Ѣ НАШЕ ПЛЕМЕНИТО 5
 ВЪ РѢСАЗИ И ДРѢЖАВИ БОСѢСКОИ И КРАЛЕВѢСТВѢМ^М И ВСѢМЪ РѢСАГОМ^М
 БОСѢНСЦѢМЪ НАМЪ ПОТВРѢДЕНО И ЗСТАНОВИЉЕНО И ТОЛИКОДЕ Ѡ КРА-
 ЛЕВЪ ЗГРѢСЦѢХЪ И БОСѢНСЦѢХЪ И ЦАРЬ ТВРѢСЦѢХЪ ПОТВРѢДЖЕВАНО ПО
 НИХЪ КРАСНѢХЪ ЛИСТѢХЪ И ЗАПИСѢХЪ И БВДЕ ПО МѢТИ ВѢЖИВИ ВЪ
 ПѢНИ ДРѢЖАВИ И С МОИМЪ БРАТИѠМ^М С КНЕЗЕМЪ ВЪКЦЕМ^М И С КНЕЗЕМЪ 10
 ВЪКОМЪ ГОСПОДѢ И ЗЖИВАНЕ И Ѡ-ОГА ДАЮЉИ И ЗДѢЛЮЮЉИ СВОИМ^М
 СЛѢГАМЪ И ПЛЕМНИТѢМЪ ЛЮДЕМЪ НА МОЮ ВОЛЮ ДАНЕ И ЗАПИСѢ Ѣ
 ВАЦИНѢС И Ѣ ПЛЕМЕНИТО ВЪ СѢХЪ ВСѢХЪ ВИДѢВЪ И РАЗМИСЛИВЪ ВЪ
 СРѢДАЧНѢХЪ СКРОВИЩѢХЪ СРЪЦА МОЕГО ВЕЛИКѢ ЛЮБѢВЪ И СРЪЧАНЫСТВО
 КНЕЗА ВЛАСТѢМ^М И ВСЕ ѠПѢИНЕ ГРАА ДВЕРВНИКА КОЮ ВЪЗѢА МОГОМИ- 15
 ЛОСРѢДО И БЕЗ МѢРЕ Ѣ ВСАКОМ^М ПОЧТЕНИЮ ПРОСТРѢКНЕ И ПОКАЗАШЕ К
 НАШИМЪ ПРѢВѢКѢМЪ И К НАШЕМЪ ГОСПОЦТВѢС И ПОКАЗѢЮ И ЧИНЕ КАКО
 И ПО ПИСАНИАХЪ КОН Ѡ НИХЪ ПРИМИСМО ВИДѢКТИ НЕСТЬ И СА ВѢЉЕ
 ПОЧТЕНѢ ЛЮБѢВЪ И ПРИАЗНѢ КОЮ ЗЧИНИШЕ И ПОКАЗАШЕ Ѣ ТАКОМО
 ВРѢМЕ НАШЕ И ПАКИ НРЬ ѠВНАХОДИМО ЗА ДОЛѢ РЕЧЕНѢ ЖВНѢ НЕСТЬ 20
 ПРѢВО НИХЪ ВАЦИНО И ПЛЕМНИТО БИЛО ВСЕМЪ ТОМѢИ ХОТЕ ХАРИИ БИТИ

гѣтва ти прити ако си бѣде моки свои дѣлѣ ꙗ твоѣ мѣти на-
 празитъ · и ваша га великостъ на мѣтъ примѣ тои добѣ · ако бѣде
 моки да не волѣанъ ѡпетъ слободно понти съ всѣмъ · и би мѣтъ бѣжи
 и гѣтва ти тои мѣ все испѣни и рѣи нашѣмъ послѣмъ да за тои 10
 наамъ пишѣ и ѡни ꙗчию гѣтва ти писашѣ наамъ како гѣтво ти
 много тѣжи се на неѣ · и како по твоѣи мѣти далѣ мѣ си вѣрѣ
 и ми много захвалисмо и немѣ дасмо видѣти и ѡнѣ приде к
 намъ и намъ каза како ѡмъ твоѣ великостѣ по своѣмъ члѣкѣ ималѣ
 не тѣи листѣ мѣтни и вѣрѣ записанѣ · али на ꙗчѣ пакѣ рекалѣ мѣ 15
 не ѡнѣ негѣмъ члѣкѣ на ꙗчѣ ѡмъ твоѣ стране а гѣворѣ рекалѣ ти не
 гѣнѣ воѣвода сан'далѣ ако кѣшѣ къ мѣнѣ прѣво тоѣ ѣжди градѣ
 и ѡнѣ тои разѣмѣмъ много се не ѣвоалѣ · и не смѣ никако понти ·
 а наасѣ много моли да бисмо ми писали великостѣ да мѣ ваша
 великостѣ и ѡцѣ вѣрѣ и слободѣ запишѣ ꙗ листѣ дѣнти и ѡпетъ 20
 понти съ всѣмъ · ако се направи тои добѣ · ако ли да не волѣанъ
 и слободанъ ѡпетъ къ своѣмъ домѣ · и ѡцѣ да ти бѣде мѣтъ дрѣги
 листѣ и наамъ ѣписатѣ како мѣ вѣрѣ даѣте · неѣ такои проси ѡмъ
 наасѣ да га ми на великои вашѣи вѣри изѣ наше рѣке пошлѣмо ·
 гѣнѣ воѣвода · бѣи зна и свѣтѣ скровно нѣ да колико годѣ неѣ 25
 цѣкѣи веѣе вашѣга гѣтва цѣкѣи користи и веѣине гѣтва ти ради
 ꙗ ѡвѣ трѣдѣ ѣлѣзѣсмо неѣ не каамъ веѣи слава и чѣѣтъ · неѣ цѣ
 видимо на немѣ много се смѣра и ѡвѣтѣи и правимо да ти
 бѣде вѣранѣ и добарѣ слѣга · зато молимо великостѣ гѣтва ти
 наасѣ цѣкѣи немѣи мѣ заѣрѣтъ · неѣ не догѣ неѣ не великѣ страхѣ 30
 гѣтва ти · и молимо бѣди ти мѣтъ ѣписатѣ и испѣнити више
 писанно · и дѣри се ѡвѣи дѣло съвѣрѣши много молимо бѣдитѣ мѣтъ
 заповидѣтъ воѣводамъ гѣтва ти кои сѣ с воѣсками ꙗ бишѣ · да
 мѣ ꙗ негѣмъ неѣкою кѣарѣ не ѣчине.

† люга · ꙗ · дѣи.

Русков концепат. — П, I, 264.

324. Дубровчани му јављају да им је војвода
 Радосав поручио да хоѣе с ѣима да го-
 вѣри о Конавлима, па га питају за савет
 како ѣе те прѣговѣре почети.

1421, 26 маја

† Главномѣ и велможномѣ гѣнѣ сан'далѣ мѣтию бѣжѣмъ великомѣ
 воѣволи бѣсанскомѣ ѡмъ владѣиѣаго граѣ дѣбровника кѣза властѣи
 и ѡмъ все ѡпкине многолюбимо позѣравлѣнѣ · великѣсти гѣтва ти
 и прѣво писасмо по великомѣ ѣѣанѣю за конавли · а ѣзроѣ
 томѣ · неѣ гѣтво ти бѣло не добро почѣло по твоѣи мѣти бѣде 5
 и свѣрѣ · зато и сѣде пишѣмо и дамо ти знати гѣтѣ · неѣ гѣнѣ
 воѣвода радосавѣ послалѣ не к наамѣ по живѣмъ миловѣкию по на-
 шѣмъ властѣиѣнѣ за негѣмъ дѣлѣ конавли гѣворѣ · ако кѣте цѣ
 гѣворити съ мѣомъ за конавли да гѣворимо по живѣмъ рѣѣномъ · а
 ми не вѣмо цѣ кѣмо како ли кѣмо · ѣлѣсти ꙗ тѣи работѣ и по 10
 ки начинѣ · и по кѣмъ ли · зато гѣтѣ ти на велико ѣѣанѣи пи-
 шѣмо како гѣнѣ и свѣлѣнѣи приѣтелю и ѡномѣи ѡмъ коѣ не добро
 почѣло и свѣрѣ по мѣтитѣ бѣде много молимо свѣтѣи ни твоѣ
 мѣтъ и наѣчи по ки кѣмо пѣтъ ꙗ тои ѣлѣсти и по кѣмъ и
 бѣи ви ѣмножи гѣтва. 15

† ꙗ · маѣи · ꙗ · ꙗ · лѣто

Русков концепат. — П, I, 270.

325. Дубровчани му јављају да су по ѣегову
 савету обеѣали Радосаву за ѣегов деѣ
 Конавала исто што и ѣему и много оче-
 кују од ѣега помоѣи да се то свѣрѣ.

(1421) 5 јуна

† Главномѣ и велможномѣ гѣнѣ сан'далѣ мѣтию бѣжѣмъ вели-
 комѣ воѣволи бѣсанскомѣ ѡмъ владѣиѣаго граѣ дѣбровника кѣза
 властѣи и ѡмъ все ѡпкине многолюбимо позѣравлѣнѣ · гѣнѣ ваша
 великостѣ моѣе добро знатѣ како ви гѣтѣ писасмо за дѣлѣ

конавали војводе радосава како је намамь послааь поклисара живка њ
миловикиа властелина нашега · а свѣтѣюки гѣтѣо ти за тои дълго-
ванье и цю намамь по твои мѣти ѡписа за то ѡписа во всемь
добѣ смо раздѣли · а сѣди да ти зна гѣтѣо за тѣи работѣ
иерѣ ѡговорисмо живкѣ ако хокѣ гѣнѣ војвода радосавѣ за не-
говѣ дѣлѣ конавли · ми мѣ хокѣмо дати · и ꙗкѣзи колико смо били 10
дали и ѡбѣтовали гѣнѣ војводи сан'далю · и такоже почтовати
га баѣннами како смо били вашои мѣти ѡбѣтовали · а сѣди
гѣне војвода по твои мѣти ти си билѣ · добро почело всѣмь
тѣмь работамь по мѣти бѣа и твои свѣхѣ глѣдамо ѡ гѣтѣ
ти иерѣ волѣмь бжиѣмь море ти се а и ꙗкѣмь пѣтемь тои не ѡпра- 15
висмо ни имасмо раздѣ по бѣсѣ и по вашои мѣти

† · ѣ · июня 8 дѣбровникѣ

Русков концепат. — II. I, 271.

326. Дубровчани му одговарају колико би пла- тили војводи Радославу за његову поло- вину Конавала

1421, 23 јула

† Главномѣ и велможномѣ гѣнѣ сан'далю милѣтию бжиѣмь вели-
комѣ војводи босаньскомѣ ѡ владѣицаа граа дѣбровника кнеза
властель и ѡ вѣсе ѡпкине многолюбимѣ поздравленье · почтено
пишѣне гѣтѣа ви примисмо и раздѣсмо цю намамь ваша мѣтѣ
пише за землѣ цю не дѣлѣ конавли гѣна војводе радосава и за 5
иерѣ дѣлѣ граа сокѣла да се с вашомь мѣтию зговоримо и
да ви ѡтворено нашѣ мисалѣ пишемо и да мѣти ви на спѣхѣ
ѡпишемо не да ви се могло 8 редѣ този дългованье свѣштити и
испълнити · и ѡцѣ пише гѣтѣо ви иерѣ не тамо поменаѣ ако ви
војвода реѣни попѣстиль намамь тои дѣлѣ конавли и полѣ граа 10
сокѣла хотѣлѣ ви ѡ насѣ помоки градѣ зидати или людѣми
или пѣнезѣми · и да се не ваша мѣтѣ трѣдила да тои наше дъл-
гованье · сѣ всакимь змиленье и достоинѣмь почтенье вели-
сти ви гѣтѣа ѡписѣмо · и наипрѣво пѣ ѡбоган нашега листа ·

смо ѡписали на ѡнѣ прѣви листѣ гѣтѣа ти и за вѣсе свѣтѣ 15
и почтени ѡговорѣ гѣтѣа ви чекасмо да по колиѣ гѣлѣ бѣи и
вашѣ велики раздѣ хотѣла и намамь пишѣте да ви ѡтворено
нашѣ мисалѣ за тои дългованье пишемо · еда се свѣши и испълни ·
ѡво великости ви како кѣ ѡномѣи комѣ се подѣба ѡтворисмо
срѣце наше и вѣсѣ нашѣ мисалѣ · и хотѣние · гѣтѣо ви добро 20
зна иерѣ сѣ вашомь великостью за тѣи иерѣ дѣлѣ конавли и
градѣ сокѣла и за цаптата и ѡбѣдѣ и цю је 8 долнои гори 8
конавала и 8 виталини и 8 всемь котарѣ конавалскѣмь цю је
било кнеза павла и цю је годи госпѣвалѣ и данѣ 8 този жѣни
и по томь мѣ синѣ војвода петарѣ · за вѣсе рекли смо били дати 25
ви гѣтѣа три десѣти тисѣкиа пѣнеѣ динари дѣбровѣ чѣцѣхѣ · и
полачѣ коѣ је кила нашѣхѣ властель вѣлкасовиѣ и баѣнинѣ коѣ
се кѣпи за три тисѣкиа пѣнеѣ · и петѣ сѣтѣ пѣнеѣ на всако го-
дице како се на пѣлно 8дрѣжи 8 записѣ за то биежѣомѣ 8чи-
ниѣне · а сѣди гѣне војвода говоримо · а ваша великость море добро 30
раздѣлѣтѣ · иерѣ једно јеѣ свѣтѣ за стварѣ цю чѣлѣкѣ сѣ чѣлѣкомь
постави · дрѣго јеѣ ѡсѣбно цю чѣлѣкѣ чѣлѣкѣ за любавѣ даа · и
поклони · ми смо ѡнѣди били мѣти вашои ѡноликѣи ѡбѣтовали
не толико и ꙗкѣи цѣне цѣкиа колико за великѣ любавѣ и до-
брога почѣла нашега · а толикии цѣкии и ꙗкѣмо ни петрѣ ни 35
војводи радосавѣ давали · да смисанѣ вашѣ чѣстѣи ѣкавѣ за
тои наше дългованье коѣ се море реки да је наше поавимо ѡтво-
рено ѡвакои · поколѣ бѣи хотѣлѣ и јестѣ с всевоѣмь радосавѣмь
8 јединѣ стѣвѣ и негѣ хокѣмо дати ѡсамѣ на десѣте тисѣкиа
пѣнеѣ и баѣине и петѣ сѣтѣ пѣнеѣ на годице како смо и колико 40
смо гѣтѣа ви дали за вашѣ половицѣ · а цю сѣ · ѣ · тисѣкиа
пѣнеѣ ѡстанѣ ѡ · ѣ · тисѣкиа пѣнеѣ правѣмо дан војводи радо-
савѣ колико ви се види ѡ тѣхѣ · ѣ · тисѣкиа пѣнеѣ а вашои мѣти
за любавѣ и за спѣнѣ коѣ ѡ васѣ војвода радосавѣ прѣси
8ставите колико ви се види иерѣ је наша мисалѣ и ѡкалѣченье 45
8 всемь стрѣтитѣ · ѣ · тисѣкиа пѣнеѣ и баѣине и петѣ сѣтѣ пѣнеѣ на
годице · и хокѣмо га приимѣ за нашега слѣтѣкога и почтѣнога
властелина и вѣкѣника граа нашега · молимо ти гѣтѣо бѣдѣ мѣтѣ
направи с војвоѣмь реѣнѣмь како да бѣде свѣхѣ томѣи дълго-

ванню · а кинѣ да се раздѣлкѣ свѣтло · с ѣвѣтомъ како смо били 50
направнѣ съ гѣптвомъ ви имамѣ с нашѣ власть и гѣпто рѣ-
нѣ неговѣ полѣ жѣне и градѣ сокѣла а на вашон половици
граѣ сокола за кою наамѣ пишете юрь ю наамѣ не бранишѣ ·
захвалiamo гѣптвѣ ви · а тои кѣ бити вѣсе по згоди · а видѣ
онѣ градѣ сокѣла мало је вѣданѣ вѣзѣ жѣне · а на трѣдѣ гѣпта 55
ви много захвалюемо · и шчѣ молимо за добрѣ свѣхѣ поради
нека се залѣ члѣбѣкѣ неприятель вашѣ и нашѣ шчѣли а добри нека
похвале и рекѣ цю славни воєвода сандаљ ѣвѣтова своимѣ до-
бѣмѣ приятелѣмѣ почтено имѣ и вѣрѣно изъкрыши · и молимо ви
гѣпто за тои за вѣсе ѣвѣпиши ни и свѣтѣи цю ти је мѣтъ и 60
бѣ ви ѣмножи гѣпта.

† · Кѣ · люля с дѣбровникѣ 1421.

Русков концепат. — II I, 272

327. Дубровчани га опуномоћавају да он сврши с војводом Радославом куповину Конава- ла и одређују цену коју му може дати.

1421, 31 јула

† Главномѣ и велможномѣ гѣнѣ сан'далю мѣтнѣ бѣжнѣмѣ вели-
комѣ воєвоѣи босанскомѣ ѣвѣ владѣцаго граѣ дѣбровника кнеза
властель и ѣвѣ вѣсе шчѣкине многолюбимѣ позараванѣнѣ · пиѣниѣ
гѣпта ви примисмо и раздѣлкѣсмо · и наипрѣво цю пише гѣпто ви
за трѣдѣ вашѣ и мисалѣ и велико посилаѣнѣ и трѣгѣнѣнѣ добрѣхѣ 5
люди гѣпта ви за ѣвѣи наше дългованѣнѣ · гѣне воєвода томѣи
всемѣ несмо становити и правимо колико не бѣ хѣтѣлѣ и неста
сѣ гѣномѣ воєвоѣмѣ радосавѣмѣ с братѣстви и ѣдинѣствѣ по
твоѣи ти си билѣ вѣсемѣ томѣи дългованѣю добро почело и свѣрѣа
бѣжнѣмѣ волѣмѣ и ѣашомѣ мѣтнѣю морете бити юрь свѣтѣ ви 10
домо јеѣ велика любавѣ и приятельство коѣ је мѣгю наамѣ нека
бѣде похвалѣено ними · видѣкѣ и чѣюкѣ гѣпта ви настоѣанѣе за
тѣи нашѣ дългѣ кои се море ѣти да је вашѣ · а ми вѣзѣа и сѣди
гѣптѣ ти јесмо много захвалѣвали и захвалюемо бѣ ви је море

добрѣмѣ платити и цю пише гѣпто ви юрь је гѣнѣ воєвода ра= 15
досавѣ вашон мѣтнѣ ѣвѣкѣтовалѣ послати влатка крѣстѣмѣнина и
кнеза бранила ѣвѣ тѣде да проидѣ к наамѣ и за ѣвѣи дългованѣе
имаюкѣ власть на пакно с вашомѣ мѣтнѣю и с нама пѣнѣ рѣдѣ
ѣчинити али је сѣде влатко с гѣна краля посланѣ кѣди · се ѣвѣ тѣде
врати тои кѣ бити гѣне воєвоѣа вѣсе да би с добри часѣ · ми 20
смо вѣзѣа неговѣ славнѣ посальбинѣ почтено и с мѣрѣѣмѣ при-
мали и ѣвѣрѣвали · и напѣдѣ бѣа моле · и шчѣ цю пише гѣпто
ви юрь ви ѣвѣ тѣда людыѣ поговараю · праве да ви кѣ дати гѣнѣ
воєвода радосавѣ власть с нама за ѣвѣи полѣ граѣ сокѣла не-
говѣ с нама направити · а нѣгда ви праве · да кѣ чинити стварѣ и 25
за свои дѣлѣ конавѣи · ѣсвѣкѣнѣ цаптѣта за толико за колико
је била ваша мѣтъ ѣчинила · а нѣгда рекѣ и ѣвѣи кѣ приложити
да лѣкѣ онѣ и вашон мѣтнѣ лѣпо порѣчѣе · нѣ ако ѣчини с нама
за вѣсе и за полѣ граѣ сокѣла и за конавѣи с ѣвоѣмѣ и сѣ
цапѣ|тѣтомѣ и цю је с дългонѣ горѣкѣ и с виталини неговѣхѣ 30
прѣвѣхѣ и неговѣи данѣ било како је била ваша мѣтъ за то с
нама записала и ѣвѣкѣтѣ поставила · ѣвѣ наасѣ ви рада ваша мѣтъ
чѣти како правимо да ѣгодѣбѣ тамо с воєвоѣмѣ ѣчините на
тои великости гѣпта ви ѣвѣписѣемо и правимо · ако воєвоѣа да
намѣ свою полѣ граѣ сокѣла и свои дѣлѣ жѣне конавѣи сѣ кѣмѣ 35
како згора пише и сѣ людыѣи и мѣгѣми и котарѣмѣ како се
ѣдрѣжи с ѣвѣомѣ вашѣмѣ пиѣниѣю за то хѣкѣмо мѣ дати за вѣсе
ѣсамѣ тисѣкѣа дѣкѣтѣ и полѣчѣ коѣ је била нашѣхѣ властель
ѣвѣкасовнѣкѣ · нарисѣвѣ и направивѣ како смо вашон мѣтнѣ били
рекли и бацѣнѣ коѣ се кѣпи с нашѣи жѣпи за три тисѣкѣ 40
пѣпѣѣ и пѣтѣ сѣтѣ пѣпѣѣ на годиѣе · и хѣкѣмо га примити и по-
любити за нашега слѣтѣкога и почтѣнога властѣлина и вѣкѣника
граѣ нашего · а цю је ѣстанѣкѣ двѣкѣ тисѣкѣ дѣкѣтѣ ѣвѣ десѣтѣ
тисѣкѣа дѣкѣтѣ цю вѣкѣмо гѣптѣ ти ѣвѣкѣвали били · теи двѣкѣ ти-
сѣкѣ дѣкѣтѣ за спѣнѣзѣ и за любавѣ гѣптѣ ви да вѣдѣсѣ · и ако 45
ѣистѣ моглѣи с воєвоѣмѣ радосавѣмѣ за манѣ ѣвѣ ѣсамѣ тисѣкѣа
дѣкѣтѣ направити · и ѣвѣи нека ви кашѣ мѣтнѣ била · цю ви за
ниже ѣчинилѣ · и ако ви гѣнѣ воєвода хѣтѣлѣ изѣти сѣвѣ цапѣ-
тѣтѣ и ѣвѣодѣ · а за ѣстѣло зѣмѣе и полѣ граѣ сокѣла с нами

чинити · г·не воєвода ѿговарамо ѿ томъ иє мѣчно и незгодно 50
зговараніє и чинієніє ієрь би ѿнои наамъ прѣчало и на пѣтвѣ
всакъ часъ било и не би съединієно с нашімъ котарѿмъ · и ѿпрѣ
цю пишеѣ ако би кою по заѣхъ людехъ инѣ мисалъ смисалъ
воєвода радосавъ и не хотѣлъ ни ѿ цантатъ и ѿбодъ ни ѿ
свои дѣла конавли говорити а за полъ граѣ сокѿла нєгова дѣла. 55
ако би хотѣлъ зчинитъ с нама · за тои пише ваша мѣтъ ієрь би
хотанъ ѿ наасъ чѣсти бисмо ли кою помокъ зчинили или нємѣ
или тѣбѣ · г·не воєвода на то ѿговарѣмо · а видѣсмо и прѣво
писали вашои мѣти · ѿни градъ на ѿномъ каменѣ безъ жѣне
мало іє вѣданъ · а добро зна ваша мѣтъ како си наамъ ѿбѣтанъ 60
за нѣ · нѣ нека ѿнои дѣла не ѿстане наамн · правимо ако га даа
и словоди и записа гѣтвѣ би како да би вашъ влаѣи и потѿмъ
даде га гѣтво би наамъ з наше рѣке и ѿвласть нашѣ · дати би
хочіємо гѣтвѣ три тисѣкіє пѣпѣѣ динара а тои да би вѣде за
ѿнои цю вамъ помоѣи проси · ако ли га наамъ даа безъ жѣне 65
како іє рѣчно дати мѣ кіємо двѣ тисѣкіє пѣпѣѣ а вашои мѣти
тисѣкію пѣрѣпѣѣ за любавъ · а за богдана мѣржикѣ цю пише ваша
мѣтъ еда бисмо могли ш нимъ ѿвѣ дѣлъ направитъ ієрь би
гѣтвѣ ти драго било · г·не воєвода ми смо би и прѣіє писали
за нєгово к наамъ пришѣстїє ако и сѣде даіємо вашои мѣти 70
знати ієрь іє с ѿкомиѣн ѣчию дошлѣ к намъ · говоре властєлє за
вѣсе тои дѣлгованіє г·нѣ воєвода радосавъ ѿставилъ іє на г·на
воєводѣ сан·далѣ ш нимъ говорите · зато г·нѣ ѿговарамо како
згора пишемо и вѣзѣа смо писали · гѣтво ти било іє ѿ прѣвога
чєла всємѣ томѣи дѣлгованію докро и красно почєло плѣно зѣа 75
нѣє имамо и сѣ вашѣмъ велѣмъ трѣдѿмъ вѣзѣ коієга нѣ · да
вѣде своимъ добѣмъ приѣтеліємъ добра свѣрѣха паачє молимо
многомилиєно како г·на и сѣрѣчнога приѣтелѣа и ѿпрѣ потрѣднѣте
се еда бѣъ зчинн и твоѣа мѣтъ доврѣ свѣрѣхѣ ієрь кади се сѣ
работє такои слѣчнє морє би се и бѣъ би змножи гѣтва 80

† ·лѣ· люли лѣкто рѣжѣствѣ хрѣтѣ · ѣ·8·кѣ· лѣкто.

Русков концепат. — П. I, 273.

328. Дубровчани му захваљују на заузимању
код краља за њихову ствар, и обећавају
да ће га по његову савету „почтовати“
кад се буде крунио.

(1421), 26 августа.

† Главномѣ и велможномѣ г·нѣ сан·далю мѣтнѣ бжиѿмъ вели=
комѣ воєводи босанскомѣ ѿ владѣѣаго граѣ дѣбровника кнеза вла=
стєлѣ и ѿ вѣсе ѿпкине многолюбиво позѣравлєнїє · гѣтво да би
зѣна пише наамъ нашѣ властєлинѣ и поклєсарѣ кнезѣ никѣлинѣ г·нѣ
дѣликѣ гѣтва би великѣ нескровнѣ любавъ и сѣрѣчанѣство конє по 5
вашои мѣти иматє к наамъ своимъ приѣтелѣмъ и како стє се
много потрѣднѣи при г·нѣ краљу и вѣсемѣ рѣсѣгѣ за ѿправе наше
много хвале се · и тои разѣмѣвѣ не би наамъ изѣново нѣрь по
вашои мѣти нєстѣ наамъ вѣзѣа било и зато многосмѣрно и мѣтнѣ
великѣсти гѣтва би захвалєсмо и захвалієсмо како г·нѣ и сѣрѣч= 10
номѣ приѣтелю · а ми вѣзѣа за всакє наше работє по зѣфанію пи=
шемо и свѣтѣшемо гѣтво би и ѿво цю намъ ѿвѣише никѣлинѣ
писа како мѣ нє гѣтво би рекѣа да сѣ великомѣ зѣнѣлѣстю и
трѣдѿмъ могли стє навєсти г·на краљѣа да тои испѣлни и да
намъ пише да бисмо га почтовали нѣ не сѣда нѣ кѣди се вѣде 15
крѣнитъ г·нѣ како смо биѣи рекѣи вѣнѣ смо вѣсе вѣрѣшили цю нє
наасѣ гѣтво би свѣтѣвало и тои хочіємо по вашємъ свѣтѣ зчинитъ
и на всємъ би много захвалієсмо гѣтвѣ · и бѣъ би змножи гѣтва.

† ·кѣ· аѣгѣста.

Русков концепат. — П. I, 276.

329. Дубровчани му се жале да је Бранко кнез
војводе Радосава из Сокола напао на
кућу њихова кнеза у Конавлима на Љу=
тој, и опљачкао је.

(1422) 26 фебруара.

† Главномѣ и велможномѣ г·нѣ сандалю мѣтнѣ бжиѿмъ великомѣ
воєводи босанскомѣ ѿ владѣѣаго граѣ дѣбровника кнеза властєлѣ

и ѿъ все ѿпкине многолюбиво поздравленъ · глане воєвода по великѣ ѡфанью пишемъ великости ви како къ срѣчнѣ и добромѣ ѿвѣтникѣ и приѣтелю коєга ви не наамъ бѣъ по своєи сласткоєи мѣти како ѣ стоѣни на покладѣ ношню кнезь воєводе радосава и-сокола пославъ юнаке и-сокола прикѣнивѣ селанѣ ѿколнѣхъ нѣхъ люди · теѣ посла немѣтиво и напѣсти на кѣкю кнеза нашега · ѣ конавлаѣ и с велицѣмъ напѣмѣмъ ѿ кнезѣ кѣкю разбише и похѣстише все цю ви ѣ кѣки пратежи и иманъѣ кнежа и неговѣхъ юнака и на тѣмъ бише да кнеза нашега ѣвию · ако ви се ѣ ѿнѣ часѣ не ѣклониѣ · а ѿвон чѣвъ много се почѣдисмо нѣрѣ се не чѣнемо криви ѣ ничемъ гланѣ воєводи радосавѣ ни неговѣмъ кнезовомъ ѣ соколѣ · а прѣво не хотѣсмо гѣтвѣ ви писати дѣри до истине не разберемо да єто смо били писали кнезѣ гѣтвѣ ви ки не ѣ соколѣ да ни ѣвѣжаѣба за тои и ѿнѣ наамъ ѿписѣне како кѣ ваша мѣтъ ѣ неговѣ листѣ видѣтъ кои ви ѣнѣтарѣ сега посиламо а и по инѣхъ гѣтвѣ ви хотѣе тогѣе разѣмѣтъ зато ѣмѣлно молимо како добра и краснога ѿвѣтника како ви не болѣ бѣъ наставилѣ пожаи недрогѣсть нашѣ и наамъ недовоѣно ѣчиненъ.

† · кѣ · фѣрваѣ

330. Кнез Сандаљев Радич из Сокола одговара да није чинио зла њихову кнезу у Конавлима.

(пре 25 фебруара 1422).

Copia de la litera de lo conte de sochol mandata la litera a sandagl.

ѣ всемъ почтенѣмъ и племенитѣмъ кнезѣ и сѣдинамъ и властѣлемъ граѣ дѣбровника ѿ радича и-сокола воєводе санѣдалѣа слѣге смѣрно поклоненъе како гланѣ господа разѣмѣхъ цю ми писасте ако вихъ жилѣ мѣтиво с вашѣмъ кнезѣмъ такои ми воєвода санѣдалѣа вели · а зла нѣсѣмъ ѣчинилѣ нѣрѣ ми гланѣ не вели · господа нѣсѣмъ изнашаль да ви цю било до кнеза палка · бранкѣ ни радосалию влашню коликоно и до ѿнѣхъ-си коє ѣзеше лѣтѣсь на лютѣи ваше слѣге ѣ ноки · тогѣе смѣ писалѣ воєводи санѣдалѣю како вашѣи мѣти писа радманѣ богетикѣ и бѣъ ви ѣмножи гѣтвѣ

Русков концепат и препис. — П. I, 280.

331. Дубровчани му пишу да су се на Бранка жалили и војводи Радославу и да им је одговорио да је то учињено без његова знања и наредио је Бранку да поврати узето, али он неће.

1422, 14 марта.

† Главномѣ и велможномѣ гланѣ санѣдалѣю мѣтию бжѣѣмъ великомѣ воєводи босанскомѣ ѿ влашцаго граѣ дѣбровника кнеза властѣлѣ и ѿъ все ѿпкине многолюбиво поздравленъ · и прѣво великости ви писасмо како бранко и-сокола сѣ граѣцаци ѣчинилѣ квари и прирокѣ кнезѣ нашемѣ на конавли и како мѣ домѣ похѣстише · и разѣмѣсмо цю намѣ за то гѣтвѣ ви ѿписѣи и много захвалисмо како любимоѣ приѣтељу и добромѣ ѿвѣтникѣ нѣрѣ по всехъ дѣлехъ видимо да насѣ гѣтвѣ ви любѣи и нашѣи квари и ваѣинѣи нѣкѣте ради колико вашѣи · а сѣди нѣѣѣ пишемъ великости ви нѣрѣ смо били и воєводи радосавѣ за тои писали и ѿнѣ наамъ ѿписѣи кажѣки да мѣ нѣкѣ драго било ѿнѣи бранково ѣчиненъе зло ни да нѣ ѣ неговѣ вѣстѣ и да не писалѣ бранкѣ да врати все цю не ѣзелѣ и ако ви нѣкѣ вратилѣ да мѣ спѣшно дамѣ ѣзнатѣ а и ми такогѣе писасмо бранкѣ и ѿнѣ не хотѣе ни како ницѣѣѣ повратитѣ · а ми гланѣ воєвода ѿнѣи влашнѣе и кнеза ѣнѣмъ дрѣжимо подѣ крилѣмъ и ѿварованъѣмъ гѣтвѣ ви ѣмилимо молимо · како ви не болѣ бѣъ наставилѣ за тѣѣѣ приѣтељѣе промисли како кѣмо моки с мирѣмъ ѿ тѣхъ граѣцакѣ ѿнѣдѣ стоѣтъ

† · дѣ · марта · ѣ · 8 · и · кѣ · лѣтѣ

Русков концепат. — П. I, 284.

332. Дубровчани му јављају да Бранко неће да врати отете ствари, јер вели да је то учинио по заповести војводе Радосава; моле га да с Радосавом уреди ствар око града Сокола, јер овако не може остати.

1422, 31 марта.

† Главномѣ и велможномѣ гланѣ санѣдалѣю мѣтию бжѣѣмъ великомѣ воєводи босанскомѣ ѿ влашцаго граѣ дѣбровника кнеза

властель и ѿ все ѿпкнне многолюбиво поздравленне · красно и
 многопочтено пиенне великости ви примисмо и разсмѣсмо · и
 наипрво како си по твои мѣти слаа къ конвои радосавъ за
 ствари кон намъ више зчинене сѣпротѣвъ правдѣ и за градъ
 соквалъ · и за ѿнои цю не ззето кнезъ нашемъ на конави · и ѿнъ
 бѣше послаа гѣтвѣ ви своѣга слѣгъ и радѣна кръстынина ѿ-
 повѣдане · и наипрво ерь ѿнои зло зчиненне нѣ ш неговомъ
 волѣмъ зчинено ни кѣстью неговѣмъ паче не рекаа да все врате 10
 и вракено не · гѣне воѣвода и намъ ти не такогѣ писала · али до
 ѿвоган часа нѣ вракено ни ѿпралено ницо · паче чѣнемо по
 людехъ · ерь все цю не вито ззето да не все к немъ понесено нѣ
 не вѣмо до истине не ли такои али нѣ · да ако не такози много
 ти не наамъ недраго · а за градъ соквалъ цю пише ваша мѣть 15
 ерь мѣ сте послали говоре да с нами кон годѣ редѣ зчини · а или
 да кѣте ви свою половицѣ тоган граа растаѣки ерь ви га редѣ
 дрѣжати нѣ по колѣ си ино наамъ даль а ѿнъ по тѣхъ рѣнѣхъ
 людехъ зато бѣше гѣтвѣ ви ѿгворѣ зчинилъ како да ви ваша
 мѣть и наамъ послаа · да бисмо ми ззели ѿнѣи полъ граа со- 20
 кола з нашѣ рѣкѣ · а да зчинимо нѣкѣ твѣрѣгавъ мѣгю наами до
 колѣ се ѿ ино згодѣа мѣгю нами зчини · и на томъ како имъ не
 гѣтвѣ ви вашѣмъ велѣмъ разсмѣмо ѿгворило · ерь ѿни по прѣ-
 вѣмъ ѿбѣтѣ люди нихъ нѣсѣ зчинили · а за градъ соквалъ ти
 исполнице · да нѣ с никимъ дѣбровникъ дрѣжалъ ни чинилъ · мнѣ 25
 ерь неке ни сѣди и како не нимъ ваша мѣть рекаа ерь зато ви
 некѣте к наамъ послати нѣ да се ѿни смисливъ цюно кѣ бит ·
 теѣ да ѿни пошлаю ако ли нете к намъ послати · а ѿни именѣ-
 вавѣше каконо кѣ бит да пошлаю гѣтвѣ ви · а ваша мѣть пакѣ
 хокѣ к наамъ дослати · гѣне воѣвода · все нихъ рѣчи и почтено на 30
 всемъ ваше ѿгворенне ѿ всемъ разсмѣсмо · ино ни инако не мо-
 ремо се · домислит се видѣвши вашъ велики трѣдѣ и високи и
 велики разсмѣ и ѿ всемъ разсмѣсмо и почтено ѿповѣданне
 ваше за насъ кон все наамъ изъновъ нѣ нѣ ѿ давнѣхъ вѣрменъ
 по твои мѣти не · много и многосмѣрно и змилено на темъ за- 35
 хвалисмо и захвалюемо великости господства ви како гѣнѣ и сѣач-
 номъ приателю и ѿбѣтникъ · вѣъ ви не море добромъ платит ерь

нимъ сте почте за все ѿгворѣ зчинилъ и за неговъ дѣла граа и
 конави гѣтвѣ ви зѣжѣвано не с наше стране кога не наша мисала
 и зато ако ѿни гѣтвѣ ви пошлаю или зпишѣ а ваша кѣ мѣть 40
 наасъ зѣжѣвати ако ли пакѣ к намъ пошлаю а ми кѣмо гѣтвѣ
 ви ѿнъ часъ дати ззнати ерь безъ свѣта гѣтвѣ ви до сѣда
 нѣсмо чинили и напѣдѣ не мислимо · бѣш и великости ви прѣпо-
 рѣчаме теи работѣ · ерь си по твои мѣти прѣво добро почело
 било · бжнѣмъ волѣмъ не да и свѣха бѣдѣш и бѣде писанъ ѿвѣ 45
 листъ доидѣ к наамъ книгоноша нашъ конга бѣхомъ послали
 кнезъ бранкѣ на соквалъ за ѿнои цю не ззель и не хотѣ ни ѿ-
 писати · пааче зпрѣчи и рѣч некую вратити ницѣмъ · ерь цю годѣ
 смѣ зчинилъ по заповѣди гѣна монга зчинилъ смѣ · зато гѣне
 воѣ (!) великости зспоменѣмо · ерь зна ваша мѣть како ви не 50
 ѿбѣтвала и писала а и намъ такогѣ ато на ничемъ не ста-
 тере ти не наамъ недраго

† · ѿ · марта з дѣбровникъ · чѣ · и · кѣ ·

Русков концепат. — П. I, 286.

333. Дубровчани му одговарају да ће га изве- стити ако им Радослав пошље посланика да преговара.

1422, 22 априла.

† Главномъ и велможномъ гѣнѣ сандалю мѣтию бжнѣмъ вели-
 комъ воѣводи косанскомъ ѿ владѣраго граа дѣбровника кнеза
 властель и ѿ все ѿпкнне многолюбиво поздравленне · почтено
 пиенне гѣтвѣ ви примисмо и разсмѣсмо цю наамъ ваша мѣть
 зписа за ствари воѣводе радосава с нами и како је билъ дослаа 5
 гѣтвѣ ви радашина а говоре ерь кѣ послати к намъ своѣ добре
 люди съ всемъ истинѣмъ и ако кога иколика подова бѣде да не ка-
 шимо малѣ ствари ради ѿноган дѣлга почтенѣга развѣнти · гѣне и
 наипрво · гѣтвѣ ви много и много захвалюемо на вашемъ сѣача-
 номъ трѣдѣ кон примашъ за наасъ и на добромъ свѣтѣ и зпи- 10
 тованю · вѣъ ви не море добромъ платит а ми до сѣде нѣсмо

нищоѣ ѿ тога дългованья чинили и напѣдѣ не мислимо чинит
безъ свѣкта гѣтѣка ви · а ѿни докри людые ако дондѣ бѣдите
добро дошли · а дошѣ · ако цю намѣ за тѣи дългованья зыговоре ·
хочемо ѿ всемъ гѣтѣсѣ ви дати ззнати и бѣѣ ви змножи гѣтѣка 15

† · ꙗꙗ · аꙗла · ꙗꙗ · и · ꙗꙗ · аꙗто

Русков концепат. — П. I, 289.

**334. Дубровчани му одговарају да су предали
његову посланику сребрне судове, и пре-
поручују му кад буде на станку у Босни
да проговори, ако устреба, о нападу на
кућу њихова кнеза у Конавлима.**

(1422) 9 маја

† Главномъ и велможномъ ганъ сан'далю мѣтию бжнѣмъ вели-
комъ воеводи босанскомъ ѿ владѣщаго граа дѣбровника кнеза
властель и ѿ все ѿпкине многолюбимо поздравленье по дрѣгѣмъ
листѣ гѣтѣсѣ ви писасмо за сѣдове гѣтѣка ви за сѣдове сребрне по
коѣ посласте да не дамо приписавъ похваликю слѣзи гѣтѣка ви да
ви нхъ донесе и дали мѣ нхъ смо · а сѣди гане воевода за пѣть
коѣ пишете нрѣ ви не поити з рогнѣ на станакъ · молимо бѣа да
ви ви з докри часъ пошѣтѣне и вракѣнѣне ваша великостъ добро
зна волю и мисаль и велико зѣванье коѣ имамо з гѣтѣка ви за
всакоѣ наша дългованья · и зато змиленно молимо вашѣ мѣтѣ 10
тамо бѣдѣки ако потѣба коѣ бѣде како ви не болѣ бѣѣ наставилъ
за нашѣ чѣтѣ и добро кѣкѣ наше бѣди и за недѣлѣнѣ коѣ не
нашемъ кнезѣ зчинѣна з конавли · ако ви не мѣти видѣтѣ коѣ
споменѣ зчинит · нека гѣа рѣсѣжка виде · нрѣ не недрагостно цю не
твоимъ приателѣмъ зчинѣно и цю ви бѣде мѣтѣ а ви кѣте дати 15
намѣ ззнатѣ.

† · ꙗꙗ · мадина.

Русков концепат. — П. I, 291.

**335. Дубровчани му одговарају да ће по његову
савету послати два посланика краљу Твр-
тку и два њему.**

1422, 6 октобра

† Главномъ и велможномъ ганъ сан'далю мѣтию бжнѣмъ вели-
комъ воеводи рѣсага босанскаго ѿ владѣщаго граа дѣбровника
кнеза властель и ѿ все ѿпкине многолюбимо поздравленье · гане
воевода славно и многослатко любезнико пиѣние гѣтѣка ви при-
мисмо и разѣмѣсмо краснѣ и нескровнѣ любавъ и сѣрѣчно свѣто-
ванье гѣтѣка ви а кѣ сконмѣ приателѣмъ како не вѣзѣа вашѣ
почтени наѣкѣ билъ · и по томеи мѣтивомъ свѣтѣ и призвавъ име
хрѣта бѣа нарекосмо · ꙗꙗ · наша сѣрѣчнѣ братѣю властеле и поклисарѣне
пѣсѣвѣтломъ ганъ краљу твѣртѣсѣ и такогѣ дрѣга · ꙗꙗ · наша власте-
лина великостѣ гѣтѣка ви коѣ ѿвои ако бѣѣ допѣсти · з скоѣ ми- 10
слимо не ѿѣправитѣ и ѿѣредитѣ · и ѿволикѣи говоримо великостѣ
ви з насѣ бѣа моле · зѣраво не кѣ всѣмъ и цю не било властель и
пѣкѣ · вѣсе не вратило се и неѣ з градѣ · а ѿвози зписасмо вашѣи
великостѣ нрѣ вѣмо по твоимъ мѣти да кнѣшѣ вѣсѣлѣ бит.

† · ꙗꙗ · ѿтѣврѣна · ꙗꙗ · и · ꙗꙗ · аꙗто

15

Русков концепат. — П. I, 293.

**336. Сандаљ одговара Дубровчанима да при-
стаје на њихов суд у спору о некој постави**

1423, 17 априла

† Почтенѣмъ кнезѣ и властель и вѣсои ѿпкини властелѣмъ дѣбро-
вачѣцѣмъ ѿ воеводе сан'далѣ · листѣ ваше почѣтѣне приѣззи
примихъ и разѣмѣхъ цю ми пишете · вамѣ много захвалю · како
сѣрѣчнѣмъ приателѣмъ на почтѣнои приѣззи и распѣтанью · да
ако ви се цю ѿ люди зѣнало на зѣмѣи ѿ бѣа се не море зѣ- 5
ити · да ви ти болѣ вѣсте вашего властелина · з томѣ дѣлѣсѣ како
бѣде рѣте и клѣтѣ · а таи постава по чинѣ нѣ постапѣно ни не
ѿни право кѣпиѣ ки ю не ставилъ · да ми вашего сѣда не порѣ-

чемо ни кјемо пореки ни се море пореки наамъ н за право ѿъ васъ
 ѿ вакъхъ дѣлехъ и бѣхъ ви дрѣжи ѿ почтенью 10

fo scritto de voievoda sandagl per grubcho popovich adi 17 aprile
 1423 et la carta fo data a ser zoan m de zrieva.

Русков препис. — П. I, 297.

337. Уговор о миру између војводе Сандаља и Млечана о граду Котору.

1423, 1 новембра у Благају.

† Ми господинъ сандаљ, велики војевода босански, желѣюћи, како
 е вазда било ѿ наше воле и памети и напреда¹ веле реће, ѿдѣ-
 лѣчисмо² показати да лѣбавъ и едињство, пригазанъ и добри миеръ
 бѣде међъ нами и ѿвозможи наша братија и кѣћа наша и с прѣ-
 свѣтлимъ и ѿвозможимъ господиномъ господиномъ франческомъ
 фоскари и по божишми милости достонни дѣжъ внѣтачки, и ѿпѣ-
 внѣтачке, за кою стваръ дохѣдећи намъ на памети, да племенити
 моужь господинъ иванъ чорѣжи, почтени поклисаръ реченога прѣ-
 свѣтлога господина дѣжа и ѿпѣвне внѣтачке, лани три крѣ-
 виль е прѣд нами и под листомъ ѿдѣ вѣрованъа господне³ по 10
 поздравленью и ѿбѣланью намъ речене⁴ за изгѣбленье, кое смо ми
 имали ѿдѣ града котора, кои е дошаѡ ѿ рѣке реченога господина
 дѣжа и ѿпѣвне внѣтачке, намъ рече, да речени господинъ дѣжъ
 и ѿпѣвна внѣтачка речени градъ которъ ние казель за имити веће
 госпоцтво, да имиюћи милосрѣдне за рѣчь и похвѣрине, кое ѡномъ 15
 градѣ чинаше баѡша срацимъкровиѣхъ, кои биеше непригѣтель рече-
 ного господина дѣжа и ѿпѣвне внѣтачке, и за многе ние разлоге
 по реченомъ⁵ послаѡ намъ разѣмно речене казель градъ которъ
 молећи насъ, да би намъ било ѡгодно, за лѣбавъ реченога госпо-
 дина дѣжа и ѿпѣвне внѣтачке ѡчинити добро сѣсѣцтво реченомъ 20
 градѣ которъ и подложнимъ и квернимъ неѣа и неговъ которъ, и

1. У Гл. напреда. — 2. ѡдлоучили смо. — 3. те речи: ѡ не.
 4. рече не. — 5. реченомъ.

дрѣжати пѣте, да тѣрме понѣдѣ правимъ пѣтемъ градѣ которъ, а
 не ѿ дѣбровникъ, и да ѡне дѣ которане кое имамо за талиѣе ѿдѣ
 ѿпѣвне которъске, ниехъ слободно за лѣбавъ господина дѣжа и
 ѿпѣвне внѣтачке да бисмо пѣстили, ѿбѣлавајући намъ речени по- 25
 саѡ, да речени господинъ дѣжъ и ѿпѣвна внѣтачка давала би и
 чинила би давати намъ всако годице ѿдѣ-охѣтка ѿдѣ коморе
 ѿдѣ соли которъске дѣкѣтъ ѣ сѣтъ златиѣхъ, за кое ствари по
 ѡби страни многе рѣчи речене ѿ ѡно вѣрѣме сложенье ние свѣршенье
 заедно не ѡчинисмо, да заѣо сада речени господинъ иванъ чорѣ- 30
 жи, поклисаръ реченога господина дѣжа и ѿпѣвне внѣтачке, при-
 шаѡ е прѣдѣ госпоцтвомъ нашимъ с листомъ ѿдѣ вѣрованъа рѣ-
 ченога господина дѣжа и ѿпѣвне внѣтачке, кои по поздравленью
 и ѿбѣланью намъ ѡчинена все зѣгара речене ствари и многе ние
 ствари намъ разѣмно рече, молећи насъ, да би намъ било драго 35
 ѡчинити воѡѡ реченога господина дѣжа и ѿпѣвне внѣтачке по пѣтъ
 и ѿбѣланье зѣгара речене, ѿбѣлавајући намъ момѡ ѣ сѣтъ дѣкѣтъ
 ѡнен кѣће, кое ми есмо имали ѿ которъ, намъ слободно чинити
 ѣе дати по пѣтъ, да нѣ и ѿдѣ не моремо ѡчинити воѡѡ нашѡ. и
 добро да видимо и знамо. тои да естѣ с мане почтенъа наше 40
 великости, да ѿбраѣајући паметъ нашѡ, колико смо приправни и
 напреда веле реће приправни ѡчинити ствари, ке сѡ ѡгодне рече-
 номъ господинѡ дѣжѡ и ѿпѣвни внѣтачки, и поминѣајуће велике
 трѣде, кое е имаѡ и трѣпиѡ за теи ствари речени господинъ иванъ
 чорѣжи поклисаръ, кои ѿ различна вѣрѣмена веле крѣтъ е биѡ прѣдѣ 45
 нашимъ госпоцтвомъ, много насъ е приправни ѡчинити ѡнен ствари.
 кое намъ е рекаѡ и ѡднѣти ѿдѣ памети наше изгѣбленье града
 котора, за кою стваръ по ѡбе наше ѡтворене листѣ ѿбѣлавамо ѡ
 ние божие реченомъ господинѡ иканѡ чорѣжи, поклисарѡ реченога
 господина дѣжа и ѿпѣвне внѣтачке, да мии и ѡвозможа братија 50
 наша и кѣћа наша са всѣмъ нашимъ госпоцтвомъ хѣѣмо имити
 лѣбавъ и едињство, пригазанъ и добри миеръ с реченимъ прѣсвѣ-
 тлимъ и ѿвозможимъ господиномъ господиномъ франческомъ фос-
 кари, по божишми милости з достоннимъ дѣжемъ внѣтачкимъ, и

6. мимо. — 7. кожии.

опћиномъ вѣтачкомъ, ѡбѣћавамо и хоћемо, да тѣрме и карвани 55
 босаньске и всаке ине карване да имъ е слоботѣщина, да могъ⁸
 поити ѡ которъ и индѣе, кѣдѣ⁹ имъ е ѡгодно, за нихъ користъ,
 како сѣ и прие ходили, и да по инеданъ поутъ и законъ по насъ
 ни по едномъ нашемъ не вѣдѣ ѡсловани ѡ нашемъ госпоцтви, него
 ѡне ѡ нихъ слоботѣщинѣ са всакимъ нихъ благомъ ходећи, стећи¹⁰ 60
 и враћаюћи се градѣ которѣ и индѣе, гдѣ вѣдѣ хотѣти, пѣстити
 ћемо и чинити ћемо пѣстити, плаћаюће¹¹ ѡне тѣрме правѣ царине
 и тръговине, ке се плаћаю по инихъ по нашемъ госпоцтвѣ, а тои
 да всаки зна, хоћемо дати видѣти по нашемъ госпоцтвѣ · да ѡне
 тѣрме и карвани могъ⁸ поити ѡ которъ и индѣе, гдѣ хоте, своимъ 65
 благомъ и тръгомъ како смо згора рекли, и да хоћемо ѡчинити
 добро сѣсѣцтво градѣ которѣ и всѣмъ¹² мѣстомъ и градомъ ре-
 ченога господина дѣжа и опћине вѣтачке и всѣмъ нихъ под-
 ложнимъ грађаномъ¹² и вѣрѣнимъ нихъ доходећимъ ѡ наше го-
 споцтво, и нимъ ћемо ѡчинити правдѣ и чинити ѡчинити, нимъ 70
 потрѣбѣюћи · за кое ствари речени племенити мѣжъ иванъ чорѣжи,
 поклисаръ реченога господина дѣжа и опћине вѣтачке по моѣ
 немъ дана¹³ ѡдъ реченога господина дѣжа и опћине вѣтачке ѡбѣ-
 ћива намъ, ѡзможномъ и славномъ господинѣмъ господинѣмъ сандалѣ,
 великомъ воєводи босаньскомъ, да ѡни прѣсвѣтли господинѣ дѣжъ 75
 и опћина вѣтачка дати ће и чиниће давати¹⁴ есако годице
 намъ ѡ которѣ ѡд-охотка ѡдъ коморе ѡдъ соли которьске дѣкати
 ·ѣ· сати златѣхъ вола ѡ инихъ градихъ ѡдъ даѡмацие ѡнога¹⁵
 господина дѣжа и опћине вѣтачке, гдѣ моремо послати нашега
 слоугоу вазети речене пѣнезе из онога града, изети слободно и 80
 ѡдънести слободно, ако ѡномъ¹⁶ господинѣ дѣжъ и опћинѣ вѣ-
 тачкоѣ вѣде драго; ако нимъ не вѣде драго како е речено, ѡнъ
 господинѣ дѣжъ и опћина вѣтачка намъ ће дати и чинити ће
 дати ѡ градѣ которъ речене ·ѣ· сати дѣкати, како е речено, и кѣѣ⁸
 кою смо прие¹⁷ имали ѡ которѣ данъ, и ѡдъ не да моремо ѡчи- 85
 нити и ѡдѣлѣчити всакъ нашъ вола, како ѡдъ наше рѣчи, и ѡбѣ-

8. морѣ (?). — 9. кѣдѣ. — 10. стоѣћи. — 11. плаћаюћи. —
 12.-12. нема. — 13. дани. — 14. дати ће или ти ће давати. — 15.
 тога. — 16. ако мѣ. 17. и прие,

ћива¹⁸ намъ речени господинѣ иванъ чорѣжи поклисаръ господинѣ
 воєводи сандалѣ и братни нашии и ѡстанкѣ ѡ всаке граде и мѣ-
 ста ѡнога господина дѣжа и опћине вѣтачке протива нашимъ
 слѣгамъ хоће намъ бити ѡчинена правда и достоѣнство. и ѡне 90
 ·д· которѣе ке имамъ ѡ талиће, добро да сѣ ѡчинили неѣѣрѣ за
 кою би неѣѣрѣ имали понести всакъ мѣкѣ, да речени господинѣ
 дѣжъ и опћина вѣтачка види и позна нашъ добръ вола к сѣѣѣ¹⁹.
 хоћемо и есмо кѣнѣтенѣти прѣво за часть господина бога и паке
 и за ѡбѣавъ господина дѣжа и опћине вѣтачке и за моѣ многе 95
 намъ ѡчинене по реченомъ поклисарѣ слободно пѣстити, дати е
 реченомъ поклисарѣ, да не прѣда ѡдъ наше стране реченомъ го-
 сподинѣ дѣжъ · и опћинѣ вѣтачкоѣ, и ѡномъ госпоцтвѣ ми ѡз-
 можни господинѣ воєвода сандалѣ и братни и хѣжа наша и нашъ
 ѡстанакъ прѣпорѣченъ вѣди господинѣ дѣжъ и опћинѣ вѣтачкоѣ. 100
 и да речене ствари боле и тѣрѣе се могъ⁸ ѡдрѣжати, присегосмо
 ѡне странѣ на четверо свето еванѣѣлке, все речене рѣчи да се
 ѡдрѣже право и чине ѡдрѣжати, и за кѣрованѣе реченѣхъ ствари
 есмо заповидѣли ѡвѣи листѣ печатѣю нашомъ висѣћомъ свѣршити
 и печатити · данъ ѡ нашемъ градѣ благаю прѣви данъ мѣсеца 105
 новѣмбра ѡ тисѣѣхъ и ·ѣ· и ·ѣ· и ·ѣ·²⁰ лѣта

Два примерка на пергаменту, с печатима; један био у Ду-
 бровнику, али није враћен из Беча, MS. CCLXXXIV; други у
 Млетачком архиву у „Patti sciolti“ на печату натпис сандалѣ;
 ГСУД. XXXII, 167.

18. ѡбѣћава. — 19. с ке вѣ (?). — 20. ·ѣ·

338. Сандалѣ потврђује да је примио доходак од царине Древске

1429, 12 маја под Кукањем.

† Еѣ имѣ вѣжне аминѣ, ми гѣнъ воєвода сандалѣ мѣтнѣ вѣжнѣмъ
 велики воєвода рѣсага босаньскога и вѣкѣ дамо знати всакомъ комъ
 се подѣва и прѣдъ кога ѡвѣ нашъ листѣ ѡтворенъ приде · а подѣ
 нашѣмъ печатѣю приде ѡѣ кѣза и властѣи и все ѡпѣкѣи властѣи

ловъ деветъ · бѣлѣх¹⁶ а нѣ 8 ниѣхъ четирѣ литре и една зн'ча¹⁷ ·
крѣгле четирѣ съ покривачи ѿ кѣхъ¹⁸ две позлакненѣ¹⁹ а двѣ бѣлѣ²⁰
нѣхъ²⁰⁸ ниѣхъ²⁹ · 8 всѣхъ еданадесете²¹ литрѣ и еданадесете значь²²
²³и ѿцѣ крѣгле три²³ безъ покривачевъ ѿ кѣхъ една позлакнена
а една бѣла третѣя недосъвршена ѿ²⁴ работѣ мола · а нѣхъ 8
ниѣхъ²⁵ петъ литрѣ · можѣхъ еданъ великъ позлакненъ съ покривачемъ а нѣ 8
ниѣхъ двѣ литри²⁶ и ѿсамъ зн'чѣ кокарѣ три съ²⁵ покривачи ѿ кѣхъ²⁷ два нсѣ бѣла а трети позлакненъ · а нѣ 8
ниѣхъ деветъ на десете литрѣ и една на десете²⁸ зн'чѣ кѣпе три
на стопѣхъ²⁹ а нѣ 8 ниѣхъ четирѣ литре и десетъ зн'чѣ и три акъсагѣ ·
кѣнѣдѣрь еданъ съ покривачемъ и съ повразѣмъ³⁰ кѣжнѣмъ а нѣ 8
ниѣхъ еданадесете³¹ литрѣ и три зн'че³² ѿжицѣ десетъ а³⁰ нѣт 8
ниѣхъ литра и седамъ зн'чѣ и три акъсагѣ³² · погасъ еданъ верига
позлакнена а нѣ 8 нѣхъ³⁸ два десети и двѣ литре и десетъ значь³⁴ ·
погаси зъносити позлакнени два³⁵ · а дрѣга два ниска · ѿ кѣхъ
два на велѣтѣ а еданъ на чрьлѣни · кѣжи а еданъ на свѣлѣни³⁶
тканици · а нѣ 8 ниѣхъ два десети и три литре³⁷ направа³⁵ една
конска зъзда прѣснѣ и похви³⁸ кожнѣ³⁹ съ⁴⁰ серебромъ позлакнено ·
а жвало гвоздѣно а на главѣ тракъ свиланъ с пѣтцѣ · · · · ·
висерѣнѣми дробнѣмъ⁴¹ · а нѣхъ 8 всемъ два деѣти и три литре
и деветъ значь⁴² · лавъ еданъ серебрянъ⁴³ позлакненъ а нѣ 8
ниѣхъ еданадесете зн'чѣ и три акъсагѣ · кѣпа една ѿ аспра ѿкована съ⁴⁰

16. бѣлѣхъ 4, 9. — 17. зн'ча 3, 8. — 18. конхъ 3, 4, 8, 9. —
19. позлакнени 8, 9. — 20-20. нема 3, 4, 8, 9. — 21. еданадесетъ 8.
— 22. зн'чѣ 3, 4, 8, 9. — 23-23. нема 9. — 24. недосъвршена 3;
недовършена 8. — 25. 8 всѣхъ 8. — 26. литре 3, 4, 8. — 27. ниѣхъ
3, конхъ 8, 9. — 28. еданадесете 3, 4; еданадесете 8, 9. — 29. стѣпѣхъ
3, 8, 9. — 30. серебрянъ 3. — 31. еданадесете 3, 8, 9. —
32-32. нема 9. — 33. ниѣмъ 3, 4, 8. — 34. зн'чѣ 3, 4, 8, 9. —
35. два позлакнена. 3. — 36. свиланъ 3. — 37. погасъ еданъ зъно-
сити на чрьлѣни кожи а нѣ 8 ниѣхъ еданадесете литрѣ и двѣ зн'че
8, 9. — погасъ еданъ зъносити а дрѣги низакъ ѿ кѣхъ еданъ на
чрьлѣни кожи а дрѣги на свиланъ тканици 4. — 38. похвѣ 3, 8 —
39. кожно 9. — 40. нема 3, 8, 9. — 41. с пѣтци 3, 9. — висерѣнѣми
дробнѣми 4, 8. — с пѣтци висерѣнѣми дробнѣми 3. — 42. зн'чѣ 3,
4, 8. — 43. серебрянъ 8, 9.

зѣтѣни и съ ногами серебрянѣми позлакненѣми⁴⁴ а нѣ 8 нѣхъ три
литре и шесть зн'чѣ и петъ акъсагѣ⁴⁵ · иконница⁴⁶ една серебряна
на стѣпѣ съ зламенѣмъ ѿ племенитѣхъ ѿ заморѣи⁴⁷ а нѣ 8
нѣхъ двѣ литри⁴⁸ · бокета⁴⁹ одна злата съ еднѣмъ баласѣмъ ве-
лицѣмъ и съ три баласѣ малѣ и съ три сафѣни и шесть⁵⁰ зрънъ би-
сѣра великога и три зръна малога⁵¹ нѣ 8 всемъ четирѣ зн'че и четирѣ
акъсагѣ бокете двѣ серебрянѣ⁵² съ четирѣ камени цѣклени и съ
шесть гранѣ ѿкрѣгле серебрянѣ на вѣсакон · а нѣ 8 ниѣхъ четирѣ зн'че
и четирѣ акъсагѣ лавъ еданъ ѿ висѣра а нѣ 8 ниѣхъ двѣ зн'че⁵³ и два
акъсагѣ⁵⁴ · ⁵⁵еданъ кофѣанъ 8 комъ рѣчѣ нѣрь сѣ повелѣ и записи и ⁵⁰
книгѣ⁵⁵ · двѣ шкатѣлѣ съ пожелѣми и книгѣми еданъ кѣталъ съ
рѣчицѣмъ серебряномъ позлакненомъ на стѣпѣ и съ покривачемъ а нѣ 8
ниѣхъ ѿсамъ литрѣ и една зн'ча и⁵⁶ една иконница злата · а нѣ 8
нѣхъ литра · и еданадесетъ зн'чѣ⁵⁷ и акъсагѣ съ ѿбразѣмъ гѣгѣе прѣ-
чистѣ · и съ мнозѣми нѣмѣми ѿбразѣмъ⁵⁸ и съ седамъ баласѣ и съ ⁵⁵
шесть баласѣновъ и съ деветъ жмирѣльдовъ и съ два десети и шесть
зрънъ висѣра⁵⁹ · и двѣ златѣхъ седамъ сѣть и дина⁶⁰ дѣбровчѣхъ⁶⁰
дѣвѣхъ⁶¹ тисѣкю и седамъ сѣть и три десети и една перѣпера и ди-
на⁶⁰ дѣбровчѣхъ⁶⁰ златѣхъ два десети и две перѣперѣ и дина⁶² кѣто-
росѣхъ ѿсамъ десетъ и деветъ перѣперѣ и мезалина шесть перѣперѣ⁶³ ⁶⁰
в) този вѣсе постави 8 покладѣ да стои 8 нашѣ ѿпѣкѣни⁶⁴ 8
комѣнъ · докѣле нѣ нѣмъ⁶⁵ драго съхранѣно и съблюдено въ вѣско⁶⁶
вѣмѣ · и чѣса вѣтъ нѣ допѣсти ако би се сѣдѣло нѣко⁶⁷ вѣмѣ тѣрѣ
имѣла вѣсна рѣтъ съ⁶⁸ дѣбровникѣмъ волѣ за кою гѣдѣ⁶⁹ рѣтъ
кою би вѣспѣ кою годѣ⁷⁰ гѣтѣво зчинило волѣ за дѣло ни за ⁶⁵

44. позлакненѣми 3, 4, 8, 9. — 45. акъсагѣ 8. — 46. икона 8,
9. — 47. зл. племенитѣхъ ѿ 3, 4; заморѣи 4, 8, 9. — 48. литре 3, 8.
— 49. бокета 8; бокета 9. — 50. съ шесть 8 — 51. съ шесть ма-
лога 3, 8, 9. — 52. бокете (бокете 9) двѣ серебрянѣ 8, 9. — 53. зн'чи
3, 4, 8. — 54. акъсагѣ 8. — 55-55. нема 4, 8, 9. — рече записи и
книгѣ 3. — 56. и съ 3, 8. — 57. значь 3. — 58. ѿбрази 3, 4, 8, 9.
— 59. нема 8 — одавде до сврш ал. нема 9. — 60. динара дѣбро-
вачѣхъ 3. — динари 8. — 61. нема 8. — 62. динара 8. — 63.
одавде за 8 види под 8. — 64. ѿпѣкѣнѣ 2, 3, 4, 5, 6, 8. — 65. ниѣмъ
2, 3, 4, 5, 8. — 66. вѣскою 3, 4, 5, 6, 8, 9. — 67. нѣкою 6, 8, 9. —
68. з 6—9. — 69. годѣ 3, 4, 5, 6, 8; рѣтъ 6. — 70. гѣдѣ 2, 3, 4, 5, 8.

нѣднѣ нинѣ ѡзрѣхъ конѣ на свѣти могаль ⁷¹бѣт да имѣ се не
море тѣи (таи б. 7.) ннѣхъ покладѣ рѣчнѣ ⁷¹ ѡдрѣжати ⁷² или не
дати ⁷³ више рѣчнѣмѣ · нѣ да имѣ се слоко^ано и невѣзвѣранно
даа въз^аа кѣди ѡсѣхѣ · а хѣтѣше рѣчнѣ ⁷⁴ · да ю ѡ ⁷⁵ ннѣ
чинѣ како то сѡ складо^м ⁷⁶ вѣси трыѣ поставили такози и да ⁷⁰
вѣси трыѣ складо^м могѡ ѡзети · ако ли ⁷⁷ ѡѣ часа бѣ ѡклони · кон
годѣ ѡѣ рѣчнѣхъ трехъ ѡмреть ⁷⁸ · да сѡ волна ѡсталша или ѡстал
ши ⁷⁹ ѡзети · ако ли би вѣсѣхъ трехъ бѣ потѣбовалѣ · да сѡ волни
ѡви више рѣчнѣ ⁸⁰ покладѣ ѡзети дѣца ⁸¹ гана воѣводе сандала
коѣ бѡде имати ⁸² сѣ рѣчнѣмѣ гѣгомѣ катаринѣмѣ ⁸³ · ⁸⁴аколи би се ѡ ⁷⁵
ннѣхъ ⁸⁵ дѣца не ѡвѣла да се даа рѣчнѣ покладѣ дѣци гана вѣлка · ба
на више рѣчнѣ ⁸⁴ · и въз^аа ко^м би хѣтѣли послать ѡзети рѣчнѣ
покладѣ · да пошлю своѣ листѣ вѣкрованнѣ ⁸⁶ подѣ своимѣ печатѣмѣ
и сѣ ѡвѣмѣ нашѣмѣ листѣмѣ · конѣ имѣ ⁸⁷ смо записали подѣ нашѣмѣ
печѣтнѣ ⁸⁸ · ако ли ⁸⁹ изѣгѣбили рѣчнѣ листѣ нашѣ ⁸⁹ · а ѡни да пошлю
своѣ листѣ вѣкрованнѣ ⁹⁰ · подѣ нихъ печатѣмѣ ⁹¹ како кѣ наамѣ
задово^лно бѣт и видѣмо вѣсакомѣ како ѡни ѡзимлю свои покладѣ
рѣчнѣ ⁹² · и ѡщѣ за вѣкѣ чистѣтѣ и ѡтворенѣ ⁹³ више рѣчнѣ при
бисавѣ посалѣ рѣчнѣхъ донесе и прѣпорѣчи ѡписа наамѣ своимѣ пе
чатию и тѣи листѣ ѡста ѡ наасѣ ѡ комѣнѣ · писа сѣ ѡ изѣбранѣ ⁸⁵
вѣкницѣ бѣ ѡ любимаго гра^а нашегѣ дѣбровника вѣ лѣкта рѣжѣ
ства хрѣва тисѣрно и чѣтири ста и шѣсто лѣтѣмѣ ма^аниа
чѣтвѣрѣти дѣи а ѡписа рѣско лѣгофѣтѣ бѣже поми^ани га

71-71. нема 6, 7, 8, 9. — 72. ѡдрѣжати 2—8. — 73. дати 2—6. —
74. више реч. 3, 5, 8. — 75. ѡвѣ 3. — 76. складо^м 3, 4, 8. — скла
до^м 6, 7. — 77. ли би 5—9. — 78. ѡмрѣ 4—8. — 79. волни ѡстал
ши или ѡсталша 2—9. — 80. ѡвѣ речени 2. — 81. дѣца реченога 2;
волни ѡзети више речени покладѣ дѣца реченога 3, 4, 6, 7, 8. — 82.
имати 2—5. — 83. господѣмѣ катеринѣмѣ 3, 4, 5, 8, 9 — 84-84. нема 2
до 5, 8. — 85. ѡ реченога гана воѣводе дѣца не ѡвѣла с речнѣмѣ гѣгомѣ
катеринѣмѣ како ю речнѣ да ѡѣ више речнѣхъ ѡсталши или ѡсталша да ю
волнѣмѣ ѡзети речнѣ покладѣ. или ѡпрѣчати комѣмѣ бѡде драга 6—9.
— 86. вѣкровнѣ 9. — 87. конѣмѣ имѣ 2. — имѣ смо дали записавѣ
6, 7. — 88. печатию 2, 3, 8. — 89. ѡвѣ речени нашѣ листѣ 3, 4, 6,
7, 8, 9. — 90. вѣкровнѣ 4. — 91. печѣтѣмѣ 4. — 92. ѡдѣ нашѣ
(наасѣ 6.) свои покладѣ више речени 3—9. — 93. ѡтвореннѣ 3, 8.

341. Изузимање из оставе и преношење остатка у трећи лист.

1407, 9 јануара

Ба имѣ божие амен · ѣ прибисавѣ похвалиѣ даю вѣсакомѣ знати
и ѡво имѣ самѣ рѣкомѣ записѣю и свидокѣю ере дондохѣ ѡ дѣ
бров. . . посланиемѣ господѣ банице анке и гана воѣводе сандала и
господѣ катеринѣ сандалевнѣ и ѡѣ реченихъ донихъ кнезѣ и вѣла
стелемѣ дѣбровачнимѣ три ннѣхъ листѣ вѣрованнѣ и свидокѣю ере ѡ
ѡвѣ листѣ близѣ ѡвоганѣ мога писанѣ ѡ семь тетрагѣ и с дѣ
зимѣ листѣмѣ срѣпскимѣ конѣ за ѡвимѣ листѣмѣ ѡ семь тетрагѣ
прѣви да есѡ ѡба листа ѡ третнѣ листѣ исписана цѣ е ѡсталѣ
поставѣ речен. . . листѣмѣ и ѡванѣ два листа имѣю сѣ ѡписати и
ѡписавѣ ихъ моѣю рѣкою ере не имѣю бити тѣрѣда и да се не ¹⁰
море нинѣ ница питати ѡ ниѣдно вѣрѣме а есѣ ѡвѣ листѣ писанѣ
вѣ литѣ рошѣтва хрѣва тисѣрно и чѣтири ста и шѣсто литѣ ми
сеца маѣ чѣвѣрти данѣ ѡ дѣрѣги листѣ конѣ за ѡвѣмѣмѣ иде срѣпски
есѣ писанѣ вѣ литѣ рошѣтва хрѣстова тисѣрно и чѣтири ста и
шѣсто литѣ мисѣца дѣкемѣбриа два десѣти данѣ ѡба да сѣ изѣргѣ ¹⁵
и ѡпишѣ како смо рекли да нисѣ тѣрѣда ѡ ничѣмѣ и ѡщѣ ѣ
прѣбисавѣ свидокѣю ере самѣ ѡзѣмѣ ѡ поставѣ ка е ѡ семь листѣ
записана била плитицѣ седамѣ билихъ разѣвненихъ есѣ ѡ ннѣхъ три
десѣти и двѣ литри и три ѡнѣ и кѣтаѣмѣ еданѣ с рѣчицѣмѣ срѣ
пномѣмѣ позлаѣномѣ на стѣпѣ и сѣ покривачѣмѣ есѣ ѡ немѣ ѡсам ²⁰
литарѣ и едѣна ѡнѣча и више реченѣ листѣ вѣрованнѣ коѣ самѣ
донихъ ѡ више реченихъ подѣ ннѣхъ печатѣмѣ ѡвѣди сѣ ѡ семь те
трагѣ затисѣте и сѣ писавѣ вѣ литѣ рошѣтва хрѣва тисѣрно и
чѣтиѣ ста и сѣдѣмо литѣ мисѣца гѣнварѣ дѣвети данѣ

И ѡвѣ листѣ конѣ е ѡнѣмѣ из сѣга листа исписанѣ подѣ печатию ѣ ²⁵
прибисавѣ вѣратихъ га и дахѣ кнезѣ и вѣластелемѣ дѣбровачнимѣ и
на немѣ моимѣ рѣкомѣ пишѣ и свидокѣю како да есѣ ѡписанѣ
и да ни тѣрѣва ѡ ничѣмѣ и цѣо самѣ приимѣ ѡѣ тога покладѣ

Записи Русков и Прибиславѣв, у кнѣ Div. Sanc. 1402 стр.
153. — П. II, 69.

342.

Други лист.

1406, 20 децембра

а) Ђу име ѿца и сїа и сїога дїа аминь ми кнезь власте^а и
вса ѿпкина гра^а дѣбровника по семь нашемъ писанию а подѣ
нашомъ законномъ печатию · данмо въ свидѣнїе всакомѣ маломѣ
и великомѣ како примисмо по прибисавѣ похвалику сѣзѣ^ѣ гїгнѣ
банице ан'ке · ѿставше почтенога поменѣтїа гана бана вѣлка^б
вѣлчичїа цю намъ прѣда ѿ стране рѣчнїе гїгнѣ банице анке и
гана сан'далїа и гїгнѣ катарїне сандалївице.

б) и наипрво сребра 8 шесть десеть и деветь комати лїтар петъ
десеть и петъ · и дѣкѣтъ златѣхъ двѣ тисѣкѣ и шесть сѣтъ и
четыри десеть дѣкѣтъ.¹⁰

в) този вѣсе постави . . . као у л. 1. . . . прибисавъ посалъ више
реченїхъ кои наамъ реченїи поклад ѿ више реченїхъ донѣсе и
прѣпорѣчи 8 писа наамъ дрѣги листъ своомъ рѣкомъ ѿвакигнѣ а
подѣ своомъ печатию и тѣ листъ ѿста 8 наасъ 8 комѣнъ писа
се 8 избранои вѣкницѣ богѣ любимагѣ града дѣбровника въ¹⁵
лѣто рождѣства хрїстова тисѣцно и четири ста и шесто лѣто
мѣсеца декемьбриа · ѣ · данъ а 8 писа . . . као у л. 1.

343. Потврда Прибислављева да је лист уништен
и принесен у трећи.

1407, 9 јануара

ѿа име божїе амень в лїто рошѣства хрѣва тисѣцно и четири ста
и седмо лїто мїсеца гїнвара девети данъ · ѣ прибисавъ похвалихъ
посалъ госпое банице анке и гана воєводе сандалїа и госпое кате
рїне сандалївице свидокѣю и моомъ рѣкомъ записѣю ере ѿви
листъ српски 8 семь тетразъ писани близѣ сеган мога писаниѣ^б
да се има ѿписати и ѿписахъ га моомъ рѣкомъ како да ни
тврѣ 8 ничемре и да се нимъ не море питати ницѣоръ ѿ по
ставе цю се е 8 немъ 8 држало и 8 дрѣгомъ листѣ српскомъ кои
е прїдѣ ѿвимен тако нега ѿписахъ да ни тврѣ 8 ничемре како
и тамо напридѣ при ѿномъ листѣ моомъ рѣкомъ пишѣ и сви¹⁰

докѣю ере ста тази ѿба речена листа 8 трети листъ приписана
8 семь тетразъ 8 прѣкомъ листѣ ср'п'скомъ кои за ѿвимен естѣ
а инъ листъ прѣдѣ ѿвимен прѣви кои самъ ѿписахъ естѣ биѣхъ писанъ
въ лїто рошѣства хрїстова тисѣцно и четири ста и шесто лїто
мїсеца маѣ четврти данъ а ѿвѣ дрѣги листъ близѣ сеган мога¹⁵
писаниѣ естѣ биѣхъ писанъ в' лїто рошѣства хрѣва тисѣцно и че
тири ста и шесто лїто мїсеца декемьбриѣ два десети данъ а
листъ кои е биѣхъ исписанъ изѣ сеган листа кои е ѿвдїи писанъ
8 семь тетразъ · ѣ прибисавъ ѿ више рѣчнїхъ вратїхъ га и дахъ
кнезѣ и властелемъ дѣбровачцїмъ и на немъ свидокѣю моомъ²⁰
рѣкомъ · како да се ѿпише и да ни вѣѣ тврѣ.

Русков и Прибислављев запис у књ. Div. Сапс. 1402 стр.
187. — П. II, 70.

344.

Трећи лист.

1407, 9 јануара

а) Ђу име ѿца и сїа и сїога дїа аминь ми Кнезь владѣци
властеле и вса ѿпкина гра^а дѣбровника по семь нашемъ пиѣнїю
а подѣ печатию¹ нашомъ данмо въ свидѣнїе² всакомѣ маломѣ
и гвалѣмомѣ како кѣ намъ прїдѣ 8 дѣбровникъ прибисавъ похва
лику сѣзга³ гїгнѣ банице анке ѿставше · почтенога поменѣтїа гана^б
бана вѣлка вѣлчичїа посланъ⁴ ѿ рѣчнѣ гїгнѣ банице ан'ке и ѿ
гана воєводе сандалїа · и ѿ гїгнѣ катерїне сандалївице и ѿ
стране рѣчнѣхъ⁵ к намъ донѣ три нїхъ листове вѣкрован'не⁶ а подѣ
нїхъ · печатми и проси ѿ стране више рѣчнѣхъ⁷ да ѿнъ листъ
кои е 8 нашѣхъ · тетразѣхъ записанъ въ лѣто рождѣства хрѣва¹⁰
тисѣцно и четїѣ ста и шесто лѣто мѣца маѣ четврти днѣ и
ѿвѣ дрѣги листъ кои е 8 нашѣхъ рѣчнѣхъ · тетразѣхъ записанъ
въ лѣто рождѣства хрѣва тисѣцно и четїѣ ста и шесто · лѣто
мѣца декемьбриа два десети днѣ · а 8 тази ѿбога листа 8 дрѣжи

1. печатию 4. — 2. свидѣнїе 4. — 3. нема 4. — 4. посла
нїем 4. — 5. рѣчнїхъ 4. — 6. донѣ шесть нїхъ листовъ вѣкрованнїх 4.
— 7. рѣчнїхъ 4 даље в. у л. 4.

се кагѡ више речни прибисавъ ѿк више речнѣхъ прпорѣчи и постави 15
 8 нашъ комѣнъ ѡнози цю се 8 речнѣхъ 8дрѣжи · да се тѣзи ѡбои
 два листа 8 ѡви ѣданъ листъ прпишѣ · а ѡнамо 8 тетрагѣ да
 се ѡпишѣ · И ми за 8годити више речнѣмъ такомъ 8чинисмо · и
 ѿк више реченихъ прибисавъ 8зе цю се 8 прѣво^м листѣ 8дрѣжи ѿк
 поставе кагѡ 8 ѡномъ нашемъ речномъ тетрагѣ близѣ тога листа 20
 сведокѣ исти прибисавъ и своєю рѣкою записѣ цю 8зимѣ · и
 ѿк више такоже близѣ ѡбѣю више речнѣхъ нашихъ листѣхъ пи-
 санихъ 8 наше^м тетрагѣ свѣдокѣ и своѡ^м рѣкомъ прибисавъ
 речни записѣ како се ѡна два листа имаю ѡписати и неѣ ѿк
 писана а ѡстало цю ѡстане поставе како не 8 ѡвѣ листъ по танкѣ 25
 все исписано и ѿк више за векю чистотѣ прибисавъ речни даде
 и врати наамъ два наша листа подъ нашо^м печѣтнѣю кога бѣсмо
 за теи покладе више речнѣмъ дали · И хѡтѣ да се ѡпишѣ и
 ѡписасмо ихъ како и ѡнѣ исти на нихъ своєю рѣкою пише и
 свѣдокѣ цю 8зель и како да се ѡпишѣ. 30

б) И ево наипрѣко пишемо цю не ѡстало поставе прѣвога листа ·
 сребра плика десѣтъ . . . као у л. 1 . . . . и мезалина шѣсть перѣперѣ
 и ево цю не било поставе 8 дрѣгомъ листѣ сребра 8 шѣсть десѣтъ
 и девѣтъ комати лит^р петъ десѣтъ и петъ и дѣкѣтъ златѣхъ двѣ 35
 тисѣкѣ и шѣсть сѣтъ и чѣти^р десѣтъ дѣкѣтъ
 и ево цю речни прибисавъ ѿк више речнѣхъ 8 ѡвози третѣе не-
 гово к наамъ пришьѣтъ принѣ^е и постави 8 поставѣ и наипрѣво
 8 сакѣлю ѣдномъ сребра плика 8 шѣсть комати и ѣданадѣѣте
 лит^р и ѡсамъ 8нѣ^ч и ѡцѣ 8 два сакѣля аспри три на десѣте
 тисѣкѣ и чѣтири ста и шѣсть десѣтъ а неѣ 8 нихъ на потѣгѣ 40
 чѣтири десѣтъ и шѣсть лит^р и седамъ 8нѣ^ч и три акѣсагѣ · и 8
 ѣдномъ товоцѣ гамѣшнѣ дѣкѣтъ златѣхъ двѣ сти и шѣсть десѣтъ
 в) този все више речнѣо прибисавъ више речни ѿк стране више
 речнѣхъ постави . . . као л. 1 . . . . и ѡцѣ за векю чистотѣ и
 ѡтворениѣ више речени прибисавъ 8писа наамъ дрѣги листъ своѡ^м 45
 рѣкомъ ѡвакигѣ и подъ своѡ^м печѣтнѣю и тои листъ ѡста · 8
 насъ 8 комѣнъ · писа се 8 избранои вѣкницѣ вѣ^с ѡубимагѡ гра^а
 нашегѡ дѣбровника · вѣ лѣта рожѣства хрѣва тисѣцѣно и чѣтири
 ста · и седемѡ лѣто мѣца нива^р девѣти дѣнь а 8писа . . . као у л. 1.

345. Изузимање од оставе и преношење остатка у четврти лист.

1407, 24 априла

са стране:

. . . . . тисѣцѣно и чѣтири ста и седемѡ литѡ мисѣца априла два
 десѣти и четврти данъ · кѣ прибисавъ похвалихъ посаѡ госпѡе банице
 анке и гана воєводе сандаља и госпѡе катерине сандалевнице при-
 дохъ 8 дѣбровникѣ кнезѣ и властелемъ и донихъ ѿк више речнихъ
 листѡе виrowане како да ми даде ѿк поставе два поѣса на ве- 5
 лѣтѣ ѣданъ 8зноситъ а дрѣги низакъ позлаћени и ѣданъ коѣа-
 нацѣ с повѣлами и записи и даше ми га и ѡдѣвише свѣдокѣю
 како ѡвѣ третѣи листѣ 8 комѣ не поставѣ записана близѣ сеган
 мога писанихъ хотиннѣмъ мое госпѡе би ѡписанъ да нима веѣе
 ниѣднѣ тврдинѣ ни крѣпѡстѣ а то ерѣ 8 четврти листѣ би все 10
 по танкѣ исписано цю ѡстаѣше поклада и цю е по томѣ при-
 ложено и ѡцѣ листъ кон више кнезѣ и властеле дѣбровчѣи изѣ
 сеган исписавъ терѣ моѡи госпѡди подъ своѡмъ печѣтнѣю дали
 вратихъ га ѿк мое госпѡе кнезѣ и властелемъ дѣбровчѣимъ и
 ѡписахъ га како самѣ свѣдокѣю. 15

Русков и Прибислављев запис у књ. Div. Савс. 1402 стр.
 190. — П. II, 71.

346. Дубровчани јављају баници Анци, Сандаљу и Катарини да су по њиховој наредби пре- дали њихову посланику два појаса и при- мили у поклад 8564 турске аспре.

1407, 15 марта

† Главнои и велможнои гѣги баницѣ анцѣ и ганѣ сан'далю по мѣти
 бѣжиши великомѣ воєводи рѣсага босанскога и гѣги катерини сан-
 далевници ѿк владѣшаго гра^а дѣбровника кнеза властель и ѿк все
 ѡпкине почтѣно поздравлѣниѣ · по прибисавѣ похваликѣ сѣзѣ гѣтва
 ви · ѣ · ваше листѡе подъ вашѣми печѣтѣми примисмо 8 конхъ се 5
 8дрѣжаше цю ни речѣ прибисавъ да мѣ вѣрѣнемо нѣрѣ сѣ рѣчи ваше ·

и да немѣ дамо ѿ појаса на велѣтѣ неданѣ низакѣ а дрѣги ѣзно-
ситѣ позлакнени кон сѣ били поставлени ѣ прѣвомѣ покладѣ да
ви зна гѣтво нрѣ мѣ нхѣ дамо . и цю намѣ говори на рѣчѣ ра-
змѣсмо . и по немѣ примисмо ѿ ваши стране . аспри тѣрьцѣхѣ¹⁰
всамѣ тисѣкѣ и петѣ сатѣ и шесть десетѣ и четирѣ аспре а на
потегѣ два дѣти и деветѣ литьѣ и деветѣ ѣньчѣ . а потезаю ѡба
појаса више писана кога ви ѣдасмо всамѣ литьѣ и ѣньчѣ и акьсагѣ.

† мѣца марта ѿ днѣ лѣто ѿ . ѿ . и ѿ . лѣто

Русков концепат. — П. I, 159.

347.

Четврти лист.

1407, 24 априла

а) Ъе имѣ . . . . . (као у бр. 3) . . . реченихѣ да ѡнѣ листѣ
конѣ ѣ нашѣхѣ тетразѣхѣ записанѣ въ лѣто рожѣства хрѣва ти-
сѣчно и четирѣ ста и седмо лѣто мѣца гнѣкваѣ ѿ днѣ . ѿ томѣ
листѣ неѣ рѣписанѣ вѣсе работѣ и ѡправѣ конѣ сѣ рѣчѣмѣ приби-
савомѣ ѿ више рѣчѣхѣ стране ѣ нашѣ комѣнѣ ѣ поставѣ рѣпо-
рѣченѣ и поставленнѣ ѿ прѣвога чела . и како ѣ томѣ листѣ чисто⁵
и ѡтворенно ѣдрѣжи се . да ѡна два лѣста кога сѣ прѣво тоган
ѣчиннѣна за поставѣ неѣ ѡписанна . и да неѣсѣ ѿ неѣдне тврѣ-
динѣ ни крѣпости нрѣ ѣ тѣмѣ рѣчѣмѣ трети листѣ ѡпетѣ вѣсе
по танѣкѣ ѣписанно цю ѣ поставѣ ѡпетѣ више рѣчѣмѣ ѣзето и¹⁰
потомѣ приложено по рѣчѣномѣ прибисавѣ и цю ѡстанѣ како за вѣку
чистотѣ исти прибисавѣ своѣю рѣкою близѣ рѣчѣхѣ записнехѣ ѣ
нашемѣ тетрагѣ свѣдокѣ и пише . И хотѣше више рѣчѣмѣ по нихѣ
прошнѣ да ѡвѣ листѣ трети више рѣчѣмѣ ѣ ѡви четвѣрти листѣ
рѣпише се и цю ѡстанѣ поставѣ ѿ вѣхѣхѣ трѣхѣ листовѣ рѣчѣхѣ¹⁵
и цю ѣ сѣде приложено а да се ѡни трети листѣ ѡпише како
и прѣва два и да неѣма вѣкѣ неѣднѣ тврѣдинѣ ни крѣпостѣ и да
се нимѣ не море никада ни ѣ неѣдно вѣмѣ ницѣрѣ искати ни пи-
тати и ми за ѣгодити нимѣ такои ѣчинисмо ѡнѣ трети листѣ
ѡписасмо а ѣ ѡвѣ четвѣрти вѣсе по танѣкѣ ѣписасмо и ѿ више²⁰
рѣчѣхѣ прибисавѣ рѣчѣмѣ ѣзе како се ѣ више рѣчѣхѣ нихѣ прѣвѣхѣ

листѣхѣ вѣрованихѣ ѣдрѣжи да мѣ дамо и дамо мѣ ѿ прѣ-
вога листа поставѣ два појаса на велѣтѣ неданѣ низакѣ а дрѣги
ѣзноситѣ позлакнени а ѣ сѣданихѣ нихѣ листѣхѣ вѣрованихѣ пише²⁵
да дамо кофѣнѣ с повѣлами и сѣ записи и дамо мѣ га како
за вѣкѣ вѣрованнѣ исти прибисавѣ свѣдокѣ и своѣю рѣкою пише
близѣ ѡноган трети листа писана ѣ нашемѣ тетрагѣ нрѣ ѣ този
примилѣ и како се има тѣмѣ трети листѣ ѡписати и како ѣ ѿ-
писанѣ и ѡвѣвише даде и врати наамѣ прибисавѣ ѿ више рѣчѣхѣ
ѡнѣ трети листѣ конѣ имѣ подѣ нашомѣ печѣтнѣю вѣсмо дали и³⁰
ѡписасмо га како и ѡнѣ на немѣ свѣдокѣ

б) и ево пишемо цю ѣ ѡсталѣ прѣве поставѣ сребра десетѣ
коматѣ . . . као у л. 1.

и ево цю ѣ било поставѣ ѣ дрѣгомѣ листѣ сребра ѣ шесть дѣтѣ
и деветѣ коматѣ литьѣ петѣ дѣтѣ и петѣ . И дѣкатѣ златѣхѣ двѣ³⁵
тисѣкѣ и шесть сатѣ и четирѣ десети дѣкатѣ.

и ево цю ѣ трети рѣчѣмѣ прибисавѣ к намѣ ѿ више
рѣчѣхѣ принесе и рѣда и наипрѣво ѣ сакѣлю неѣномѣ сребра плика
ѣ шесть комати неѣнадесѣтѣ литьѣ и всамѣ ѣньчѣ . И ѡцѣ ѣ два
сакѣла аспрѣ три на десетѣ тисѣкѣ и четирѣ ста и шесть десетѣ .⁴⁰
а неѣтѣ ѣ нихѣ на потегѣ четирѣ десетѣ литьѣ и седамѣ ѣньчѣ и три
акьсагѣ и ѣ неѣномѣ товолѣгѣ гамѣшнѣ дѣкатѣ златѣхѣ двѣ сти
и шесть дѣетѣ.

и ево цю прибисавѣ ѿ више рѣчѣхѣ к намѣ ѣ ѡвози че-
тврѣто рѣчѣмѣ принесе и рѣда ѣ поставѣ аспрѣ тѣрьцѣхѣ⁴⁵
всамѣ тисѣкѣ и петѣ сатѣ и шесть десетѣ и четирѣ аспре . а неѣ
ѣ нихѣ на потегѣ два десети и деветѣ литьѣ и деветѣ ѣньчѣ

в) този вѣсе више рѣчѣмѣ прибисавѣ ѿ стране више рѣчѣхѣ
поставѣ . . . . . као у л. 1 . . . прибисавѣ ѣписа намѣ ѡвакигнѣ
дрѣги листѣ своѣю рѣкою и подѣ своѣмѣ печѣтнѣю и тѣмѣ листѣ⁵⁰
ѡста ѣ насѣ ѣ комѣнѣ . писа се ѣ избранѣмѣ вѣкнѣцѣ бѣѣ ѣлюбѣ-
магѣ граѣ нашего дѣбровника въ лѣто рожѣства хрѣва тисѣчно
и четирѣ ста и седмо лѣто мѣца априла два десети и четвѣрти
днѣ а ѣписа . . . као у л. 1.

348. Потврда Прибислављева да се првих пет листова уништавају, и шта се изузима.

1409, 10 јануара

† ва лито роштва христова тисѣцно и четири ста и девето лито
месеца генкара десети дань ꙗкѣ прибисавъ похвалиѣхъ посаѡ госпое
банице анке и гѣна воеводе сандала и госпое катрине сандалевнице
нихъ посланиемъ прѣдохъ кнезѡ и властелемъ дѣбровачанемъ и ѡ
нихъ стране донихъ три листове вироване како да ѡнъ листъ че-
тверти кон ѣ близѡ сега мога писанъ и дрѣги кон ѣ за ѡвими
листомъ ѡписанъ ва лито роштва христова тисѣцно и четири ста
и ѡсѣмо лито мѣца генвара пети дань да се таи четверти и ѡни
пети ѡ шести листъ припишѡ и ѡва и ѡна листъ да се ѡпишѡ
и ѡписасмо ихъ и ѡѣ мое госпое вратиѣхъ ѡвѣ листъ и дрѣги¹⁰
кон сѡ имали моѣ гѣа и на нихъ пишѡ и свѣдокѡю каѣ сѡ ѡпи-
сали и хотиннемъ мое госпое ѡзеѣхъ ѣданъ поѣсѣ сребрнѣ позла-
ѣенъ низакѣ на чрлени свиѡни тканици · кон потеза три литре
и четири ѡнче.

Русков и Прибислављев запис у књ. Div. Not. 1402 стр. 210
— П. II, 72.

349.

Пети лист.

1408, 5 јануара

а) Ђѣ имѣ ѡца и сѣа и сѣого дѣа аминъ. Ми кнезѣ властеле и
вѣса ѡпкина граѣ дѣбровниѣа даѣмо вѣ свидѣнѣе вѣсакомѡ маломѡ
и голѣкомѡ по семь нашѣмъ пиѣнию а подѣ печѣтью нашомѣ
како примисмо по прибисавѡ похваликѡ слѣзѣ гѣгѣ банице анке
ѡставше почтенѡга поменѣтъа гѣа бана вѣлка вѣлкѣчикѣа ѡо наамѣ⁵
прѣда ѡѣ стране рѣчнѣ гѣгѣ банице анке и гѣа воеводе сандала и
гѣгѣ катерине сандалевнице.

б) и наипрѣво дѣкатѣ златѣхъ тисѣкѡ и шесть сѣтъ и петѣ
десѣтъ дѣкатѣ и динара дѣбровачѣхъ четири тисѣкѣ и петѣ де-
сѣтъ перѣперѣ.

10

в) този вѣсе више рѣчни прибисавъ ѡѣ стране више рѣчнѣхъ
постави ѡ покладѣ да стои ѡ нашѡ ѡпкинѡ ѡ комѣнѡ · да коле ѣ
нимѣ драго . . . . као у бр. I . . . . и ѡѣ за всѣю чистѡтѡ и ѡтво-
рѣнѣ више рѣчни прибисавъ ѡписа паамѣ д'рѣги ѡвакигѣ листѣ своѣю
рѣкою и подѣ своѡмъ печатниѡ(!) и тѣи листѣ ѡста ѡ наасѣ ѡ комѣнѡ .¹⁵
писа се ѡ избранѡи вѣкниѣѣ вѣѡс ѡбѣимаго граѣ нашего дѣбровника .
вѣ лѣто рѡжѣства гѣа исѣса хѣа тисѣцно и четири ста и ѡсѣмо
лѣто мѣца ѣнвара пети дѣи · а ѡписа рѣско логоѣѣтъ вѣѣ помилѣи гѣа.

350. Потврда Прибислављева да се уништава четверти и пети лист, и преноси се у шести

1409

. . . рѡжѣства хрѡа тисѣцно и четири ста и девето лито месеца . . . ѣ
ꙗкѣ прибисавъ похвалиѣхъ посаѡ госпое банице анке и гѣа воевоѣ
сандала и госпое . . . . | нихъ посланиемъ придохъ ѡ дѣбровникѣ и
донихъ ѡѣ рѣчнихъ три листове вироѡа . . . . | мѣ дѣбровачнимѣ
како да ѡ листѣ записни близѡ ѡкога мога писанѣ и дрѣги листѣ . . .⁵
ѡвими писанѣ ѡ сем' тетрадѡ ва лито рѡжѣства хрѡа тисѣцно и
четири ста и сѣдѣмо месеца априѡа да се таи ѡва листа ѡ шести
листѣ припишѡ и а ѡван два да се ѡпишѡ ѡчинисмо и таи ѡва
листа ѡписасмо како ꙗкѣ прѣбисав ѡвакоѣ(?) прѣ ѡном дрѣгом' листѡ
моѣю рѣкою и свидокѡю а ѡван ѡва листа ѡ шести приписасмо¹⁰
и хотиннем' мое . . . . | сѣи записанъ и ѡписанъ

Русков и Прибислављев запис у књ. Div. Not. 1402 на
стр. 236. — П. II, 73.

351.

Шести лист.

1409, 10 јануара

б.) . . . . (нема почетка) . . а ѣѣ ѡ нихъ на потѣѡс два десѣти
и деѣѣтѣ литѣѣ и деѣѣтѣ ѡначѣ.
и ѣѡ ѡо принѣсе ѡ пѣто приѣѣѣѣѣ дѣкатѣ златѣхъ тисѣкѡ и
шесть сѣтъ и петѣ десѣтъ дѣкатѣ и динарѣ дѣбровачѣхъ четири
тисѣкѣ и петѣ десѣтъ перѣперѣ⁵

и ево цю прибисавъ 8 ѿкои нѣгово шесто пришьстьнѣ принесе к намъ ѿ више рѣчнихъ дѣкати златѣхъ три тисѣкѣ и динарѣ дѣбровчѣхъ три тисѣкѣ перьперѣ 8 шесть сакѣла и аспри тѣрьцѣхъ 8 два сакѣла · перьперѣ тисѣкю · а нѣсть 8 тѣхъ аспѣхъ на потегѣ 8 · четири десетѣ литрѣ и деветъ значъ 10

в.) този вѣсе више рѣчни прибисавъ ѿ стране више рѣчнихъ постави 8 покладъ . . . . као у л. 1. . . . више реченихъ прибисавъ списа наамъ ѿвакигѣ дрѣги листѣ своєю рѣкою · и подѣ своѣмъ печатию · и таи листѣ ѿста 8 насъ 8 комѣнъ · писа се 8 избранои вѣкниці бѣ 8 любимагѣ граа нашегѣ дѣбровника въ лѣто рождѣства хрѣва ти: 15 сѣщно и четири ста и девето лѣто мѣца январѣ десети днѣ а списа . . . . као у л. 1.

352. Прибиславлева потврда о уништењу предходних листова, и шта је узео, а остало пренесено у осми лист

1411, 15 марта

† Еа име божие амень. ꙗ прибисавъ похвалихъ · даю знати всакомѣ и ѿвѣи моѣмъ рѣкомъ записѣю и свидокѣю ере доидохъ 8 дѣбровникъ посланиемъ господѣ банице анке и гана воеводе сандала и господѣ катерине сандалевнице и ѿ реченихъ донихъ кнезѣ и владѣтелемъ три ихъ листове вированѣ подъ нихъ печатми и свидокѣю 5 ере ови листѣ српски близѣ ѿвоган мога писанъ 8 снемъ тетрагѣ и дрѣги листѣ при ѿвоган писанъ ва лито рождѣства христова тисѣщно и четири ста и девето лито мѣсеца генвара десети данъ да ѿба таи листа рѣчна есѣ приписана и савиена 8 ѿсми листѣ цю е ѿстало поставѣ ѿ рѣчна два листа а ѿван два рѣчна листа 10 хотиннемъ мое господѣ ѿпиѣхъ ихъ моѣмъ рѣкомъ да нимаю веѣ ниеднѣ тврѣнѣ и да се ними 8 ниедно врѣме не море нищоре питати и ѿце свидокѣю ере самъ ѣзехъ ѿ поставѣ цю се е ѣдрѣжало 8 таи два листа ѿписана и наипрво ва лито рождѣства хрѣва тисѣщно и четири ста и девето лито мѣсеца марча шести 15 данъ 8 два сакѣла аспри три на десетѣ тисѣха и четири ста и шесть десетѣ аспри и потезаю четири десети и шесть литарѣ и

седамъ значъ и три аксаѣ · и ѿцѣ 8 единомъ сакѣла аспри ѿсам тисѣхъ и петъ сатѣ и шестъ десетѣ и четири аспре · а потезаю четири десети литарѣ и деветъ значъ и дѣкати златихъ тисѣхъ и 20 сто петъ десетѣ · и ѿко цю ѣзехъ 8 данашни данъ ва лито рождѣства христова тисѣщно и четири ста и единомъ на десетѣ лито мѣсеца марта петѣ на десетѣ данъ дѣкати златихъ шесть тисѣхъ и ѿсам сатѣ и четири на десетѣ дѣкати и сребра плика 8 ѿсам десетѣ и петъ комади на потегѣ седамъ десетѣ и седамъ литарѣ 25 и шесть значъ и три аксаѣ

Русков и Прибиславлевъ запис у кнѣ. Div. Sanc. 1408. — Сп. XI, 44.

353.

Седми лист

1410, 16 јануара

а) † Еа име ѿца и сѣа и сѣтого дѣа аминъ. Ми кнезь владѣши властѣа и вѣса ѿпкина граа дѣбровника · по семъ нашемъ списѣнию а подѣ законномъ нашомъ печѣтию даемо въ свидѣннѣ всакомѣ маломѣ и голѣмѣмъ · како к намъ приде 8 дѣбровникъ прибисавъ похваликѣ посланнѣмъ гѣгѣ банице анке ѿставше почтенѣго поме: 5 нѣтъа гана бана вѣлка вѣлкчикѣа · и ѿ стране гана воеводе сандала · и ѿ гѣгѣ катерине сандалевнице · и ѿ стране више рѣчнѣхъ к наамъ донѣ 8 ѿкои седмо пришьстьнѣ

б) дѣкати златѣхъ седамъ сатѣ и четири на десетѣ · дѣкати · и ѿцѣ 8 шесть сакѣлахъ динара дѣбровчѣхъ двѣ тисѣкѣ и деветъ 10 сатѣ и четири десети и еданъ перьперѣ и еданъ динарѣ · и ѿцѣ 8 два сакѣла · динарѣ которѣхъ деветъ сатѣ и шесть на десетѣ перьперѣ и еданадесетѣ динарѣ.

в) този вѣсе више рѣчни прибисавъ · ѿ стране више рѣчнѣхъ постави 8 покладъ . . . . као у л. 1. . . . више рѣчнихъ прибисавъ списа 15 наамъ ѿвакигѣ дрѣги листѣ своєю рѣкою и печати своєю печатию и таи листѣ ѿста 8 насъ 8 комѣнъ · писа се 8 избранои вѣкниці бѣ 8 любимагѣ граа нашегѣ дѣбровника въ лѣто рождѣства хрѣва тисѣщно и четири ста и девето лѣто мѣца январѣ шести на десетѣ днѣ, а списа . . . . као у л. 1. 20

354. Потврда Прибислављева да се уништавају
претходни листови, и шта је узео, а оста-
ло пренесено у осми лист

1411, 15 марта

... . прибисавъ похвалихъ даю всакомъ знати и ѿвои моѿмъ рѣ-
комъ записѿю и свидокѿю ере донихъ кнезъ и властелемъ дѣбровач-
цимъ три нхъ листове вироване и свидокѿю ере ѿвѣ листь српъ-
ски близъ ѿвоган мога писаниѣ 8 семь тетрагъ и 3 дрѣзмихъ
листомъ српскимъ кон е за ѿвими листомъ 8 сиемъ тетрагъ пи-
санъ ва лито рожаства христова тисѣцно и четири ста и десето
лито мисеца генвара шести на десете данъ да сѣ ѿба та листа
8 ѿсми листь исписана цю ѿстае поставе ѿ реченихъ листовъ и
тан рѣ'на два листа имаю се ѿписати и ѿписахъ ихъ моєю рѣ-
кою да нимаю бити веће тврда и да се ними нигда веће не
море питати ницоре ни искати ни 8 едно вѣмѣ · и ѣ рѣ'ни при-
бисавъ пишъ и свидокѿю ере самъ 8зеѿ ѿ поставе цю е било
записано 8 ѿван два рѣ'на листа наипрво 8 два сакъла аспри
три на десети тисѣћа и четири ста и петъ десетъ а потезаю
четиѣ десети и шесть литаръ и седамъ 8начъ и три аксаже и
ѿце 8 едною сакъла аспри ѿсамъ тисѣхъ и петъ сатъ и шесть
десетъ и четири аспре а потезаю два десети и девет литаръ и
деветъ 8начъ · и ѿце 8 два сакъла аспри два на десете тисѣхъ
аспри а потезаю четири десети литаръ и деветъ 8начъ и дѣкати
златихъ тисѣхъ и сто и петъ десетъ тон 8зехъ ва лито рожаства
христова тисѣцно и четири ста и десето лито мисеца марча
шести данъ · и ѿво цю 8 данашни данъ 8зехъ ва лито рожаства
христова тисѣцно и четири ста и едино на десете лито дѣкати
златихъ шесть тисѣћа и ѿсамъ сатъ и четири на десете дѣкати
и сребра плика 8 ѿсамъ десетъ и петъ комади на потегъ седамъ
десетъ и седамъ литаръ и шесть 8начъ и три аксажи.

Русков и Прибислављев запис у књ. Div Сапс. 1408 г. —
Сп. XI, 44. (Оба листа, 6 и 7, издата уједно с обележеним ва-
ријантима.)

355. Дубровчани пишу Сандаљу, ако не може
да нађе њихове листове од поставе, да
пошље печате да њихови посланици по-
тврде печатима њиховим шта су примили

1411, 10 марта

† Главномъ и велможномъ гдѣ сандаљу мѣтиѿ бжиѿмъ великомъ
војеводи рѣсага босанскога ѿ владѣраго града дѣбровника кнеза
властель и ѿ ѿвѣ ѿпкине многолюбимо поздравлени · въ всемъ поч-
тене ваше приазни пиѣние примисмо · и цю наамъ ваша любовь
пише за вашъ поставъ разѿмѣсмо · а нрѣ за ѿне листе кон смо
за то писали подъ нашѿмъ печатню пишете нрѣ ихъ до толѣ не
могосте наити · гѣтѿво ти 8знаи нрѣ бисмо много хотни да бѣдѣ ·
да ако ихъ до толѣ не би еда бѣдѣ по тѿѿмъ · да ако ихъ за сѣде
не би гѣтѿво ви море послати ваше сѣдге с листьми вѣрениѣми
подъ печатми вашѣми · како не 8вѣтъ и ѿѿвише бѣди ви мѣтъ
по рѣ'нѣхъ послати печать гѣгѣ банице и вашъ и гѣгѣ катѣрине
како ѿни кон пошлите 8зети ѿкъ вашего покла · наамъ ѿкъ ваше
страни записъ цю 8зѣмъ и да запечате како да не наамъ задо-
волно · и молимо ако се ѿни листове по томъ наидѣ бѣди ви
мѣтъ послати не нека да се вѣрши цю не с прилике.

† мѣца марта · дѣнь 8 дѣбровникъ лѣто · 48 · и · аѣ

Русков концепат. — П. I, 188.

356.

Осми лист

1411, 15 марта

а) Бѣ име ѿца и сѣна и сѣгога дѣа аминъ. Ми кнезь владѣци
властеле и вѣса ѿпкина града дѣбровника по семь нашемъ 8пиѣнню
а подъ законномъ нашѿмъ печѣтню · даемо · въ свидѣнне всакомъ
маломъ и голѣмомъ како к наамъ приде 8 дѣбровникъ · прибисавъ
похвалихъ посланиѣмъ гѣгѣ банице анке ѿсталше почтенѿго поме-
нѣтѣа гана бана вѣлка вѣлкчиѣа · и ѿкъ стране гана воѿводе сан-
даља · и ѿкъ гѣгѣ катѣрине сандалевице · и ѿкъ више рѣ'нѣхъ стране

к наамъ донѣ три нѣхъ листове вѣроване подѣ нѣхъ печатьми и
 проси ѿ стране више речниѣхъ да ѿна два листа · шести и седми ·
 кои сѣ 8 сѣмъ тетрагѣ писанни ѿ кѣхъ прѣви листъ 8чиненъ въ 10
 лѣто рожѣства хрѣва тисѣцно и чети^р ста · и деветѣ лѣто
 мѣца нѣвѣ^р десете · днѣ · а дрѣги листъ въ лѣто рожѣства
 хрѣва тисѣцно и чети^р ста и десето лѣто мѣца нѣвѣ^р шести на
 десете днѣ · 8 конѣхъ листѣхъ не сѣ прѣписане въсе работѣ и шпоре
 конѣ сѣ речниѣмъ прибисавѣмъ ѿдѣ више речниѣхъ стране 8 нашѣ 15
 комѣнѣ 8 поставѣ прѣпорѣчено и поставлене како се чисто и ѿворенно ·
 8 тѣхъ листѣхъ 8дрѣжи · речнии прибисавѣ ѿ стране више речниѣхъ
 прѣси да нѣхъ ѿба тѣи листа · 8 ѿвѣ ѿсѣмъми листъ зѣнемъ и
 прѣпишемъ · и ми за 8гѣдити нимъ такои · 8чинисмо · а ѿнаи два
 речна листа да сѣ ѿписана да нѣмаю вѣкѣ нѣднѣ твѣрдинѣ ни 20
 крѣпость и да се ними никѣда 8 нѣдно вѣме не море нищо^р ни
 тати · ни искати какъ за вѣкю чистотѣ · и вѣрованѣ исти прѣ
 висавѣ своѣю рѣкою близѣ ѿнѣхъ листѣхъ 8 наше^{мъ} тетрагѣ не
 записавѣ да сѣ ѿписанни и цю не 8зель ѿ речного поклада · на
 пѣно пише и свѣдокѣ да се зна и к томѣ ѿ више речниѣхъ гѣ 25
 своѣ наамъ даа и врати наше листове · конѣ вѣсѣмо записали подѣ
 нашѣми печатми за речнии покладѣ · и на нѣхъ пише свѣдокѣ
 како сѣ ѿписанни и цю не 8зель ѿ поклада речного ѿнѣмъ ти
 парѣмъ и начинѣмъ какото сѣ ѿ прѣвога чѣла 8 тетразѣхъ на
 шѣхъ и на листѣхъ · с наше^{мъ} печатню конѣ не наамъ вѣкѣмъ ѿ 30
 писовали и писали цю не 8зималѣ · и ево пишемъ цю не наипрѣво
 8зель прибисавѣ ѿ поставѣ речниѣхъ цюто се 8дрѣжи 8 више речна
 два листа · а тои проси ѿ стране негѣве гѣе више речниѣхъ донѣвши
 наамъ ѿ нѣхъ листове вѣровне подѣ нѣхъ печатьми како не згѣра
 речниѣ · и наипрѣво 8зе въ лѣто рожѣства хрѣва тисѣцно и чети^р 35
 ри ста и десето лѣто мѣца марѣа шести днѣ наипрѣво 8 два са
 кѣла аспри три на десете тисѣкѣ · и четири ста и шесть деѣтъ аспри
 а потѣзаю четири десете и шесть литѣ^р и сѣдамъ 8нѣ^ч и три
 аксагѣ и ѿцѣ 8 нѣднѣмъ сакѣлаю · аспри ѿсамъ тисѣкѣ и петѣ сѣтъ
 и шесть десѣтъ и четири аспре · а потѣзаю два десети и деветѣ 40
 литѣ^р и деветѣ 8нѣ^ч и ѿцѣ 8 два сакѣла аспри два на десете
 тисѣкѣ аспри · а потѣзаю чети^р десете литѣ^р и деветѣ 8нѣ^ч · и ѿцѣ

8зе дѣкѣтѣ златѣхъ тисѣкю и сто и петѣ десете дѣкѣтѣ · и ево
 цю 8зе 8 дѣнашнѣ днѣ дѣкѣтѣ златѣхъ шесть тисѣкѣ и ѿсамъ
 сѣтъ и четири на десете дѣкѣтѣ · и сѣбра пѣнка 8 ѿсамъ десете 45
 и петѣ комади на потѣгѣ · сѣдамъ десете и сѣдамъ литѣ^р и шесть
 8нѣ^ч и аксажи три · този въсе 8зе прибисавѣ више речнии
 б) ево пишемъ цю ѿстанѣ ѿ въсега поклада · и наипрѣво бачилѣ
 ... као у л. 1. ... и мѣзалина шесть перѣрѣ.

и ѿцѣ динара дѣбровѣцѣхъ четири тисѣкѣ и петѣ десете перѣрѣ 50
 и ѿцѣ дина^р дѣбровѣцѣхъ три тисѣкѣ перѣрѣ и ѿцѣ динара
 дѣбровѣцѣхъ двѣ тисѣкѣ и деветѣ сѣтъ и чети^р десети и нѣднѣ
 перѣрѣ^с и нѣданѣ динарѣ и ѿцѣ дина^р которѣцѣхъ деветѣ сѣтъ
 и шесть на десете перѣрѣ · и нѣдананадесете дина^р и дѣкѣтѣ златѣхъ
 тисѣкю дѣкѣтѣ. 55

в) този въсе више речени прибисавѣ ѿ стране више речниѣхъ постави
 ... као у л. 1. ... прибисавѣ 8писа наамъ ѿвакигѣ дрѣги листъ
 своѣю рѣкою и подѣ своѣмъ печатню и тои литѣ ѿстави 8 наасѣ 8
 комѣнѣ. Писа се 8 избранои вѣкѣниѣ бѣсѣ любимаго гра^д на
 шѣго дѣбровника въ лѣто рожѣства хрѣва тисѣцно и чети^р ста 60
 и нѣдино на десете лѣто · мѣца марѣта · еѣ днѣ а 8писа ...
 као у л. 1.

357. Потврда кнеза Вукца Вардиѣа и жупана Богете шта су им узели од оставѣ.

1411, 26 јуна

† Ва имѣ вѣжне аминѣ · к кнезѣ вѣкаѣ вардиѣи и жѣпанѣ богѣта
 даю ва свидѣние всакомѣ како дондосѣмъ 8 дѣбровѣникѣ посла
 нѣмъ госпѣе баниѣе аѣнке и гѣна вѣводе санѣдалѣа и госпѣе ка
 тарѣне санѣдалѣвиѣе и ѿ нѣхъ стране донѣсѣмъ три нѣхъ листове
 вѣроване како да ѿви листъ ѿпишемъ конѣ е при сѣмъ моемъ пи
 санию писанѣ ва литѣ роѣѣва хрѣстова тисѣцно и четири ста и
 едино на десето литѣ мѣсеца марѣта пѣри на десете днѣ како
 да нѣма вѣѣе нѣднѣ твѣрдинѣ и ѿвнѣе свидѣкѣю и момѣмъ
 рѣкомѣ записѣю ере 8зесѣмъ ѿ поклада цю се 8дрѣжи 8 реченомъ
 листѣ и наипрѣво крѣглѣ три вѣзѣ покрѣвачѣвѣ ѿ нѣхъ едина по 10

злаћена дрѣга била а третиѣ недосврѣшена ѡ работѣ а естъ ѡ
 нихъ петъ литаръ ѡжиць десеть а естъ ѡ нихъ литра и седамъ
 значь и три аксаѣ и динара дѣбровачкихъ единадесете тисѣхъ и
 седамъ сать и двадесеть и дви перпер и динара дѣбровачкихъ
 занхъ двадесети и дви перпер и мезалина шесть перперъ и ди- 15
 нара которьскихъ тисѣхъ перперъ и петъ перперъ и еданъ на де-
 сете динарь и дѣкоть златихъ тисѣхъ дѣкоть тои все вѣше рѣчно
 ѡзесмо ва лито рошва христова тисѣчно и четири ста и едио
 на десете лито мисеца иуна два десети и шести днь ѡ дѣбровьникъ.

Русков и кнеза Вукца запис у другој књ. Div. Cap. 1408
 код 13 марта. — Сп. XI, 49.

358.

Девети лист

1411, 26 јуна

а) † Въ имѣ ѿца и сѣа и сѣога дѣа аминь. Ми кнезь владѣши
 властѣ и вса ѡпкина граѣ дѣбровника · по семь нашемъ ѡпиѣнню
 а под законномъ нашѡмъ печьтию · даемо въ свѣдѣньѣ всакомъ
 маломъ и голѣмомъ како к наамъ придоше ѡ дѣбровникъ кнезь
 вѣлкацъ ва'рдикъ и жѣпанъ богѣта · посланьѣмъ гѣгѣ баницѣ Янке 5
 ѡсталше почтенѡга поменѣтъа гѣна бана вѣлка вѣлчикѣа и ѿ
 стране гѣна вѣвоѣе сандалѣа и ѿ гѣгѣ катѣринѣ сандалѣвицѣ · и
 ѿ више рѣчнихъ стране к наамъ донѣше три нихъ листѡве вѣровѣ
 подъ нихъ печатѣми · и просише ѿ наасъ да ѡнъ листъ ѡсми кон
 ѣ ѡ семь тетрагѣ записанъ въ лѣто рождѣства хрѣва тисѣчно и 10
 четири ста и едио на десете лѣто мѣца марта пѣти на десете
 днь ѡ комъ рѣчномъ листѣ не ѡпрѣписанѣ все работѣ и ѡправѣ · кое
 сѣ приписавѡмъ постаѣне ѿ више рѣчѣ гѣе ѡ нашъ комѣнъ ѡ по-
 ставѣ · прѣпорѣченѣ какѡ се чисто и ѡтворѣно ѡ томъ рѣчномъ
 листѣ ѡдрѣжи рѣчнни кнезь вѣлкацъ и жѣпанъ богѣта ѿ више 15
 рѣчѣ нихъ гѣе просише да га ѡ ѡвѣ девети листъ прѣпишемѡ. И
 ми за ѡгѡдитъ нимъ такои ѡчинисмо · а ѡни листъ да ѣ ѿпи-
 санъ да нѣма вѣкѣ нѣднѣ твѣрдинѣ · ни крѣпость · и да се нимъ
 никѣда ѡ нѣднѣ вѣмѣ не морѣ ницѡрь питати ни искати како

за вѣкѡ чистотѣ и вѣрованьѣ исти кнезь вѣлкацъ своѣю рѣкою 20
 близѣ неѣга пише ѡ нашемъ да ѣ ѿписанъ. И цѡ сѣ ѡзели ѿ
 рѣчѣнога поклаѣ на пѣлно пише и свѣдокѣ да се зна · и к томѣ
 ѿ више рѣчѣ нихъ гѣе наамъ даше и вратише нашъ листъ кои
 вѣсмо записали подъ нашѡмъ печьтию · за рѣчнни поклаѣ и на
 нѣмъ кнезь вѣлкацъ своѣю рѣкою пише и свѣдокѣ како ѣ ѿпи- 25
 санъ · и цѡ ѣ ѡзель ѿ поклаѣ рѣчѣнога · ѡнѣмъ типарѡмъ и начи-
 нѡмъ како то ѣ ѿ прѣвога чѣла ѡ нашѣхъ тетразѣхъ и на
 листѣхъ с нашѡмъ печьтию кон сѣ наамъ вѣраѣли ѿписали цѡ
 ѣ ѡзимано.

б) и ево пишемѡ цѡ ѡзеше кнезь вѣлкацъ и жѣпанъ богѣта просѣ 30
 ѿ стране више рѣчѣ нихъ гѣе ѿ поклаѣ и наипрѣво крѣглѣ три
 безъ покривачѣвѣ ѿ коихъ едина позлакѣна · дрѣга вѣла а третѣа
 недосврѣшена ѿ работѣ мало а ѣ ѡ всѣхъ петъ литѣ · ѡжиць
 десеть а ѣ ѡ нихъ литра и седамъ значь и три аксаѣ · и динарѣ
 дѣбровчѣхъ единадесете тисѣкѣа и седамъ сать и два десети 35
 и двѣ перпер · и динарь еданъ · и динарѣ дѣбровчѣхъ злѣхъ два
 десети и двѣ перпер и мезалина шесть перпер · и которьсѣхъ
 динара тисѣкѣо перпер и петъ перпер · и единадесете динарѣ · и дѣ-
 коть златѣхъ тисѣкѣа дѣкоть · този все више рѣчнни кнезь вѣлкацъ
 и жѣпанъ богѣта посланьѣмъ нихъ рѣчѣ гѣе ѡзеше. 40

в) пишемѡ цѡ ѡстанѣ ѿ всеѣа поклаѣ и наипрѣво бачилѣ еданъ
 велиѣ зламѣнѣмъ коѣводинѣмъ билѣ сребрѣнѣ . . . као у л. 1.

г) този все више рѣчнни кнезь вѣлкацъ и жѣпанъ богѣта ѡставише
 ѿ поклаѣ да стои ѡ нашѣ ѡпкинѣ ѡ комѣнѣ доклѣ ѣ нихъ гѣа
 више рѣчѣнои драго . . . као у л. 1. . . . 45

и ѡцѣ за вѣкѡ чистотѣ и ѡтворѣньѣ више рѣчѣни кнезь вѣлкацъ
 своѣю рѣкою ѡписѣ наамъ ѡвакигѣ дрѣги листъ · и подъ своѡмъ
 печьтию · И тѣи листъ ѡстави ѡ наасъ ѡ комѣнѣ · писѣ се сѣи ѡ
 избѣранѡи вѣкѣницѣ бѣѣ любимѣаго граѣ нашего дѣбровника въ лѣто
 рождѣства хрѣва тисѣчно и четири ста и едио на десете лѣто мѣца 50
 иуна два десети и шести днь а ѡписѣ рѣско логофѣтъ вѣжѣ по-
 мѣлѣи га

359, Потврда Прибислава, Радинца Кожичића
и Радослава Стипковића да су изузели
сву оставу.

1413, 23 јануара.

.... (почетак подеран) ... два десети и трети дань да е њ знание
всакомъ како ꙗкъ прибисавъ похвалихъ посланиемъ господина војводе
сандаѡа придохъ њ дубровникъ кнзѡ (!) и властелемъ и съ листми
виrowанними и са мноме придохе послн госпое банице анке и го-
спое катерине на име радинаць кожичићъ и радосавъ стипковићъ⁵
такође кнзѡ и властелемъ с листми виrowанними и заповилю го-
споде наше ѡзесмо все са ксимъ кѡпно васъ встанѡкъ поклада
наше госпое кои е поклада бивѡ ѡ комѡнь како се ѡдръжи ѡ
семъ листѡ близѡ сеган писаниѡ и за тои ми више речени послн
донисмо кнзѡ властелемъ листъ подъ нихъ печати и вратисмо ѡ¹⁰
ком се ѡдръжаше встанѡкъ реченога поклада и ѡписасмо га
како за веће виrowание на немъ пишемо како тои ѡвди да се не
може ни ѡ едно време ѡвимъ листомъ ни ѡнимъ дрѡгимъ веће
питати или искати речени поклада како смо рекли ер га смо
пѣмили кѡпно и свршено все са ксимъ и за то ѡслободавамо кнзѡ¹⁵
и властеле и всѡ ѡпѣинѡ дубровачкѡ ѡ вике и ꙗкъ прибисавъ по-
хваликъ за веће виrowание сѣи ѡписахъ моѡмъ рѡкомъ коже помилѡи
га и ꙗкъ радинаць кожичићъ и радосавъ стипковићъ послн госпое
банице и госпое катерине пишемо и свидокѡемо како то и при-
бисавъ ере примисмо вѡкѡпно поклада.²⁰

и ѡце ѡвише за веће виrowание томѡи сѡ свидоци лѡдне агѡстинъ
синъ живана гардинан| флорентина и пиро нашевићъ задранинъ и
крѡстѡлъ папаликъ сплићанинъ и жанинъ спичићъ(?)

Записи Русков, Прибислављев и Радинчев и Радославов
у II књ. Div. Sanc. 1408. — Сп. XI, 51.

360. Дубровчани одговарају баници Анци да и
остатак оставе може узети само заједно
са Сандаљем као и досад што су узимали.

1412, 6 априла.

† Главном и велможном гѣги баницѡ анцѡ ѡвѡ владѡицаго граѡ
дубровника кнеза властель и ѡвѡ вѡсе ѡпкине многопчтено поз-
дравленѡе ваше вѡ всемъ почтене приѡзни листове примисмо
по вашѡхъ людеѡ и цѡ намъ ваша великѡсть ѡписа и порѡчи за
встанѡкъ поклада кои сте ѡпкино и складѡѡ поставили съ ганѡмъ ѡ
вѡвѡмъ сандаѡѡ како да ѡнъ встанѡкъ вѡвѡмъ не дамо · гѣге
ваша мѡтъ море добро знатъ ѡцѡ ѡвѡ прѡвога чѡла до напѡконѡга
подъ кои сте ѡвѡтъ поставили · да се не да ѡдномъ безъ дрѡ-
гога · како сте складѡѡ поставили · тако складѡѡ да морѡтъ ѡзѡти.
а инако никако да не морѡтъ ѡзѡти · и такои сте складѡѡ ѡвѡ¹⁰
рѡчнога поклада много и много кратъ ѡзѡли · а ѡви встанѡкъ подъ
ѡвѡтъ рѡчни встанѡ кѡди складѡѡ пошлѡте а ви кѡте ѡзѡти.

† мѡца априѡла · ѡ · дѡнь ѡ дубровникѡ лѡто · ѡ · ѡ · лѡто.

Русков концепат. — П. I, 205.

LVII. ОСТАВА БАНИЦЕ АНКЕ И КЪЕРИ ЈОЈ КАТАРИНЕ.

361.

1413, 24 јануара.

а) † Къ име ѡца и сѣа и сѡаго дѡа аминъ. Ми кнезь владѡици
властѡ и вѡса ѡпкина граѡ дубровника · по семъ нашемъ ѡписѡнию
а подъ законѡмъ нашѡмъ печѡтию даѡмо вѡ свидѡнии всакомъ
малѡмъ и голѡмомъ како придохе къ намъ властеле и поклѡсарѡ
гѣге банице анке и гѣге катерине не кѡре съ листѡми вѡкрѡз-
ѡими подъ нихъ печѡтьми ѡ име радѡнаць кожичићъ и радосавъ
стѡпковићъ и поставише и пѣдаше ѡвѡ стране нихъ рѡче гѡе ѡ нашъ
комѡнь ѡ ѡпкинѡ ѡ поставѡ и наипрѡво пѡсѡсь ѡданъ верѡга по-
зѡакѡна сребрѡна а не ѡ нѡи два десети и двѡ анѡре и десѡтъ

8нѣч · потасъ еданъ 8носити на чрълени кожи сребрѣнь позлакнѣнь · 10
 нѣ 8 нѣмъ еданадесете литъ^р и десеть 8начь крѣгле · д · с покрѣ-
 вачи ѿ ких двѣ ле бѣле сребръне а двѣ позлакнѣне сребръне нѣ 8
 нихъ еданадесѣт литъ^р и деветъ 8начь · осамъ чашъ сребрънѣхъ
 окрѣглѣхъ позлакнѣнѣхъ нѣ 8 нихъ шесть на десете литъ^р и деветъ
 8нѣч · чаша една велика бѣла сребръна съ знаменънѣмъ воеводе сан- 15
 дала · и четирѣ чашице мале бѣле нѣ 8 нихъ седамъ литъ^р и де-
 ветъ 8нѣч · бачиль еданъ сребрѣнь съ знаменънѣмъ воеводе сандала ·
 нѣ 8 нѣмъ четирѣ литре и една 8нча · ладица една велика а двѣ
 мале позлакнѣне нѣ 8 нихъ четирѣ литре и полъ ладица една ве-
 лика бѣла · и дрѣга мала бѣла нѣ 8 нихъ двѣ литре и десеть 20
 8нѣч · можѣловъ деветъ сребрънѣхъ малѣхъ юѣ 8 нихъ четирѣ литре
 и една 8нча вокаръ еданъ позлакнѣнь с покрѣвачемъ · и можѣлъ
 еданъ с покрѣвачемъ сребрънъ а потезаю петъ литъ^р и двѣ 8нче ·
 кѣпе сребръне на стѣпѣхъ разъвиене три нѣ 8 нихъ четирѣ литре
 и десеть 8нѣч · кѣпа една ѿ аспра с 8стни и съ ногами сребръ- 25
 нѣми позлакнѣнь юѣ 8 нон три литре и шесть 8нѣч · иконница
 една сребръна с знаменънѣмъ ѿ племенитѣхъ ѿ заморитѣ юѣ 8
 нон двѣ литре · вокете двѣ сребръне съ каменѣ · д · цкленѣми и съ
 шесть гране сребръне на всакон · а юѣ 8 нихъ четирѣ 8нче и · д · акъ- 30
 сагѣ лавъ еданъ ѿ висера юѣ 8 нѣмъ три 8нче този вѣсе више
 рѣчни радѣнаць кожичикъ и радосавъ стѣпковикъ поставише ѿ
 стране рѣчне нихъ гѣе 8 покладъ 8 нашъ комѣнъ да стон докле ю
 нихъ гѣе хтѣныѣ а хотѣше да ю 8 ѿвѣ начинъ ако пошлѣ гѣи
 баница съкладѣмъ съ гѣи гѣи катеринѣмъ да сѣ волне 8зети рѣчни 35
 покладъ а еданъ безъ дрѣгѣга да нѣ волѣнъ 8зети 8 животъ ·
 ако се слѣчи смѣртъ едной да ю дрѣга волна 8зети · ако ли се
 слѣчи смѣртъ ѿвѣма да ю волѣнъ 8зети комѣ ѿне ѿставѣ или
 ѿпорѣче на смѣрти · и възѣа комѣ би хотѣли 8зети · да пошлѣ
 листъ нашъ ѿвакигѣ какотѣ ѿви кон имъ смо 8писавъ подѣ
 нашѣмъ печатю дали · писа се мѣѣца гѣнвѣ · к · д · дѣнь лѣто 40
 рожѣства хрѣва тисѣчно и четирѣ ста и третѣе на десете
 лѣто и ѿваки дрѣги листъ 8писашѣ намъ рѣчни послѣ ѿ
 рѣке ѿ радѣнца бран(и?)ковикѣ изъ конацьполѣ · юре радѣ-
 наць вѣше вѣтежанъ рѣкѣмъ и на нѣмъ свѣмъ рѣкѣмъ 8писавъ

свѣдокова и нѣгѣвѣмъ печатю печати · а 8писа рѣско логѣфѣтъ 45
 вѣже помилѣи га

Русков запис у другој књ. Div. Сانس. 1408. код 20. јан. —
 Сп. XI, 55.

LVIII. ОСТАВЕ ВОЈВОДЕ САНДАЉА И ЖЕНЕ МУ ЈЕЛЕНЕ.

362.

Први лист.

1413, 24 јануара

- а) Ми кнезь, властеле и вѣса ѿпкина граѣ дѣбровника даємо
 8 знанъе како прибисавъ похваликъ постави и прѣда 8 нашъ ко-
 мѣнъ 8 ѿпкинѣ ѿ стране гѣна воеводе сандала да стон 8
 покладъ
 б) еднѣ иконницѣ златѣ и нѣ 8 нон литра и еданадесете 8начь съ ѣ
 ѿбразѣмъ прѣчистѣ гѣпгѣ и съ мнозѣми инѣми ѿбрази и съ се-
 дамъ баласъ и съ шесть баласиновъ и съ десеть жмиральдовъ и
 съ два десети и шесть зрѣнъ висера · и еднѣ направѣ коньскѣ 8зѣда
 прѣсине и похвѣ кожно срѣбромъ позлакнѣно а жвало гвозѣено и
 на глави тракъ свиланъ съ пѣтѣци висерѣнѣми дробнѣми а нѣ 8 10
 нон два десети и три литре и деветъ 8нѣч
 в) този вѣсе постави да стон 8 покладъ на волю докле гѣнѣ
 воеводи сандала 8гѣдно · и кѣде бѣде хотѣлъ 8зѣти да не волѣнъ
 8зѣти пославъ ѿвѣ нашъ рѣчни листъ · писа се мѣца нѣнварѣ · к · д ·
 дѣнь лѣто рожѣства хрѣва тисѣчно и четирѣ ста и третѣе на 15
 десѣт лѣто · а писа рѣско логѣфѣтъ вѣже помилѣи га.

363. Потврда Прибиславѣва да је остава
 изузета и пренесена у други лист.

1419, 4. августа

† ва име ѿца и сина и дѣха сѣа аминъ · ва анто рожѣства хри-
 стова тисѣчно и четирѣ ста и деветѣ на десете анто мѣсеца августа

четверти дань ꙗко приписавъ похваликъ даю знати всакомꙋ ерь
придохъ ꙗ дѣровникъ посланиемъ г҃на воеводе сандала и ови
що се ѡдржи ꙗ семь листѡ поставе примихъ и ѡзехъ ѡвъ властѡ ꙗ
дѣровачицхъ и за то моимъ рѣкомъ пишѡ и свидокꙋ ерь ѡви
листъ разбисмо како да веће ꙗ ниедно врѣме не бѡде тврѣ ни
да се може нимъ ницѡрь питати а за ѡстанакъ всега поклада
толико кон се ꙗ семь листѡ ѡдржи колико ꙗ дрѣзицхъ листицхъ
ѡписасмо ꙗ дрѣгомъ тетрагъ ꙗ два листа ва лито рожаства хри- 10
стова тисѣцно и четири ста и девето на десете мѣсеца люта
два десети и ѡсми дань.
и листъ кон ꙗ имахъ ѡвъ властѡ вратицхъ и на немъ такоѡре
ѡписахъ

Русков и Прибиславлев запис у другој књ. Div. Савс.
1408 код 20 јануара 1413. — Сп. XI. 55

364.

Други лист.

1413, 6. маја

а) ꙗко име ѡвца и с҃на и с҃тога д҃ха аминъ да не вѣ свидѣнне
всакомꙋ маломꙋ и великомꙋ · ми кнезь властеле и вѣса ѡпкина
граꙗ дѣровника даемо ѡзнати ерь приде ꙗ дѣровникъ к намъ
кнезь прибацъ мръгнѡвикъ и кнезь приписавъ похвалица посланиемъ
г҃на воеводѣ сандала и ѡвъ неѡ стране принесѡше листъ вѣровни 5
и поставише ꙗ нашъ комѣнъ ꙗ ѡпкинъ ꙗ поставѣ · ѡвъ стране вое-
водине и г҃и҃не ѡлѣне

б) ꙗ ѡсамъ сакѣлаа девети малахатъ динаръ дѣровчѣцѣхъ на
потегъ потезаю петъ сатъ и шесть десетъ и двѣ литре и де- 10
ветъ ѡнъ.

в) този вѣсе поставише да стои ꙗ комѣнъ нашъ ꙗ поставѣ а подѣ
ѡви ѡвѣтъ да нимъ не сѡхранено и сѡблюдено вѣ всакоѡ вѣрѣме да
нимъ се не море ѡдржати за нѣданъ ѡзрокъ ни за ратъ ни за
страхъ ни за волю коѡа г҃вдѣ г҃на ни за крѣвь ни за нѣданъ
ини ѡзрокъ кон би на свѣти могаль бит а ѡвтѣше ѡвѣ ѡвакои 15
доколѣ се ꙗ животѣ г҃анъ воевода ѡвѣрта да не волианъ ѡнъ

ѡзети вѣзѣа комъ ѡкоѡе пославъ своѡе листѣ вѣровне · и ѡвѣ листъ
нашъ кон нимъ смо дали подъ печѣтию нашѡмъ ако ли би ѡвѣ
листъ изѡгѣбили а ѡни да пошлю своѡе листѡе вѣровне подѣ
нихъ печатѣми како кѡе битъ намъ задовољно и свѣтъ видѡмо 20
еръ си ѡзимаю своѡе покладъ вѣше рѣни и за вѣкю чистѡтъ и
ѡтворенне ѡваки҃не листъ ѡписа намъ кнезь приписавъ похваликъ
своѡю рѣкою и ѡста ꙗ насъ ꙗ комѣнъ и ѡвѣ ѡвтѣше ѡа бѣ
ѡклони · ако би се конѡеан смрътъ сѡдчила · а ѡстане ѡстанѣ за
нимъ или синъ или дѣвоица · кон би ималь сѣ рѣномъ г҃и҃гѡмъ 25
ѡлѣнѡмъ да не ѡнъ ѡстанѣ волианъ ѡзети · ако ли би ѡстанѣ
не било · да не волианъ ѡзети кнезь вѣлѣцъ или кнезь вѣлѣ вратицхъ
мъ или ннъ ѡстанѣ що не по мѣшкомъ колѣнъ · комъ се бѡде
пристојати по племенъ и по крѣви пославъ како не зѡвѣра рѣно ·
писа се ꙗ изѣбранѡи вѣкницѣ бѣꙋ любимагѡ граꙗ дѣровника · лѣто 30
рожаства хриѣва тисѣцно и четири ста и третѣе на десетъ лѣто мѣца
мадина · ѡ днѣ ꙗ дѣровникъ а ѡписа рѣско логофѣтъ вѡже помиаѣи га.

365. Потврда Прибиславлева да је лист уни-
штен а остава пренесена у друга два листа

1419, 4 августа

С краја: (почетак одеран) . . . . рожастѣа христова тисѣцно
и четири ста и девето на десете лито мѣсеца агѣста четвѣрти
дань ꙗко приписавъ похвалицъ даю ѡзнати всакомꙋ ерь посланиемъ
г҃на воеводе сандала дондохъ ꙗ дѣровникъ кнезѣ и власелемъ и
вѣе що се ѡдржи поклада ꙗ семь листѡ ѡвѣи писаномъ ꙗ семь 5
тетрагъ примицхъ и листъ кон воевода имаше подъ печѣтию ѡ
дѣровника ѡпетъ га властелемъ вратицхъ и за то моимъ рѣкомъ
ѡписахъ ихъ ѡва и свидокꙋ за вѣе а за ѡстанакъ поклада кон
се ѡдржи ꙗ семь и ꙗ дрѣзицхъ листицхъ ѡписасмо напридѣ ꙗ дрѣ-
гомъ тетрагъ ꙗ два листа ва лито рожаства г҃на тисѣцно и 10
четири ста и девето на десете лито мѣсеца агѣста четвѣрти дань.

Русков и Прибиславлев запис у другој књ. Div. Савс. 1408
код 4 маја 1413. — Сп. XI, 57.

Трећи лист.

1413. 30 октября

а) † Бѣ имѣ ѿца и сѣна и сѣаго дѣа аминь. Ми кнезь властие
и вса ѿпкина гра^а дѣбровника даемо въ свидѣнии всакомѣ ма-
ломѣ и великомѣ по сѣмь нашѣмь писанию а подѣ законнѣмь печ-
тию нашѣмь како приде к намь ѣ дѣбровникѣ приписавѣ похва-
лица · посланнѣмь г^ана воеводе сандала · с листѣмь нѣгѣвѣмь вѣров-
нѣмь и ѿ нѣгѣве стране и на имѣ воеводе рѣчнога постави ѣ
нашѣ комѣнѣ ѣ поставѣ то цю сѣ ѣдрѣжи ѣ сѣмь листѣ и подѣ
ѣвѣтъ кон здолѣ пише

б) и наипрѣво сребра плика сто и два десети и двѣ литре и пять
зньч конѣ си приписавъ сръчна по шсамъ дѣкати литрѣ а прими 10
деветъ сати и седамъ десети и деветъ дѣкати и шщъ аспри тѣрѣ
сцѣхъ ѣ три сакѣли два десети и четири тисѣки и двѣ сти и
четири десети и седамъ аспри конѣ си сръчна и постави по че-
тири десети за дѣкати а примише шесть сати и шесть дѣкати и
седамъ аспри · и шщъ дѣкати златѣхъ пять тисѣки и седамъ сати 15
и два дѣката · и шщъ ѣ еднѣмъ сакѣлю динарѣ котѣсцѣхъ тисѣку
и три десети · и деветъ перперѣ конѣ сръчна по три перперѣ за дѣкати
а примаю три ста и четири десети и шесть дѣкати и два на де-
сете динари · и шщъ ѣ два сакѣли динарѣ дѣбровчцѣхъ тисѣку и
сто перперѣ а сръчна ѣ по три перперѣ за дѣкати а прима три ста 20
и шесть десети и шесть дѣкати и два десети и четири динаре · тои
тако сръчнаше кѣди бѣде се пакѣ ѣзети да си такогѣ шпетъ
лицемъ ѣзъмѣ

В) а подѣ швъ зѣтъ · постави въсе више рѣно 8 покладѣ да ю
 волѣнь гѣнь вождоу санѣдалѣ 8 въско вѣме зѣти самѣ швъмъ али 25
 своими слѣгами пославѣ свѣдоуно съ злѣмѣньемъ с лѣтѣмъ а подѣ
 нѣгѣшвъмъ законѣмъ печѣтию · тако шнѣ тако нѣгѣшвъмъ шстанѣ
 ако би мѣ бѣ далѣ сина тѣда синѣ или би два или нѣданѣ или
 би колико би · ако ли би сина не било а кѣши била или веки
 кѣри тѣда кѣри како синѣ · волѣ кѣремъ како синѣ · згѣдило би 30
 се ѡдѣ бѣ не данѣ теѣ и кѣри не било · тѣда гѣги нѣлѣни кѣри
 гѣна кнѣза лѣзѣ · ако шстане послѣ мене три тѣсѣкѣ злѣтѣхъ

дѣкати и икона злата · а нии пѣнези вѣси и нии покладѣ волиа
колико га не гвдѣ ки се стави с чѣмъ гвдѣ тои вѣсе кнезѣ
влькѣс и кнезѣ влькѣс и конѣ нх нхъ встанкѣ ако сѣ мѣшци 35
споли · тѣда мѣшцѣмъ ако ли женсци тѣда женсцѣмъ · докле нхъ
постане и наслѣдѣне встанкѣ да не ѿ тѣху рѣчннхъ волианъ вѣ-
саки свои дѣлѣ ѣзети възѣа или мѣ ѿ едноу или како мѣ
гвдѣ · а доколѣ бѣ хѣне терѣ смѣ га воевода сандалѣ живѣ · да
смѣ га волианъ вѣмъ тѣмъ покладѣмъ за мого живота · или ми 40
къда · ѣзети вѣсе · или конѣ дѣлѣ · и шѣе ако би се згвдило ꙗ
бѣ не дан · терѣ кнезѣ влькѣс или кнезѣ влькѣ а или ки нхъ
встанкѣ безѣ натрашка всталѣ да се вономѣ пѣнези дадѣ кога
послѣ натражѣне встане · и шѣе ако би се згвдило ꙗ бѣ не
дан терѣ би се нхъ натражѣ пѣтрѣгалѣ · тѣда шѣмъ да се даа 45
ки вѣдѣ намѣ ближни по крѣви · како крѣвь подае · а згвди се
ако би ти пѣнези дотѣ неѣзети. И на то ми кнезѣ властеле и
вса вѣькина граѣ дѣбровника · примисмо · и записасмо с вѣрѣс и с
кѣтѣвѣ нашѣ · како да рѣчномѣ воеводѣ сандалю и по немѣ вѣмъ
како се згвра пише вѣи поклад ки стави воевода сандалѣ неке 50
погинѣти ни на мѣне донти ни за нѣднога члоѣка волю · сеган
свѣта ни за силѣ ни за заповѣдѣ ни за прошню · ни за кѣпню
ни за нѣдно дѣло · али би нашего племенитого гѣна сѣе крѣне
кѣла ѣгрѣскога · али гѣна тѣрскога али заморѣскога · али босан-
скога али кога гвдѣ гѣна сеган свѣта или конѣ вѣрѣе члоѣка 55
тако странѣра тако грагѣнина нашего · и шѣе се на то вѣѣтѣ-
немо воеводѣ сандалю и вѣмъ рѣчннѣмъ и нхъ встанкѣ · како
се пише · дати имѣ рѣчни покладѣ воеводѣ сандалю и встанкѣ
негвѣс · и да тѣмъ не море вѣи покладѣ погинѣти ни на манѣ
прити · и неда би се згвдило рѣчномѣ воеводѣ сандалю · али комѣ 60
ѿ нхъ сѣ нашѣмъ градѣмъ · али сѣ кимъ ѿ насѣ кою рѣть али
кою неприѣзѣнѣ имѣть · ꙗ бѣ не дан али за конѣ пѣдѣжѣне да
се и за тои не море ѣдрѣжати или недати нѣ да се даа с вѣако
вѣме къда ѣсѣхѣте · како не згвра рѣчннѣ · и шѣе хѣтѣ възѣа къди
вѣдѣ хотѣтѣ ѣзети вѣше рѣчни покладѣ да пошлю вѣакиѣ дѣрѣи 65
листь конѣ не изѣ сега исписанѣ подѣ нашѣмъ печѣтию · ако ли би
га изѣгвѣили а шѣи да пошлю своѣ листѣ вѣрѣвѣе подѣ своѣ

ими печатъми ѿнакон да не видемо и вѣрованно свѣтъ и задо-
вољно како ѿни ѡзвимаю ѿпетъ свои више рѣчнии покладъ · и за
векю чистотѣ и вѣрованье прибисавъ рѣчнии свою рѣкою ѡписа 70
ѿвакигѣ листъ подъ неговѣмъ печатию · и тои листъ · ѿста ѡ
наасъ ѡ комѣнь · писа се ѡ избранои вѣкнищѣ бѣѣ любимагѣ гра-
нашего дѣбровника лѣта рожѣства хрѣва тисѣщю и четири ста и
третѣе на десете лѣто мѣца октѣвриа · ѿ · дѣнь · а ѡписа рѣско
логѣфетъ боже помилѣи га. 75

367. Прибиславлева потврда да су сва три листа уништена и уписана у нови.

1413 (после 2 новембра)

† · ѣ прибисавъ похвалихъ пишѣ моѡмъ рѣкомъ и свидокѣю ере
ѿви листъ ѡ семь тетрагѣ и д . . . . . битъ из овогаи исписанъ
и трети кои самъ бѣѡ моѡмъ рѣкомъ писаѡ все три ѡписасмо
. . . . . ре се с властели не могосмо ѡгодити а ѡчинисмо дрѣги
записъ ѡ семѣере тетрагѣ за ѿвими . . . . . тѣ писанъ ва лито ро- 5
жаства христовѣ тисѣщю и четири ста и третѣе на десете лито

368. Потврда Прибиславлева да је лист уништен.

1419, 4 августа

. . . . . ѡхѣ света аминъ ва лито рожаства хр . . . . . | . . . . . то на
десете лито мѣсеца агѣста четврти . . . . . | . . . . . е всакомѣ ерь по-
сланиемъ гана воєводе . . . | . . . . . властелемъ и цю годи се ѡдржи
ѡ сем листѣ . . . . . | . . . . . ѿи под печатию воєвода и наше ѡ ѿпѣине
дѣв . . . . . | . . . . . вратихъ и на ѿвоми и на ѿномъ моѡмъ рѣ- 5
ком . . . . . | . . . . . ю да сѣ ѡписане и да ни ѡ едно врѣме не
може се ни . . . | . . . . . агѣста четврти данъ.

Русков и Прибиславлев запис у другој књ. Div. Cap. 1408
после 29 октобра 1413. — Сп. XI, 60.

369.

Четврти лист

1419, 29 јануара.

а) Бѣ име ѡца и сина и сѣго дѣхѣ аминъ. Ми кнезь вла-
стеле и вѣса ѿпѣкина граѣ дѣбровника даѣмо вѣ свидѣние вса-
комѣ маломѣ и голѣмомѣ по семь нашемѣ ѡписанию а подъ закон-
номъ печетию нашѡмъ како придоше к намъ ѡ дѣбровниѣ дмитарѣ
крѣстьянинѣ и прибисавъ похвалихъ посланѣмъ воєвода сандаѣа 5
с листѡмъ неговѣмъ верованѣмъ. И ѡ неговѣ стране и на име
воєводе рѣчнога поставише ѡ нашѣ комѣнь ѡ покладъ цю се ѡдржи
ѡ семь листѣ

б) И наипрѣко ѡ десете сакѣла динара дѣбровѣщѣхъ четири
тисѣкѣ и деветъ сѣтъ и шесть десете перѣрѣ. И ѡ два сакѣла ди- 10
нара котѡрѣщѣхъ тисѣкю и четири десете перѣрѣ. И ѡ два сѣда
сребрѣна ки се именѣю чабри · а потезаю на мѣрѣ · ѿба чабра
четири десете и четири · литре и двѣ ѣнче. И два велика пѣхара
сребрѣна и при свакои два канѣа · сребрѣна сѣ верѣжницами а не
ѡ всемъ · ѣ · поглавѣа а на потѣрѣ сѣдамъ на десете литѣрѣ и 15
шесть ѣначѣ.

в) а подъ ѿви ѡвѣтъ поставише вѣсе више рѣчно ѡ покладъ · да не
вољанъ ганъ воєвода сандаѣа ѡ всако вѣрѣме ѡзѣти самъ своѡмъ
главомъ · или своимъ сѣбѣгами · ако би мѣ бѣѣ даѣ сина тѣда
синѣ или би два или би векѣ ако би сина не било · а кѣѣи било 20
или векѣ кѣри тѣда кѣремъ како синѣ · ѡгодило би се цѣа бѣѣ не
дан тѣр и кѣри · тѣи васѣ покладъ кнезѣ вѣкѣщѣ и кнезѣ вѣкѣс ·
и конъ нихъ нихъ ѿстанкѣ цюно сѣ мѣшци споли · ако ли не би
ѡ нихъ синовѣ а оно да бѣде тѣи покладъ нихъ ѿстанкѣ цюно не
по мѣшкоѣ колѣнѣ · а до колѣ бѣѣ хѡкѣ тѣр смѣ га воєвода сан- 25
даѣ живѣ · да смѣ га вољанъ всѣмъ тѣмъ покладѡмъ за мѣнга
живѣта. И ѿцѣ кѣда би се ѡгодило цю · бѣѣ не дан тѣр би се
моѣ братѣе кнеза вѣкѣа и кнеза вѣкѣа рѣчнихъ натражѣ прѣтрѣ-
галъ · тѣда да се да покладъ рѣчни ки бѣдѣ намъ вѣжнѣи по
крѣви како крѣвь подаѣ И на тѡ ми кнезь властѣа и вѣса ѿпѣ- 30
кина граѣ дѣбровника приписмо и завѣзасмо · ѡ вѣрѣсѣ и ѡ кѣтѣсѣ
нашѣ како да рѣчномѣ воєводи и по немъ ѡвѣмъ како се ѡгѣра пише

ѡви покладѣ кои стави неке погинути ни на мѣне донти за нѣднаго
чловка волю ни за силѣ ни за заповѣдѣ ни за прошню ни за кѣ-
пню · ни за нѣдно дѣло · али би нашега гѣна племенитого сѣ 35
крѣне краля згрѣскога · али гѣна тѣрскога · али заморскога · али ко-
санскога · али инога коѣга гѡди гѣна или чловѣка сеган свѣта · да
се не здрѣжи · паче ѡвѣтѣнемо и завезѣнемо се · вонволи сандалю
и неговѣ ѡстанкѣ како се пише · дати имѣ рѣчни покладѣ на нихъ
волю и цѣа бѣѣ зклони тебѣ би се згѡдило вонводи сандалю 40
али комѣ ѡвѣ више рѣчнихъ с нашѣмъ градѡмъ али с кои намѣ
гѡдѣ наасѣ кою гѡдѣ ратѣ или неприязнѣ имать ако ли за
коѣ придѣжѣне да се и за тои не може здрѣжати тѣи покладѣ и
ѡцѣ хѡтѣше възѣа кѣди бѣдѣ хѡтѣти зѣти више рѣчни по-
кладѣ · да пошлю дрѣги ѡвакиѣ листѣ подѣ нашѡмъ печѣтню · 45
кои имѣ смо сѣде дали ако ли би га изыгѣили а ѡни да пошлю
своѣ добре люди своими листѣми вѣкрованѣми подѣ нихъ печѣтѣми
како ке намѣ битѣ задоволенѣ и свѣтѣ ѡчитѣ нѣрѣ си ѡни зѣи-
маю свои покладѣ више рѣчни и за векѣю чистотѣ и вѣкрованѣе
прибисавѣ рѣчени своѣю рѣкою зписѣ намѣ ѡвакиѣ дрѣги листѣ 50
подѣ негѡвѡмъ печѣтню и ѡста з насѣ з комѣнѣ · писѣ се з изѣ-
бранѣи вѣкници бѣѣ любимаго граѣ нашего дѣбровника · въ лѣто
рождѣства хрѣтѣа тисѣцѣно и чѣтири ста и деветѣ на десѣто лѣто
мѣца гѣнварѣа два десѣти и деветѣ дѣнѣ а зписѣ . . . . као горе.

370. Потврда Прибиславѣва да је остава диг- нута, а остатак уписан у други лист.

1419, 4. августа.

са стране:

ка литѣ рождѣства хрѣстова тисѣцѣно и чѣтири ста и деветѣ на
десѣте литѣ мѣсеца агѣста чѣврти данѣ ѣ прибисавѣ похвалиѣѣ
посланиѣмъ гѣна воеводе сандалѣа дондохѣ з дѣбровника кнезѣ и
властѣломѣ и все цѣо се здрѣжи з сѣмѣ записѣ покладѣ все при-
мисмо и листѣ ѡвакиѣ подѣ печѣтню кои гѣнѣ воевода имашѣ 5
ѡвѣ дѣбровника вратиѣ имѣ га и за то пишѣ и свидѣкѣю нѣрѣ

ѡви и ѡни ѡписѣхѣ како да се ни з едно врѣме не може ни ми
нишѣре питати а ѡстанѣкѣ сеган покладѣ и цѣо се з дрѣзиѣхѣ
листиѣхѣ здрѣжи зписѣ се з дрѣгомѣ тетрагѣ наприда з два листѣ
ва литѣ гѣне тисѣцѣно и чѣтири ста и деветѣ на десѣте литѣ ми- 10
сеца агѣста чѣврти данѣ

Русков и Прибиславѣев запис у кѣ. Div. Not. 1414 стр. 292.
— П. I, 81.

371.

Пѣти лист.

1419, 29 јула

- а) † Бѣ имѣ ѡца и сина и свѣтога дѣа аминѣ. Ми кнезѣ вла-
дѣци властѣе и вѣса ѡпкина граѣ дѣбровника данѣмо въ свѣдѣ-
нѣе всакомѣ малѣмѣ и гѡлѣмомѣ по сѣмѣ нашѣмѣ пиѣнню како
приде к намѣ з дѣбровника прибисавѣ похвалиѣкѣ посланиѣмъ гѣна
воеводе сандалѣа ѡвѣ неговѣ стране и на имѣ вонводи по стави з 5
нашѣ комѣнѣ з покладѣ
- б) двѣ тисѣки дѣкати златѣхѣ. И ѡцѣ иконницѣ еднѣ златѣ а
потѣза еднѣ литрѣ и еданадесѣте значѣ сѣ ѡбразѡмъ прѣчѣстѣ
гѣпгѣ и сѣ мнозѣми инѣми ѡбрази · и сѣ седамѣ баласѣ и шѣстѣ 10
баласиновѣ и сѣ деветѣ жмиральдовѣ и сѣ два десѣтѣ и шѣстѣ
зрѣнѣ бисѣра · да тои вѣсе стѣи з покладѣ з нашѣ комѣнѣ
- в) И възѣа када би хѡтѣлѣ гѣнѣ вонвода више писани покладѣ
зѣти да не волѣнѣ за своѣга живота · а да мѣ се не може здрѣ-
жати или не дати · како и дрѣги неговѣ покладѣ кои не з
наасѣ з комѣнѣ поставленѣ и записанѣ з данѣшни дѣнѣ з дрѣгѡмъ 15
листѣ нашѣмѣ ако ли би се коѡмъ згѡдѡмъ згѡдило гѣнѣ вонводи
сандалю по сѣбѣ више рѣчни покладѣ ѡставити да га не волѣна зѣти
гѣпгѣа нѣла кѣри почѣнога поменѣтѣа кнеза лазѣра а ми рѣчни
кнезѣ и властѣе и ѡпкина граѣ дѣбровника въ дѣшѣ и вѣрѣ
нашѣ ѡвѣтѣнемо дати више рѣчни покладѣ када хѡтѣти бѣдѣ 20
зѣти више рѣчни гѣнѣ вонвода сандалѣа · али по нѣмѣ како згѣра
пише гѣпгѣа Јѣла и за векѣю чистотѣ и вѣкрованѣе прибисавѣ
рѣчни своѣю рѣкою зписѣ . . . . ѡви листѣ и ѡста з насѣ з ко-

мѣнь подѣ неговѣмъ печѣтню . . . . 8 избранои вѣкницѣ гра^а
нашега дѣбровника в . . . . . хрѣтѣ тисѣщно и четири ста и де²⁵
вето на десете . . . . . люта два десети и девети дань . а списа . . .
као у горе.

372. Потврда Прибиславлева да је остава упи- сана у други лист.

1420, 22 јула

ва име божие аменъ мисеца аѣла два десети и дрѣги дань . . . . |
христова тисѣщно и четири ста и двадесето ли . . . . | похвалихъ
посланиемъ гѣна ми воеводе . . . . . | никъ кнезѣ и властелемъ и
нимъ . . . . | ѡвѣ више речени записъ ре . . . | . . в ѡви да се има
изврѣ . . | . . 8 дрѣги листъ како . . | . . гѣ и ми прибисавѣ . . | . .⁵
први листъ по . . | . . писано на в . . | . . рѣскомъ ѡпи . .

Русков и Прибисавлев запис у књ. Dis. Not. 1419—1423
стр. 14. — П. II, 82

373. Шести лист

1419, 28 јула

а) . . . . . дѣха амин ми кнезѣ ва . . . . . | . . . . . ѣмо въ свидѣнѣ
всак . . . | . . . мѣ списанью како прид . . . | . . . посланиемъ гѣна
воеводе . . . . . | . . . стране гѣна воеводе . . . . . | . . . цо се здрѣжи
8 семь ли . . . . .

б) . . . . . динари дѣбровчѣхъ три тисѣкѣ и шесть десетъ перѣ . . .⁵
. . . . . | котѣрѣхъ двѣ тисѣкѣ и седамъ десетъ и деветъ перѣпера
и аспри | тѣрѣхъ на брой два десети и четири тисѣкѣ и двѣ сти
и четири десетъ и седамъ аспри и дѣкати златѣхъ деветъ тисѣки
седамъ сати и два дѣката . и сребра плика сто и два десети и
двѣ литре и петъ значъ и ѡце два чавра сребрна . а потезаю¹⁰
четири десетъ и четири литре и двѣ значъ и ѡце два пѣхара съ
четири капци а потезаю седамъ на десете литаръ и шесть значъ . и

ѡце една направа конска сребрна позлакѣна а потеза два десети
и три литре и деветъ значъ.

(И ово што иде мало је оштећено, али је попуњено
и стављено у заграду текстом под бр. 380, а његове
разлике од овога текста стављене су овде у напомене).

в) а подѣ ѡви зѣтѣ постави вѣсе више рѣчно 8 покладѣ да не волѣанъ¹⁵
гѣна воевода сандаљ 8 вѣсако вѣме самъ совѣмъ¹ али своими
сѣбгми пославѣ с листомъ а подѣ неговѣмъ печѣтню закономъ²
тако ѡнѣ тако неговѣ ѡстанакъ ако би мѣ боѣ далѣ сина тада
сина³ или би два или би еданъ или колико в-нихъ ако ли би сина
не било а кѣри било или вѣкѣ кѣкери тада кѣкеремъ⁴ како синѣ²⁰
згѣдило би се цѣ боѣ не дан тѣре и кѣкери⁵ не било тада⁶
кнезѣ вѣкѣцѣ и кнезѣ вѣкѣ вѣсе и конѣ нихъ нихъ ѡстанкѣ ако сѣ
мѣшци спѣли до колѣ нихъ постаѣ и насѣдѣ ѡстанакъ да сѣ
волѣи зѣти ил-имъ ѡдѣ едномъ или какомъ годѣ да докѣ⁷ бѣ
хѣкѣ тѣре смѣ ѣ воевода живѣ да смѣ⁸ волѣанъ вѣкѣмъ покла²⁵
дѣмъ за моѣга живота или ми кѣда⁹ зѣти вѣсе или конѣ дѣлѣ
и ѡце када би се згѣдило цѣ боѣ не дан тѣре кнезѣ вѣкѣцѣ и
кнезѣ вѣкѣ а или¹⁰ конѣ нихъ ѡстанакъ безѣ натражка ѡстали
да ѡномѣи покладѣ даа коѣга послѣ натражакъ ѡстане¹¹ и ѡце
кѣда¹² би се згѣдило цѣ боѣ не дан тѣ би се¹³ натражакъ³⁰
пѣтрѣгаль тада¹⁴ да се да ѡнѣмъ конѣ вѣдѣ ближни по крѣви
како крѣвь пѣдаѣ 8 племенѣ нихъ а згѣди се ако би ти покладѣ
до толѣ не билѣ зѣтѣ . (и на тѣ ми кнезѣ) властеле и вѣса
ѡпкина града дѣбровника (примисѣи и записасѣи) 8 вѣрѣ и 8
клетѣвѣ нашѣ како да рѣчномѣ воеводи¹⁵ (сандаљу) ѡвѣмъ рѣчно³⁵
згѣра ѡви покладѣ конѣ сталѣ¹⁶ гѣ (воевода сандаљ) неѣ
погинѣти ни на манѣ доити ни за ниѣ (днога чѣлѣка во)лю сѣган

1. вѣсако вѣме самъ совѣмъ главѣмъ. — 2. листѣ а подѣ совѣмъ
печѣтню закономъ. — 3. тѣда синѣ. — 4. кѣри тѣда кѣремъ. —
5. кѣри. — 6. тѣда. — 7. ил-имъ како имъ годѣ да до колѣ. —
8. самъ ѣ воевода сандаљ. живѣ да самъ ѣ. — 9. мѣ кѣда. — 10.
вѣкацѣ или к. вѣкѣ али. — 11. ѡстане 8 племенѣ нихъ како крѣвь
пѣдаѣ. — 12. кѣди. — 13. се нихъ. — 14. тѣда. — 15. гѣна вое-
води. — 16. постали.

свѣта ни за силѣ ни за рѣчь ни за заповѣ(дъ за прошню) ни
за кѣпню ни за нѣдно¹⁷ дѣло али би нашега (племенитога гана)
свете корѣне ѣгарьске¹⁸ али господина тѣрскога али (замѣрскога⁴⁰
али бос)анскога али коѣга¹⁹ гвс(подина сеган свѣта или коѣ
врѣсте члоѣка тако ст)ранѣра како (градина и ѡце се на то
вѣктѣємо) господинѣ воѣводи сандалю (и више рѣчнѣмъ и ниѣхъ
встанкѣ како се пише) дати имъ речени²⁰ воѣводи (сандалю и
ниѣговѣ встанкѣ и да) тѣмъ покладѣ ѡви не (море погинути ни⁴⁵
на манѣ прити згвдило) би се реченомѣ господинѣ сандалю (али
к)ѡмъ ѡдѣ ниѣхъ с на(шѣмъ градѡмъ или ко)ниѣ ѡъ наасѣ кою
ратѣ или кою неприазнѣнѣ наити²¹ цѣа богъ не даи а или за коѣ
годе²² прѣдлѣжѣе да се и²³ за тои не море ѣдрѣжати или не
дати нѣ да се даа ѣ всакоѣ врѣме кѣди ѣсѣѡте како ѣ згора⁵⁰
речено и ѡиѣ хѡтѣ възѣа кѣди бѣдѣ хѡтѣтѣ ѣзети више²³ рѣ-
чени покладѣ да пошлю ѡвѣ нашѣ листѣ подѣ нашѡмъ печатню
конѣ имъ смо дали исписанѣ а дрѣги ѣсть ѣ насѣ ѣ комѣнѣ ѣ
тетрагѣ ис коѣга ѣ ѡви исписанѣ ако ли би га изѣгѣбили а ѡни
да пошлю своѣ добре люде своими листѣми вѣровнѣми подѣ⁵⁵
ниѣхъ печатѣми како кѣ наамѣ²⁴ бити задоволено и свѣктѣ ѡчито
ѣрь си ѡни ѣзимаю свои покладѣ и за векю чистотѣ и вѣро-
ванѣе рѣчи приписавѣ своѣю рѣкою ѣписа наамѣ ѡвакигѣ дрѣги
листѣ подѣ нѣгѡвомъ печѣтню и ѡстави ѣ наасѣ ѣ комѣнѣ писа
се ѣ избранѡи вѣкниѣѣ богѣ любвиаго града нашегѡ дѣбровника⁶⁰
вѣ лѣто рождѣства хрѣтва тисѣциѡ и чѣтири ста и дѣвето на
дѣсѣте лѣто мѣсеца люля два дѣсѣти и ѡсми данѣ а ѣписа итѣ.

17. нѣдно. — 18. корѣне ѣгарьске. — 19. коѣга годѣ. — 20. р.
покладѣ. — 21. имати. — 22. годи. — 23. нема. — 24. наамѣ.

374. Потврда Групка Добричевиѣа да је узео део оставе.

1423, 4 јануара

вѣ имѣ божие аминѣ . . . . . рождѣства христовѡ . ѣ. и . ѣ. и . ѣ. и . ѣ.
лѣто мѣсеца генвара . ѣ. данѣ . . . . . ѣа грѣпоко добричевиѣѣ слѣга

воѣводе сандалѡ нѣговимѣ посланиемѣ и ш нѣговимѣ . . . . . нѣго-
вомѣ печатню придохѣ ѣ дѣбровникѣ кнѣзѣ и властѣломѣ и ѣзеѣхъ
и приимѣхъ . . . . ѣ рѣке све аспре тѣрѣске коѣ се ѣдрѣже ѣ семѣ⁵
записѣ конѣ мога писаниѣа и за то . . . . моѡмѣ рѣкомѣ ѣписаѣхъ
да ѣ вѣровано и принесохѣ кнѣзѣ и властѣлемѣ за те . . . ѡтворѣнѣ
поа печатню воѣводиномѣ како воѣвода прима тиѣ аспре.

375. Посланици Сандаљеви потврђују шта је узето од оставе, а остатак преписан у нов лист.

1423, 17 фебруара.

ѣ имѣ божие аминѣ лѣта рожава хрѣтва . ѣ. и . ѣ. и . ѣ. и третѣе
лиѣто мѣсеца фѣрваѣ . ѣ. данѣ ми старѣѣ дмитѣрѣ и радѡна прип-
чиѣѣ и браѣанѣ дѣнаѣ посланиемѣ гана воѣводе сандалѡ ѣписасмо
дошаѣѣ ѣ дѣбровникѣ како ѣ прѣво насѣ ѣзѣѡ приписавѣ похва-
лиѣѣ ѡъ сеган листа поклада два чѣбра сѣвѣрна потѣзаю чѣтиѣ⁵
дѣсѣти и чѣтиѣ литре и . ѣ. ѣнѣѣ ѡиѣ два пѣхара с чѣтири кап-
цами а потѣзаю . ѣ. литѣрѣ и . ѣ. ѣнѣѣ ми више речени пришѣа
ѣзѣсмо сѣда динарѣ котѣрѣѣѣхѣ двѣ тисѣѣѣ и сѣдаѣмѣ сѣѣѣ и
дѣветѣ перѣѣрѣ и ѣднѣ трапѣ конѣскѣ сѣвѣрнѣ позлаѣѣѣнѣ а потѣза
. ѣ. и . ѣ. литре и . ѣ. ѣнѣѣѣ. И за то више речени листѣ ѡписасмо¹⁰
а за ѡстанѣѣѣ поклада напѣда ѣ семѣ тетрагѣ и с ѡстанѣѣѣ
покладѣ цѣо се ѣдрѣжи ѣ дрѣгомѣ листѣ напѣдѣ ѣ семѣ тетрагѣ
ѣзѣсмо и ѣа браѣанѣ моѡмѣ рѣкомѣ записѣхѣ и свѣдокѣѣѣ.

Русков и посланички записи у кѣѣ. Div. Not. 1419—1423
на стр. 15. — П. II, 83.

376. Сѣдми лист.

1420, 22 јула.

а) † ѣ имѣ . . . као у бр. 371.

б) двѣ тисѣѣѣѣ . . . . као у бр. 371. . . . два дѣсѣти и шѣѣѣ зѣрна
ѣнѣѣѣѣ . . . .

в) и възла кѣде би хотѣла гана воєвода више писан'ни покладѣ
 ѡзети да не волаиъ за свога жикота. И ако би више рѣни по-
 кладѣ по више рѣномъ воєводи встала. а хотѣла га гѣга на-
 кѣши господина кнеза лазара ѡзети. да не волаи и слободна
 ѡзети га безъ нѣдне забаве. ако ли би више рѣни покладѣ
 встала по рѣнои гѣги наи. да не волаиъ кнезь вакацѣ и кнезь
 вакъ и конь нѣхъ нѣхъ натражѣ право и почтено нѣхъ сръца 10
 мѣши спои до колѣ нѣхъ постае и наслѣдѣ встанакѣ да сѣ
 волаи ѡзети више рѣни покладѣ. И ца бѣ не дан тере би сѣ
 натражакѣ прѣтрѣгалъ тѣда да се даа вѣнѣмъ кои бѣдѣ ближни
 по крѣви како крѣкъ подае. И ми више рѣни кнезь властеле и
 вѣса вѣкина граа дѣбровника ѡ вѣрѣ и кетѣвѣ нашѣ како рѣнѣмъ 15
 више рѣни покладѣ неке погинути ни на манѣ прити ни за
 нѣднога члоѣка волю ни за рѣчъ ни за заповѣдъ ни за прошню
 ни за кѣшню ни за нѣдно дѣло али би нашега племенитога
 гана свете крѣне ѡгрѣске. али гана тѣрскога. али заморскога али
 босанскога. али коєга гвдѣ гана сеган свѣта пааче дати нѣмъ 20
 се слободно безъ ѡдрѣжанья. згодило би се рѣномъ ганѣ сандаљу
 али комѣ ѡ више рѣенихъ | с нашѣмъ градѣмъ ратѣ или кою
 неприязнѣ иматъ ца бѣ не дан а или за коє придѣлѣ да се
 и за тон не може ѡдрѣжати или не дати нѣ да се даа вѣ вѣсѣ
 коє вѣме кѣди како ѡсхотѣ како 25 | згвѣра рѣно више рѣни по-
 кладѣ. и вѣцѣ хотѣ възла кѣди бѣдѣ хотѣтъ ѡзети више рѣни
 покладѣ да пошлю вѣв нашѣ листѣ подѣ нашѣмъ печатю кои
 нѣмъ смо дали исписанѣ а дрѣги нѣ ѡ насъ ѡ комѣнѣ ѡ тетрагѣ
 нѣс коєга не вѣви исписанѣ. ако ли би га изгѣбили. а они да
 пошлю коє добре люди своимъ листѣмъ вѣрованѣмъ подѣ нѣхъ 30
 печатѣмъ како ке наамъ бити задоволено и свѣтѣ вчито нѣрѣ си
 вѣни ѡземаю свои покладѣ и за вѣкю чистотѣ и вѣрованѣ рѣни
 привисавъ своєю рѣкою ѡписа наамъ дрѣги вѣакигѣ листѣ подѣ
 нѣговѣмъ печатю и вѣста ѡ насъ ѡ комѣнѣ. писа се ѡ изѣ-
 бранои вѣкници бѣ ѡ любимаго граа нашегѣ дѣбровника. вѣ лѣто 35
 рожаства хрѣтва тисѣщю четири ста и двадесето лѣто мѣца
 люля два десети и дрѣги дѣнь. а ѡписа рѣско логофѣтъ воже
 помиа га.

377. Посланици утврђују да су извадили икону, а дукате уписали у нов лист.

1423, 17 фебруара

ва име бжѣне аминѣ лѣто рожаства хрѣтва. тисѣћа и четири ста
 и два десети и третѣ лиѣто мѣца фѣрва^р 31 данѣ. ми старѣ
 дмита^р и радона припчиѣ и браианѣ дѣаѣ. придосмо ѡ дѣ-
 бровникѣ посланиѣмъ гана воєводе сандаља кнезѣ и властелѣмъ. ш
 неговимъ листѣмъ вѣрованѣмъ и ѡзесмо. иконицѣ златѣ а потѣза 5
 литрѣ и аѣ значѣ сѣ каменѣмъ и з бисерѣмъ како згора пише
 а рѣне двѣ тисѣће дѣкаты. ѡписасмо на листѣ на име и запо-
 вѣдѣ гѣне елене. како се напѣдѣ ѡ семѣ тетрагѣ пише га браианѣ
 моиѣмъ рѣкомъ все ѡписахъ више рѣчено и свѣдокѣю. . . .

Русков и Брајанов запис у књ. Div. Not. 1419—1423 на
 стр. 109. — П. II, 86.

378. Дубровчани одговарају Сандаљу да су дали његову посланику што је тражио од своје оставе.

(1422), 9 маја

† Главномъ и велможномъ ганѣ сандаљу мѣтию бжѣмъ вели-
 комъ воєводи босанскомъ ѡ владѣраго граа дѣбровника кнеза
 властелѣ и ѡ вѣсѣ вѣкниѣ многолюбимѣ поздравленѣ. ганѣ воє-
 вода листѣ вѣтворенѣ ѡ гѣтва примисмо подѣ печѣтию гѣтва
 вѣи и разѣмѣсмо цю наамъ ваша мѣтъ пише нѣрѣ скоро пѣтъ ми- 5
 слѣте иматѣ кѣ вѣнѣ¹⁾ на станакѣ и зато да вѣсмо гѣтѣ вѣ
 по привисавѣ ѡдали ваша два каѣла сребрна и два вѣхара вѣла
 с вѣригами и сѣ капѣами а да затѣи стѣжѣ великѣ не чинимѣ
 ни велицѣхъ разлога нѣрѣ вѣи не много пѣтѣи на потѣвѣ. ганѣ во-
 євода и наипрѣво молимѣ вѣа да би гѣтѣ вѣи ѡ добри часѣ 10
 пошастѣи и вѣакнѣи а нѣрѣ за више рѣне сѣдове волаиъ си такои
 пише вѣнози не вѣсе бжѣи и ваше за вашѣ чѣтѣи и почѣрѣно

¹⁾ погрешно место вѣнѣ в. бр. 334

8годын ѿ нашего не бисмо предани 8 чемь бисмо могли · и ето
дасмо вьсе како сте писали прибисавъ похваликю да ви принесе.

† · ѿ · мадина. 15

Русков концепат. — П. I, 290.

379. Осми лист

1422, 6 маја

а) Ђь име . . . итд. . . . дѣровника по семь нашемъ листѣ а поь зако-
нѣмъ печьтию нашѣмъ данѣмо 8знати всакомѣ комѣ се подова како
приде 8 дѣровникъ кнезь прибисавъ похваликѣ посланѣмъ гана
воеводе сандалѣ и ѿ негове стране и на име воеводе сандалѣ
постави 8 нашъ комѣнъ 8 покладѣ

б) двѣ тисѣки и осамъ сать и четирѣ десетѣ дѣкати златѣхъ
в) да ти дѣкати стоѣ 8 нашъ комѣнъ 8 поставѣ до колѣ хокѣ
ганѣ воевода сандалѣ и вѣзѣа кѣде биѣхъ хѣтѣхъ 8зети рѣне дѣ-
кати да не волиѣнъ · а да мѣ се не могѣ 8дрѣжати или не дати
за нѣданѣ 8зрокѣ ни за прѣдѣжѣне ни за нѣднога гана волю ни 10
врѣте члоѣка ни за прошню ни за кѣпню ни за нѣданѣ ини
8зрокѣ кои ви на свѣти могали бити ни за ратѣ ни за нѣдно
ино дѣло да мѣ се не могѣ 8дрѣжати паче да мѣ се даде безѣ
нѣднога 8дрѣжанѣа и ца богѣ не дан еко ви се смрѣтѣ згѣдила
ганѣ воеводѣ сандалѣ да не волиѣнъ рѣне дѣкати 8зети кнезь влѣ- 15
кацѣ и кнезь влѣкѣ и стѣпанѣ кнеза влѣкѣа синѣ и ако би они
вѣси полипѣсали ѿ ца бѣ 8клони да не ниѣхъ встанкѣ цѣо не по
мѣшкѣмъ колѣнѣ волиѣнъ 8зети и кѣди вѣдѣ хѣтѣти више
рѣне дѣкати 8зети да пошлю ѡвѣ нашѣ листѣ подѣ нашѣмъ
печьтию ѡвакигѣ кои имѣ смо дали исписанѣ дрѣги не 8 насѣ 20
8 комѣнѣ 8 тетрагѣ · ако ли ви га изгѣбили а они да пошлю
своѣ добре люди своими листѣми вѣровнѣми подѣ ниѣхъ печѣ-
тѣми како кѣ наамѣ бити задоволено и свѣтѣ вчитѣ юрь си
они 8зималю више рѣне дѣкати и за вѣкю чистотѣ и вѣрованѣне
рѣни прибисавъ своѣю рѣкою 8писа наамѣ дрѣги ѡвакигѣ листѣ 25
подѣ неговоѣмъ печьтию и ѡста 8 насѣ 8 комѣнѣ

писа се мѣца мадина · ѿ · дѣнѣ лѣкто рожѣства хѣтва тисѣцино и
четири ста и два десети и дрѣгѣ лѣтѣ.

380. Посланици Сандаљеви потврђују да су изузели 2800 дуката и уписали с осталом оставом у други лист.

1423, 17 фебруара

. . . . . име божѣ лѣкта рожѣства хѣтва тисѣцино и четири ста и два ·
десето и третѣе лиѣто мѣца фебвар · ѿ · данѣ да је 8 зна . . .
како ја старѣ дмитарѣ и радонѣа припчиѣ и браѣнѣ посланѣмъ
ганѣ воеводе сандалѣ 8 дѣровникъ кнезѣ и властеломѣ ш него-
вимъ листомѣ вѣровнѣмъ и 8зе . . . . . више речене двѣ тисѣки и 5
осамъ сать . . . . . златѣхъ дѣкати · И постависмо ниѣхъ . . . . . с инѣмъ
ѡстанкомѣ поклада иза . . . . . листѣ на прѣда . . .

Русков и посланички запис у књ. Div. Not. 1419—1423
стр. 270. — П. II, 89 (у изводу).

381. Девети лист

1423, 17 фебруара

а) † Ђь име ѿца и сына и сѣгоа дѣа аминѣ · ми кнезь властеле
и вѣса ѡпкина граѣ дѣровника данѣмо вѣ свидѣнѣе всакомѣ ма-
ломѣ и голѣмомѣ по семь нашемъ 8писанѣю а подѣ нашѣмъ закон-
номъ печатѣю како приде к намѣ 8 дѣровникъ ганѣ старѣа
дмитарѣ и радонѣа припчикѣ и браѣнѣ дѣпакѣ посланѣмъ гана вое- 5
воде сандалѣ с листомѣ вѣрованѣмъ ѿ негове стране а на име
ганѣ воеводе рѣнога поставише 8 нашѣ комѣнѣ 8 покладѣ цѣото
се 8дрѣжи 8 семь листѣ.

б) И наипрѣво динара дѣровнѣцѣхъ три тисѣки и шѣсть десетѣ
перпер · и дѣкати златѣхъ два на десетѣ тисѣки и петѣ сать и 10
четири десетѣ и два дѣкати · и сребра пѣнка сто и два десети
и двѣ литре и петѣ 8начѣ

в) а подь ѡвнъ свѣтъ поставише все више рѣно 8 покладь · да не волаиъ . . . . (као у бр. 373 са ту исписаним разликама) . . . . . и за векю чистоу 8 вѣрованнѣ браиъ днакъ свою 15 рѣкою 8писа наамъ ѡвакигѣ дрѣги листъ подь нѣговомъ печѣтню и ѡста 8 насъ 8 комѣнъ. писа се 8 избранои вѣкнищѣ вѣсѣ любимаго граа нашего дѣбровника въ лѣто рождѣства хрѣтѣа тисѣчно и четири ста и два десети и третѣе лѣто мѣца фѣрвара 31 дѣнь · а 8писа рѣско логофѣтъ. 20

382. Потврда Прибиславлева да је остава у други лист преписана.

1426, 24 фебруара

ва лиго рождѣства хрѣстова тисѣчно и четири ста и два десети и шесто лиго мѣсеца фѣрвара два десети и четврти данъ · ꙗко кнезь прибисавъ похвалиѣ посланиемъ гана ми воеводе сандала ш нѣговимъ листомъ вированимъ подь неговомъ печатню придохъ кнезь и к властелемъ дѣбровачцимъ · и принесоуъ имъ листъ конъ е из овоган исписанъ подь нѣхъ печатню и ѡписавъ га нимъ кратиѣхъ ере цю се 8дрѣжаше 8 сиемъ и 8 ѡномен листъ приписасмо 3 дрѣзимъ покладомъ 8 дрѣги листъ · ꙗко мѡмъ рѣскомъ ѡвнъ ѡписахъ

Русков и Прибиславлев запис у књ. Div. Not. 1419—1423 на стр. 320. — П. II, 91.

383. Сандаљ потврђује да је примио све аспре из оставе.

1423, 27 децембра

† Мии воевода сандалъ · дамиъ знати всакомъ комъ се поаба и прѣдъ кога ѡвнъ нашъ листъ приде како имаюѣе великѣ потрѣбѣ · послахъ · к многопочтенои ѡпѣнини властеломъ дѣбровачцѣмъ · сазгѣ нашего днѣте 8кѣнѣе грѣпка потрѣбюѣи · аспри наше ке сѣ · поставене 8 реченихъ властѣа поа записи · и листови · и ѡвнѣти ки сѣ меѣю нами · и ѡ многопочтенихъ властѣа и ѡпѣнѣе дѣбровачке

примиуъ по рѣчномъ грѣпкѣ аспри все ке сѣ биле 8 записѣхъ · нѣхъ и нашихъ · поставене 8 властѣа реченихъ · и за вѣнѣ вѣнѣрованнѣ · и потврѣннѣ на то 8чинѣхъ и 8писахъ ѡвнъ листъ ѡтворѣнъ како не тои иста моа рѣнѣчъ и посланиѣ и моѣ примаениѣ речене аспри · 10 а тои несть 8 свѣдочѣс · почтенихъ и разѣмнихъ поклѣсарѣвъ · ѡпѣнѣе дѣбровачке кнеза николѣ гѣчетиѣа · и кнеза влахѣше тама · риѣа · ки сѣ 8 тои доба при наѣ · били мѣтию вѣнѣмъ · и любѣвомъ и приазнию почтене ѡпѣнѣе властѣа дѣбровачцѣхъ · писавъ въ лѣта хрѣтова рождѣства тисѣнѣа и четири ста и ꙗко · и третѣе 15 лѣто мѣца · декембра ꙗко и 3 · данъ 8 кѣканъ.

Курсивом, на хартији, печат залепљен хартијом. — СС. 105; MS. CCLXXXV.

384.

Десети лист

1429, 15 јула

а) † Бѣ имѣ ѡца и сина и дѣха сѣгоа¹ аминъ. Ми кнезь властеле и вса ѡпкина граа дѣбровника даемо въ свѣдѣнѣе всакомъ маломъ и голѣмомъ по семъ нашемъ 8пиѣнию а подь нашѡмъ законномъ печатню · ерѣ приде к намъ 8 дѣбровникъ племенитѣ² чѡвкъ витезь прибисавъ похвалиѣ сазга гана воеводе сандала ѡ нѣговѣмъ посланиѣмъ и ш нѣговѣмъ листѡмъ вѣрованѣмъ а подь законномъ нѣговѡмъ печатню. И на имѣ рѣного гана воеводе сандала постави 8 нашъ комѣнъ 8 покладъ все цю се 8дрѣжи 8 семъ листъ.

б) и наипрѣво дѣкатиъ златѣхъ шестъ на десете тисѣки · и петъ 10 сати и шестъ десетъ и два дѣката. И срекра плика сто и два десети и двѣ литре. И петъ значъ а все тои ѡстанакъ всега поклаа гана рѣного воеводе сандала.

в) а подь ѡвнъ свѣтъ постави³ · више рѣно все 8 покладъ · да не волаиъ ганъ воевода сандалъ 8 всако вѣмѣ самъ своѡмъ главѡмъ 15

У копији која је остала у Дубровнику у књ. Div. Not. 1428 стр. 101 (П. II 104) имају ова отступања:

1 сѣа. — 2 племенитѣ. — 3 все постави.

али своими слугами · послакѣ с листѡмъ а подѣ своѡмъ печатню
законнѡмъ · ако би мѡ бѣ сина далѣ · тѣда синѡ · или би два или
еданѣ · или колико биѣ · ако ли би сина не било · а кѣши била ·
или векѣ кѣри · тѣда кѣремъ како синѡ · згодило би се · терѣ и кѣри
не било · тѣда да се има дати половина више рѣчнога поклаа⁴ кнезѡ²⁰
вѣкцѡ и кнезѡ стѣпанѡ синѡ кнеза вѣкца и нию встанкѡ по
мѡшкѡмъ колѣнѡ · згодило би се · ца бѣ не дан · тере не било ѡ
кнеза стѣпана натражка по мѡшкѡмъ колѣнѡ а дотлаи⁵ не ѡзетѣ
дѣлѣ⁴ поклаа⁴ више рѣчни ниѣхъ⁵ дѣлѣ⁵ · тада⁶ да се има вѣсѣ нише
рѣчни покладѣ дати · вѣкѣмъ долѣ рѣчѣмъ четиремъ кѣкѣмъ Мо²⁵
нега племѣне⁷ · ако ли би било натражѣне ѡ кнеза стѣпана по мѡш-
кѡмъ споѡ тѣде⁸ половина всега поклаа⁴ натражѣкѡ⁹ кнеза стѣпана
како не рѣчно · а дрѣга половина поклаа⁴ рѣчѣмъ четиремъ кѣкѣмъ ·
а на име кнезѡ радивою стѣпковикю и кнезѡ радосавѡ и кнезѡ
радичѡ стѣпковикѣмъ и ниѣхъ встанкѡ по мѡшкѡмъ колѣнѡ · И³⁰
кнезѡ иванишѡ вѡстѡнкю и кнезѡ вѡаткѡ вѡрадовикю и нию
встанкѡ по мѡшкѡмъ споѡ и кнезѡ иванѡ и кнезѡ сладѡю вѣ-
ковикѣмъ¹⁰ и нию встанкѡ по мѡшкѡмъ колѣнѡ · И кнезѡ драгинѡ
гонсаликю и нѣговѡ встанкѡ по мѡшкѡмъ колѣнѡ · тѣмъ више
рѣчѣмъ кѣкѣмъ четиремъ · згодило би се · теѣ коѡ кѣкѣ ѡ тѣхъ³⁵
кѣкѣ помѡнѣкала · безѣ натражѣка мѡшкога · да сѡ вѡльне вѡстѡле
кѣкѣ вѣкѣмъ покладѡмъ да до колѣ гѣ бѣ хѡкѣ тере вѡде живѣ
гѣнѣ вѡнѡвода сандалѣ · да не ѡнѣ вѡланѣ вѣкѣмъ покладѡмъ за¹⁰ сконѣга
живѡта кѣда мѡ годѣ ѡзети вѣсе или кон дѣлѣ · И на тѡ ми
кнезѡ вѡстѡле и вѣса ѡпкина граѣ дѡбровника примѣсмо и запи⁴⁰
сѣсмо ѡ вѣрѡ и ѡ клѣтѡ нашѡ како да рѣчѡмѡ гѣнѣ вѡнѡвѡн
сандѡлю згора рѣчни покладѣ неѣ погинѣти · ни на манѣ дѡнти ·
за нѣдногѡ члѡвѣка вѡлю сегѡн свѣта · ни за силѡ ни за рѣчѣ ни за за-
повѣдѣ ни за прошню ни за кѡпѡлю¹¹ ни за нѣдно дѣло · али би
нашега плѣменѣтога гѣна сѣе кѣрѣне ѡгрѣске али гѣна тѡрѣскога · али⁴⁵
замѡрѣскога · али вѡсанѣскога · али коѣгѡ годѣ гѣна сегѡн свѣта
такѡ странѣра такѡ граѣнина нашега ни за рѣчѣ ако би гѣнѣ
вѡнѡвѡа сандалѣ или кон ѡ више рѣчѣхъ¹³ имѡлѣ з дѡбровникѡмъ

4 ниѣхъ дѣлѣ. — 5 нема. — 6 тѣда. — 7 плѣмена. — 8 тѣда да.
— 9 вѡде натражѣкѡ. — 10 вѣкѣмъ за. — 11 кѡпѡлю. — 13 рѣчѣхъ.

или с конѣмъ наасѣ или кою неприѣзѣнѣ · да мѡ и за тои не мѡре
погинѣти · нѡ имѣ се слѡвѡно и неѡзѡдрѣжанно дати · на ниѣхъ⁵⁰
вѡлю · ни за нѣдѡлѣжѣе ни за нѣданѣ ни ѡзрѡкѣ кон би на свѣти
мѡгалѣ бити · да имѣ се не мѡже¹⁴ ѡдѣжати · И ѡце хотѣ ако би
хѡтѣли¹⁵ нише рѣчни покладѣ послати ѡзети да пошлю конѡ дѡбре люди ·
своими листѡвѣми вѣровѡнѣми подѣ ниѣ печѣтѣми да такѡ како(!)
да¹⁶ имѡю кнезѡ и вѡстѡле дѡбровѡчѣ изѡвѣдѣти и питѣти⁵⁵
ѡ ниѣхъ кѡпѡ конѣмъ вѡде ѡви покладѣ пристѡѣти · не ли ниѣхъ
послѡнѣе правѡ · ѡ вѣсѣхъ¹⁷ · или би еданѣ или би два · или биѣ
вѣкѣ колицѣхъ по подобѣю и по записѡ вѡде ѡвѣ рѣчни покладѣ
пристѡѣти како не записѡно и ѡвѣкѡно · И на все више писѡно
Ми кнезѡ · вѡстѡле и вѣса ѡпкина граѣ дѡбровника ѡвѣтѡнѡ⁶⁰
рѣчѡмѡ гѣнѣ вѡнѡвѡн сандалѡ вѣ хѡта бѣа и вѣ дѡше наше вѣ-
сѣмѡ више писѡномѡ сѡхранѣнѡ и неѡколѣвимѡ бити како не рѣчно
писѡно и ѡвѣтѡвано и за вѣкѡ чѣстѡтѡ и вѣровѡнѣе дрѣги ѡвѡ-
киѣ листѣ ѡ рѣчѣ на рѣчѣ ѡ рѣкѣ више рѣчнога Вѡстѡлиина
вѣтѣза приѡсѡва похѡваликѣ писѡнѣ и вѡста ѡ нас ѡ коѡнѣ¹⁸ · писѡ⁶⁵
се ѡ избѡранѡи вѣкѣницѣ¹⁹ бѣѡ любѡимагѡ градѣ нашегѡ дѡбров-
ника · вѣ лѣто рѡжѡства хѡтѡва тѣсѣцѡно и чѣтири ста и два
дѣсѣти и дѣветѡ лѣто. Мѣа же Лѡлиѡ ѣи дѣнѣ²⁰ а ѡписа рѣско
лѡгѡфѣтѣ вѣже помѡлѣи га.

Курсивом, на пергаменту (пререзаном на неколико места у знак поништења), печат одлепљен. — СС. 108; MS. CCCII.

14 мѡре. — 15 и ѡце хѡтѣли. — 16 да такѡ да. — 17 дѡ-
бровѡчѣи изѡвѣдѣти правѡ ѡдѣ ниѣхъ ѡдѣ вѣсѣхъ. — 18 вѣровѡнѣе
ѡвѣ листѣ ѡдѣ рѣчѣ на рѣчѣ вѣтѣзѣ приѡсѡвѣ похѡваликѣ своѡмъ
рѣкомъ прѣписѡ и вѡста ѡ нас ѡ коѡнѣ печѣкѣнѣ неѡговѡмъ печѣтѣю.
— 19 вѣкѣници. — 20 петѣ на дѣсѣте данѣ.

385.

Једанаести лист.

1429, 10 новѣмбра

а) † Бѣ име ѡца и сѣна и дѣа сѣтога аминѣ Ми кнезѡ Вѡ-
стѡле и вѣса ѡпкина граѣ дѡбровника даѣмо вѣ свѣдѣнѣе вѣсѡкомѡ

маломѣ и голѣмомѣ · по семь нашемѣ зпичнию а подѣ законномѣ
нашомѣ печатнию¹ іерѣ приде к намѣ² · с дѣбровникѣ князь при-
писавѣ похваликѣ витезѣ почтенн · а посланьемѣ нѣговѣмѣ сла-
нога гѣна воѣводе сандаля · и ш нѣговѣмѣ листомѣ вѣровѣмѣ
а подѣ нѣговомѣ вѣровномѣ печатнию¹ · и на нѣмѣ рѣчнога гѣна
воѣводе³ сандаля · постави с нашѣ комиѣ с покладѣ ·

б) три тисѣкѣ дѣсѣть златѣхѣ ·

в) а подѣ шви свѣтъ постави више рѣче дѣкатѣ · да нѣ волянь¹⁰
гѣнѣ⁴ воѣвода сандаля · кѣ всако вѣмѣ самѣ своѣмѣ главѣмѣ али⁵
своими слѣгами послаѣ с листѣмѣ а подѣ своѣмѣ печатнию за-
конномѣ · ако би мѣ бѣ сина даль тѣда синѣ или би два или
би іеданѣ или колико бихѣ · ако ли би сина не било · а кѣри била
или кѣкѣ кѣри тѣда кѣремѣ како синѣ · згодило би се тѣре и кѣри¹⁵
не било · тѣда да се има дати · половина више рѣчнога пока^а князѣ
Бакѣцѣ и князѣ стѣпанѣ синѣ княза бакѣца и нию встанѣ по
мѣшкѣмѣ колѣнѣ · згодило би се ця бѣ не дан тѣре не било ѿ
княза стѣпа-на-тражѣка⁶ по мѣшкѣмѣ колѣнѣ а дотлаи не зветѣ
нихѣ дѣлѣ поклада више рѣни · тѣда да се има више рѣни всѣ²⁰
покладѣ дати³ шѣмѣ долѣ рѣнѣмѣ · четиремѣ кѣкѣмѣ моего
племѣне · ако ли би било натрашѣ⁷ с княза стѣпана по мѣш-
кѣмѣ колѣнѣ · тада⁸ половина всѣга покла^а да вѣде натражѣкѣ
княза · стѣпана како нѣ рѣно · а дѣрга половина покла^а рѣнѣмѣ
четиремѣ кѣкѣмѣ · а на нѣмѣ князѣ радивою стѣпковикю и князѣ ·²⁵
радосавѣ и князѣ радичѣ стѣпковикѣмѣ и нихѣ встанѣ по мѣш-
кѣмѣ сполѣ⁹ и князѣ иванишѣ встоикю и князѣ влаткѣ шѣрадо-
викю и нию встанѣ по мѣшкѣмѣ сполѣ · и князѣ иванѣ и князѣ
сладою · Бакѣвикѣмѣ и нию встанѣ по мѣшкѣмѣ сполѣ и князѣ
драгиши іеисаликю и нѣговѣ встанѣ по мѣшкѣмѣ сполѣ · тѣмѣ³⁰
рѣнѣмѣ згоре¹⁰ четиремѣ кѣкѣмѣ · згодило би се тѣр коѣ кѣкѣ
ѿ тѣхѣ кѣкѣ поманкала безѣ натражѣка мѣшкога · да сѣ воле
всталѣ¹¹ кѣкѣ всѣмѣ покладѣмѣ да до колѣ гѣнѣ бѣ хѣкѣ

Има препис у књ. Div. Not. 1428 стр. 153 (П. II, 106) с овим
разликама:

1 печѣтнѣ · — 2 намѣ · — 3 нема · — 4 дѣкатѣ волянь · — 5
звети али · — 6 стѣпана натражѣка · — 7 натражѣкѣ · — 8 тѣда · —
9 колѣнѣ · — 10 згора р · — 11 всталѣ ·

тѣре¹² вѣде живѣ гѣнѣ воѣвода сандаля · да нѣ шнѣ волянь тѣмѣ³
покладѣмѣ всѣмѣ · за своѣга · живота · кѣда мѣ годѣ звети всѣ³⁵
или кои дѣлѣ на нѣговѣ колю · и на то Ми князѣ властѣе и всѣ
шпѣина гра^а дѣбровѣника примисѣ и записасѣ с вѣрѣ и с
клетѣмѣ нашѣ како да рѣномѣ гѣнѣ воѣвои сандаля згора рѣни
покладѣ нѣкѣ · погнѣтѣ · ни на манѣ донѣ¹³ за нѣднога члѣка
волю сегѣи свѣта · ни за снаѣ ни за рѣчѣ ни за заповѣдѣ ни⁴⁰
за прошнѣ · ни за кѣшнѣ ни за нѣдно дѣло · али би нашего пле-
менѣтога гѣна сѣе кѣрѣе шѣрѣске · али гѣна тѣрѣскога · али замор-
скога · али босанскога · али коѣга годѣ гѣна сегѣи свѣта · тако
странѣкра тако граѣанина нашего ни за рѣтѣ · ако би гѣнѣ во-
ѣвода санѣ|даль или кои ѿ више рѣнѣхѣ имѣлѣ з дѣбровникѣмѣ⁴⁵
или с коѣмѣ наасѣ или кою непризѣнѣ · да мѣ и за тои не
мѣре · погнѣтѣ нѣ имѣ се словоѣно и нѣздѣрѣжано¹⁴ дати по
нихѣ волю ни за прѣдѣжѣнѣ ни за нѣданѣ ни зрокѣ кои би на
свѣти могѣлѣ бити · да имѣ се не мѣре шѣдрѣжати · и шѣрѣ хотѣ
ли више рѣни покладѣ послати звети да пошѣю · своѣ добре⁵⁰
люди · своими листѣми вѣровѣми · подѣ нихѣ печѣтьми¹⁵ · да
такѣи да нѣмаю князѣ и властѣе дѣбровѣчѣи · изшѣидѣти · прѣко
ѿ нихѣ · ѿ всѣхѣ или би іеданѣ или би два или би хѣ векѣ
колицѣмѣ по подобнѣю и по записѣ вѣде шѣ рѣни покладѣ при-
стоѣти¹⁶ како нѣ записано и шѣекѣано · и на всѣ више писанѣ Ми⁵⁵
князѣ властѣе и всѣ шпѣина гра^а дѣбровѣника шѣкѣтѣмѣо рѣномѣ
гѣнѣ воѣвои сандаля вѣ хѣрта бѣа и вѣ дѣше наше всѣмѣ више писанѣ-
номѣ · | сѣхранѣнѣ и непоколѣвимѣ бити какѣ нѣ рѣно писанѣ и шѣкѣ-
товано · и за векю чистѣкю¹⁷ и вѣрованѣе шѣ листѣ · ѿ рѣчи на
рѣчѣ витезѣ приписавѣ похваликѣ³ своѣмѣ рѣкѣмѣ прѣписѣ и вѣста⁶⁰
насѣ с комиѣ · печѣкѣнѣ нѣговѣмѣ печатнию¹⁸ · писѣ се с избѣранѣи
вѣкѣниѣи вѣшѣ любѣмагѣ гра^а нашегѣ дѣбровѣника вѣ лѣто рѣжѣ ·
ствѣ хѣрта тѣсѣцино и чѣтири ста и два десѣти и дѣвѣто лѣто мѣца ·
нозѣмѣбриѣ десѣти дѣнѣ · а зписѣ рѣско лѣгѣфѣтѣ бѣже помнѣшѣ га ·

12 тѣр · — 13 прѣти · — 14 нѣвѣздѣрѣжано · — 15 печѣтьми · —
16 прѣстоѣти · — 17 чѣстѣтѣ · — 18 печѣть ·

На пергаменту (на неколико мѣста прѣрезан као понишѣтен)
курсивом, печѣт ѣтѣ · — MS. CCCV.

386.

Дванаести лист.

1431, 6 фебруара

а) † Еа име ѿца и сина и дѣха светого аминь ми кнезь Властеле и сва ѿпкина гра^а дѣбровника даемо ва виденне свако^м малом^м и големом^м по семь нашем^м писаню а подѣ нашом^м законном^м печатю ере приде к нам^у ѿ дѣбровник^а кнезь приписавъ похвалик^а витезѣ почтени а посланем^м негов^ием^м славного го^ана во^еводе сан^адала и ш негов^ием^м листом^м верованнем^м а подѣ неговом^м верованном^м печатю и на име реченого го^ана во^еводе сандала постави ѿ наш^а ком^мнѣ ѿ покладѣ

б) шесть тисѣк^а и седам сатѣ и педесетѣ и ѿсамѣ дѣкатѣ златѣх^а и ѿцѣ динара дѣбровачц^ах^а четир^и тисѣке и двѣ сти и шесдесятѣ и шесть перпера и ѿцѣ сребра плика сто и три десети и еднѣ литрѣ и еданадесетѣ златѣ

в) а подѣ ѿви свѣтъ постави више речени покладѣ да не во^ланѣ речени г^инь во^евода сандалѣ ка всако вре^ме самѣ своим^м главом^м ѡзети а или своим^м слѣгам^и пославъ с листом^м а подѣ своим^м печатю златѣ конном^м ако би мѣ б^и сина даѡ тада синѣ или два или би еднѣ или колико би^х ако ли би сина не билѡ а кѣки била или реке кѣкери тада кѣкерем^м како синѣ згодило би се терѣ кѣкере не билѡ тада да се има дати половина више реченого поклада кнезѣ Бокцѣ и кнезѣ степанѣ синѣ Кнеза Бокца и нию ѡстанкѣ по мѣшко^м колѣнѣ згодило би се ѿа богѣ не даи терѣ не билѡ ѿ кнеза Степана натражка по мѣшко^м колѣнѣ а до^тлаи не ѡзетѣ ни^х диѡ поклада више речени тада да се има више речени покладѣ вѣсѣ ѡв^ем^м дѡл^е реченем^м четирем^м кѣкам^м моего племена ако ли би било натражнѣ ѿ кнеза степана по мѣшко^м колѣнѣ тада да половина всега поклада да бѣде натражкѣ кнеза Степана како не реченѡ а дрѣга половина поклада реченем^м четирем^м кѣкам^м а на име кнезѣ радикою стѣпковикю¹ и кнезѣ радосавѣ и кнезѣ радичѣ стѣпковикѣ^м и ни^х ѡстанкѣ по мѣшко^м колѣнѣ и кнезѣ ива^а

Одавде па до датума исти је текст и у бр. 387 с овим разликама:

1 стѣпковикѣ. — 2. стѣпковикѣм. — 3. колѣнѣ.

нишѣ ѡстоикю и кнезѣ Блаткѣ ѡбрадовикю и нию ѡстанкѣ по мѣшко^м колѣнѣ и кнезѣ иванѣ и кнезѣ сладою каковикѣм⁴ и нию ѡстанкѣ по мѣшко^м колѣнѣ и кнезѣ драгиши гонсалики^у и неговѣ ѡстанкѣ по мѣшко^м колѣнѣ темѣ згора реченем^м кѣкам^м згодило би се терѣ ко^а кѣка ѿ тѣх^а кѣка поманкала брезѣ натрашка мѣшко^а да сѣ волне ѡстале кѣкѣ свѣм^м покладѣ домѣ да докле го^иь богѣ хѣкѣ терѣ бѣде живѣ го^ан во^евода сандалѣ да не ѡнѣ во^ланѣ свѣм^м покладом^м за сво^ега живота када мѣ годѣ ѡзети все или мѣ кон дѣлѣ на неговѣ во^лю и на то ми кнезѣ властеле и сва ѿпкина гра^а дѣбровника при^мисмѡ и записасмѡ ѿ верѣ и ѿ клѣтѣ нашѣ како да рече^а номѣ го^анѣ во^еводѣ сандалю згорѣ речени покладѣ не^кѣ по^ги^нѣти ни на манѣ прити за не^дного чловека во^лю сеган свѣта ни за силѣ ни за речѣ ни за заповѣдѣ ни за про^шню ни за кѣп^ню ни за не^днѡ дѣлѡ ако ли би нашего племенитого го^ана свѣте крѣне ѡгарѣ или го^ана тѣрѣко^а или замѣрѣко^а или босанѣко^а или конга годѣ господина сеган свѣта тако странѣра тако гра^а ганина нашего ни за и ратѣ ако би го^анѣ во^евода сандалѣ или кон ѿ више речен^их^а ималѣ з дѣбровникѡм^м ратѣ или с ко^ем^м насѣ или ко^ю непри^занѣ да мѣ и за то^н не море по^ги^нѣти нѣ имѣ се слободнѡ и не^здржано дати на ни^х во^лю ни за при^дѣжнѣ ни за не^данѣ ни ѡзрокѣ кон би на свѣти могаѡ бити да имѣ се не море ѡдрѣжати и ѿре хотѣ ли више речени покладѣ послати ѡзети да пошлю сво^е добре люди своим^м а^и стѡкми верован^ни^м подѣ ни^х печатми да такои да им^аю кнезѣ и Властеле дѣбровачци из^ввѣдѣти правѣ ѿ ни^х ѿ св^их^а или би

4. коковикѣм. — 5. темѣ згора реченем^м четирем^м кѣкам^м. — 6. терѣ. — 7. тѣх^а. — 8. свѣм^м. — 9. нема. — 10. хѣкѣ а дерѣ. — 11. годѣ. — 12. дѣлѡ. — 13. вса ѿпкина владѣщаго гра^а. — 14. прѣ^мисмо. — 15. верѣ. — 16. во^еводѣ. — 17. прѣти за не^дного чловека во^лю сеган свѣта. — 18. речѣ ни за заповѣдѣ. — 19. не^дно дѣло. — 20. а или. — 21. свѣта. — 22—22. ни за не^данѣ ни ѡзрокѣ. — 23. речен^их^а. — 24. ималѡ. — 25. непри^занѣ. — 26. не^здржано. — 27. прѣ^дѣжнѣ. — 28. не^данѣ. — 29. свѣтѣ. — 30. хотѣ. — 31. своим^м. — 32. верован^ни^м. — 33. из^ввѣдѣти право. — 34. свѣх^а.

једанъ или би два или биѣ векъ колициемъ по подобю³⁵ и по записѣ бѣде ѡвъ речени покладѣ пристоятъ³⁶ како је записанъ и ѡбектанъ³⁷ и на све више писанъ ми Кнезь и Властеле и сва³⁸ ѡпкина гра^а дѣбровника ѡбетѣмо реченомъ го^анъ Коеводи Сан- даљу ва хри^ата бога и ва дѣше наше касемъ³⁹ више писанномъ ѡ сахраненю и непоколебимъ бити како је реченъ писанъ и ѡбе- тованъ и за векъ⁴⁰ чистинъ и верованіе ѡвъ листъ ѡ рѣчи на рѣчь⁴¹ почетни Витезь Кнезь приписавъ⁴² своимъ рѣкомъ прие- писа и ѡста⁴³ ѣ насъ ѣ комѣнъ печакенъ негово^м печатю писа се ѣ избранои Бѣкници бо^гс любима^го гра^а нашего дѣбровника Ѣа лето рожѣтва хри^астова тисѣщ^инъ и чѣтири ста и три десети и једнъ лѣтъ мисѣца фрека^р шести данъ а ѣписа никша звѣз- дикъ логофѣт дѣбровачки.

35. колициемъ подобю. — 36. пристоятъ. — 37. ѡбетованъ. — 38. сва. — 39. касемъ. — 40. векъ. — 41. рѣчи на рѣчь. — 42. при- писавъ. — 43. приписа и ѡстави.

Курсивом, на пергаменту (на неколико места пререзан као знак да више не важи), печат дубровачки. — СС. 112; MS. CCCXII.

387. Тринаести лист.

1433, 21 фебруара

а) † Ка нме ѡца и сина и свѣта^го дѣ^аа аминъ Ми кнезь вла- стеле и сва ѡпк^а гра^а дѣбровника да^нмо ва видненіе свакомъ маломъ и големомъ по сѣмъ наше^м писаню а подѣ наше^м закон^иомъ пе- чатю ерь прѣде к намъ ѣ дѣбровникъ кнезь приписавъ похваликъ почетни витезь а посланіе^м не^гѡва славна^го го^ана во^нводе Сан- даља и ш негов^емъ листомъ верованіемъ а подѣ негово^м в^нерованомъ печатю и на^име речено^га го^ана во^нводе сандаља постави ѣ нашъ комѣнъ ѣ покладѣ

б) ѡсамъ тисѣка и седамъ сатъ и трѣ десети и једанъ дѣкаты златъ и ѣ сѣде^х златѣхъ два застрѣга злата с покровомъ и двѣ¹⁰ здіеле злате и једна крѣгла с покривачемъ злата с каменкомъ Сафиномъ а сви ти злати сѣдове потѣзаю два десети и шесть литара и ѡсамъ ѣна^и и три аѣаге и ѡцѣ ѣ сѣдовне^х сребрне^х

два бокара сребрне с покривачи позлакени на мнѣста а потѣзаю . 15
ѣи . литар . ѣи . ѣна^и . ѣи . аѣаге . двѣ конатице сребрне с покривачи
а ѣ ннѣ два десети жамѣловъ сребрне^х а потѣзаю трѣ десети¹
и седамъ литаръ и шесть ѣна^и два на десете крѣгла сребрне^х
позлакени^х потѣзаю трѣ десети и чѣтири литре и једанадесете ѣна^и
и трѣ аѣаге два на десет^и чаша с рѣчица^ими позлакене потѣзаю пет²⁰
на десете литаръ . ѣи . ѣна^и . ѣи . аѣаге . два на десете чаша позлакени^х
ѣгласте потѣзаю два десети и трѣ литре . ѣи . аѣага . два на десете
ладница бн^ине^х сребрне^х потѣзаю трѣ десети и седамъ литаръ . ѣи .
ѣна^и . ѣи . аѣага . два на десете чаша ѡгрѣгане^х сребрне^х ѡ ко^ихъ
сѣ десетъ позлакени^х а двѣ бн^иеле потѣзаю три десети и чѣтири²⁵
литре . ѣи . ѣна^и . ѣи . аѣаге двѣ здіеле сребрне и на мнѣста позла-
кене а потѣзаю два на десете литаръ . ѣи . ѣна^и а ти сѣди више
речени сребрне сви потѣзаю двѣ сти и једанадесете литаръ . ѣи . ѣна^и
в) а ѡви касъ покладѣ донесе кнезь приписавъ похваликъ а подѣ
ѡвѣа ѣвѣк^ть постави више речени покладѣ да је колѣнъ речени го^анъ ѣо
во^нвода сандаљ ѣ всако в^рме самъ сво^имъ главо^м ѣзѣти али сво-
ѣми сѣдгамъ посла^вь листъ а подѣ сво^имъ печатю законномъ ако
ли би мѣ бѣ^х сина да^в та^да синъ или би два или би једанъ
или колико бн^х ако ли би сина не било а кѣ^ни бн^ила или векѣ
кѣ^нери та^да кѣ^нере^м како синъ згодило би се терѣ кѣ^нере не³⁵
било та^да да се има дати више речени касъ покладѣ кнезѣ Сте-
панѣ синѣ кнеза вокца и негов^емъ синово^м и неговѣ натражкѣ по
мѣшко^м колѣнѣ ако би дотлѣ не ѣзѣо го^анъ во^нвода покладѣ
а потрѣвовао га бѣ^х к себѣ згодило би се ѣа бѣ^х не дан терѣ
не било ѡ кнеза стѣпана синовѣ или натражакѣ по мѣшко^м колѣнѣ⁴⁰
а дотлѣ не ѣзѣтъ више речени покладѣ та^да да се има дати
више речени покладѣ касъ ѡвѣмъ доле речени^м чѣтире^м кѣкамъ мо-
ѣга племена а на нме . . . . одавде па до датума исто као у бр.
386 са тамо обележеним разликама . . и сѣи се писа ѣ избра-
нои векници бѣ^х любима^го гра^а нашего дѣбровника | ва лѣто⁴⁵
рожа^ска хри^астова ѣи . ѣи . ѣи . мнѣца фреварѣ . ѣи . данъ а ѣписа никша

¹ После овог било написано: и . ѣи . ли^и и . ѣи . па превучено и продужено.

² Надметнута слова писана су другим мастилом.

ЗВЕЗДИКЪ ЛОГОФЕТЪ ДЪБРОВАЧКИ И ПЕЧАТИ ЗАКОНЬОМЪ ВЕЛИКЪМЪ ПЕЧАТЮ ГРАДЪ ДЪБРОВНИКА.

Курсивом, на пергаменту (пререзаном на неколико места у знак поништења), с печатом. — СС. 115; MS. CCCXV.

LIX Г-БА ЈЕЛА (ЈЕЛЕНА) И СИН ЈОЈ БАЛША

388. Дубровчани их моле да сад од њих не ишту
што им треба, јер су пријатељи и њихови
и госпoде млетачке.

1405, 11 јануара

† m⁰ cccc⁰ v d. XI gener

† Бѣ все^м многопочтеное г^енги н^ал^к и г^ан^с болш^к ѿ владѣщаго
град^а дѣбровника кнѣза властель и ѿ все ѿпкине многопочтено
поздравленіе . листъ г^ептѣ ви примисмо по ваше^м слѣз^к по дмитр^с
и разсм^ксмо и ѿ з^аравнию г^ептѣ ви и ѿ вашем^с колем^с много
есмо ве^сли . а н^ер^ь ц^оно г^ептѣ ви проси ѿ нас^ь за теи ваше по^с
т^рѣе много молимо г^ептѣ ви бѣди ви м^лть на съдашн^е в^рме
тоган не искать ѿ нас^ь н^ер^ь г^ептѣ ви зна н^ер^ь смо ваше слѣг^е и
пріятеліе и господа внѣтачск^е есмо пріятеліе и зато иѿц^ь
много молимо не примите наам^ь за зло . и б^гъ ви смножи г^ептѣ

d. sovra scritto.

Русков концепат. — П. I, 106.

389. Поново их моле да им не узму за зло
што им не могу у садашње време дати
оружја.

1405, 12 марта.

† Въ все^{мъ} многопочтенои г^ди н^ак^а и г^дн^а балш^к ѿ влад^дцаго
г^да д^дбровника к^нз^а в^ластель и ѿ все^{мъ} ш^кн^не многопочтено
поздравленн^ю по т^дтор^ми в^{аш}е^{мъ} сл^дз^к листь г^дт^ва в^и в^кро=
ванни примисмо и ц^ю нам^ь м^ддро и почтено на б^чь р^еч^ь раз^де

мѣсно а юрь порѣчиѣте за вѣржиа · бѣъ зна и гѣтво ви море 5
знать юрь с вашѣми прѣвѣми наши прѣви живѣли сѣ ѿ всакон
доброи любвѣ и приѣтелствѣ и цю годѣ се ю могло сѣ всаконѣ
почтениѣмъ послѣжитъ наши се нѣсѣ ѿ ничемъ поѣредиѣ колико за
наимиліе приѣтелиѣ кою имамо · а и вашимъ гѣтвѣ ми съдѣшні
толикожаѣ ѿ чемъ моремо · а съди и прѣко смо ѡписали гѣтвѣ ви 10
много молеки · и съде молимо на ѡвон съдѣшніе вѣме бѣди ви
мѣтъ тоган ѡ наасѣ не искать юрь то добѣ вѣсте да ви смо слѣге
и приѣтелиѣ сръчни а и господа вѣтъ"ке іесмо слѣге и приѣтелиѣ
зато и ѡщѣ много молимо не виг'те ни за зло юрь тои не мо-
ремо ѡчинити а и такожаѣ тѣторѣми ѡговорисмо 15

15

† ·Ѣ· дѣи мѣца марта т^о сссс^о. v.

Русков концепат — П. I, 108.

390. Дубровчани им одговарају да краљ угарски спрема велику војску, али не знају на кога ће; она галија млетачка мало је свратила к њима и рекоше да иду у Млетке.

1405, 2 maja

† Главной и величнейшей гонимой и гонимой владѣщаго
града дѣвровника князя властель и ѿ все ѿпкинѣ многопочтено
поздравленіе · листъ гонима въ примисмо и раздѣлѣсмо що намъ
писасте да въ ѡпишемъ за гласѣ ѿ гана краля сѣрбскаго що се
чѣе и зато гонима въ дамо ѡзнати имамъ гласѣе нрѣ не по мѣти
вѣжиши зрако и ѡ векѣмъ станию и болѣе нрѣ не билъ никѣда и
праве да велике конске припала · да кѣдѣти мѣ не кана или кѣдѣ
кѣ с тѣми силами ѿ гана деспота може гонимо въ ѡвидѣти кон
не ѡ великон любѣвѣ и ѡ единствѣ ш нимъ · а нрѣ за ѡнѣи голю
внѣтѣкѣ що пише ваша мѣть да въ дамо ѡзнати що не ѿ не ю
кѣде ли понде · гонимо да въ ѡзна ѡвѣдѣ приходи прѣдъ градъ на
вѣжне ѡскрѣсеніе и с тѣзи голю не изѣлази раздѣлѣ неданъ чѣлѣкѣ
и кѣпивѣ си нѣшо боашна тѣи часѣ понде ѡпетѣ на голю а пра-

ПОВЕЉЕ И ПИСМА

лаше ерь гредѣ ѣ вѣткѣ и тѣи часѣ дѣклишеѣ и пондоше да не
вѣмо кѣдѣ

† мѣца мадина ·в· дѣнь лѣкта гана ·ѣ·о·ѣ·ѣ лѣкто

Русков концепат. — П. I, 117.

**391. Дубровчани им се извињују што им не
могу дати зајам; шаљу јој за љубав цео
комад црвена „челуна“.**

(1409), 15 фебруара

† Главной и вел'можной гѣги елѣк и ганѣ балшѣ ѿ владѣщаго
граѣ дѣбровника кнеза властель и ѿ все ѿпкине любовно позара-
вљенъ · листъ вѣровни гѣтва ви примисмо по вашеѣ сазви по
вѣбѣѣ и що намѣ мудро и почтено говори ѿ стране гѣтва ви
разумѣсмо · а ерь що говори за зајамъ да ви заимемо динаре
гѣтво ви зна и свѣтѣ нѣ скровно ерь все що се не могло за
ваше почтенъе и ѣгоды нѣсмо поѣдили · и ѿцѣ напѣдѣ що се
море не ѣдимомо се · да ѿпкина наша динаре не има ни не имала
никѣде ѿбичан заимати · а кѣде бисмо имали не бисмо се ѣ-
дили · молимо гѣтво ви бѣди ви мѣтъ не зазрите намѣ и ето за
почтенѣ любовъ по рѣчномѣ вѣбѣѣ гѣтвѣ ви посласмо комадѣ цѣль
црѣвна челѣна молимо примите за почтенѣ любовъ и вѣбѣѣ ѿ
више писанной работѣ ѿговорисмо.

† мѣца фѣрвар ѣѣ дѣнь ѣ дѣбровникѣ

Русков концепат. — П. I, 177.

**392. Дубровчани моле Јелу да нареди да се
врати њиховим трговцима што су им
отели њени људи Белопавлићи, Озрини-
ћи, Мазнице и Малоншићи.**

1411, 4 августа

† Главной и вел'можной гѣги елѣк ѿ владѣщаго граѣ дѣбров-
ника кнеза властель и ѿ все ѿпкине многосрѣчно и всепочтено

позарављенъ · гѣгѣе ваша великостѣ зна ерь ѣ всако кѣме дѣбров-
никѣ не билѣ кѣкѣа ваша и дѣнаѣни дѣнь неѣ и всакоимѣ почтенъемѣ
що се ѣ нами могло нѣсмо поѣдиѣ ѿвѣдѣкѣ и дрѣгоидѣ за гѣтво
ви · како ваша мѣтъ болюе вѣкѣ · и пакѣ ѿѣ постанъа вашѣхѣ прѣ-
вѣхѣ · имали смо великѣ почтенѣ приѣзень мѣгю собѣмѣ и слободѣ-
ѣнне гѣтвомѣ ви вашѣхѣ прѣвѣхѣ потвѣргненѣ · како да наши по
дрѣжави гѣтва ви слобѣно гредѣ не сѣмне никога · и ми на ваше
ѣфанъе нарѣчисмо трѣгоѣцемѣ · да тѣдеи гредѣ · смисливѣ старѣ
приѣзень · а навластитѣ сѣдѣшни вашѣ ѿвѣктѣ · да пошлемо ерь
ако що изѣгине ви ѿвѣтовастѣ платиѣ · а то сѣде да зна гѣтво
ерѣ сѣ шли наши трѣгоѣѣци изѣ сѣрѣбалѣ и скѣпивѣ се вѣлопавлики
ѿзрихники мазницѣкѣ и малонѣшники сѣ войскѣмѣ теѣ самосѣлно ѣзели
наше властели и трѣгоѣѣце · и ѣзели-мѣ сѣребро конѣ ѿрѣжѣе вѣсе
ино що носили · и нихѣ на поконѣ ѿѣ свите и ѿѣ ѿвѣкѣ свѣлки
и ѣчинили великѣ срамѣтѣ що не ви ѿѣ крѣвники ѣчинилѣ · а сѣди
гѣгѣе погледаи сѣрѣчнѣкѣма ѿчима кѣ приѣтѣльствѣ и почѣтѣнъю
нашемѣ · не ли достѣнно да заши приѣтѣльѣе толикѣ ѣтѣѣ и сѣра-
мѣтѣ примѣ · ѿѣ вашѣхѣ люди и на вашѣи вѣѣри · молимо ти
великостѣ гѣтва попечали за тои и промисли како ви не болюе
вѣѣ наставилѣ · да се врати трѣгоѣцемѣ а да се не страти ерь ѣ
ѿѣакомѣ приѣдѣчивѣшемѣ се познавають се приѣтѣлѣе · молимо
и ѿцѣ ѿправите да се врати тѣкѣмѣ трѣгоѣцемѣ.

† мѣца аѣгѣста ·ѣ· дѣнь лѣкто ·ѣ·ѣ· и ·ѣѣ· лѣкто.

25

† а ганѣ балши такигѣ дрѣги листѣ.

Русков концепат — П. I, 192.

**393. Дубровчани одговарају Балши да они
држе Корчулу и Хвар по овлашѣењу
краља Жигмунда.**

1413, 17 јула

† Главномѣ и вел'можномѣ ганѣ балши ѿ владѣщаго граѣ дѣ-
бровника кнеза властель и ѿ все ѿпкине многѣлюбнѣмѣ позара-

власеньє · пиєниє гѣтва ти примивъ разѣмѣсмо цю намъ пише^т за
какрь и хварь · гане балша на тои ти ѿписѣне гѣтво ти добро
зна по колицѣхъ сѣ рѣкахъ били прѣво · а во сѣде напеконъ били
сѣ херцегови · а херцегъ не сѣди с нашѣмъ ганѣмъ краіемъ шнѣ
мѣнѣмъ како сте могли чѣти · а намъ не нашъ рѣни ганъ за-
повидѣль да ихъ ѣзмемо и примемо по неговоу рѣкѣ и ѣ негово
име · како все негово цю не влаще · а ми ино не моремо ни смѣмо
врѣшитъ тѣбѣ неговоу заповѣдъ · а ѿнѣ кѣ пакѣ ѿ нихъ ѣчинитъ цю
мѣ бѣде волѣ како ганъ · и бѣѣ ви ѣмножи гѣтва

мѣца люта ѣї дѣнь 1413.

Русков концепат. — П. L, 214.

394. Оставе госпође Јелене.

Прва остава.

1423, 17 фебруара

а) † Бѣ име ѿца и сина и сѣго дѣа аминѣ · Ми кнезь властеле и
вса ѿпкина граѣ дѣбровника даемо въ свидѣньє всакомѣ маломѣ
и голѣмомѣ по семѣ нашемѣ ѣписаню а подѣ нашѣмъ законномѣ
печѣтию · како придоше¹ к намѣ ѣ дѣбровникѣ ганѣ старацѣ
дмитарѣ · и радонѣ припчикѣ и брагѣ дѣтѣ посланѣмѣ славнѣ
гѣгѣ неѣне гана вѣводе сандалѣ а кѣре славного поменѣтѣ² гана
кнеза лазара · с листѣмъ не вѣровнѣмъ · И ѿ нѣ стране и на
име рѣне гѣгѣ неѣне кѣре² кнеза² лазара² поставише ѣ нашѣ ко-
мѣнѣ ѣ покладѣ ·

б) двѣ тисѣне дѣкѣтѣ златѣхъ ·

в) а подѣ ѿнѣ ѣвѣтѣ³ · да не волѣ рѣна гѣгѣ неѣне · ѣ всако вѣрѣ
сама своѣмъ главомѣ · али своими слѣгами послаѣ своѣ листове а подѣ
своѣмъ печѣтию⁴ законнѣмъ · ѣзѣти въѣа каде⁵ ѿнѣ бѣде ѣгодно · а да

У копији која је остала у Дубровнику у књ. Div. Not. 1419—1423 стр. 321 (П. II, 92) имају ова отступања:

1 приде. — 2 нема. — 3 ѣвѣтѣ поставише. — 4 печѣтию. —
5 възде кѣде.

ѿнѣ се не могѣ ѣдрѣжати или не дати за неѣданѣ ѣзрокѣ кои би мо-
гали на свѣтѣ⁶ бити · пааче ѿвѣтѣнемо се · дати ихъ · рѣчѣнѣ гѣгѣ · или
комѣ би² ѿпорѣчила рѣна гѣгѣ неѣне² · ако би ѿнѣ се смрѣтѣ зго-
дила · ѿ цѣа богѣ ѣклѣни комѣ би по своѣмъ⁷ листѣ ѿпорѣчила ·
ѿвѣтѣнемо се дати · безѣ неѣднога ѣзѣдрѣжанѣмъ · и за вѣкѣ чи-
стѣтѣ и вѣрованѣе брагѣ дѣтѣ ѿвакигѣ листѣ своѣмъ рѣкѣмъ
ѣписа⁸ · И хотѣ · гѣгѣ неѣне⁹ кѣрѣ гана кнеза лазара више рѣна⁹ 10
кѣде годи¹⁰ бѣде послаѣтѣ ѣзѣти рѣне дѣкѣтѣ · да пошлѣ ѿвѣ
нашѣ листѣ кои имѣ смо дали подѣ нашѣмъ печѣтию ѣписанѣ
изѣ ѿвоганѣ ако ли би га ѣзѣгѣбили а ѿна да пошлѣ своѣ ли-
стове подѣ своими печѣтѣми по своимѣ добѣрѣмъ людемѣ како кѣ
намѣ задовољно бити и ѿчитѣ¹¹ свѣтѣ неѣ ѿна ѣзѣмѣне тѣи 15
дѣкѣтѣ · писа се ѣ ѣзѣбранѣнѣ вѣкѣницѣ бѣѣ ѣлюбѣмаго граѣ нашего
дѣбровника · лѣто¹² рѣжаѣства хѣтѣ тисѣцѣно и чѣтири ста и
два десѣти и третѣне лѣто мѣца фѣрвѣра ѣї дѣнь · а ѣписа рѣско
ѣгофѣтѣ бѣже помѣнѣти га.

Курсивом, на пергаменту, печат ѿпао. (пергамент ѣспре-
стризан на неколико места као знак ѣништења). — СС. 87;
MS. CCLXXXII. (Исто с погрѣшном годином CCXL.)

6 свѣти. — 7 своѣмъ. — 8 намѣ ѣписа. — 9—9 нема. — 10
кѣди годѣ. — 11 ѿчитѣ бити всемѣ. — 12 въ лѣто.

395.

Друга Остава.

1429 15 јула

а) † Бѣ име ѿца и сина и дѣа сѣго¹ аминѣ · Ми кнезь властеле
и вса ѿпкина граѣ дѣбровника даемо въ свидѣньє всакомѣ ма-
ломѣ и голѣмомѣ по семѣ нашемѣ ѣписаню а подѣ нашѣмъ за-
коннѣмъ печѣтию² како приде кѣ намѣ ѣ дѣбровникѣ властѣлѣнѣ
племенѣти вѣтезѣ приѣсѣѣѣ похѣваликѣ с посланѣмѣ славнѣ гѣгѣ
неѣне гана сандалѣ вѣводе а кѣре славного гана кнеза лазара с

Има препис у књ. Div. Not. 1428 на стр. 102 (П. II, 105) с
ѣвимѣ разликама:

1 сѣго дѣа. — 2. печѣтию.

листѡмъ нѣ вѣровнѣмъ и печатню нѣ ѡбѣчномъ³ печакенъ. И ѡмъ нѣ стране и на нѣмѣ рѣнѣ гѣгнѣ нѣмѣ постави ѡ нашъ комѣнъ ѡ покладъ

б) нѣднѣ тисѣкю дѣкаты златѣхъ.

в) а подѣ ѡви зѡвѣтъ да нѣ волна рѣна гѣгнѣ нѣмѣ ѡ всако вѣрѣме сама своѡмъ главѡмъ али своими сѡбгами пославъ своѣ листове⁴ подѣ своѡмъ печатню² законнѡмъ зѡети вѣзда⁵ кѣде ѡнѣ бѣде згоднѡ · а да ѡнѣ се нѣ морѣ здрѣжати или нѣ дати · за нѣданы зрокъ конѣ би на свѣкти могаль бити · пачѣ ѡвѣтѣнѣмо се⁶ дати¹⁵ нѣхъ рѣнонѣ гѣгнѣ или комѣ би ѡпорѣчила рѣна гѣгнѣ ако би ѡ се смртѣ згодила ѡмъ ѡца бѣмъ зклони комѣ би по своѣмъ листѣ ѡпорѣчила ѡвѣтѣнѣмо се дати вѣзъ нѣднога зѡздрѣжаныа и за вѣкю чистотѣ и вѣрованѣнѣ рѣни витезѣ приписавъ ѡвакигѣ листѣ своѡмъ рѣкѡмъ зписа и ѡста ѡ насъ ѡ комѣнъ и хотѣ гѣгнѣ²⁰ нѣмѣ кѣди годѣ бѣде послати зѡети рѣни покладъ да пошлѣ ѡвѣ нашъ листѣ конѣ нѣмъ смо дали⁶ подѣ печатню нашомъ испи-санъ · ако ли би га изѣрѣбили а ѡна да пошлѣ своѣ листове подѣ своими печатѣми · по своихъ добрѣхъ людѣхъ како кѣ наамъ за-доволено и ѡчѣто бити всемъ свѣтѣ нѣрѣ ѡна зѡимѣ рѣнни²⁵ покладъ · писа се ѡ избранои вѣкницѣ бѣмъ любимаго гра^а на-шего дѣбровника вѣ лѣто рожѣства хрѣтѣа тисѣцино и чѣтири ста и два десѣти и дѣвѣто лѣто мѣца же люлѣа · ѣи · дѣнь а зписа рѣско логофѣтъ бѣже помили га.⁸

3 ѡбѣчномъ. — 4 своѣ сѡбгѣ и листове. — 5 вѣзда. — 6 нема. — 7 ѡнѣ. — 8 пѣти на десѣте дѣнь и га приписавъ ѡнѣ листѣ моѡмъ рѣкѡмъ писахъ и моѡмъ печѣтню печатихъ.

396. Јелена потврђује да је поставу подигла

1436, 12 новембра

† Ђѣ лѣта рожѣства хрѣстова тисѣћѣ и чѣтири ста и · ѡ · и · ѣ · лѣто · ѣи · дѣнь · мѣца · новѣбра · га · госпожа · елѣна · многопѣченога · спо-менѣтиа · гѣна · воеводе · сѣмѣдала · бѣде · га · ѡ дѣбровникѣ своѡмъ гла-

вомъ · примихъ ѡмъ · многопѣченога · кнѣза · и · властѣа · и · све ѡпѣћинѣ · дѣбровнѣчкѣ · више · рѣнѣ · тисѣћѣ · дѣкаты · кое · бѣхъ · поставила ѡ нѣхъ · ѡ комѣнѣ · на · поставѣ · како · се · згоре · пише ѡ ѡвомъ листѣ · ерѣ · сѣмѣ · примила · више · рѣнѣ · тисѣћѣ · дѣкаты · на · пѣнѣ · ѣ · грѣбко · писахъ · моѡмъ · рѣкомъ

На пергаменту, курсивом, печат сљуштен. — СС. 109, 110; MS. CCCIII.

397.

Трећа остава.

1436, 13 новембра

а) † Ђа · нѣмѣ · ѡца · и · сина · и · светаго · дѣха · аминѣ. Ми · Кнѣзь · Вла-стѣа · и · вса ѡпѣкина · боголюбимаго · гра^а · дѣбровника · даѣмо · на · ви-диѣнѣ · всакомѣ · комѣ · се · бѣде · достојати · или · прѣдѣ · кога · се · изнесе ѡвѣ · нашъ · листѣ · ѡтворѣнѣ · ѡгледати · и · сѣн · нашъ · записъ · веровани · како · прѣде · к · намъ · ѡ · дѣбровникѣ · многославна · и · пѣчѣтена · плѣме-⁵ нѣта · | · госпожа · елѣна · многопѣченога · и · славнога · го^а ·на · сѣмѣдала · ве-ликога · воеводе · рѣсага · вѣсанскога · а · кѣи · многославнога · светопѣчи-шагѣ · кнѣза · лазара · господара · срѣлѣмъ | · Кога · рѣчена · госпожа · елѣна · постави ѡ · нашемъ · комѣнѣ · ѡ · покладѣ

б) ѡвѣтѣ · златѣ · са · чѣтири · камѣни · црѣленѣ · великѣ · а · два · мала¹⁰ · црѣлена · са · ви · зрѣна · великога · бисѣра · ѡковани · вси ѡ · златѣ · и · прѣ · нѣхъ · две · грѣвѣнице · манѣга · бисѣра · а · све · потѣже · ѣ · знѣ · и · аѣагѣ · и · полѣ · И · ѡрѣ · дрѣзи · ѡвѣтѣи · ѡ · конѣ · сѣ · ѡ · камѣни · плаветни · и · ѡ · црѣлени ѡ · златѣ · потѣза · з · бисѣромъ · ко · нѣ · прѣ · камѣнихъ · и · на · златѣ · на · две · грѣвѣнице · бисѣрѣ · тои · потѣза · ѣ · знѣ · и · ѡ · аѣагѣ · и · поѣ · и¹⁵ · ѡрѣ · нѣдѣнѣ · вѣначѣ · бисѣранѣ · по · црѣленѡмъ · брачинѣ · на · комѣ · сѣ · ѡ · камѣни · црѣленихъ · а · шѣсть · плаветни · хъ · ѡ · златѣ · и · на · немъ · вѣрѣмъ · бисѣра · две · стѣ · и · три · десѣти · зрѣна · а · потѣза · ѡвѣ · вѣначѣ · ѣ · знѣ · и · ѣ · аѣага.

в) И · подѣ · ѡви · зѡветѣ · постави · више · рѣчени · покладѣ · да · нѣ · волна²⁰ · више · рѣчена · госпожа · елѣна · ѡ · всако · вѣрѣмѣ · сама · своѡмъ · главѡмъ · али · своѣми · сѡбгами · рѣчени · покладѣ · пославъ · своѣ · листове · подѣ · своѡмъ · печатю · закономъ · зѡети · вѣзда · кѣде · нѣнѣ · бѣде · драго · а · да · нѣнѣ · се · нѣ · морѣ · здрѣжати · или · нѣ · дати · за · нѣдѣнѣ · зрокъ · конѣ · би · на

на тканицѣ плаветнѣ тегли ·ѣ· лиѣ ·ѣ· знач појасъ бисеранъ на
хаздею црѣвенѣ потеже ·ѣ· знач виенацъ великога бисера с каме-
ници ·ѣ· положенъ по хаздею потеже ·ѣ· знач два ѿботца начинена 10
бисеромъ са ·ѣ· баласи и ѿцѣ два ѿботца начинена бисеромъ
са ·ѣ· сафрини и ·ѣ· баласи ·ѣ· пѣтаца златѣхъ прѣстени ·ѣ· злати са
два камена плаветна и неданъ сафринъ

в) а под ѿвѣта ѣветъ речена гѣга елаа постави више реченѣ по-
хранѣ а ми прѣмисмо и постависмо ѣ нашъ комѣнъ да не вола 15
више речена господи елаа ѣ сако вѣме сама своомъ главомъ али
своимѣи слѣгами пославъ свои листъ веровани са печатю зако-
номъ ѣзети вазда када нон бѣде годѣ на не волю а да нон се
ѣдрѣжати не море за неданъ ѣзрокъ сеган света паче ѿветѣмо
датиѣ реченомъ господи или комѣ би ѿпорѣчила и ако би нон се 20
самрѣт слѣчила комѣ би по своимъ листѣ ѿпорѣчила ѿветѣмо се
дати безъ неднога задрѣжаніа и за векю чистоѣю и верованіе
добѣрко днѣкъ ѿвакиге листъ своимъ рѣкомъ ѣписа и ѿста ѣ
нашъ комѣнъ а на немъ печать господи елаа а када годѣ ѣсхоке
послати господи елаа ѣзети више реченѣ поставѣ да пошле 25
ѿвѣта нашъ записъ кои смѣ дали подѣ нашѣ висѣкю печать а
сен се писа.

Препис у књ. Div. Not. 1441 стр. 87. — П. II, 119.

400.

Њен тестаменат.

1412, 25 нѡвембра у Горчанима.

Прѣа гана кнеза дѣвѣвачкога никше пѣцикиа своѣмъ викеѣ на пѣоне
прѣзѣванъ дѣховьникъ никандаръ старацъ нѣрѣзалимѣки и нѡванъ
калѣгеръ и добѣрко марьникъ и свакога них ѿсоба заклесмо вѣрѣхъ
тестамиента почтенога споменѣтиа господи елаа бивѣшаго господи
гѣана воѣводе сандаліа кои рекоше вѣгомъ и дѣшомъ них да ѿвѣта 5
тестамѣнъ нѣтъ ѣчинила господи елаа ѣ свомъ добѣрѣ здравю
пѣотию и ѣ свою добѣрѣ свѣстѣ и намъ га предада своимъ рѣкомъ
а под свою печать а хоте да се извѣрши ѿ се ѣ немъ ѣдрѣжи
кога тестаментѣ нѣтъ почетакъ ѿган

Ба име ѿца и сина и светаго дѣха ѣ светѣю троици аминъ ми 10
господи елаа даѣи сѣпопочившаго гѣана кнеза лазаѣа да не ва
свидѣнѣ всакомѣ комѣ се подоба и прѣа кога се сен писаніе изѣ-
несе ѿгледати како по милостѣи кожѣи и сина ми гѣана воѣводе
стѣпана сатѣрѣи ми милостѣи и да ми свою рѣиѣ кади се са
мною стаа ѣ горѣчанѣхъ ѿо годѣ биѣ кѣде ѿлѣчила ѿ иманіа 15
монѣго да м-не тѣрѣдо и непоколебимѣ ѿ нѣга и нѣгове дѣчице
саде га речена господи елаа чинію рѣчѣ за живота мои добѣри
свѣсти ѣ моки ако би ми се прѣлѣчила самрѣт да ѣзѣмѣ гѣанъ
воѣвода стѣпанъ ѿне две свѣте ѣ никше тамаѣка и ѿо не кѣнтѣшѣ
златомъ фѣигѣранъ и да не гѣанѣ воѣводи стѣпанѣ и кѣгла веліа и 20
пѣт цатѣ дѣкатѣ кои сѣ ѣ лѣкше палѣтиновикѣи такои ѣ добѣтѣмъ
како гредѣ и палѣцѣ ѣ бисеромъ ако не милостѣи гѣана воѣводе да
се да господи еленѣ воѣводинѣ и ѿце ѿглавѣ монѣ с камнѣмъ и са
бисеромъ и ѿботци велици и владисавѣ да се да роменча сѣрѣбѣрна
позлакѣна и прѣстенъ с ѿцеѣмъ змаѣвѣмъ и моѣи свѣте ѿо сѣ прѣ 25
лици и господичѣне каталѣне ѿботци мали и лѣтѣца злата и тодѣре
монѣ ѣнѣчице да се да појасацѣ на плаветнои тканѣце и прѣстенъ
ѣ комѣ не ками сафринъ и неданъ билѣѣжацѣ и ѿстали прѣстенѣи и
и кѣгла мала кнезѣ влатѣкѣ а сѣрѣбѣрни сѣди кои сѣ ѣ комѣнѣ
ѣделѣи и пѣхари и ѿо не цѣркѣе светаго геѣѣргѣи и новѣ цѣркѣе 30
прѣсѣтѣки вѣци да се ѿлѣчи а ино да ѣзѣмѣ гѣанъ воѣвода да
миѣ плати ѿо бѣде право да ми се покрѣне цѣркѣа кою самѣ чѣ-
нила за мои грѣбѣ а икона злата кога не ѣ комѣнѣ како самѣ
записала с властѣи такои и да бѣде сѣстрѣ ми господи дѣспѣнѣ
ако ли би се дѣспѣнѣ самрѣт прѣлѣчила да бѣде тази икона господи 35
елѣ воѣводинѣ
а ѿо не тѣсѣща дѣкатѣ ѣ комѣнѣ молю и заклинамъ гѣана ми и
сина воѣводѣ да миѣ даа господи елѣне да ѿна с монѣмъ дѣховьни-
комъ поделѣи за мою дѣшѣ наипѣрѣво ѿ них да се да господи дѣ-
спѣнѣ ·ѣ· дѣкатѣ да ми се пою лѣтѣрѣдѣи и да се разѣдели ми 40
лѣсѣтина и монѣмѣ грѣбѣ дѣге ми се прѣлѣчи лѣки да се да ·ѣ· дѣ-
катѣ да ми се пою лѣтѣрѣдѣи иностанно и да се дѣели милѣ-
стинѣи и цѣркѣе светаго геѣѣргѣи ѣ горѣце дадоѣ ѿлого кѣспѣнѣ
за ·ѣ· дѣкатѣ да се покрѣне цѣркѣа и ѿце да имѣ се даа за ма-

исторе ·ѿ· дѣкат и ѡван челады кою не сада прѣ мни кон би се
 прѣдчили на самрѣти мое да се дастъ дѣховникѣ моѣмѣ стаѣцѣ
 ерозолимѣкомѣ никандрѣ ·ѿ· дѣкаты и калѣгерѣ и ѡванѣ ·ѿ· дѣкаты
 и вокосавѣ тамарикю ·ѿ· дѣкаты и попѣ теодосию ·ѿ· дѣкаты и
 дѣце ·ѿ· дѣкаты и владикамѣ рѣже и синѣ нон ·ѿ· дѣкаты и ката-
 лени дацеѣ николени ·ѿ· дѣкаты и добѣрко ако би се тада прѣ-
 мерѣль на самрѣти моѣи да мѣ се да дѣкаты ·ѿ· и кон се згодѣ
 на самрѣти моѣи дѣвоике да имѣ се да прѣикни колико се може
 зговорѣмъ како да се ѣдомѣ а ѡстала челады да се помилѣне з
 договорѣмъ колико се ѣзѣможе

а цѣ е посталено з трѣгѣ з лавра шигровикѣ з барѣ ше-сатѣ дѣ-
 каты тизѣ дѣкаты да стонѣ цѣрки нонѣи з горѣци цѣ самѣ ѣчи-
 нила прѣсветои богорѣдице моѣи грѣбѣ и по мени и да има цѣрква
 добитѣ ѡ тиехѣи дѣкаты чимѣ се окрѣмѣати и виногради кон сѣ з
 бѣсехѣ цѣ самѣ кѣпила и с цѣркѣмъ светагѣ горѣгѣи заменила и
 ѣтакмѣла виногради и нивѣи и маслицѣ з барѣи и солила тои да
 ми гѣмѣнѣ вонѣвода потѣврѣди цѣркѣи реченои и по моѣи самрѣти да
 бѣде томѣи ктиторѣи и ѡкрѣмителѣ моѣи ѣнѣка господѣи ѣлена вонѣ-
 водина и нѣхѣ кнезѣ владисавѣ или би нѣхѣ гѣцѣтѣво или чинѣ инѣ
 ѡни ѡ томѣи попеченѣ да имѣтъ и на моѣи самрѣти ако се би
 кон сѣди ѡберѣли сѣбѣрѣни да ѣзѣмѣ господѣи ѣлена и владисавѣ и
 цѣ имѣ се свѣди ѡ нѣхѣ да поставѣ з цѣркѣвѣ новѣ на нѣхѣ расѣжѣ-
 дѣнѣ да бѣде цѣ би кон ѣдостатакѣ цѣркѣи а ѡни тиемъ да на-
 праве а цѣ би кон покѣкѣ било или книгѣ или цѣ люво инѣ да
 се прѣложи з ѡбѣ цѣркѣвѣ гдѣ цѣ прѣстони а цѣ ми си рекалѣ вонѣ
 по старѣцѣ радѣнѣи з свето трѣнице цѣркѣи коѣчанѣке цѣ кю го-
 спѣствѣ би дати цѣ ли комѣ инѣмѣ да пишѣи и ѡбѣимѣю да ѡво
 цѣ ми моѣи самѣсаѣ прѣнесе бѣа молекѣи и прѣчѣстѣ бѣцѣ ѣниѣ-
 нѣхѣи и ѣписалѣ са рѣкомѣ дѣховникѣмъ ми ѡца старѣца никанѣдра
 ѣрѣзалимѣца цѣ ке бити госпѣствѣ би и инѣмъ твоѣмъ и дѣше нашѣи
 а ѣдѣнако не все бѣжѣи и твоѣи и з твою кѣкю прѣходи и на сѣбѣжѣ
 дѣше нашѣи да заклинамѣ тебе гѣмѣна и сина ми безѣ грѣха
 вонѣводѣ степана ва светѣю трѣницѣ ѣдиноѣсѣцѣю и ѣнеразѣлимѣю
 и ва страшѣи сѣдѣ ватѣрагѣмъ прѣшѣствѣи сѣи бѣжѣи егда прѣдѣтъ
 вѣзѣдати комѣжѣмъ по делѣмъ егѣ такожде и мою ѣнѣкѣ го-

спогю елѣ заклинамѣ како ѡвѣи моѣи писанѣ не потрѣити ниѣ паки 80
 на манѣ прѣнести нѣ все да врѣшѣи и ѣспѣдѣнѣте за живота на-
 шѣгѣи и по самрѣти нашѣи и ѡцѣ ацѣ би кон ѣдостатѣци наши
 билѣи цѣ би подобало попеки се ѡ насѣи и ѡ нашѣи дѣши да би
 своѣмъ благѣмъ поболѣте и ѣспѣдѣнѣте ѡ насѣи и ѡ нашѣи дѣше
 ерѣ ми самрѣтѣи и животѣи з ваше рѣке прѣлагамо а прѣдѣ бѣгомѣ 85
 писѣ се сѣи писанѣе вѣ лѣктѣ ·ѿ· ѣцѣи ·ѿ· рѣжѣства хрѣва ·ѿ· ѣ· ѣ· ѣ· лѣкто
 мѣца нѣемѣврѣи ·ѿ· дѣнѣи з горѣчанѣхѣ

Препис Звездиѣев у кнѣ. Testam. Notar. 1437 на стр. 151.
 — П. II, 137; MS. CCCXLI.

LX МРКША ЖАРКОВИТЪ И ГОСПОБА РУБИНА

401. Разрешница рачуна Припку Бутковиѣу

1401, 12 децембра у кули Канинској.

† да ѣсть ѣнѣдомо всемѣ пишѣи га гѣмѣнѣ мрѣкѣша ѡво какѣ кѣпи
 з мене приѣко бѣтѣкѣвѣи цѣринѣи прѣрѣжанѣскѣ ланѣско гѣдицѣи
 сѣде ѡвѣи лѣкто ·ѿ· ѣцѣи а ланѣско ми гѣдицѣи платѣи вѣсе лихѣмъ мѣ
 остахѣи сѣдашѣи гѣдицѣи длѣжѣи га мрѣкѣша ·ѿ· старѣ дѣбровѣчка
 жѣта и ·ѿ· прѣ венѣтикѣ а ерѣ не за цѣринѣи аклѣнѣскѣи ни ми не цѣю 5
 кѣпили приѣкѣ ѡ аклѣнѣске цѣринѣи ни га га ·длѣгѣю за цѣ ѡ не.
 и самѣ гѣмѣнѣ мрѣкѣша рѣчѣи писатѣи мѣца декемѣбрѣи ·ѿ· дѣнѣи з кѣли
 канинѣскои га дмитѣрѣи писалѣи и ѡвѣи книга да ѣсть вѣкровѣи
 или се да конѣмъ чѣлокомъ ѡмѣ гѣна мрѣкѣше или самѣмъ приѣкомъ
 да ѣ вѣкровѣи или конѣмъ гѣдѣкѣи граѣганиномъ вашѣмъ кимѣ се 10
 даа гѣтѣвѣ дѣбровѣчкомѣи.

самѣ господѣнѣ мрѣкѣша ѣчини. †

† заповѣдию гѣна кнеза пѣлка гѣндѣликѣи и ѣнѣгѣвѣкѣхѣ ѣзѣбранѣ-
 нѣхѣи властѣлѣи га рѣско лѣгофѣтѣи се више писанѣи ѣспѣсалѣи изѣ листа
 кон гѣмѣнѣ мрѣкѣша досла гѣтѣвѣ дѣбровѣчкомѣи а по своѣмъ чѣлокомъ по 15
 гѣврѣгю кавѣдатѣикю вѣвлѣонѣанинѣи.

402.

Исто Мароју Чанчи.

1402, 2. фебруара у кули Канинској.

† га гань мрѣша повелѣкамъ и пишѣ да не видноу ѡ семъ вса-
кѡмъ комъ се поѣба како марое чан'ча дѣбровчанинъ дръже мѡе
цѣрине а ѣ мѡеи земли сѡпѣкиномъ своѡмъ и ѡ всѣхъ цѣринъ и
разлогъ цю има марое съ гѣтвомъ ми ѣчини разлогъ и все плати
пѣно и затѡ ѡвѣмъ нашѣмъ · писаньѡмъ ѡсловѡгѣвамо и бѣгѡмъ
словѣгамо марога чанчѣ нѣрѣ наамъ ѣ всемъ плати цю наамъ би
дѣлжѣ ѡ цѣринѣ и ѣчини свѣршенъ пѣнъ разлогъ ѡ вѣсѣга и за
тѡи до дѣнашнѣгѡ дѣе ѡ вѣсѣхъ разлогъ ѡсѡводисмо га и
мѡиѡ кнеза и властѣе дѣбровчѣе да ѡвѡи наше пиѣние ѣпишѣ
ѣ своихъ тетразѣхъ какѡ не по ниѣ законѣ да не тѣрѣдо и не по-
колѣбимѡ до дни и до вѣка · а ѣписѣ дѣнакъ гѣтѡа ми дѣмитрѣ · кѣ
лѣто · ѣѣ · мѣца фѣрѡварѣ · ѣ · дѣнъ ѣ кѣлѣ канинѣскои и ѡто послѣхъ
вашѣмъ племенѣствѣ съ ѡвѣмъзи мѡимъ писаньѡмъ ѡтворѣнѣмъ
мѡга члѡвѣка кѡстѣ варѣдѣ и мѡѡмъ печатѣю рекоѣ печати ·

† гань мрѣша ѣчини ·

† заповѣдию гана ми кнеза и нѣговѣхъ изѣбранныхъ властѣе га
рѣско лѡгѡфѣтъ дѣбровчѣи исписѣхъ се више писанно изъ листа
кѡи дослѣ гань мрѣша гѣтѡвѣ дѣбровчѡмъ а по своѡмъ члѡвѣкѣ по
кѡстѣ варѣди вавлонѣанинѣ.

Русков препис у кнѣ. Div. Сапс. 1401—1403. — Сп. XI, 24

403.

Исто Припку Бутковићу

1402, 24 јуна у кули Канинској.

† да ѣе видноу всакомъ га гань мрѣша пишѣ како кѣпи ѣ мене
прип'ко вѣдѣковѣ цѣринѣ пѣржанѣскѣ и ѣчини съ мѡмъ разлогъ
за ланско гѡдицѣ и за ѡвѡи мѣца июнѣ · ѣ · дѣнъ и би разлогъ
дѡврѣ вѣскъ и плати ми все и не ѡста ми дѣлжѣнъ ниѣа · лихѡ
· мѣ · флѡринѣ · и · ѣ · перѣпѣ венетѣк · а га нѣмѣ ѡстахъ · ѣ · стара
дѣбровчѣа жѣта дѣлжѣнъ · и ѣгловѣхъ ш ниѣмъ да мѣ га дамъ ѡво-
гаи лѣта · и сѣю книгѣ самъ гань мрѣша рѣчѣ писати ѣ кѣли ка-

нинѣскои ѣре ми припко не ѡста дѣлжѣнъ ниѣа ни ѡ цѣринѣ ни
ѡ ѣднога · дѣлгованиѣа · лихѡ ѡнѡи цю пише више и мѡѡмъ печатѣю
печатѣхъ вѣ лѣто · ѣ · дѣмитрѣ писѣ и вѣдѣи вѣкрован'но или ю припко
дѡнѣ гѣтѡвѣ вашѣмъ али кѡи вашѣ граѣганинѣ али мѡи члѡвѣкѣ. †

† гань мрѣша ѣчини. †

† заповѣдию гана ми кнеза и нѣговѣхъ изѣбранныхъ властѣе га
рѣско лѡгѡфѣтъ сѣкѣ више писанно исписѣхъ нѣсѣ повелѣе кѡю гань
мрѣша жарковѣ по своѡмъ члѡвѣкѣ по јаню јанѣтѣкию дослѣ гѣтѡвѣ 15
ти(!) дѣбровчѡмъ.

Русков препис у кнѣ. Div. Сапс. 1401—1403. код 13. јула
1402. — Сп. XI, 37.404. Дубровчани му јављају да Михоч Растић
признаје дуг и да ѣе му га платити и по-
слати по ѣегову чѡвеку.

1405, 15 децембра

† Главномъ и велѣжномъ ганѣ Мрѣши ѡ владѣцаго града
дѣбровника кнеза властѣе и ѡ вѣ все ѡпкине мѡгѡлюбѣмо позѣра-
влѣние · гѣптѡ да ти ѣзна члѡвѣкѣ гѣтѡа ти миралѣи дѡнде пѣдѣ
наѣ на · дѣ · дѣе сѣга мѣца говорѣ на мѣхѡча растѣкиѣ ѡстали стѣ съ
братѡмъ дѣлжѣни ганѣ ми мрѣши тѣсѣкию и · ѣ · пѣпѣ венетѣк · а
тѡзи не по рѣчи гана ми мрѣше и затѡ не мене послѣлѣ да би не
прошѣ добромъ воѡмъ ако даѣте ако ли да говорѣ на васѣ властѣ-
лѡмъ · истѣнна нѣрѣ гань мрѣша рекаѣ ми не и нарѣчили нѣрѣ би
не прѡстѣли ѡ тога · ѣ · сѣтъ пѣпѣ · а да даѣте · ѣ · сѣтъ пѣпѣ затѡ
даѣте ми тѣи · ѣ · сѣтъ пѣпѣ ако ли га кѡю все питѣтъ нѣрѣ ми не
такои господѣрѣ нарѣчили · и тѣи пѣдѣ наѣ мѣхѡчѣ ѡгѡвори гана
мрѣшѣ га ѣ ничѣмъ не порѣчѣ цю нѣгова мѣтѣ вели все не такози
и даѣе се ѣ дѣлгѣ пѣдѣ наѣ ѣ шѣсть сѣтъ пѣпѣ венетѣк · да мѣ
да и плати пѣ нѣре пѡнде ѡ ѡвѣде миралѣи и затѡ ѡвѡзи гѣптѣ
ти дамо ѣзнѣтъ и ѡвоѣикѡзи правѣмо ако мѣ не плати како не пѣдѣ
наѣ ѡвѣтовѣлѣ хѡкѣмо ѡправѣтѣ миралѣи на нѣмъ да плати како

и ѡбѣтовала а вѣмо гѣне нрѣ миѡчѣ и нѣговѣ братѣ били сѣ
и нсѣ и бити хѡте сѣдге гѣптѣа ти молимо гѣптѣа ти бѣдите ви
пѣпорѣчени

мѣца дѣкемврига .ѣѣ. днѣ с дѣбровникѣ лѣто .ѣ.ѡѣ. и .ѣ. 20

Русков концепат. — П. I, 132.

405. Дубровчани му јављају да је Михоч платио дуг и предао новце његову човеку, и моле га да за Михоча наплати његово примање од Палка Мучнића.

1406, 4 јануара

† Главномѣ и велможномѣ гѣнѣ мрѣши ѡ владѣщаго граа дѣбровника кнеза властель и ѡ все ѡпкине многѡлюбиво поздравленинѣ . и прѣво писасмо гѣптѣа ти тѣжеѣ нрѣ си наше люди свезала и ѣпорѣчила праве ничимѣ некривѣ . а право смо имали тѣжитѣ се и посласмо тои пиѣнинѣ гѣптѣа ти и ѡпетѣ се плава врати зломѣ годиномѣ и пакѣ дрсги листѣ гѣптѣа ти писасмо како миралинѣ властелинѣ гѣптѣа ти донде пѣдѣ насѣ сѣ нашѣмѣ властелиномѣ сѣ миѡчѣмѣ растикѣмѣ и проси ѡ стране гѣптѣа ти на миѡча и на братѣ мѣ дѣлѣ гѣптѣа ти . и тѣи миѡчѣ пѣдѣ нами даде мѣ се с дѣлѣ и ѡбѣтова да мѣ плати пѣ неѣ ѡ 10 ѡвѣдѣ поидѣ . и како миралинѣ ѡбѣтовасмо ако мѣ не плати како ю пѣдѣ нами ѡбѣтовала хѡкѣмо мѣ на нѣмѣ ѡправитѣ и ѣчинитѣ задоволено . да плати како и ѡбѣтовала . и поидѣ плава и ѡпетѣ се вѣременомѣ злѣмѣ врати и ѡвѣ ю вѣмѣ задрѣжа а сѣдѣ гѣптѣа ти дамо знатѣ нрѣ с ѡви днѣ приде кѣ намѣ миралинѣ и рѣчѣ нрѣ иѣ 15 примила ѡ миѡча и ѡ все нѣгове ѡпкине седалѣ сѣтѣ перѣпѣ дѣбровчицѣхѣ динѣ за вашѣ дѣлѣ које рѣчѣ миралинѣ нрѣ иѣ кѣ гѣптѣа ти донести . и ѡвози ѣписасмо гѣптѣа ти да знатѣ . и молимо гѣптѣа ти миѡчѣ и нѣгова ѡпкина гѣптѣа ти бѣди пѣпоѣ рѣчинѣ нрѣ сѣ били сѣдге и нсѣ и бити хѡте гѣптѣа ти и молимо 20 бѣдитѣ мѣтѣ ѡправитѣ миѡчѣ на палкѣ мѣчникѣ да мѣ плати седалѣ

десѣтѣ дѣкѣтѣ и полѣ златѣхѣ нрѣ иѣ намѣ ѣказала миѡчѣ книгѣ на нѣмѣ како мѣ иѣ дѣлѣжѣнѣ.

мѣца гѣнѣкаѣ .д. днѣ с дѣбаровникѣ лѣто .ѣ.ѡѣ.ѣ. 1)

1) погрешно место .ѣ.

Русков концепат. — П. I, 135.

406. Исто Палку Прибиловићу (писмо кнезу и Палку).

1406 24 јан.

† Многѡ племенитѣмѣ и многѡ мѣдрѣмѣ кнезѣ и властелемѣ почтѣнога граа дѣбровника . братѣ вашѣ мрѣша даи бѣ сѣмѣ пиѣанинѣ ѡбѣсти пѣлѣменство ви зѣраво и вѣло и га мѣтиѣ бѣжиѡмѣ довѣ сѣмѣ . да зна ѡ сѣмѣ племенѣство ви како ми дрѣжа ѡвамо ѡ моиѣ цѣринѣ дѣлѣ половинѣ своѣ грагѣанинѣ вашѣ палко приѣ 5 биловикѣ и плати ми свои дѣлѣ и записахѣ мѣ книгѣ сѣ печѣтиѣ моѡмѣ и ѣдахѣ ю тамо вамѣ да бѣдѣ знано и вѣли ви бѣ.

† Га гѣнѣ мрѣша пиѣиѣ и дамѣ знати всѣмѣ како ми плати палко прибиловицѣ дѣбровчанинѣ ѡ всѣхѣ цѣринѣ моиѣ цѣо иѣ дрѣжала сѣ авлонѣ и сѣ пѣкрѣгѣ на половинѣ за свои дѣлѣ до дѣнаѣ 10 шнѣга днѣ и не ѡста ми дѣлѣжѣнѣ ни за цѣринѣ ни за дрѣги кои дѣлѣ ни разлогѣ ницѣаре и за тѡзи молю кнеза и властеле дѣбровѣке да примѣ ѡвѣзи записѣ за вѣкрованно с дѣбровнѣхѣ (!) и по инѣхѣ мѣкѣстѣхѣ . и писѣ се сѣта книга мѣца гѣнѣварѣ .ѣ.ѣ. днѣ 15 вѣ лѣто .ѣ.ѣ.ѣ.

† дмитѣрь писѣ и печѣти

† Запѡкѣдиѣ гѣна ми кнеза и нѣговѣхѣ изѣбраннѣхѣ властель га рѣско лѡгѡѣетѣ исписахѣ се више писаниѣ ѡдѣ рѣчи на рѣчѣ изѣ листа и повѣле кѣнѣ посла гѣнѣ мрѣша кнезѣ и властелемѣ дѣбровчицѣмѣ а по сѡмѣ чѡлѡкѣ сѣ имѣ јани прѡтѣнѡтарѣ 20

Рускови преписи у књ. Div. Sanc. 1405 код 18 фебруара 1406. — Сп. XI, 40.

407. Дубровчани му јављају да је жито, које је за туђ дуг узео и послао у Дубровник да се прода, својина Марина Кабужића, али он, за љубав његову, и што се нада да он неће од њега исплаћивати туђ дуг, није га узео, већ се продало, па га моле да новце од тога жита пошље Марину.

1406, 20 фебруара

† Главномъ и вел'можномъ г-нъ мрѣши ѿ владѣщаго граа дѣ-
бровника кнеза властель и ѿ все ѿпкине многолюбимо позара-
вљение · гѣтво да ти зна како говори намъ нашъ властелинъ ма-
ринъ кабѣжикъ ерѣ не билъ послааъ плавъ а къ свомъ трѣгоѣцѣ.
къ никши тврѣтковику да мѣ ю натовари жита и пошле и тамо
дошѣа плавъ никша ю натовари и писа листъ къ маринъ како
мѣ послаа тои жито по томъ ваше гѣтвоти трѣгоѣце и все плави
тамо побѣстави за дългъ кои вѣсте теѣ и тѣи плавъ съ житѣмъ ѿста ·
а гѣтвоти пакѣ тои жито знае за дългъ припка бѣтковику и ва-
шега члѣка посласте с тѣмъ житомъ ѿвамо да га прода · и 10
комъ жито ѿвамо приде маринъ намъ показоваше свѣдочно ерѣ
не тои жито нѣгоко и намъ покаѣ листъ кои мѣ никша писаше
како мѣ тои жито послаа · а ми гѣтво да ти зна ради смо гѣтвѣ
ти и всакомъ иномъ цѣо би се пѣдъ насъ прилѣчило по правдѣ
счинити · тѣда маринъ видѣвъ да се не цкнѣ станѣ члѣка ва- 15
шега и за вашѣ чѣтъ тои не хтѣ напѣдовати а говоре спвамъ на
г-на мрѣшѣ да моѣ неке знаети ерѣ мѣ нѣсмъ дължѣи ѣ ничемъ ·
размѣ слѣжѣвомъ како г-нъ ки нѣ за припѣковъ дългъ моѣ неке
знаети · ако мѣ не цѣо дължѣи припка тамо нѣ море на нѣмъ платит ·
да ето не маринъ ѣ всемъ гѣтвоти хотѣлъ почитати и на ваше 20
спвание и правѣ ѿставилъ · молимо бѣдит мѣтъ · динаре ѿ тоган
жита послати мѣ · а ерѣ за палка цѣо пише гѣтвоти ерѣ ти смо
били писали книгѣ пѣпорѣчѣе га теѣ ни не ваша мѣтъ тѣи книгѣ
послааа истина писали смо гѣтвѣ ти и ѿцѣ пишемъ молекѣ да ви
не пѣпорѣченъ палко и дрѣзи наши дѣбровѣне да имъ нѣ нѣке 25

забаве волѣ безаконѣа · а ерѣ ако не кои дѣбровчанинъ на комъ
дѣбровѣчанинъ бѣде правдѣ питати пѣдъ гѣтвоти · не правимо
да имъ гѣтвоти не ѿправи · наче много молимо бѣдит мѣтъ
ѿправит.

† мѣца фѣрваѣ · к · дѣи ѣ дѣбровникъ · лѣто · ч · о · ѣ · ѣ · лѣто 30

Русков концепат. — П. I, 140.

408. Дубровчани му јављају да су Михоч и
Мароје Растићи положили свој дуг његову
протонотару

1406, 20 фебруара

† Главномъ и вел'можномъ г-нъ мрѣши ѿ владѣщаго граа дѣ-
бровника кнеза властель и ѿ все ѿпкине многолюбимо позара-
вљение · пиѣније гѣтвоти примисмо по прѣтнотарию и цѣо намъ ваша
мѣтъ писа и ѿнѣ ѿ ваше стране на рѣчь рѣѣ ѿ всемъ разсмѣсѣмо ·
а ерѣ за двѣ сти пѣпѣѣ цѣо пише гѣтвот да ви не нашъ власте- 5
линь миѣочѣ и марѣе растики дължни да ви ѿправимо како да
ви платѣ · гѣтво да ти зна ерѣ нѣ даше и платише прѣтнотарѣ
како гѣтвоти писа да нѣ нѣмѣ даде и донде пѣдъ насъ прѣтно-
тарѣ и рѣѣ ерѣ не примилъ кѣпно и сврѣшено ѿ миѣоча и ѿ
ниѣ ѿпкине двѣ сти пѣпѣѣ динаѣ дѣбровѣцѣхъ · а ерѣ за ѿнен 10
дрѣге динаре коѣ имъ не гѣтвоти рекло простит · много молимо
гѣтвоти за нашѣ ѿбавѣ а и ниѣ ради ерѣ сѣ били и несѣ слѣге
гѣтвоти · бѣдит мѣтъ изѣврѣши имъ како не ваша мѣтъ рекла · а
цѣо намъ каза прѣтнотариѣ за жито ваше нѣмѣ ѿговѣрѣсмо ерѣ
хѣнемъ дати стачѣне безѣ платѣ и бастаѣ кои те искрѣцати ѣ 15
фондѣнѣ

† мѣца фѣрваѣ · к · дѣи ѣ дѣбровникъ · лѣто · ч · о · ѣ · ѣ

Русков концепат. — П. I, 141.

409. Дубровчани му одговарају да се со по њиховим законима може продавати само у сланици у њихову граду; моле га да своје жито шаље по својим људма или по Дубровчанима а никако по цариницима Дубровчанима у његовој служби, јер ће га њихови повериоци зауставити за дуг.

1409, 4. фебруара

† Главномъ и велможномъ г-нъ мръши ѿ владѣщаго града дубровника кнеза властель и ѿ всѣхъ ѿпкинѣхъ сръчно поздравленъ. листъ гѣтва ти вѣровни примисмо по всепочтеномъ и племенитомъ властелинѣ по драгоу лѣковикю и рчи гѣтва ти које намъ мудро и всепочтено повидѣ разсмѣсно. и наипрѣво цю говори за свѣль. на то ѿговарамо г-не вѣхъ вѣхъ и ваша мѣть море знатъ нрѣ наша ѿпкина ѣ всако вѣме цю се не могло за всако згодѣ и почтенѣ гѣтва ти нѣ се поцредило. и ѿцѣхъ напѣдѣ вѣа моликѣ не мислимо зкрьнитъ всакомъ вашемъ почтеномъ згодню. а нрѣ за свѣль гѣтво ти знанъ наша ѿпкина има многовеланке и тврѣде законне записанне. да по нѣданъ начинѣ не море ѿпкина свѣль ни комъ на свѣктѣ дати ни гдѣрь. ѿсвѣхъ цю се прода ѣ сланицѣхъ градѣ нашемъ. а ти сѣ законѣ толи тврѣди нрѣ се не би могли никако прѣтворитъ. зато молимо ти гѣтво како любима приателѣ и почтенога ѿвѣтника не вигъ ѿвози наамъ за зло. нрѣ се тои не море зчинитъ. и дрѣго цю намъ говори за дубровчанѣ наше кои сѣ тамо цѣриницѣхъ гѣтва ти а не сѣ длѣжни ѣ дубровникѣ да ѿнои жито и инѣ трѣге цю послаю ѿвамо ѣ дубровникѣ на ваше имѣ да имъ не море нѣданъ ѿ ѿпкѣхъ коимъ сѣ длѣжни нищорѣхъ за длѣге ззети. гѣтвѣхъ ти на то ѿговарамо. цю не гѣтва ти наше хотенѣ нѣ да се нитко задеге за жикоть свои. а сѣди г-не ѿпчинѣ да не твое или зсѣ твое да своѣхъ послаю. како ми море зберанитъ да не ззѣмъ ѿни комъ не длѣжно. а ѿни твое повѣдаюкѣ нѣ достоинно да тѣжѣмъ динаромъ трѣгѣю. молимо ти гѣтво бѣдитъ мѣть не кашѣ по нѣхъ рѣкѣхъ послаати. море гѣтво

ти по твоимъ члѣкѣхъ или по дрѣзѣхъ нашѣхъ дубровчанихъ кои ѿвамо нѣкѣхъ длѣжни послаати да ви промѣнѣю и ѿпраляю. а по нѣхъ молимо не кашѣ. и ѿ томъ ѿ всѣхъ такоже ѿговорили смо драгоу како кѣ вашои мѣти казати

† мѣца фебѣварѣ. д. дѣне ѣ дубровникѣхъ лѣкто рожѣства хрѣва 30. ѣ. 8. и. ѣ. лѣкто.

Русков концепат. — П. I, 175.

410. Г-ѣа Руѣина даје разрешницу Палку Радиновићу.

(1416) 8 децембра

† Почтенѣмъ и племенитѣмъ братиѣмъ властелѣмъ дубровчѣмъ ѿ гѣпге рѣгине г-на мръше. а во дамъ веденѣхъ ви како вашѣхъ градинѣхъ кнезѣхъ палко радиновиѣхъ дрѣжа цѣринѣхъ мою ваплонѣхъхъ ѿвози гдѣице и цю годѣхъ ми ви длѣжанѣхъ плати ми све почтено и не ѿста ми длѣжанѣхъ ницѣхъ. и за векѣхъ вѣрованѣхъ ѿвѣи 5 листъ пишѣхъ и послаамъ по моѣмъ члѣкѣхъ и ѣгѣхъ съ вами

† писана мѣца децембра. ѣ. дѣнь.

заповѣдню г-на ми кнеза и негѣва малога вѣкѣхъ на рѣско ло-гѣфѣхъхъ писахъ више рѣчно ѿ рчи на рѣхъ изъ листа кои посла гѣпга рѣгина кнезѣхъ и властелѣмъ дубровчѣмъ а по своѣмъ члѣкѣхъ 10 по франкѣхъ и ѿсиѣовикю не вѣхъ

Русков препис у кѣ. Div. Not. 1414 стр. 111. — П. II, 77.

411. Признаница о остави г-ѣе Руѣине у Дубровнику.

1420 8 септембра

Вѣхъ имѣ ѿца и сина и светога дѣа аминѣ. ми кнезѣхъ властелѣхъ и всѣхъ ѿпкина града дубровника. даѣмо ѣ знанѣхъ всакомъ маломъ и

великомѣ по семь нашѣмъ пи́сню како посланье́мъ гѣпгѣ рѣгине
 бивше гана мръше донде намъ ѣ дѣбровникъ сѣдге и властеле
 нѣ ѣ имѣ никола чеѣка и гюра · и ѿ стране рѣне гѣпгѣ и на
 имѣ нѣ поставише и прѣдаше ѣ нашъ комѣнъ ѣ ѿпкинѣ здолѣ
 писанне работѣ да стѣнѣ ѣ нашъ комѣнъ · до коле нѣ воля и хо-
 тѣнѣ рѣне гѣпгѣ и възѣа къди вѣде хтѣтъ рѣна гѣпгѣ рѣгине
 ѣзети ѿ долѣ писаниѣхъ работѣ дѣла или вѣсе · да ю воля
 ѣзети безъ нѣдне забаве или ѣдрѣжанья на нѣ волю · вративъ¹⁰
 наамъ листъ ѿвакигѣ кон-ѿ смо дали подѣ нашѣмъ печатню
 законнѣмъ и ѿвѣ ѣ семь тетрагѣ да намъ ѿпишѣ · И наипрѣво
 ѣдна сѣдѣбница сребрна на стѣпнѣ · ѣдна чаша сребрна · ѣдна
 рѣкомниа сребрна · ѣданъ бокаръ малъ сребрѣнъ · два салѣфра на
 стѣпнѣхъ сребрна · ѣданъ понтарѣ сребрѣнъ · ѣдна ѣшница сре-¹⁵
 брна · ѣданъ чаваль малъ сребрѣнъ · пѣтацъ сребрѣнѣхъ на жиѣс
 сто и шѣсть десѣтъ и ѿсамъ · ѣдна чаша сребрна позлакѣна · ѣдна
 кѣпа мала позлакѣна и сѣ жмалѣдѣ · ѣданъ кин сребрѣнъ сѣ двѣ
 печи сребра позлакѣно · петни сребрѣни позлакѣни · ѣданъ поѣсѣ²⁰
 вѣрига сребрна позлакѣна и сѣ звѣнци · чѣтири пѣца сребрна по-
 лакѣна · ѣданъ поѣсѣ на тканици зелени сребрѣмъ позлакѣнъ · ѣданъ
 зѣвѣ прасѣчи сѣ вѣрижицами сребрѣно позлакѣно · а потѣза на по-
 тегѣ вѣсе тои вѣше писанно два десѣти и чѣтири литре и ѿсамъ
 ѣначѣ · и ѣдна ножница сѣ · ѿ · нѣжа сѣ дрѣжѣкѣмъ ѿ кристала²⁵
 ѿковани сребрѣмъ позлакѣно · ѿсамъ плѣчицъ златѣхъ сѣ ѿбразн ·
 и ѿцѣ двѣ печице златѣ и нѣколко слѣмакъ и два прѣстенка
 ѿ кѣхъ ѣданъ сѣ диамантѣмъ а дрѣги сафринѣмъ и вѣрѣхъ ѣдне
 печице златѣ ѣданъ баласѣтъ а вѣрѣхъ дрѣге печице ѣданъ сафринѣ³⁰
 нетѣ · ѣданъ крѣстѣ ѣ еднои тоболчикю зашвѣнъ повѣзѣно на
 свиланѣ тратѣ свѣтланковѣ · деветѣ своѣчацъ парте цю сѣ зѣве³⁵
 сирѣма сребрна · и два на десѣте своѣчацъ сирѣме златѣ · десѣтъ
 сафринѣта и баласѣта вѣле малѣхъ · а вѣсе тои потѣза на потегѣ
 литрѣ и три ѣнѣ · ѣдна ѣбѣлка ѿ кѣде · ѿ камене цѣрѣна сѣ
 главѣмъ сребрѣнѣмъ пѣтацъ бисѣрѣнѣхъ ѿсамъ десѣтъ и ѣдно ·
 пѣтацъ бисѣрѣнѣхъ сѣ жмалѣдѣ три десѣти · чѣтири пѣца плоскѣна³⁵
 бисѣрна · сѣ жмалѣди · а ѣдно ѿбѣло безъ жмалѣда · пѣтацъ ѿ би-
 сѣра стара сѣдамъ десѣтъ и петѣ пѣтацъ · тоболацъ рекамѣнъ златѣ

тѣмъ и сѣ три десѣти и ѿсамъ пѣтацъ бисѣрѣнѣхъ · ѣданъ тракъ
 свиланъ сѣ челми закованѣми и работанѣми сѣ бисѣрѣмъ · парте
 ѣдне работанѣ златѣмъ и свилѣмъ и сѣ бисѣрѣмъ · и чѣтири ко-⁴⁰
 мати парте вѣтѣхѣ сѣ бисѣрѣмъ и сѣ жмалѣдѣ · писѣ сѣ ѣ избра-
 нѣи вѣкницѣ ѣгѣ любимѣго граѣ дѣбровника · лѣта рѣжѣства
 хѣтова тисѣцино и чѣтирѣ ста и двадѣсѣто лѣто · мѣѣца сѣктѣмъ-
 бриа ѿсми дѣнъ · а ѣписѣ рѣско логоѣѣтъ коже помилѣи га.

Русков препис у кн. Dev. Not. 1419—2423. на стр. 117. —
 П. II, 87.

LXI ЛЬУБИША БОГДАНЧИЋ, ЖУПАН РАДОСАВ, ВОЈВОДА ВУКОСАВ И ВУКОСАВ ПОЗНАНОВИЋ

412. Дубровчани одговарају жупану Радосаву и Љу-
 биши за неког Радѣу, и вѣле да сѣ старају
 да сѣ кнезу Павлу ништа рѣавѣ не учини, а
 ко што рѣавѣ учини, биѣе кажѣн

1398, 17 маја

† ѿ влаѣѣѣаго дѣбровчѣкога кнеза и ѿ все ѿпкине жѣпанѣ радѣ-
 савѣ и любѣши позѣравѣнниѣ · пи́нниѣ вѣше примисѣмо и разѣмѣ-
 смо · а нѣрѣ пиѣет да нѣ вѣмъ рекѣ вѣшъ гѣнѣ всѣки нѣгоѣвѣ дѣлѣгѣ
 намъ проповѣдѣтъ зато добѣрѣ чинитѣ како добри люѣдиѣ и
 почтѣни вѣрѣше заповѣдѣ вѣшега гѣна · а нѣрѣ за приѣзѣнѣ правитѣ⁵
 да имѣмо с кнѣзѣмъ павломъ истина нѣ ѣ томъ ми кнеза павла нѣ
 ѿ сѣле да ѿ велѣнка вѣрѣмене имѣмо за нашѣга многѣпочтѣнога и
 ѣ всеи сѣрѣчнога приѣтелѣа многѣѣѣѣанна и любѣма · а цю за
 радѣню пиѣет · вѣгѣ вѣк ми нѣ бисѣмо хотѣни да сѣ гѣнѣ кнѣзѣ павла
 ѣ ничѣмъ хѣгѣ нѣ ѣчини колико намъ влаѣѣѣмъ да толѣко правѣмо¹⁰
 тѣко вѣде златѣ и неприѣлично чинитѣ хѣкѣ за нѣгоѣво хѣдо пѣѣпѣ ·
 сѣнѣ битѣ како вѣде вѣдно

ad XVII magio 1398

Русков концепат. — П. I, 23.

413. Дубровчани одговарају војводи Вукосаву и Љубиши да су за Рахца Богишића одлучили да остане у тамници док не дајемца да ће изићи пред суд ко би га тужио за дуг или за што друго, па да буде како суд рече.

1410, 30 априла

† ѿ владѣшаго граа дѣбровника кнеза властель и ѿ вѣсе ѿпкине почтеномѣ воєводи вѣлкосавѣ и ѿлюбнши поздравленнѣ · разсмѣсмо цю намѣ ꙗписасте за рахца богишикиа · еко да зна ваша ѿбавѣ нрѣ смо ѿвакои ѿвѣлчили · да не изиде изъ нашѣхъ тѣмниць а воля наше страже · до толѣ до колѣ да ꙗмѣце да стане на правдѣ вѣсакомѣ · тко ви га искаѣ или за дългъ или за кон годи ино дѣлао · а цю га прав'да ѿбори писмоѣ или свѣдочькомѣ или поротѣмъ да тои ѿправи и плати ·

† мѣца апрѣла · л · днѣ лѣто рожѣства хрѣ · ѿ · 8 · и · ѿ · лѣто

Русков концепат. — П. I, 185.

414. Дубровчани јављају војводи Вукосаву, жупану Радосаву и Љубиши Богданчићу да су за Рахца одлучили да они пошљу у Млине три добра човека, а они ће три, па како му пресуде, тако да буде

1410, 10 јуна

† ѿ владѣшаго граа дѣбровника кнеза властель и ѿ вѣсе ѿпкине почтеномѣ воєводи вѣлкосавѣ и жѣпанѣ радосавѣ и ѿлюбнши богданчикю поздравленнѣ · ваша почтена приѣзень да зна ѿвамо приходи прѣдъ насъ валинѣ старчиѣ съ дрѣзѣми за рахца богишикиа и ми имѣ рекосмо хокѣте ли бит ꙗмца за рахца цю га сѣдѣ ѿбори да ѿнои плакиа а ѿнои рекоше нрѣ з вахъ ꙗмца за платѣ нете бит размѣ за главѣ а ми за тои не могосмо примит и по колѣ не хтѣше бит ꙗмци · а ми ѿвакои ѿвѣлчисмо

да ѿвѣдѣ нареѣмо · г · добре люди ѿѣ нашѣхъ а ви да пошлѣте ѿѣ тѣда · г · ваше добре люди и да бѣдѣ ꙗ сѣго илара ꙗ мли · 10 · нѣхъ на иванѣ днѣ и тѣи да пошлемо рахца подѣ стражомъ нашомѣ да си бѣдѣ тѣи ти добри людѣе и да се прѣдъ ними ѿбнанде ꙗ чемѣ га сѣдѣ ѿбори · ако се нанде правѣ да бѣде правѣ · ако ли га ꙗ чемѣ нандоше крива · до ѿнои плакиа · зато ако ви ѿлюбите послатѣ да се врѣши како смо рекли ѿвѣпишите намѣ да 15 се и ми ѿвамо направимо.

† мѣца июниа · д · днѣ лѣто ражѣства хрѣ · ѿ · 8 · и · ѿ · лѣто

Русков концепат. П. I, 186,

415. Љубиша јавља кнезу да су њихови људи тукли његова човека, и моли да се то извиди

1412, марта на Требињу

† почтенои · намѣ господи кнезѣ и властеломѣ дѣбровачцимѣ ѿѣ вашѣга сѣдѣ ѿбннше богѣданѣчића з братиѣмѣ господо нека ваша милость вѣѣ ѿѣ ѣ шаѣ (!) човѣкѣ нашѣ тврѣдиша из града и слободѣ · нога мѣста вашѣга с ѣдѣми вашѣми и каде биѣ на брѣгатѣ тадѣ га ꙗхитивѣ миѣѣ радосалиѣ и богѣданѣ милѣзиѣ тѣре ꙗвили за ꙗ мрѣтва ѿшли а говорѣѣ чемѣ насъ ти да дѣбровникѣ ꙗ кривнѣ чемѣ повидѣ да смо крали по влаѣцаѣхъ хѣдеѣ молимо вас за то господо пошлѣтѣте (!) вѣкрована човѣка да ѿгледаю тога човѣка нашѣга кон ѣ ꙗвиень тѣи лежи дома на бѣѣвициѣхъ да господо боле ѣ да ваша милость ѿправи него да се сѣѣри дрѣговикѣ ставѣше 10 ѣѣѣѣѣѣѣ а то ѣ властеле лежаѣ тѣи човѣкѣ нашѣ кон ѣ ꙗвиень ꙗ ѿѣѣѣѣ ꙗ слаѣѣѣѣ ꙗ мирѣ (!) ѣѣѣѣѣѣѣ ѿдѣ недѣѣѣ до ꙗторѣ · ника зато ваша милость ѿгледаѣѣѣѣ тѣре ѿправите цю ѣ ваша милость.

Споља: † почтенои намѣ господи кнезѣ и властеломѣ дѣбровачкиѣмѣ 15

Оригинал у књ. Lament, de foris 1410—1412. код 12 марта 1412. — Сп. XI, 53.

**416. Дубровчани одговарају Љубиши и Вуко-
саву Познановићу да могу доћи у град
ако им буде невоље**

1415, 3 октобра

† ѿ владѣцаго граа дѣбровника кнеза властель и ѿ вѣсе ѿп'кине
кине почтен'къмъ приателемъ любиши богданчику и вѣлкосавѣ поз-
нановику поздравленнѣ · разсмѣсмо цю намъ писасте а говоре
властеле ето видите и чѣте цю се чини мегю ѿвоомъ господѣмъ
просе ако би вамъ до неволѣ да моретъ к намъ ѣ наше мѣсто
привѣки и сѣхранитъ се и за то да би ѿпишемъ · наши почтени
приательнѣ бѣ въ нѣрѣ бисмо ми ради вѣзла да не мегю томи
госпоамъ вѣзла вѣсака почтена любовъ миръ и добри клада (!)
а нѣрѣ за ваше пришѣстьнѣ ѣ наше мѣсто би сте вѣзла били наши
почтени приательнѣ и сѣсѣдѣнѣ и всакоимъ добромъ дѣломъ к¹⁰
намъ и нашемъ мѣстѣ показали се и послѣжили достоинно не
вамъ всакѣ почтенѣ прошню испълнити · мѣсто наше и градъ
нашъ ѿтворенъ вамъ ѣ дне и ѣ ноки · морете слободно донти и
стојати колико вамъ любѣко на вашѣ волю · съ вѣсѣмъ вашѣмъ ѿп'
киномъ кѣкиномъ и бѣ с вама.

† · ѿ · ѿтѣвриа · ѿ · ѣ · и · ѣ · лѣто.

Русков концепат. — П. I, 239.

**417. Дубровчани одговарају Љубиши да може
слободно са својима доћи у Дубровник,
говорити и слободно поћи**

(1421) 9 октобра

ѿ владѣцаго граа дѣбровника кнеза властель и ѿ вѣсе ѿп'кине лю-
биши богданчику поздравленнѣ · разсмѣсмо цю намъ ѣписа и порѣчи
по радивою нетию нашемъ на томъ ѿписѣнѣмъ и ѿговарамъ вашѣмъ
любѣкѣ · би и с колѣцѣмъ хокѣте вашѣхъ морете прити ѣ дѣбров-
никъ ѣ мѣсто наше а с нами хокѣте вѣсѣдитъ цю кѣ почтено и ѣ
добро биѣ и ѿпетъ слободно поити кѣде би ѣгодно бѣде

† · ѿ · ѿтѣвриа.

Русков концепат. — П. I, 277.

**LXII Г-ЪЕ ВЛАДА И ВЛАДИКА И КНЕЗ (ВОЈВОДА) ЂУРАТЪ, КНЕЗ
ВУКИТЪ И ВОЈВОДА ПАВЛЕ**

**418. Дубровчани моле кнеза Вукића да не за-
држава тамо цигларе за дуг; ако су што
дужни, они ће расправити.**

1398, 1 јуна

† ѿ владѣцаго дѣбров'чкога кнеза и ѿ вѣсе ѿп'кине кнезѣ вѣ-
кику поздравленнѣ · разсмѣсмо цю намъ ваша любовъ ѣписа за-
кѣпарѣ · а сѣде молимо почтенѣ любовъ твою не каши не ѣзѣдрѣ-
жати тамо за дѣлѣ · ако ли сѣ цю дѣлѣжи ми изѣнашѣ ѿвамо
хокѣмо би задоволен на нѣ ѿправитъ · ако ли би коѣ кѣпе вамъ ѣ
потѣбѣ морѣ како приателемъ ѿ ѿвѣде дати и зѣти цю се бѣде
моки · и бѣ с вама.

ad primo zugno 1398.

Русков концепат. — П. I, 26.

**419. Дубровчани се жале г-ђи Влади и кне-
зовима Ђурђу и Вукићу што су њихови
људи отели неким Дубровчанима новце
и рибу, и моле да се врати; и моле да
не киње трговце на Древима**

1399, 6 априла

† ѿ владѣцаго дѣбров'чкога кнеза и ѿ вѣсе ѿп'кине почтенои
гѣги владѣ и кнезѣ гѣгѣ и вѣкику многосѣчно поздравленнѣ ·
дамо би ѣзнати ѣдѣ насѣ догоше наши людинѣ стѣко мазарака
и радѣта приѣсалиѣ тѣжеѣ нѣрѣ ваши людинѣ жѣпанѣ вѣчѣта и
радѣславѣ бакѣлиѣ и гоѣакѣ мирошѣвиѣ ѣзѣше имѣ самѣснѣлѣмъ ѣ
вашѣмъ ѣчию на свѣтѣню стѣпкѣ ѣ перѣпѣ ѣ рѣваѣ и ѣ динарѣхъ
а радѣти ѣ перѣпѣ такоѣ ѣ рѣваѣхъ и ѣ динарѣхъ и тоѣи чѣѣше
мноѣо би би чѣдно да такоѣа приѣмаю наши людинѣ ѿ ваше
любѣе зато молимо би вѣл'мѣ сѣчно ако не такоѣи рѣите по-

вратит^т наш^кмъ рике и динаре и вашои любов^к наши трго^бци 10
вѣдита довр^ѣ прпор^ѣчени како смо въз^аа спвали · а такова не ка-
шите дати чинит^т и ш^ѣр^ѣ вашои любов^к дамо ѡзнат^ѣ пиш^ѣ нам^ѣ
наши трго^бци з д^ѣр^ѣва тѣжеки се да им^ѣ чините кривин^ѣ и закон^ѣ
посталите ш^ѣо им^ѣ н^ѣк^ѣ за н^ѣк^ѣднога г^ѣна ѡчин^ѣно · да им^ѣ сте
прис^ѣк^ѣс^ѣ ѡчин^ѣи^ѣ и постави^ѣ до самога тр^ѣг^ѣа до стр^ѣге те^ѣ им^ѣ 15
не дате им^ѣ ни добитко^ѣ излази^ѣт^ѣ ван^ѣ тр^ѣг^ѣа на вод^ѣ ни з
др^ѣва ни з паш^ѣ а и за този велико ни се ч^ѣдно вид^ѣк^ѣ този ч^ѣв^ѣше
ѡ наш^кхъ трго^бц^ѣ юр^ѣ то ваша любов^ѣ море знати и вс^ѣсм^ѣ
св^ѣк^ѣт^ѣ не знано юр^ѣ за ксе пр^ѣво бив^ѣше госп^ѣде сте босанске и
к^ѣраля давише ходи^ѣ с^ѣ наши трго^бци и н^ѣх^ѣ добит^ѣц^ѣ д^ѣри до 20
св^ѣк^ѣтиа на паш^ѣ и з д^ѣр^ѣва и на вод^ѣ и н^ѣк^ѣ им^ѣ никтор^ѣ заб^ѣ-
виль за то молимо много почтен^ѣ любов^ѣ ваш^ѣ тоган не кашите
чинит^т ш^ѣо н^ѣк^ѣ пр^ѣво било свон^ѣмъ приател^ѣмъ не посталите нови
закон^ѣ нека наши трго^бци и н^ѣх^ѣ добит^ѣц^ѣ гред^ѣ до св^ѣк^ѣтиа
како с^ѣ ходи^ѣ а инако ѡчин^ѣив^ѣ свон^ѣмъ приател^ѣмъ хок^ѣ ни ѡси^ѣю 25
бит^ѣ и недраго и въз^аа с^ѣ наши трго^бци ходи^ѣ з пр^ѣд^ѣ и више
пр^ѣда и з юсеници д^ѣр^ѣва с^ѣк^ѣли и затози молимо нека гред^ѣ и
ѡзимаю д^ѣр^ѣва како и пр^ѣ.

ad VI aprile 1399.

Русков концепат. — П. I, 37.

**420. Дубровчани пишу кнезу Ђурђу да су мо-
лили краља да се од њихових људи не
наплаћује по дукат на кућу, и моле га
да обустави то наплаћивање на Древима
док од краља не дође одговор**

(1400 између 2 септ. и 30 новембра)

† ѡ влад^ѣцаго гра^ѣ д^ѣбровника кнеза властел^ѣ и ѡ вс^ѣе ш^ѣп^ѣк^ѣне
в^ѣ вс^ѣмъ ср^ѣачном^ѣ приателю кнез^ѣ г^ѣюб^ѣгю любовно поздравление ·
твои почтен^ѣи любов^ѣ дамо ѡзнат^ѣ како з д^ѣнашни д^ѣнь при^ѣ-
мисмо лист^ѣ ѡ наши^ѣ трго^ѣц^ѣ з д^ѣр^ѣва з ко^ѣмъ ни пиш^ѣ да с^ѣ
дошли · в^ѣ ваша ч^ѣловка а послани ѡ г^ѣна к^ѣраля кон с^ѣ ваши 5

люди^ѣ пр^ѣповид^ѣкли ре^ѣни^ѣ наши^ѣ трго^ѣц^ѣмъ да всаки ѡ н^ѣх^ѣ
има др^ѣжати згот^ѣван^ѣ д^ѣскати ц^ѣоно праве да плате ѡ всаке
к^ѣк^ѣ д^ѣскати и зато твои^ѣ любов^ѣ дамо ѡзнат^ѣ юр^ѣ с^ѣ ш^ѣ с^ѣх^ѣ
д^ѣнех^ѣ бил^ѣ з насъ посл^ѣи ѡ г^ѣна к^ѣраля кон ни с^ѣ го^ѣри^ѣ за теи
д^ѣскате и по н^ѣх^ѣ смо пор^ѣч^ѣли г^ѣн^ѣс к^ѣралю · и ѡп^ѣамо з б^ѣга и з 10
г^ѣна к^ѣраля да ни не^ѣк^ѣе поставит^ѣ закон^ѣ кон н^ѣк^ѣ пр^ѣво бил^ѣ и
да теи д^ѣскате не ѡз^ѣм^ѣ зато молимо те како нашега ср^ѣачного
и ѡп^ѣанна приател^ѣа теи тво^ѣе люди ѡстави да не ѡси^ѣю и да не
питаю теи д^ѣскате ѡ трго^ѣв^ѣц^ѣ до кол^ѣ ѡ г^ѣна к^ѣраля ѡв^ѣк^ѣт^ѣ н^ѣк^ѣамо
а ш^ѣво ти ѡписасмо како приателю юр^ѣ знамо и ве^ѣне за наш^ѣ 15
любов^ѣ да к^ѣн^ѣи ѡчинит^ѣ

Русков концепат. — П. I, 58.

**421. Дубровчани моле кнеза Ђурђа да до-
битке, које је узео њиховим трговцима
на Древима, сачува да не пропадну док
њихови посланици ту ствар с краљем
не уреде**

1400, 3 децембра

† ѡ влад^ѣцаго гра^ѣ д^ѣбровника кнеза властел^ѣ и ѡ вс^ѣе ш^ѣп^ѣк^ѣне
в^ѣ вс^ѣмъ ср^ѣачном^ѣ наамъ приателю кнез^ѣ г^ѣюб^ѣгю мног^ѣлюбиво
поздравление · твои^ѣ почтен^ѣи любов^ѣ дамо ѡзнат^ѣ юр^ѣ нам^ѣ
пиш^ѣ наши трго^ѣци з д^ѣр^ѣва · да им^ѣ си ѡз^ѣел^ѣ добит^ѣке а теи не
нам^ѣ много ѡси^ѣно вид^ѣк^ѣт^ѣ юр^ѣ не м^ѣн^ѣмо никако да не г^ѣн^ѣ 5
к^ѣраля теи хот^ѣк^ѣл^ѣ · да молимо те како в^ѣ вс^ѣмъ любов^ѣна приател^ѣа
за наш^ѣ любов^ѣ съв^ѣюди и ш^ѣбар^ѣи т^ѣи добит^ѣк^ѣ да се не стр^ѣо^ѣне
юр^ѣ смо нарекли пок^ѣлисаре г^ѣн^ѣс к^ѣралю за н^ѣк^ѣога наша д^ѣл^ѣгова-
ниа · кон^ѣмъ хок^ѣмо и за този нар^ѣчит^ѣ и ш^ѣ с^ѣх^ѣ д^ѣнех^ѣ им^ѣамо н^ѣ
ѡправит^ѣ много те молимо до тол^ѣ не съв^ѣюди. 10

ad III decembre 1400.

Русков концепат. — П. I, 60.

422. Дубровчани одговарају војводи Ђурђу и Вукићу да су их још раније примили за своју браћу, и то и сад потврђују и могу доћи у Дубровник с госпођама и с децом.

1405, 27 марта

† ѿ владѣшаго граа дѣбровника кнеза властель и ѿ все ѿп^ик^ине въ все^м сръачнѣмъ намъ приателѣмъ почтеномъ воєводи гюбгю и кнезѣ вѣкикю многопоч^тено поздравленіе · листъ ваше почтене приазни примисмо по ваше^м слѣзѣ по миросавѣ 8 конѣмъ писасте да цю ни рече ѿ ваше стране да мѣ вѣрѣмо · и ѿнѣ намъ мѣдро и почтено сповидѣ и ѿ все^м разѣмѣсмо и немѣ ѿгово^рисмо а цю намъ по рече^номъ порѣчисте ако висте хотѣли донти 8 дѣбровникъ съ госпоѣами и съ дѣтню морете ли слободно донти и понти · и за тои висте хотѣли ѿ насъ чѣсти · наши почтени при^иателине добѣ тои знамо иеръ смо васъ примили за наше почтене 10 дѣбровчане и за нашѣ братню и ваше гѣпгѣ и вашѣ дѣцѣ и ѿ тога ви 8чинили и записали 8 записъ подѣ нашомъ печатію · и вамъ тѣи записъ дали · и на томъ стоимо и дѣнашнѣ дѣи цю смо ѿнѣдѣзи и^и записали · и ѿвѣмъ съдѣшнѣмъ листомъ ѿцѣ^и болѣ потвѣргюемо.

† мѣца марта · ѣз · дѣи лѣто · ѣ · о · ѣ · ѣ ·

Русков концепат. — П. I, 112.

423. Дубровчани одговарају војводи Ђурђу да су му још 1396 године дали знати да може слободно доћи у Дубровник и то и сад потврђују.

1407, 23 августа

† Ђъ все^м многопочтеномъ воєвоѣи гюбгю ѿ владѣшаго граа дѣбровниѣа кнеза властель и ѿ все ѿп^ик^ине многолюбимо поздравленіе · почтена ваша приазень да зна како ѿ въ ваше стране приде^и ж намъ вашѣ слѣга миросавѣ и принесе ѿ васъ листъ вѣровни

и цю намъ говори ѿ вашои слободи ако ви хотѣли прити 8 наше ѣ мѣсто 8 дѣбровниѣ разѣмѣсмо · нашѣ почтени приателю можѣ знать иеръ имашѣ ѿ насъ листъ подѣ нашомъ печатію за слободѣи^инѣ 8писанно на ѣлно и задово^лно · а писанѣ је тѣи листъ въ лѣто рожѣства х^рѣва тисѣцино и три ста и дѣветѣ десетѣ и шесто лѣто мѣца аугѣста · ѣ · дѣи рѣкою рѣска логоѣета нашега · 10 и такиге дѣрѣи ми имамо 8 нашѣхъ тетразѣхъ записанѣ и іесмо га прочитали прѣдѣ миросавомъ ѿнѣ листъ правно да је задово^ланѣ и ѿвѣмъ нашѣмъ листомъ твѣрдимо га и ѣгѣ с вама

† мѣца аугѣста · ѣ · дѣи 8 дѣбровникѣ · ѣ · 8 · и · ѣ · лѣто ѿ рожѣства х^рѣва 15

Русков концепат. — П. I, 163.

424. Дубровчани одговарају г-ђама Влади и Владици да могу доћи у Дубровник, а не знају што Рѣани носе њихове суде и лес, и писаће своме капетану у Рат да их извести.

1409, 2 маја

† Ђъ все^м многопочтенѣмъ гѣпгѣмъ гѣпги владѣи и владѣици ѿ владѣшаго граа дѣбровника кнеза властель и ѿ все ѿп^ик^ине почтено поздравленіе · разѣмѣсмо вашемъ почтеномъ 8писнию · а иеръ цю пишет да чѣсемо цю ѿ васъ хѣѣгѣ чини по морѣ и по сѣхѣ · наши почтени приателѣи: ми не вѣмо цю ли је како ѣ ли је мѣгю ва^ми · а ви знате иеръ не дѣбровникѣ слободно мѣсто · а ви іесте наши сръачни и почтени дѣбровчане · ако ви се вѣде свидѣтѣ морет прити · иеръ не наше мѣсто всакомъ ѿтворено · а иеръ за сѣде и за лѣсѣ пишет да рѣкѣне носе ѿ вашѣа · ѿ томъ не вѣмо хѣсемо писати нашемъ капетанѣ 8 ратѣ да нас ѿ томъ 10 8вѣжѣва.

† мѣца маѣи · ѣ · дѣи 8 дѣбровникѣ лѣто · ѣ · 8 · и · ѣ ·

Русков концепат. — П. I, 178.

425. Дубровчани одговарају г-ђи Владици и војводи Павлу да ће, ако желе, послати једног властелина до Војина Страциновића да би ослободио Влатка и Николу које је ухватио.

1419, 17 јула

† ѿ владѣщаго гра^а дѣвровника кнѣза властель и ѿ всѣхъ ѿп^а
кине въ всемъ многопочтенои г^рѣпи владѣци и воево^ди павѣ
многолюбимо поздравленѣе пи^сание почтене ваше приѣззи при^е
мисмо и разѣмесмо цю наамъ писасте како сте жалѣ примили
ѿ война страциновикѣ и како не схватилѣ влатка и николѣ · наши
почтени приѣтельнѣ тои разѣмѣвъ бѣгъ не въ много недрагостни
бисмо нрѣ не нашѣхъ ѿвнчан и хотѣньнѣ възѣа къди море бити да
би добри складѣ мирѣ и любавѣ мею господо^м и всакѣ рѣке
люди било · а навластити мею нашѣми сѣсѣди и приѣтели · и
за вашѣ · любавѣ ако ви хожете послати к^немо нѣднаго властелина
нашега до война нѣда би могаль кою добротѣ мею вами счи^т
нити и нѣда би влатка и николѣ могаль свободит^ь.

† 31 юна 48-го. Л'КТО.

Русков концепат. — П. I, 258.

426. Дубровчани одговарају Павлу о дуговању покојног Цветка Гуделића и какав је човек био; веле да су они забранили да се не тргује с чељадма, а он зна који то на Древима чине; чули су да је узео кућу и имање што је било њихова човека Влахоте Цуготића, и моле га да поврати.

1419, 4 септембра

† ѿ владѣщаго граа дѣровника кнѣза властѣль и ѿ всѣхъ вѣ-
кине почтеномъ намъ пріятелю конекди павлѣ юѣвѣкию позараѣ-
ваеннѣ · листъ всѣпочтене пріѣззи ваше пріимѣвъ разсмѣсмо и

и за то ви смо и прво почтеном пријазни писали и послали нашега чловека лѣкшѣ миценовѣкиа зато молимо те како пријатеља ако нѣ повраќено ѡправи.

† д. секте^мвріа 1419.

Русков концепат. — П. I, 260.

LXIII КРАЉ СТЕФАН ОСТОЈА

427. Дубровчани му одговарају за Ђурђа Радивојевића да не могу друкчије, јер Дубровник од постанка има закон о слободи.

1398, 3 јула

† Прѣсвѣтлом^с и прѣвисоком^с г^ан^с ѡстон по мѣти бж^ииен краљу боснѣ и к том^с ѡ владѣцаго дѣбровч^акога кнеза и ѡ в^се ѡп^икине смѣрено поклонение · листъ краљевства ти примисмо и размѣсмо а ѡ то ни пише ваша мѣть за гю^рг^а радивоѣвѣкиа · краљевство ти бо^ле вѣ не^ѣ нитко ни · ерѣ ѡ колѣ не постало наше мѣсто билъ не законъ и слободѣщина · ино не моремо а веки бошнѣано^м не^ѣ намъ а ерѣ за любовь г^ане ми смо били ѡ постанѣи столѣ краљевства босанѣскога въз^аа добри и вѣрѣни прѣјателне и слѣге а съде краљевствѣ ти мислимо таког^е бити бо^ле.

ad III luglio 1398.

Русков концепат. — П. I, 27.

428. Обећава Дубровчанима да ће исплатити дугове краља Твртка.

1398, 20 новембра у Думну

Ка име ѡца и сина и свтога дх^а аминъ азъ Етипанъ Остоѣ по милости г^аа бѣа благовѣрѣни¹ краљ Ерикле^м боснѣ прѣморию

Има копија у Cod. Rag. л. 44а с овим разликама.
1 благоверни.

х^мьсци земли западнѣмъ страна^м донимъ² краемъ ѡсери соли подрини³ и к том^с да е видимо сваком^с члове^кс⁴ ком^с се подоба како дондоше величествѣ⁵ краљства ми ѡ славного града ѡ дѣбровнѣка племенити властеле и поклисарне⁶ а на име ж^днѣ ж^дрѣковнѣи и мнхочѣ растиѣи говореѣе раз^ммно и ч^есно ѡ всихъ дн^ахъ⁷ краљевствѣ ми и мею иними⁸ работами слатко просише и молише говореѣе да ви имъ платило краљство ми ѡ имъ ѡста дѣжанъ⁹ братъ краљства ми бивши славного споменѣти¹⁰ г^анъ кра^а тврѣтко и ми вѣднѣвше прошение¹¹ право и достоинно гокорение и тако^е¹² разг^ледавше повелѣи и¹³ лѣстове и клетви г^ана кра^а тврѣтка како да ви се не ѡкратила красна лѣбавъ и добри законѣи¹⁴ ко^и сѣ в^азда постали мею краљствомъ ми и мею дѣбровнѣкомъ¹⁵ ѣсе тои разг^ледавше и виднѣвше¹⁶ створи^ле¹⁵ смо свѣтъ¹⁷ с краљства ми с поглавитими¹⁸ властели кои ѡ то в^рме вѣхъ прѣ¹⁹ насъ ѣси с нами едн^осрѣдно нас^ледѣюѣе²⁰ ц^рѣа не^ѣкаго кои к^рп^и²¹ кра^лѣство ми ѡ до^крѣхъ дѣлихъ²² ѡслишасмо прѣшнѣ (!) поклисаревъ дѣбровч^асцихъ²³ и створисмо имъ милостъ и записасмо по сихъ нашихъ²⁴ повелѣхъ да имъ платимо и плаћамо²⁰ двѣ²⁵ тисѣћи и петъ сѣть и петъ десетъ дѣкѣтъ ѡ имъ е ѡстала дѣжанъ⁹ кра^а тврѣтко а да имъ се плаћа ѡвѣмъ начѣномъ²⁵ да се плаћаю всако годице по петъ сѣть перперъ ѡ-оходѣка кои^м сѣ дѣжнѣ давати краљствѣ ми ѡ власнѣхъ свѣтцихъ на т^ри днѣ месеца фе^врѣара а то ѡ-оходѣка (!) коимъ сѣ дѣжнѣи нашимъ прѣ²⁵ в^имъ²⁷ и намъ за стонъ да ѡвѣнѣю до то^ле до коли се исплати ѣсѣ дѣгъ²⁸ згора рченѣи ѡ семъ листѣ двѣ тисѣћи и петъ сѣть

2 босни прѣморию х^мьсци земли западнѣмъ страна^м донимъ. — 3 подриню. — 4 члове^кс. — 5 величествѣ. — 6 поклисарне. — 7 всѣхъ дн^ахъ. — 8 иними. — 9 дѣжанъ. — 10 споменѣти. — 11 виднѣше прошение. — 12 говорение и закон. — 13 повелѣие. — 14 добрѣи законѣи. — 15 мю (поправљено на мегю) дѣбровнѣкомъ. — 16 видеше. — 17 свѣтъ. — 18 поглавитими. — 19 в^рме в^нехъ прѣ. — 20 наследѣюе (!). — 21 крѣпѣ. — 22 добрѣхъ дн^ахъ. — 23 дѣбровачцѣхъ. — 24 сѣхъ нашихъ. — 25 двѣ. — 26 ѡвѣмъ начинѣмъ. — 27 ѡвсѣхъ свѣтцихъ на т^ри днѣ фе^врѣар(а) а тои ѡа до^ходакѣ коимъ сѣ дѣжнѣи нашимъ прѣв^немъ. — 28 в^асѣ дѣгъ.

и петъ десетъ²⁹ дѣката а докле се исплатѣ таи дѣгъ³⁰ да ѿ то-
ган дохотка рченога намъ иѣцаре не дадѣ рази да си се плаћаю
за дѣге³¹ а исплативше се рченога дѣга³² да даю краљевствѣ ми³⁰
таи доходакъ ѣко сѣ га давали нашимъ прѣвнимъ³³ а томѣнимъ
свѣдоци³⁴ и рѣчници³⁴ краљства ми властеле коевода хрѣвое тепа-
чнѣ³⁵ батало коевода вѣкашинѣ³⁶ и коевода пѣль³⁷ клешиѣ и
кнезь стипанѣ³⁸ хлапчиѣ нашѣга краљства дворски писанѣ на
дѣмнѣ на двадесетѣ днѣ³⁹ мѣста новѣбра лѣта рожаства хрѣ-
стова ѿ ѿ и ѿ и ѿ а ѿ и писа стипанѣ³⁸ добѣновиѣ⁴⁰ краљства
ми дѣѣкъ а⁴¹ да се почнѣ плаћати ѿ прѣвнихъ власниихъ свѣ-
тцихъ⁴² на ѿ дни прѣвара ѿ ѿ ѿ ѿ и краљство ми прѣсеже⁴³ и кле
се згора рченими⁴⁴ властели да снѣ⁴⁵ писмо бѣде кришко и непо-
рочно докле имъ се дѣгъ⁴⁶ исплати

† ГАНЪ КѢР СТЕФАНЪ ОСТОЈА КРАЉ СРЪБЛЕ^М
БОСНИ И ПРИМОРИЮ. †

Уставом, на пергаменту, потпис црвеним, печат откинут
— СС. 83; MS CCXXIV.

29 ѣ тиске и ѣ цать и ѿ. — 30 исплати таи дѣгъ. — 31
дѣге. — 32 дѣга. — 33 га сѣ давали нашимъ прѣвнимъ. — 34 свѣ-
доци и рѣчници. — 35 тепачики. — 36 вѣкашинѣ. — 37 паваль. —
38 стипанѣ. — 39 дѣмни на ѿ дни. — 40 добѣновиѣ. — 41 днѣкъ
и. — 42 прѣвнихъ власниихъ свѣтцихъ. — 43 прѣсеже. — 44 рченими.
— 45 сен. — 46 дѣгъ.

429. Уступа Дубровчанима села од Курила до Стона

1399, 15 јануара у Лишници на Усори.

Ѧ велемошна сило прѣсветаго дѣа вѣже слави ми ва тронци ва ѿци
же рекѣ и синѣ и ва светомъ дѣси Ѧ тронце прѣсвета¹ Глава

Има и копија (у почетку мало оштећена) у Cod. Rag. л.
34а с овим разликама:

1 прѣсвета.

Тѣѣ ва те бо крѣстихъ се и тобою прѣхъ² божаственѣю благо-
днѣ³ сподобальшѣ ме наснидозати прѣсто моихъ⁴ прародителѣ
гсподе срѣбске и косанѣске зане бо ти мон прародителне въ
змиѣ⁵ме царѣсвѣ⁵ царѣстванне и на некѣное царѣство прѣселниѣ
се Мене же видѣи⁶ землю прародителѣ моихъ по нихъ ѿста-
вальшѣю а не имѣи⁷ своего пастира ѿ нихъ же племене и азъ
изабранъ бѣхъ⁸ помошю кожною и прѣчистне его матере вѣнчанъ
бѣхъ⁹ богодарованимъ вѣнцемъ¹⁰ на краљство ѣко¹¹ бити ми 10
ва христа бѣа благовѣрнои¹² и богомъ поставленомъ гнѣ киръ
стипанѣ Ѧстон¹³ краљѣ срѣблемъ косни и поморию и всимъ за-
паднимъ¹⁴ странамъ и потомъ же начѣхъ са богомъ краљвати и
правити прѣсто¹⁵ краљства днѣ же¹⁶ мнѣости чинѣ записаниѣ¹⁷
градовомъ и мѣстомъ всакомъ же по достоѣннию его Ва сихъ же 15
васихъ вѣдѣхъ¹⁸ срѣчанѣю любавъ и вѣрно поракотанне¹⁹ роди-
телемъ и прародителемъ краљства ми и самомъ краљевствѣ ми
властеле славного града дѣбровника и ва прѣвое мое прѣшастне²⁰
на краљевство дари еже ми дароваше многочтенне с великою
срѣчаною любовѣю нихъ нелицемирною.²¹ И тѣи изидоше прѣдъ 20
краљевство ми Ксепочтени мѣжне²² дѣбровачьски и поклансарне кон
ви²³ дослани краљевствѣ ми ѿ властелѣ²⁴ и ѿ ѿпѣнне града
дѣбровника на име жѣнѣ жѣрѣговиѣ и мнѣочъ растиѣ и ш ними
никола гѣчетиѣ и зспоменѣше краљевствѣ ми ѿ рченихъ²⁵ властелѣ
и ѿ ѿпѣнне говоре за землѣ²⁶ цю сѣ и кое сѣ ѿ кѣрла дѣри до 25
стона до нихъ мѣста ере²⁷ за тѣи землѣ мон прародителне²⁸ го-
спода рашка и косанѣска добримъ ѿбитовали имъ се сѣ и зато
за нихъ вѣрно послѣженне²⁹ како ѣ рчено ми по мнѣости бжнен

2 прѣхъ. — 3 благоднѣ. — 4 моѣхъ. — 5 царѣствн. —
6 менне же видѣи. — 7 пастира. — 8 ви⁸. — 9 вѣнчанъ
ви⁸. — 10 вѣнцемъ. — 11 ѣко. — 12 благовѣрномъ. — 13
ѿстоѣ. — 14 поморию и всимъ западнимъ. — 15 прѣнѣстоѣ.
— 16 ... леке. — 17 записани. — 18 достоѣннию сѣго васне же васнѣхъ
виднѣхъ. — 19 вѣрно поракотанне. — 20 прѣво мое дошастне. — 21
нелицемирно. — 22 мѣжне властелѣ. — 23 поклансарне кон ви⁸. —
24 (вла)стелѣ. — 25 рченихъ. — 26 землю. — 27 мнѣста ѣрк. —
28 прародителне. — 29 добримъ ѿбитованнемъ ѣсѣ и зато за нихъ
вѣрно послѣженне.

краљ Степанъ Остоѣ³⁰ с воломъ паче и с хотиниємъ³¹ властель и велемоужь краљства ми Дахъ 8 ваиринъ и 8 племенито власти³² 30 лемъ³³ и вси опѣини града дѣвровника 8 милостию и са 8тврѣ- ждениємъ³⁴ земле ѿ кѣрила дѣри до стона са всеми сели³⁵ и за- сещи и с лѣдъми и с всеми мѣкми и правинами³⁶ и с водами и с пашами и з дровми и з дѣбраками з грѣмѣмъ и са вса- кимъ инимъ достоѣниємъ и с| са всеми правни котари тихи³⁷ 35 земаль и сещь рченихъ Я на име сиѣ и сиѣ³⁸ села наипрво кѣрило всальникъ лѣваѣчъ громача вращааць трѣстено мрѣчево брѣсѣво мравинаць дѣлго малькове³⁹ и дрѣге малькове слаано трѣнова подѣгора чепикѣ⁴⁰ поднимочъ котези затонъ височани точилникъ⁴¹ смоковлани шале и тополя и та села згора писана 40 са всеми достоѣниємъ⁴² нихъ дамо нимъ 8 вѣки вѣкомъ⁴³ 8 племенито до скончаниѣ свѣта⁴⁴ да сѣ вольни и власни нимъ 8 вѣки они и дѣтца и знѣче и празнѣче нихъ докле свѣтъ⁴⁵ стон како права и племенита господа врѣхъ писанимъ сѣми и владаню и кѣда створи сию⁴⁶ милость краљество ми тѣзи 45 бнѣхъ⁴⁷ краљства ми властеле а на име Боевода хрѣвое кнезь па- валь раденовиѣ⁴⁸ боевода санѣдаль тепачиѣ⁴⁹ батало и боевода Блатко твѣртковиѣ⁵⁰ боевода вѣкашинъ⁵¹ милатовиѣ⁵² боевода па- валь клешиѣ⁵³ кнезь прѣвое⁵⁴ масновиѣ⁵⁵ кнезь радое радосалиѣ⁵⁶ кнезь радое драгосалиѣ⁵⁷ кнезь вонсавъ воеводиѣ⁵⁸ кнезь вѣкашинъ⁵⁹ 50 златоносковиѣ⁶⁰ кнезь ковачъ диничиѣ⁶¹ и краљствѣ ми прѣсеже⁶² и роти се с врѣхъ писаними нашими⁶³ властели да сие писмо и записаниѣ⁶⁴ кое створи краљество ми нашимъ сръчанимъ прѣкте-

30 степенъ востока. — 31 хотиниѣмъ. — 32 властельмъ. — 33 милостию и ва 8тврѣженіемъ. — 34 всеми сеомъ. — 35 са всеми мѣгами и пракинами(!). — 36 грѣмѣмъ и са свакимъ... и са свацѣми правинами котари тихи. — 37 сан и сан. — 38 дѣлго малькове. — 39 чепикѣ. — 40 височане точилникъ. — 41 всеми достоѣниємъ. — 42 вѣска вѣкомъ. — 43 скончаниѣ свѣта. — 44 8 вѣки они... и знѣче и празнѣче нихъ докле свѣтъ. — 45 писаними... владаню и кѣда створи тѣзи. — 46 бнѣхъ. — 47 раденовиѣ. — 48 тепачиѣ(!). — 49 вѣкашинъ. — 50 прѣвое. — 51 прѣсеже. — 52 писаними нашими. — 53 за- писаніе.

лемъ да е крѣпко⁵⁴ и непорочно 8 вѣки⁵⁵ а паче да ихъ зблѣда⁵⁶ краљество ми ѿа всаке скрѣби и печали како нашъ сръчанъ братню 55 и прѣтели⁵⁷ и кога же вѣхъ изволи господовати по насъ молаъ како господина и брата сега писаниѣ не потворите⁵⁸ иже даро- вахъ за правъ любовь Властелемъ дѣвровачьскимъ за поработаніе и за чѣсть⁵⁹ нихъ тко ли би се потворилъ да е проклетъ ѿ го- спода вѣа Бсемъ дръжителю и ѿ прѣчисте⁶⁰ его матере и ѿа .ѣї. 60 свѣтихъ Брѣховнихъ апостолъ⁶¹ и ѿ .д. еванѣелистъ⁶² и ѿ .б. иза- бранихъ и ѿа всихъ⁶³ вѣхъ згодившихъ ѿ вѣка да е прѣчестанъ⁶⁴ люди прѣдадители хрѣстовъ⁶⁵ и ѿ краљества ми да е проклетъ Ба вѣки⁶⁶ пино (!) на зсори ва славной нашон вонси 8 лишници Ка лита⁶⁷ рожастра хрѣстова .ѣ.ѣ.ѣ.ѣ. лѣто⁶⁸ мѣца генѣвара на 65 .ѣї. днѣ данъ естъ ѿ рѣке стипана⁶⁹ добриновиѣ краљства ми дѣѣка амѣ

ГАНЬ КРЬ СТЕФАНЪ ОСТОЈА КРАЉ СРБЪЛЕМЪ БОСНИ И ПРИМОРІЮ

Уставом, на пергаменту, потпис црвеним, печат откинут. — СС. 84; MS. CCXXV.

54 нашимъ сръчаниємъ прѣтелемъ да е крѣпко. — 55 вѣки — 56 зблѣда. — 57 братю и прѣтели. — 58 писаниѣ не потво- рить. — 59 дѣвровачьскимъ и за поработаніе и за чѣсть. — 60 прѣ- чисте. — 61 свѣтихъ вѣрховнихъ апостоловъ. — 62 еванѣелиста. — 63 избранихъ и ѿа свихъ. — 64 прѣчестанъ — 65 хрѣстовъ. — 66 вѣки. — 67 лишници ва лита. — 68 лѣти. — 69 стипана. — 70 днѣкъ.

430. Шаље посланике по српски доходак.

1399, 15 јануара

† Степанъ востоѣ милостию вжиомъ краљ сръблемъ босни и к- томъ нашон драгон брати и прѣтелемъ кнезъ и властеломъ и опѣини дѣвровачкомъ што посламо к вамъ нашего сръчаного саѣгъ мѣштра степана и воеводе хрѣвоѣ саѣгъ кнеза раадпа и молаъ васъ како е братню драгъ да имъ дасте доходакъ сръбски дѣи ти- 5

сѣи перперѣ кои се плаћаю дмитрови днєви по шбичаю како ихъ
сте давали нашимъ родителемъ а они да вамъ напишѣ и рекѣ
свѣдочно како ихъ сѣ прѣли законъ е по вашемъ шбичаю и си
листь штворенъ да камъ е за испедиторню писано подъ лѣти
рожаства хрѣтова ѿ ѿмѣца генъвара на ѿмѣ днѣ писа хрѣва
тихъ днѣхъ по заповѣди гѣна краля на ѣсори ѣ лишници

Ориг. у књ. Div. Sanc. 1396—1399. — П. II, 61

431. Потврђује повељу краља Твртка од 1378 године

1399, 5 фебруара у Сутисци

Еа начетахъ ѿца Еа испънение¹ Еина и сѣаго дѣа иже ва на
четахъ небеса дивнимъ² штверждениемъ штерди и Бъселению³
Евоею ѿнова за милосрѣдье же милости сииде с небесъ на землю
чѣколюбно и падъшее чѣвѣче сѣщество прѣстѣплениемъ⁴ собою
шбоживъ на небеса вазведе тимъ же вѣа ѿ нежити⁵ ва бити⁶
састалена вѣше тимъ же и погивъше ѿвце домъ издра⁷лева кѣ⁸
истиномъ пастиръ⁷ и богъ вѣсдръжителъ вазвращени бише тѣмъ же
и кѣпатри⁸ царьци по всон вѣселенои штверждають се и кра
сеце се Главеть вѣа вѣсдръжителъ такожде и азъ Стефанъ ѿсто⁹
по милости его божества краљ Еръблемъ босни и прѣморию⁹ спо¹⁰
добенъ вѣхъ краљевовати ва земляхъ родителъ и прародителъ
нашихъ¹⁰ творе правдъ и испраае правила чине милости и за
писани¹¹ вѣр¹¹ же дае градовомъ и владани¹²мъ малимъ же
и велицимъ¹³ вѣакомъ же по досто¹⁴бнию его и тако састо¹⁵кти ми
се краљевствъ ва миръ и слави и тогда прѣдоше¹⁴ Еа славни дворъ¹⁵
краљевства ми ѣ подъвисоки племенити и мѣдри мѣжне¹⁵ Глав
нога града дѣбровника Еластеле и поклисарне¹⁶ жѣнь жѣргови¹⁶

Има копија у Cod. Rag. a. 41a с овим разликама

- 1 испънение. — 2 дивниѣмъ. — 3 вѣселеню. — 4 прѣстѣплениѣмъ.
— 5 нежити ва битиѣ. — 6 издралева ка. — 7 пастиръ. — 8 тимъ
же и кѣпатриѣ. — 9 прѣморию. — 10 нашихъ. — 11 записани вѣр¹¹.
— 12 владаниѣмъ. — 13 велициѣмъ. — 14 прѣдоше. — 15 мѣжне.
— 16 поклисарне.

и ми¹⁷хочъ растихъ Е почтеними и многоцини¹⁷ми дари и с ча
стми¹⁷ ѿ рченога града дѣбровника Еластеле и ѿпѣни¹⁷и и тин
рчени поклисарне¹⁶ са вѣакою любови¹⁶ю насъ искаше и красно ѿпра
лаше и за вѣаке швѣте¹⁸ и законе и за швободѣни¹⁹е рченога¹⁹
града дѣбровника кое сѣ имали ѣ повелахъ Е родители и праро
дители нашимъ²⁰ з господомъ Еръблемъ рашкомъ и босаньскомъ
како да вѣслю и мен²¹ по шбичаю рчене господа нѣмъ потврѣ
дили и шстановитили нѣмъ кѣпко прѣвнихъ нашихъ швободѣни²²е²⁵
и законе и швѣте и повеле и писани²³хъ господа сръбске рашке и
босаньске. И краљество ми сличавъше и разшмивъше²⁴ нихъ по
добне и разшмне и прѣличне²⁵ и праве проше нѣмавъше свѣтъ и
зговоръ с прѣвисокомъ госпономъ²⁶ вогомъ дарованомъ ми краљ
цомъ киръ кѣшвомъ и с властели и вѣлеможамъ краљевства ми створи³⁰
милость краљество ми рченомъ градъ дѣбровникъ и властеломъ и
всон ѿпѣни дѣбровачкомъ по сѣхъ нашихъ лѣстихъ²⁷ и повелахъ за
нихъ сръчаньство потврѣдисмо нѣмъ вѣе и вѣаке повеле и записани¹¹
рчене господа Еръбске рашке и босаньске и повелю господина краля
твртка кою е шчинилъ Главномъ градъ дѣбровникъ подъ лѣти²⁸ 35
рожаства хрѣстова ѿ ѿмѣца априла ѿ днѣ³⁹ И вѣе нѣе по
веле и записани¹¹хъ и швободѣни³⁰е законе и швѣте прѣдъне и
послигнее кое нѣмъ естъ шчинилъ и записалъ рчени краљ степанъ³¹
твртко и вѣа нѣа господа коѣ сѣ господовала до мене да е до
вѣка рченомъ градъ дѣбровникъ и всон ѿпѣни тврѣдо и непо
рочно нами и нашимъ послигни³²ми паче да сѣ ѣ вѣако вѣмѣ
шстановити и кѣпци ѣ вѣсѣхъ рченихъ повелахъ и ѣ законѣхъ и
швѣтихъ и ѣ свѣцихъ швободѣринахъ³³ рчене господа сръбске рашке
и босаньске и рчени властели и поклисарне²⁶ града дѣбровника

- 17 почтеними и многоценни дари и часми. — 18 вѣаке швѣте.
— 19 швободѣниѣ почтенога. — 20 нашихъ. — 21 и ми. — 22
крѣпко прѣвнихъ нашихъ швободѣниѣ. — 23 писаниѣ. — 24 разшмивъше.
— 25 прѣличне. — 26 прѣвисокомъ господомъ. — 27 сѣхъ нашихъ
лѣстихъ. — 28 лѣти. — 29 априла ѿ днѣ. — 30 швободѣниѣ. — 31
швѣте прѣдъне и послѣдне коѣ нѣмъ естъ шчинно и записалъ рчени
краљ степанъ. — 32 нашихъ послѣднихъ. — 33 вѣмѣ станови
и кѣпци ѣ вѣсѣхъ рченихъ повелахъ и законѣхъ и швѣтехъ и ѣ вѣацѣхъ
швободѣнихъ.

прѣмнше³⁴ и завезаше се краљевствѣ ми давати ѿ рченога града³⁵ дѣбровника и ѿ ѿпѣине сръбски доходахъ двѣ тисѣхи³⁵ перперѣ динари дѣбровачскихъ³⁶ Есако годице на дмитровъ дѣнь по законѣ и свѣтъ³⁷ како сѣ давали нашимъ братѣмъ Евтопочившимъ господиномъ краљу Степаномъ³⁸ тврѣткѣ и на то више списано како да е ѣ вѣки крѣпко прѣсегохъ³⁹ и клехъ се Язь рчени краљ Степанъ⁴⁰ Остоѣ и з богодаровано-ми госпономъ⁴¹ кралицомъ киръ кѣкомъ поставивъше рѣци на столѣ евангѣлии и на чѣсномъ крѣсти господьнѣ⁴² и О властели краљевства ми О воеводомъ⁴³ хрѣвоемъ с кнезомъ павломъ радиновиѣемъ с тепачиномъ баталомъ О воеводомъ сандалемъ с воеводомъ павломъ клешиѣемъ с воеводомъ⁴⁴ Елаткомъ тврѣтковиѣемъ с воеводомъ вѣкашиномъ⁴⁵ милатовиѣемъ с кнезомъ радоемъ радосалиѣемъ с кнезомъ Ёнисавомъ с кнезомъ вѣкашиномъ златоносовиѣемъ с кнезомъ радоемъ драгосалиѣемъ с прѣвоемъ⁴⁶ масновѣемъ с кнезомъ вѣкомъ⁴⁷ тепчиѣемъ с кнезомъ ковачемъ диничиѣемъ И семѣи стврѣждению⁴⁸ бити⁴⁹ непорочнѣ до вѣка⁵⁰ нашего и ни хъ⁵¹ тако насъ бѣи крѣпи ѣ го-спотѣство⁵² тко ли би се потворишь⁵³ или порекалъ да сѣ се все⁵⁴ клетви на немъ изврѣшили да е клетѣ богомъ ѿцемъ и синомъ и светимъ⁵⁵ дѣхомъ и всимъ⁵⁶ бѣи ѣ годивъшимъ и да е ѣ гнѣви краљевства ни писано ѣ сѣтисци⁵⁷ ва славномъ двоѣ⁵⁸ краљевства⁵⁹ ми подѣ лѣкти рожаства христова .ѣ.ѣ.ѣ.ѣ. лѣкто .ѣ. дѣи мѣца фѣрвара а писа по заповѣди краљевства ми хрѣватинѣ дѣѣ.

† ГАНЬ КВРЪ СТЕФАНЪ ОСТОЈА МЛѢТИЮ БОЖИЕЙ
КРАЉЪ СРЪБЛЮМЪ БОСНѢ И ПОМОРИЮ.

Уставом, на пергаменту, потпис црвеним, печат обешен—
СС. 85; MS. CCXXVI.

34 прѣмнше. — 35 .ѣ. тисѣке. — 36 дѣбровачскихъ. — 37 свѣтъ. — 38 стефанъ. — 39 вѣки прѣсегохъ. — 40 стефанъ. — 41 госпо-гомъ. — 42 евангѣлию и на чѣсномъ крѣстѣ господню. — 43 кодомъ. — 44 вѣкашинѣемъ. — 45 прѣвоемъ. — 46 вѣкомъ. — 47 ст(в)рѣ-геню. — 48 вѣка. — 49 ни хъ. — 50 крѣпни ѣ господскѣ. — 51 пот-ворию. — 52 сѣе. — 53 светимъ. — 54 всимъ. — 55 сѣтисци. — 56 двоѣ.

432. Дубровчани примају краља Остоју за сво- га властелина и дарују му кућу.

1399, 25 фебруара.

† Еа нме великаго саваота господа бѣа нашего рекѣмъ жде въ наче-
такъ ѿца въ испаненне сина въ свѣщенне всепрѣсветаго дѣха ѿ ве-
ликославна прѣсвета тронце слава тебе въ те бо крѣстихѣмо се и
товою прѣасмѣ божаственсю благодеѣ спѣлашѣ (!) насъ по своимъ
слаткомъ и неизрекомѣ млѣсти ѣздѣжати и правитъ бѣи любими
намъ дарѣвани градѣ дѣбѣвникѣ еже нест ѿчасъвѣи нашего и вѣдѣке
сѣ божѣмъ изѣволенемъ въ пѣлѣни дѣржавѣ ѿ свѣмъ бѣа славеѣ
изѣвѣе бѣи и велика . . . . . сръчана паче и нелицѣмѣрна млѣсть
прѣвѣкаго и славнаго гѣна стефана ѿстоѣ по млѣсти хрѣста бѣа
краљ сръблѣмъ босне и свѣмъ (западнемъ) странамъ и к тѣмъ и хѣте
насъ властѣи и всѣ ѿпкниѣ градѣ дѣб(ѣ)вника за свое сръчане и
и въ свѣмъ почтѣенне прѣятѣи како смѣ били ѣ прѣве господа сръ-
ѣке и ѣ босанѣке како то ѣ него прароди(телѣ) гѣна краля тврѣтка
и ѣ нне годѣ сръпѣке и босанѣке . . . . . до рченога краля ѿстоѣ та-
кожде же да вѣдемо (и ннеиѣ) прѣятѣи а краљѣство да нсѣ любви
и ѣздѣжи почтѣно како и (прароди)телѣ гѣа сръпѣка и босанѣка
а саде ми кнезь властѣи и всѣ ѿпкина градѣ дѣбровника смислиѣ
и смѣтрѣше великѣ любавѣ и сръчанство конѣ сѣ имали на насъ
гѣа прѣва родитѣи рченога годѣ краля ѿстоѣ и како сѣ насъ ѣзѣ-
дрѣжали и почитали а навѣлаѣно саде видѣвѣ великѣ млѣсть и
любавѣ кою к намъ по неговѣи млѣсти прѣстире гѣанѣ краљ
ѿстоѣ хѣне да толика млѣсть и любавѣ да нехѣрна не вѣде паче
въ свѣмъ славна и много хѣрна вѣдѣтъ ѣчинисмо на великѣ часть
и на ѣзѣвишенне гѣанѣ краљу ѿстоѣ конѣ годѣ смѣ свѣте и законѣ
имали с прѣвѣмъ господѣмъ прародитѣи него з годѣмъ сръпѣкомъ и
босанскомъ и с кралемъ тврѣткомъ до рченога краля ѿстоѣ све-
този стврѣдисмо и ѣстановитѣисмо до дѣи и до вѣка да нмамо
з господиномъ кралемъ ѿстоѣмъ и цѣ по неговѣи млѣсти нска ѿ
насъ рчени гѣанѣ краљ ѿстоѣ да га прѣкемо и ѣчинимѣ нашего
властѣина и ѿ нашего вѣки зато да не видимѣ малѣмъ и вели- 30

коли^с зчинисмо и прѣмисмо са велико^м славомъ и любовью тако
 ѿ данашнега дне напредъ прѣмисмо и сатворисмо го^{ла}на кра^{ля}
 стою за нашега слаткога и многосръчаного и з све^м почтенога
 властелина колико еднога насъ вѣкника какото и ми властеле дѣ-
 бровачци и толикоге все неговѣ кон се прѣвѣретъ з го^{ла}на кра^{ля}
 стою и негово знѣче и прѣзнѣче цр^ь не мѣшко колѣно да сѣ наши
 властеле и ѿ нашега вѣка и за вѣку славъ го^{ла}на кра^{ля} стою да
 не видимъ свако^м садашнемъ и последнемъ да^рвасмо го^{ла}на кра^{ля}
 стою полачъ с мистомъ з дѣбровникъ ко^я то не полача прѣво била
 нашега властелина ма^рна вѣнѣа а не^{тъ} око^{ло} теи полаче гра^дцке⁴⁰
 полаче тѣзи реченъ полачъ го^{ла}на кра^{ля} стою з ба^цинъ з пле^м
 нитъ з вике вико^ма не^мс и неговѣмъ синовѣмъ и неговъ знѣчу и
 прѣзнѣчу ѿ данашнега дне напредъ да не во^лѣанъ го^{ла}на кра^{ля}
 стою и неговѣ синове и негово знѣче и прѣзнѣче реченъ полачъ
 да^рвати продати и вѣстави^т за дѣшъ зчинитъ цр^ь и^м вѣде на во^лю⁴⁵
 и како и^м драго како све ѿ свѣхъ ба^цинъ и ѿц^ь ми кнезь вла-
 стеле и сва ѿпкина гра^д дѣбровника ѿвѣщавамо се го^{ла}на кра^{ля}
 стою въ хр^иста вѣа свѣдожитѣлиа и въ прѣчи^тѣ бѣородицѣ и
 въ силъ часнаго и животворѣнаго крѣста го^{ла}на и въ .Ѧ. еванге-
 листѣ и въ .Ѧ. врѣховнѣхъ свѣтѣхъ апостоловъ и въ .Ѧ. свѣтѣхъ ѿтацѣ⁵⁰
 иже сѣтъ ва никню и въ свѣхъ ѿ вика вѣс згодишнѣхъ тако нами
 и нашими последними семѣи више писаномъ не бити потворенъ ни
 поколебимъ паче з све^м становити^с до дни и до вика и на сѣ
 више писано прѣсеже наипро (!) кнезь таке гѣндѣли^к андре юрь гоче-
 ти^к стефанъ лѣкаревѣ^к маринъ вѣникъ маринъ вѣчинѣ^к ми^хаило⁵⁵
 менчети^к илиа саракови^к маринъ ка^вѣжи^к ма^рнъ цр^ьви^к матко
 гради^к ми^хаи^лъ вобалеви^к андреа бенчѣли^к добре каликеви^к
 димко венеши^к живе вѣчѣви^к никола менчети^к живе пѣци^к
 лѣка вѣникъ симко вѣни^к никола жѣрѣгови^к ма^рктоло цр^ьви^к
 вѣокша вобалеви^к маринъ вѣдачикъ вѣа^хо сорѣгочеви^к климе⁶⁰
 гочети^к сѣме гочети^к ми^хочъ лѣкаревѣ^к па^ко гѣндѣли^к ма^рнъ
 гѣндѣли^к аловизъ гочети^к франко василеви^к ма^рнъ^м карави^к
 климе вѣдачикъ никша гѣвѣти^к никша вѣци^к ѿхатъ жамано-
 ви^к марѣ вистети^к писано ва избранѣи полаче и вѣкнице вѣс-
 люкимаго гра^д дѣбровника ва лета рѣжѣства хр^истова на .Ѧ.Ѧ.Ѧ.Ѧ. 65

лѣ(ть) мѣца фѣра на .Ѧ.Ѧ. и повелесмо га печатъ нашѣмъ законѣмъ
 подѣвисѣкю печатъ вѣлюбимаго гра^д дѣбровника.

Препис у Cod. Rag. л. 66. — MS. CCXXVIII.

433. Дубровчани га моле да се његовим љу-
 дима који иду у Дубровник не узима ца-
 рина на Љутој, где ни пре није била, већ
 само на Леденицама

1399, 10 августа

† Прѣсвѣтло^м и прѣвисоко^м гѣнъ стефанъ стою по мѣти вѣжни
 кра^{ля} сръбленѣмъ вѣснѣк и западнѣмъ страна^м и к томъ ѿ владѣ-
 цаго гра^д дѣбровника кнеза и ѿ вѣсе ѿп^ькине многосмѣно по-
 клонѣние . гѣне кра^левѣство^мти зна како по тво^еи слаткон любѣк^ь
 нама^м сво^имъ сръачнѣмъ при^ителѣмъ записалъ и зстановити^л не^си⁵
 вѣсе законе и слободѣцине кон смо имали стѣмѣи прародитѣлѣми
 кра^левѣства ти гѣдомъ сръбѣско^м ра^шко^м и вѣсанско^м да насъ
 по тво^еи мѣти з тѣхъ законѣхъ и слободѣцина^х и кра^левѣство ти
 зѣдрѣжи . а ми гѣне по тво^еи мѣти и колѣмъ надинѣмо се ѿ кра-
 лѣвѣства ти . а сѣди гѣне вѣс и тво^еи мѣти ѿпоменѣмо нрѣ ѿ 10
 постанѣа знимала се не црѣина на едно^м мѣстѣ на лѣденица^х на
 людѣхъ кра^левѣства ти кон сѣ шанъ з дѣбровникъ а сѣди поста-
 лѣна не црѣина на дрѣго^м мѣстѣ з конавла^х на люто^н гдѣ ѿ по-
 станѣа нѣк ни^гда прѣво црѣина знимана . ѿвамо на лѣденица^х
 зниманѣ едно^м црѣинѣ црѣинѣк кнеза на^вла а на люто^н знимало 15
 дрѣгъ црѣинѣ людинѣ вѣнѣоде сан^ьдалѣа те^б стѣган не^с зси^лно ак-
 де^м кра^левѣства ти дво^е црѣине плакѣтъ а нама^м гѣне не^с много
 пенарѣчно нрѣ за тѣи зѣрокъ ѿвракѣю се людинѣ кра^левѣства ти
 ѿ нашега гра^д зато мо^лмо многосръачно и въ все^м змилѣнѣю
 вѣдитъ мѣтъ заповѣдѣтъ да се на люто^н тѣи црѣина не зниманѣ 20
 на людѣхъ кра^левѣства ти и да нама^м не ѿвракѣю люди ѿ гра^д.

ad X agosto 1399.

Русков концепат. — П. I, 42.

434. Дубровчани му одговарају да они власи не могу више зимовати на оној земљи коју је њима уступио, јер су ту земљу они међу собом разделили, и по закону не могу натерати те људе да друге пусте да ту зимују.

1399, 27 октобра

† Превѣтломъ и прѣвисокомъ ганъ стефанъ востон по мѣти бѣжине краљу сръблѣмъ боснѣ и к томъ ѿ владѣцаго граа дѣбровниѣ кнеза и ѿ вѣсе ѿп'кине смеѣно поклонение · листъ краљевства ти при-
мисмо 8 конѣмъ ваша мѣтъ к намъ писаше за влахѣ за бранѣ
и за влат'ка да зимѣю гдѣ сѣ прѣво зимовали за сѣи годице ·
а сѣди ганѣ ѿнон цю не намъ бѣмъ и краљевствоти дало ѿни
земанѣ ми не смо раздѣлили нашѣмъ властелемъ да ѿнѣдѣ не мало
дано не по коматикю вѣсакомъ и ѿни паке дали сѣ поставивѣ
своѣ люди вола два како не тко іаки да ѿрѣ а ѿни власи бѣде
тѣзѣ попашѣ имъ те 8чинит и цетѣ теѣ кне бнѣ вѣсакомъ часѣ рѣчѣ
а пакѣ по колѣк смо раздѣлили по нашихъ законѣхъ не моремо 8чи-
ловать ѿнихъ конѣмъ не дано тко не би хотилъ своѣмъ волюмъ прѣ-
пѣститиѣ зато многосмеѣно молимо краљевствоти немон ни за зло
видѣтъ този не могосмо 8чинит за 8зрокъ више рѣчѣни

ad XXVII octobro 1399

Русков концепат. — П. I, 48.

435. Дубровчани му јављају да су затворили неку двојицу и казниће их; забранили су у Дубровнику продају челяди и издали наредбу против контрабанде соли, па моле и њега да и он тога ради постави страже по Крајини.

1400, 2 септембра

† Превѣтломъ и прѣвисокомъ ганъ кѣѣ стефанъ востон по мѣти и по
бѣжинѣ ганѣ краљу сръблѣмъ боснѣ и к томъ ѿ владѣцаго граа

дѣбровника кнеза властеле и ѿ вѣсе ѿп'кине многосмеѣно покло-
нение · пиѣние краљевства ти примисмо и много бѣгодарисмо
граа бѣа 8видѣвъ ѿ вашѣмъ доброѣмъ 3дравю а не рѣ пише твоѣ мѣтъ 5
да сте чѣли како ганѣ бѣмъ смилева се на насъ и ѿврати немоцѣ
ѿ насъ теѣ сте томѣи вѣели и не вѣи много драго захвалисмо ганѣ
бѣмъ и величѣствѣ ти кон се си нами своими слѣгами попечалилъ
и нашемъ доброѣмъ ѿбѣелилъ се а такои ти не и право ганѣ за своѣ
принателѣ не рѣ бѣмъ зна и твоѣ мѣтъ да смо ми вѣели вѣсакомъ 10
вашемъ доброѣмъ и величѣствѣ и цю би се могло за вашѣ почтение
вѣсемъ смо вѣели · а не рѣ за радишѣ добръковикѣи и богикѣи сла-
дѣковикѣи дрѣжали смо такѣ начинѣ не рѣ нѣ имамо ѿба 8 нашихъ
тъмницахъ и хокѣмо нѣ такои пѣлсать да се мнози нимѣ кажѣ
и цю краљевство ти пише за челядѣ и за соль · да ти 8зна ве- 15
личѣство ми смо послали заповѣданѣ на трѣгѣ и да се личѣ по
всемъ трѣгѣ да никторѣ не смѣ кѣповать ни продавать челядѣ
не рѣ нѣсмо хотѣи да никтоѣ трѣжи людѣцѣми мѣси тко годѣ
ли се наидѣ да сѣпротѣвѣ 8чини · такози га кѣмо пѣдепсать да
нега глѣданѣ нитко не смѣ веке тога 8чинит · и толикогѣ за конѣ 20
трабанде ѿ соли послали смо заповѣданѣ да нитко не смѣ чинит
не рѣ тако ни бѣа и твоѣ мѣти и намъ ти великѣ цетѣ чинѣ 8
нашихъ сланицаѣ пачѣ много молимо краљевствоти бѣдѣ мѣтъ за-
повидѣтъ и ѿ вашѣ стране поставитѣ стражѣ да се челядию не
трѣжи и да се контрабандѣ не чинѣ ѿ соли а навлацѣ по краинѣ . 25
а и ми кѣмо колѣко бѣдемо моки.

† ad ii septembre 1400.

Русков концепат. — П. I, 56.

436. Дубровчани му одговарају да ће му по-
слати посланике да посвршују све послове
па и о стонском дохотку, а досад то нису
могли учинити због куге.

1401, 5 септембра

† Превѣтломъ и прѣвисокомъ ганъ стефанъ востон по мѣти и по
изволенѣиу бѣжинѣ бѣговѣрни краљу сръблѣмъ боснѣ и к томъ ѿ

владѣцаго граа дѣбровника кнеза властель и ѿ все ѿп'кине
многосмѣрно поклонение · листъ кралевства ти примисмо по ва-
шеѣ слѣзѣ по стѣпанѣ хромикю и цю намъ много мѣдро и по-
чтено повѣда ꙗчи величества ти ѿ всеѣ доврѣ разсмѣсмо · а съди
къди прѣво лѣтосъ кралевствоти послаа к намъ стѣпана ѿнѣдѣ
вѣше како се нѣ скрѣло · властель се вѣхъ развѣглан ѿ скръби и ѿ
некогѣ кою вѣше бѣ допѣстиа тебѣ не могосмо кралевствѣ ти
ѿговѣрит · а съди гаъ вѣ по ѿговѣ мѣти ꙗчинилъ не · ѿврати ѿнѣи
немоу и властель се сѣ скѣпѣли · и такои смо ѿлѣчили да пош-
лемо кралевствѣ ти наше властель покансаре · по нѣхъ хокѣмо ве-
личствѣ ти за вса дългованѣи и за стонѣски дохѣдѣ ѿговѣрит

ad V septembre m^o cccc^o primo

Русков концепат. — П. I, 62.

**437. Дубровчани га уверавају о свом прија-
тельству и да не примају његове људе к
себи, а издали су наредбу да нико не сме
никога примити и у себе наместити**

(1402, између 13 маја и јуна)

† Прѣвисокомъ и възможномъ гланъ стефанъ ѿстои по мѣти бѣжѣ
краљу сръблѣмъ боснѣ и к томъ ѿ владѣцаго граа дѣбровника
кнеза властель и ѿ все ѿп'кине многосмѣрно и въ всеѣ любимо
поклонение · листъ кралевства ти примисмо и разсмѣсмо цю
намъ кралевствоти пише нѣрѣ би волѣлъ да би ни дражи билъ ·
на то сѣ всаконѣмъ почтеньѣмъ и ꙗмлененьѣмъ величствѣ ти ѿпи-
сѣмо · бѣ зна и прѣчѣста и този не въсемъ свѣтѣ нескровно нѣрѣ
ми тебе любимо сръблѣмъ и дѣшомъ нашомъ ничимъ не скръѣне ѿ
прѣво бивѣше госпѣде ꙗ боснѣ до тебе ако не веке не мѣне нѣрѣ
ни не ꙗзѣ дѣло да тиѣ волѣлъ гланъ краљу тои наамъ своимъ сръ-
ачнѣмъ слѣгамъ и прѣгѣтелѣмъ пише · акоти ти наамъ нѣксѣ драгъ
да висмо ми всѣи бѣсѣ не билѣи дрази · и цю пише кралевствоти
да ваши людѣи кон ѿвамо ꙗтѣчѣ да нѣ примамо и намѣшамо
на нашѣхъ селѣхъ · и на то твои мѣти ѿписѣмо · бѣ вѣ ми

ѿ тоган ницѣрѣ не вѣмо ни не ꙗ нашѣ вѣстѣ нѣданъ приманѣ · 15
ми смо послали заповѣданѣ да нѣткорѣ не смѣтѣвѣде нѣднога
примѣтѣ и вѣзѣа комъ се не тѣко годе потѣжилъ да мѣ не ꙗшалъ
кон годѣ члѣвѣкѣ и повѣдѣа ни га гдѣ не (ми смо тѣи часѣ казѣ)али
ѿноган нашего члѣвѣка неꙗнѣсѣа а ѿноган пришалѣ (ца изринѣли . . .)
мѣ члѣвѣкѣ нѣткорѣ ни не каза а ми га не вѣмо (гдѣ не а къди би 20
ꙗналъ гдѣ) не члѣвѣкѣ кон га нѣре да ни га повѣ (а ми ѿбѣна-
шадѣ хокѣмо ѿправити како закѣ)ѿнѣи и правда вели,

Русков концепат. — П. I, 72.

**438. Дубровчани му одговарају да ће дати брод
да вози жито из Луке у Омиш**

(1403) 11 јануара

† Прѣсвѣтломъ и прѣвисокомъ гланъ стефанъ ѿстои по мѣти бѣжѣ
краљу сръблѣмъ боснѣ и к томъ ѿ владѣцаго граа дѣбровника
кнеза властель и ѿ все ѿп'кине многосмѣрно поклонение · пѣнѣи
кралевства ти примисмо и разсмѣсмо цю намъ кралевствоти
ꙗписа да ви дамо дѣво да жито вози изѣ лѣке ꙗ ѿлѣмишѣ нѣрѣ 5
не бѣ хотѣлъ тебѣ сѣде ѿлѣмишѣ вашѣ · да би ꙗ добри часѣ билъ ·
а ми велемѣрдно и ꙗ драге волѣ да дамо дѣво · и вѣзѣа комъ
кралевствоти пошлѣе своѣ наредѣбѣнике на бѣжѣю чѣтѣ и твоѣ
мѣти да бѣде дѣво нѣрѣ смо тамо наредѣли да се да.

† · · · · · днѣ мѣца нѣвабѣ ꙗ дѣбровникѣ

10

Русков концепат. — П. I, 79.

**439. Краљ Остоја враћа војводи Павлу Кле-
шићу одузета добра и ставља га под за-
штиту деда цркве босанске**

(1404) 6 јануара под Високим.

† Остоја мѣтиѣ бжѣиѣмъ краљу сръблѣмъ босни и к томъ на веке
и на више споминамо и даѣмо видѣти всакѣмъ члѣвѣкѣ комъ се
ПОВЕЉЕ И ПИСМА

28

достон да ми призвасмо к себи воеводѣ павла клешикиа и да смо
мѣ все шонѣ цю не годѣкре негоѣ било · до пошѣстыа ѿ насъ изъ-
ложивше граа висѣнега и с онѣмъ цю не приморина подѣ висѣки
било · а за тои хокѣмо дати воеводи павла замѣкнѣ побѣнѣ · а
вратисмо мѣ негови градѣ с дѣламочи и все негоѣ цю не с дѣла-
мочи било · и с дѣлми и с босни и пѣмисмо мѣ нашоѣ вѣромъ
и ротомъ да га кѣмо с томъ с всемъ кѣпити и дрѣжати и с
тими га съ всемъ пѣдасмо гѣнѣ дѣдѣ и неговиѣмъ строиникомъ
и всеи цркви босанѣскои с нихъ рѣке и с нихъ шварование и
да мѣ се не счини никѣдаре нѣкѣдо хѣдо цю би га неогледала
црква босанска и властеле босанѣцѣ · писанно подѣ висѣцѣмъ с
недѣлю на водокрѣще.

**440. Епископ цркве босанске пише Дубровча-
нима да шаље своје стројнике и крш-
ћане да приме војводу Павла Клешића.
Захваљује им што су га добро држали, и
препоручује им да с њим пошљу два своја
властеличића да га с краљем измире.**

1404, 8 јануара на Јанићима.

† Многопочтеномѣ владѣшомѣ граа дѣбровникѣ кнезѣ властеломъ
и всеи шпкинѣ смѣрено и смилиѣно поздравлѣние · такои прави
гѣнѣ епископѣ цркви босанске што посласмо по воеводѣ павла
наше строинике и крѣстьяни да приде шпетѣ с свое ере на то
наидосмо гѣна краля да мѣ шпетѣ негово врати · ере мѣ не бито
безѣ кривине сзето · зато смѣрно захвалюѣмо вашои любовѣ и
захвалисмо цю га сте дослѣн с себе почтено пѣдрѣжали · и шпе
молимо вашѣ мѣтѣ да га почтено и ѿправите · и шпе вамѣ пра-
вио васѣ цѣкиа ере намѣ сте били шпѣкѣници еда вамѣ не такои
видѣкти послати своа два властеличѣкиа с воеводомъ павломъ до
краля · еда бисте кон складѣ и мирѣ ш нимѣ счинили · ере би намѣ
драго да бисте с мирѣ пѣбивали

† писано е с гѣна епископа на јаникиѣ мѣца генваѣ
· и · дѣнѣ лѣкто рожаѣства хѣва · ѿ · с · д · лѣкто.

**441. Дубровчани уписују оба ова листа у своје
књиге.**

1404, 21 јануара

† Заповѣдию гѣна ми кнеза влаха соркочевикѣ и негова малага
вѣкиа га рѣско исписахѣ више пиѣнно ѿ рѣчи на рѣчѣ изѣ листа
краля штонѣ и дѣда босанскога конѣ листове дослаше с дѣбров-
никѣ воеводи павла клешикию · лѣкта рожаѣства хѣва тисѣцно и
четиѣ ста и четвѣрто лѣкто мѣца генваѣ · ѿ · дѣнѣ
шванѣ више писанна · ѿ · листа донѣше с дѣбровникѣ старѣцѣ ми-
шлѣнѣ и старѣцѣ вѣлако и стојанѣ крѣстьянинѣ ратко крѣст-
янинѣ радосавѣ крѣстьянинѣ радакѣ крѣстьянинѣ и добрашинѣ
крѣстьянинѣ конѣ рекоше да нѣ не послааѣ краљ штоиа и гѣнѣ
дѣдѣ да сзѣмѣ врѣхѣ себе гѣна воеводѣ павла клешикиа и да га
и · свое рѣке поставѣ с все негово ·

Рускови преписи и запис. — П. I, 89, 90.

**442. Дубровчани му пишу да му шаљу своје
посланике да им по одлуци краља Жиг-
мунда врати земље које им је у овом
рату узео.**

1404, 14 марта.

† Гѣнѣ краљу штонѣ ѿ владѣшѣаго граа дѣбровника кнеза властѣлѣ
и ѿ все шпкинѣ да зна краѣнѣвѣство ти списашѣ намѣ наши послѣ
конѣ смо дослали к нашемѣ гѣнѣ пѣвисокомѣ краљу шижѣмѣнѣ ·
а говоре вѣдѣски порѣченѣ вашѣ послаѣ при рѣчномѣ нашемѣ гѣнѣ
и тѣи наши послѣ · гѣнѣ нашѣ краљ шижѣмѣнѣ ѿлѣчи и вамѣ
по рѣчномѣ послаѣ порѣчи и списа · да намѣ краѣнѣвѣство ти наше
землѣ врати конѣ смо пѣ шванѣ рати имали и дрѣжали конѣ ни не
краѣнѣвѣство ти съ всемъ босномъ дали и записали и потвѣрдѣли ·
и толикогѣ нашѣмъ рѣнѣмъ посломъ заповѣдѣлѣ да намѣ списашѣ ·
вративѣ намѣ краѣнѣвѣство ти тѣи наше землѣ да имамо с краѣнѣвѣ-
ствомъ ти жити с любовѣ и приязни а за шталѣ работѣ и ште

конє сѣ вами наамѣ ѡчинѣне нашѣ рѣни гѣнь краљ шижьмѣндѣ
да ѡгледа и ѡлѣчи · и зато ето ми нашега гѣна послѣхъ тѣрамо
и немо краљевствѣ ти послали · и ради бисмо ѡ краљевства ти
за този чѣсти ·

ad XIII marzo m^o cccc^o III

Русков концепат. — П. I, 93.

443. Дубровчани му одговарају да ће га при-
мити у Дубровник да дође и стоји као и
остали Бошњани, али га не могу закло-
нити од поверилаца, већ то с њима отуда
нека уреди

1406, 13 септембра.

† Прѣсвѣтлоу и прѣвисокоу гѣну краљу ѡстѡи ѡу владѣщаго
граа дѣбровника кнеза властель и ѡу все ѡпкине многосмѣрено
поклонѣние · по вашѣмъ слѣзѣ по вѣлѣхъ ѡзновикю листѣ вашѣ
примисмо и рѣчи конє намѣ ѡу васѣ говори разсмѣсмо · и наипрѣво
ѡу ѡу насѣ по рѣномъ просите ето ви ми за тои примисмо ·
ѡставивѣ всаки зли ѡзрокъ неприѣтелства кои не мегю нами
билѣ за ѡнѣ рать · кою наамѣ правѣмъ задасте · примисмо и вамѣ
ѡчинисмо и записасмо · да морете донти сѣ главоу и сѣ вашѣми
и сѣ иманѣмъ ѡ наше мѣсто ѡ дѣбровникъ на ѡнеи слободѣ
ѡине на конє сѣ вѣзѣ гѣа и властеле бошњанѣ приходили и сто-
или · а за дрѣго ѡу проси ѡу наасѣ да ви слободѣниѣ запи-
семо да се не сѣмните ѡу ѡнѣхъ конѣмъ сте длѣжни · тои ѡп-
кина ѡчинити не море · ви ѡу тѣда стоѣ морѣт сѣ ш ними на-
правити · а ми сѣ наше стране всако добрѣ кѣ моремо приложити
некемо сѣ поѡедити · и вѣ сѣ вама.

† лѣто рожѣства хрѣва ·ч·о·ѣ·ѣ· лѣто мѣце сѣктѣврита ·гѣ· дѣнь ѡ
дѣбровникѣ.

† лѣта рожѣства хрѣва тисѣщно и четирѣ ста и седѣмо
лѣто мѣца марта ·ѣ· дѣнь гѣнѣ краљу ѡстѡи по стѣпанѣ

тепчикю дрѣги листѣ ѡ слободѣѡине како то више писани · би 20
ѡписанѣ и данѣ

Русков концепат. — П. I, 147.

444. Дубровчани му одговарају да су дохотке
које су дужни давати краљевском столу
задржали због смутњи у Босни, а кад
се све смири, даће.

1409, 10 октобра.

† Прѣсвѣтлоу и прѣвисокоу гѣну краљу ѡстѡи ѡу владѣщаго
граа дѣбровника кнеза властель и ѡу все ѡпкине почтено поз-
дравленѣ · пиѣние краљевства ти примисмо и разѣбрасмо ѡу пи-
шете неѣ конє не длѣгованѣ бילו мегю нами · тои да вами неѣ
било · вашѡи мѣти ѡуговамо · до нашѣхъ листѣхъ конє смо по 5
тои гѣтѣ ти били писали · ѡу не прѣво било · все смо ѡставиѣ
и вѣргли да неѣ ѡспоменѣтѣ · а сѣди за дохѡдѣ ѡу пишете · ми
смо недномъ столѣ краљевства босанѣскога длѣжни чимѣ и ми-
слимо га дати · али кѣде сѣ билѣ смекѣ ѡ боснѣ за таи дохѡдѣ
ѡздрѣжали смо · да кѣди вѣѣ ѡчини и вѣде ѡмирно стати кра- 10
љевство · како сѣ пристѡи · а ми кемо дати ·

† мѣца ѡктѣврита ·гѣ· дѣнь ѡ дѣбровникѣ лѣто рожѣства
хрѣва ·ч·ѣ· и ·ѣ·

Русков концепат. — П. I, 183.

445. Потврђује Дубровчанима повластице ра-
нијих српских и босанских краљева

1409, 4. децембра под Високим

† Ба име ѡца и сина и светога дѣха аминѣ · ми присѣтили и
прѣвисоки¹ гѣнѣ стѣпанѣ ѡстоѣ · мнѡстию² божиомъ краљ боснѣ

Има препис у Cod. Rag. л 95а с овим разликама:
1 прѣсветли прѣвисоки. — 2 стѣфанѣ ѡстоѣ мнѡстию.

и к томѣ пишѣ и даю ва свидиниѣ³ вакомѣ комѣ се подова како
кнезь и ва опѣина града дѣбровника дослаше кралевѣствѣ ми
рѣска нѣхъ слѣгѣ и логофѣта моле и просе да имѣ кралевѣство
ми с госпономѣ⁴ кралицомѣ ѣрь кѣквомѣ и са вазлюбленимѣ⁵
синомѣ кралевѣства ми гѣномѣ стипаномѣ⁶ и съ вельможами рѣ-
сага нашего босаньскога · потвѣрдимо ѣстановитимо все повеле и
записаниѣ⁷ добре законе и словодѣйине кое сѣ имали с прѣво бивѣ-
шомѣ господомѣ срѣбскомѣ рашькомѣ и босаньскомѣ. И ми ви-¹⁰
дивѣше нѣхъ приличнѣ⁸ праве подобнѣ и всепочѣтене прошнѣ
имавѣше свѣтъ и цѣль зговорѣ · с реченими прѣсвѣтомѣ господомѣ
кралицомѣ ѣрь кѣквомѣ⁹ и з гѣномѣ стипаномѣ⁶ и с вельможами
рѣсага нашего босаньскога створи мнѣлость кралевѣство ми кнезь
властеломѣ и вси опѣини¹⁰ града дѣбровника за нѣхъ срѣчанѣ¹⁵
ство и любавѣ придѣною¹¹ почѣтенѣ любавѣ понавѣлаюѣе потвѣ-
дѣсѣмо ѣкриписѣмо¹² и ѣстановитѣсѣмо паче и оцѣ боле изѣпра-
висѣмо по семѣ нашѣмѣ листѣ подѣ нашѣмѣ¹³ висѣхомѣ печатѣю¹⁴
все и вакое повеле листѣ записе добре законе и словодѣйине кое
сѣ имали и кое имаю ѣ постаниѣ¹⁵ з господомѣ срѣбскомѣ рашь-²⁰
комѣ и босаньскомѣ кои сѣ господовали до данашняго дне и рѣ-
сагомѣ кралевѣства босаньскога нѣмѣ потвѣрѣннѣми¹⁶ да имѣ сѣ
твѣрдѣ крипкѣ¹⁷ и ничнѣмѣ непорочнѣ¹⁸ до дни и до вѣка¹⁹ ни
нами ни нашими послѣднѣми²⁰ паче да имѣ сѣ ѣ всемѣ твѣрдѣ
и становитѣ²¹ и по рѣномѣ рѣска кнезь властеле и ва опѣина²⁵
града дѣбровника потвѣрдѣю кралевѣствѣ²² ми все и вакое повеле
кое ѣ ѣчинилѣ и записалѣ²³ града дѣбровникѣ кралевѣствѣ ми да
сѣ кралевѣствѣ ми твѣрдѣ и непорочнѣ¹⁸ до дни и до вѣка¹⁹ рѣтивѣ
се на свѣтомѣ еванѣелии да ни поколебимо. И кади²⁴ кралевѣство

3 свидиниѣ. — 4 господомѣ. — 5 кѣр кѣквомѣ и са вазлюблен-
иѣмѣ. — 6 стипаномѣ. — 7 записаниѣ. — 8 видѣвшѣ нѣхъ приличнѣ.
— 9 совет и цѣль зговорѣ с реченими прѣсвѣтомѣ господомѣ кра-
лицомѣ кѣра кѣквомѣ. — 10 опѣинѣ. — 11 прѣдѣню. — 12 ѣкри-
писѣмо. — 13 нашѣмѣ. — 14 печатѣю. — 15 постаниѣ. — 16 по-
твѣрѣннѣми. — 17 крипкѣ. — 18 непорочнѣ. — 19 вѣка. — 20 нашими
послѣднѣми. — 21 становитѣ. — 22 потвѣрдѣ кралевѣство. — 23
ѣчинилѣ и записалѣ. — 27 еванѣелию да ни поколебимо и кади.

ми више писанѣно потвѣрѣди тѣмѣ вѣхѣ²⁸ властеле и вельможанѣ²⁹ 30
кралевѣства ми кои се рѣтѣсѣмо на свѣтомѣ еванѣелию и на часѣ-
нимѣ и животворѣцимѣ крѣсти³⁰ хрѣстѣви и ва читѣ³¹ еванѣ-
елисти и ва два на десѣте вѣрховнѣхъ³³ апѣстоѣ и ва три ста
и осамѣ на десѣте свѣтнѣхъ³⁴ отацѣ нѣже сѣтъ ва никѣю и ва все³⁵
свѣте ѣ вѣка³⁶ богѣ ѣгоднѣвшѣ и ва дѣше наше ѣко³⁷ все више 35
писанѣно · хоѣемо сахранити и да ни³⁸ потворѣно нами и нашими
послѣднѣми до вѣка³⁹ · авѣ тѣко се рѣтише и наипрѣво азѣ при-
свѣтъли⁴⁰ гѣмѣ краљ стѣфанѣ остѣк прѣсвѣтъла госпѣк кралица
ѣрь кѣкѣ⁴¹ вазлюблени синѣ кралевѣства ми гѣмѣ стипанѣ · 43
И кнезь стипанѣ⁴² остѣнѣ наш двѣрѣски · кнезь твѣртѣко синѣ 40
владѣсара чрнѣчиѣа кнезь стипанѣ⁴³ и кнезь вѣстоѣ⁴⁴ тѣпѣчиѣи ·
кнезь вѣкашинѣ мѣлатѣковнѣ⁴⁵ нѣти кралевѣства ми · кнезь грѣгѣрѣ
галѣшинѣ и кнезь драгнѣ голѣзловнѣ и кнезь вѣлатѣко оцѣтовнѣ ·
Писанѣ подѣ висѣкимѣ 8 лѣто⁴⁶ рѣжѣства хрѣстоѣ тѣсѣхѣно и
и чѣтири ста и десѣто лѣто мѣсѣца десѣмѣбра⁴⁷ чѣтвѣрти данѣ 45
а ѣписѣ вазлюблени логофѣтѣ кралевѣства ми томашѣ вѣѣаннѣннѣ.⁴⁸
† ПРѣСВѣТАИ ГѣМѣ СТЕФАНѣ ОСТОЈА КРАЉ БОГНѣ
И К ТОМѣ.

Курсивом, на пергаменту, печат обѣшен изломѣен. — СС. 92;
MS. CCLIV.

28 вѣхѣ. — 29 вѣлможе. — 30 часнѣмѣ и животворѣцѣм
крѣстѣ. — 31 ѣ · — 32 ва ѣ · — 33 и ва ѣ · вѣрховнѣхъ. — 34
свѣтнѣхъ. — 35 никѣю и ва свѣ. — 36 вѣка. — 37 ѣко. — 38 нѣ.
— 39 нашими послѣднѣми до вѣка. — 40 прѣсвѣтали. — 41 вѣстоѣ
и прѣсвѣтѣла госпѣа кралица кѣѣа. — 42 стѣпанѣ. — 43 стѣпанѣ.
— 44 вѣстоѣ. — 45 вѣкашинѣ мѣлатѣковнѣ. — 46 висѣкимѣ ва лѣта ·
— 47 лѣто мѣсѣца десѣмѣбра. — 48 вѣѣаннѣннѣ.

446. Дубровчани му враѣају куѣу и земѣју у
прѣморѣју и прѣмају га са синомѣ и потом-
цима за свѣг властѣлина.

1409, 31 десѣмѣбра

† ва нѣмѣ великога саѣаѣта гѣлѣмога гоѣа вѣѣа нашего рѣкѣ жѣде вѣ
начѣтакѣ ѣѣца вѣ испѣднѣнѣ сина вѣ свѣрѣшенѣ всепрѣсвѣтѣаго дѣхѣ

ѡ великославна прѣсвѣтаѧ троице слава тебе въ те бо кръстихомо
се и тобою прѣмисмо божаственю благодеть сподоблашю насъ
по своѣмъ слаткои и неизреченои милости ѡздрѣжати и прѣти бѣш
любими и нимъ наамъ даровани градь дѣбрьвинъ неже несть ѡча-
ствѣѧ нашего и бѣде божѣмъ изволенѣмъ въ пѣдни дрѣжави ѡ
свѣмъ бѣа славице изволе бѣи и велика красна любавъ прѣсвѣтлога
и прѣвисокога гола краля стефана ѡстоѧ и досла к намъ кнезѣ и
властелоу града дѣбрьвинка своѧ властеле и поклисаре кнеза хръ-
воѧ вигневикѧ и кнеза томаша бѣкианикѧ и по реченѣхъ кралевѣ-
ство мѣ иска и проси ѡ насъ да ѡ ѡно врѣме каде кралевѣсто мѣ
намъ рѣтъ зада а безъ наше крѣвине да ѡнан рѣтъ или коѧ годѣ
злѡба или зла воѧ коѧ не с оногѧ ѡзрока била да се ѡнои свѣ
ѡстави и да кралевѣствѣ мѣ дохѡдакъ и полаче ѡ дѣбрьвинѣ и
днѣ земалѣ ѡ прѣморью дамо и да гола краля ѡстою и негова
сина гола стипана прѣмемо за наше властеле и викники наше и да
си не волѧнъ прѣти ѡ дѣбрьвинѣ з господѡмъ кралицѡмъ кѣѧ|ѡмъ
и синѡмъ реченѣмъ и з днѣцѡмъ коѧ не сѣ и коѧ би се прѣродила
и ми гола кнезѣ и властеле и вса ѡпкина града дѣбрьвинка ви-
дѣвъ како гола рѣсага босанѣкога ѡпетъ хотише и полюбише гола
краля ѡстою за свога гола и к томѣ смисливъ и смѡтравше ве-
ликѣ краснѣ и почтенѣ любавъ кою не кралевѣство и велможѣ рѣ-
сага босанѣкога имали вѣзда к намъ на слѣвѣ и ѡзвѣщенѣ гола
краля ѡстоѧ ѡчинисмо ѡ рѣти и ѡ коиѧ годѣ злѡки коѧ не с тога
ѡзрока била все ѡстависмо да нѣе веке ѡ томѣ ѡспоменѣтъѧ по-
лаче кралевѣства ѡ дѣбрьвинѣ и дохѡтке и днѣ земалѣ ѡ прѣморью
ѡветѣмѡ дѣти кралевѣствѣ мѣ по чинѣ и ѡбичаю както смѡ и прѣ
сега листа мирѣ и вѣчнѣ любавъ имали постоѧи и записали са
кралевѣствѡмъ и рѣсагѡмъ босанѣцѣмъ и ѡ данасъ на прѣѣда прѣмисмо
гола краля ѡстою и негова сина гола стипана и инѣ дѣтѣѣ коѧ
би се прѣродила ѡ реченога гола краля ѡстоѧ и ѡнѣчѣ и прѣѣнѣчѣ
ѡ не по мѣшкѡмъ коленѣ за наше слатке и многѡпочтѣне наше вла-
стеле и викники както и ми властеле дѣбрьвачѣи и слѡбѡдѣчинѣ
да си имаю с дѣцѡмъ коѧ сѣ и коѧ би се прѣродила ѡ реченихъ и
с иманѣмъ коѧ би донесли както и дрѣга гола босанѣка коѧ сѣ
ѡ наше мѣесто прѣходили и на все више писано рѣтисмо се азѣ

кнезѣ са избранѣми властѣли закѣсмо се на свѣтомѣ и живѡтѡ-
рѣцѣмъ крѣжѣ хръствѣ и въ .ѣ. евангѣлистѣ и въ .ѣ. врѣховнѣхъ свѣтѣхъ
апѡстѡлѣ и въ .ѣ.ѣ.ѣ. свѣтѣхъ ѡтацѣ иже не сѣтъ на никѣю и въ свѣ
свѣтѣ ѡ вѣека бѣш ѡгодинѣше и въ дѣше наше ѧко свѣ више писано
хѡкемо сахранѣти до днѣ и до вѣека аѡ тѣко се рѣтише наипрѣво
ѣнѣ кнезѣ никола гѡчетикѣ и властѣле избранѣи добрѣ каликевикѣ
лѣка бѣникѣ влахѡ сорѣгѡчевикѣ паѡко гѣндѣлиѣ симѣко гѡчетикѣ
михѡчѣ лѣкарѣвикѣ никѡша пѣциѣ никѡша гѣбѣтикѣ и сѣи се писѣ
ѡ избранѡи полачѣ и вѣкниѣ вѣлюбѣимаѣо града дѣбрьвинка на
гош(?) въ лѣ рѡжѣства хръстоѡа на .ѣ.ѣ. лѣ мѣца дѣкѣѣ на .ѣ.ѣ. данѣ
а ѡписѣ рѣѣко лѡгѡѣетъ бѡже помѣнѣи ѣа.

Препис у Cod. Rag. л. 69. б. — MS. CCLVI.

447. Краљ Остоја извештава Дубровчане коме
је дао под кирију куће своје у Дубров-
нику, ко ће примати новац и шта ће с
њим радити.

1411, 8. априла у Дбри у Неретви

† ѡ ѣа ѡстоѧ краля босанскога кнезѣ и властѣлемъ владѣѣаѣо
града дѣбрьвинка како нашемъ приѣтелѣмъ ѡто смѣ билъ прѣдалъ
моѣ кѣкѣ стѣпѣкѣ лѣкарѣвиѣю на годиѣѣ а сѣди не смѣ прѣдалъ
кнезѣ бартолѣ ликарѣ да просимъ васъ ѡ стоѧ плаѣѣа за тѣи
кѣкѣ на годиѣѣ и ѡ више ѡто не досѣ стоѧло веѣѣ ѡ годиѣѣ .
да ми да тѡн дѣимѣ папѣлиѣю . кнезѣ стѣпѣко а да платѣ дѣ-
ѣамъ ѡномѣ комѣ ѧ рѣкѣ комѣ смѡ ми дѣжѣни тѣи . и бѣ
васъ веѣли . писана ѡ сѣдѣ ѡ дѣри на нерѣтѣѣ.
рѣѣни листѣ би приѣтъ .ѣ.ѣ. априла лѣѣто .ѣ.ѣ. лѣѣто.

448. Горњи лист враћају Дубровчани Остоји
на употребу ради његова потраживања
од кнеза Михоча Лукаревића.

1416, 8 фебруара,

по заповѣди ѣа кнеза влахѣ свѣрѣчевикѣ . и нѣговѣхъ сѣдѣѣ
андрѣѣа вѣлѣчикѣ клиѣѣа бѣдаѣикѣ матѣѣа граѣикѣ рѣѣни листѣ

краља ѿстои га рѣско исписахъ ѿъ рчи на рчь изъ листа рѣного
 краља · а листъ искъ кога исписахъ краљевъ подъ нѣговомъ печѣтнѣю
 рчию мое гдѣ дахъ князъ милою дѣвичицю ки змилено проси
 ѿъ гдѣна княза и сѣдин да мѣ га даде да понесе своимъ си гдѣнъ
 краљу ѿстои да га нѣмъ свѣжѣва за ѿно цю пита на княза
 михоча лѣкаревника за гдѣство конѣ не зчинни за дѣнма до нашѣ
 стѣна рѣного листа нѣрь се прѣво не море нѣнти.
 и више рѣни листъ дахъ князъ милою мѣца фѣрваѣ · ѿ · дѣнь
 лѣто рожѣства хрѣства · ѿ · ѿ · лѣто

Русков препис и запис. — П. I, 243.

449. Дубровчани туже Остоји Вука, неѣака му за убиство и пљачку Јакше Буниѣа, траже освету и повраѣај одузетог сребра брату убијеног Јакше Мароју

1412, 16 маја

† Прѣсвѣтломъ и прѣвисокомъ гдѣнъ стефанъ ѿстои мѣтнѣю вѣжнѣмъ
 краљъ востѣк и к томъ ѿъ владѣцаго граа дѣбровника княза вла-
 стель и ѿъ вѣсе ѿпѣкинѣ многолюбимо поздравленѣе · великѣсть
 краљевѣства ти зна нѣрь на великои славнои и доброи вѣкри краљевѣ-
 ства ти вѣзѣа сѣмо послали и посламо наше властелинѣ и грагѣнѣ с
 трѣзми по рѣсѣгъ не вѣне се никогаръ · ато сѣде чѣсѣмо а и краљевѣство
 ти могло не чѣти како се зчинни ѿ нашѣмъ властелинѣмъ ѿ ѣакши
 вѣжницю · поѣаха изъ дежевиць сѣ вѣкѣмъ нѣти краљевѣства ти да
 поидѣ з подѣвисоки · и понѣ сѣбѣмъ велико сребро · и не дошѣа висо-
 кога · вѣкѣ ѣакшѣ закла а сребро мѣ зѣе · тои дѣло зло зчинниѣ вашѣ
 великѣ вѣкрѣ и слободѣчинѣ разѣки · и ѿприрочи а крѣвь правѣ непо-
 виннѣ проли · а нѣманѣе зѣе · хѣде наши по тѣрѣцѣхъ и по инѣхъ по-
 ганѣхъ да нигдѣрь толика зла нашѣмъ не зчиннише колико тѣзи ·
 зато тѣжимо вѣс и великѣстити и многозмилено молимо вѣдити
 мѣтъ тѣи крѣвь непорочнѣ нашего властелина достѣиннѣмъ ѿправѣмъ
 поискати и ѿсветити да вѣи и свѣтъ великѣсти похвали и тои видѣвъ
 дрѣзи вѣдѣ се нѣмъ казати и не смѣтъ такова зчинити · сребро конѣ

не зѣель ваша великѣсть зчинни да се прѣда марою братѣ ѣакшинѣ
 ки не тамо · и вашѣи га великѣсти прѣпорѣчамо.

† мѣца мадѣна · ѿ · дѣнь з дѣбровникѣ · ѿ · ѿ · лѣто.

20

Русков концепат. — П. I, 208.

450. Разрешница рачуна Палка (Вучевиѣа)

1412, пре 10 јуна

† ѿ гдѣна краља ѿстои князъ и властелемъ и ѿпѣкинѣ граа дѣ-
 бровника · разѣмѣсѣмо цю ми стѣ вѣли писали за палка како гѣди
 вѣхъ зчинниѣ дѣла палка · да вашѣ сѣмъ молѣе цѣкѣ зчинниѣ
 како гѣдѣ ми не палко платилъ · га сѣмъ приѣлъ за добро васѣ
 цѣкѣ а платилъ ми не и ѿво вѣхъ вамъ далъ листъ али во по-
 гѣхъ на згрѣ гдѣнъ краљу како самъ се занѣлъ (!) билъ · да вѣсте
 ви томъ разлогъ постави да платилъ ми не и га сѣмъ за плакѣю
 приѣлъ ѿ цѣнѣ кою не дрѣжалъ все ми не платилъ и ѿто ти
 зѣахъ листъ по добрашинѣ мѣлѣшникѣ.

† Заповѣдию гдѣна княза марѣа чѣвника и нѣгова мѣлого вѣка ·
 га рѣско логѣфѣтъ више писанни листъ ѿ рчи на рчь исписахъ
 конѣ листъ досѣа прѣсвѣтан гдѣнъ краљъ ѿстои князъ и ѿпѣкинѣ
 дѣбровчкон а по своимъ чѣлѣкѣ по добрашинѣ мѣлѣшникѣ · а се
 зписахъ лѣта рожѣства хрѣва · ѿ · ѿ · лѣто мѣца июниѣ де-
 сети дѣнь.

15

Русков препис у кѣ. Div. Сапс. 1408 код 9 јуна 1412. —
 Сп. XI. 54.

451. Шаѣе посланике по дмитровски доходак.

1414, 20 новембра

† Краљевѣства ми моимъ дражимъ и многопочтеннимъ приѣтелемъ
 князъ и вѣстелемъ и ѿпѣкинѣ дѣбровачкон да знѣте вѣстеле ерь
 к вамъ послахъ мога слѣгъ мѣливоѣ дѣвичиѣа нѣвана вѣлоѣвиѣа

да миџдасте по нихъ доходакъ дви тисѣхи перперъ (!) кое по ѡбичаю даєте краљевствѣ ми ѡ всакомъ приходецѣмъ дмитрови днѣви и вамъ ѡвѣ листь вѣди за еспедиторню призовите гости лѣди да вѣдѣ вамъ свидоци ерь ми сте дали речени доходакъ ѡ литѣ тисѣха и четири ста и четверьто на десете литѣ мѣца ноемьбра двадесети дань и за вѣће вированне и потврѣденне краљевства ми ѡбичномъ печатню повелихъ запечатити.

(печат)

Оригинал с печатом у књ. Div. Сапс. 1414. — Сп. XI, 62.

452. Шаље посланике по дмитровски доходак.

1416, 28 октобра

† ѡ гѣна краља ѡстое моимъ дразимъ и многопочтенимъ приѣтелемъ кнезѣ и вастелемъ и ѡпѣини дѣбровачкои вастеле ѡто послахъ до васъ слѣгѣ мога миливоѣ цю вамъ говори вирѣи те мѣ мое сѣ ричи

С поља: † моимъ дразимъ и многопочтенимъ приѣтелемъ кнезѣ и вастелемъ и ѡпѣини дѣбровачкои

453.

Исто

† краљевства ми моимъ дразимъ и многопочтенимъ приѣтелемъ кнезѣ и вастелемъ и ѡпѣини дѣбровачкои да знате вастеле ере к вамъ послахъ мога слѣгѣ миливоѣ дивичиѣа да ми дасте по немъ доходакъ дви тисѣхи перперъ кои даєте краљевствѣ ми по ѡбичаю ѡ всакомъ приходецѣмъ дмитрови днѣви и вамъ ѡвѣ листь вѣди за еспедиторню призовите гости лѣди да вѣдѣ вамъ свидоци ерь ми сте дали речени доходакъ ѡ литѣ тисѣха и четири ста и шесто на десете литѣ мѣца октебра кѣи дань и за вѣће вированне и потврѣденне краљевства ми ѡбичномъ печатню повелихъ печатити.

Оригинали с печатима у књ. Div. Сапс. 1416. — Сп. XI, 63.

454. Препоручује Дубровчанима да могоришке дохотке предаду кнезу Гргуру Вукосалићу.

1416, децембра.

† краљевство ми почтенимъ и всеръчанимъ приѣтелемъ кнезѣ и вастелемъ славнога града дѣбровника по семъ нашемъ листѣ дайте нашемъ слѣзи вирномъ кнезѣ гргѣрѣ вѣкосалићѣ могоришѣ сеган литѣ ѡвѣ литѣ тисѣхѣ и четири ста и шесто на десете литѣ по законѣ како сте вѣзда давали и за вѣће вированне краљевства ми печатню повелихъ печатити

Оригинал с печатом у књ. Div. Сапс. 1416. — Сп. XI, 64.

455. Шаље посланика и препоручује да му верују

(1418, пре 16 фебруара)

† ѡ гѣна краља ѡстое моимъ дразимъ и многопочтенимъ приѣтелемъ кнезѣ и вастелемъ и всом ѡпѣини дѣбровачкои како брати ѡто послахъ до васъ слѣгѣ мога хрватина цю вамъ говори вирѣи те мѣ мое сѣ ричи

Споља: † моимъ дразимъ и сръчанимъ приѣтелемъ кнезѣ вастелемъ (!) и всом ѡпѣини дѣбровачкои како брати

456. Препоручује да томе посланику даду стонски доходак

(1418, пре 16 фебруара)

† краљевства ми моимъ дразимъ и сръчанимъ приѣтелемъ владѣцаго града дѣбровника кнезѣ и вастелемъ и всом ѡпѣини дѣбровачкои вастеле таи доходакъ кои имате дати по ѡбичаю краљевствѣ ми ѡ всакомъ приходецѣмъ власниѣ днѣви петъ сатъ перперъ дайте ихъ слѣзи момѣ хрватинѣ мръеновићѣ а ѡвѣ листь вѣди вамъ за еспедиторню призовите гости лѣди да вамъ сѣ свидоци како е по законѣ ерь ми сте дали речени доходакъ ѡ литѣ

459. Дубровчани га уверавају да с њиховим знањем нису на Древима устављени турски посланици да пређу преко мора; изнаћи ће који су то учинили и казниће их.

1400, 8 априла.

† Главномъ и вел'можномъ великомъ воеводи хрвою ѿ владѣщаго града дѣбровника кнеза властель и ѿ все ѿп'кине многопочтено поклонение · книгъ кою намъ твоја мѣтъ списа и дрѣге конѣ к намъ шномъ досла примисмо и въ всеѣ разѣмесмо а ерѣ величество ти пише ерѣ се тѣжи глѣнь краљ ѿстоја на насъ а говоре ерѣ наши дѣбровчане на дѣрвѣхъ сѣстави сѣ после тѣрачкѣ и не дали-мъ пѣрѣ мора понти · на то почтени приателю твоја мѣтъ да зна за тѣгѣ работѣ и ѿ глѣна краља немо чѣли а сѣди глѣ вѣ и пѣрѣ чиста зна да сѣ нашомъ вѣкстию и сѣ нашѣмъ знаньѣмъ тои нѣ счинѣно · нахоу се по свѣмъ свѣтѣ мѣдрихъ и немѣдрихъ · намъ не за този недраго цю безъ наше вѣксти чине ерѣ ми не слазимо мегю краља косанѣскога и мегю краља сѣрѣскога и тѣрачѣ цю бисмо могли съ чѣтню и сѣ почѣтениѣмъ а сѣ ино не задѣквамо сѣ ни имамо печали · хоуемо за този искати и изкнати теѣ ихъ хоуемо такон пѣрѣсати да дрѣговицѣ такован не смею счинити и да сѣ ними дрѣзи кажѣ · а тебе молимо како глѣна и сѣрѣчна приателѣ сѣ комъ не наше всако добро спвание имаи за станѣ вито ерѣ не како ти ми пишемо ѿправи и гоѣри глѣнь краљу ерѣ сѣ томен нѣсмо криви · а твои мѣти много и много захвалюемо на почтеномъ списанию а такози ти не и право за твою кѣкю стоятъ и за твоѣ приателѣ ерѣ вѣ зна ми теке имамо сѣ всеѣ колѣко дѣшоу нашѣ · а и твоја мѣтъ за ѿвози да зна ѿвѣде сѣ намѣри дѣмитѣ краљѣви и тѣди сѣ пригодѣше послѣ тѣрачкѣ сѣ нашеѣ градѣ да минѣ пѣрѣ мора · доидѣ к намъ дѣмитѣ моле да ихъ не пропѣстимо а ми този ницоѣ не чѣсмо пропѣстисмо ихъ и прогоше словоано толикогѣ и дѣнась и вѣзѣа моу всакои послѣ словѣало поки а ѿвози твои мѣти списасмо по колѣ имъ по сѣдѣ градѣ нашега пѣцамо зацо ихъ не бисмо на дѣрвѣхъ пропѣ-

сти · а и ѿ всемъ нашемъ послѣ кнезѣ михоу пишемо да гоѣри глѣнь краљу и твои мѣти.

30

ad VIII aprile 1400.

Русков концепат. — П. I 52.

460. Дубровчани одговарају Хрвоју да су издали заповест да се не сме трговати с чељадма нити вршити контрабанда соли.

1400, 2 септембра

Въ всеѣ многопочтеномъ а намъ любимомъ приателю воеводи хрвою ѿ владѣщаго града дѣбровника кнеза властель и ѿ все ѿп'кине многолюбимо поздравление · ѿвамо приходи ѿ стране гѣтѣ ти въ всеѣ почтени властелинѣ а вашѣ слѣга ратко и намъ повидѣ велѣмѣ мѣдро и почтено рѣчи гѣтѣ ти и немѣ ѿгоѣ · рѣсмо хоуемо гѣтѣ ти казати · и цю пише ваша мѣтъ за чељадѣ и за солѣ ми смо послали заповѣдѣ да сѣ заповѣ на трѣгѣ и да сѣ личи по всеѣ трѣгѣ да ниткоѣ не смѣ кѣповати ни про- давати чељадѣ ерѣ нѣсмо хотни да ниткоѣ не трѣжи мѣси людѣсѣмѣ · и да ниткоѣ не смѣ чинит кон'трабандѣ за солѣ 10 тко годѣ ли сѣ нагѣ вола сѣхити сѣ томъ такози га кѣмо пѣрѣсати да сѣ мнози нѣмъ кажѣ пачѣ молимо гѣтѣ ти и ви данте начинѣ да сѣ тои врѣши · а ерѣ за марѣшѣ и за никола прѣтѣвѣ стѣгара намъ сѣ вѣзѣа добѣрѣ пѣрѣпорѣчени ерѣ ихъ смо имали вѣзѣа за мноѣсѣрѣчне · а сѣде за вашѣ любавѣ и ѿцѣ вѣкѣ.

15

ad 11 settembre 1400.

Русков концепат. — П. I, 57.

461. Дубровчани га моле да не тражи од њих помоћи против кнеза Маркула, јер и сам може одолети и већему од њега.

1401, 18 октобра

† Главномъ и вел'можномъ великомъ воеводи хрвою ѿ владѣщаго града дѣбровника кнеза властель и ѿ все ѿп'кине много- ПОВЕЉЕ И ПИСМА

29

любимо поздравленине · листъ гѣтва ти примисмо · и разсмѣсмо · а ерь цю ни пише гѣтвоти како кнезь марькѣль пѣрко волне нашега гана пѣвисокога гана краля сѣрьскога и пѣрко волне и хотѣниа гѣтва ти прими вѣлмишъ и сѣлѣзе самъ своимъ главомъ сѣ немъ · а просе гѣтвоти ѿ насъ а на неѣа помоки по морѣ · и за то съ свакомъ сѣмиленинѣмъ и почтенинѣмъ ѿвѣщавамо гѣтвѣ ти по мѣти великаго цѣа нѣснаго и пѣристие бѣомтеѣ наашъ племени ганъ краля а и гѣтвоти несте пакоснѣк и сѣзможни морѣт та · ковѣ чловѣчницѣ ѿдолѣти и ѿсветит се и много вѣкѣмъ и вѣкѣмъ ѿ неѣа · а насъ мноѣсмерно молимо гѣтвоти сѣ томъ неимоте сѣкладати · и бѣъ ви сѣмножи гѣтва

ad XVIII octumbro m^o. cccc^o primo

Русков концепат. — П. I, 65.

462. Дубровчани га моле да буде на руци њихову човеку кога шаљу да донесе оставштину и наплати примања једног тамо умрлог њихова трговца

1402, 1 марта

† Главномъ и вел'можномъ великомъ конводи хрвою ѿ владѣцаго граа дѣбровника кнеза влаетель и ѿ вѣсе ѿп'кине много · сѣрѣчно поздравленине · да ти сѣзна гѣтвѣ гоѣрише наамъ наши грагѣне како сѣ вѣкровали своѣ иманѣне радосавѣ радомилкию и петѣнѣ ѿстоикю и тамо не бѣъ потѣбовалъ рѣчнога радосава а тѣзи сѣ развѣкровали иманѣне цю сѣ донесли · да ето посламо петѣна да не ѿнѣ волѣанъ скѣпит вѣсе · да много молимо гѣтвоти вѣдит мѣтъ заповидѣтъ да тко годѣ не билъ дѣлжѣн радосавѣ да платѣ петѣнѣ и цю годѣк наидѣ гдѣ петѣнѣ радосалѣ молимо да мѣ се даа · да донесѣ а да мы дамо комѣ не дѣлжно · и бѣъ ви сѣмножи гѣтва

† а дѣнь мѣца марта сѣ дѣбровникѣ m^o cccc^o ij

Русков концепат. — П. I, 68.

463. Дубровчани му одговарају да су се они заклели краљу угарскому на прве уговоре с њим, а не и против краља босанског и њега; тврде да Паскоје Растих није ништа зло говорио о краљу и прилажу писмо општине шибеничке о том.

1402, 16 маја

† Главномъ и вел'можномъ великомъ конводи хрвою ѿ владѣцаго граа дѣбровника кнеза влаетель и ѿ вѣсе ѿп'кине много · любимо поздравленине · пиѣнине твоѣ мѣти примисмо по раткѣ мишановикию и цю намъ на рѣчъ гоѣри за вѣсе разсмѣсмо · а ерь цю ни пише твоѣ мѣтъ да смо присегли приѣрѣ и вискѣпѣ на краля и на насъ на то почтенои твоѣи любѣвѣ ѿписѣнемо и правимо зна свѣтъ и земѣа вѣса и ганъ краля ѿстоѣа и ваша мѣтъ ѿ постанѣа наши прѣви како сѣ живѣли съ господами съ вѣсакѣмъ почтеномъ любѣвоѣмъ и правоѣмъ вѣромъ и тожѣе ми мислимо сѣздрѣжати до колѣ бѣъ допѣсти · истинѣмъ ми смо присегли ганѣ краљу сѣрьскомѣ да ѿнон цю сѣ наши стари ѿвѣтѣвали ганѣ краљу сѣрьскомѣ дохѣдѣ давати да га даѣмо како га смо и давали · а ѿни намъ потвѣрдили вѣсе закѣне и слѣбѣдѣшине коѣ смо имали сѣ дни краля лѣдѣа · а на гана краля ѿстоѣю и на насъ господѣ босанскѣ нѣсѣ насъ искали · ни тоѣи бѣъ допѣсти ерь и ѿни 15 знаю тко не дѣбровникѣ и кою вѣкрѣ има и пакѣ знаю чимѣ не дѣбровникѣ ѿ постанѣа ѿвѣтѣ ганѣ краљу и ганѣ босанскѣи вѣсакѣмъ слѣзѣвѣомъ и почтенинѣмъ · и дѣнашнѣ дѣнѣ виде како насъ ганѣ краля ѿстоѣа и гдѣ босанскѣа любѣ и како ми слѣзѣимо и сѣздрѣжѣимо ѿвѣтъ и красѣо наѣченинѣ нашѣхъ прѣвѣхъ и напѣдѣ 20 бѣа молекѣ мислимо дѣри неданѣ насъ тѣче цю не примѣкнемо на слѣвѣ и на чѣѣтъ краљѣвѣствѣ босанскѣога не мислимо сѣмѣкѣсѣтъ · а ерь за паскоѣа растѣкиа и прѣво смо твоѣи мѣти писали да се много чѣдѣимо томѣи да кѣ паскоѣе пѣстит се кою годѣ за сѣ рѣчи сѣпрѣтѣвѣ краљѣвѣствѣ босанскѣомѣ ерь га имѣмо разсѣмна 25 и добѣа чловѣка · и пакѣ ѿнѣ зна добѣ великѣ нескрѣвѣнѣсѣ любѣавѣ кою дѣбровникѣ има на гана краля и на вел'може рѣсага босанѣ

скога а ми нхъ почтено и слѣжимо теѣ въсе шкон размисливъ не
мнимо да кне шнъ реки . . . . . а писали мѣ смо листъ великѣ
карае га и педепьсане за този . а шнъ . . . . . шм и с при-
сежьбоѣ да шнъ ницюѣ ѿ тоган не зна ни би рекѣ нѣднѣ . . .
. . . к зацю мѣ не животъ вѣданъ . а гоѣре га се чѣю слѣга гѣна
кралѣ . . . по неговѣ мѣти любви за все кѣго сеган свѣта не би
радъ негов . . . . . шп'кина граѣ шибеника такогѣ паамѣ пише
да шнъ ѿ коле не тѣзи нѣ ни . . . . . нѣдне сѣпротѣвъ части восанѣ
скон размѣ въсако добро и почтение и тои . . . . . официали на
редѣбениѣ гѣтва ви кои сѣ ѣ шибеници такогѣ ни пишѣ како кне
ваша мѣтъ ѣ ниѣ листѣ видѣтъ . а сѣди на велико шпанѣе пи-
шемо гѣтвѣ ти . . . по твои мѣти намѣ си всаконѣ добромѣ шѣ
танѣ и по твои . . . . . добѣмѣ дѣломѣ показѣишѣ и творишѣ како
те не боли бѣ наѣчилѣ говори гѣнѣ кралю да тѣхѣ рѣчи на насѣ
не бѣде нѣрѣ любавѣ твоѣ види да смо прави и гѣтво ти правѣ
домѣ помози а гѣтвѣ ти мноѣ захвалюемо на всаконѣ лѣполѣ
наѣчению бѣ ти не плати а и ми цю бѣдемо моки всаконѣ слѣжѣ-
бомѣ и почтениемѣ.

·гѣ· дѣнь мѣца маѣ ѣ дѣбровникѣ m^o cccc^o ij

(једна врста нечитка талијански)

464. copia de la litera mandata de sibenicho de
li ufficiali de chrevoja in servizio de ser pas-
cal de resti la qual litera fo mandata a vo-
jevoda chrevoie con. 1. altra lettera scritta
qua davante prima prossima

(пре 16 маја 1402 у Шибенику)

† Кнезѣ и властелемѣ дѣбровчѣмѣ смеѣно поклонение ѿ кѣхѣ
официалѣ коморе шибеничѣке . знаите госпоѣ ѿ колѣ не пришѣ ѣ
шибеникѣ шѣ кнезѣ шибеничѣки намѣ не вѣзѣа правдѣ ѣчинилѣ како
смо ми хотѣли или гдѣ не инако рекѣ негорѣ истиннѣ или гдѣ
не то гоѣрилѣ гѣнѣ кралю или нашѣмѣ гѣнѣ воѣводи криво не гоѣ

ѣрилѣ . паче насѣ не много считалѣ и нѣ насѣ нигдѣрѣ испѣдилѣ
да веле добро ѣдрѣжалѣ . бѣ васѣ шѣсели

† гоѣакѣ лѣльковикѣ и радиша
слѣга дѣшановѣ.

Русков концепат и препис. — II. I 71.

465. Дубровчани му се жале на неког капе-
тана што им неѣе да пошѣе слободни
лист, и да су га молили да пусти засуж-
њене ѣуде и врати узете лаѣе, па им
ништа не одговара.

1403, 7 фебруара.

† Главномѣ и велмежномѣ воѣводи хрѣвоѣ ѿ влаѣцаго града
дѣбровника кнеза властелѣ и ѿ въсе шпкѣне многолюбимѣ покло-
нение . гѣтво да ти ѣзна примисмо ѣдан листѣ ѿ нашега вла-
стелѣна ѿ тѣдра бавѣеликѣ кои листѣ гѣтвоти к немѣ послаше
и ѣ томѣ листѣ разѣбрасмо да не рѣтко мишановикѣ твои мѣти ѣ
рекалѣ . да не капетанѣ ѿдавна ѣдалѣ и послалѣ наамѣ ѣ дѣбров-
никѣ шни листѣ слободни и за то да ти зна гѣтво нѣрѣ ми до
данасѣ неѣсмо тоган листа ѿ капетана имали разѣѣ тѣи ѿ сѣхѣ
днѣѣ по жѣванѣ гинѣвѣжѣ примисмо . а листѣ ѿ капетана а нѣ
да би билѣ шни листѣ слободни разѣѣ листѣ писанѣ како би 10
приѣтелѣ кѣ приѣтелю за любавѣ писалѣ и ѣ томѣ рѣчномѣ листѣ
пише капетанѣ ето би послаамѣ листѣ слободни како га кѣте
видѣти и ми просисмо ѿ више рѣчнога тѣи листѣ слободни а
шнѣ ѿговори нѣ ми веки нѣднога листа капетанѣ далѣ разѣѣ тѣи
ѣданѣ кои би смѣ далѣ . и ето твои мѣти шѣразѣ ѿ капета- 15
нова рѣчнога листа послаамѣ и много молимо гѣтвоти вѣдѣтѣ мѣтъ
шни листѣ слободни да имамѣ ѿ капетана ако га море твоѣ
мѣтъ такои нарѣчно имѣти ако ли не море такои нарѣчно битѣ а
шнѣ нека стои . а ми смо ѿписали капетанѣ пѣма шномѣи не- 20
говѣ листѣ како пѣстон почтено и милосѣрно нѣрѣ ми хокѣмо сѣ
сѣваѣѣмѣ мирѣ и добрѣ любавѣ и молекѣ га да би слободни ѣуди

које сѣжнѣ дръжи и да ни врати дръва цю ни не ѣзель · да ѿцѣ
ѿ неѣга ѿписа иѣсмо примили

† 8 дѣбровникѣ мѣца фѣрваѣ · ѣ · днѣ м^о сссс^о иіі

Русков концепат. — П. I, 81.

**466. Дубровчани му обећавају да ће за
његове нећаке говорити цару цари-
градском кад прође кроз Дубровник
како би се повратили**

(1403), 17 марта

† Главномѣ и вѣлможномѣ великомѣ воєводи хрвою ѿ владѣ-
цаго граа дѣбровника кнеза властель и ѿ все ѿпкине многолю-
бимо поздравленине · пиѣнине гѣтва ти примисмо по драгикю слѣзи
кнеза вѣлкашина и воєводе вѣлкмира кога твоја мѣтъ к наамѣ
досла и цю наамѣ мѣдро и почтено гѣри ѿ стране гѣтва ти
разсмѣсмо а нѣрь цю ни пише твоја мѣтъ за твоѣ нети да нѣ
чѣнѣте живе како пишѣ 8 маломѣ листѣ кон бѣше ѣнѣтаѣ вашѣга
листа и да сѣ 8 цѣриградѣ молекѣ наасѣ да за тои настоимо и
пошлѣмо до цѣриграа · вѣъ вѣ чѣвѣши да сѣ живи мноѣ бисмо
вѣли и вѣгодарисма вѣа · а сѣди за твою любавѣ ѿвакон ѿлѣ 10
чисмо ето ѿ сѣхѣ днѣ чѣкамо цѣа цѣриградскога да минѣ изѣ
внѣтъѣ з голѣнами 8 цѣриградѣ и хѣкѣ се свратит к наамѣ и тѣзи
при ганѣ цѣѣ хѣкѣмо настоѣтъ колѣнко вѣдѣмо моки и молит га
да комѣ вѣдѣ 8 цѣриградѣ нѣгова мѣтъ да чини поискати за
твоѣ нетѣ и за ѿнѣ дрѣге властѣличикѣ бѣсанѣске и ѿвише по 15
слати кѣмо нашега чѣлѣка кон кѣ вѣзѣа тамо при цѣѣ бити да
мѣ ѣспоменѣ за този нѣрь вѣъ да зна гѣтвѣ ти ради смо 8
вѣсѣмѣ ѣгодит а и нѣхѣ цѣкѣа нѣрь сѣ наши сѣрѣчни приѣтелине и
хѣкѣмо за тои настоѣти и поискатѣ сѣрѣчно вѣкѣ нѣѣ да би
наши биѣ и цю вѣдѣмо чѣти за тои хѣкѣмо гѣтвѣ ти дати ѣзнатѣ 20

† 8 дѣбровникѣ мѣца марта · ѣ · днѣ

Русков концепат. — П. I, 84.

**467. Дубровчани му одговарају да се радују
што се нада да ће се измирити с краљем**

1403, 27 децембра

† Главномѣ и вѣлможномѣ ганѣ хрвою херцѣгѣ сплѣтскомѣ и
великомѣ воєводи краѣнѣства бѣсанскога и к томѣ · ѿ владѣцаго
граа дѣбровника кнеза властель и ѿ все ѿпкине многолюбимо
поздравленине · вѣсѣпочтѣне твоѣ любѣе листѣ примисмо по вашѣмѣ
слѣзи по раткѣ и по нашѣмѣ послѣ по вѣлахѣши и разсмѣсмо и
цю наамѣ на ѣчѣ ѿ ваше любѣе рекоше ѿ всемѣ разсмѣсмо · и по
томѣ ѿ ваше любѣе примисмо дрѣги листѣ по нашѣмѣ книго-
ноши и разсмѣсмо мѣгю нѣѣми како наамѣ пишѣшѣ · да с кра-
лѣм бѣсанѣцѣкѣмѣ стѣнтѣ на то како би добрѣта моглѣ бити и
починатѣ мѣгю совоѣмѣ ѣчи гѣрит · ми знамо и чѣнѣ се по вѣѣхѣ 10
земѣлахѣ велики твоѣ разсмѣ и да си ѣмѣлѣ дати вѣзѣа себи
дѣбри свѣтъ и мнозѣкѣмѣ нѣѣмѣ и затѣ много хѣвалимо нѣрь вѣъ
вѣѣ да вѣсако ваше дѣбро наамѣ не драго нѣрь по твоѣи любѣѣѣ наамѣ
га не вѣсакон дѣбри дѣѣлѣ и ѿвоган дрѣгога листа цѣкѣа на ѿнѣ
прѣви листѣ ѣстависмо се сѣдѣ вашѣи любѣѣѣ ѿписати до колѣ 15
нно ѿ ваше любѣе ѣзимамѣ и раткѣ ѿговорисмо свѣрѣхѣ тога.

ad XXVIJ decembre m^o sssss^o iij.

Русков концепат. — П. I, 91.

**468, 469. Уговори о савезу између Дубровчана
и њега против краља Остоје**

1404, 17 јануара у Дубровнику.

† Бѣ имѣ ѿца и сѣна и сѣаго
дѣа. Ми ганѣ хрвоѣ по мѣти
вѣжинѣ славни дѣка сплѣтски и
вѣлможни велики воєвода краѣнѣвѣ-
ства бѣсанскога · и к томѣ. И ми
кнезѣ властѣе и вѣа ѿпкина вѣѣ
любѣимаго граа дѣбровника · ѿвѣѣ

1404, 15 јануара у Звѣчају.

† Ба имѣ ѿцѣ и снѣ и свѣтогѣ
дѣхѣ ми ганѣ хрвоѣ по мѣлѣсти
божинѣ славни дѣкѣ спѣлицки и
вѣлможани велики воєвода кра-
лѣвѣставѣ бѣсанскогѣ и ка томѣ
и ми кнезѣ властѣе и вѣа ѿп-
ѣнѣнѣ богѣ ѣбѣимаго граа дѣ-

тѣмо една страна дрѣгон, и та-
кон стависмо и сложисмо вси
заедно бити · сѣпротѣвъ · кралю
востон на неговѣ погибѣлкѣ и
расѣтне · и прогнане ванѣ и сѣ
краѣвства въ всѣхъ прѣво при-
звавъ име гѣна исѣса хрѣта · и за-
то ми гѣнѣ хрѣвое ѿ селѣ ѿбѣ-
тѣю двигнѣти вонске наше и
послати ѣ прѣзъ неретѣвѣ ѣ хамѣ-
скѣ земаю и тѣи въ имѣ хрѣво
прогавити и прогласити гѣна
павла радишиктѣ краля босан-
скога и нашомѣ мокию ѣ всемѣ
ѣздѣржати га и помагати га
на всѣ нашѣ силѣ. И ми градь
дѣбровникѣ такожѣ ѿбѣтѣмо
заедно съ гѣномѣ хрѣвоемѣ
всѣ ѣчинити цю моремо сѣпро-
тѣвъ кралю востон · а ѣ помощь
рѣчномѣ гѣнѣ павла радишикѣ по
морѣ · и по сѣхѣ по ѿбѣхъ мѣ-
стѣхъ ѿколо насѣ сѣ нашѣми
людми · и съ инѣми конѣ вѣдемо
моки нагнѣти на то. Я на все
више писанно ѿбѣтѣмо гѣнѣ хрѣ-
воемѣ градѣ дѣбровникѣ и такожѣ
градѣ дѣбровникѣ гѣнѣ хрѣвою
поставивѣ рѣци на сѣтомѣ еванѣ-
гѣлию и на чѣстномѣ крѣсти
хрѣкѣ всѣ више писанно цю смо
ѿбѣтовали мѣю собомѣ да вѣрѣ-
шимо и да ѣчинимо и никакорѣ
нитко насѣ сѣмѣ ѿбѣтѣ не по-
липати · а тко сѣ потвори или

брованикѣ ѿбѣтѣмо една стара-
на дрѣгон и такон стависмо и
сложисмо васи заедно бити сѣ- 10
протѣва краля востон на неговѣ
погибѣи и расѣтне и прогнанне
вана кралевастава ва васиѣ право
призвавъ име гѣа исѣса хрѣста
и зато ми гѣнѣ хрѣвое ѿцѣи 15
ѿбѣтѣю двигнѣти вонске наше
и послати ѣ прѣзъ неретѣвѣ ѣ
хѣмаскѣ земаѣ и тѣи ва имѣ
хрѣстово проѣвити и прогласити
гѣна павла радишиктѣ краля бо- 20
снскога и нашомѣ¹ мокию ѣ ва-
семѣ ѣздѣржати га и помагати
га на васѣ нашѣ силѣ и ми
градѣ дѣброваникѣ такоѣ ѿбѣ-
тѣмо заедно сѣ госаподиномѣ 25
хрѣвоемѣ вавасѣ ѣчинити цю
моремо сѣпротѣвъ краля ѣ по-
моѣ рѣчномѣ гѣнѣ павла ра-
дишиктѣ по морѣ и по сѣхѣ по
виѣ мѣстиѣхъ ѿколо насѣ сѣ на- 30
шими лѣдами и сѣ иними конѣ
вѣдемо моѣ нагнѣти на то а
на васѣ више писно ѿбѣтѣмо гѣнѣ
хрѣвое градѣ дѣброваникѣ и та-
коѣ градѣ дѣброваникѣ гѣнѣ хрѣ- 35
вою поставивѣ рѣци на сѣве-
томѣ евангѣлию и на чѣстномѣ
крѣсти хрѣстѣи васѣ више писно
цю смо ѿбѣтовали мѣю собомѣ
да вѣрѣшимо и да ѣчинимо и 40
никакорѣ нитко насѣ сѣмѣи ѿ-
бѣтѣ не полипати а тако сѣ

порѣ[†] да ѣ проклетѣ ѿ гѣа бѣа
и ѿ прѣчистѣ мѣѣ вѣжне и ѿ
всѣхъ сѣтиѣхъ ѿ вѣка бѣѣ ѣго-
дившихъ. И ѿцѣ ѿбѣтѣмо дѣ-
бровникѣ гѣнѣ хрѣвою нашѣми
посаљбинами и на наше тракѣ-
нне писати и молити нашега
гѣна · прѣвисокога гѣна краля
шижмѣнда како да га ста-
вимо на всѣ нашѣ моѣ ѣ мѣтѣ
ѣ рѣчномѣ гѣна краля нѣрѣ вѣкѣ
нѣрѣ краля востонѣ моки кѣ бити
вѣрданѣ и користанѣ рѣчномѣ
нашемѣ гѣнѣ · писѣ сѣ снѣ въ
избранонѣ вѣкници бѣѣ люби-
маго гѣа нашего дѣбровника ·
лѣкта рожѣства гѣа исѣса хрѣта
тисѣчно и четирѣ ста и четвѣрто
лѣкто · мѣца гѣнварѣ · ѣѣ дѣнь · а
ѣписѣ рѣско логоѣетѣ

Курсивом на пергаменту; пе-
чат откинут, оригинал у г. В. В.
Букасовиѣа. — ГЗМ. 1894, 731.
са снимком.

потвори или порече да ѣ про-
клетѣ ѿ гѣнѣ богѣ и ѿ причистѣ
матѣре божие и ѿ васиѣхъ сѣве- 45
тиѣхъ ѿ виѣ богѣ ѣгодивашихъ
и ѿшаѣ ѿбѣтѣмо дѣброваникѣ гѣнѣ
хрѣвою нашѣми посаљбинами и
на наше траѣенне и слати и мо-
литѣ нашегѣ гѣна прѣвисокогѣ 50
краля жигмѣндѣ како да га
ставимо на васѣ нашѣ моѣ ѣ
милостѣ ѣ рѣчномѣ гѣна краля
нѣрѣ вѣкѣ нѣрѣ краля востонѣ моѣи
ѣ бити вѣрданѣ и користанѣ 55
рѣчномѣ нашемѣ гѣнѣ писно ѣ
звѣчанѣ лѣтѣ рошѣства хрѣстова
тисѣчно и четирѣ ста и чет-
варто лѣто мѣсеца гѣнварѣ пѣти
на десѣте дѣнь а ѣписѣ мѣливанѣ 60
дѣкѣкѣ.

На пергаменту, курсивом, пе-
чат откинут. — СС. 88; MS.
CCXLI

¹ Написано нашомѣ.

470. Дубровчани му одговарају да се радују
што се с ѣим измирио краљ Остоја и за-
хваљују му што обеѣава да ѣе радити да
се краљ и с ѣима измири, чему су и они
ради.

1404, 14 марта

[†] Главномѣ и веломожномѣ гѣнѣ хрѣвою херцѣгѣ сплѣтскомѣ и
великомѣ вѣневоди краѣвства босанскога и к томѣ ѿ владѣцаго гѣа
дѣбровника кнѣза властѣи и ѿ все ѿпкине многолюбимѣ позѣравѣ

ленине · разсмѣсмо цю намъ ваша почтена любавъ ꙗписа да се не
ꙗмирилъ с вама краљъ ѡстоѣи да га сте примиѣ за гана а ѡнъ васъ
за слѣгъ · и тон чѣвъ много бисмо веѣли нрѣ бѣъ зна великомъ
вашемъ добрѣ нсмо радостни · нрѣ га не и намъ по вашои доброи
любвѣ всакон добри дѣлъ · а ми тебе вѣмо разсмѣна гана и да
си ꙗмѣлъ себи и мнозѣмъ инѣмъ добри свѣтъ дати да цю сте
ви ѡблюбѣли и ѡбрали тон хвалимо · и цю намъ ваша любавъ
пише ако ви намъ видѣти да бисмо и ми приѣли миръ ш
ниме · а да вамъ порѣчимо нрѣ кнѣзь ѡ томъ радити и настоѣти ·
много захвалюемо вашои любвѣ на вашеѣ добромъ ѡбѣтѣ и
великон любвѣ кою к намъ показѣшь · а ми ꙗфамо ꙗ вашѣ лю-
бавъ да ѡ ваше стране за насъ всаконъ добромъ неке ѡстати · а
ми складъ и миръ ради с правдомъ и с начиномъ

ad xiiij marzo m° cccc° iiij.

Русков концепат. — П. I, 94.

**471. Дубровчани му одговарају да примају за
свога пријатеља кнеза Павла и да су му
то по његову човеку отпоручили.**

1404, 26 марта

† Главномъ и вел'можномъ ганъ хрвою херцегъ сплѣтскомъ и
кнезъ ѡ долнихъ краи ѡ владѣцаго граа дѣбровника кнеза вла-
стель и ѡ все ѡпкине многолюбнмо поздравленне почтене ваше любве
листъ примисмо по нашемъ члоѣкѣ и разсмѣсмо цю намъ ваша
любавъ пише да примисмо кнеза павла за приѣтеля какото и кнеза
вльѣца и коѣводъ сандалѣ примисмо · ваша мѣтъ знаи по колѣ
не приѣтель гѣтвѣ ти и ꙗ единствѣ с вама · ми га примисмо и
примамо за приѣтеля срѣчна · и ѡвѣдѣ се намѣри ꙗ градъ
члоѣкъ кнеза павла ꙗ име бранѣ тезаловикъ и ш нимъ бесѣ-
дисмо и говорисмо и по рѣчномъ кнезъ павла за наше срѣчно
приѣтелство ш нимъ како примамо ѡпорѣчисмо.

ad XXVI marzo m° cccc° iiij

Русков концепат. — П. I, 97.

**472. Дубровчани му јављају да шаљу листо-
ноше с писмом њиховим посланицима
код краља Жигмунда да се жале на
краља Остоју, и ако им хоће и он што
писати, нека по њима пошље; њему ће
послати нарочите посланике.**

1404, 27 маја

† Главномъ и вел'можномъ ганъ хрвою херцегъ сплѣтскомъ и
кнезъ ѡ долнихъ краи ѡ владѣцаго граа дѣбровника кнеза вла-
стель и ѡ все ѡпкине многолюбнмо поздравленне · ваша почтена
любавъ да зна ето посламо ти листоноше къ нашѣмъ покли-
сароѣ на ѣгре · и нимъ пишемо да гоѣре ганъ краљу шинѣмъндъ
ѡ всѣхъ злѣхъ дѣлѣхъ цю не намъ краљъ ѡстоѣи ꙗчинилъ и ѡ
всеѣ цю кне на сѣпротивъ немъ бит · и зато ако хоке гѣтвотн
ѡгодоѣ писати нашѣмъ посломъ и ꙗвѣжѣвати не да говоре на
сѣпротивъ ѡстоѣи ѡни те говориѣ · а вашои любвѣ и прѣво смо
писали нрѣ смо нарекли наше после къ гѣтвѣ ви кон за васъ за
ѡви мѣць маи имаю се дѣлант и понти пѣтъ на дѣва гѣтвѣ ви
молимъ за нѣхъ промисли и ѡвѣреди како да ѡ тѣде къ вашои
мѣти проидѣ.

ad XXVIj magio m° cccc° iiij

Русков концепат. — П. I, 98.

**473. Дубровчани му јављају да су по његову
писму послали трговце на Древа, а сад
им они јављају да им не даду продавати
соли; моле га да им допусти да то што су
донели продаду, а после ће видети шта ће.**

1404, 16 августа

† Главномъ и вел'можномъ ганъ хрвою херцегъ сплѣтскомъ и
кнезъ ѡ долнихъ краи ѡ владѣцаго граа дѣбровника кнеза вла-
стель и ѡ все ѡпкине многолюбнмо поздравленне · почтене ваша

любовь зна како намь писасте да пошлемо наше трьговѣ с
тръзми и с потрѣбами на дѣвѣхъ · и ми ихъ посласмо на ваше спва-
ние и на вашѣ рѣчи ато съди нишѣ намь трьговѣци з дѣва нѣрѣ
дошлѣ члобѣкѣ гѣтва ти и зарѣчнѣ ихъ не да смѣль не продаю.
зато много молимо почтенѣ твою любовь вѣдѣти мѣть наредѣти да
ѡнои смѣли цю сѣ до съде тамо довели наши трьговѣци да си
допродадѣ како сѣ почели · а вѣде продано наке цю гѣтво ти
наредѣти и гѣтво постави а трьговѣци те како имъ се вѣде свидѣти

d. XVI agosto m^o. cccc^o iii

војводи гюбѣю и братѣ мѣ такожѣ

Русков концепат. — П. I, 105.

**474. Дубровчани му се жале да су неки бриген-
тини и плави сплитски починили штету
у једном селу на Корчули, и моле да се
штета поправи а кривци казне.**

1405, 6 фебруара

† Главномѣ и вел'можномѣ ганѣ хрвою по мѣти вѣжиши хер-
цегѣ сплѣтскомѣ и кнезѣ ѡ долнѣхъ краевѣ ѡ владѣцаго граѣ дѣбров-
ника кнеза властель и ѡ все ѡпкине многолюбиво поздравление ·
свидѣсмо да сѣхъ дѣнь нѣки бригентини и плави сплѣтсѣк свра-
тише на крѣкѣски ѡокѣ и ѡнѣдѣкѣ кѣ наивѣжнѣмѣ селѣ напѣше
силоу и ѡвѣзше имѣ прѣтежи и инѣ имѣ цѣте счинише до
воле · и ѡ тѣде пошѣла намѣкрише на нѣке которске плави · коу
познавѣ да не вѣхѣ наше спросише ихъ ако имѣ гдѣ смѣю по-
видѣти ка наша дѣва · тере тѣи много прѣтеке · ако би се на не
намѣкрили · а тои великости вашои даемо знати како нашѣмѣ
приазнивомѣ · и почтеномѣ ганѣ кога волю не мнимо да не ѣ ни
намѣ ни нашѣмѣ прѣвѣдити наре съблюсти и всаки нашѣ дѣлѣ
напѣдовати како несте вѣзѣла сѣ всемѣ сказали како вѣсе кѣ вашои
кѣки кѣ любите а съди просимо вашѣ великостѣ да вистѣ тѣмѣ
людѣмѣ повелѣли да ѡнѣ цѣтѣ поправе и с тога ихъ поведепсали
да би намѣ и нашѣмѣ не сдили нѣре пригали ѡнакои како к

намѣ виде великостѣ вашѣ · нѣре ваша великостѣ вѣ кѣмѣ пѣте и
како не сѣ ѡни ѡтоци сѣ наивѣхъ рѣкахъ.

ad VI frever. m^o cccc^o V.

Русков концепат. — П. I, 107.

**475. Дубровчани му пишу да очекују позив да
му пошљу посланике да им упише оно
што су уговорили.**

1405, 26 марта

† Главномѣ и вел'можномѣ ганѣ хрвою по мѣти вѣжиши хер-
цегѣ сплѣтскомѣ и кнезѣ ѡ долнѣхъ краевѣ ѡ владѣцаго граѣ дѣбров-
ника кнеза властель и ѡ все ѡпкине многопочтено поздра-
вление · и цю ни прѣво спѣса ваша почтена любовь ѡ вашои чѣсти
разсмѣсмо · вѣѣ зна нѣрѣ всакѣ вашѣ чѣтѣ и почтѣние съблюсти
смо вѣзѣла и мислимо съблюсти сѣ всемѣ срѣчно и колико ми мо-
жемо како не и ваша любовь могла по дѣлѣ видѣти и свѣтѣ
нѣ скрѣвно · и цю не ваша почтена приазѣнѣ сѣ нашѣмѣ послѣ
направѣла а незаписали а рекли-мѣ сте нѣре кѣте ѡцѣ на кѣпѣ
вѣтѣ сѣ властели · и кѣди ѡлѣдѣте хѣкѣте к намѣ порѣчитѣ да по-
шлемо наше после · ми тоган дѣне чекамо кѣди заповѣсте да
пошлемо · и много се говори али не намѣ сѣило вѣкровѣтѣ сѣфа-
юкѣ на великѣ любовь кою не ваша приазѣнѣ показала и показѣ
вѣзѣла кѣ дѣбровникѣ кѣки вашои а и наѣчил ни по рѣтѣкѣ миша-
новѣкию да не вѣрѣсмо · тако и не вѣрѣсмо · а знамо цю запо-
вѣшѣ сѣ воснѣкѣ то кѣ вѣтѣ · и молимо вѣдите ви наши прѣпорѣчени
† мѣца марта · кѣ дѣнь · ч · о · ѣ · лѣто.

Русков концепат. — П. I, 109.

**476. Дубровчани му одговарају да нису ни ми-
слили а камо ли спремали галије да приме
Раб, и моле га да тим гласовима не верује.**

1405, 15 октобра

† Главномѣ и вел'можномѣ ганѣ хрвою по мѣти вѣжиши хер-
цегѣ сплѣтскомѣ и кнезѣ ѡ долнѣхъ краевѣ ѡ владѣцаго граѣ дѣбров-

Дубровника кнеза властель и ѿ вѣсе ѿпкине многолюбиво поздравленне · и да ти зна почтена любовь нрѣ на · ѿ · днѣ сега мѣца пѣть ѿ крѣкра примисмо еданъ листъ ѿ ваше приязни кои бѣше писанъ латиньски · и ѿ томъ листѣ ваша любовь писаше нрѣ ви не рѣно да ѿпралямо голнѣ наше на дал'мацию и да примемо рабѣ и тѣи листъ видевъ намъ ви много жалѣ и недраго нрѣ бѣ намъ не свѣдокъ да ѿ томъ нѣсмо мислили ни радили · нрѣ смо людие кон хокѣмо да си с миромъ почивамо и да се ѿздрѣжимо трѣго¹⁰ како не свѣтѣ видно · а тѣзи члоѣкѣ кон не този вашои приязни говорил · ѿпвамо нрѣ вамъ а и намъ пригатель бит не море нрѣ види любовь и велико пригательство кон не мегю наама · теѣ ви хотѣль ако ви мѣ се могло да ви тѣи нашѣ любовь нѣ¹⁵ како смель али шкрѣнилъ · нь тога желѣнѣ бѣ да мѣ не допѣсти · зато много молимо почтенѣ вашѣ приязнѣ бѣди ти хотѣние не вѣровать нрѣ кѣ ваша любовь и послѣ ѿбѣнати да ви смо пригательнѣ.

† мѣца ѿтѣврѣна · ѿ · днѣ ѿ дубровникѣ лѣта · ѿ · ѿ · ѿ · лѣто

Русков концепат. — П. I, 123.

477. Дубровчани му се жале како је Петручио из Палерма ухватио неки млетачки брод и опљачкао робу њихових трговаца и одвезао у Задар, па га моле да се то врати и да нареди да се то више не чини.

1405, 21 октобра

(Овај концепат је поништен двома унакрсним линијама из угла и са стране записано: *Cass. perche fo ordinata un ultra sicomo arar quy drieto*, па написан други под истим датумом с мало промењеном стилизацијом. Разлике овог другог концепта стављене су у заграду).

† Главномѣ и вел'можномѣ ганѣ хрвојоу по мѣти вѣжиши херцегѣ сплѣтскомѣ и кнезѣ ѿ долниѣ (долнѣхѣ) краевѣ ѿ владѣраго града дубровника кнеза властель и ѿ вѣсе (вѣсе) ѿпкине многолю-

биво поздравленне почтена ваша приязнѣ (ваша почтена любовь) да зна имасмо гласове нрѣ една голна а ѿ нои гоѣодарѣ ѿ ние 5 петрѣчо (голина коѣ се прави да је излѣзла изъ далмацие ѿ нои господарѣ петрѣчо) нѣсѣ налѣрма ѿхватише (ѿхвати) једно дрѣво вѣтачко и ѿ нѣсмѣ ѿзеше (дрѣво и ѿ нѣсмѣ ѿзе великѣ) трѣгѣ нашѣ · свѣтѣ и ние рабѣте и вѣсе този понѣше (и този вѣсе повезоше) ѿ задарѣ (како намъ праве) · а ваша любовь зна јерѣ наамѣ писа да 10 је краљ владисавѣ вамѣ (а ваша почтена приязнѣ зна јерѣ си намѣ писаль јерѣ је вамѣ краљ владисавѣ) ѿпорѣчилъ дал'мацию и да сте тѣзи мѣсто нѣсга и за вѣсе да ѿпраляте · и насѣ молекѣ (моле) да заморанѣ и далѣ|матинѣ имасмо прѣпорѣченѣ јерѣ сѣ пригательнѣе ваши · и ми за вашѣ любовь и ѿзвѣшениѣ нимѣ нѣдне 15 хѣдобѣ нѣсмо ѿчинили (любовь нимѣ нѣсмо нѣдне хѣдобѣ ѿчинилъ) ни се ѿ ѣнихѣ бѣюли ни чѣвали · а вѣсе скрозѣ ваше почтенѣо пѣнѣиѣ к наамѣ и на васѣ ѿпвајокѣ да намѣ нетѣ цѣте чинѣтѣ пачѣ к намѣ једни и дрѣзи словоѣно приходе и походе на нѣхѣ волю (чѣвали на ваше ѿпванѣиѣ а по вашѣмѣ пѣнѣию пачѣ сѣ к намѣ доходи (!) 20 и доходе и походе на нѣхѣ волю) · зато молимо како нашега почтенѣога пригателя и доброга ѿбѣтѣника вѣдитѣ мѣтѣ заповѣдѣтѣ да намѣ повратѣ цѣо ни је ѿзѣто (вѣди ти хотѣнѣиѣ ѿправѣтѣ да ни се врати цѣо ни је ѿзѣто · јерѣ вѣмо да ви се може) · а да на 25 ваше ѿпванѣиѣ цѣетѣ не примемо · и ѿцѣрѣ молимо како ви је болѣе бѣхѣ наставилъ данѣ ваша любовь нѣкѣи добри редѣ и начинѣ да намѣ зла и цѣетѣ не чинѣ како да ми нѣматѣвѣдемо ѿзрокѣ нимѣ почетѣи злѣ чинѣтѣ јерѣ нашега иманиѣа страгѣтѣ некиѣмо моки и да насѣ такози ѿзимамѣ (примемо · и молимо данѣ нѣкѣи добри начинѣ да намѣ цѣетѣ не чинѣ и да ни се врати вѣдитѣ 30 хотѣнѣиѣ писатѣ по градовѣхѣ ѿ далѣмациѣ гдѣ вѣде донѣѣно тои наше иманѣиѣе да ни се врати јерѣ ако ни не вратѣ и не ѿставѣиѣ ни нимѣиѣи любовь некиѣмо моки иматѣ јерѣ се нашега иманиѣа никако некиѣмо ѿбѣневѣдѣтѣ ако ни не вратѣ.)

† мѣца ѿтѣврѣна · ѿ · днѣ ѿ дубровникѣ лѣта · ѿ · ѿ · ѿ ·

35

Рускови концепти. — П. I, 125 и 127.

478. Дубровчани га поново уверавају да нису опремали галије на Далмацију, и опет га моле да им се опљачкане ствари врате.

(1405), 27 октобра

† Главномъ и вел'можномъ г-нъ хрвою по мѣти вѣжиши херцегъ сплѣтскомъ и кнезъ ѿ долнѣхъ краевъ ѿ владѣцаго граа дубровника кнеза властель и ѿ все ѿпкине многолюбимо поздравленіе . и прѣво вашои приазни ѿписасмо по нашемъ листоношѣ іеръ ѿ ваше любве примисмо листъ нѣтъ ѿ крѣкра кои вѣше писанъ латински и ѿ нѣмъ разѣбрасмо цю намъ ваша любавъ писаше іеръ ви іе рѣно да наше голіе ѿпрагмо на далмацию и ѿ всемъ ѿ томъ листѣ ѿписасмо іеръ вѣкъ зна да ѿ томъ нѣсмo мислили ни радили како кѣ ваша любавъ и послѣ ѿбѣнати . а все ваше чѣти и ѿзвѣшениа цѣкѣ іеръ ваша почтена приазни зна како си намъ писалъ іеръ не васъ краљ владисавъ ѿставилъ тѣзи мѣсто себе и ѿпорѣлъ(!) вамъ далмацию и насъ моликіе да заморане и далматине имамо прѣпорѣчѣ іеръ сѣ ваши приателіе и ми за вашѣ любовъ такози смо и ѿчинилъ . да ето вашои любвѣ пишемo ѿ дрѣго листѣ како се ѿчини како голіа ѿрѣма се ѿ далмацию и ѿзеше много трѣга нашего свите и инѣхъ работъ . а ми по нашемъ пиѣнію ѿ нихъ се нѣсмo блюли ни чѣвали ни имъ зла кога ѿчинилъ а все за вашѣ любавъ ѿпваюкіе зато молимо те како любима приателіа и почтеное ѿбѣтника како ви іе боліе вѣкъ наставилъ вѣди ти мѣтъ дати редъ да се намъ врати цю ни сѣ ѿзели . іеръ ако намъ не врате некіемо се нашего ѿбѣнѣвѣ дѣтъ а ѿ всехъ више рѣнѣхъ работахъ вѣсѣдили смо и говорили сѣ раткомъ мишановикіемъ вашѣмъ слѣгомъ кои хокіе вашои мѣти казати

† мѣца ѿтѣврита . ѿѣ . днѣ ѿ дубровникъ

Русков концепат. — П. I, 129.

479. Дубровчани му одговарају да је један део опљачкане свите постављен у Сплит, а други по другим градовима, и моле га да то узапти, док им се не врати као што обећава.

1405, 15 новембра

† Главномъ и вел'можномъ г-нъ хрвою по мѣти вѣжиши херцегъ сплѣтскомъ и кнезъ ѿ долнѣхъ краевъ ѿ владѣцаго граа дубровника кнеза властель и ѿ все ѿпкине многолюбимо поздравленіе . листъ гѣтва ти примисмо и разѣмѣсмo и много захвалюемо на добромъ ѿбѣтѣ . а тои смо вѣзла ѿ гѣтва ти ѿпвали и сѣде ѿпрашеніе чекамо іеръ вѣжиш мѣтию море ви се . и ваша великостъ знаи іеръ іе ѿ задри нѣшъ посалъ ѿ име фратъ ловежнаца комъ смо ѿцѣ ѿ прѣво нарѣчили ѿфаније ваше великости . и праве намъ іеръ іе ѿ теи свите дѣлъ постаиенъ ѿ сплѣтъ . а дрѣго по инѣхъ градовѣхъ ѿ далмацие . вѣди мѣтъ послати зарѣчѣ подѣ вашѣ рѣкѣ да се не страти до колѣ намъ ваша великостъ створомъ свѣрши како ниѣ писалъ

† мѣца ноѣмвриа . ѿѣ . днѣ ѿ дубровникъ . лѣто . ѿѣѣ . лѣто

Русков концепат. — П. I, 131.

480. Дубровчани му одговарају захваљујући на обећању за њихов трг, и моле за једног свога властелина кога су Пуљизи и Далматинци ухватили и засужњили у Задру

1406, 23 јануара

† Главномъ и вел'можномъ г-нъ хрвою по мѣти вѣжиши херцегъ сплѣтскомъ и кнезъ ѿ долнѣхъ краевъ ѿ владѣцаго граа дубровника кнеза властель и ѿ все ѿпкине многосрѣчно поздравленіе . листъ гѣтва ти примисмо . ѿѣ . днѣ мѣца јанва . кои листъ вѣше писанъ мѣца декемвриа . ѿѣ . днѣ и разѣмѣсмo почтеное пиѣніе ѿ добромъ ѿбѣтѣ гѣтва ти . ѿ зѣтию трѣга нашего . господѣствѣ

ти многомилино захвалюемо · а тои смо възла ѿк гѣтва ти
спвали и чекали · а ерь за ѿпрашенине нашѣхъ послахъ къ вашон
мѣти за великѣ зимѣ и зла вѣремена која се сѣ била швамо ѣ снѣ
странѣ показала а мнимо да и тамо не сѣ счланила била нѣсмо не¹⁰
били могли ѿправити · и по нѣхъ бисмо били послали шнѣ вашѣ
звѣль · а сѣди да ти зна гѣтво по тоизн цѣтѣ цю насъ сѣде
ново дръга нанде · пѣлизи и далматини схватише нашего власти-
лина ѣ име жована трен'такѣвика и дръже га сѣжнѣ ѣ задрѣ ·
и за то гѣтвѣ ти припаѣемо и тѣжимо · ерь не намѣ швон мноѣ¹⁵
счлано чѣти · молимо гѣтво ти како нашего почтеного шѣктника
вѣдитъ мѣтъ ш семѣ промислитъ како ви не болѣ бѣѣ наставилъ ·
еръ да ти зна мѣтъ много намѣ не счлано този носити

† мѣца гѣнѣваѣ · кѣ · дѣнь ѣ дѣбровникѣ · лѣта гѣнѣ · ч · сѣ · ѣ¹⁾

Русков концепат. — П. I, 137.

¹⁾ Погрешно место 1406.

**481. Дубровчани га питају кад ѣе бити у Сплиту
да би му могли послати ѣегове „дивизе“,
а мајстора за контуш нека сам позове,
јер на ѣихове молбе није хтео поѣи**

1405, 20 марта

† Главномѣ и вел'можномѣ гѣнѣ хрвою по мѣти бѣжнѣ хѣрцѣгѣ
сплѣтѣ|скомѣ и кнезѣ ѿ долнѣхъ краи ѿ владѣцаго граѣ дѣ-
бровника кнеза властѣль и ѿ вѣсе шпкине многолюбимо поздрав-
ленине · листѣ гѣтва ти примисмо и разсѣмѣсмо цю наамѣ пишеѣ
еръ хокѣте поити къ сплѣтѣ и зато сѣ наше стране гѣтвѣ ти⁵
да пошлѣмо нашего посла и по немѣ да ви ѣдамо шнѣ ваше
дивизе · зато много молимо гѣтво ти вѣди ти мѣтъ ѣписати
наамѣ по семѣ листоноши кѣди кѣ бити ваше пришеѣтъ къ сплѣтѣ ·
како да вѣдемо знатѣ сѣ нашѣмѣ посломѣ гѣтвѣ ти приспѣтъ ·
а ерь за маистора кои не чинилъ кѣнтѣшъ вѣнѣводи сан'далю да¹⁰
га пошлѣмо · ми сѣ наше стране много мѣ смо говорили и молили
га да поидѣ гѣтвѣ ти · и на немѣ никако не могосмо нанти · да

ако мѣ господѣствоѣи ѣише листѣѣ за вѣкѣ хокѣ ваше пиѣнине
иматѣ нере наше моленине · а и ми шнади и шѣрѣ хокѣмо сѣ кѣшатѣ
ш немѣ и молиѣ га да поидѣ.¹⁵

† мѣца марта · кѣ · дѣнь ѣ дѣбровникѣ · лѣто · ч · оѣ · ѣ.

Русков концепат. — П. I, 144.

**482. Дубровчани му захваљују што их опоми-
ње да се чувају од Јакобуча, и моле га да
изврши своје обеѣање за Растиѣеву со**

1406, 22 октобра

† Главномѣ и вел'можномѣ гѣнѣ хрвою по мѣти бѣжнѣ хѣрцѣгѣ
сплѣтскомѣ и кнезѣ ѿ долнѣхъ краи ѿ владѣцаго граѣ дѣбровника
кнеза властѣль и ѿ вѣсе шпкине любимо поздравленине пиѣнине гѣтва
ти примисмо ѣ комѣ наамѣ ваша почѣ|тена приѣзѣнѣ писашѣ како⁵
не дошѣ члѣкъ краля владисава ѣ име ѣаковѣчъ кои велико зло
на тоизн странѣ чини · даюкѣ намѣ знанѣ да сѣ ѿ нѣга чѣ-
вамо · и тои разѣбравѣ много гѣтвѣ ти захвалисмо и захвалюемо
а такози ви не право своѣ добре приѣтеле сѣблѣдате · а бѣѣ кѣ
и гѣтвѣти · ерь ми за вашѣ чѣтъ възла смо ради и не поѣедили¹⁰
се · колико за дѣшѣ нашѣ · а сѣди ваша великѣсть зна ерь си намѣ
и нѣколишѣ ѣписалъ да не васѣ гѣнѣ краля владисавѣ на тѣи краи
лѣкто сѣбе шставилъ и вамѣ градове хрѣватѣске шпорѣчилъ · мо-
лимо вѣдитъ мѣтъ заповѣдѣтъ томѣи члѣкъ ѣаковѣчѣ да нашѣмѣ
цѣте не чини и да нѣ не вантѣне · ако ли не вѣде хотѣтъ счлншатѣ ·
молимо вѣдитъ мѣтъ заповѣдѣтъ по вашѣхъ градовѣхъ · и по кра-¹⁵
левѣхъ · кои сѣ по далмацинѣ · подѣ вашѣмѣ послѣхоѣ да га нигдѣ
не приѣсте · а за свѣль растикѣ деветѣ сатѣ спѣдовѣ велѣхъ дѣвѣ-
цѣхъ ваша мѣтъ · зна како сѣе по нашемѣ послѣ по паскою рас-
тикою напорѣчилъ и книгѣ · ѣписалъ вашѣмѣ властникѣ да шправе ·
да ето досѣ не сѣ имѣ шцѣѣ шправиѣ · молимо гѣтвѣти вѣдити²⁰
мѣтъ шправитѣмѣ како си по твои мѣти шѣктѣвалъ.

† мѣца шѣтѣвѣрѣнѣ · кѣ · дѣнь ѣ дѣбровникѣ · лѣто · ч · оѣ · ѣ.

Русков концепат. — П. I, 150.

485. Дубровчани му одговарају да су на ону веру какву су дали Остоји долазили у Дубровник и други владоци, и да они друге вере немају, него ону коју су му послали, а он је вољан сумњати.

1407, 1 (или 30?) априла

† Главнои и велможнои ганс хрвою по мѣти вѣжиши херцегс сплѣтскомс и кнезс долнѣхъ краи ѿ владѣцаго граа дѣбровника кнеза властель и ѿ вѣсе ѿпкине мнолюбиво поздравление · пиѣние гѣтва ти примисмо и разсмѣсмо · а нѣрѣ пиѣт да краљ ѿстои сѣмни и не зпѣа се с наасъ · ѿнѣ колѣнѣ · до насъ мѣ нѣ · на ѿнѣи вѣкрѣ кою мѣ смо дали и записали доходили сѣ с дѣбровникѣ велика гла како ти црѣ стѣпанѣ краљ тврѣтко банѣ стѣпанѣ и многа ина гла братѣи негова · а нѣи вѣкрѣ не имамо · развѣкѣ недне кою мѣ смо дали и записали подѣ печѣтию нашомѣ · а бѣи не вѣ ми смо ради ѿ всаконѣмѣ вашемѣ складѣ и добрѣ сѣ вса · коими чловѣци.

† мѣца априла · а · (или · а · ?) дѣи с дѣбровникѣ лѣкто рожѣства · ч · с · и · з ·

Русков концепат — П. I, 160.

486. Дубровчани му јављају да су примили његово писмо

1407, 2 септембра

† Главнои и велможнои ганс хрвою по мѣти вѣжиши херцегс сплѣтскомс и кнезс долнѣхъ краи ѿ владѣцаго граа дѣбровника кнеза властель и ѿ вѣсе ѿпкине мнолюбиво поздравление · листѣ ваше почтене приѣззи примисмо и разсмѣсмо ѿ чемѣ намѣ зписа · бѣи зна ѿ всакои вашои скрѣи и всаконѣмѣ вашемѣ недрагостѣи наамѣ не недраго · а ѿ всаконѣмѣ вашемѣ добрѣ и цю не вѣамѣ драго вѣли смо како вѣсе ѿ нашемѣ добромѣ и сѣрѣчномѣ приѣ

иателю · а листѣ рѣѣни кои примисмо гѣтвати бѣше писанѣ на навѣрѣи сѣтога лѣвѣнца мѣченика · а ми га прѣсмо на · в · дѣи мѣца сѣктѣмѣвриѣ сега по жованѣ котопанѣ дѣвскомѣ.

10

† мѣца сѣктѣмѣвриѣ · в · дѣи с дѣбровникѣ · лѣкто · ч · с · и · з · лѣкто.

Русков концепат — П. I, 165. (MS. CCXXXVIII по нетачном препису и под г. 1400).

487. Дубровчани му одговарају да се радују што се измирио с краљем Жигмундом, и захваљују му што неће да се више њиховим трговцима чине безакоња на Древима.

1409, 9 фебруара

† Главнои и велможнои ганс хрвою по мѣти и по изволенѣи вѣжиши херцегс сплѣтскомс и кнезс долнѣхъ краи ѿ владѣцаго граа дѣбровника кнеза властель и ѿ вѣсе ѿпкине мнолюбиво и вѣсѣрѣчно поздравление · гѣтва ти милосѣрно и мѣтѣиво пиѣние примисмо и развѣрасмо · с конѣмѣ по твои мѣти наамѣ твоѣмѣ приѣтелѣмѣ даѣшѣ знати ѿ красномѣ и многопочтеномѣ дѣклѣ ко не зчинѣно мѣгю прѣсѣктѣлога гана краља шижѣмѣнда и гѣтвати · ѿ томѣ гла вѣи вѣкѣ несмо много вѣли и радосни · а тои смо ѿ много вѣмена желѣли да видимо и чѣѣмо гла ѿ несеѣ хѣтѣ слава кои не тои добро дѣкло свѣрѣшили а гѣтѣи ти много и много захвалѣємо како ганс и сѣрѣчномѣ приѣтелю на мѣти на почтеномѣ пиѣнию и добромѣ гласѣ · молимо гла вѣи да би тои с добри часѣи и да би ѿнѣ по свои слѣткон мѣти змножили ѿ добра на боли · и ѿцѣ за вѣсѣмѣ инѣмѣ ѿвѣише много и много гѣтѣи ти захвалѣємо нѣрѣ не гѣтво ти вѣсѣмѣ добромѣ ззрокѣ · и по би не вѣсе тои добро дѣкло зчинѣно и свѣрѣшено с нашѣмѣ ганомѣ више писаннѣмѣ прѣсѣктѣлѣмѣ ганомѣ краљѣмѣ шижѣмѣндомѣ · а за наше трѣгоѣце на дѣвѣхъ разсмѣсмо нѣрѣ хотѣнѣи гѣтва ти нѣ да се нимѣ безаконѣи и новѣѣи чине наче да се с добрѣхъ законѣи старѣхъ зздрѣже · тои смо вѣзѣа ѿ гѣтва ти зѣали и захвалѣємо

20

490. Дубровчани му одговарају да не спре-
мају нити ће спремити војску на његов
град Омиш

1415, 25 марта.

† Главномъ и велможномъ ганъ хрвою мѣтню божимъ херцегъ
спѣтскомъ и кнезъ долнѣхъ краи ѿ владѣцаго граа дѣбровѣника
кнеза властель и ѿ вѣсе ѿпкине многосръчно и незабитно съ
любвию поздравленъе · пиѣниѣ вѣ всемъ почтене приѣззи гѣптѣ
ти примисмо 8 неделю прѣдъ въскрѣсенъемъ и разѣмисмо · бѣъ не
вѣкъ много бисмо вѣли разѣмѣвъ ѿ вашеѣ добромъ зравью и сла-
вомъ станью гѣптѣ ти и всакои вашои векини · а ми ваши при-
ѣтели бѣа моле добѣ ѿбѣтѣмо се и цю пише гѣптѣоти споменѣ
старѣ приѣзень и почтенѣ любавъ и добро творенъе ваше стране
к ѣдамъ · гане херцеге томѣи стрѣмимъ · да си билъ по твои
мѣти и неси и битъ кѣшъ възѣа како вѣсе стари и добри приѣ-
тель и красни ѿбѣтѣни · а ми пакѣ съ наше стране великости
гѣптѣ ти и всакомъ иномъ приѣтелю нашеѣмъ всакомъ почтенъемъ
сѣзжѣемъ и добротами цю се не нами могло харни смо били и
незабитни како ѣ възѣа нашѣхъ старѣхъ красни и добри наѣкъ
били · и дрѣго гане херцеге цю пишетъ нѣрь смо или нѣрь кѣмо
ѿпралиаи арьматѣ на вашъ градъ ѿлѣмишъ такои пишетъ да ви
не рѣчно · тѣи тѣо не вашои мѣти тои рекалъ не добѣ рекалъ · та-
кози не намъ видѣтъ ни гѣптѣ ти ни намъ приѣтель не море
битъ · тога бѣъ ѿбѣри да смо неѣднѣ арьматѣ чинили ни чинимъ ·
многъмѣсръчно молимъ гѣптѣ ти вѣдимъ ти припорѣчени ми
и наше работѣ како смо възѣа били и како ѣѣмо да немо и да
кѣмо битъ и бѣъ ви ѣмножи гѣптѣ.

† · кѣ · марта · ѣ · 8 · ѣ · лѣто.

Русков концепат. — П, I, 235.

LXV КРАЉИЦА БОСАНСКА ГРУБА

491. Моли Дубровчане да њену посланику пре-
даду њену залогу

1399, 5 марта.

† Краљевѣства ми многопочтенѣмъ прѣтелемъ кнезъ и кластелемъ
и ѿпѣини граа дѣбровѣника смирено поздравленне властеле наипѣ
бисмо ради ѣвѣти за каше добро здравие и добро станье а ми
хотиниѣмъ божиниѣмъ здраво смо доколи намъ ѣ здраво ганъ
краљ и властеле тако ми ѣ сповѣалъ прѣтовѣстаръ жоре да ѣ
ваша прѣзѣнь ка мѣи тои ѣчинила како да сте ѣвели мое за-
кладе 8 свое рѣке ѿ налѣшка на томъ захваламо како власте-
лемъ и всесръчениѣмъ прѣтелемъ ере сте ѣчинили добѣ како ѣ
вамъ тѣѣи вѣлѣсти свое плѣмѣцине и ѿвѣта конѣмъ сте се ѿвѣтомъ
ѿвѣтовали момъ ганъ краљ и мени и ѿце се ѣ ѣздамъ 8 вашѣ
прѣзѣнь да ѣете чинити добѣ и 8 всеѣмъ к намъ како и чините
властеле бѣъ ви чимъ самъ годи била дѣжна налѣшкѣ все мѣ
самъ платила жѣтѣми дѣкати а ѿно кнезъ юран радѣвоевиѣ кон мѣ
ѣ дѣкати далъ и вѣрѣалъ и-свое рѣке а ѿнѣ вамъ неѣе инако рѣѣи тѣма
властеле ѿто послахъ мога сѣзѣгъ петѣна к вашои прѣзѣи моѣ васъ
како всесръчениѣ прѣтеле ѣдаѣте ми тѣи мое закладе по петѣни ка
минѣ · писано мѣсеца марѣта на ѣ дѣнь по лити ганъ · ѣ · ѣ · ѣ · ѣ · литѣ
кралицѣ груба

Споѣа: † Краљевѣства ми многопочтениѣмъ прѣтелемъ кнезъ
властелемъ ѿпѣини граа дѣбровѣника

Оригинал у кѣ. Div. Сапс. 1396—1399. — П, II, 60.

492. Дубровчани јој одговарају да јој шаљу
њене ствари које су биле у залози код
Наљешка Јуршиѣа, и моле да му се још
доплати остатак дуговања

1399, 18 марта

† Прѣсѣктѣлон и прѣвисокон гѣпѣи кѣѣ груби по мѣти вѣжѣни кра-
лицѣ босанскои и к томъ ѿ владѣцаго дѣбровѣчкога кнеза и ѿ вѣсе

ѡп'кине въ всеѣ смеѣно поклоуение · примисмо листъ ваше мѣти
по вашеѣ саззи петѣриѣ ꙗкоже листъ наамъ ваша мѣти писа
да ви пошлемо по рѣчиномъ петѣриѣ залоге конто сѣ стало ꙗкоже на
шон комори конто смо вили ꙗзели ѡ налѣшка юрѣшика · вѣ пан
тицъ сребрѣнѣхъ и поясъ сребрѣнъ позлаченъ с обѣма чел'ма и
два десети и двѣ чѣшници по немъ · да ти ꙗзна величество како
наамъ ꙗписасте ето дасмо рѣчиномъ петѣриѣ више писание залоге
да ꙗе вашон мѣти донесъ · а съди рѣчи ми смо ꙗчинѣ всакъ вашъ
заповѣдь цю ꙗе ваша мѣти хотѣла и писала тебѣ смо ꙗзели ѡ
налѣшка тен залоге али налѣшко прави цю мѣти ꙗе била ваша
мѣти наръчила на прѣвѣстниара и на тринка да мѣти плати нѣщо
мѣти сѣ плати а нѣщо мѣти нѣк доплакено · и зато молимо бѣди
мѣти видѣтъ цю мѣти ꙗе недоплакено тебѣ ваша мѣти бѣди рѣчи
мѣти доплатити и бѣти с тобою

ad XVIII marzo 1399.

Русков концепат. — П. I, 33.

LXVI ВЛАСТЕЛА И КМЕТИЦИ ТРЕБИЊСКИ И КОНАВАОСКИ

493. Дубровчани им одговарају да неће при
мити Радоњу, и да су послали заповест
да изађе из њихова владања

1399, 5 априла

† ѡ владѣцаго дѣровчкога кнеза и ѡ все ѡп'кине властеле и
кметике трибѣнѣцѣмъ и конавалѣцѣмъ любовно поздравле
ние · раздѣксмо цю наамъ ꙗписасте за радоню да ето ви ѡвѣсти
смо и ѡвакои на прѣчь ѡговорисмо нѣкъ радоню некемо никако при
мити ꙗе нашъ градъ ни ꙗе наше владине некемо да стон · нѣ паче смо
послали заповѣдане да погнѣ изъ владине нашега · и бѣти с вама

ad V aprile 1399.

Русков концепат. — П. I, 36.

LXVII Г-БА ВИТАЧА

494. Дубровчани јој јављају да ће јој одго
ворити на писмо кад се скупи властела,
која је сад по селима и по отоцима.

1399, 16 септембра

† Ђъ всеѣ почтенон гѣгѣ витачи ѡ владѣцаго граѣ дѣровника
кнеза и ѡ все ѡп'кине многопочтено поздравление · листъ ваше
мѣти примисмо по вашемъ саззѣ по браганъ и цю наамъ гоꙗри
ѡ васъ ѡ всемъ раздѣксмо · а за цю наамъ ꙗписа гѣгѣ съди · се
ꙗе ето пригодило нѣкъ цю годе ꙗе властель ꙗесѣ на дворѣ изъ граѣ по
виноградѣ скоуниѣ лѣтине по ѡтоцѣхъ и доргонде тебѣ затози
не могосмо ꙗе скѣпити да ѡгоꙗримо твои мѣти · зато молимо
немои ни зазѣти · прости наамъ за съде · да комъ се скѣпе хокнемо
за този видѣтъ тебѣ вашон мѣти ѡписати

ad XVI settembre 1399.

Русков концепат. — П. I, 44.

LXVIII ЖУПАН ОЗРЕН

495. Дубровчани захваљују њему и кнезу
Павлу на вести да им долази Турчин.

1399, 3 октобра

† ѡ владѣцаго граѣ дѣровника кнеза и ѡ все ѡп'кине жѣпанъ ·
ѡзѣриѣ како любовниѣ приѣтелию сръчно поздравление · писание
твоѣ любовѣ примисмо и раздѣксмо цю наамъ ꙗписа за тѣрка кон
к наамъ граѣ · за то ми захваљуемо гѣгѣ кнезѣ павлѣ како сръчно
номъ и старомъ добромъ приѣтелию а и тебѣ како драгъ приѣ
телию кон сте наамъ дали видѣтъ · а ваша любовъ море знати нѣкъ
ꙗе дѣровникъ словѣно мѣсто море всакъ ꙗе немъ доки · дошѣ
ѡни ми кемо чѣсти ниѣ рѣчи · и ѡгоꙗрити цю вѣде с приѣлѣ

ad III octobro 1399

Русков концепат. — П. I, 45.

LXIX ПРОТОВИСТИЈАР ДОМ ЈОВАН.

496. Дубровчани га моле да рече добру реч за њих кнезу Стефану кад дође к њему њихово писмо којим се правдају да су му одговорили о зајму, те да се на њих тога ради не срди.

1400, 9 априла

† ѿ владѣшаго граа дѣровника кнеза властель и ѿ все ѿп'кине
въ всеѣ сръачномѣ намѣ приателю протвистијарѣ домѣ јованѣ
многѣ любовно поздравленіе · почтено твоѣ пиѣниѣ примисмо и ра-
зѣлѣсмо цю намѣ твоѣа любовѣ ѣписа нрѣ се господарѣ сръди
нрѣ мѣ нѣсмо ѿписали цю намѣ ѣписа ѿ заимѣ · за то твоѣи
любови ѿписѣсмо бѣѣ вѣк и прѣчиста нашѣ ѿбичаи нѣ ѿписать
възда всакомѣ, а нека ли племенитѣ ганѣ · ми ѿписасмо тѣдѣи ѿ
томѣ нѣ како се господарѣ ѿпращаше кѣ папѣзитѣ нѣда си мѣ пиѣ-
ниѣ не би дано · а гѣгѣа кнегинѣа намѣ ѿнѣди ѿписа по нѣ мѣти
нрѣ не примила тѣи кнѣге · и сѣде ми нѣи пиѣсмо и нѣе мѣтиѣ
свѣдочимо се како смо ѿписали · а ми тѣбѣ захвалюѣмо како
любимѣ и въ всеѣ сръачномѣ приателю коѣ бринѣшѣ за всакоѣ
нашѣ дългѣ богѣме насѣ твоѣѣ добротомѣ ѣ векѣа добра дѣла кѣ
тѣбѣ завѣзѣнѣшѣ а тако ти не и право за насѣ нрѣ ти вѣшѣ цю
ѣсмо могли за твоѣю чѣѣтѣ не ѣдѣимо се · да ето пиѣсмо ганѣ
кнезѣ стефанѣ молимоѣе вѣди тѣзи кѣди листѣе прѣдаде тѣѣ ѿнѣи
добрѣ рѣчѣ како те не болѣе бѣѣ наставилѣ рѣци за виѣе пиѣнно и
за все цю ти се вѣде свѣдѣтѣ · а твоѣа любовѣ могла не чѣсти
како је бѣѣ по всеѣ свѣктѣ послалѣ свою расрѣдѣ и помираѣе людѣ-
ство и ѿ тѣи расрѣде допѣстилѣ је на наше мѣсто и помираѣе
ѿ кѣге нѣ ихѣ ѣмира по малѣ ѣздамо на доброга бѣа да се сми-
лѣе на насѣ и ѣскоѣ ѿврати ѿви гнѣвѣ ѿ насѣ и за тѣи
ѣзрокѣ ѿ морѣе развѣгли се сѣ властѣе да коѣи бѣѣ допѣсти
и скѣпимо се ѣоѣемо гѣгѣи кнегиѣи и кнезѣе наше после послати како
смо ѣотѣкли да пошлѣемо славно и ѣ всеѣ почѣтено како и сѣпо-

чѣвшомѣ кнезѣ и по нѣх ѣоѣемо гѣтѣѣ мѣ за нѣе работѣ коѣи ни
је ѣписалѣ ѿгоѣриѣ а и гѣгѣи кнегиѣи пиѣсмо ѿ томѣ ѿ всеѣмѣ.

ad VIII aprile 1400

Русков концепат. — П. I, 55.

LXX КНЕЗ РАУП.

497. Дубровчани му захваљују што се заузи-
мао за њих да се со у Суторини не про-
даје и моле га да на томе и даље настоји.

1403, 27 јануара

† ѿ владѣшаго граа дѣровника кнеза властель и ѿ все ѿп'кине
въ всеѣ многѣлюбимомѣ намѣ приателю почтеномѣ кнезѣ радѣи
многосръачно поздравленіе · почтена твоѣа любовѣ да зна говориѣи
намѣ наши властѣе ѣакѣта и палко гѣндѣлиѣ ѿ твоѣе стране рѣчи
коѣи намѣ си порѣчилѣ по дабиживѣ латиниѣѣ за листѣ словоѣни
ѿ ѿнѣѣхѣ голѣиѣа а и прѣво тога били сѣ писали намѣ наши послѣи
а и сѣде дошѣа на рѣчѣ повидѣли како си ш нѣи бесѣдилѣ за
тѣи листѣ и врѣхѣ ѿнѣи работѣ како сѣ храниѣи мѣтѣ ѿ краѣи
испросѣа да сѣѣѣ продаю ѣ сѣторѣи и како по твоѣи любѣѣѣ ѣ
всакоѣѣ дѣѣлѣѣ добѣрѣ и почтено неси стоѣлѣ за наше мѣсто и нѣх
полюбилѣ и милостѣиво примилѣ много на всеѣмѣ захвалюѣмо ти
како любимѣ и сръачнѣ приателю коѣа те имамѣ и цѣно не твоѣа
любовѣѣ ш нѣи бесѣдила да пошлѣемо нѣднога властѣлиѣна ѿ трѣ-
гоѣѣѣ да с тоѣомѣ поѣне за тѣи работѣ гоѣриѣ ганѣ воѣводи нашѣ
почтѣни приателю за тѣи работѣ ѿ тѣеѣ ѣпѣѣмо се и дѣѣѣѣ крѣѣѣ
ако би векѣа тоѣи въсе на тѣеѣ и на твоѣе почтено ѣпѣѣѣѣ ѿста-
ѣѣмо да ѿправѣиѣи и много те молимо како те не болѣе бѣѣ наѣѣчилѣ
говѣри ганѣ воѣводи хрѣѣѣѣѣ да гѣпѣѣѣ мѣ чинѣи ѣчинѣиѣ намѣ ѿ
капѣѣѣѣѣ ѿнѣѣхѣ голѣиѣа листѣ словоѣни да га имамѣ · и ѿѣѣѣ молимо
те говѣри ганѣ воѣводи да гѣпѣѣѣ мѣ како га не болѣе бѣѣ наставилѣ
говѣри ганѣ краѣю да на сѣторѣи не да сѣѣѣѣ продаѣѣѣи нрѣ да

вѣшъ нашъ почтени приателю ѿ вѣка ѿнѣдѣ иѣ било мѣсто
солн продаванья пааче имамо записе и повеле ѿ господа сръбске и
босаньске и ѿ сѣопочивнаго краля тврѣтка · да се ѿнѣдѣ не море
сѡакъ продавати и по томъ потвѣрѣнии ти записи и повеле сѣо-
почившѣмъ краљѣмъ дакиномъ и сѣде вѣдѣшѣмъ пѣвнскѣмъ гномъ
краљѣмъ ѡстоѡмъ и вѣсѣмъ велможамъ рѣсага босаньскога а навла-
стито гномъ воеводомъ хрѣвенъ потвѣрѣнии и ѡстановикени рѣчи
записи и подъ печатню краљевѣства печакіени · како те је болю вѣ
наѡчилъ ѡспомени воеводи да говори гомъ краљу и да ѡегова мѣтѣ
стон да се ѿнѣдѣ сѡакъ не продаѣ.

† 8 дѣбровникъ мѣца јунаѣ · кѣ · дѣнь т.° сссс ііј.

Русков концепат. — П. I, 80.

**498. Дубровчани му пишу да се радују што је
постао кнез у Сплиту и надају се да ће
им бити пријатељ као и на ранијем месту**

1405, 26 марта

† ѿ владѣца граа дѣбровника кнеза властель и ѿ все ѡпкине
почтеномъ кнезъ раѡмъ многолюбимо поздравленіе · чѣли смо јеръ
си намъ 8 сѣсѣдѣствѣ кнезъ 8 сплѣти и томъ би смо много вѣли
јеръ вѣ зна всакомъ вашемъ вѣкисмъ и почтенію ради смо јеръ
ѡнамо гдено си билъ прѣко билъ си нашъ сръачни приателъ и
наше сѣблудаль · а право ти је јеръ си нашъ почтени дѣбровчанинъ
а имамо те за сръачна приателъ и брат · и дамо ти видѣтъ јеръ
ѡвамо приходше гости людие и повѣдали ни сѣ минѣюки по
морѣ доходили сѣ на ниѣ плави сплѣккани питаюки је ли тко тѣзи
8 вашѣхъ плавиѣ дѣбровчанинъ или ниѣ иманіе · а намъ је чѣдно
видѣтъ да би нашѣмъ иѣкѣ шкодѣ ѡчинилъ ѡни ки сѣ подъ кашѡмъ
заповѣдню · јеръ сѣ сплѣккани доходиѣ и могѣ доходити и походит
сѡвоано какопо и дрѣзи вси херцегови и иѣдне иѣ скрѣви не би смо
дали ѡчинитъ и зато молимо те даи тѣки рѣдѣ какопо си и ѡнамо
давалъ гдено си прѣко билъ да залъ чѡѣкѣ ѡвласти не има

зла чѡѣка ѡмѣшъ пѣдѣсати како да ти је сѡвно пѣдѣ людми
а почтено при твојемъ гомъ

† мѣца марта · кѣ · дѣнь · ѣ · ѡ · ѣ · лѣто.

Русков концепат. — П. I, 110.

LXXI KNEZ MIRKO.

**499. Дубровчани му обећавају да ће се заузети
код цара цариградскога да му се син и
други Бошњани врате кући.**

1403, 16 марта.

† Ђъ всемъ многопочтеномъ намъ приателю кнезъ миркѣ ѿ вла-
дѣца граа дѣбровника кнеза властель и ѿ все ѡпкине много-
любимо поздравленіе · листъ почтене твоје любве примисмо и
разѡмѣсмо и то вѣ ѣданъ зна јеръ би смо волѣли да си наамъ
ѡ иѣкојемъ вашемъ добрѣ и вѣлию писалъ неѣ ѡ тоизи печали 5
за твога сина а нашега приателъ јеръ си ти по твојемъ любвѣ
билъ и јеси наамъ добри приателъ и почтени и ѿ вѣкѣ неѣ пи-
шешъ а тои смо по твојѣ добрѣхъ дѣлѣхъ видѣли тога цѣкѣ
за вашегъ сина и за ѡне бошњане хѡкѣмо печалитъ сръачно · јеръ
ѡ сѣхъ днѣхъ чекамо цѣра цѣроградскога изъ вѣтѣѣ да мине 8 10
цѣнградъ з голнами и хѡкѣ се свратитъ к наамъ и тѣзи хѡкѣмо
настојать и радити при гомъ цѣрѣ и молиѣ колико вѣдемо моки
да комъ вѣде 8 цѣнградъ ѡегова мѣтѣ да чини поискать за тѣи
властеле и ѡвнше хѡкѣмо послати ш нимъ нашега чѡѣка кон
кѣ вѣзѣа при цѣрѣ стојать да мѣ ѡспомѣнѣ за ѡвози · јеръ вѣ 15
вѣ ради смо и хотни вашѡи любвѣ ѡгодитъ и поискати за ниѣ
вѣкѣ неѣ да би нааши · а вѣ зна много ти се ѡвѣлисмо кѣде
чѣсмо да ви је рѣчно да сѣ видѣни живи и ѡ ниѣ животѣ вѣа
много вѣгодарисмо · и ѡо вѣдемо за този чѣсти хѡкѣмо вашѡи
любвѣ ѡписать.

20

· кѣ · дѣнь мѣца марта 8 дѣбровникъ т.° сссс ііј

Русков концепат. — П. I, 82.

ПОВЕЉЕ И ПИСМА

LXXII КНЕЗ ВУКАШИН И ВОЈВОДА ВУКМИР

500. Дубровчани им обећају да ће се заузети
код цара цариградскога за њихова два
братучеда да се врате кући

1403, 16 марта.

† Ње все^м многопочтеном^с кнез^с вѣлкашин^с и воєводи вѣлкми^р ѿ
владѣшаго гра^а дѣбровника кнеза вѣстель и ѿ все^м оп'кине мно-
голюбимо поздравленне · почтено писанне ваше любве примисмо
и що намъ мѣдро и почтено вашъ слѣга драгѣ говори ѿ все^м
разумѣсмо · а ерѣ що пише^т наши почтени приѣтелине да тко
годѣ ѿ нашѣхъ к вамъ приклони се да ихъ съблюдете и ѿба-
рѣте наши почтени приѣтельне чѣли смо ѿ нашихъ поклонсаревъ и
ѿ трѣгобѣцъ и ѿ всакога кон се не тѣи намѣриль велик^с вашъ
добротѣ и любавъ кою показѣте бѣ въ не плати а и ми цо
моремо за васъ и за вашѣхъ бѣ въ ѣ ничемъ се не щедимо¹⁰
како за наше сръачне приѣтелине · а ерѣ цо ни ваша любавъ пише
да ви не допала неволѣ ерѣ сѣ вамъ погинула · ѿ · братѣчеда на
косовѣ полю а чѣте ихъ живе ѣ цѣригради молеки наасъ да за тои
настоимо и развѣкмо на то^м вашои любве ѿписѣсмо · бѣ въ ѿ
ваше скрѣби и неволѣ наамъ не жалѣ и недраго · да кѣде чѣнемо¹⁵
да сѣ живи хвалимо бѣа на нихъ животѣ · и немо много весели · за
този хокѣмо многосръачно настоѣтъ како за наше сръачне при-
ѣтелине ерѣ ѿ сѣхъ днеѣ чекамо цѣа цѣриградскога изъ внѣтъ^к да
мине ѣ цѣриградѣ з голитам и хокѣ се свратитъ к наамъ · и тѣзи
хокѣмо настоѣтъ и радитъ при ганѣ цѣрѣ и молити га колико²⁰
вѣдемо моки да комъ вѣде ѣ цѣриградѣ негова мѣтъ да чини
поискатъ за теи вѣстель и ѿвнше хокѣмо ш нимъ послати на-
шега члоѣка кон кѣ вѣзѣа при цѣрѣ стоѣтъ да мѣ споминѣ за
ѿвози ерѣ бѣ въ ради смо и хотни вашои любвѣ ѣгодити и
поискати за нихъ веке неѣ да би нааши · и цо вѣдемо чѣти за²⁵
този хокѣмо вашои любвѣ ѣписатъ.

† · ѿ · мѣца мар'та ѣ дѣбровникѣ т есе еіј.

Русков концепат. — П. I, 83.

501. Дубровчани им одговарају да ће пустити
једног лекара на два месеца с платом,
а они даље нека се к њима обрате за
остале погодбе.

1413, 1 фебруара.

† Главном^с и велможном^с ганѣ кнезѣ вѣлкашинѣ и воєводи вѣлк-
ми^р ѿ владѣшаго гра^а дѣбровника кнеза вѣстель и ѿ все^м оп'кине
многолюбимо поздравленне · писанне ваше почтене при-
ѣзни примивъ разумѣсмо цо намъ пише^т за лѣкаре за барѣтела
или ѣкома да еднога ѿ нихъ пѣстимо донти до васъ и ако кон
поге тамо · да мѣ се ѿвамо плата не крати цо ѿ насъ има за
ѿнолико вѣмене колико би тамо стоѣлъ · наши почтени приѣ-
тельне бѣ въ ерѣ висмо за васъ ради ѣчинитъ испѣнитъ всакѣ ра-
ботѣ · колико за ине сръачне приѣтелине кон имамо · тѣи прошню
вашѣ испѣнисмо на вашѣ волю пѣстисмо еднога ѿ нихъ кон¹⁰
вѣде хтѣтъ понти · за два мѣца · и за таи два мѣца цо вѣде
стоѣтъ тамо да мѣ се ѿвамо плата не крати · тои цо се не
наамъ могло ѣчинили смо · а веке ни ми волни неѣсмо ерѣ стон
с нами на ѣвѣтъ да ихъ неѣсмо волни послатъ ванѣ гра^а ниѣдѣрь
на враченне · море гѣтво ви писатъ ѿвамо комѣгодѣ вашѣхъ при-¹⁵
ѣтель да говоре ш ним и да се ѣцѣни.

† мѣца фѣрва^а · ѿ · днѣ лѣкто · ѿ · и · ѿ · лѣкто

Русков концепат. — П. I, 213.

502. Дубровчани захваљују кнезу Вукашину
што је рад бити њихов пријатељ.

(1415), 24 фебруара.

† ѿ владѣшаго гра^а дѣбровника кнеза вѣстель и ѿ все^м оп'кине
почтеном^с кнезѣ вѣлкашинѣ поздравленне · почтено твое пиѣнне
примисмо и разумѣсмо цо намъ по твои любвѣ пишешъ ерѣ
си радѣ битъ нашѣ сръачни приѣтель и дворанинѣ ѣ гана краѣ
и вѣзѣ · много ти захваљуемо како любимо приѣтели а томи⁵
смо становитъ и тои хокѣмо вашои всакои почтенои приѣзни како

ѿ пријатеља срѣчна кога те имамо и с наше стране к вамъ
ради смо всакъ почтенъ пријазень и любавъ

† ·КД· фєрваѣ

Русков концепат. — П. I, 231.

503. Дубровчани захваљују војводи Вукмиру што се за њих заузимао код краља

(1421) 27 августа

† Главномъ и велможномъ ганъ воєводи вѣкмиру ѿ владѣца
граа дѣбровника кнеза властель и ѿ все ѿпкине многолюбиво
поздравленъ гѣтво да ви зна пише наамъ ѿ тѣда нашъ вла-
стелинъ и покланяръ кнезь никѣлинъ гѣндѣликъ гѣтва ви великъ
нескромнъ любавъ и срѣчанство које по вашој мѣти имате к
наамъ своимъ пријатељемъ и како сте се потрѣдили и стали при
ганъ краљу и всемъ рѣсакъ за ѿправе наше много хвале се и тои
размѣвъ не ви наамъ изново нѣ по вашој мѣти несть наамъ
възда било · и зато много смѣрно и милостиво великости гѣтва
ви захвалисмо и захвалисмо како ганъ и срѣчною пријатељу · а
дѣбровникъ таковѣмъ довѣрѣ пријатељемъ смѣвалъ не почтеномъ
любвомъ и чѣстью плакати и харанъ бити · а и гѣтвѣ ви хокнѣ
нѣ не достоинно · и бѣ ви множи гѣтва

† ·КЗ· августѣ.

Русков концепат. — П. I, 275.

LXXIII МЕТЕЛИНСКИ

504. Дубровчани га моле да извести њихова чо- века кога шаљу у Цариград ако што зна о властеличиѣма који су били заробљени па утекли од Турака ту у Цариград.

(1403), 17 априла

† Бъ всемъ многопочтеномъ а наамъ срѣчною пријатељу ганъ
метелинскомъ ѿ владѣца граа дѣбровника кнеза властель и ѿ

все ѿпкине многолюбиво поздравленъ · въ всемъ почтена твоја
любавъ да зна писали сѣ и послали к наамъ граа босанска и граа
срѣбска наши почтени сѣсѣдинъ и пријатељинъ а говоре нѣ сѣ
ѣтекли не тѣракъ ниѣ властелинѣ кои сѣ били ѣхвакени ѿ тѣрѣ и
да сѣ дошли ѣ ваше владанъ молеки насъ да пошлемо да за
този размѣмо и ете посламо нашега чловека фѣранка вициѣно-
викъ за този и много молимо гѣтво ти ако сте ѿо размѣ-
дѣли ѿ комъ годѣ властелинъ или срѣбскою или босанскомъ
ѣднѣ мѣтъ ѣвѣжѣвати рѣнога нашега чловека тко сѣ на име и
ѣ комъ мѣстѣ да нашъ чловекъ погнѣ до ниѣ нѣрѣ ѿо бисмо могли
за ниѣ ѿслободити и извѣстити ради бисмо.

ѣ дѣбровникъ мѣца априла ѣї дѣнѣ

Русков концепат. — П. I, 85.

LXXIV ВОЈВОДА ТУРАТЪ И ЉЕШ ТУРАШЕВИЋИ.

505. Дубровчани им јављају да ће послати бродове да превезу војску на Сандаљеву земљу који им је заједнички непријатељ.

(1403), 21 августа.

† Бъ всемъ многосрѣчнѣ наамъ пријатељемъ почтеномъ воєводи
гюѣгю и лѣшъ гюрашевникъ ѿ владѣца граа дѣбровника кнеза
властель и ѿ все ѿпкине многолюбиво поздравленъ почтена
ваша любавъ да зна догнѣ к наамъ нашъ властелинъ никола
пѣцнѣ кога вѣсмо дослали до ваше любве и принесе наамъ листъ
ѿ васъ ѣ комъ размѣсмо како ваша любавъ на всемъ ѿблужен и
пѣста сѣпротѣвъ вашѣмъ и нашѣмъ непријатељемъ како не нашъ
рѣни властелинъ с вами по листѣ бесѣдилъ · и зато да зна ваша
любавъ нѣрѣ и ми на всемъ пристаемо и на томъ стоимо како
смо рекли и хокнѣмо дати бродѣ или на ѿшлемъ или гдѣ ви
рѣте за колико вонске потрѣбнѣ да пѣбродѣ се на санѣдалевѣ
земљу ки јеѣ вашъ и нашъ непријатељ и молимо ви много-
срѣчно пошлите ни ѿговѣрѣ по вашемъ чловеку да ми ѿвамо на-

правимо и приготви́мо бродове и ино цю потрѣбѣ а ѡ гласѣхъ
хочѣ вамъ никола пѣциѣ писати

8 дѣбровникѣ мѣца а҃вг҃ста ꙗ҃ко дѣнь

Русков концепат. — П. I, 88.

506. Шаљу посланика с усменим порукама.

(1435, 18 октобра)

† племенитомѣ и мѣдромѣ и с всемъ повенномѣ (!) господинѣ
кнезѣ и сѣднѣмъ и властеломъ владѣщѣа града дѣбровника · ѡдѣ
гюрга и ѡдѣ леша милостиво поклоненне · властела то тамо поснѣ
ламо властелина нашего киѣта цю ви говори верѣте га с истинѣ
наше сѣ речи

ми смо приправни вазда за нашѣ часть

Споља: племенитомѣ и мѣдромѣ и с всемъ почтенѡмъ господинѣ
кнезѣ и сѣднѣмъ и властеломъ владѣщѣа града дѣбровника.

1435 adi 18 otubrio dela zrnovievich

На хартији с нечитким печатом. — Срђ 1906. 56 (нисам видео)

LXXV ГРУБАЧ ДАПЧИЋ ЉУШТИЧАНИН.

507. Уговор између Дубровчана и њега о најму педесет војника из Горе Љуштичке.

1403, 15 новембра

† ѡ капетановѣ бѣш любимаго граа дѣбровника ѡ marina бѣникѣ
и ѡ пакете гѣндѣликѣ да не вѣ свидѣниѣ властѣлоу и всѣмъ
добѣмъ мѣжемъ изъ горе люшичке како приде к намъ с дѣбров-
никѣ грѣбачѣ дабѣчиѣ люшичанинѣ и сговори ѡвакоу с нами и
стверди · да доведе ѡ тѣде ѡ васѣ петѣ десетѣ добѣхъ юнака
ѡдѣвѣнихъ ѡрѣжѣмъ ѣдни с лѣцѣми и стрѣлами · а дрѣзи сѣ мѣи
и сѣ цити · и да доиде ш ними с дѣбровникѣ на слѣжѣвѣ дѣ-
бровчѣ · а ми ѡбѣтѣмо и ѡвакоу смо сѣцѣнили · да дамо всѣ

комѣ ѡ рѣчѣниѣ юнаковѣ на мѣцѣ · ѣ · перѣпѣ динаѣ дѣбровчѣцѣхъ · а
ѡни да сѣ длѣжни ѡнѣвати за дѣбровникѣ вѣзѣ кѣде не пошлѣмо 10
с нашѣми юнаци и безѣ нашѣхъ юнаковѣ с дне с ноци ли вѣзѣ
комѣ ихъ пошлѣмо да имаю понти · и цю годѣ би бѣ далѣ тѣ
довѣдѣ да комѣнѣ даде ѡ плѣна петомѣкрыѣ · а ѡстало нимѣ по
разлогѣ и ако би кога члоѣка сѣхватиѣ ѡ нашѣхъ неприѣтѣль
ѡбѣтѣмо дати за всакога · ѣ · перѣпѣ динаѣ · и толикогѣ ако кога 15
сѣвию ѡнѣдѣ на томѣ мѣсти такожѣ ѡбѣтѣмо дати за всакѣ
главѣ · ѣ · перѣпѣ и к томѣ ако би се комѣ конѣ ѡрѣжѣне разѣбило
или сѣломило · ѡбѣтѣмо ѡ насѣ помощи направити и томѣ
ѡбѣтѣмо стрѣлами помагати ви · и ѡ ѣ часа бѣ сѣклони ако
конѣ ѡ рѣчѣниѣ юнака бѣде ранѣнѣ ѡбѣцавамо дати лѣкара и 20
лѣкариѣ да се лѣчи и ѡноу вѣрѣме цю бѣде лежати да се плакѣ
како и читавѣ · и ако кога сѣхвате ѡ рѣчѣниѣ ѡбѣтѣмо дати за
нѣга замѣнѣ члоѣка цю ѣ пѣрма нѣмѣ нѣгова прилика ѡ сѣжанѣ
конѣ сѣзимамо · писа се с дѣбровникѣ мѣца ноѣмѣбра · ѣ · дѣнь лѣта
рожѣства хрѣтѣа тисѣчно и четѣрѣ ста и третѣне лѣто. 25

Русков концепат (или препис?). — П. I, 86.

LXXVI Г-БА ВУЧИЦА И ДЕЦА ЈОЈ ВУК И БРАНИВОЈ.

508. Дубровчани јој издају слободни лист да може с децом слободно доћи у Дубровник

1404, 1 марта

† ѡ владѣщѣаго граа дѣбровника кнеза властѣль и ѡ все ѡпкѣне
да не вѣ свидѣниѣ всакомѣ комѣ се поѣка како с вѣрѣме кѣдено
имасмо разѣмирѣне з вѣсномѣ досла к намѣ вѣсепочтена и славна
гѣгѣа вѣлчица и нѣ дѣца вѣлѣкѣ и браникои просѣ да могѣ донти
словоѣно с дѣбровникѣ · и зато ѡвѣмъ нашѣмъ запиѣниѣ дамо 5
ви знати нѣрѣ сѣчинисмо мѣлѣ рѣчѣниѣмъ да си не вола гѣгѣа
вѣлчица и нѣ сѣнове и нѣхъ людинѣ и иманѣне ако имѣ бѣде кога
невола вола сѣилѣ да си могѣ донти с дѣбровникѣ словоѣно и стоѣти
и пакѣ сѣ всѣмъ да си сѣ волни ѡпетѣ понти безѣ забавѣ · писа

се сина мѣтъ въ лѣто рожѣства хрѣва тисѣцно и четиѣ ста и 10
четвѣрто лѣто мѣца марта .ѣ. дѣнь 8 дѣровникѣ

Русков концепат. — П. I, 92.

LXXVII ХРС УТЈЕШЕНОВИЋ

509. Дубровчани га примају за грађанина

1404, 23 марта

† ѿ владѣщаго граа дѣровника и ѿ капетановѣ хрѣсѣ стѣшено-
внику .ето да не 8 знаниѣ всакомѣ како рѣни хрѣсѣ досла к намѣ
а говоре и шѣтѣне да бѣде дѣровникѣ вѣранѣ и да мѣ почтено
песлѣжи и да тѣра кога дѣровникѣ тѣра .и зато ѿ данасѣ
напѣда примисмо за нашега грађанина хрѣса и да си не волѣниѣ 5
и слободѣи 8 всако вѣме донти 8 дѣровникѣ съ женомѣ и съ
дѣцомѣ и с иманѣи стоѣти колико имѣ бѣде люпоко и пакѣ съ
всѣмѣ шпетѣ понти бѣ-забавѣ .лѣта рожѣства хрѣва тисѣцно и
четири ста и четвѣрто лѣто мѣца марта .ѣѣ. дѣнь и законномѣ 10
нашомѣ печатѣиу печатисмо.

Русков концепат. — П. I, 95.

LXXVIII Г-ЋА ВУКАВА

510. Дубровчани јој одговарају да јој шаљу тражену свиту.

1404, 13 јуна

† ѿ владѣщаго граа дѣровника кнеза властѣль и ѿ все шпкине
гѣги вѣкѣви почтено поздравлѣниѣ .лист твои примисмо по ва-
шемѣ слѣзи по властѣи и разѣмѣсмо цю пишѣт да ви пошлѣмо
по немѣ свитѣ вашѣ коѣ не вита ѣзѣта петисалику и ето ю по
рѣномѣ посласмо.

.ѣѣ. дѣнь мѣца июня м^о сссс^о иііј

Русков концепат. — П. I, 100.

511. Дубровчани јој дају веру да може доћи у Дубровник.

1405. 14 априла

† ѿ владѣщаго граа дѣровника кнеза властѣль и ѿ все шпкине
почтенои гѣги вѣкѣви многопочтено поздравлѣниѣ .лист вашѣ
примисмо и разѣмѣсмо .а нрѣ пишѣт да ви не неволѣа допала и
зато молекѣ наасѣ да бисмо ви дали мѣтъ да си морѣт донти
слобоѣно пѣстѣти 8 дѣровникѣ и зато ви ѿписѣмо .на никѣга 5
гледѣни ѿлагѣни разѣмѣ на наше члѣѣство и како наамѣ пѣстон
ѣчинитѣ .да вѣшѣ ето ви даровасмо мѣтъ и вѣрѣ нашѣ да си
можѣ донти 8 дѣровникѣ слобѣно с колиѣѣмѣ ви драго и
стоѣвѣ колико ви бѣде люпоко слобѣно съ всѣмѣ шпетѣ понти
бѣ-забавѣ .и бѣѣ с вама. 10

† .ѣѣ. дѣнь априла .ѣ.ѣѣ. лѣто

Русков концепат. П. I, 113.

512. Дубровчани јој одговарају да може сло- бодно доћи у Дубровник, и желе да јој то не буде потребно.

1407, 8. новембра

† ѿ владѣщаго граа дѣровника кнеза властѣль и ѿ все шпкине
почтенои гѣги вѣкѣви почтено поздравлѣниѣ .разѣмѣсмо цю намѣ
ѣписа ако ви ви коѣ неволѣа дошла да ви дамо вѣрѣ да си
морѣте пѣстѣти 8 дѣровникѣ просѣ ѿ наасѣ да ви за то листѣ
ѣпршѣмо .и на то ви почтенои приѣзинѣ ѿписѣмо .морѣте прити 5
вѣзѣа на шонѣзи слобѣѣринѣи и вѣри на коѣи сѣ вѣзѣа пѣ рѣти
и по рѣти гѣа бѣсанѣска и владѣкѣ прихѣдѣлѣ 8 дѣровникѣ и сло-
бодно стоѣтѣ и пакѣ слобѣно съ всѣмѣ шпетѣ понти кѣди ви бѣде
люпоко .а бѣѣ вѣ ради бисмо да ви вама тоѣ не потѣбѣвало нѣ да
вистѣ стоѣли 8 вашемѣ славно и почтено како вистѣ самѣ хотѣли. 10

† мѣца новѣбрѣа .ѣ. дѣнь 8 дѣровникѣ лѣто .ѣ.8. и .ѣ. лѣто.

Русков концепат. — П. I, 169.

LXXIX КРАЉ ТВРТКО ТВРТКОВИЋ

513. Потврђује Дубровчанима уступљено све приморје од Курила до Стона са селима Лисцем, Имотицом и Трновицом.

1405, 20 јуна, на Белим Селиштима у Трстивници.

† Ђу начеткъ шца въ испъниѣ сѣа и свѣтѣ дѣа иже ва начеткъ¹ небесъ див'нѣмъ стврждѣмъ² стврди и васеленю³ шѣова зем'а⁴ милосрдие же милости ѿнѣде⁴ с небесе на землѣ члов'колюбно и падше чловѣчѣ⁵ сѣшѣтво прѣстѣпленьемъ собою шѣживъ на не- беса вазведе тѣмъже всѣ ѿ невинтѣкъ ва битѣ⁶ састалена више тѣмъже и погибше шѣще домъ издралева⁷ ка истинному па- стирю⁸ и гдѣ бѣсѣ своему вседържтелѣ въсвращенѣ⁹ више тѣмъ же и скипетръ царѣцкакъ по всѣмъ¹⁰ васеленю стврждають се и красѣце се славетъ¹¹ бѣа такои же и азъ стипанъ¹² тврѣткѣ тврѣтковѣ по милости гдѣ бѣа моего краля сръблемъ босни при- морью¹³ хѣмъци земли донимъ краемъ сѣори соли подрѣню за- паднимъ странама и к томиу сподобленъ бѣхъ кралевати ва земляхъ¹⁴ родителѣ и прародителѣ нашихъ¹⁵ бивъ на кѣпи з ганомъ хѣрѣцегомъ хѣрѣцегомъ сплицимъ¹⁶ и кнезомъ донимъ краи¹⁷ и с кнезомъ павломъ радиновѣмъ¹⁸ и с воеводомъ сандалемъ и сѣ всими¹⁹ властели и с велможамъ рѣсага босаньскога зборѣвъ и бесѣдивъ безъ ниѣднаго пропаштва цило²⁰ свршено наидосмо и шѣнандосмо како градъ дѣброѣникъ и властеле дѣбровѣйци ѿ постанѣкъ²¹ босне и дѣброѣника били сѣо вазда кирѣни и прѣдѣ

Има и копија у Cod. Rag. а 35б. с овим разликама:

1 начетіе. — 2 дивне стврждѣнемъ. — 3 васеленію. — 4 снидѣ. — 5 чловѣколюбно и падше чловѣчѣ. — 6 тѣмъже... ва битіе. — 7 израилевъ. — 8. пастирю. — 9 вакращенѣ (!) — 10 тѣмъже и сиги- петръ царскіи по всѣмъ. — 11 славеке. — 12 стипанъ. — 13 босне при- морью. — 14 донимъ — сѣори — подрѣню западнимъ — и с томиу (!). — бихъ — земляхъ. — 15 нашихъ. — 16 сплицемъ. — 17 донимъ краи. — 18 радиновикемъ. — 19 свѣмъ. — 20 зборивъ и бесѣдивъ безъ ниѣднаго — цило. — 21 дѣбровѣйци ѿ постанѣ

сръчанъ приѣтелѣ нашихъ прѣвимъ²² и намъ и к томиу шѣо имъ 20 ратъ зада и миръ приврѣже²³ и правимъ нимъ великѣ злобѣ и шѣтѣ шѣчинити повелѣи шѣсто²⁴ бивши краля босни шѣнандосмо да имъ е все сѣпротивъ бѣсѣ и правди зли шѣчинилъ²⁵ и велике клетви побилъ²⁶ и записе кое сѣ шѣчинилъ и записали господа прѣва босаньска рашька и сръпска градъ дѣбровникъ наши роди- тѣле и прародителѣ и все велможѣ²⁷ босаньске потврѣдили и хотѣше безправѣдено²⁸ да нимъ помете и потврѣ²⁹ а безъ ниѣд- ного нимъ злого шѣрока и все този чисто и шѣтворено шѣнандосмо И тѣмъ донде³⁰ краљствѣ ми кластелинъ и поклѣсаръ Главѣнога града дѣбровника кнезь никола гѣчетиѣкъ са всакою любѣвѣю и 30 милосрдѣемъ³¹ и зато да е видно всакомъ комъ се подоба како едѣносрѣдо³² и лѣбѣно и милосрдно примамѣ и примисмо³³ ѿ данасъ наприда до коли свѣтъ³⁴ Стои властеле и всѣо шѣпѣниѣ града дѣбров'ника за наше сръчанѣ братѣю и прѣѣтели³⁵ како ихъ сѣо имали прѣви наши до-ноганзи дѣе до кога имъ миръ 35 приврѣже шѣсто³⁶ бивши краля и еѣе да е ва свидѣнѣ³⁷ вса- комъ комъ се подоба како госпоство ми са всими едѣносрѣдо³⁸ поновисмо потврѣдисмо и боле стврѣдисмо и шѣвите³⁹ шѣстано- витисмо градъ дѣбровникъ и неговимъ властелемъ⁴⁰ како е шѣ по- вѣлахъ гдѣ краля тврѣтка и-ю повѣлахъ гдѣ краля дабише и шѣ 40 повѣлахъ бившаго краля шѣтое такоже и ми гдѣ краля тврѣтко тврѣтковиѣ потврѣюю и тврѣю⁴¹ все законе и шѣвите⁴² и повѣле и записе и сѣ моими властели краљства босаньскога како сѣо имали сѣ господомъ босаньскомъ рашькомъ сръпскомъ шѣнакови како имъ се шѣдрѣжи шѣ повѣлахъ гдѣ краля тврѣтка и гдѣ краля 45

22 вѣрни и прѣсръчани прѣѣтелиѣ нашимъ прѣвимъ. — 23 прѣ- врѣже. — 24 повѣленѣ шѣстога. — 25 правдѣ зли шѣчинилъ. — 26 по- билъ. — 27 родителѣ и прародителѣ и все велможѣ. — 28 хотѣше безправѣдено. — 29 потврѣ. — 30 доде. — 31 гѣчетиѣкъ са свакою любѣвѣю и милосрдѣемъ. — 32 едѣносрѣдно. — 33 прѣмамо и прѣми- смо. — 34 наприда до коли свѣтъ. — 35 всѣ шѣпѣниѣ дѣбровѣйскѣ. — 36 до коли имъ сѣ миръ приврѣ- за нашѣ сръчанѣ братѣю и прѣѣтелиѣ. — 37 и шѣе да е ва свидѣнѣ. — 38 са свѣмъ едѣно- ган шѣстога. — 39 шѣ вѣке (!). — 40 неговѣмъ властелемъ. — 41 потврѣди. — 42 шѣвитъ.

давише и бившаго краља ѡстое и еше⁴³ имъ потврью⁴⁴ ѡпан
 села ѡ приморью⁴⁵ и земаѡ и цю имъ се ѡдржи ѡ повели бив-
 шаго краља ѡстое И еше⁴³ да е ва свидинье³⁷ всаколю ере ки
 рчк⁴⁶ и дегька мою⁴⁷ краљство-ми и властели дѣровьчцими⁴⁸
 за село лисаць и засеѡке имотица и трьновицѡ ере не бих⁴⁹
 писане именемъ ѡ повели кою имаю за приморье⁵⁰ говоре нимъ
 краљство ми наше този ни⁵¹ а говоре краљствѡ ми властеле
 дѣровьчци гане краљ паче е наше ере по нихъ милости ганъ
 краљ и вса босана⁵² намъ да⁵³ все приморье⁵⁰ ѡ кѡрила дѣри⁵⁴
 до стона са вса ми⁵⁵ сели и заѡсеци(!) и са вса ми меѣми⁵⁶ и ѡ
 правинами и са вса ми котари да е наше ѡ вие и нашихъ по-
 сланихъ⁵⁷ а ти речени лисаць имотица и трьновица естѡ ѡ
 достоѣньѡ⁵⁸ и ѡ котара реченога приморья⁶² сель и земаѡ⁵⁹ и
 този чѣвше краљство ми имавше свитѡ и циль⁶⁰ зговора з
 господоу херцегоу хрвоуе и с коведомъ сандалемъ и с⁶⁰
 иними вѣлможами краљства ми са вса ми ако не бих⁵⁸ ѡ повели⁶¹
 именомъ писане да дѣровьчци за то не ѡди ере сѡ ѡ котарихъ
 реченога приморья⁶² нандосмо и ѡбьнандосмо ере⁶³ речено село
 лисаць трьновица имотица есѡ дѣровьчци с приморьемъ⁶⁴ дани
 и зато има бити властель⁶⁵ и ѡпѣине дѣровьчке⁶⁶ и зато са ѡ
 вса ми єдиносрьдо потврьюемо⁶⁷ и тврѣдимъ село лисаць трьно-
 вицѡ имотицѡ да естѡ и да има бити властель⁶⁵ и все ѡпѣине
 дѣровьчке⁶⁶ са вса ми достоѣньемъ и котари цю нимъ рече-
 нимъ пристон ѡ вие екома тврѣдо и крѣпко нимъ и нихъ
 последнею како се вѣе ѡстало приморье⁶⁸ ѡдржи ѡ повели бившаго
 краља ѡстое ѡ кою имъ е записано все приморье⁵⁰ такози и ѡвази

43 и ѡше. — 44 потврѣую. — 45 приморью. — 46 реч. — 47
 мею. — 48 дѣровьчцими. — 49 бихъ. — 50 приморье. — 51 ни
 — 52 босна. — 53 даде. — 54 дѣри. — 55 свѣми. — 56 свѣми ме-
 ями. — 57 свѣми котари да је наше ѡ вие и нашихъ поснегнѣхъ.
 — 58 достоѣниѣ. — 59 приморья сель и земаѡ. — 60 саветѡ и
 циль. — 61 са свѣмъ ако не бихъ ѡ повелихъ. — 62 котарихъ
 реченога приморья. — 63 ерѡ. — 64 с приморьемъ. — 65 властеѡ. —
 66 дѣровьчке. — 67 свѣми єдиносрьдо потврѣуюемо. — 68 са
 свѣмъ достоѣниемъ и котари цю имъ реченимъ прѣстон ѡ вие екома
 тврѣдо и крѣпко нимъ и нихъ посѣдимъ како се все ѡстало приморье.

тѣ села рѣна да сѡ нимъ и нихъ посланимъ ва вие⁶⁹ и такози
 повелесмо⁷⁰ да намъ се ѡ ѡвонзи повели ѡпишѡ потврѣде и ѡста-
 новите на вичьнѡ наметѡ И и к⁷¹ ганъ краљ ѡчинихъ з ганомъ
 херцегоу а по свитѡ⁷² ѡ властели босаньцими⁷³ и више тоган⁷⁵
 да е видимо⁷⁴ всаколю тѣо годи е бошњанинъ али краљства
 босаньскога прѣи⁷⁵ рати билъ дѣжанъ⁷⁶ комѡ годи дѣровьчанинъ
 вола покладѡ ималъ ѡ дѣровьчанина вола на кирѣ⁷⁷ мою ѡзето
 на госпоскон моге дѣровьчанинъ(!) този истиномъ показати да се
 има дѣровьчанинъ вратити платити и ксако⁷⁹ ѡбѣство чловчѣ⁸⁰ ѡ
 крѡви пролитѡ⁸¹ кое сѡ ѡ ѡвѣи неправѣнѡ ратѡ ѡчинена и вса-
 кое⁸² ране и ѡбьеньѡ и зле рѣчи и хотинѡ⁸³ зла коѡ сѡ била
 мою босаньцими лѣдѡми и дѣровьчцими⁸³ ѡбѡ ѡбьѣвѣсмо ере⁶³
 ганъ херцегѡ този мою⁸⁴ нами направи и єдиносрьдо⁸⁵ простѣсмо
 и благословѣсмо и такози правимо и повелѣвѣмо⁸⁶ да нитко не
 ѡсможе ни⁸⁷ смити бѣде ѡспоменѣти ни искати крѡви ни-не
 ѡскете ни вражде ни ѡ єдно врѣме до коли ѡгон свитѡ⁸⁹ тѣо
 али се ѡбрѣте се потврѣивъ да е госпоство(!) ми неврѣнъ⁸⁹ и да
 се распе а цю е ѡзель⁹⁰ воевода санѣдалѡ и кнезь павѣлѡ ради-
 новѣ⁹¹ вола ни бошњанинъ лѣо⁹² Краљства босаньскога колю 90
 годи дѣровьчанинъ добитѡ вола ни рѣчи с сѡ⁹³ ратѡ томѣи
 ѡзетѡ да е сѣдѡ⁹⁴ кнезь вѣлкацѡ храниѣ⁹⁴ И ш нимъ власте-
 лѣи дрѡги босаньски кога ш нимъ Краљство ми поше и к нимъ
 И ш ними заєдно да бѣдѡ сѣдѡ⁹⁵ ѡ властелина дѣровьчка⁹⁷
 коѡ⁹⁷ ѡпѣина дѣровьчка⁹⁶ поше И томѣи бѣди ѡкнѣмъ сѣдѡ⁹⁵
 ѡ⁹⁸ ѡтанѡ ѡ конѣлахъ али с тѣбинѡ али с поповѣи ѡ ѡвѣхъ

69 последнимъ ва виеки. — 70 повелесмо. — 71 ѡпишѡ зѣде и
 становитѣ на вичьнѡ наметѡ, а ѡ. — 72 свѣтѡ. — 73 босаньцими.
 — 74 видимо. — 75 прѣи. — 76 дѣжанъ. — 77 кирѣ. — 78 гос-
 поскон. — 79 всако. — 80 чловчѣ. — 81 пролитѡ. — 82 всако.
 — 83. ѡбѣниѣ и зле рѣчи и хотѣи зла коѡ сѡ била мею босаньцими
 лѣдѡми и дѣровьчцими. — 84 мею. — 85 єдиносрьдо. — 86 по-
 велѣвѣмо. — 87 ни. — 88 с неєдно врѣеме до коле стон свѣт. —
 89 ѡбрѣте се потврѣивъ(!) да је госпосцѣвѣ ми неврѣнъ. — 90 ѡзео.
 — 91 петарѡ павѣлѡ раѣновѣкѡ. — 92 вола. — 93 рѣчи с сѡ. —
 94 ѡзетѡ да је сѣдѡ кнезь вѣлкацѡ хрѣникѡ. — 95 сѣде. — 96 дѣ-
 ровьчка. — 97 коѡ. — 98 ѡвѣмъ сѣдѡмъ.

да намъ врате и да намъ цетъ не чине вашѣмъ слугамъ и
приятелѣмъ

† мѣца ѡктѣбриа кѧ дѣнь 8 дѣбровникъ лѣта .ѧ.ѡѧ.ѧ.

Русков концепат, — П. I, 124.

**516. Дубровчани га моле да пошље кнеза Вукца
Хранића да с властелима пресуде штету
која је Дубровчанима учињена у рату, како
је у повељи записао.**

1405, 27 децембра

† Прѣсвѣтлоу и прѣвисокоу гану стефану тврѣткѣ тврѣтковику
по мѣти вѣжиши краљу босан'скомъ и к томъ ѡ владѣщаго гра
дѣбровч'кога кнеза властель и ѡъ все ѡпкине многосмѣрено по-
клонение . величество краљевства ти знае како сте по вашоу
мѣти съ хотеньемъ всега рѣсага ѡблѣчили и наамъ записали . да
ѡ годѣ не нашѣмъ людемъ ѡзель кнезь павль и воевода сан'даль
или инн кон годѣ бошнанинъ любо краљевства босан'скога 8
ѡвѣзи бивѣшъ неправденъ рать . да не томъ ѡзетню сѣдина кнезь
вѣцьцъ храник и дрѣгн властелинъ босан'ски кога величество кра-
левства ти ш нимъ пошле и к нимъ и ш нимъ да бѣдѣ сѣ-
динѣ два наша властелина кога ми пошлемо . а томъ ѡз поставило
не величество ви рокъ .ѧ. мѣца . да имаю рѣне сѣдѣне донти или
8 попово или 8 тѣбиню или 8 конавлаѣ ѡъ ѡвѣхъ трѣхъ мѣсть
едно гдѣ бѣде хотение кнеза вѣцьца и тѣн пришьа да познаю
ѡвѣн правдѣ . да ето не този вѣме ѡъ рока дошло много молимо
славѣ краљевства ти бѣдит мѣть тоган властелина краљевства
ти послати къ кнезѣ вѣцьцѣ . и да имъ бѣде мѣть да съ кне-
земъ вѣцьцемъ доидѣ . на рѣно мѣсто и ѡцѣ молимо величество
краљевства ти бѣдит мѣть ѡписати наамъ къди кѣ тои бит и
къди ли те прити како да ми наше вѣстѣа знатѣ бѣдемо къ
нѣмъ послатѣ . а тѣн бѣде вси заедно да тѣн правдѣ познаю
и ѡблѣче како не рѣно и 8 повели записанно.

† мѣца декемвриа .ѧ. дѣнь 8 дѣбровникъ лѣта .ѧ.ѡѧ.ѧ.

Русков концепат. П. I, 133.

**517. Дубровчани га моле да им не замери што
не могу пустити неке Влахе да зимују на
њихову земљишту, јер су прошле године
направили велику штету и убили човека,
па би због те крви могло веће зло бити.**

1406, 1 новембра

† Прѣсвѣтлоу и прѣвисокоу гану тврѣткѣ тврѣтковику по мѣти
вѣжиши краљу босан'скомъ и к томъ ѡ владѣщаго гра дѣбровника
кнеза властель и ѡъ все ѡпкине смѣрено поклонение . листъ
краљевства ти принесмо и разсмѣсмо про намъ величество кра-
левства ти пише за влахе кѣставикѣ с инѣмъ власи просе да
внесмо нѣ дали прѣстатѣ 8 зимицеѣ сен зимѣ на нашѣхъ земляхъ .
краљевство ти знае нѣр и лани писа наамъ листъ за нѣ да тѣн
на нашѣхъ земляхъ прѣстоу 8 зимицеѣ до коле намъ нандеѣ з-
имце гдѣно кѣ бит на приликѣ . и ми за ѡгодити краљевствѣ
ти испалисмо хотѣнье ваше великости и рекосмо да прѣстоу
ѡвѣн зимѣ . и ѡнн тѣн стоава велике цете наамъ испинише и
ѡ цетахъ ѡвѣше намъ члѣка . и зато многири великости ти
писасмо и не би намъ нѣдне ѡправе за крѣвь . а сѣди припѣстивѣ
нѣ с тѣн крѣви билѣ би ѡзрокъ да се и хѣгнѣ ѡчини зато много-
ѡмилино краљевство ти молимо не зазри наамъ ваша мѣть прости
ни нѣр тои не моремо ѡчинитѣ . а нѣр за травѣ за чѣтъ про пише
краљевство ти ми тои нѣсмо гледали размѣ како внесмо вели-
костит ѡгоднѣн а нимъ да не добро да ето сами а сѣвѣ ицѣтише
и вѣъ ви ѡмножи краљевства.

† мѣца новемвриа .ѧ. дѣнь 8 дѣбровникъ лѣта .ѧ.ѡѧ.ѧ.

Русков концепат. — П. I, 151.

**518. Дубровчани му поново одговарају да не
могу примити оне Влахе на зимовиште.**

1406, 15 децембра

† Прѣсвѣтлоу и прѣвисокоу гану краљу тврѣткѣ тврѣтковику по
мѣти и по изѣволенню вѣжнѣ краљу босан'скомъ и к томъ ѡ владѣ-

цаго граа дѣбровника кнеза властель и ѿ вѣсе ѿпкине смѣно
поклонение · листъ великости краљевства ти примисмо и раз-
мѣсмо цю намъ краљевство ти пише за ѿне влахе ваше ако море
би да бисмо имъ рекли прѣстать ѿвекъ зиме на нашемъ котарѣ.
великость краљевства ти море знать · ерь ви смо и прѣво зато
ѿписали а и съде пишемъ · и господь бѣѡмъ свѣдоуемо се да
вѣсе ѿнои цю би се нами могло счинитъ цю би на ваше сгогение
и да се ваша прошна испълни не бисмо се поиреди ни се ще-
димъ · и толкогѣ и съди пишемъ · а този гѣне не моремо никако
счинитъ · ѿни толке цете нашѣмъ счинивъ · и наконъ вѣсѣхъ
цетъ кровь ѿ ниѣ пролили и сбили едного ѿ ниѣ · а съди ѿпетъ
припѣстивъ иѣ · били бисмо ми сзрокъ хѣгѣга · и да се века кровь
счини и пролине · и зато молимо ти слава краљевства прѣри и
не вѣгъ наамъ за зло ерь тон не моремо счинитъ · ерь не бисмо
хотни битъ сзвонце и сзрокъ крови пролитъа.

† мѣца декемвриа · ѿ · дѣнь лѣто · ѿ · 8 · 2 ·

Русков концепат. — П, I, 156.

**519. Дубровчани му се опет жале да његови
Власи Киѣуриѣи поново наступају на њи-
хов котар, чине штету и ранише једног
човека, па моле да их заштити.**

1407, 13 новембра.

† Прѣсвѣтломъ и прѣвисокомъ гѣнъ тврѣткѣ тврѣтковику по мѣти
вѣжиѡи краљ востѣк и к томъ ѿ властель и ѿ вѣсе ѿпкине
смѣрено поклонение · величество краљевства ти море сзнать ерь
краљевствѣ ти писасмо како власи краљевства ти кикюрики
самосильнѣмъ настѣпахъ на нашъ котаръ и на нашъ землю с конми
и съ добитци и становьми · и нашѣмъ велике цете счинивше по-
пашомъ · и к томъ члоѣка нашего сбили на смрът · и ми краљев-
ствѣ ти многосмилено пиѣние и молѣс за то посласмо · и вели-
чество краљевства ти по твои мѣти наамъ списа ерь имъ сте
списали да на наше не настѣпаю · и да се с ѡнѣми людьми на-

шѣми за враждѣ начинѣ и платѣ · и ми да бѣдемо родѣнинѣ ѿ
ѡного сѣкѣного послать къ нимъ · и ми не посласмо · и ѿ тога
ниѡѣ ѡни власи не хотѣше ѡправитъ · а ми видѣвъ ваше работе кон-
ви сѣ биле · не могосмо ви за то писать · а съди великость краљев-
ства ти да зна · ерь намъ не би задоволено с за с кон прѣво счи-
нише и с непослѣхъ краљевства ти съди ѡцѣ слободѣнинѣ начеше
на наше настѣпатъ и цетѣ чинитъ · и к томъ едного ѿ нашѣхъ
люди ранише · многосмилено молимо краљевство ти бѣдитъ мѣти
вашѣ заповѣди къ нимъ и ѡбѣтованье к намъ да сѣврѣше · и да
на наше не настѣпаю да сзрокъ не бѣде мѣгю ними хѣгѣга
† мѣца декемвриа · ѿ · дѣнь с дѣбровникѣмъ лѣто · ѿ · 8 · и · 2 ·

Русков концепат. — П. I, 170.

**520. Дубровчани му одговарају да је Дубров-
ник слободно место и да бегунци могу
долазити, али они никад не би допустили
да они с њихова земљишта нападају ње-
гове људе.**

1415, 10 фебруара

† Прѣвисокомъ гѣнъ краљу тврѣткѣ ѿ владѣцаго граа дѣбровника
кнеза властель и ѿ вѣсе ѿпкине многосмилено поздравление · ѿ
листа краљевства ти примисмо и размѣсмо и много бисмо
вѣли чѣвѣше ѡ вашемъ добромъ здравью и цю пише краљевство
ти за наше трѣгоѣце ерь иѣ сѣвлюдате и ѡварѣте · гѣне краљу
тон нѣ намъ ново ѿ ваше мѣти този не било и ѿ прѣво и
съде не и много захвалюемо краљевствѣ ти · и ѡцѣ цю пише за
бѣжанине кон сѣ побѣгле с наше тврѣге и да ѿ нашѣхъ тврѣга
излазе теѣ плѣнѣю ваше сѣгѣ и на то твои великости сѣ вса-
комъ смилиенье ѿговарѣмо и прѣво сѣ бѣжанине сѣѣцале прѣдъ
силѣмъ с наше тврѣге и сѣ вѣременѣмъ дочекавъ направил се къ
своємъ гѣнъ с плѣнѣмъ рѣкѣмъ и били мѣ сѣгѣ и болѣ не да сѣ
ѡвамо сѣѣцали неѣ на сѣге или с хѣрватѣ или дрѣгонде · ѿ кѣде
мѣчно би се главе и иманье вратило · а добро море чѣсти ваша

великостъ къди родителъ вашъ гѣнь краљъ тврѣтво тѣраше братъ 15
свога вѣлѣника и стече ѡ наше мѣсто и за нимъ тѣраше донде
ѡ наше мѣсто вашъ родителъ и ки почтено примитъ како гѣнь
и сръчанъ прѣгатель · иеръ ѡвон мѣсто не кѣкѣ ѡ постанѣ ко-
троманикъ слово · а иеръ за ѡней коѣ пише да излазе тебѣ злѣ
чине гѣне краљу този не намъ много мѣсто чѣсти не бисмо могли 20
тон никомъ стрѣпѣти да ѡчини · иеръ смо ми людѣе такови
кои смо възѣа желѣли и желѣмо миръ и добри складъ ѡ боснѣ · а
нами не сталено ни исталено ничиеръ дългованѣе ѡ тон ми
никуда не смо ѡлазили ни ѡлазимо · а по твоѣи мѣти ѡ вниѣ
нашъ прѣгатель билъ си · и ми вашъ и дѣнасъ иесмо съ всакѣмъ 25
доброѣмъ и почтенѣмъ волюѣмъ

† · ꙗ · фѣрваѣ
· ꙗ · ѡ · ѣ · лѣто

Русков концепат. — П. I, 228.

521. Дубровчани га уверавају о своме прија- тельству какво је од почетка било према Котроманићима

1415, 23 фебруара.

† Прѣсѣѣтломъ и прѣвисокомъ гѣнъ краљу тврѣткѣ тврѣтковикѣ
ѡ владѣцаго граѣ дѣбровника кнеза властелъ и ѡ вѣсе ѡпкниѣ
многолюбнѣмъ позѣраваѣнѣе · листъ великости краљевѣства ти при-
мисмо и разѣмѣсмо и много бисмо вѣли чѣвѣше ѡ вашѣмъ доброѣмъ 5
зѣравѣю и славнѣмъ станѣю · а съди на славнѣмъ краљевѣства ти
пиѣнию съ всакѣмъ ѡмилѣннѣмъ и почтенѣмъ ѡповѣдамо гѣне
краљу то бѣ въ и свѣтѣ не скровно иеръ ѡ постанѣ мѣста
нашега и нашѣхъ старѣхъ и наасъ дѣбровникъ билъ је почтенѣ
кѣкѣ и ѡфанна гѣ прѣсѣѣтлѣ котроманикъ и велможъ рѣсага бо-
санскога и възѣа кѣде иѣ смо чѣли ѡ доброѣмъ мирѣ и почтенѣмъ 10
складѣ много смо вѣли били пакѣ къди годѣ се је коѣ искра
мегю ними ѡнесла не дрѣжекѣ къ неѣдноѣ страни всако добро
миръ и почтено прѣгательство и ѣдинѣство ѡ се је могло и ѡ
би се могло не смо се поѣредили ѡнѣти · този је билъ нашѣхъ

старѣхъ почтени ѡвнѣи · и дѣнаши дѣи ми ниѣхъ наслѣдѣе тѣмъ 15
типарѣа чинимо и живѣмо · а иеръ за повѣле почтене записѣ и
ѡвѣте коѣ имамѣ съ краљевѣствѣмъ и съ велможѣи рѣсага бо-
санскога бѣа моѣи и прѣчистѣ до дѣнасъ почтено стрѣпѣли иесмо
къ всакѣмъ и наѣрѣдѣ мислимо до нашега живота

† · ꙗ · фѣрваѣ лѣто 20
· ꙗ · ѡ · ѣ · лѣто

Русков концепат. — П. I, 230.

522. Потврђује Сандаљево уступање Дубров- чанима пола жупе Конаваоске с градом Соколом.

1420, 16 августа, у Подвисоком.

† По неиздеченомъ милосрдію и чловѣколюбнѣмъ владики моего
слаткаго ми хрѣста и по неизреченомъ и всемилостивномъ его
прѣзриннѣи иже на краљѣство ми ꙗко же и на правѣхъ моѣхъ
природителъ господъ краљѣвъ босанѣсцихъ такожде благодѣти при- 5
светаго своего дѣха на краљѣство ми излѣѣа и постави ме гѣна
всемъ стежанию моѣхъ природителъ господъ краљѣвъ босанѣсцихъ
ꙗко бити ми въ хрѣста бѣа благовѣрномъ и богомъ постанѣномъ
краљѣ тврѣткѣ тврѣтковикѣ милостию божиномъ краљѣ босни и к
томъ и начѣхъ зъ богомъ краљѣвати и правити пристѣль моѣхъ 10
природителъ дѣле мѣсти чине записаниѣа градовѣмъ и мѣстомъ
всакѣмъ же по достоѣканию его и тѣи издоше приѣдъ краљѣство
ми всепочтени властелѣи и покѣнсариѣ славнаго града дѣбровника
ѡ имѣ кнезь добре венѣшлиѣи и кнезь пѣро лѣкарѣвиѣи и ѡ кра-
левѣства ми многоѡмилѣно прѣсише искаше да бисмо и ми по
овнѣаю нимъ потврѣдили и ѡстановитѣли ѡ се сѣ они почтѣе 15
номъ дворѣциномъ издворѣли ѡ се нимъ данно воеводѣмъ сандѣ-
лемъ неѣговъ полѣ дѣла жѣпѣ конѣвалѣске и такоѣе ѡ имѣ ꙗ
речени воевода сандѣль далѣи и дрѣгѣ полѣ жѣпѣ конѣвали и граѣдъ
соколъ ѡ нѣи ѡ се било прѣво пѣтра пѣвловѣиѣа и краљѣство ми
видѣвѣ подобно ѡмилѣно и всепочтено прошенѣе имѣвѣше цѣна 20
свѣтъ и зговѣрѣ с властѣли и велможѣи краљѣства ми кои се

при краљевствѣ ми обритоше обнандосмо да е ниѣхъ прво ващинно
 било призвавъ имѣ хрѣство вѣсмо милостивн градѣ дѣбровникѣ и
 него властелемъ по семъ нашемъ листѣ потврдисмо и ѣстанови-
 тисмо ва вики и викомъ до коли свѣтъ стои градѣ дѣбровникѣ²⁵
 тѣ више реченѣ жѣпѣ конавальскѣ и ѣ нон градѣ соколѣ са всеми
 сели и засеци с лѣдми с водами с пашами з дрѣвми з грѣмнемъ
 и са всацимъ достоѣaniemъ и правими котари више реченѣ жѣпѣ
 конавальскѣ и града сокола са всеми како имѣ се за то ѣдрѣжи³⁰
 ѣ листиѣхъ воеводе сандала да си сѣ колни господовати е дрѣжати
 и ѣживати ва вики викома они и дѣтца и ѣнѣчнѣ и прѣнѣчнѣ
 ниѣхъ како права и племенита господа и на все више писанно азѣ
 ганѣ краљ твртко твртковиѣ и с властели и с вельможами
 краљевства ми с воеводомъ вѣкмиромъ з жѣпаномъ драгишомъ с³⁵
 кнеземъ юриемъ вонсалиѣемъ с кнезомъ прѣвиѣемъ с кнезомъ ра-
 дичемъ радоевиѣемъ с кнезомъ ватиѣемъ мирковиѣемъ с кнезомъ
 юриемъ драгиѣвиѣемъ с кнезомъ петромъ клешиѣемъ с воеводомъ
 ивѣкомъ с воеводомъ павломъ юриѣвиѣемъ ротисмо се на светомъ
 еванѣлїю господини и на часномъ крѣти хрѣстви ѣако сиѣ више⁴⁰
 писано и нами потврѣено до дни и до века не вѣде нами по-
 творено ни поколибнмо и нашими послѣдними паче ѣ всемъ
 крѣпко и становито ва вики викома писа се ѣ подвисокомъ ми-
 сеца авгѣста шести на десете данѣ ѣ пѣтакъ ва анто рожаства
 хрѣстова тисѣцино и чѣтири ста и двадесето анто а ѣписа кра-⁴⁵
 левства ми логоѣеть дѣшанѣ.

Курсивом, на пергаменту, печат обешен. — СС. 99; MS. CCLXXIII.

523. 524. Потврђује Дубровнику повеље својих претходника од Твртка до Остоје.

1421, 18 августа на Милодражи.

† Гдѣ с небесе прѣзри видѣтѣ
 сини чловѣчаскѣ и ѣслишати
 гласа всеѣхъ ѣповаѣуѣиѣхъ на нѣ

Го(с)подѣ с небесѣхъ прѣзри видѣтѣ
 сини чловѣчаскѣ и ѣслишати гласа
 всеѣхъ ѣповаѣуѣиѣхъ на нѣ дрѣжен

дрѣжен ѣвластїю всеѣхъ тварѣ имѣ
 же цѣне царствѣюѣтѣ и мѣчнѣ-
 лнѣ дрѣжѣтѣ землѣ богѣ ѣданѣ
 Исѣсъ хрѣстоѣсѣ вачѣра и данасѣ
 тимъ же и ва вики ѣзѣбраки
 сѣне родитѣлнѣ и прѣродитѣлнѣ
 краљевства ми и прѣслави ниѣхъ
 паче всеѣхъ царѣ на земли зѣ-
 малниѣхъ и паки на небесниѣхъ
 вѣнѣци свѣтлѣми ѣкрасивѣкѣ ниѣхъ
 са всеѣми сѣтимѣ ѣако же не ѣта-
 нѣла се ѣсть вѣсенѣ вѣселѣнонѣ бла-
 женѣа ниѣхъ памѣтѣ ѣ ниѣхъ же
 племене и азѣ ѣзѣбранѣхъ вѣхъ
 ѣзѣволенїемъ божїимъ и прѣчи-
 стѣю ѣго матерѣ и молѣтвами
 ниѣхъ вѣти ми ѣтиѣфанѣ твртко
 твртковиѣ Милостїю божї-
 омъ краљ вѣснѣ и к томѣ иже
 не далѣчѣ ѣ ниѣхъ ѣбѣтїю на прѣ-
 ѣнѣкѣ и вѣнѣкѣ синѣ же и на-
 сѣдникѣ истиннѣ ѣ светѣго ниѣхъ
 корѣне повѣлиннѣемъ и сѣдомъ
 божїимъ прѣемъ дрѣжавѣ кра-
 левства и сѣде на прѣсто кра-
 левства како царѣ и вѣладика
 всемѣ стежаннїю сѣѣѣхъ моѣхъ
 прѣродитѣлѣ ѣда всеѣхъ прѣеме
 частѣ и славѣ и дарѣ многиѣ и
 тогда прѣдоше ва славнѣ двѣрѣ
 краљевства ми подвисѣки пле-
 менитѣ лѣднѣ славнѣога града
 дѣбровникѣ властѣлѣ покѣлѣсарнѣ
 кнѣзѣ никѣланнѣ гѣнѣдѣланнѣ и
 кнѣзѣ миѣхѣ сорѣкѣчиѣнѣ с почѣ-

ѣвластїю всеѣхъ тварѣ имѣ же царѣ
 царствѣюѣтѣ и мѣчнѣлнѣ дрѣжѣтѣ⁵
 землѣ бѣѣ ѣданѣ исѣсъ хрѣстоѣ
 вачѣрѣа и данасѣ тимъ же и ва
 вики ѣзѣбранѣхъ свѣти родитѣлнѣ и
 прѣродитѣлнѣ краљевства ми и
 прѣславнѣхъ паче свѣнѣхъ царѣ на¹⁰
 земли зѣмалниѣхъ и паки на не-
 беснѣхъ вѣнѣци свѣтлѣми ѣкрасивнѣхъ

са свѣми свѣтїемѣ ѣакоже не тѣ-
 нѣла се ѣсть ѣсть вѣсонѣ вѣселѣнонѣ¹⁵
 блаженѣа ниѣхъ памѣтѣ ѣ ниѣхъ же
 племена ѣзѣ ѣзѣбранѣхъ вѣхъ ѣзѣ-
 воленїемъ божїимъ и прѣчѣстїю ѣго
 матерѣ и молѣтвами ниѣхъ вѣти
 ми ѣтеѣфанѣ твртко твртко-²⁰
 виѣ милостїю божїомъ краљ
 вѣснѣ и комѣ иже не далѣчѣ ѣ
 ниѣхъ ѣбѣтїю на прѣнѣкѣ и вѣнѣкѣ
 синѣ же и наслѣдникѣ истиннѣ ѣ
 светѣго ниѣхъ корѣне повѣленнѣмъ и²⁵
 сѣдомъ божїимъ прѣемъ дрѣжавѣ кра-

левства и сѣде на прѣсто кра-
 левства како царѣ и вѣладика
 свѣмѣ стежаннїю свѣтнѣхъ моѣхъ и³⁰
 родитѣлѣ прѣродитѣлѣ ѣда свѣхъ
 прѣямѣ частѣ и славѣ и дарѣ
 многиѣ и тогда прѣдоше ва слав-
 нѣ двѣрѣ краљевства ми подѣви-
 сокѣ племенитѣ люде славнѣога³⁵
 града дѣбровникѣ властѣлѣ и по-
 клѣсарнѣ кнѣзѣ никѣланнѣ гѣнѣдѣ-
 лнѣкѣ и миѣхѣ сорѣгѣчиѣнѣ с почѣ-

власинь дань петъ сатъ перперъ
по законъ и шветъ како сѣ да-
вали реченомъ ганъ и родителъ
ми ганъ краљ тврѣткъ и-нон
по томъ бившкон ган кон сѣ
господовали до мене а всемъ
томъ свидоци наши добри
бошнани властеле и вешможане
рѣсага воєвода велики краљевъ-
ства босаньскога воєвода санѣалъ
з братиомъ и воєвода вѣкмиръ
з братиомъ и жѣпанъ драгиша дн-
ничихъ з братиомъ и кнезь
привихъ з братиомъ и воєвода
юран вонсалихъ з братиомъ а
приставъ дворѣски краљевства
ми кнезь петаръ клишихъ и
кнезь юран драгићевихъ и на
то на все више писано како да
ѣ тврѣдо и крѣпко ва вики ви-
кѣма ротихъ се и заклетъ се и
азъ речени ганъ краљ тврѣтко и
са вешможани краљевства ми
више писаними и поставивъ рѣци
на светомъ евангелию и на час-
номъ крижи гани и писано на
милодражи на лита рожства
хрѣстова ч-с-к-а- лито мѣсца
авгѣста .иі. дань и за веће ви-
рование краљевства ми печатю
подвисѣхомъ повелихъ запечати-
ти а шписи дѣлкъ владихъ пове-
линнѣмъ краљевства ми

ПРИСВИТА И ВЯЗМОЖНИ

днѣ на власинь дань .ѣ. цатъ
пераръ по законъ и шветъ како сѣ
давали реченомъ гоанъ и роди-
телю гоанъ краљу тврѣткъ и-нон¹¹⁰
по томен бившагон господи кон
сѣ господовали до мене а всемъ
томъ свидоци наши добри бо-
шнани властеле и вешможе рѣсага
воєвода велики краљевъ-ства бо-¹¹⁵
санѣкога и воєвода санѣалъ з
братиомъ и воєвода вѣкмиръ з
братиомъ и жѣпанъ драгиша дн-
ничихъ з братиомъ и кнезь прѣ-
вникъ з братиомъ и воєвода го-¹²⁰
рагъ вонсалихъ з братиомъ а
прѣставъ дворѣски краљевства ми
кнезь петаръ клишихъ и кнезь
гюрагъ драгичевихъ и на то на
все више писано како да¹²⁵
тврѣдо и крѣпко ва вики ви-
кома ротихъ се и заклетъ се азъ
ганъ краљ тврѣтко и с вел-
можани свемъ краљевства ми више
писаними прѣставивъ рѣци на¹³⁰
светомъ евангелию и на часномъ
крижѣ господню а писано на
милодражи на лита рожства
хрѣстова .ч-с-к-а- лита мѣсца
авгѣста .иі. дань и за веќе ве-¹³⁵
рование краљевства ми печатю ви-
сѣкомъ покелесмо печатитъ а
шписи дѣлкъ владихъ повеленнѣмъ
краљевства ми

ПРИСВИТА И ВЯЗМОЖ¹⁴⁰

ГАН КРАЉ ТВРТКО ТЕРѢ- ТКОВИЋ КРАЉ БОСНИ И К ТОМУ

Уставом, на пергаменту, с
обешеним печатом: печатъ го-
сподина краља тврѣтка тврѣтко-
вића — СС. 103; MS. CCLXXX.

НИ ГОАН КРАЉ ТВРТКО ТВРТКОВИЋ КРАЉ БО- СНИ И К ТОМУ.

Препис у Cod. Rag. л. 47а.

525. Дубровчани му јављају да су одредили
поклисаре да му пошљу, а досад то нису
учинили због заразе која се појавила у
граду а сад је престала.

1422, 15 октобра

† прѣсвѣтломъ и прѣвисокомъ ганъ тврѣткъ тврѣтковику мѣтню
вѣжнѣмъ краљу боснѣ и к томъ ѿ владѣраго граа дѣбровника кнеза
властель и ѿ все шпкѣне многолюбиво поздравленнѣ . прѣсветли
гане краљу по вашон слаткон мѣти вѣмо и становити смо да
си всакѣмъ нашѣмъ добрѣ веѣль . и зато великости ти пишемо
вѣше се сказаль вѣлѣгъ ѿ волести ѣ нашѣмъ градѣ и ви ми-
лосрѣде вѣжнѣ на насъ и не би по томъ нѣдне злокѣ ѿ веќе . ѣ.
мѣце нитко не шмѣ ѿ тога и вси кон вѣхъ лѣтосъ ѿ тоган
страха извѣѣган властеле и пакчане и всакѣ рѣке и вѣсте люди
все се ѣ вратио ѣ градѣ и вѣжнѣмъ волѣмъ шверѣтамо се вси¹⁰
здравѣ а мислили смо прѣво били да бисмо ѿвѣдили краљевствѣ
ви нашѣ братѣю властеле и поклѣсарѣ да краљевство ви по-
дворѣ и тѣзи при вашон мѣти веселѣ али стоган ѣзрока болѣсти
ѣстависмо се стидѣнѣ се къ великости ви послати ѣ да намъ кра-
љевство ви не зазри . да по колѣ ви помилованнѣ вѣжнѣ на насъ¹⁵
призвавъ име вѣжнѣ весело и много доброволно . на славѣ и поч-
теѣ великости ви нарекосмо нашѣ братѣю властеле и поклѣсарѣ
великости ви послать кон ѣ сѣ дни ако вѣ дошѣти хѣкѣмо ѿ
правит а швози шписасмо великости ви нека да зна и вѣ да
шмножи краљевства ви.

† .ѣ. ѿтѣврѣна .ч-с- и .кѣ. лѣто.

Русков концеват. — П. I, 294.

526. Дубровчани му одговарају да су приход од млина и куће, коју су били дали Хрвоју, дали по половину његовим унукама Катарины и Доротији

1423, 1 марта

† Прѣвѣтломъ и прѣвисокомъ ганъ тврѣткъ тврѣтковику мѣтню вѣжнѣмъ краљ коснѣ и к томъ ѿ владѣщаго града дѣбровника кнеза властель и ѿ всѣхъ ѿпкинѣ многолюбнѣмъ поздравленнѣмъ великости краљевства ви листъ примисмо по вашѣмъ слѣзи по кнезѣ радосавѣ пѣтнѣкю и раздѣлѣсмо цю намъ краљевство ви писа за хижѣ и зѣ дѣлѣ земанѣ цюно не дѣбровникѣ далѣ и даровалѣ бнѣмъ славномъ поменѣтнѣмъ ганъ хрвою херцегѣ ѣ дѣбровникѣ а земанѣ на новѣхъ земанѣхъ и за тогѣ по више рѣчнѣмъ кнезѣ радосавѣ листъ примисмо ѿ гѣгѣ катаринѣ кнѣрѣше гана херѣцега а кнѣрѣ покойнога гана кнеза бальше херѣцеговику великости краљевства ви съ всакомъ ѣмилѣннѣмъ на то ѿговарамо · въ конѣ годѣрь се не вѣмѣ слѣчило тебѣ не конѣ годѣ ганъ дѣбровникѣ попринѣмъ · дѣбровникѣ нѣга не почѣтовалѣ како не ѿчитѣ мнозѣхъ · а навластитѣ гана хрвою херѣцега а нѣговѣ натражѣхъ хотни сѣмъ ѣ всакомъ почтеннѣмъ не крѣнѣти паачѣ исплѣнѣти · да кѣди се згоди сѣмъ ганъ херѣцегѣ и кнезѣ бальшѣмъ чѣтахомо по людѣхъ да сѣмъ кнѣри ѿсталѣ ѿ кнеза бальше да не могохомо ѣзнати · гдѣ сѣмъ и по тѣмъ кѣди поста кралицѣмъ гѣгѣмъ нѣлѣна посла к намъ чловека съ записѣмъ како ганъ херѣцегѣ · рѣчнѣмъ бѣше записалѣ на сѣмъ и ѿпорѣчилѣ да гѣгѣмъ нѣлѣна ѣжива тѣмъ хижѣ и дѣлѣ земанѣ за своѣмъ живота · и такози не било · и по тѣмъ ѣчинѣ се за гѣгѣмъ нѣлѣнѣмъ нрѣ се не чѣмѣше нигдѣрь и ѿ мала вѣмѣне кади очито за не прѣставленнѣмъ хижѣ дасѣмъ на нѣмѣмъ и земанѣ и ѣво сѣди раздѣлѣмъ да не гѣгѣмъ катарина ѣ кѣки кнеза тврѣткъ боровникѣ · и пакѣмъ ѿво се такой · згоди кѣди слѣга краљевства ви кнезѣ радосавѣ ѿвои сѣди приде к намъ · такогѣ приде чловекъ ѿ гѣгѣмъ доротинѣ сестрѣ гѣгѣмъ катеринѣ и много намъ га припорѣчѣмъ блягѣмъ · а питаѣ такогѣ теи хижѣ и земанѣ · а ми како людѣмъ конѣ сѣмъ ради и много хотни · всакомъ приѣтелю почтеннѣмъ ѿбѣтѣ

ваннѣ исплѣнѣти · ето дасѣмъ рѣчнѣмъ слѣзѣмъ краљевства ви кнезѣмъ радосавѣ половицѣмъ дохотѣ хижѣ и земанѣ да прѣда гѣгѣмъ катаринѣ цю се не до сѣде накѣнѣло · а дрѣгѣмъ половицѣмъ гѣгѣмъ доротинѣ · и такой правнѣмъ за нѣхъ живота да сѣмъ колѣмъ ѣзѣмѣти рѣчнѣмъ дохотѣмъ ѿ хижѣ и ѿ земанѣ и нѣхъ натражѣмъ дѣри бѣде.

мѣца марта · ѣ · днѣмъ лѣто · ѣ · 8 · и · ѣ · лѣто 35

Русков концепат. — П. I, 255.

527. Веровно писмо посланику за Дубровник

1424, 13 фебр. у Сутисци

† ѿ гдѣна краља тврѣтѣ тврѣтковиѣмъ нашимъ дразимъ и сѣрчаннѣмъ приѣтелѣмъ кнезѣмъ и властелѣмъ и всѣмъ ѿпѣннѣмъ града дѣбровника да знатѣ властелѣмъ ерѣ дослахѣ к вамъ властелѣнна нашего кнеза ѿстоию пацѣровиѣмъ цю вамъ бѣде говорити сѣ наше стране · вѣрѣтѣ мѣмъ ричи сѣмъ наше писанѣ ѣ сѣтисци мѣца прѣвара · гдѣ днѣмъ · Споља: † нашимъ дразимъ и сѣрчаннѣмъ приѣтелѣмъ кнезѣмъ и властелѣмъ и всѣмъ ѿпѣннѣмъ града дѣбровника

528. Моли Дубровчане да посланику му исплате

ДМИТРОВСКИ ДОХОДАК

1424, 13 фебр. у Сутисци

† ѿ гдѣна краља тврѣтѣ тврѣтковиѣмъ нашимъ дразимъ и сѣрчаннѣмъ приѣтелѣмъ кнезѣмъ и властелѣмъ и всѣмъ ѿпѣннѣмъ града дѣбровника да знатѣ властелѣмъ ерѣ дослахѣ к вамъ властелѣнна нашего кнеза ѿстоию пацѣровиѣмъ да ми по немъ ѣдастѣ дохотѣмъ сѣрѣмъ · сѣмъ двѣ тисѣмъ перѣперѣмъ конѣмъ п-о-вѣчаю иматѣ давати краљевствѣмъ ми ѿ всакомъ прихотѣмъ дмитровѣмъ днѣмъ и призовитѣ гости лѣди да вамъ бѣдѣмъ свидѣнѣмъ ерѣ ми стѣ дали речѣнѣ дохотѣмъ ѿ лѣмъ · ѣ · 8 · лѣто на дмитровѣмъ днѣмъ а ѿвѣмъ листѣ бѣди вамъ за испѣнѣдеторнѣмъ и за вѣмъ вѣрованнѣмъ повелѣмъ законѣмъ печатнѣмъ краљевства ми печатити писѣ се мѣца прѣвара · гдѣ днѣмъ ѣ сѣтисци писѣ радосавѣмъ днѣмъ гдѣна краља

Оба оригинала у кнѣ. Div. Sanc. 1422 г. — Сп. XI, 73.

592. Потврђује мир Радослава Павловића с Дубровчанима.

1433, марта 2. у Сутисци.

† На име ѿца и сина и светога дѣла амень Милостью¹ божиномъ
ми гдѣнь цѣфанъ тврѣтко тврѣтковићъ краљ сѣрблемъ босни при-
морью хомьсци² земљи и к томъ дамо видети по снемъ³ на-
шемъ ѿтворенъ листъ всакомъ чловѣку⁴ комъ се подоба како се
згоди и зчини размиръ⁵ и рать и зла вола меѣхъ почтенимъ и
зможнимъ⁶ градомъ дѣбровникомъ и меѣхъ почтенимъ и вазмож-
нимъ⁷ мѣжемъ краљевства⁸ нашега воеводомъ радосавомъ павло-
вићемъ и тои намъ много мѣрско⁹ и недраго би и затон посла-
смо почтенимъ и зможнимъ¹⁰ кнезъ и властелемъ дѣбровачкимъ
хотѣе¹¹ да би зчинили миръ и добръ волъ с воеводомъ радоса-
вомъ а нашимъ вѣрномъ¹² и почтенномъ воеводи радосавъ тако¹³
заповидѣсмо¹⁴ да зчини¹⁵ миръ и добръ волъ с почтеними и
мѣдрими¹⁶ властели дѣбровачами¹⁷ почтени и зможни мѣжѣ¹⁸
кнезъ и властѣле и опѣина дѣбровачка нашъ мѣжъ примише¹⁹ и
нашъ вѣрни²⁰ и почтени и зможни²¹ воевода радосавъ нашъ за-
повидъ²² послаша и меѣхъ собомъ миръ и добръ волъ²³ и лѣбавъ
зчинише и досласта нашимъ²⁴ госноцтвѣмъ ѿби страни²⁵ почтени и
мѣдри и зможни властѣле дѣбровачки почтене и мѣдре властѣле кнеза

Има два преписа (а и б) у Cod. Rag. л. 54а и 99б с
овим разликама:

1 милостю а. б. — 2 сѣблемъ всемъ прѣморью хомьсци а. — сѣр-
блемъ и донемъ краемъ босне и прѣморью и хомьсци б. — 3 видети по
сем а. — дамо видети по сем б. — 4 чловекъ а. б. — 5 размиръ а.
— 6 почтенимъ и зможнимъ а. — почтенехъ и зможнехъ б. — 7 поч-
тенимъ и вазможнимъ а. — зможнимъ б. — 8 краљевства ми. — 9
мѣрско а. — мѣрско б. — 10 почтенимъ и зможнимъ а. б. — 11 вла-
стелемъ дѣбровачкимъ а. б. — хотѣе а. — 12 вѣрномъ а. — вѣр-
немъ б. — 13 такогъ б. — 14 заповидѣсмо а. — заповѣдѣсмо б. —
15 зчини а. — 16 почтеними и мѣдрими а. — почтеними и мѣдрими б.
— 17 дѣбровачкимъ а. б. — 18 вазможни мѣжѣ а. — зможни
мѣжѣ б. — 19 прѣмише а. — прѣмише б. — 20 вѣрни а. б. — 21
зможни а. б. — 22 заповѣд а. б. — 23 волю и лѣбавъ а. — 24
досла ка нашимъ а. — 25 госноство ѿби стране а. — ѿби стране б.

живька ѣакетића²⁶ и кнеза никшъ тамарића²⁷ а почтени и зможни²⁸
мѣжѣ краљевства нашега²⁹ воевода радосавъ свое властѣле³⁰ мѣдре³⁰
и почтене кнеза алексъ³¹ пацровића и кнеза бѣдисава богавьчића и
намъ сповидише³² да сѣ за моке наше примили и заповиди³³ наше
сѣдшали и зчинили меѣхъ собомъ почтени миръ и добръ лѣбавъ³⁴ ва
лѣто³⁵ рождства христово ѣ-8-лѣ-мѣсеца ѡктембра³⁶ на ѣ-ѣ-данъ и
тои нашимъ госноцтвѣмъ³⁷ много драго би и ти више речени властѣле³⁸
наше госноцтво много молише³⁸ да намъ благослови³⁹ миръ И ми
нихъ милостивѣ и почтене моке чѣвѣше И нихъ таи миръ и лѣбавъ
доброволно и милостиво благослови⁴⁰ по снемъ⁴⁰ нашимъ листъ
ѿтвореномъ⁴¹ и тако намъ зчинисмо твѣрѣкѣ ѿбима странама тко
годиръ⁴² би поговорио или потворио сѣи наше писанье тои ѣе бити³⁰
ѣ великѣ недрагость и недроѣанъ⁴³ краљевствѣ ми и за вѣѣ вированье
заповиди⁴⁴ краљевства ми заповѣдью⁴⁵ нашимъ диѣкѣ⁴⁶ павла
ѣписати таи⁴⁷ нашъ ѿтворенъ листъ и запечатити⁴⁸ нашомъ за-
конитомъ сридномъ⁴⁹ висѣхомъ печатью. И сѣмъ⁵⁰ нашимъ записъ⁵¹
свидоци⁵² властѣле краљевства ми Воевода петаръ клешићъ Дворски³⁵
нашъ и ванишъ бѣоханићъ И кнезъ босански тврѣтко боровинићъ пи-
санъ ѣ нашимъ стономъ листъ ѣ сѣтисци⁵³ ва лѣта⁵⁴ рождства хри-
стова ѣ-8-лѣ-мѣсеца⁵⁵ марта ѣ-ѣ-данъ.

ГДѢ ЦѢФАНЪ ТВРТКО ТВРТКОВИЋ КРАЉ СѢРБ-
ЛЕМЪ БОСНИ ПРИМОРЬЮ И К ТОМУ.⁵⁶ 40

Уставом на пергаменту, печат обешен латински. — СС
116; MS. CCCXVI.

26 ѣкетика а. — гѣндѣлика б. — 27 тамарѣка а. — 28 з-
можни а. — вазможни б. — 29 краљевства ми нашега а. — кра-
левства ми б. — 30 властѣли а. — 31 алексъ. — 32 сповѣдѣше а. —
сповѣдѣше б. — 33 прѣмили а. — прѣмили(ли) б. — и заповѣди а. б. —
34 волю б. — 35 лѣта а. — лѣ. б. — 36 мѣца ѡктембра а. б. —
— 37 госноствѣ. — 38 госноство много помолѣше б. — 39 благо-
совѣно а. б. — 40 сѣм а. б. — 41 ѿтвореномъ а. — 42 твѣрѣкѣ а.
— ѿбима а. б. — странама а. — тко годѣ а. б. — 43 недроѣан а. б.
— 44 вированье заповѣдѣхъ а. б. — 45 заповѣдью а. б. — 46 диѣкѣ
— 47 сѣи а. — 48 запечатити а. — 49 сѣрѣномъ а. б. — 50
а. б. — 47 сѣи а. — 48 запечатити а. — 49 сѣрѣномъ а. б. — 50
печатю а сѣмѣи а. б. — 51 записаню а. — 52 свидоци а. б. — 53
мѣствѣ ѣ сѣтисци а. — 54 ва лѣта а. б. — 55 мѣца а. б. — 56
сѣрблемъ босне и донемъ краемъ и к тому б.

хтиели да би се тако и кнезь иванишъ заклео аво ѿви ваши 10
 властеличници дошадъче и с ове^м сазг^м вонводе радосава с ра-
 дое^м ти посао ѿправише ѿвѣден ѿ наше^м града ѿ бобовца кне-се
 иванишъ закле и прѣже на цр^о га сѣ искали какото не и вонвола
 радосавъ и негова госпои тодора таи вамъ листъ за сведоче^м да
 томъи вержете и вѣъ васъ весели 15

Препис у Cod. Rag. л. 58б. — MS. CCCXXXV.

533. Дубровчани потврђују шта су од њега примили на оставу

1442, 14. априла

Ми кнезь властеле и сва ѿпкина владѣцаг^о гра^а дѣбровнѣа да^м
 на видене всаком^с комъ се догода и прѣа кога се изънесе ѿвѣ нашъ
 записъ ѿгледати не прѣсвѣтли го^ань краљ тврѣтко тврѣткови^к ми-
 лостю вежи^м краљ босне и к томъ посла по кнезъ гюргю рат-
 ковику и постави ѿ нашъ комънъ ѿ поставъ.
 сръбра фина .x. ѿ. ли^р ѿ печакъ .x. ѿ. и пета мала
 а под ѿвѣа свѣтъ да речени го^ань краљ тврѣтко сво^м прѣшасте^м
 ѿ дѣбровни^к или дослане^м сво^х добрѣхъ люди едина или веке
 сво^м лист^м вероване^м а подъ сво^м ѿбичане^м печатю да
 бѣде воланъ ѣзети и ѿнести кам^о бѣде хотѣтъ васъ ѿви више ѿпи- 10
 сани покладъ или мѣ кон днѣ на неговъ волю ѣдавъше к намъ
 ѿви нашъ записъ да се ѿ не^м ѿпише цр^о се ѣзме нѣ ли би се
 згодило те^р речени го^ань краљ тврѣтко за свога живота не бѣде
 ѣзео згора речени покладъ а или кон днѣ ѿ не^а за ѿно цр^о би
 встало ѿ наше^м комънъ ѿвѣтѣмо да мѣ се ѿправи цр^о бѣде по- 15
 рѣчити и наредити ѿ сво^м листъ подъ сво^м ѿбичане^м печатю
 кон бѣде ѣписао прѣа редовни^{ци} римѣке вере или вере босанѣке и
 с оне^м листѣмъ го^ана краља да се прѣнесе ѿвѣи нашъ записъ и все
 згора речено и ѣписано. Ми кнезь властеле и сва ѿпкина владѣ-
 цаг^о гра^а дѣбровни^ка ѿветѣвасмо се и ѿвѣтѣмо се више рече^м 20
 номъ го^ань краљу тврѣткѣ вѣшити и ни ѿ чеме не ѿславити ѿвѣ
 записъ за више реченъ поставъ ни на мане донести за ничию волю

ни по крѣни ни по ближичастѣ^м ни по милоци ни за страхъ ни
 за ратъ ни за не^дно прѣдоже сегаи свѣта ко би се могло прѣко-
 дити И ми кнезь властеле и сва ѿпкина владѣцаг^о гра^а дѣбровнѣа 25
 ника за веки тврѣгавъ сегаи нашега записъ заклемо се више ре-
 ченомъ го^ань краљу тврѣткѣ ког^м живѣ^м тѣсвѣтомъ и богородицѣмъ
 и дѣшомъ и вер^м наш^м како кем^о вѣшити все више писано
 и речено ѿвон наше ѣписане.

Запис у књ. Div. Sanc. 1442—1443 стр. 18. — П. II, 122.

534. Дубровчани потврђују шта су још примили на оставу

1442, 14. децембра

† Еа име ѿца и сина и дѣха свѣтаго ами^н. Ми кнезь властеле
 и сва ѿпкина владѣцаг^о гра^а дѣбровни^ка да^м на видене вса-
 комъ комъ се достон и прѣа кога се изънесе ѿвѣ нашъ записъ
 ѿгледати не прѣсвѣтли го^ань краљ тврѣтко тврѣткови^к милостю
 вежи^м краљ босне и к томъ посла по кнезъ гюргю ратковику 5
 ѿ поставъ ѿ нашъ комънъ
 сръбра фина .x. ѿ. ли^р ѿ два десети и четири пече велике а
 пета мала
 а подъ ѿвѣа свѣтъ да речени го^ань краљ тврѣтко сво^м прѣша-
 сте^м ѿ дѣбровни^к или дослане^м сво^х добрѣхъ люди еднѣа или 10
 веке сво^м лист^м вероване^м а подъ сво^м ѿбичане^м печатю
 да бѣде воланъ ѣзети и ѿнести кам^о бѣде хотиети васъ ѿви
 више писани покладъ или мѣ кон днѣ на неговъ волю нѣ цр^о
 се ѣзме да се ѿпише ѿ катастикъ подъ ѿво^м запис^м дѣ
 бѣде ѣписано да ако би рѣни го^ань краљ тврѣтко ѿвѣ записъ 15
 изъвади^м ѿ повелю тада ѿнде^м подъ повел^м да се подѣпише
 цр^о се када ѣзме нѣ ли би се згодило те^р речени го^ань краљ
 тврѣтко за свога живота не бѣде ѣзео згоръ рѣни покладъ а
 или кон днѣ ѿ не^а за ѿно цр^о би встало ѿ наше^м комънъ
 ѿветѣвасмо се и ѿвѣтѣмо се реченомъ го^ань краљу тврѣткѣ изъвѣ- 20
 шити и ѿправити ѿно цр^о се бѣде ѣдрѣжати ѿ неговъ теста-

LXXX КНЕЗ ХРЕБЕЉАН.

537. Дубровчани му дају веру да може слободно доћи у Дубровник, а што је коме дужан, нека се с њима споразме.

1405, 27 јуна

† ѿ владѣшаго граа дѣбровника кнеза властель и ѿ все ѿпкине кнезѣ хребеланѣ и твои брати и твоимъ слѣгамъ · поздравленіе · листъ почтене ваше любве примисмо · и разсмѣсмо · а нрѣ намъ пише^т и просите да вамъ дамо и запишемо вѣрѣ нашѣ да си морете донти слободно ꙗ дѣбровникѣ и стојати и поити безъ забаве · наши почтени приѣтелине за вашѣ любавъ по семъ нашемъ листѣ даемо ви и дамо вѣрѣ нашѣ да си морете донти слободно ꙗ дѣбровникѣ и стојати и пакѣ своѣга вѣмене дочекавъ да си поидете слободно съ всеѣмъ с чимъ бѣдетѣ дошли безъ нѣдне забаве · а нрѣ цю правите да ви дамо и запишемо вѣрѣ ѿ вашѣхъ должникѣ коимъ бѣдете и несте должни наши приѣтелине ѿпкина наша дѣбровчѣка нѣма ѿбичан за должнике никомѣ вѣре давати нрѣ ꙗ всакъ своимъ колѣанъ · ако бѣдете комѣ должни или чимъ криви а ви кѣте се како добри людие направитѣ · а ми за дългъ вѣре не моремо дати · писа се въ лѣто рождѣства хѣва тисѣщно и четирѣ ста и ѣ · лѣто мѣца юніа · ѣ · ѣ · ꙗ дѣбровникѣ.

Русков концепат. — П. I, 121.

LXXXI ЖУПАН ТОЛИША.

538. Дубровчани му одговарају да је Дубровник слободно место и свак може слободно доћи и поћи, а ако је ко што дужан, не могу га ослободити.

1405, 3 октобра

† ѿ владѣшаго граа дѣбровника кнеза властель и ѿ все ѿпкине жупанѣ толиши поздравленіе · разсмѣсмо цю намъ ѿписа ако ви бѣде кога неволѣ ѿ ѣгрѣске воиске · да ꙗ наше мѣсто можѣ донти

и поити слободно и зато би радѣ чѣсти ѿ насъ и да ти ѿпишемо · нашѣ приѣтелине морѣли си чѣсти како рѣсагѣ босански постави мирѣ и любавъ вѣчинѣ съ дѣбровникомъ и болѣ нрѣ ꙗ никѣда било · а дѣбровникѣ не слободно мѣсто въсакомѣ а навлащѣ людемъ воеводе сандалѣ · нрѣ га имамо мегю инѣми много любима и сръчна приѣтелине зато морѣ всакъ слободно донти и поити чимъ донде да ако ꙗ тѣко дължнѣ или чимъ кривѣ за тоꙗ не ꙗ моремо слободѣчинѣ дати

† мѣца ѿ гѣбра · ѣ · днѣ ꙗ дѣбровникѣ · ѣ · ѣ · лѣто.

Русков концепат. — П. I, 122.

LXXXII КНЕЗ ВУКАЦ (ХРАНИТЬ)

539. Дубровчани му јављају да су молили краља Твртка да по обећању у повељи пошље њега и још једног властелина да с двојицом њихових властела извиде штету Дубровчана учињену у рату, и моле га да им јави кад ће доћи и где на састанак.

1405, 27 децембра

† Главномъ и велможномъ ганѣ вѣкѣ ѿ владѣшаго граа дѣбровникѣ кнеза властель и ѿ все ѿпкине многолюбимѣ поздравленіе · въ всемъ многосръчна любавъ гѣтва ти знѣе како прѣсѣктаніе ганѣ краљ твртѣко съ всеѣмъ рѣсагомъ босанцѣмъ ѿлѣчили сѣ и записали намъ ꙗ повели да цю годѣ ꙗ ѣзель кнезѣ павѣл или воевода сандалѣ или кон годѣ бошњанинѣ любѣ краљевѣства босанскога людемъ нашѣмъ ꙗ ѿвѣи бившѣ неправеднѣ рѣтъ · да ꙗ томѣи ѣзетію гѣтѣко ти ꙗ сѣ дрѣзѣмъ властелиномъ босанцѣмъ кога краљевѣство с вама пошлѣ ꙗ сѣ вама · ѣ · наша властелина · кон ми пошлѣмо да сѣе томѣи ѣзетію сѣдинѣ · а рокѣ ꙗ томѣи краљевѣство поставило до · ѣ · мѣца да ꙗма гѣтѣко ти сѣ рѣнѣмъ прити или ꙗ поповѣ или ꙗ тѣбинѣ или ꙗ конавѣлѣ ѿ тѣхъ трѣхъ мѣста ꙗдно кон гѣтѣс ти ѣгоднинѣ · да ꙗто ꙗ този вѣме дошло ꙗ зато гѣтѣс ти даемо знѣтъ нрѣ смо писали прѣвисокомѣ краљу твртѣку

молекне да мѡ бѡде млѣть послать ѡногоа властелина гѣтвѡ ти · и 15
да ви бѡде млѣть прити · а и гѣтвѡ ти много молимо · наасѣ цѣкнѣ
своихъ добѣхъ пригатеъ бѡднѣ млѣть ѡъ ваше стране како ви не
боле бѣъ наставиъ гѣтвѡ ѡписать рѣчнѡмѡ гѣнѡ вралю · да мѡ
бѡде млѣть послать ѡногоа властелина гѣтвѡ ти да за ѡнанъ
ѡзетѣмъ правѣ да позна се и молимо гѣтвѡ ти бѡднѣ ти млѣть прити 20
и наамѣ ѡъписать къди кѣ тои бити и на комѣ мѣсти како да
ми знать бѡдемо къди и на комѣ мѣсти наша · ѣ · властелина
послать гѣтвѡ ти да тѣи правѣдѡ познате и ѡълашчѣте како не
рѣчнѡ и ѡ повели записанѣо

† мѣца декемьвриа · кѣ · днѣ ѡ дѡбровникѡ лѣто · ѣ · ѡ · ѣ · 25

Русков концепат. — П. I, 134.

540. Степе и Михоч Лукаревићи одговарају Вук- цу да жале што је у сукобу с братом Сан- даљем, и надају се да ће се поправити.

1407, 12. фебруара

† Главномѡ и велѣ можномѡ гѣнѡ кнезѡ влкѣцѡ ѡъ слѡга ви ѡ
стѣпета и ѡъ миѡоча лѡкаревиѡкѡ многѡсмѣрено поклонѣниѣ · пиѣниѣ
гѣтвѡ ти примисмо по вашемѡ члѡѡкѡ и разѡмѣсѡ цѡ намѡ
писасте ѡ дѡгованиѡ вашемѡ кѡе имате сѣ гѣномѡ вѡнѡвѡмѡ санѡ
далѣмѡ · братѡмѡ вашѣмѡ кнеже и прѣво примѣниѣ пиѣниѣ вашѣгѡ 5
чѡли вѣсѡ по людѣмѡ тѣхѡ работѡхѡ · и бѣъ не вѣ толико ми · и
ѡъвише всѣи властеле дѡбровѡци · више ѡ томѡ много недрѡ
гостѣи · ѡ скандали коѡ не непригатеъ члѡѡчѣски ѡтрѡнилѣ мѣгѡ
братѣство ви · неъ знамо по ѡвѣкѡ ваѡ млѣти неъ сте примѣи 1
за
всако наше добро и радѡште мѡ се · такози не право наамѡ ѡ 10
всакомѡ вашѣмѡ добрѡ вѣлѣти се · а ѡ иномѡ ѡъ чѣса бѣъ ѡклѡни
болѣть · а сѣди кнеже ви ста бѣла добра брат и несте и папѣдѡ
кѣте бити ѡфѡмо на доброга бѣа и ѡ вашѡ добри разѡмѡ кон
ви не бѣъ занимаъ неъ кѣте направѣти ваше дѡлге мѣгѡ вама и 15
ѡкѡе ви бити почтѣниѣ а ми веселии

† мѣца феѣвара · ѣ · днѣ ѡ дѡбровникѡ лѣто · ѣ · ѡ · ѣ ·

Русков концепат. — П. I, 158.

LXXXIII ГОСПОДИН КОЈЧИН

541. Дубровчани му се жале да су његови људи узели коња једном њихову трговцу, и моле да му се врати.

1406, 17 фебруара

† ѡъ владѣцагѡ граѡ дѡбровника кнеза властѣль и ѡъ все ѡп-
кнѣе многолюбѣмомѡ намѡ пригатељу гѣнѡ коичинѡ сѣрѣчно позѡрав-
лѣниѣ · дамо тѡеи почтѣномѡ пригѣзни знати неъ дѡндоше к намѡ
наши властѣль послѣи кѡе смо бѣли дослали гѣнѡ дѣспѡтѡ и кѣ
гѣгѣи маарѣ · и ш ними трѡгѡвѡци нааши · и повѣдаше наамѡ да 5
комѡ сѡ бѣли ѡвѡишли и-сѣрѣбалѣ и дошѡ ѡ вашѡи земѣли на
бродѡ · тѣи дѡндоше к нимѡ ваши людѣе и тѡѡмѡ рѣчиѡ много
имѡ забавѣше · и ѡзѣше имѡ коња трѡгѡвѡца нашегѡ жѣниѣ иванѡ-
вѣкѣи кѡи тѣи с наашѣми послѣк гредѣше · и тои чѡѣше много
наамѡ недрѡго и никако ѡ нашемѡ сѣрѣцѡ не морѣмо вѣрѡвати · да 10
не тои ѡчинѣно сѣ вашѡмѡ вѣстѣѡ · неъ бѣъ зна мѣгѡ инѣми при-
гатељѣми кѡе имѡмо · тебе смо имѣли и имѡмо за многолюбѣми
и ѡпѡвѣина пригатеља · и бѣа молекне до дѣнасѣ не се скрѣло како
смо ми кѣ наашѣмѡ пригатељѣмѡ · зато молимо те како сѣрѣчна
пригатеља · рѣци повратѣти коња · и молимо ѡъпиши наамѡ како 15
мѣслишѣ с нами да знамо.

† мѣца феѣвара · ѣ · днѣ ѡ дѡбровникѡ лѣто · ѣ · ѡ · ѣ ·

Русков концепат. — П. I, 139.

LXXXIV ЧЕЛНИК МИЉАН

542. Дубровчани му одговарају о дуговању његова оца Палку у Лукши Витано- вићима, Дубровчанима.

(1406), 17 фебруара

† ѡъ владѣцагѡ граѡ дѡбровника кнеза властѣль и ѡъ все ѡпкнѣе
вѣсѣсѣрѣчномѡ намѡ пригатељу почтѣномѡ челникѡ мѣлиѣнѡ много-

любимо поздравление · почитене твое приазни листъ примисмо и
разсмыслимо · що намъ пишешъ а говоре ерь покони ѿць вашъ
челникъ миланъ поставилъ ю билъ с палка и с лѣкше витанови
къю свою моле наасъ да ви оправимо · нашъ почтени приателю
да знашь примивъ пиение ваше рѣчно · тыи часъ посласмо по шкръ-
мителине сиротъ рѣчнога палка и лѣкше · конимъ сѣ все оправе и дѣца
нихъ встала и спросисмо за тѣи вашъ къю · и они намъ по-
казаше тетрагъ пайка и лѣкше и с томъзи тетрагъ на едномъ
мѣстѣ писаше ерь не ѿць твое билъ нимъ дължѣи и тыи-мъ
длгъ платилъ ѿць твое сребромъ бисеромъ и златомъ и на
дрогомъ мѣстѣ с томъге тетрагъ понижѣ тоган писма такоже
писаше ерь не ѿць твое нѣмъ ѿць дължѣи и ѿь тога не книга
записана с тетразѣхъ ѿь ѿпкине дѣвровчкѣ а нѣ платилъ а ино
нищоѣ не находимо ни они намъ смѣю повидѣтъ и зато твое
любвѣ овози списасмо що смо ѿвѣнашли · а ви морѣт послать
члоѣка или сами дойти да си ѿгледаю нѣ тетраге

† мѣца фѣрваѣ 31 дѣнь дѣвровникъ

Русков концепат. — П. I, 142.

LXXXV ОСТОЈА КАМЕНАРИЋ

543. Дубровчани га извештавају да га је Прибиња Припчић одредио за свога пристава у некој парници

(1406, 1 априла—17 септембра)

† ѿь владѣцаго граа дѣвровника кнеза властель и ѿь все ѿп-
кине ѿстои каменарикю поздравление · да вѣшь ерь те не нарекалъ
прибинѣ припчикъ да мѣ си пристава ѿ правдѣ кою кѣ водити
сѣ богѣлиномъ прѣонѣвикѣмъ и сѣ радосавомъ и сѣ братошеѣмъ а счи-
начѣ не сѣ прибинѣни вѣлкотѣ костадинѣ радѣшинѣ новаковиѣ и
иванѣ кожѣновиѣ и да вѣшь ерь сѣ се ѿбоѣ стране прѣдѣ нами
завѣзали и ѿвѣлюбили да все що счине рѣчне счинначѣ мѣгю
прибиню сѣ богѣлиномъ радосавомъ и братошеѣмъ ѿ всакон дългъ

и работѣ кою ви прибинѣ на нѣхъ питалъ или они на прибиню
да не все този тврѣдо и непорочно и на томъ да станѣ зато 10
молимо те бѣди ш ними да се тѣи работѣ вѣрше · а да вѣшь
еръ не богѣлиновъ радосавъ и братошеѣ приставъ да биживѣ шапѣ
а счинначѣ милѣ рожетикъ братѣнъ грѣгѣриѣ и милосавѣ бранишѣ
заеѣдно ѿбоѣ счинначѣ бивѣши на кѣнѣ с вами приставаѣми да
се вѣрши и що ѿправе да не тврѣдо и непорочно. 15

Русков концепат. — П. I, 146.

LXXXVI ВОЈВОДА ГРГУР И КНЕЗ САНКО.

544. Дубровчани их моле да не траже накнаде за коње који су им у рату узети, јер су и они имали много веће штете.

1407, 22 јануара.

† Еъ всеѣмъ многопочтенѣмъ и всесрѣчнѣмъ приатељѣмъ воѣводи
грѣгѣрѣ и кнезѣ санкѣ ѿь владѣцаго граа дѣвровника кнеза вла-
стель и ѿь все ѿпкине любовно поздравление · разсмыслимо що
намъ ваша почтена приазень пише за конѣ конѣ правите да ви
сѣ наши сѣзели с ѿвѣи ратѣ кою ни босна вѣше задала да ви
за то оправимо · наши почтени приатеље на то ви ѿповѣдамо
намъ ви много счѣно и много сѣдно било ѿпралиѣтъ за такоѣ
мале щѣте конѣ сѣ с тои вѣрѣе чинѣне · не бѣде намъ плакѣне и
ѿпраѣне велике и вѣзѣмѣрѣе щѣте и зла кою ни сѣ счинѣа а за-
конѣ рати морѣт знатѣ молимо ви како срѣчѣне приатеље тоган 15
не ниѣте ѿь насъ ерь ви за то не морѣмо ѿправитѣ · ерь ако сѣ
що и сѣзели с насъ ѿь тога нѣ нищоѣ

† мѣца гѣнѣваѣ · кѣ · дѣнь с дѣвровникѣ лѣто · 4 · 8 · 3.

Русков концепат. — П. I, 157.

LXXXVII КУЗМА И ВУК ПОКРАЈЧИЋ ПОСЛАНИЦИ ДЕСПОТОВИ

545. Дубровчани пишу да ће им брод за Млетке бити спреман кад дођу

(1408), 3, новембра

† Ђь все^м многопочтенѣмъ и всесръчнѣмъ приателѣмъ кѣзми и вѣкѣ покранчию · ѿ владѣцаго граа дѣбровника кнеза властѣ и ѿ все шккне многолюбиво поздравленѣ · пи^ини^и гана деспота а и ваше почтене приазни приписмо и разеврасмо цю намъ писасте за бригенти^и · ево да ви зна любавь нрѣ ганѣ · деспотѣ дасмо бригенти^и на наше тракенѣ на неговѣ чѣсть · и зато кѣди ви швамо придете хокѣ ви приправѣ бит · да си морѣт понти · а и за то и ганѣ деспотѣ пишемо с то^м с дрѣго^м листѣ кон ѣ сѣ швѣмъ

† мѣца новѣбриа · ѿ · днѣ с дѣбровникѣ

Русков концепат. — П. I. 173.

LXXXVIII НОМИК СТОЈАН

546. Јавља да су златар Михат и Брајко Богојевић изравнали своје рачуне

1410, 29 децембра у Трепчи

† Ђь имѣ ѿца и сѣа и сѣога дѣха · мѣца декемьвриа · ѿ · днѣ · а во како счини разлогъ · михатъ златръ з браикомъ и ш неговѣмъ сѣови · цю имахъ сѣ браикомъ богоѣвникѣмъ та михатъ цю имахъ разлога за мало и за гвалѣмо · не уста дѣлжѣ браико ни неговѣ сѣове ни неговѣ ближни мене михатѣ ни динар ни полъ · ни ни^и · и да не има веке искати браико ни неговѣ сѣови михата ни за едѣ дѣлгъ · ни михатъ · да не има веке искати браика али неговѣ сѣове али неговѣ ближне · ни за еданъ дѣлгъ · цю ѣ било ме^гю ними до днѣ · а то^ми свѣдоци радинѣ чрѣноѣвѣ · и петръ

велоѣвѣ и дѣбровчанинѣ кнез дѣш · и дѣшко бобалиѣвѣ · и никша 10 бавѣжелнѣ · и андрѣшко гочетиѣ и тко се ѿ нихъ потвори · да плати господарѣ · али кнеѣалне · ѿ · перпер · тко гѣде по^ице за то^и · а шви се писа да верѣ гѣтко · дѣбровѣко

† та номѣ стѣанѣ писах и свѣдо^кю

Io Doimo de Chuchiula fo i prexente al prexente scritto e 15 sottoscriuo con mia man propria.

Io Nicola I. de Prodanelo sono guarente a questo soura scritto.

Io Andrea de Goze sono garante a questo soura scritto.

† заповѣдию гана ми кнеза и неговѣхъ избранихъ властѣ та рѣско логѣѣть исписахъ више писаннѣ ѿ рѣчѣ на рѣчѣ · изъ листа 20 кон донесоше кнезѣ и властѣмъ више рѣчѣмъ.

Русков препис у другој књ. Div. Cap. 1408 код 19 јан. 1411. — Сп. XI, 47.

LXXXIX ПРИБЕН ДРАГОШЕВИЋ

547. Дубровчани дају веру Прибену Драгошевићу да на петнаест дана може доћи у Дубровник, и ако се не намири, опет отићи слободно

1411, 9 фебруара.

† ѿ владѣцаго граа дѣбровника кнеза властѣ и ѿ все шккне приѣвѣ драгошеви^ию поздравленѣ · да знашъ нрѣ вѣси долѣ пишанни рѣдѣ нами даше ти вѣрѣ · да си во^ианѣ и слобо^днѣ прити с дѣбровникѣ а подѣ шви свѣтѣ · да имашъ прити швамо за васѣ шви мѣць марачѣ кон грѣ ако ли рѣ дондѣшъ то^и болѣ · а дошѣ с дѣбровникѣ вѣрѣ ти даше за петѣ на десете дни по^ичамѣ ѿ шнѣган днѣ кон придѣшъ с градѣ да ти се врон · ако ш ними направишъ то^и добѣ · ако ли не направи во^ианѣ и слобо^днѣ шпетѣ понти · а шво^ии те^бѣ списасмо подѣ нашѣмъ законѣмъ печатнию · да ти ѣ кѣпко и тврѣдо · писа се с дѣбровникѣ 10

га сѣ примили ѿ рѣке реѣнога кнеза петра · и такои свѣдоко-
ваше ерь не хотѣхъ кнеза петра да се врати що је ѣ листъ · а
тъи листъ ѿни примише ѿ кнеза петра · дѣи днѣ мѣца ас-
гста реѣнога.

Русков препис и запис. — П. I, 195.

**550. Дубровчани га моле да његов жупан Ђурађ
с војском не би учинио какве штете на
њихову земљишту, и шаљу му Ђурђево писмо
кнезу стонскому**

(1416), 23 марта.

† Главномъ и велможномъ гланъ кнезъ петрѣ ѿ владѣцаго граа дѣ-
бровъ|ника властель и ѿ вѣсе ѿпкине многолюбиво поздравленѣе.
кнеже петре вашъ братъ кнезъ радосавъ билъ не с воискѣмъ ѿвѣдѣ
на мегѣ нашега примѣи и ѡговѣмъ добромъ любовѣмъ наамъ не
ѣчини се ѣ земли ни ѣ людехъ нѣдна кваръ ѿсвѣнъ ѣ нѣговѣ
невѣсть · нѣколици ѣскрадыши се · теѣ нѣколико нашѣхъ люди ѣ
примѣю сметеше и ѿцѣтише · и ѿнъ тои чѣвше по ѡговѣ
мѣти изънашѣа що се море ѿправит · ѿправи и врати · а дрѣго
ѿвѣтова ѿправити и такои ѣфамѣ да бѣде · аѣо сѣди кнеже донѣ
доше изъ долѣ дрѣге ваше воиске кон потрѣше долѣ сливно и
сташе на мегѣ нашѣи ѣ примѣи · а неѣ пѣдѣ ними жѣпанъ гюрагъ
и стѣпанъ милорадовикъ и ш ними тѣрци · молимо ви гѣтѣво
бѣди ти мѣтъ послѣти-мѣ заповѣданѣ да наамъ ѣ нашемъ нѣкѣне
квари не ѣчине и да се ѿнѣдеи не тираю много те молимо на
ѣфамѣе ерь гѣтѣво ти добро зна ерь не дѣбровникъ билъ кѣкѣа
покойнога родитѣла ви гана кнеза павла · ѣ всако вѣмѣ · и да не
наѣ вѣзѣа сѣблюдалъ и великѣ приѣзѣнъ с нами ималъ · такоже
дрѣжимо ѣ нашемъ сѣлѣци плѣно и ничимъ неѣкрѣнѣено да бѣде
и сѣ гѣтѣвомъ ви.

И ето ганѣ кнеже да види гѣтѣво ти каковъ листъ примисмо ѿ
вашега слѣге гюѣга кои не пѣдѣ вашѣмъ реѣнѣмъ воискѣмъ · ерь ѣ
наше дни ѿ нѣднога гана рѣсажѣкога таковъ грѣбъ листъ не

примисмо · ѣфамѣ да ѣ вашѣ вѣсть нѣ и да кѣте томѣи добри
промисалъ ѣчини · и тѣи листъ ѣнѣтѣ сега посиламо гѣтѣво да
га видишъ

· кѣ · марта

**551. Copia de la litera de giurag mandata la
dita a conte petar introcluxa in quella de zuxo.**

† кнезъ стонѣскомъ и всѣмъ властелемъ стонѣсѣкѣмъ ѿ слѣге пе-
трова юрьѣ · ви знате кон сѣда дългованѣе по сиѣизи земли ходи
а га је смѣ с тѣми людѣми кѣ ви вѣсте · сѣди мнѣхъ да ме кѣте
видѣти ѿвѣдѣ га к вамъ дългованѣе понесѣмъ кон ѣмѣхъ а на-
дахъ се да кѣте ви кѣ мнѣ болю · га вихъ могаль много люди
вашѣхъ поровити и сѣзати кѣди биѣ на тои сталъ · га не биѣ
тѣрчинѣ с тѣрци · а што сте ви тѣрци · тѣре вежете моѣ люди
ки грѣдѣ ѣ стонѣ кѣтловикѣ · да ето вама послаѣ тамо люди и
тѣрчина · ѿвѣдите ми болю дългованѣе коли ко ви ѣмѣте до-
колѣ смѣ на храсѣкѣ.

Русков концепат и препис. — П. I, 244.

ХСІ ТВРТКО МИХОИЛОВИЋ

**552. Дубровчани га позивају на суђење за дуг
његова покојног брата.**

1412, 26 марта

† ѿ владѣцаго граа дѣбровника кнеза властель и ѿ вѣсе ѿпкине
тѣртѣкѣ миѣоилѣвиѣ · да знашъ пѣдѣ насъ донѣ нашъ власте-
линъ живѣо влаѣовикъ а говоре да мѣ је дължѣнъ братъ твоѣ бо-
госавъ покойни · зато хѣкѣшъ ли се ти пѣти сѣ живѣомъ що за
тъи дългъ и зато аѣо мислишъ пѣти се ш нимъ ѿѣо ти поста-
висмо зарѣчни рокъ до ѣѣ днѣ а имашъ прѣти ѣ дѣбровникѣ
стѣти на прѣ пѣдѣ нами.

† а швъ листъ посланъ би по радичѣ мислетию и по привилѣ
бранонвику да мѣ га шни прѣдаде.

† мѣца марта кѣ днѣ 10
ѣ дѣровникѣ лѣто 48. и 49.

† ратко мислетиѣ и привилѣ бранонвиѣ приѣше листъ ѿ тврѣтка
михонловикиа 49. днѣ априла мѣца и присегоше на сѣомъ евангелию
нрѣ тѣи исти листъ кон ѣ швъдѣѣ ѣ тетраѣ затыкнѣть примили
сѣ изъ рѣкѣ истога тврѣтка ѣ конавлаѣ а днѣмъ ѣ велики четвѣртѣѣ 15

Русков концепат и запис. — П. I, 204.

553. Опет га позивају за исто.

1412, 18 априла

† ѿ гана кнеза дѣровчкого и ѿ неговѣхъ сѣднихъ тврѣтѣ ми-
хонловику поздравленѣ ѣ да знашѣ нрѣ прѣдѣ наасѣ донде нашѣ
властелниѣ живко влаховникѣ и показа намѣ едно писмо ѣ ап-
тазѣхъ ѣ канѣжеларни. писано на 49. днѣ мѣца жѣниа кон ѣ
минѣлаѣ како мѣ ѣ дължѣиѣ братѣ твои богосавѣ 48. и 49. днѣа. 5
зато ако имашѣ цю рѣти или сѣ прѣти ш нимѣ за тои писмо ѣ шво
ти ꙗпостависмо рокѣ зарочни до 49. днѣ ѣ да имашѣ донти или
послатѣ мѣсто сѣбе члѣка прѣдѣ наасѣ кон кѣ прѣти и стати за
този ѣ швъ листъ ѣдасмо ти по радичѣ мислетию ѣ по при-
вилѣ бранонвику да ти га прѣдадѣ ѣ нимѣ за този павно 10
вѣрованѣ хокѣмо дати и да знашѣ нрѣ ако ѣ дондѣшѣ или
пошлѣшѣ како ѣ рѣчно ѣ а ми кѣмо швамо шправитѣ и ѣчинитѣ цю
сѣ прѣстои по правѣдѣ

† мѣца априла 49. днѣ ѣ дѣровникѣ 15
лѣто 48. и 49.

мѣца маѣ 3. днѣ ѣ лѣто 48. и дрѣго на десѣт радичѣ мислетиѣ
прѣсеѣ на сѣшѣ евангелию и рѣчѣ нрѣ ѣ понѣдѣлниѣ 49. днѣ рѣче-
нога мѣца дасмо тврѣтѣ рѣчноѣ листъ ѿ шпкине и шнѣ рѣчѣ цю
ми сѣ ти листове погѣте збогѣ ѣ а тои би ѣ сѣлѣ на полицѣ ѣ
конавлаѣ 20

мѣца маѣ 4. днѣ лѣто рѣчно привилѣ бранонвиѣ присеѣ на сѣомъ
евангелию и рѣчѣ нрѣ ѣ понѣдѣлниѣ више рѣчни шва сѣ радичѣмѣ
дасмо тврѣтѣ михонловику листъ ѿ шпкине ѣ а тои би ѣ сѣлѣ
на полицѣ ѣ конавлаѣ

Русков концепат и записи. — П. I, 206.

ХСІІ БРАИЛО ТЕЗАЛОВИЇ И РАДОСАВ МУРЖИЇ

554. Дубровчани им одговарају да им је мило што су они као њихови пријатељи заку- пили древску царину и моле их да не уводе никаке новштине.

(1412), 23 априла

† ѿ владѣщаго граѣ дѣровника кнеза властѣлѣ и ѿ вѣсе шпкине
браилѣ тезаловику и радосавѣ мѣржику поздравленѣ листъ вашѣ
примисмо и разѣмѣсмо цю намѣ ѣписастѣ како сѣе примѣ кѣ-
пивѣше ѿ вѣше гаѣ цѣринѣ дрѣвскѣ ѣ бѣде подѣ законѣ како ѣ
била за прѣвѣстѣниѣра жорѣте и да сѣе примили ѣ шпкинѣ кѣ 5
сѣвѣк станихѣнѣ сладѣковикѣ ѣ зато да пошлѣмо кѣ трѣговѣцѣмѣ
да сѣе трѣпе ѣ старѣшѣ законѣ а да цѣте ѣе чинѣ ѣ наши почтѣни
приѣтелѣ ѣ и напѣрѣво ѿговаѣмо бѣѣ вѣ ми смо вашѣмѣ приѣшѣ-
стѣю и кѣпленѣю тѣзи много вѣели ѣ нрѣ волимо да сѣе би конѣ
имамѣ наше сѣрѣчне нѣре да би дрѣзи иностранцѣ ѣ а и за ста- 10
нихѣнѣ такоѣе намѣ ѣ драго да ѣ сѣ вами ѣ али толико говорѣмо
станихѣни и вѣсѣ молимо да мѣ рѣчѣте ѣ да сѣ трѣговци дрѣро живе
и право ѣ а подѣ законѣ више рѣчни ѣ а да имѣ нѣкѣе новѣцине
ѣе чинѣ ѣ а и вѣсѣ такоѣе молимо да ѣчинѣте како павно имамѣ
ѣфанѣ ѣ да кѣте ѣчинѣтѣ ѣ а и трѣговѣцѣмѣ такоѣе писали смо за- 15
повѣданѣ да живѣ чинѣ и трѣпе ѣ дрѣрѣмѣ старѣмѣ законѣ а да
вамѣ цѣте ѣе смѣкѣю чинѣтѣ.

† мѣца априла 49. днѣ
ѣ дѣровникѣ.

Русков концепат. — П. I, 207.

555. Дубровчани уверавају Браила да немају на њега злу вољу; моле га да помогне њихове поклисаре код кнеза Радосава Павловића и да им позајми 200 перпера.

(1421), 27 јануара

† ѿ владѣщаго гра^а дѣровника кнеза властель и ѿ все ѿпкине почтеном^ѣ приателю браилѣ тезаловику поздравленѣе развѣсмо цю наамѣ зписа да ви не рѣно ѿ мѣста нашега · да ми имамо срѣчѣс^ѣ и зал^ѣ волю на тебе за ѿнон дѣло цю смо чинили и искали ѿ покойнога воеводе петра и потомѣ ѿ воеводе радосава · да си ти наамѣ неприазноваль ѿндѣзи · браило бѣ зна и прѣчиста · нрѣ ми ѿ тога нишѣ ѿ не вѣмо · ми тебе имамо и имали смо за развѣна чловека и наамѣ добра приателѣ · ѿни кон ти не тои рекаль ни не добарѣ чловека ни не право рекаль · дрѣго вицѣ немон мѣ ни з иномѣ вѣроватѣ · нрѣ бѣ зна нѣдне зал^ѣ воле на те нѣсмо имали ни имамо ни дан бѣ · пааче · ѿволикон ти почтенои приазни говоримо · твоѣа любавѣ зна · рѣчи и бесѣда коѣ не мегю наами била · ми на ѿномѣ стоимо · такогѣ зѣфамо и с твоѣ стране тамо да се неке зкрѣнѣти · и кѣде би могло бит^ѣ веле висмо ради с твоимѣ почтенѣем^ѣ ако би могло мегю наами бит^ѣ за нѣки данѣ · ако ли се съ всѣмѣ не море молимо те тамо сѣ послѣ наши при гѣнѣ воевоѣи радосавѣ како те не болѣ бѣ наставилѣ · стани и поради за нашѣ дългѣ · нрѣ имамо зѣфанѣ з твоѣ любавѣ колико да би неданѣ ѿ наасѣ · и ѿволикон ти за зѣфанѣе пишемо ако се море дан ѿ твоихѣ пѣнези нашѣмѣ поклисарѣмѣ тамо · при воеводи двѣ сти перперѣ нрѣ имѣ не потрѣбѣ нрѣ не ми сѣде залѣхѣ люди цѣкѣа некемо послатѣ · а пиши наамѣ комѣ ѿвѣдѣ велишѣ · да ихѣ за тебе дамо · а ми тако да ихѣ дамо · ако ли тои не море бит^ѣ · ако се море да ихѣ ми тебѣ пошлемо теи динаре да ихѣ ви по вашѣ рѣкѣ · а по вашѣм чловека пошлетѣ нашѣмѣ поклисарѣмѣ како да ихѣ ѿни зарав имаю ради били молимо те ѿпиши ни ѿ всемѣ да знамо.

† кѣ. јенварѣ.

Русков концепат. — П. I, 267.

556. Дубровчани потврђују Браилу примљене новце на добит

1427, 10 јануара.

† Ђо име ѿца и сина и сѣго дѣа аминѣ. Ми кнезѣ Властеле и все ѿпкина бѣс^ѣ любимаго гра^а дѣровника даемо з знанѣе всакомѣ маломѣ и великомѣ нрѣ примисмо ѿ кнеза браила тезаловику кон постави з нашѣ комѣ · да мѣ стонѣ примисмо петѣ сатѣ дѣкати залѣхѣ. И ми кнезѣ властеле и все ѿпкина гра^а дѣровника ѿвѣтовасмо кнезѣ браилѣ давати на всако годицѣ добитѣ петѣ по кантинарѣ до толѣ до колѣ бѣдѣ стоимѣ · ти рѣни дѣкати з нашѣ комѣ · на добитѣ. И да не волѣанѣ кнезѣ браило ѿвѣи дѣкати ззѣти вазѣа кѣде мѣ згодно бѣде · самѣ со вѣмѣ или своимѣ листѣми пославѣ. И ми кнезѣ и властеле и все ѿпкина дѣровчѣа ѿвѣтѣсмо дати рѣне дѣкати. И ѿцѣ ѿвѣтѣсмо кнезѣ браилѣ да рѣне дѣкати кнезѣ браилѣ не моремо здрѣжати · за нѣднога чловека волю ни за ратѣ ни за страхѣ ни за дългѣ ни за прѣдлѣжѣ² · ни за наговорѣ ни за нѣданѣ ззрокѣ кои би на свѣти могаль бити · да мѣ се ти дѣкати здрѣжати не могѣ · пааче да мѣ ихѣ · имамо дати · кѣде ихѣ бѣде хотѣтѣ ззѣти. И ѿцѣ ако би се сѣзчило тѣре кнезѣ браило по сѣвѣ ѿставилѣ речѣне дѣкати. Ми кнезѣ властеле и все ѿпкина гра^а дѣровника ѿвѣтѣсмо дати не комѣ³ ихѣ кнезѣ браило ѿпорѣчи или зпишѣ да мѣ се даде. И на все више писанно Ми кнезѣ властеле и все ѿпкина гра^а дѣровника ротисмо на чѣстнѣмѣ и животворѣемѣ крижи гѣни и вѣ · дѣ · евангелистѣ⁴ И вѣ · вѣ · сѣ · вѣхѣ · вѣхѣ · апѣстола ꙗко все више рѣно писанно И нами ѿвѣтовано неке се на манѣ принѣсти ни потворит^ѣ до дни и до вѣка пааче тврѣдо и непоколѣбимо бити до дни и до вѣка · писа се з нѣ · бранѣи вѣкници бѣс^ѣ любимаго гра^а дѣровника лѣто рожаѣства хрѣтова тисѣцино и чѣтири ста и два десѣти и сѣдмо лѣто · мѣца јѣнварѣ · десѣти дѣи а зписа рѣско логофѣтѣ вѣже помнашѣ га. —

У копији која је остала у „нотарији (П. II, 100) имају ове разлике:

1 вѣзаа. — 2 прѣдлѣжѣе. — 3 дати комѣ. — 4 евангѣлистѣ.

И да је њ знањје нѣрѣ је њ нашои кан'желарини њ нотаѣи дрѣги
овакигѣ листѣ писанѣ.⁵

Курсивом, на пергаменту, печат откинут. — СС. 106; MS
ССLXXXVII.

5 И даје њ знањје нѣрѣ је и дрѣги овакигѣ листѣ под печа-
тију њ кнеза бранла.

ХСІІІ. ВУКОСАВ КОБИЛАЧИЊ.

557. Пише кнезу Симку о некој крађи у Затону.
1413, марта на Требињу.

† много почтеном^с кнез^с симьк^с ѿ вокосава кобилачитѣ да вѣшѣ
кнего нѣре ѡпор^счи твои човекѣ прибои витана дабиживовита и да
м^с плати на спасовѣ данѣ ·ѧ· пенере ·Ѣ· динара а пол^сг^с и плацѣ
вратише лицемѣ толнко се налѣ ѡ неѣ ѡ третинемѣ дѣлѣ а то^с
мѣзи татинѣ братанѣ враничитѣ и лѣва богишита добрашинѣ и
миросавѣ а пор^сци радовѣцѣ и причинѣ

Споља: † кнезѣ симькѣ ѿ вокосава

Оригинал у књ. Lament. de foris г. 1410—1412. — Сп. XI, 56

ХСІV. ВУКАШИН РАДИЧЕВИЊ.

558. Дубровчани му обећавају да ће оно што
иште од њих бити с временом
1415, 19 јануара.

† ѿ владѣцаго гра^а дѣбровника кнеза властель и ѿ вѣсе ѡпкине
почтеномѣ намѣ приѣтелю вѣлкашинѣ радичевикю поздравленѣ
почтено и многоразѣмно пи^сни^се твоѣ любве примивѣ разѣмѣсмо.
а ѡ пише ваша приѣзень ѡспоменѣе любавѣ и приѣтельство

вашѣхѣ прѣвѣхѣ к намѣ и к нашемѣ мѣстѣ нашѣ приѣтелю ваши
прѣви истинѣ имали сѣ како пише^т любавѣ к намѣ и нашемѣ
мѣстѣ коѣ не било кѣкѣ ни^с · а нѣрѣ за тебе бѣѣ не вѣ имамо те
приѣтелиа ѡ нашемѣ сръ^ацѣ а за ино ѡи ищешѣ ѿ насѣ и тои
кѣ сѣ вѣменѣ моки битѣ.

† ·ѧ· ѡнѣвѣ^р лѣкто ·ѧ· ѡи^с

10

Русков концепат. — П. I, 226.

ХСV. КНЕЗ ГРГУР ВУКОСАЛИЊ.

559. Дубровчани му одговарају да којима је
невоља могу своје имање у Стон доно-
сити, али да не могу своје добитке пре-
возити из Сливна у Рат; што се тиче Влаха
краља Остоје које су себи пустили, ако
буду зло чинили, неће више моћи доћи.

1415, 20 фебруара.

† ѿ владѣцаго гра^а дѣбровника кнеза властель и ѿ вѣсе ѡпкине
почтеномѣ кнезѣ грѣгѣрѣ вѣлкосаликю сръ^ачно поздравленѣ · поч-
тене твоѣ приѣзни ·Ѣ· листа примисмо и разѣмѣсмо · и наипрѣво
ѡ намѣ пише^т да возите изѣ сливна ѡ ратѣ добитѣе и инѣ
пратежѣ и ѿ тѣде ѡпетѣ · просѣ ѿ насѣ да вамѣ тѣи мѣтѣ
ѡчинисмо · нашѣ почтени приѣтелю бѣѣ вѣ всако почѣтено по-
родѣе ради висмо ви ѡчине коли дрѣгомѣ ѿ сръ^ачнѣхѣ приѣ-
тель коѣ имамо · гѣи хѣлмѣскои за хѣтѣти нимѣ ѡгодити за ни^с
слатке и велике молбе ѡчинисмо нимѣ мѣтѣ комѣ нимѣ не невоља
да могѣ врати стонѣцѣми своѣ вѣжаниѣ и иманѣ ѡ стонѣ сѣ
хѣранити · а тѣмѣ пѣтемѣ молимо не вигѣ за зло не моремо ѡчи-
нитѣ · а дрѣго ѡ пише^т за вѣлхе гѣна краля ѡстонѣ коѣ смо при-
пѣстиѣ з добитци на нашои земли рѣ^снога гѣна краля молбамѣ
да ѿ тѣи стонѣ зло чине конѣводинѣмѣ и да сѣ се дали краля
тѣрѣтѣкѣ нашѣ приѣтелю ми ѡ тои не ѡлазисмо · али-мѣ се дати
али недати ѡ нашѣ знањ и вѣстѣ нѣ · да ѡволикѣи прависмо ·

ки бѣде заѣ чинитъ заирѣа ѣ пѣтъ себѣ ѡпетъ моки ѡнѣдѣ
стоитъ · ки изаазе съ наше земли заѣ чини.

† · к · фѣрваѣ · ѡ · ѣ · ѣ · лѣто.

Русков концепат. — П. I, 229.

560. Кнез Гргур Вукосалић шаље посланике за доходак могоришки.

(1417, јануара)

† вазможнимъ и многопочтениемъ гди ми кнезъ и властелемъ
дѣбровачциемъ ѡ слѣге вамъ грѣхъ вѣкосалића послахъ слѣгъ
мошга новака ивановића и покраица бра(но?)евића ако е милость
ваша могоришъ дати поданте га покраицъ и новакъ ·

Споља: † вазможнимъ и многопочтениемъ кнезъ и власте-
лемъ дѣбровачциемъ

Оригинал у књ. Div. Сапс. 1416. — Сп. XI, 65.

561. Дубровчани га моле да укине царину коју је поставио пред Стоном јер није никад била.

1416, 17 јануара.

† ѡ владѣцаго граа дѣбровника кнеза властель и ѡ вѣсе ѡп-
кине почтеномъ намъ приателю кнезъ грѣхъ вѣкосаликю сѣачно
поздравленѣе и прѣко писасмо почтенои твои приазни како чѣ-
смо да си поставилъ новъ прѣво никѣда не бивѣшъ цѣринъ прѣдъ
стонѡмъ молекѣе како приателѣа да тоган не бѣде · а сѣди нашъ
приателю ти намъ ѡписѣшъ нѣр си поставилъ цѣринъ на за-
блаткѣ · а ерѣхъ твоихъ люди · а ѡ нашѣхъ ницѡѣ не ѣзимашъ ·
теѣ ѡ насъ просишъ да ти ѡпишемо · да исто с нашѣхъ цѣрине
не ѣзимашъ · али да се ѣ всемъ теи цѣрине ѡбѣневидишъ · нашъ
почтени приателю ми ви смо и прѣво писали · а и сѣди и ѡцѣ
извѣстниѣ приазнитъ пишемо нѣр ѡ постанкѣа кои сѣ тѣи землю

госпоѣвали никѣда прѣдъ нашега граа вратѣми нѣ таи цѣрина била
ни ина нѣкоѣ новѣрина ѣчинѣна · паче вѣзала сѣ сѣсѣдовали с
нами ѣ всакои добротѣ · а новѣринѣ никѣда не подвигли ни надъ
своими ни надъ нашѣми · а санишлѣе великѣ любавъ вашѣхъ 15
прѣвѣхъ а и твою к намъ и кою ми имамо кь вамъ и имали
смо и ѡцѣ санисливѣ вашъ красни ѡбѣтъ к намъ многъ почѣ-
дисмо се · да кѣте ви таковъ нашъ приателъ такова прѣма намъ
подвигнѣти и хотѣтъ таковѣми наша мѣста затварать · мо-
лимо · како нашега правѣрѣнога ѡбѣтѣника санисли твоимъ поч- 20
тенѣмъ разѣмо · паче и теи цѣрине нове надъ твоими ни надъ
ниѣми не каши постанѣать · паче како прави ѡбѣтѣникъ · свѣрѣи
и ѡвѣрѣи ѣ всемъ да не никако нѣ ни било · а тои ѣчинивѣ хѣкѣ
ѣчинитъ како ти не лице к намъ своимъ приателѣмъ.

† · ѣ · нѣваѣ · ѡ · и · ѣ · лѣто 25

Русков концепат. — П. I, 242.

562. Опет му пишу и моле да укине царину пред Стоном.

1417, 28 децембра.

† ѡ владѣцаго граа дѣбровника кнеза властель и ѡ вѣсе ѡп-
кине кнезъ грѣхъ поздравленѣе · ти вѣшъ почтени приателю да
те смо вѣзала имали сѣачна и многолюбима приателѣа мѣгю
ниѣми и да си по твоимъ почтеномъ прошенѣю ѡ насъ просилъ
и ми те мѣрѣано примили и полюбили за нашега почѣтенѣа 5
брат и дѣбровчанина и ти се великѡмъ рѣтѡмъ рѣтилъ к намъ
и присегалъ да бѣдѣшъ до твога живота вѣрни и добри приа-
тель дѣбровникъ и никѣда сѣпрѣтѣвѣ дѣбровникъ не ѣчинитъ нѣ-
коѣа зѣла дѣла · аѣо сѣде великѣ се чѣдѣ чѣдѣмо · бѣде ти то-
лико сѣачни граѣанинѣ и ѡбѣтѣникъ · заѣо подвиже за твоѣа 10
живота бѣзѣредѣи и никѣда прѣво бивѣшъ цѣринъ теѣ ѣчини сѣ-
прѣтѣвѣ рѣти и записѣ · и тѣмъ твоимъ подвиженѣмъ затѣори
мѣсто наше стѣнѣи и ѡвѣрати тѣрѣе ѡ нѣга · а вѣкѣ се чѣдѣмо нѣр
ти писасмо многици на ѣфанѣе и наѣонѣ всега посласмо испѣсѣ

листа гана краля · 8 конемъ писаше ако ти не даль земаю нѣ ти
 даль да се безаконне чини · ни нове безаконне цѣрине постааю · па-
 оче хоте да не бѣдѣ · како си могаль видѣти 8 листѣ и ви ѿ
 тоган не хотѣсте ницѣ ѿ 8чинит · пааче пишете а говоре властеле
 а цю ми не дасте нѣконе бѣчви дожит · а нека бихъ тои ѿ васъ
 видѣль · вѣъ зна кѣде бисмо видѣли да се бѣчве могъ достоинно · и 20
 безъ наше велике шkode · дожити · и веке него ли бѣчве ради бисмо
 ти прикористит · да тои безаконне коне ти чинишь и подвижишь
 не много сѣпротѣвъ наамъ и на нашѣ цетѣ и безаконне коне
 никѣда прѣво било и толикогѣ сѣпротѣвъ краљевствѣ · ѿво ти
 и ѿцѣ с наше стране приателство и любовь показѣмо и молимо 25
 свръзи тѣи безаконнѣ цѣринѣ · да не нѣ ерь ако такои 8чинишь
 добръ и право и достоинно хокъ 8чинит · ако ли инако нашъ при-
 тателю и ѿбѣтнице тоган трѣбѣти некемо моки · хокѣмо 8чинит
 како и рѣсагъ босаньски бѣде 8знатъ

† мѣца декемвриа · кѣ · дѣнь лѣто · 4 · 8 · 11 · 1) лѣто

Русков концепат. — П. I, 253.

1) Јамачно погрешно место 1417.

563. Опет му о томе пишу последњи пут.

1418, 5 јануара.

† ѿ владѣца граа дѣбровника кнеза властель и ѿ вѣ все ѿп-
 кине кнезѣ грьгѣрѣ поздравленне · кнеже грьгѣре многици писасмо
 ти за ѿнѣ безаконѣ цѣринѣ кою си поставилъ кога прѣво нѣ била
 никѣда молеки те многосръчно · да тоган не чинишь и да ю
 свръжешъ · да не не бѣде · и к томѣ посласмо ти исписъ гана краля
 ѿстои листа 8 конемъ си могаль видѣти · ерь хотень гана краля
 нѣ да бѣде тѣи цѣрина безаконна · а ти знашь ѿ тоган колико
 си 8чинилъ а правишь се дѣбровчанинѣ наашъ · и еданъ ѿ наашъ
 и да си наамъ добри приател · а ми правимо кѣде би се ти 8
 томѣ довѣ сгледаль и смислилъ · не би теи новѣине наамъ под-
 визаль · и зато и ѿрѣ пишемо ти и молимо како приателю и

почтенога ѿбѣтника ако си ѿни нашъ сръчни кон се правишь
 приимъ ѿвѣ листѣ свръзи ѿнѣи цѣринѣ тѣи часъ како да не нѣ
 ерь такои ми хокѣмо · ерь ако тои не 8чинишь с нами 8 до-
 бромъ приазни ѿстати некешь моки · а хокѣмо 8чинит како ти смо 15
 нѣ сеган листа писали · а за твои прихъстѣ к наамъ цю пи-
 шешъ 8 воли ти не и знаи кнеже ерь ти за тѣи цѣринѣ веке пи-
 сати некемо.

† · 6 · 11 · 12 · 13 · 14 · 15 · 16 · 17 · 18 · 19 · 20 · 21 · 22 · 23 · 24 · 25 · 26 · 27 · 28 · 29 · 30 · 31 · 32 · 33 · 34 · 35 · 36 · 37 · 38 · 39 · 40 · 41 · 42 · 43 · 44 · 45 · 46 · 47 · 48 · 49 · 50 · 51 · 52 · 53 · 54 · 55 · 56 · 57 · 58 · 59 · 60 · 61 · 62 · 63 · 64 · 65 · 66 · 67 · 68 · 69 · 70 · 71 · 72 · 73 · 74 · 75 · 76 · 77 · 78 · 79 · 80 · 81 · 82 · 83 · 84 · 85 · 86 · 87 · 88 · 89 · 90 · 91 · 92 · 93 · 94 · 95 · 96 · 97 · 98 · 99 · 100

Русков концепат. — П. I, 254.

564. Гргур укида царину у Стону.

1418, 6 јула.

† Ба намѣ бога ѿца вседръжитѣла да естъ пометно вично симъ
 записаниемъ · 1 кнезъ грьгѣрѣ вѣкосалилъ даю ва свидѣниѣ 2 вса-
 комѣ како по наводѣ зла чловека 3 поставихъ при-цѣномъ 4 на
 завайтѣ царинѣ тко годѣ 5 гредѣ 8 стонѣ или дѣбровчанинѣ или
 влахъ или сръбанинѣ или тко ини и такоѣ и-стона да плаћа ца- 5
 ринѣ и тои видѣниемъ 6 донде властелемъ и господи 7 дѣбровачкои
 и ѿни милостиво послаше и многици ка мни по своихъ листихъ 8
 да тѣи царинѣ свръгѣ зато 9 ерь прѣво ине била ѿнѣи 10 при-
 цѣномъ 4 · 11 видѣлъ 11 и смислилъ нихъ почтено писанне 12 и нихъ
 слатко и многомилостиво мене приимѣне и записанне 13 за своѣга 10
 слаткога брата и сръчанаго дѣбровчанина и грађанина хотихъ 14
 и ѿдѣлчихъ ва сръданихъ скровищехъ 15 сръца моего и како го-
 ворѣ свети псаѿмиста давидъ добри подвигъ подвигохъ се и
 поидохъ ва славни градь дѣбровникъ к моимъ брати и к моимъ
 приѣтелемъ 16 и 8 моемъ сръцѣ видѣше 17 ерь нимъ ине 8годна 15

Има копија у Cod. Rag. л. 40б с овим разликама:

1 вично снемъ записомъ ꙗ. — 2 вѣкосалилъ даю ва свидѣниѣ.
 3 чловека. — 4 приѣдѣ стонѣмъ. — 5 годѣ. — 6 видѣниѣмъ. —
 7 господе. — 8 своихъ листихъ. — 9 затѣ. — 10 ѿнѣи. — 11 ꙗ
 видѣлъ. — 12 писанне. — 13 приимѣне и записанне. — 14 грађа-
 нина хотѣхъ. — 15 сръданихъ скровищехъ. — 16 моимъ братѣ и к
 моимъ приѣтелемъ. — 17 видѣше.

ѡнан царина да естъ при-цтономъ⁴ на мѡви земли и познавше до истине да таи царина нима бити при-цтономъ¹⁸ и ѡцъ ѡдъвише видивъ записанне госпође присвѣтле госпође кралице елине бивше господина присвѣтлога и почтенѡга поменѣти¹⁹ господина краля давише ѡ кови се ѡдръжи да при-цтономъ на нидномъ²⁰ мнѣстѣ²⁰ не има бити ни да бѣде нидна царина ѡ ѡ стонъ или и-стона гредѣ зато ерь никадаръ ние прѣво било и все тои видивъ²¹ и размисливъ ва сръци моемъ наидохъ и ѡбнаидохъ да ѡнди¹⁰ нигдиръ при-цтономъ²² царина не има бити толико на ѡнихъ²³ кои гредѣ прико²³ мое земли ѡ стонъ колико кои гредѣ и-стона²⁵ прико²⁴ мое земли и зато сръгох ю да е веѣе ѡ вие²⁵ не бѣде ерь ѡбнаидохъ за истинѣ да нима бити нидна²⁶ царина при-цтономъ²⁷ а тои дошадъ ѡ дѣбровникъ записахъ и потвѣрдихъ а тадан тѣи бихъ²⁸ са мноми ѡстоѣ пиѣвиѣ хрънакъ костадиниѣ и красѡе ивановиѣ лита господина ѡ-ѣ-ѣ-лито мѣсца лѣла²⁹ ѣ³⁰ данъ а ѡписа добрило рашковиѣ.

Курсивом, на пергаменту с обещением печатом. — СС. 94; MS. CCLXV.

18 не има бити прѣдъ стонѡмъ. — 19 видивъ записанне госпође прѣсвѣле (!) госпође кралице елине бившаго господина прѣсвѣтлога и почтенѡга поменѣти. — 20 прѣ стонѡмъ на нидномъ мнѣстѣ. — 21 видивъ. — 22 нидиръ прѣ стонѡмъ. — 22 ѡнѣхъ. — 23 прѣнеко. — 24 прѣко. — 25 веѣе ѡ виеѣе. — 26 не има бити ни една. — 27 прѣдъ цтонѡмъ. — 28 тѣиѣхъ бихъ. — 29 лѣ мѣца юлиа.

XCVI. КНЕЗ НИКОЛА.

565. Обећава Дубровчанима да ће тражити што су његови људи узели, и што се нађе, вратиће

1415, 6 марта

1415. 12. marzo. Copia d 1^a lettera sclava mando conte Nichola sichomo apar de zo. la ditta lettera fo mandata in Venexia.

† Многопочтеномѣ кнезѣ граа дѣбровника и властелеѣ ѡ кнеза ѡ николе любовно поклонниѣе како гди · гди примихъ ваше почтено пиѣниѣ и размѣхъ ѡ ми бѣхѡте писали скрозѣ дѣво ко сѣ ѡзнимали наши људѣ · тко сѣ неразѣмни ти зло чинѣ тима госпоа ѡво смо ѡвидѣли и ми како сѣ ѡзнимали тои дѣво · тѣма гди то · гди кнемо искати ѡ се ѡзѣморе и ѡ се изѣнандѣ веле смо хотни 10 вратити и бѣе васъ веѣли.

la ditta lettera fo do adi 6. marzo 1415
et fo mandato alo sovraserilto di a Venexia.

Русков препис, — П. I, 232.

XCVII. ПРИБИСАВ, РАДОСАВ И БОГДАН МУРЖИТИ.

566. Дубровчани им пишу како су чули да држе неко олово њихова човека, и ако је тако, моле их да га поврате.

1415, 16 јула

† ѡ владицаѣ граа дѣбровника кнеза властеле и ѡ все ѡпкине прибисавѣ и радосавѣ и богданѣ мѣрѣжикѣ поздравленѣе и прѣво писасмо ви како намъ говоре да имате и дрѣжите самосилѣѣ ѡлова нашега дѣбровчанина давижива латинице · ово сѣди пишемѡ ви и молимо ви како наше почтене приѣтелиѣ ако не такози ѡпразите ѡ ми и повратите ерь ѡво да не рѣте нѣщо послѣ прѣповѣдамо вамъ и спѣдъ говоримо ако га наидѣ коѣ кваръ или четѣ ѡ томен ѡловѣ за вашъ ѡзрокъ и за ваше ѡ редѣ неѡправленѣе бит сѣрѣхъ васъ и на васъ хѡкѣ искати · и за то ви нѣте добри и размѣни члѡѣцѣ молимо ви ѡчините ѡ не достоинѡ а кварѣ сѣ 10 ѡчѣванте

† мѣца юлиа ѣ · днѣ лѣто ѡ-ѣ-ѣ и ѣ

Русков концепат. — П. I, 238.

повидѣше и за них ѡправлено не како бѣ и прав' да заповѣда · а
сѣди нашъ приѣтелю вигъ не ли такои достоинно своимъ приѣ-
телемъ чинитъ ки смо вси людѣе єднога гана · такози є намъ
видѣтъ єрь не тои почтено гана нашемъ ни мѣ хокіє драго
битъ кади зна · зато молимо те како добра члоѣка кога те чѣємо 20
а приѣтеля нашего за почтеніє твоєга гана а и насъ своихъ
приѣтеля покаран-хъ и остави ѡмъ теи крѣсе и да нашѣмъ за
не чине · єрь приѣтелю ако они вѣдѣ за ѡмъ наше искати · ми се
некіємо моки ѡбневидѣтъ нашѣхъ да колиє є да добрѣ и приѣ-
тельски сѣсѣдѣємо 25

† · д · асгста · ч · 8 · 3 · л · к · то ·

Русков концепат. П. I, 245.

СИ ПРИБИСЛАВ КОПИЛОВИЋ

**570. Консул дубровачки и судије позивају га
на суд за дуг Милтоша Бокчиновића и
друга му.**

1417, 13 јануара

† ѡмъ гана консла граа дѣбровника и ѡмъ неговѣхъ сѣдина при-
бисавъ копиловику поздравленіє · да знашь єрь прѣдъ насъ исходи
живко бродаровикъ дѣбровчанинъ нашъ показѣ книгѣ нотарьскѣ
на милтоша богччиновника єрь мѣ не дѣжанъ сѣ дѣргомъ за
ѡстанакъ ѡнен книгѣ на векѣ · ѣ · перѣ · и зато ако имашъ цю 5
реки сѣпротѣвъ живкѣ или показати за тѣи дѣлгъ єто ти дамо ·
рокъ · ѣ · дѣ · примивъ ѡмъ листъ да имашъ прити сѣ дѣбровникѣ
прѣдъ насъ ѡмъговоритъ мѣ · ако ли не придешъ · а ми кѣмо правдѣ
вѣшитъ како се достоин по нашемъ законѣ а ѡмъ ти листъ по-
сласмо по нашѣхъ людѣхъ по прибисавъ братонѣвику и добрашинѣ 10
милашковику коимъ хокіємо вѣрѣ дати на пѣно · и бѣ сѣ тобѣмъ

† · г · г · неваѣ сѣ дѣбровникѣ ·
л · к · то · ч · 8 · 3 · л · к · то ·

и ѡмъ на · є · дѣ · дѣ · рѣ · нога мѣца · гана консла сѣ своимъ сѣдинами
ѡпетъ послаше рѣ · не прибисла и добрашина єрь сѣ прѣво пошѣстѣ 15
не бѣхъ прикисавъ книгѣ дали теѣ имъ заповидѣше да мѣ имѣю
книгѣ понѣти и дати и бѣти на бѣчѣ єто ти говорѣ консла и
сѣдинѣ живко бродаровикѣ изъноси книгѣ на милтоша богччиновника
и на дѣрга мѣ а ѡстаю дати ѡмъ теи книгѣ на векѣ · ѣ · перѣ ·
зато ако имашъ цю реки сѣпротѣвъ рокъ ти · ѣ · дѣ · да имашъ 20
донти ѡмъговоритъ мѣ прѣдъ властелинѣ.

на · є · дѣ · дѣ · неваѣ ·

прибисавъ братонѣвиѣ ки би посланъ сѣ книгомъ къ прибисавъ прѣдъ гана
консла и неговѣ сѣдѣ дѣмъ присежѣ на сѣтѣмъ євангѣлию не
ючара сѣ петакъ до вечера на · є · дѣ · дѣ · сеган мѣца сѣ дѣргомъ моимъ 25
сѣ добрашинѣмъ дахъ листъ прибисавъ копиловику сѣ конслаѣ близъ
кѣкѣ неговѣ и рекѣ мѣ бѣчи кише рѣ · не како живко говори и
изнесе книгѣ нотарьскѣ на милтоша богччиновника и на дѣрга мѣ
и пита за ѡстанѣ ѡнен книгѣ на векѣ · ѣ · перѣ · и зато ако имашъ
цю на сѣпротѣвъ реки властелинѣ ти даю · ѣ · дѣ · рокъ да имашъ 30
прѣдъ ними донти ѡмъговоритъ

добрашинѣ милашинѣ такожѣ сѣ всемъ и за все рѣ ·

Русков концепат и записи. — П. I, 246.

СИ ШИШАТ НОВАКОВИЋ

**571. Дубровчани га позивају да пре рока
искупи коња кога је заложіо, јер ће
га иначе продати.**

(14.7), 17 децембра

† ѡмъ владѣца граа дѣбровника кнеза властелинѣ и ѡмъ все ѡмъкне
шишатъ новаковикѣ поздравленіє говори намъ властелинѣ нашъ
мартѣмъ жѣрговикѣ єрь мѣ си дѣжанъ · 3 · перѣ · и · 3 · динара
и за то има ѡмъ тебе єднога коња · зато єво ти пишемо ѡмъ
листъ по вакиѣ вѣдѣмилику и по радашинѣ радѣчику пошан 5

лнеѣства босанскога дамо видѣти всакомѣ члоѣкѣ саданимѣ · и
 послѣ бѣдѣнимѣ прѣдѣ кихѣ ѡвѣ нашѣ ѡтворенѣ листѣ приде · да
 ѣ тои вѣме када хѡтѣхѡмо понти на ѣгре глѣнѣ краљу шигѣ ·
 мѣнтѣ ѣмиривѣше се ш нимѣ тѣда ѣ васѣнницахѣ на ти пѣтъ гре-
 дѣкѣ записмо ѣ гѣгѣ нѣлѣне вѣомѣ данномѣ ми херѣцеговице не
 навластитѣхѣ пѣкнези шестѣ тисѣкѣ дѣкатовѣ · златѣхѣ и пакѣ
 пришьѣше ѡ тѣда с ѣгарѣ дѣргѡчѣ подѣ звѣчанѣмѣ такогѣ за-
 писмо ѣ тѣе гѣгѣ нѣлѣне херѣцеговице ли не пѣкнези навластитѣхѣ¹⁰
 четирѣ тисѣки дѣкатовѣ златѣхѣ и ми хѡтеке згорѣ именованѣ
 нѣи гѣгѣ нѣлѣни херѣцеговици намѣ драгон · тѣхѣ десѣтъ тисѣки
 дѣкатовѣ наамѣ заименѣхѣ платити нѣи и да нѣи бѣде задо-
 волно ѣ томѣ ѡ наше стране дасмо нѣи ѣ тѣи плакѣю за прѣво
 заименихѣ наамѣ шестѣ тисѣкѣ дѣкатовѣ златѣхѣ и записасмо¹⁵
 ѡи по семѣ нашѣмѣ ѡтвореномѣ листѣ ѣ вѣке непореченѣмѣ
 данѣмѣ граѣ нашего которѣ сѣ всѣмѣ жѣпомѣ нашѣмѣ · вѣрѣвано
 пристѣнномѣ и слѣжекѡмѣ рѣчномѣ градѣ · а за ѡне четирѣ тисѣкѣ
 дѣкатѣ наамѣ заименѣхѣ и згорѣ именованихѣ · ли тои гѣгѣ
 нѣлѣни херѣцеговицѣ такогѣ данѣмо и записѣсѣмо ѣ вѣке непорѣчѣнѣ²⁰
 нѣмѣ данѣмѣ кѣкѣ наше коѣ имаѣо ѣ многоплеменитѣмѣ градѣ
 дѣбровникѣ ѣ далмациѣ сѣ всѣмѣ ѡнѣмѣ цѣо к тѣмѣ кѣкѣмѣ
 реченѣмѣ пристѣи · и хѡкнемо да ѣ волна рѣна гѣгѣ нѣлѣна херѣ-
 цеговица · ѡ сѣда на прѣдѣ тѣми кѣкѣми и всѣмѣ ѡнѣмѣ цѣо к²⁵
 нимѣ пристѣи · и згорѣ рѣченѣмѣ градомѣ которѣмѣ и жѣпомѣ
 вѣрѣванѣмѣ · са всѣма · и да ѣ волна граѣ тогѣи или тѣи жѣпѣ · или
 тѣи кѣкѣ или всѣ то на кѣпѣ продати · и даровати · ѣ вѣке и себѣ
 ѣдрѣжати ѡнакоѣ како нѣи бѣде ѣгодно · и како сѣмо ми биѣи
 всѣмѣ тѣмѣ волни и ѣ томѣ рѣчномѣ градѣ котѡрѣ · и ѣ тои³⁰
 жѣпи вѣрѣбани и ѣ тѣхѣ рѣчнихѣ кѣкѣхѣ и ѣ всемѣ томѣ цѣоно к
 нимѣ пристѣи · нашего ѡстѣтка · тѣ згорѣ именованѣ · гѣгѣ нѣлѣнѣ
 херѣцеговицѣ самѣ ставѣмо и ѡставѣаѣмо и ѣ то ш номѣ не
 мѣшаѣмо ни ѣкладаѣмо нѣдногѣ члоѣка ни нашего ближнѣгѣ ни
 вѣратѣ нашего нѣдногѣ ни сѣна ни сѣновца и всакогѣ живѣ члоѣка³⁵
 рѣкѣ ѡ тогѣ са всѣма изнимѣаѣмо и за свѣдѣтелѣство и за кѣрѣ
 постѣ всѣхѣ рѣчи згорѣ реченихѣ рекохѣмо · тои рѣчноѣ гѣгѣ нѣлѣни
 херѣцеговици ѡвѣ нашѣ ѡтворенѣ листѣ ѣчинити и запечатити

га нашѣмѣ великѣмѣ печѣтиѣмѣ висѣкѣмѣ · а томѣи сѣ свѣдоци наши
 добри людѣе изѣ лѣке кнезѣ милѣтъ чѣчикѣ з бѣратѣмѣ изѣ
 земѣлѣника · кнезѣ бѣравацѣ чѣмеровикѣ з бѣратѣмѣ изѣ вѣрѣбани⁴⁰
 припѣко вѣнѣвода з бѣратѣмѣ изѣ глажа · иванишѣ петровикѣ вѣнѣ-
 вода нашѣ з бѣратѣмѣ и-санѣ · гашѣпарѣ дѣианишѣвиѣ з бѣратѣмѣ
 а изѣ вѣрѣбани петарѣ иѡчинѣ з бѣратѣмѣ.
 писанѣ ѣ гѣнѣци · ѣ дѣнѣ мѣца травна по лѣтѣхѣ господнихѣ⁴⁵
 · ѣ · ѣ · ѣ · лѣто.

Препис у кѣ. Lett. e comis. di Levante 1415—1418 л, 109а
 — П. I, 302.

574. Дубровчани јѣј одговѣрајѣ да куѣу, којѣ
 јѣј је ѣен прѣи муж Хрѣѣје уступѣи,
 може уживати.

1418, априла 29

† Прѣсѣктѣи и прѣвисѣкои гѣгѣ нѣлѣни мѣтѣиѣ бѣжиѣмѣ кралицѣ
 босанскоѣ и к томѣ ѡ вѣладѣцагѣ граѣ дѣбровника кнеза вѣла-
 стѣлѣ и ѡ всѣ ѡпѣкиѣ многопѣчѣтно поздравѣнѣнѣ великѣстѣ
 краѣнѣвѣства да ти ѣзна ѣрѣ к наамѣ приде прѣдика стѣпанѣ с
 листѣмѣ краѣнѣвѣства ти вѣкровѣмѣ · и наамѣ мѣдро и пѣчѣтно⁵
 говорѣ рѣчи и порѣкѣ краѣнѣвѣства ти · и наипрѣво говорѣ · ѣрѣ глѣнѣ
 хрѣвѣнѣ херѣцегѣ не мѣжѣ прѣво бѣвѣши далѣ ѣ рѣчноѣ гѣгѣ кра-
 личѣ ѣ заклаѣдѣ ѣднѣ кѣкѣю ѣ дѣбровникѣ и инѣхѣ стѣвари коѣю
 рѣчѣнѣ кѣкѣю гѣтѣво дѣбровѣчѣко · нѣкѣда дарѣва и даа рѣчномѣ¹⁰
 глѣнѣ херѣцегѣ за многа добра чинѣнѣнѣ · и ѡ тогѣи рѣчѣи посѣлѣ
 наамѣ ѣказа ѣданѣ записѣ рѣчногѣ глѣнѣ херѣцегѣ писанѣ словѣнѣ-
 ски подѣ висѣкѣмѣ печѣтиѣмѣ кѣи ѣсѣмо прѣписати чинѣли · ѡ рѣчи на
 рѣчѣ вѣ нашѣ канцѣлариѣ вѣ тетѣрагѣ нашего вѣкѣи коѣи сѣ зѣкѣ
 прѣгѣтъ моѣекѣ наасѣи и просѣ да би наамѣ ѣгодно биѣо рѣчѣнѣ¹⁵
 кѣкѣю дати рѣчноѣ гѣгѣ кралицѣ ѣ вѣкѣ · аѣо ли сѣ не моѣе ѣ вѣкѣ
 а ми да би ѣо даѣмо · да сѣи ѣо ѣживѣте до ѣашѣгѣ живѣта. И
 ѡвѣзи и ѡѣаѣози рѣчномѣ посѣлѣ ѡѣговорѣсѣмо. Ми ѣѣзѣа жѣлѣаѣо
 и хѣтѣи сѣмо · ѣчинѣиѣ ѣсѣкѣ дѣстѣиѣнѣи и по правѣдѣ ѡправѣ ѡ

сѣди напѣдѣ посталіамо ѿ дръжанью рѣнне кѣкѣ рѣннѣ гѣгю
 кралицѣ · да си ю ѿжива до толѣ доколѣ више рѣномѣ нашемѣ 20
 вѣкю бѣдетъ се свидѣтъ · ако нини тко бѣде имати болю правъ
 или разлогъ ѿ рѣнѣ кѣкю · неже ли га има рѣнна гѣгя кралица ·
 или ако ннѣмъ не бѣде искана или питана тѣмъ кѣкѣ · или ако сѣ
 рѣномѣ вѣкю нашемѣ не бѣде свидѣтъ · да нини ки гѣдѣ члѣвѣ
 има болю правъ или разлогъ | него ли рѣна гѣгя кралица · да си 25
 ю ѿна може радовать ѿживать до свѣта живота · а сѣди гѣгя
 кралице молимо не зазри нрѣ не било толикои крѣсманѣ посла
 вашѣга нрѣ сѣ были томѣи мнози ѿроци · а наипрѣво нрѣ рѣнни
 вашѣ послаъ не донѣ листь ѿ тѣмъ кѣкѣ кон смо ганѣ почтеномѣ
 поменѣтѣю ганѣ хѣрѣцѣгѣ хрѣвою записали · дрѣгѣ нрѣ ѿвѣ вашѣ 30
 листь ки донѣ к наамѣ ѿ ваше мѣти подѣ печѣтѣю хѣрѣце
 говѣмѣ видѣсмо да нинѣ ѿсвѣшенъ листь зацо дѣлѣкъ ѿ немѣ не
 именѣ ки га не писалъ · а третѣ нрѣ не шѣсть годѣмѣ | да не тѣмъ
 листь писанъ а прѣво за нѣ нѣсмо нищоѣ чѣли · а ми хѣте да не 35
 вѣсакомѣ нѣгова правъ · хѣтѣсмо сѣ врѣхѣ тоганъ вѣкѣтъ · да
 не грѣшимо затѣмъ молимо не вѣгѣ за зло и вѣмѣ ви ѿмножи
 краѣнѣвѣства

мѣца априла · кѣ · лѣто ч · 8 · и · ѣ · лѣто.

Концепат у кн. Lett. e comis de Lev. 1415--1418 л. 110 б.
 — П. I, 303.

CV ПРИБИСЛАВ ПОХВАЛИЊ

575. Улаже у Дубровник четири стотине дуката на добит.

1419, 8 августа

Бѣ имѣ ѿца и сина и свѣтога дѣха аминѣ. Ми кнѣзь властѣ
 и вса ѿпкина граѣ дѣбровника по семь нашѣмѣ писанию а подѣ
 печѣтѣю нашѣмѣ законнѣмѣ данѣмо кѣ свидѣнѣе всакомѣ маломѣ
 и великомѣ нрѣ примисѣмо ѿ приписавѣ похваликѣ ѿ нѣговѣхѣ

властѣхѣ пѣнѣзи чѣтири ста дѣкѣтъ златѣхѣ и постависѣмо не ѿ 5
 нашѣ комѣнѣ. И да мѣ имамѣ давати на годицѣ на всако пѣтъ
 по кантинарѣ до колѣ бѣдѣ ти дѣкѣти више рѣнни ѿ нашѣ ко
 мѣнѣ и вѣзѣ | кѣди ѿсѣхѣмѣ приписавѣ више рѣнни ѿзѣти више
 рѣнѣ дѣкѣте да намѣ прѣповѣ мѣцѣ прѣ тога и ако би се згѣ
 дѣла · смрѣтъ рѣномѣ приписавѣ да тѣмъ дѣкѣте имамѣ дѣти сино · 10
 вѣмѣ нѣгѣвѣмѣ цѣ не по мѣшкѣмѣ колѣнѣ или комѣ би ѿнѣ
 рѣнни приписавѣ по свѣмѣ листь ѿпорѣчилъ · писа сѣ вѣ лѣто рѣжѣ
 етѣва хрѣтѣва тѣсѣцѣно и чѣтиѣ ста и дѣветѣ на десѣте лѣто мѣца
 аѣгѣста ѿсми дѣмѣ а ѿписа рѣско лѣгѣфѣтъ бѣже помилѣи га

576.

Изузима сто дуката

1422, маја

Лѣто рѣжѣства хрѣстова · ч · 8 · к · 8 · лѣто мѣсеца маѣ · к приписавѣ
 похвалиѣмѣ пишѣ мошѣмѣ рѣкомѣ и свидѣнѣю ерѣ ѿзѣхѣ мошѣмѣ
 главоѣмѣ ѿ више рѣченихѣ дѣкѣтъ коѣ самѣ биѣ ѿ комѣнѣ поста
 виѣ ѿзѣхѣ и примихѣ ѿ нихѣ сто дѣкѣтъ златѣхѣ и за вѣѣ
 вѣрѣванѣе подписахѣ 5

577.

Изузима још сто дуката.

1424, (22 августа)

Ѣ лѣто рѣжѣства хрѣстова тѣсѣцѣно и чѣтири ста и два десѣти
 и чѣвѣрто лѣто · к приписавѣ похвалиѣмѣ ѿзѣхѣ и примихѣ ѿ више
 рѣнѣхѣ дѣкатѣвъ ѿ дваши сто дѣкатѣвъ и добѣтъ ѿа всѣхѣ дѣ
 катѣвъ до данѣши данѣ и ѿви листь више рѣчени мошѣмѣ
 рѣкомѣ ѿписахѣ ерѣ ѿстанѣкъ цѣ то ѣ двѣ сти дѣкатѣвъ ѿ дрѣги 5
 листь ѿписасѣмо а листь кон ѿ менѣ бише ѿпѣтъ им га вѣратѣхѣ
 ѿписана.

Записи Русков и Прибиславѣви у кн. Div. Not. 1419—1423
 стр. 21. — П. II, 85.

578. Улаже на добит двеста дуката.

1424, 22 августа

Текст је као у бр. 575 с овим разликама:

Бъ имє . . . . . печатню . . . . . да ње въ свидѣнїе . . . . . похвалникъ
 његовѣхъ . . . . . двѣ сти дѣкати . . . . . ти више речени дѣкати њ
 њ нашимъ комѣнѣ и възда кади ѡсѡуки приписавъ речени ѡзети
 . . . . . приповѣ . . . . . писа се мѣсеца авгѣ. . . . . дѣнь лѣто рожѣ
 ства хрѣтѣ тисѣчно и четири ста и два десети и четвърто лѣто
 а ѡписа . . . . .

Запис Русков у књ. Div. Not. 1423—1424 стр. 109. —
 П. II, 97.

CVI КРАЉ СТЕФАН ОСТОЈИТЪ

579. Потврђује повеље својих претходника.

1419, марта 5, у Звечају.

† Ба начетакъ ѡца въ испѣненїе сина и скетѡга дѣха иже
 ва начетакъ небеса дивнимъ ѡтврѣженїемъ ѡтврѣди и вселє-
 нїю своєю ѡснова зе мльсрѣе же мласти снїде с небесе¹ на
 земаѣ чловколѣбно и падыше чловчє² сѡуко пристѣплєнїє³ собою
 ѡбоживъ на небеса възведе тимъ же васа ѡвъ невитиѣ въ битїє
 састалєна⁴ више тимъ же и погнѣшїє⁵ ѡвце домѣ издравиленѣ⁶
 ка истинѡмѣ пастирѣ⁷ и бгѣ вседръжителѣ возвращєне више тимъ
 же и скѡфетѣ црьска по всѡи вселєнои⁸ ѡтврѣждаю се и кра-
 сеце се славетъ бга вседръжитєла такоже же и азъ стѣпань⁹ по
 милости божаства краљ срьблємъ вѡсини и приморию¹⁰ сподобленъ

Има препис у Cod. Rag. л. 46а с овим разликама:

1 дивнїе ѡтврѣженїемъ ѡтврѣди вселєню своєю ѡснова земаю
 срьдеже милостю (!) снїде с небєсѣ. — 2 чловколюбѡно и падыше
 чловчє. — 3 прѣстѣплєнїє. — 4 ѡ невитиѣ ва бн(т)їє састалєно. —
 5 погнѣшїє. — 6 издравиленѣ. — 7 пастирѣ. — 8 вселєннои. — 9
 стєпань — 10 поморью.

вихъ краљєвствєѣ ва зємаахъ родитєла ми присвѣтѡга¹¹ и скѡ-
 почавшаго гѣна ми краља стѣфана¹² ѡстѡе и нашихъ привихъ¹³
 прародитєлѣ творє правдѣ испралає правила чинє милости и зафи-
 сасаниѣ (!) и вѣрѣ¹⁴ же дає градовѡмъ и владаниѣмъ малимъ же
 и велицємъ¹⁵ всакомѣ же по достѡѣнїю¹⁶ њѡ и тако састѡѣти¹⁵
 ми се краљєвствєѣ ва мирѡи и слави и тогѣа придоше¹⁷ ва славни
 дворѣ краљєвства ми ѣ градѣ бѡбѡвацѣ племенити мѣжє слав-
 нѡга града¹⁸ дѣбровника властєлє¹⁹ и поклицарѣ никѡла жѣргѡ-
 вѣкѣ и маринѣ ѣакетє гѣндѣлика синѣ с почтєнїими и много-
 цинїими²⁰ дари и частѣми ѡ речєнѡга града дѣбровника властєлѣ²⁰
 и ѡпѣнїє и ти речєни поклицарѣ са всакою любѣвѣю насѣ²¹ искаше
 и красно ѡпралаше²² и за всакоє ѡвїтє²³ и законє за слѡбѡдѣ-
 чинїє²⁴ речєнѡга града дѣбровника коє сѣ имали ѣ повєлахъ сѣ
 рчєнїимъ родитєлємъ и прародитєлѣмъ нашѣмъ²⁵ з гѡспѡмъ
 рашкомъ и срьпѣскомъ и бѡсанѣскомъ како да бисѡи имъ и ми²⁵
 по ѡбичаю речєнє гѡспѡдє нимъ потврѣдили и ѡстановитили
 крѣпко привихъ нашихъ слѡбѡдѣчинїє²⁶ и законє и ѡвїтє²³ и по-
 вєлє и писаниѣ²⁷ гѡспѡдє срьпѣскє рашкє бѡсанѣскє и краљєвствѡ
 ми саншавѣше и разѣмивѣше²⁸ нїхъ поѡбєнє и разѣмнє и при-
 личнє и правє²⁹ прошнє имавѣше свїтѣ³⁰ и згѡворѣ с привисѡкомъ³⁰
 гѡспѡмъ кѣѣвомъ³¹ кралицѡмъ краљєвста ми матерью и с вла-
 стєли и с великомѡжамѡи краљєвства ми стѡвори милѡсть кра-
 лєвствѡ ми речєнѡмѣ градѣ дѣбровникѣ и властєлємъ и всѡи
 ѡпѣнїи дѣбровачкѡи по сїхъ нашихъ листїхъ³² и повєлахъ за
 нїхъ срьлчаньствѡ потврѣдисѡи нїхъ все и всакоє повєлїнїє и³⁵
 записаниѣ³³ речєнє гѡспѡдє срьпѣскє рашкє бѡсанѣскє и повєлю
 гѣна краља тѡртѣка кою є ѣчинїиѡ славнѡмѣ градѣ дѣбровникѣ под

11 прѣсѡветѡга. — 12 стѣфана. — 13 нашихъ прѣвїнєхъ. — 14
 записаниѣ и вѣрѣ. — 15 владаниѣмъ малимъ (!) же и велицємъ. —
 16 достѡѡанїю. — 17 прѣдоше. — 18 мѣжє града. — 19 властєлєи. —
 20 почѣтѣнїими и многоцинїими. — 21 любовїю азъ (!) — 22 гѡво-
 рише. — 23 ѡвїтє. — 24 слѡбѡтчинїє. — 25 срьчєнїемъ и прародн-
 тєлєми нашєми. — 26 крѣпко прѣвїнєхъ нашихъ слѡбѡдѣчинїє. — 27
 писаниѣ. — 28 разѣмивѣше. — 29 прѣличнє и прѣвє (!). — 30 свѣт. —
 31 прѣвисѡкомъ гѡспѡгомъ кѣѣвомъ. — 32 снєхъ нашихъ листїхъ.
 — 33 всаке повєлїє и записаниѣ.

литѣ³⁴ роцва хрства ч-т-о-и-и мисеца априла³⁵ ї дань и повеле
всье гана ми и родителя реченога присвитаго³⁶ гана краља встоѣ
и всье ине повеле и записаниѣ и слободѣцине³⁷ и законе свите³⁸ 40
придне и посланне³⁸ кое имъ е 8чиникъ ганъ краљ речени ганъ краљ
тврѣтко и родитель ми краљевства ганъ стипанъ встоѣ³⁹ и вса
ина господа ка сѣ господовала до мене да е до вика⁴⁰ реченомъ
дѣбровникъ и всои ѡпѣни тврдо и непорочно нами и нашими
последними⁴¹ паче да сѣ 8 всако време⁴² становитни и крпци⁴³
8 всихъ реченихъ⁴³ повелахъ и 8 законихъ и свитихъ 8 всацихъ
слободѣцинахъ⁴⁴ речене господа сръбьске рашке косаньске и речени
властеле и поклицарѣ града дѣбровника примише⁴⁵ и завезаше се
краљевствѣ ми давати ѿ реченога града дѣбровника и ѿ опѣне
сръпски доходахъ дѣи тисѣи⁴⁶ перперъ динари дѣбровачьцихъ⁵⁰
всако годице на дмитровъ дань и такое на всако⁴⁷ годице на
власинъ дань петъ сать⁴⁸ перперъ по законъ и свитѣ⁴⁹ како сѣ
давали реченомъ ганъ родителъ ми ганъ краљ стипанъ⁵⁰ встои
инои прѣво бившои господи кон сѣ до мене господовали а томѣи
свидоци⁵¹ наши добри бошнани ѿ босне воевода петар павловић⁵⁵
з братишмъ и воевода ковачъ диничићъ з братишмъ и кнезь
батићъ мирковићъ з братишмъ ѿ хѣмьске⁵³ земље воевода нѣко
семьковићъ и з братишмъ и воевода павашъ юрьевић⁵³ з братишмъ
а ѡд-оныхъ краи кнезь юранъ⁵⁴ вонсалићъ з братишмъ а ѿ-рора
приставъ⁵⁵ краљевства ми дворьски кнезь вѣкаць⁵⁶ вѣкотићъ з⁶⁰
братишмъ и кнезь вѣкъ⁵⁷ рогатићъ з братишмъ а писанъ 8 нашемъ⁵⁸
градѣ 8 звечаю на лита роцва хрстова ч-т-о-и-и мисеца⁵⁹ марта
ї: дань и на то више писано како да е тврдо и крпко 8
вики присегохъ⁶⁰ и закахъ се азъ речени ганъ краљ стипанъ⁶¹ и

34 подъ лѣт. — 35 мѣца априла. — 36 прѣсветлога. — 37 за-
писаниа и слободѣцине. — 38 прѣдне и посланне. — 39 стипанъ
встоѣ. — 40 вика. — 41 нашими последними. — 42 време. —
43 крпци 8 всѣхъ реченихъ. — 44 свитехъ и васацѣхъ слободѣцинахъ
— 45 примише. — 46 в. тисѣе. — 47 такое всако. — 48 е. сать
— 49 свитѣ. — 50 стипанъ. — 51 свидоци. — 52 хомске. — 53
паваль юрьевикъ. — 54 гю(р)гъ. — 55 приставъ. — 56 вѣкаць. —
57 вѣкъ. — 58 нашемъ. — 59 лѣт рождства хрства ч-т-о-и-и мѣца. —
60 крпко 8 викаи прѣсегохъ. — 61 стѣфанъ.

з богомъ даровано-ми госпомъ краљевства ми матерю крали-⁶⁵
цомъ кѣквомъ⁶² и с властели краљевства ми поставивше рѣци
на светомъ евангелию⁶³ на часномъ крѣти а писа краљевства ми
дѣккъ владѣи по заповиди краљевства ми.

62 госпомъ (!) краљевства ми матерю кѣквомъ. — 63 евангелию.

Уставом на пергаменту, печат откинут. — СС. 95; MS.
CCLXVI.

580, 581. Потврђује уступање Конавала и града Сокола Сандаља и Петра Павловића Дубровчанима.

1419, 4 децембра у Сутисци.

Ѧ велемоцна сило прѣсветого дѣа
вѣже славими въ троицѣ въ ѿци
же рекъ И синѣ и въ сѣтимъ
дѣскѣ Ѧ троице прѣвета слава
теби тобою примихъ вожастве-
нѣю благодѣть сподобавшѣ ме
наследовати прѣстоль моего ро-
дителя и прародителя краљевъ
господа сръбьске И косаньске за-
не бо ти мон родитель и пра-
родитель: въ земльнѣмъ цѣрѣ-
ствѣ цѣрѣствовавше И на не-
бесное цѣрѣство прѣсели се мене
же видеишъ землѣ родителя и
прародителя моихъ Ѧостававшѣю
а не имѣишъ своего настира ѿ
нихъ же племени И азъ изъ-
бранъ бихъ помощию вѣжью и
прѣчисте его матере вѣнчанъ бихъ
вѣодарованнѣмъ-и вѣнцемъ на
краљевство ꙗко бити ми ва

† велемоцна сило прѣсветаго
дѣа вѣже славими въ трѣицѣ
... жи рекъ и синъ и светель
дѣси ѡ трѣице прѣсвета... (т е-
вѣ тобою прѣмѣхъ вожаственю бла-
годетъ сподо... наследовати
прѣстоль моего родителя...
тель краљевъ господа сръпѣке и
косанѣке за... мон родитель
и прародитѣли въ замальнѣмъ 10
... ствоваше и на небеснои царѣ-
ствѣ прѣселили се... дѣишъ землю
родителя и прародителя моихъ
ѡставляющѣю а не имѣишъ сво- 15
ега пастiera ѿ нихъ же племе-
на и азъ избранъ бихъ помощю
вожишъ и прѣчисте вѣородице
венчанъ бихъ вѣодарованнѣмъ-и вѣн-
ци на краљевство ꙗко бити ми 20

хрѣста вѣа благоверномъ и вѣомъ
избраномъ глѣнъ стипанъ краљу
срѣблемъ воснѣ И примоскилъ (!)
странамъ и по тойже почехъ съ
вѣомъ кралевати И правихъ прѣ-
столь краѣства дѣле милости
чине записанѣ градовомъ И
мѣстомъ всакомъ же по досто-
ѣнню его васѣхъ же тѣхъ видихъ
срѣчаного (!) любовъ И вѣрно
поработанѣ родителе И праро-
дителе краѣства ми и самомъ
краѣствѣ ми почтенѣхъ вла-
стель славнаго града дѣбровника
како е нхъ почтени и красни
швичан приности кралевѣствѣ ми
почтене и многоцѣнне даѣи
юже ми и сада приноси сѣ ве-
ликою лѣбовию нхъ нелицемѣр-
ною и тѣи изидоше прѣд славно
краѣства ми всепочтени вла-
стеле и поклисарѣ славнаго гра-
да дѣбровника кои вхѣ дослани
краѣствѣ ми ѿ властель и ѿ д-
ошѣине града дѣбровника на име
многонароचितъ И многопочтени
властелинѣ дѣбровчѣки кнезь пас-
кое растиѣ славни витезь прѣ-
свитлога глѣна жигѣмѣнѣте и ни-
кола пѣциѣ съ многослатѣми
и многошмиленими рѣчѣми прош-
нами и мольбами споменѣше
краѣствѣ ми ѿ реченихъ вла-
стель града дѣбровника а говоре
за конавли и за градь соколь

въ хрѣта благоверномъ и вѣомъ
избраномъ глѣнъ стипанъ краљу
срѣблемъ воснѣ и прѣморѣѣкемъ стра-
намъ и потомъ же почехъ съ вѣомъ²⁵
кѣлевати и правитъ прѣстоль кра-
левѣства дѣле милости чине запи-
саниа градовомъ всакомъ же по
достоянню его всѣхъ же тѣхъ³⁰

видѣхъ срѣчанъ любовъ и вѣрно
поработанѣ родителемъ и праро-
дителемъ кралевѣства ми и самомъ
кралевѣствѣ ми почтенѣхъ властео
славнаго града дѣбровника како е³⁵
нхъ почтени и красни швичан
прѣносити ми кралевѣствѣ ми
почтене и многоцѣнне даѣе како
ми и сада прѣнесе сѣ велико
любовию нхъ велике и нещене да⁴⁰
рове И тѣи изидоше прѣдъ
славѣ кралевѣства ми ѿ свѣмъ почте-
ни властеле и поклисарѣ слав-
наго града дѣбѣрка . . . . хѣ досла-
ни кралевѣствѣ ми ѿ властео и⁴⁵
швичине града дѣбровника на име
многонароचितѣ и многопочтени
властеле дѣбровачѣки кнезь паѣ-
кое растиѣ славни витезь прѣ-
свитлога глѣна краља жигѣмѣте и⁵⁰
кнезь никола пѣциѣ са много-
слатѣми и шмиленими рѣчѣми
прошѣнами и мольбами спомене-
нѣше кралевѣствѣ ми ѿ реченихъ
властео града дѣбровника а говоре⁵⁵
за конавли и за градь соколь

И ѣ глѣнъ краљ стипанъ дасмо
и даровасмо и записасмо моего
и моего прѣвога жѣпѣ конавли и
градь соколь за племенито вѣкѣ
вѣкома дѣбровникѣ за нхѣ брат-
цтво и за прѣкѣтество госпостѣвѣ
нашемъ и како шни своимѣ до-
брими прѣкѣтельми сѣ велико-
жами кралевѣства ми почтеномъ
дворѣиномъ наидоше ѿ воеводе
сандала и ѿ воеводе петра па-
вловѣа ки наполицѣ дръжахѣ
тѣи жѣпѣ конавѣльскѣ и градь
соколь тѣе имѣ по нхѣ доброн
лѣбѣви и милости даше и по-
пѣстише жѣпѣ конавѣльскѣ и
градь соколь воевода сандаль
свой: полѣ дѣла конавли а во-
евода петарѣ дръгѣ холокиѣ ко-
навли и градь соколь ки е ѿ ко-
навѣлахѣ и сѣ лѣдѣми и сѣ всѣми
правими котари и мѣѣми конав-
ѣльскога кое е нигда било ѿ
подрѣжанѣ дѣбровчѣко а ѿ ве-
ликости краѣства ми шмилено
просише дворѣише И молише да
ви имѣ краѣство ми по нашемъ
славномъ и добромъ швичаю ми-
лостиво било шнѣ кише реченѣ
жѣпѣ конавѣльскѣ и градь соколь
ѿ нон потѣрѣдиѣхъ како чѣ ино
ѣо имаю ѿ краѣства восанѣкога
и за тои ми по милости
вѣжнѣи крѣ | стипанъ за нхѣ
вѣрѣно послѣженѣе и слѣтко и

и глѣнъ краљ стипанъ дасмо и
дарѣвасмо и записасмо моего и
моего прѣвога жѣпѣ конавли и
градь соколь за племенито вѣнѣ⁶⁰
ки вѣнома дѣбровникѣ за нхѣ
братство и за прѣкѣтѣствѣ гос-
пѣвѣ нашемъ како шни своимѣ
добѣрѣми прѣтѣа . . . . сѣ великожа-
ми кралевѣствѣ . . . . чѣенѣмъ двор⁶⁵
. . . . ѿ вонѣе сандала и ѿ во-
неде . . . . ра пав . . . . ци дръжахѣ

жѣпѣ конавѣльскѣ и градь сок . . .
доброн любви и милости даше⁷⁰

и попѣсти . . . вѣльскѣ и градь
соколь вонѣа сандаль с . . . . ко-

навли а вонѣа петарѣ дръгѣ по⁷⁵
а . . . . аѣ соколь ки е ѿ ко-
навѣлахѣ и сѣ людьми . . . . ми
котари и мѣгами конавѣльскога

. . . . ѿ подрѣжанѣ дѣбровчѣко . а⁸⁰
ѿ великости кралевѣства ми шми-
лено просише и молише да нѣ
кралевѣства ми по нашемъ слав-
номъ и добромъ швичаю милости-
ко било . . . . реченѣ жѣпѣ конавѣ-⁸⁵
льскѣ и градь соколь ѿ нон
потѣрѣд . . . како ино ѣо имаю
ѿ кралевѣства восанѣкога и за-
то . . . милости божион краљ
стипанъ за нхѣ вѣрѣно послѣ⁹⁰
женѣе и слѣтко и достоинно нхѣ

достойно нѣхъ моление згора
речено имавше свѣтъ съ прѣ-
свѣтломъ господомъ кралицомъ
кѣвѣомъ краѣвства ми и съ
збранными властели и велможа-
ми краѣвства ми смотривъ ви-
дивъ и добѣрѣ ѡбѣнаша да даше
речена жѣпа конавльска и градъ
соколь и да наши прѣви есѣ
нимъ за тои добромъ ѡбитни
били и ѡце видивъ даше имъ
е и дароваше все тои чисто и
ѡтворено видивъ и разѣмивъ и
познавъ призвавъ име ѡца и
сѣна и свѣтѣга дѣха съ велициемъ
добрымъ благословомъ а с вѣ-
комъ више реченихъ краѣвство
ми даде благослови и потвѣрди
ѣ вики вѣкома градъ дѣбров-
никъ кнезѣ властелемъ и всѣмъ
ѡпѣшнимъ града дѣбровника и
нѣхъ нѣтражкѣ до коли свѣтъ
стои всѣ више реченѣ жѣпѣ ко-
навльскѣ и градъ соколь съ
всѣми сели и заселци с людьми
свободами с пашами и з дѣ-
бравими и съ всѣми правинами
и котѣрѣ и достоѣнствомъ жѣпе
и града реченога ва вики вѣка
да си речени властеле И ѡпѣ-
шина града дѣбровника имаю и
дрѣже и ѣживаю више реченѣ
жѣпѣ конавльскѣ и градъ со-
коль въ вѣки вѣка како права
и племенита господа ѡни и

моление згора рече имавше свѣтъ
са... свѣтѣмъ господомъ крали-
цѣмъ кѣвѣомъ краѣвства ми ма-
терню и са избранными властели
и велможами краѣвства ми и...
видевъ и добре ѡбѣнаша да не
речена жѣпа... и градъ соколь
и да наши прѣви есѣ... били

и ѡце видевъ да имъ даше и
даров... и ѡтворено видевъ и
разѣмивъ и познавъ... ѡца и

сина и свѣтѣга дѣха с величѣмъ
добрымъ и бл... а с више више
реченихъ краѣвства ми даде... ѣ

виеки виекома градъ дѣбровникъ
кнезѣ вл... ѡпѣшнимъ дѣбровника

и нѣхъ нѣтражкѣ до... всѣ више
реченѣ жѣпѣ конавльскѣ и градъ...

са всеми сели и засеци с лю-
ди с водами... з дѣбравими и
са всеми правинами и котари...
стоѣниемъ жѣпе и града реченога
виеки виекѣ да... речене вла-
стеле и ѡпѣшина града дѣбровника
им... и дрѣже и ѣживаю више
реченѣ жѣпѣ конава... соколь

вѣка вѣки како права и пле-
менита господа... и ѣживаю и

дрѣца и ѣживаю и правѣжкѣ нѣхъ
до вѣка И на сие више писано
азъ гѣмъ краљ стѣпанъ и съ
привисокомъ господомъ краѣв-
ства ми матерю съ господомъ
кралицомъ кѣвѣомъ и съ зѣбра-
нѣми властели и велможами
краѣвства ми сѣми и сѣми
ротисмо се на свѣтомъ евангелю
христовѣ и на чѣстномъ крѣсти
господни и въ все свете бо҃гѣ ѡ
вѣка ѣживаю да више писано
данно и нами потвѣрено нами и
нашими послѣдними не бити
потворенѣ ни поколѣбимъ въ вѣ-
ки паче ѣ всемъ крѣпкѣ и стано-
витѣ тѣко ли дрѣже и потвори
слово И милость краѣвства ми
да сѣ все клетви на нѣ пале
И краѣвствѣ ми да е невѣранъ
дѣто же гѣне ѣ и ѣ и дѣ лѣто
христово мѣсеца декебра дѣ дѣнь
писа новакѣ гончинѣмъ логопетъ
краѣвства ми на нашемъ столѣ-
номъ мѣсти ѣ сѣстисцѣ кнезѣ
ватиѣмъ мирьковѣмъ кнезѣ тѣрѣ-
тѣко стѣпановѣмъ кнезѣ стѣпанъ
ѡстонѣмъ кнезѣ петарѣ клешиѣмъ
кнезѣ вѣкѣ рогатиѣмъ кнезѣ вѣ-
кацѣ вѣкотѣмъ кнезѣ влатѣко до-
бриѣвиѣмъ кнезѣ тѣрѣтѣко чѣрнѣ-
чиѣмъ кнезѣ радосавѣ владими-
риѣмъ кнезѣ юран драгиѣвиѣмъ
кнезѣ тѣрѣтѣко боровниѣмъ кнезѣ
стѣпанъ миѡтѣниѣмъ ти вси вла-

правѣжкѣ нѣхъ до вѣка и на сие
више... краљ стѣпанъ съ прѣ-
високомъ... краѣвствами ма-

130

терю са гѣмъ кралицѣмъ... са
избранными властели и велмо-
жами... вѣствами сѣми и сѣми

ротисмо се на свѣтомъ... хрѣ-
стовѣ и на чѣстномъ крѣтѣ гѣмъ
и въ все... вѣтѣ ѣживаю да
више писано не... не потворено

нами и наш... послѣдними не
бити потворенѣ... поколѣбимъ
виеки паче ѣ всемъ крѣпкѣ и ста-
нотѣ... би дрѣжно и потвори
слово милост краѣвства ми да
сѣ все клетви на нѣ пале и кра-
левствѣ ми да е невѣранъ ли
же господне ѣ и ѣ лѣ хрѣта мѣца
декебра дѣ данъ писа новакѣ гон-
чиновѣмъ логопетъ краѣвства
ми на нашемъ мѣсте ѣ сѣстисцѣ
кнезѣ ватиѣмъ мирьковѣмъ кнезѣ
тѣрѣтѣко стѣпановѣмъ кнезѣ стѣ-

панъ ѡстонѣмъ кнезѣ петарѣ кле-
шиѣмъ кнезѣ вѣкѣ рогатиѣмъ
кнезѣ... вѣкотѣмъ кнезѣ влатѣко
добѣрѣвиѣмъ кнезѣ... нѣчиѣмъ кнезѣ
владисавѣ владимиѣмъ кнезѣ...

агнѣвиѣмъ кнезѣ тѣрѣтѣко боро-
винѣмъ кнезѣ... анъ миѡтѣниѣмъ

стеле више писани ротише се з
господиномъ кралемъ на светомъ
еваѣгельи и з госпоумъ крали-
цомъ кѣвоумъ.

Уставом, на пергаменту, с
обешеним великим печатом. —
СС. 97; MS. CCLXIX.

ти сви властеле више... ротише
се з гѣнь крали^м на светѣ^м еви-
гелю... кралицѣ^м кѣавѣ^м како
да на мане не прѣде... записъ¹⁶⁵
виеки виекома.

Препис у књ. Cod. Rag. л.
746.

582. Дубровчани му обећавају давати пет сто- тина перпера годишње за потврду усту- пања Конавала

1420, 8 фебруара

† ва начета^к ѿца въ исплъненне сина и въ свръшенне всепръсвѣтаго
дѣха царѣ небесни бже въ... тебе да не въ свиденне всакомѣ маломѣ
и великомѣ... кнезь властеле и вса ѿпкина боголюб(имаго града
дѣбров)ника по се^мъ наше^мъ листѣ а подѣ законѣ^мъ наше^мъ (великомѣ)
висѣкѣ^м печатю ерь досласмо наше^мъ почтенѣ... пръсвѣтломѣ и възмож-
номѣ го^мнѣ стипанѣ милостю б... кралю босанскомѣ ѣ босне на^мко^м
растикѣ (почтенога) витеза пръсвѣтлога гана краля жигмѣнде и никола
пѣцикѣ моле и многоѣмилено просе славѣ кралевѣства мѣ да би
негова слатка милостъ била терѣ намѣ рачилѣ потвѣрдити жѣпѣ
конаваоскѣ и градѣ соколѣ ки не ѣ нон и би милостъ велика не¹⁰
лицемирѣна пръсвѣтлога гана краля стипана и ѣслиша кралевѣство
мѣ наше^мъ подобнѣ и прѣличнѣ прошнѣ имао свѣтъ и циль зговорѣ
са прѣвисокѣ^м госпогѣ^м кралицѣ^м кѣавѣ^м кралевѣства мѣ ма-
терѣю и са велможамѣ кралевѣства мѣ терѣ по неговѣи слатко^м
добро^ми милостѣ по свѣ^мъ листѣ намѣ потвѣрди и ѣстановити¹⁵
безѣ пореченѣ више реченѣ полѣ жѣпѣ конаваоске и градѣ соколѣ
ки не ѣ нон са свѣми сѣли и засеоци... с водами с пашами
и з дрѣвми и са землѣ^м и са... котари и досто^маннѣ^м и
мѣгамѣ више реченѣ жѣпѣ конаваоске и градѣ секола въ нон въ
виеки виекома намѣ и наше^мъ последнѣ^м дори свѣтъ стон и зато²⁰

ми кнезь властеле и вса ѿпкина града дѣбровника видевше и ра-
зѣмевше великѣ милостъ и красотѣ го^мна краля стипана и го^мѣ кра-
лицѣ матере кралевѣства мѣ и све босне ерь намѣ потвѣрдише и
ѣстановитѣ^м како се згора пише на славѣ и ѣзѣвишенѣ кралевѣ-
ства мѣ по наше^мъ више реченѣх послѣх ѿбетовасмо и завезасмо²⁵
градѣ дѣбровникѣ и него властеле давати кралевѣствѣ босанѣкомѣ
всако годице на свѣтѣ^м василиѣ данѣ ѣ цатѣ перѣ^м дина^ми дѣбро-
вачцѣх господѣюке ми и ѣживаюке мирѣно реченѣ жѣпѣ конаваоскѣ
и ѣ нон градѣ соколѣ и ѣ ко^ме го^мде би врѣме тѣ^ми реченѣ жѣпѣ
конаваоскѣ и соколѣ намѣ ратѣ бранила кралевѣства босанскога и ѣ
неговѣх велможѣ да мирѣно и слободно не вѣдемо моки ѣжи-
вати и господовати реченѣ жѣпѣ конаваоскѣ и градѣ соколѣ да за
тои врѣме не имамо платити^м ни дина^м а када би ратѣ прѣстала
и ми господовали мирѣно да ѿнѣди кралевѣствѣ имамо плакати
како не речено и ѿце се ѿбетова намѣ реченѣ го^мнѣ краля стипанѣ³⁵
ако би кон сионикѣ босанѣки хоти ратѣ чинити дѣбѣ^мнѣ^м безѣ кра-
левѣта реченѣ кон краля не сѣлша да краля босанѣки има пома-
гати дѣбровникѣ сѣпротивѣ немѣ на неѣа помагѣ дѣбѣ^мнѣ^м и на
све више писано ми кнезь властеле и вса ѿпкина дѣбѣ^мнѣ^м за иза-
бранѣ^мъ наше^мъ виекѣ^м на име климѣ бѣдачинѣ^м маринѣ^м растѣ^мъ алѣ^м
визѣ гочетѣ^м маринѣ^м цѣрѣвикѣ^м гажѣ пѣци^мъ ѿрѣсе жамоновнѣ^м
марѣнѣ^м градикѣ^м жоре паомѣти^м ламѣ^мре сорѣгочевнѣ^м анѣ^м ѣ вѣочи-
никѣ^м томѣко бѣ^мнѣ^м марѣнѣ^м гѣндѣ^мли^мъ рѣтисмо се на часнѣ^мъ и
живѣтворѣще^м крѣжи господни и въ ѣ^м ѣвангелиста и ѣ^м вѣ^м
хѣрѣнѣх апѣстѣ^млъ и въ ѣ^м бѣжнѣх апѣстѣ^млъ и въ ѣ^м тѣ^ми^м свѣтѣх ѿтацѣ^м
бѣжнѣх ѣсѣтъ на никѣю и въ све свѣте ѣ^м кнека бѣ^мс ѣгодивши ѣако
све више речено нами и ѿбетовано и наше^ми последнѣ^ми хѣке
битѣ сахѣранѣно тѣрѣдо и крѣпѣко до дни и до вѣка тѣко ли би
потвѣрно да сѣ све клѣтки на не^м пале а сѣи се писа въ избранѣо
полачѣ и вѣкнице бѣ^млолюбѣмаго града наше^мго дѣбровника въ лѣ^м
рожаѣта хѣ^мрѣства на ѣ^м ѣ^мс ѣ^мца фѣ^мрѣва ѣ^м данѣ а ѣ^ми^мса рѣ^мко
логѣфѣтъ.

Концепат Русков у препису у Cod. Rag. л. 76. — MS.
CCLXX.

CVII. ВУКАЦ ВОЈТАНОВИЋ ИЗ ДРАЧЕВИЦЕ

583. Дубровчани га примају заједно с његовим
за свога грађанина.

1419, 13 августа

† ѿ владѣцаго граа дѣровника кнеза властель и ѿ вѣсе ѿпкнне
вакѣцѣ вонтановику и ѿговѣмъ ѿпкннѣмъ ѿ драчевицѣ поз-
аравањенъ · да не вѣ свидѣннѣ всакомѣ маломѣ и великомѣ нрѣ к
намѣ дослаше више речни вѣкацѣ и ѿгова ѿпкина своѣга брата
радосава вонтановика а по нѣмъ просе ѿ насѣ да ихѣ примемо и
ѿпишемо за наше дѣровчане ѿвѣтѣн се да бѣдѣ наамѣ вѣрни
и добри приателѣ и на всакѣ нашѣ работѣ цѣно неке бит на
сѣпротѣвѣ почѣтенѣю гана вонводе сан'дала · и ми разсмѣ нап-
рѣво почтене рѣчи и велике хвале · гана нмѣ вонводе сан'дала
како се хвали вакѣцемъ и ѿговомъ ѿпкннѣмъ више речнѣмъ нрѣ 10
сѣ людѣе добри и нѣмѣ вѣрни и паки видеѣвѣ красни ѿвѣтѣ
нихѣ к намѣ за нихѣ любовѣ примисмо ихѣ и записасмо ѿ данасѣ
напѣда да сѣ наши дѣровчане и граѓане · писа се мѣца дѣгѣста
· гѣ дѣмъ лѣта рѣжѣства хрѣтва тисѣщѣно и четири ста и дѣрѣто 15
на десете лѣто · а ѿписа рѣско логофѣтѣ.

Русков концепат. — П. I, 259.

CVIII. МАТИ ЈУНКА И ОСТОЈЕ (МРЪИТА)

584. Пише Дубровчанима о некој узетој сабљи.

1419, септембра на Требињу.

† великославномѣ градѣ дѣровникѣ кнезѣ и властеломѣ покло-
неннѣ ѿ юнѣкове матере властеле ѿто самѣ чѣла ере е ѣзѣо савко
юдиѣ ѣзѣо чловикѣ юнѣковѣ кона и чѣли смо за кон е ѣзѣокѣ
ѣзѣтѣ за саблѣ кою е ѿстоѣ · ѣзѣо властеле ѣзѣта е тан саблѣ за
мачѣ и за двѣ корѣди кое сѣ дане гоѣкѣ мчарѣ приѣдѣ самоѣ 5
кѣкомѣ ихѣ дасмо и кѣга ѣдри а ми ихѣ не могосмо ѣзѣти и

када кѣга приста и юнѣко доѣе да мачѣ и корѣде ѣзѣи и приѣе
гоѣка ка мчара жени и рече ѿна юна ѣзѣли сѣ властеле твое ѿрѣжѣи
и поѣе юнѣко приѣдѣ кнеза а бише ѣ тои доба кнезѣ паское жѣ-
жѣтиѣ и говори паскою за тан ѿрѣжѣи и ѿнѣ мѣ рече юна 10
поврати се ѿпетѣ и ѿнѣ се ѿпетѣ поврати и заста свое ѿрѣжѣи
а ѿно е по полѣ продае и рекоше ми да га е ѣзѣо жѣнѣко
милѣвиѣ и юдиѣ да за тои самѣ ѣзѣо юдиѣ саблѣ да видите
ѣо е мое ѿрѣжѣи криво милѣвиѣ и юдиѣ

Споља: † великославномѣ градѣ дѣровникѣ кнезѣ и властеломѣ 15

Оригинал у књ. Lament. de foris 1419—1422. — Сп. XI, 67.

СІХ. КНЕЗ ВУКОСАВ.

585. Дубровчани му одговарају да је Дубровник
отворен свима који би бежали испред
Турака сем онима који су му зло учинили

(1420) 26 фебруара

† ѿ владѣцаго граа дѣровника кнеза властель и ѿ вѣсе ѿп-
кнне почтеномѣ кнезѣ вѣкосавѣ позаравањенъ · разсмѣсмо ѣо намѣ
ѣписа нрѣ сѣ тѣрѣци много зла сѣде ѣчинили сѣде пришѣа ѣ боснѣ
вѣѣ зна томѣи писмо неѣрагѣстни · а ѣо пишеѣ нрѣ вѣа мѣле 5
гана вонводи петрѣ и ѿговѣ рѣсавѣ машинѣ ни кварѣ нѣдѣне
ѣчинили нѣксѣ · кнезѣ вѣкосавѣ вѣѣ зна томѣи смо много вѣли и
хвалимо гана вѣа · а нрѣ ѣо пишеѣ за люди вонводе петра не ли-мѣ
градѣ нашѣ ѿтворѣнѣ · ако би-мѣ неволѣ пѣдѣ тѣрѣци вѣжати ·
кнеже ми смо за то прѣво гана вонводи петрѣ и потѣмъ лю- 10
биши вогданѣкию и ѿговѣ братѣствѣ писали нрѣ не дѣровникѣ
вѣзѣа ѿтворѣнѣ билѣ · и не тѣко га нѣкѣомъ злокѣмъ сѣвѣк не бѣде
изѣгѣбилѣ · а тѣко ти сѣ наамѣ зла · и кварѣ не ѣчинили вѣдомо не
нрѣ гредѣ ѣ наше мѣсто словѣлно вѣжѣе · и ѿѣкѣ кнего нрѣ пишеѣ
нрѣ кѣдѣ тѣрѣци хѣде добра не чинѣ · този је истина · ѿ ѣа вѣѣ

склонни ако би грѣхѣмъ тѣмъ дошли а ѡни прѣдъ ними вѣжали 15
к наамъ могли би за ними грѣхъ и наамъ зло счинитъ а ѡнади с
ѡноизн неволи иѡщѣ би наамъ счлано въсе примитъ ѡни кон
наамъ зла счинили нѣсѣ а нека злочине и бѣ с вама.

† .КѢ. фѣрваѣ

Русков концепат. — П. I, 262.

СХ. КНЕЗ РАДИЧ ПАШТРОВИЋ.

586. Одговара Дубровчанима о неким гусарима који су учинили штету на дубровачком земљишту

1420, марта на Требињу

† с всемъ почтенон господи кнезѣ и властелемъ и свои ѡпѣхнини
ѡдъ вашего слѣге радича пацровића господо разсмѣхъ ѡ ми
пишете за лѣди мое и за ине гѣсаре господо богъ ви кѣда би
ми братъ с томъ не бихъ га потан да на вирѣ ни ниедѣннѣ 5
нашъ чловикъ с тои гѣси побѣгѣе нашъ чловикъ къ ѡбрадѣ боро-
евићѣ есенѣ а на име вѣкосавъ дѣхоевићѣ ѡнъ негорѣ (!) да ини
ниѣ на вирѣ а ере сѣ ини гѣсарие питантѣ ѡзришѣ красомирића
и причина красомића кон сѣ хранили и ѡнихъ дѣкѣ сзели ако га
знамъ кѣ га ѣс повидѣти прѣво богданъ мишићѣ дрѣго радивон
славомирићѣ третѣ грѣгѣревъ чловикъ пидрићѣ ѡ-кѣтловићѣ а 10
схитили сѣ на бродѣ на сланомъ власи ѡ-плѣшѣкѣ а на име ѡѣдѣ-
сићѣ братиа влатѣкова ѡни ти знаѣ свакога а ра(д)ивон е с цохана

Споља: с всемъ почтенон господи кнезѣ и властелемъ и свои
ѡпѣхнини

Руком Русковом: † почтеномъ наамъ пригатељу кнезѣ радичѣ 15
пацровицію

Оригинал у књ. Lament. de foris 1419—1422. — Сп. XI, 69.

СХІ ВОЈВОДА РАДОСАВ ПАВЛОВИЋ

587. Потврђује Сандаљево уступање Дубров- чанима пола Конаваоске жупе

1420, 3. новембра

... ѡкрѣмлюеш и правиш своимъ божаствомъ|..... божаствомъ ти
равѣ радосавъ синѣ|..... за павла раденовића божаствѣсти сла|
..... по твои слаткон милости споѣби|..... прародитель и
бѣде з вѣгомъ ва|..... и смѡтрѣхъ съ вѣсѣрѣчанѣхъ ѡтаинѣхъ|
..... пачѣ свѣмъ свѣтѣхъ ѡбѣвленѣхъ|..... занѣ кою е вѣзда и с 5
вса|..... кнезѣ павалѣ родитель ми и потѡмъ гѣнѣхъ|
..... славнѣмъ градѡмъ дѣвѣрѣнѣкомъ|..... властели и ѡни
ш ними хотѣсмѡ и ми по ѡбѣчаю|..... почтенѣхъ любавѣ ш ними
иѡщѣ болѣ|..... зато да не свидѣнѣ всакѡмъ малѡмъ|
..... ерѣ послахъ с славни граѣ дѣвѣрѣнѣкѣ кнезѣ и властелѡмъ 10
(дѣвѣров)ачѣмъ наше сѣрѣчанѣ властелѣ и поклинѣсѣ свѣпочтенѡго мѣжа
крѣстѣнина влатѣка тѣмѣрѣлика и кнеза ѡстою пацѣрѣка на.....
нашѡмъ работѣ и по реченѣхъ на плѣно ѡ данѣсѣ напѣрѣда до коле
свѣтѣхъ стои поновихъ сѣкрипихъ сѣстановитѣхъ славнѣмъ градѡмъ дѣ-
вѣрѣнѣкомъ и с того властели всакѣхъ почтенѣхъ любавѣ и прѣзѣанѣхъ и 15
ѡбѣтѡва госпѡсто ми бити сѣрѣчани прѣгѣтѣль и вѣѣрѣни до вѣка и
нихъ трѣговѣце и люди толико га вѣнѣа радосавѣ колико мои по-
слѣдни и тѣко мене слѣдѣша сѣблюдати и ѡбѣрати ѡ(а сваке за)ѡбе
и ѡцѣте по свои моной дрѣжавѣ и вѣзде дѣгѣ бѣдѣхъ моки досѣки
иѡщѣ да не сѣ знанѣ всакѡмъ ерѣ по више реченѣхъ нашехъ власте- 20
лѣхъ за полѣ жѣпѣ конавли ѡ е прѣ било вѣеде сѣндалѣа и то
все далѣ и записаѡ градѣ дѣвѣрѣнѣкѣ сѣ вѣцинѣхъ и с племенитѡ са
свѣмъ котѣрѡмъ и с людьми речѣне по жѣпѣ конавли како им се
сѣдрѣжи с повѣли за то писанѡи ѡ вѣеде сѣндалѣа и к томѣ градѣ 25
соколѣхъ сѣ конавлахъ ки нестѣ сѣ рѣкѣхъ и с дрѣжави градѣ дѣвѣровѣ-
нѣхъ все тои градѣ дѣвѣрѣнѣкѣ прѣсѣвѣтѣмъ гѣомъ бившемъ краѣмъ стѣ-
панѡмъ и велможамѣ рѣсага бѡсанѣкога нимѣхъ сѣ вѣцинѣхъ потѣвѣрѣдѣли
и потѡмъ прѣвисѡки гѣнѣхъ краѣль тѣвѣртѣко тѣвѣртѣковѣкѣ такоже и са
велможамѣ бѡсанѣцѣмъ градѣ дѣвѣрѣнѣкѣ и негѡ властелѡмъ више речѣнѣхъ

пољ жѣне конаван са свѣмъ котарѡмъ и ѡ конавлахъ граа соколъ 30
 познавше да не прѣво нихъ баѣино било дѣбровачко записаши и
 потвѣрдиши граа дѣбѣрниѡ и негѡ властелѡмъ ѡ баѣинѡ и ѡ пле-
 мениѡ до дни и до вѣка зато и ми више речени вѡнѡ радо-
 савъ за великѡ почтенѡ любавъ и прѣтелство конѡ дѣбровниѡмъ
 поновиѡмо и пакъ нека се и ми по редѡ нахѡдимо ѡ записехъ како 35
 и . . . . . | све за истинѡ по више речен . . . . . | радосавъ павловиѡ
 також . . . . . | ѡ баѣинѡ и племениѡ . . . . . више речене пољ жѣне ко-
 наван . . . . . | и толикогере потвѣр . . . . . | граа соколъ ја вѡнѡ радо-
 сав . . . . . | дѣбѣрниѡ и негѡ властелѡмъ ѡ кики ви . . . . . |
 ни ѡспоменѣти ни исканѣ ни про . . . . . | последнеѡ не ѡчи 40
 нити паче бранити и . . . . . | кога насѣла цѡ се наша мѡкъ
 . . . . . | за таи граа соколъ и толикогере за више рече(не пољ
 жѣне) | конаван и ако би тѡ ѡ нашего племена или . . . . . | слѣ-
 шаѡ сѡпротивъ ѡвѡмѡи нашеѡ ѡчиненѡ потвѣрженѡ и ѡбѣтѡ сѡ-
 противъ ѡчинилъ да ми не неверанъ и да господство ми нице колико 45
 да би се моѡ главе хватилъ . . . . . | все више писано граа дѣбѣр-
 ниѡ потвѣрди ѡ баѣинѡ и ѡ племениѡ вѣки вѣка дахъ и на
 све више писано азъ глѣнъ вѡнда радосавъ рѡтихъ се на свѣтѡмъ
 евангелиѡ хрѣстовѡ и на часѡмъ кръжи гоани и въ . . . . . | свѣтѡмъ
 вѣрховнѡмъ апѡстѡлѡ и въ . . . . . | свѣтѡмъ ѡтацѡ иже сѡтъ на никнию 50
 и въ све свѣте ѡ вѣко (!) бѣѡ ѡгодише и въ дѡшѡ нашѡ тако све више
 писано и нами ѡбѣтованѡмъ хѡеѡ безъ иѣдногѡ пропаѣства цѣло
 и пѣвно сахраниѡти а ѡ ни ѡ чемъ не ѡкрѣнитъ до дни и до вѣка
 тѡ ли би ѡкрѣнилъ или порекаѡ више речено да не сѡ клѣт и про-
 клѣт царѡмъ небеснѡмъ и свѣми свѣтѡми ѡ вѣка бѣѡ ѡгодишѡми и 55
 све клѣтѡви и проклѣтѡва да сѡ пала на неѡ и да не прѣчѣстанъ кѡ
 юди конѡ прода сина бѡжѣ на распѣт . . . . . | и да се неверѣникъ на-
 зѡве прѣдѡ свакогѡ гоани на земли не ѡвѣи работѡ више речени
 властеле покѣсарѣ свѣрѡшише ѡ дѣбѣрниѡмъ вѣде въ лѣкта рѡжа-
 сѡва хрѣства на . . . . . | лѣ мѣца нѡебра . . . . . | данъ а ѡписа чичѡе 60
 поповикъ

588. Дубровчани утвѣрђују с њимъ пријатељство.

1420, 3 новембра.

. . . . . | неѣ сина въ свѣрѡшенѣ въ прѣсвѣтагѡ | . . . . . | нераздѣлма
 слава тебе иже | . . . . . | ѡмъ неравъ чѡвѣчѡ сѡздалъ | . . . . . | въ свѡе
 си благодѣѣти и до | . . . . . | знанѣ всакоѡхъ вѣщи и сѣвари | . . . . .
 . . . . . | се въ вѣсиленѡи того допѣце | . . . . . | и милѡстиѡу ми кнѣзъ
 властеле и вса | (ѡпкина града) дѣбровника бѡлювѡмага нашего | 5
 . . . . . | граа еже еѣтъ ѡчаство наше | . . . . . | въ из ѡѣтрѣнихъ ко-
 морѡ сѣрѣца нашего | . . . . . | славногѡ поменѣти | . . . . .
 кнѣза павла радѡвѡвикѡи и почтѡно споменѣти | глѣнъ вѡнѡде петра
 великѡ неизѣрекомъ любавъ | и сѣрѣчанство конѡ сѡ ѡ постѣи имали
 дѣлаи и сѣворѡмъ всакеѡмъ почтенѡмъ показали и ѡчинили ѡ свакоѡ 10
 вѣрѣне к нашеѡмъ мѣстѡ и властелѡмъ наше трѣговѣце саблюдали
 прѣтили и блюли ѡа сваке злобѣ по свѣмъ кѡде им не господство
 мѡгло досѣки а наклаѣи саде вѣлѣвъ великѡ сѣрѣчанство и любавъ
 кою с нама глѣнъ вѡнда радосавъ синъ и наследникъ речѡногѡ глѣ
 кнѣза павла многѡлюбѡмъ показа по свѡихъ властелѡхъ конѡ к намъ 15
 досѣла покѣсарѣ свѣпочтѡногѡ мѡжа кръѣтиѡнина вѡтѣка тѡмѣрѣлика
 и кнѣза ѡстоѡу паѣровѡикѡи и с нама понови и покрепи и ѡстано-
 витъ всаѡ добрѡ любавъ и прѣтелство до дни и до вѣка и намъ
 по негѡрен милѡсти потвѣрди пољ жѣне конаван кою намъ даде
 вѡнда сѡдѡлѡ и ѡвише намъ потвѣрди граа соколъ конѡ вѣише ѡ 20
 нашѡн дѣрѣжавѣ и ѡвлаѣти ѡ конавлахъ вѣле тѡи смѣсливъ и добре
 разѣмѣсливъ и хѡте да толиканъ любавъ и сѣрѣчанство хѣрѣно бѣде
 како не вѡзда насъ добри наѡкъ бѡи ѣдиносѣрѣдно прѣмѣсѡ и за-
 писѡмъ по семъ нашеѡмъ листѡ да ѡ данѡсѡ напѣда поновѣсѡмъ и
 кръпѡ ѡстановѣтѡмъ всаѡѡ почтенѡ любавъ и сѣрѣчанство докле 25
 . . . . . | гоанѡмъ вѡнѡдѡмъ радосавѡмъ . . . . . | мѡ смѡ вѣрѣни
 прѣтелѣ до вѣка . . . . . | и ѡбѣтъ носѡмъ и ни ѡ чемъ . . . . . (ѡѡ) |
 деѡ до вѣка цѡ се не би ѡнъ прѣво . . . . . (ѡ не) | конѡн не-
 прѣзѣни и на све више писано | ми кнѣзъ властеле и вса ѡпкина
 . . . . . | рѡтѣсѡ се на свѣтѡмъ евангелиѡ . . . . . | 30
 и живѡтѡреѣеѡмъ кръжѡ гоани и въ . . . . . | сѣтъ въ никнию и
 въ све свѣте ѡ вѣка . . . . . | више и ва дѡше наше тако сен вѣише

пи . . . . . | шбетовано хокемо безъ инеднога проп . . . . . | цело
и непоколивимо здръжати до дне и до вѣка тко ли би здръ-
нили и не врьшили шбетовано да не клетъ царемъ небесне^м и всми³⁵
светнеми божими и да сѣ сва прокле^{ст}ва на не^м пала и да не
пръчестанъ к юди кон прѣда сина божиа на распет^е и да се невзрѣ-
никъ вазде назове прѣдъ свако^м г^амъ зема^лне^м писа се въ
изабранои полаче и векнице б^олюбимаго гра^а дѣбровника въ лѣта
рождества х^рстова на ч^ис^ки мѣ^сца ноев^а на .г^и. д^ни а зписа⁴⁰
рѣско логофетъ

Русков концепат у препису у Cod. Rag. л. 84б. — MS
CCLXXV.

**589. Дубровчани питају војводу Радосава како
ће с њима живети ако је истина, као што
чују, да он сад не признаје ништа што
су његови посланици с њима утврдили.**

1421, 12 јануара.

† Главномъ и велможномъ г^анъ радосавъ павловкию м^лтню бж^ии^м
великомъ воеводи босанскомъ ѿ владѣцаго гра^а дѣбровника кнеза
властель и ѿ в^се шпкине многолюбимо позареванье^не . г^ане вое-
вода радосаве в^семъ не свѣт^ѣш^чи^то било а нескровно велик^ѣ
любовъ и красн^ѣ кога не била мегю славно поменѣть^е г^ана кнеза
павла родител^а ви и пот^ѣмъ братъ ви воеводе петра с наами . и
како смо жили з всакон любовѣ почтенои и с^рачномъ при^атель-
ствѣ^м и потомъ по в^семъ г^итвоти . а нихъ почтено наслѣд^ѣне по
твон^и мѣ^сти твоихъ прѣвѣхъ почтенѣмъ шбичанемъ зказа се в^семъ¹⁰
свѣт^ѣш^чи^то а и наамъ добри при^атель . и с^рачни бити и с нами
лѣпо и красно живѣти како^но твои прѣви и тои в^се штворено
зказа в^семъ свѣт^ѣш^чи^то по в^сѣхъ добрѣхъ дѣлехъ . а навластит^о
пославъ к наамъ славн^ѣ и великопочтен^ѣ г^итв^ѣ ти посальбин^ѣ
в^сепочтенога м^лжа кр^хстианина влатка т^ѣм^рьлики^а . и кнеза шстою
пацровики^а на п^лно с вашомъ работ^ѣмъ с лист^ѣмъ г^итв^ѣ ти вѣ^се¹⁵
ровнѣмъ а подъ гѣптв^ѣ ти печ^ѣт^ѣни^ѣ . и ѿв^ѣнше печатъ г^итв^ѣ ти

носеке кон више рѣ^чни посл^ѣ дош^ѣ к наамъ с^ѣ ваше стране с
нама много почтено и раз^ѣмно ш в^семъ говориш^и и шпралаш^ѣ . и
всак^ѣ почтен^ѣ любовъ и приазень вѣ^чн^ѣ мегю нама записаш^ѣ и
штвердиш^ѣ поновиш^ѣ и шстанови^тш^ѣ заповѣди^ѣ г^итв^ѣ ти . и за-²⁰
конн^ѣмъ под^ѣвисѣ^ѣмъ печ^ѣт^ѣни^ѣ г^итв^ѣ ти запечатиш^ѣ и ми та-
ког^ѣ с наше стране г^итв^ѣш^ѣ ти весело п^лно и в^серѣдо шчинисмо . и
ѿв^ѣнше в^сега тоган пот^ѣврѣг^ѣн^ѣа више рѣ^чни г^итв^ѣ ти посл^ѣ наасъ
искаш^ѣ и просиш^ѣ да висмо послали наш^ѣ брати^ѣ власт^ѣ и по-
кансар^ѣн^ѣ г^итв^ѣш^ѣ ти и воево^ди сан^ѣ да^лю н^ѣда би како кою любовъ²⁵
приазень и н^ѣдинѣство . мегю вама могли шчинити и снест^ѣи и
ми многом^ѣльс^ѣр^ѣно хот^ѣ г^итв^ѣш^ѣ ти шгоди^т з в^семъ затон при-
мисмо и посласмо не и пот^ѣмъ ѿ г^итв^ѣ ти примили смо и нѣ-
колико листовъ з конхъ ваша м^лт^ѣ пише н^ѣр^ѣ више рѣ^чни^ѣ ваши
посл^ѣ нес^ѣ ваше право и волно к наамъ посланье и пакѣ за по-³⁰
сланье нашѣхъ посаль тамо таког^ѣ да не г^итв^ѣ ти рѣ^ч била
нимъ да ихъ ѿ наасъ прос^ѣ . и наамъ много и много г^итв^ѣш^ѣ ти
пише захвалю^ѣ на посланью и ѿв^ѣпраленью ихъ . а^ѣво сѣде г^ане вое-
в^ѣнда . велико ч^ѣдо видимо и ч^ѣнемо праве ни да г^итв^ѣш^ѣ ти з
ни чемъ не стрѣпи ни тврѣди да не тврѣдо и к^ѣрпко ницо^ѣ ш^ѣ цо^ѣ³⁵
с^ѣ с нама више рѣ^чни госпо^ѣл^ѣства ти посл^ѣ говорили и запи-
сали . и никако тои не моремо вѣ^ѣровати . н^ѣр^ѣ ѿ коли не свѣ^ѣтъ
посталь нѣ^ѣ сѣ толико сл^ѣч^ѣило ни ч^ѣло ни видѣло да не инеданъ
г^анъ зем^ѣл^ѣни^ѣ свою рѣ^ч и свою посальбин^ѣ и сво^ѣ печ^ѣати пот-
ворилъ и за тан шзрокъ и наши посл^ѣ поб^ѣставили сѣ сѣ тамо на⁴⁰
п^ѣт^ѣви . зато ш в^сѣхъ више рѣ^чнихъ работахъ даи наамъ видѣ^ѣтъ
како к^ѣнш^ѣ с нами живѣ^ѣтъ да знамо.

12 gennaio 1421.

Русков концепат. — П. I, 266.

590. Дубровчани утврђују с њим пријатељство.
1421, 18 фебруара.

† Б^ѣ начетакъ ѿца въ исп^ѣл^ѣнень^ѣ сина въ св^ѣр^ѣшенъ^ѣ в^сеп^ѣр^ѣстаго
а^ѣха . в^ѣже славим^ѣи въ трои^ѣ въ ѿци же рек^ѣш^ѣ и синѣ и въ стѣ^ѣмъ

деси прѣ҃гага троице слава текѣ · Иже мѣтнѣ и краснѣми мо-
литѣ|ками владичества ти въздръжимо и правимо бѣшъ любими И
нимъ наамъ даровани градъ дѣбровникъ еже несть ѿчѣстѣиѣ нааше. 5
И есде зъ вѣмъ въ пѣнѣ дръжави и гѣтвѣ · ми кнезь властѣи
и вѣса ѿпкина града дѣбровника смисливъ великѣ слаткѣ · и не-
кровнѣ любовѣ и приѣтелѣство славнаго поменѣтѣи гана кнеза
павла радѣновикѣ и потѣмъ сина мѣ гана воѣводе петра кою сѣ
с нама имали и к нашемъ граду и к нашімъ трѣговцѣмъ къди 10
чѣсѣмо и разѣбрасѣмо да гѣмъ бѣмъ изѣбра и постави по нимъ
гана всемъ нимъ стежанью и дръжави славнаго воѣвода радосава
ѿмъ нимъ же корѣне право и почтѣно наслѣдѣи гана кнеза павла
радѣновикѣ · много вѣли вѣсѣмо и по нашімъ краснѣмъ ѿбичаю
за чѣтѣ и неговѣ зъвѣишѣи посласѣмо мѣ нашімъ братѣмъ вла- 15
стѣи и поклѣсарѣи зъ имѣ кнеза паскоѣ растикѣ · витеза прѣскѣ-
тѣи гана краѣи шигѣмѣнде и кнеза марина гѣндѣлики с поч-
тенѣми и краснѣмъ | дарѣми и чѣстѣми почтѣвати га · кон рѣчи
гана воѣвода радосавъ зъказа се наамъ сръчѣи и добри приѣтелѣ
како сѣ и неговѣ прѣви били по неговѣ мѣти · И нашімъ рѣчи поклѣ- 20
сарѣ прими и видѣ и почтѣи многѣчѣстѣи и по ѿбичаю не-
говѣмъ прѣвѣмъ зъ великонъ любовѣ и сръчѣанствѣмъ с нашімъ по-
клѣсарѣи вѣсѣде и любѣ се · хотѣише едѣносръдо ѿбѣи стране да старѣ
любовѣ коѣ не била · ѿмъ неговѣмъ прѣвѣмъ к наамъ и к нашемъ
мѣстѣ и трѣговцѣмъ слѣбѣда и вѣсѣи вѣрѣте людѣмъ | нашімъ и 25
нимъ иманью потвѣрди ю гана воѣвода радосавъ к наамъ и болѣ
исправи и понови въ вѣки · такоже же и нашімъ послѣи рѣчи с
нашімъ стране сѣ гѣтѣи мѣ въ вѣки вѣка да не мѣгѣи наамѣи и
рѣчѣи гана воѣводе людѣи да сѣ колѣи зъ вѣсѣи вѣрѣи прихѣдѣи
зъ дѣбровникъ и зъ вѣса нашімъ мѣста и ѿпетѣ похѣди слѣбѣи 30
како и прѣво и вѣсѣи рѣчи или стѣмъ недѣворанѣмъ кон би до
данасѣ к наамъ ѿмъ гана воѣводе радосава к наамъ били или ѿмъ
неговѣмъ людѣи к нашімъ людѣмъ или пакѣмъ ми къ гана воѣ-
води радосавъ или нашімъ людѣи к неговѣмъ людѣмъ ѿмъ онѣи
вѣрѣи ѿмъ колѣ сѣ нашімъ прѣви послѣи вѣи рѣчи кнезь паскоѣ 35
растикѣ и кнезь никѣи пѣцикѣ пошли ѿ вѣи рѣчѣи гана воѣ-
воде радосава изъ вѣрѣи зъ дѣбровникъ · вѣсѣи ѿставѣи едѣи

дрѣзѣмъ да се не има искати ни питати ни зѣпоменѣти до дни
и до вѣка · И на вѣи вѣи писанѣи азъ кнезь дѣбровчѣи властѣи и
вѣа ѿпкина рѣчѣи се на чѣстѣи крижи гана · и въ · дѣ · еван- 40
гѣиѣте · и въ · вѣ · стѣмъ вѣрѣиѣмъ апѣстѣи вѣжи · И въ · тѣ · и ·
стѣмъ ѿмъ иже сѣтѣ въ никѣи како вѣи вѣи писанѣи правѣвѣи
хѣиѣмо сѣхраниѣи а зъ ничѣмъ не зѣкрѣиѣи до дни и до вѣка · тѣи ли би
зѣкрѣиѣи или потвѣрѣи да сѣ вѣи клѣтѣмъ на неѣмъ паѣи и до не при-
чѣтанѣи нѣи кон прѣда сина вѣи на распѣтѣи и да не клѣтѣ гана 45
вѣмъ и вѣи стѣми въ вѣка писѣи зъ изѣбранѣи вѣкѣиѣи
вѣи любѣи гана нашімъ дѣбровникѣмъ лѣтѣ рѣжѣства хѣтѣи ти-
сѣиѣи и чѣтири стѣи и двѣ десѣти и прѣво лѣтѣ · мѣца фѣрѣвѣи
· и · дѣи и за вѣи вѣрѣиѣи въ вѣсѣи вѣи · нашімъ законѣиѣи
нѣчѣтиѣи подѣвѣиѣи повѣлѣиѣи заѣчѣтиѣи · а зъ писѣи рѣсѣи лѣтѣи 50
фѣтѣ · дѣбровчѣи вѣи поменѣи га.

Курсивом на пергаменту, печат откинут. — СС. 100: MS. CCLXXVI.

591, 592. Потврђује Сандаљево уступање пола Конавала и предаје забраву свађе с Ду- бровчанима.

1421, 24. априла у Борчу.

† Главѣи вѣи ¹ цѣи небѣсѣи кон ѿкрѣмѣиѣи ² и правѣиѣи свѣиѣи вѣжѣтѣиѣи ³ вѣи вѣселѣиѣи азъ смирѣи прѣдѣ ⁴ вѣжѣтѣиѣи ти раѣи радосавъ сѣи и наслѣдѣиѣи ⁵ Главѣи поменѣтѣи ⁶ гана кнеза павла радѣиѣи вѣжѣтѣи ⁷ ти	. . . . рѣ небѣсѣи ѿтѣи . . . . . пра- виѣи свѣиѣи вѣжѣтѣиѣи . . . . . рѣи прѣдѣ вѣжѣтѣиѣи ти . . . . . и наслѣдѣиѣи славѣиѣи . . . . . 5 кнеза павла радѣиѣи вѣжѣтѣиѣи
---	---

Од ове повеље са печатом дубровачким и с два турска има
и копија на хартији писана у Дубровнику с овим разликама:

1 божѣ. — 2 ѿкрѣмѣиѣи. — 3 свѣиѣи вѣжѣтѣиѣи. — 4
смирѣи прѣдѣ. — 5 наслѣдѣиѣи. — 6 поменѣтѣи. — 7 радѣиѣи
вѣжѣтѣиѣи.

славѣ непристано ваздаю кони ме
по твои⁸ слаткои милости спо-
добн⁹ и постави гана всемѣ
стежаныю монх¹⁰ природитель
и бѣде з богомъ ва пѣни го-
споцствн¹¹ смислихъ и смотрѣхъ
въ сръдчанихъ ѡтаннихъ сръдца
моего¹² взинокъ нескровн¹³ паче
всем⁸ свѣтѣ ѡбѣявлен¹⁴ слаткѣ
и великосръдчан¹⁵ почтен⁸ при-
язанъ кою е вазла и ѣ всако
вѣмѣ¹⁶ ималъ ганъ князь паваль
родитеа ми и потомъ ганъ
ми и братъ старни¹⁷ воевода
петаръ славнимъ¹⁸ градомъ дѣ-
бровникомъ и с того почтеними¹⁹
властели и ѡни ш ними хоти-
смо²⁰ и ми ганъ воевода радосавъ
по обичаю²¹ нихъ ѡнѣе и ѡ-
накѣ²² почтен⁸ лѣбавъ и при-
ятельство ш ними иѡце²³ боле
поновити и ѣкрѣпити и ѣстанови-
титъ и зато²⁴ да е ва свидинѣ²⁵
всаком⁸ маломъ и голимомъ
ере по-вемъ²⁶ нашемъ листѣ ѡ-
данасъ напѣда²⁷ до коли²⁸ свѣтъ
стон поновихъ ѣкрипихъ²⁹ и боль-
ше ѣстановитихъ славнимъ³⁰ гра-

. . . . . прѣстанно вѣздаю кони
мѣ по тво | . . . . . сподоби и
постави гола | . . . . . анию монх¹⁰
прародитель и бѣде з богѡмъ на
. . . . . смислихъ и смотрѣхъ въ
сръчанѣхъ ѡтаннѣхъ | . . . . .
великѣ нескровн⁸ паче свѣм⁸
свѣтѣ ѡбѣя | . . . . . атикѣ и вели-
косръчан⁸ почтен⁸ прѣязанъ кою
нѣ | . . . . . и ѣ всако вѣмѣ ималъ
ганъ князь паваль родитеа ми и²⁰
потѡмъ госанъ ми и братъ ста-
рей вонѣа петаръ славнѣмъ градо^м
дѣбровникѡмъ и с того почтеними
властели и ѡни ш ними хотесмо²⁰
и ми ганъ вонѣа радосавъ по²⁵
ѡбичаю нихъ ѡвѣге и ѡвакѣге
почтен⁸ лѣбавъ и прѣятельство
ш ними ѣчинити иѡце боле
поновитъ и ѣкрѣпитъ и ѣстановити³⁰
и зато да нѣ свѣденѣ всакѡмъ³⁰
маломъ и големомъ ерь по ѡвѡмъ
наше^м листѣ ѡ данасъ напѣда
докле свѣтъ стон поновихъ ѣкрѣ-
пихъ и больше ѣстановитѣхъ сла-
внѣмъ градо^м дѣбровникѡмъ и с³⁵

8 конемъ по ткою. — 9 и подобн. — 10 стежаню монхъ
— 11 ва пѣни гоѣпоцствн. — 12 смотрихъ ва сартчаннѣхъ ѡта-
нинѣхъ сарца моего. — 13 и скровнѣ. — 14 ѡбѣявленѣ. — 15
сарчанѣ. — 16 вриемѣ. — 17 старни. — 18 славниемъ. — 19
почтениемн. — 20 хотиесмо. — 21 ѡбичаю. — 22 ѡнѣге и ѡна-
кѣге. — 23 и иѡце. — 24 ѣкрѣпити и ѣстановитити и затон. — 25
звидинѣ. — 26 големомъ иере по ѡвемѣ. — 27 ѡ данасъ напѣда.
— 28 коле. — 29 и ѣкрипихъ. — 30 славниемъ

домъ дѣбровникомъ и с того
почтеними вастели всакѣ³¹ почте-
нѣ лѣбавъ и приязанъ и ѡбѣтѣ
госпоцство³² ми бити имъ сръд-
чани и вирни³³ прѣятель до
вика³⁴ и нихъ трѣговце и лѣди
и иманѣ³⁵ саблѣдати по свон
моши дрѣжави и всѣди кѣди³⁶
наша моцъ море досѣи и всакѣ
тко насъ слѣша да³⁷ ихъ³⁷ са-
блѣда и ѡбарѣе ѡда всакѣ³⁸
зlobe и цѣте иѡце²³ на ѡнѣи
поль жѣпе конавли цѣто е било
воеводе сандала и тон все даль
и записаль градо дѣбровникѣ и
него вастелемъ³⁹ ѣ ваѣинѣ и ѣ
племеннѣ са всимѣ⁴⁰ котаромъ
и ш лѣдми⁴¹ и то имъ все по-
тврѣдихъ⁴² и ѣстановитихъ до
дни и до вика³⁴ како имъ е⁴³
кравѣвѣство босанско и вѣльможѣе
потврѣдили такоѣе и га⁴⁴ воево-
да радосавъ потврѣгѣю нека се и
га нахоѣѣ ѣ записѣхъ ѡ потврѣ-
ѣванѣга⁴⁵ како и дрѣга рѣсакѣ-
ка гаа и всакѣе вѣрѣте чловнѣкѣ⁴⁶
дѣбровачки и с иманѣмъ да е
воланъ ходити по нашон дрѣ-
жави⁴⁷ слободно и ѡпетъ поѣо-

того почтеними властели всакѣ
почтен⁸ лѣбавъ и прѣязанъ и
ѡбѣтѣе госпоцтво ми бити^м сръ-
чани и верни прѣятель до вѣка⁴⁰
и нихъ трѣговце и люди и иманѣ
саблѣдати по свон монѣмъ рѣ-
сакѣ и свѣда кѣда наша моцъ
може досѣи и всакѣ тко насъ
слѣша да ихъ саблѣда и ѡбарѣе⁴⁵
сваке засѣе и цѣте иѡце на
ѡнѣи поль жѣпе конавли цѣто нѣ
било вонѣе сандала и тон све
даль и записаль градо дѣбро-
вникѣ и него властелемъ ѣ ваѣи-
нѣ и ѣ племенито са свѣмъ ко-
тарѡмъ и с людьми и то имъ
све потврѣди и ѣстановитѣхъ до
дни и до вѣка како имъ нѣ кра-
вѣвѣство босанѣко . . . . | дили та-
коѣе и га вонѣа . . . . . | и га на-
хоѣю ѣ записѣхъ ѡ . . . . . | га рѣ-
сашка гола и сваке вѣрѣте . . . . . | 60

и са иманѣмъ да нѣ воланъ ходи-
ти . . . . | слободно и ѡпетъ по-

31 почтеними властели всакѣ. — 32 ѡбѣтѣе госпоцство. —
33 сръчани и вирни. — 34 вика. — 35 люди и иманѣ. — 36
всон . . . . всѣдне кѣдне. — 37 нема. — 38 сваке. — 39 неѣга вла-
стеломъ. — 40 племеннѣ са всимѣ. — 41 с людьми. — 42 све
потврѣдихъ. — 43 нема. — 44 вѣльможѣе потврѣдили такоѣе и га.
— 45 потврѣгѣю нека се и га нахоѣю ѣ записѣхъ ѡ потврѣѣванѣ.
— 46 сваке вѣрѣте чловнѣкѣ. — 47 дрѣжави.

ДИТЬ СЯ ВСИМЬ⁴⁸ БЕ-ЗАБАВЕ КАКО
И ВЪЗДА И АКО БИ БИЛА КОГА
РЧЬ⁴⁹ ИЛИ⁵⁰ СТВОРЬ НЕПРИЛЧАНЬ
ИЛИ НЕДВОРАНЬ КА МИНИ⁵¹ ВОЕ-
ВОДИ РАДОСАВЪ ИЛИ К МОИМЬ⁴⁸
ДЕМЬ О-ДЪБРОВНИКА⁵² ИЛИ О-ЛЪДИ
НЕГОВИХЬ⁵³ ОД ОНОГАН ДНЕ О-КО-
ЛЕ ПОТЪРБОВА⁵⁴ ГАНЬ ВЪ ГАНА ВОЕ-
ВОДЪ ПЕТРА А ИА⁵⁵ ГАНЬ ВОЕВОДА
РАДОСАВЪ ПОСТАХЪ С ГОСПОЦТВЪ
ДО ПРЪВОГА БОЖИЊА⁵⁶ РОЖЬСТВА
ХРИСТОВА ВСЕ⁵⁷ ОСТАВИСМО И ПЪ-
СТИСМО ДА СЕ НЕ ИЩЕ И НЕ ПИТА
ДО ДНИ И ДО ВИКА³⁴ И НА ВСЕ
ВИШЕ ПИСАНЬ⁵⁹ ААЗЪ ГАНЬ ВОЕВО-
ДА РАДОСАВЪ С⁶⁰ МОИМИ⁶⁰ ВАСТЕЛИ⁶⁰
И СЯ⁶¹ БЛИЖИКАМИ СИМИ СПИСАТЬ
ИХЬ⁶² ИМЕНЕМЪ ТКО ВЪДЪ РОТИХ
СЕ НА СВЕТИМЬ ЕВАНГЕЛИЮ⁶³ ХРИ-
СТОВЪ И НА ЧАСНОМЬ КРИЖИ
ГАНИ И ВЪ Д-ЕВАНГЕЛИСТИ И ВЪ
ВІ СВЕТИХЬ ВРЪХОВНИХЬ АНЪСТОЛА
БЖИХЬ И ВЪ Т-ИИ СВЕТИХЬ⁶⁴ ОТАЦЬ
ИЖЕ СЪТЪ ВА НИКИИ ІАКО ВСЕ⁶⁵
ВИШЕ ПИСАНО ПРАВО И ВИРНО ХО-
ЖЕМО СХРАНИТИ⁶⁶ А НИ С ЧЕМЬ
НЕ СКРЬНИТИ⁶⁷ ДО ДНИ И ДО ВИ-
КА³⁴ ТКО АИ БИ СКРЬНИЛЪ ИЛИ

ХОДИТИ И СЯ СВЕМИ . . . . . | И
ВЪЗДА И АКО БИ БИЛА КОГА РЕЧЬ
ИЛИ СТ . . . . . | ИЛИ НЕДВОРАНЬ
КА МИНЕ ВОЕДЕ РАДОСА . . . . . | ѿ
ДЪБРОВНИКА ИЛИ ЛЮДИ НЕГОВЕХЪ ОД
ОНОГА . . . . . | ТРЪБОВА ГОАНЬ
ВЪ ВЕВОДА ПЕТРА А ИА . . . . . |
ГОСПОЦТВЪ ДО ПРЪВОГА БОЖИЊА
РОЖЬСТВА ХР . . . . . | ВСИМЬ И
ПЪСТИСМО ДА СЕ НЕ ИЩЕ И НЕ ПИТА
ДО ДНИ И . . . . . | ВИШЕ ПИСАНО
ААЗЪ ГОНЬ ВОЕДА РАДОСАВЪ С МО-

ИМИ . . . . . | И СЯ БЛИЖИКАМИ С
МОИМИ СПИСАТИХЪ ИМЕНЕМЪ ТКО ВЪДЪ
РОТИХЪ СЕ НА СВЕТОМЬ ЕВАНГЕЛИЮ
ХРИСТОВЪ И НА ЧАСНОМЬ КРИЖЕ
ГОАНИ И ВЪ Д-ЕВАНГЕЛИСТЕ И ВЪ
ВІ СВЕТЕХЬ ВРЪХОВНЕХЪ АПОСТОЛЪ БО-
ЖИХЪ И ВЪ Т-ИИ СВЕТЕХЪ ОЦЬ ИЖЕ
СЪТЪ ВЪ НИКИЮ ТАКО ВСЕ ВИШЕ
ПИСАНО ПРАВО И ВЕРНО ХОЖЕМО
СХРАНИТИ А НИ С ЧЕМЬ НЕ СКРЬ-
НИТИ ДО ДНИ И ДО ВЪКА ТКО
АИ БИ СКРЬНИЛЪ ИЛИ ПОТВОРИЛЪ

48 походити ся всемь. — 49 кога речь. — 50 али. — 51 мине.
— 52 монемь людемь ѿ дъбровника. — 53 ѿ люди неговихь. —
54 ѿ коле потривока. — 55 а иа. — 56 господствъ до парвога
бжжика. — 57 с все. — 59 писаніе. — 60 своимь властели. —
61 с. — 62 своимь списателехь. — 63 евангелию. — 64 господани
и ва д-евангелисти и ва в-святихь врѣховнихь апостола божихь
и ва т-и-святихь. — 65 ницини іако све. — 66 вверни хожемь хра-
нити. — 67 скарнити.

ПОТВОРИЛЪ⁶⁸ ДА СЪ ВСЕ КЛЕТВИ
НА НЕМЬ ПАЛЕ И ДА Е ПРИЧЕСНИКЪ
ИЗДИ КОИ ПРОДА СИНА ВЪЖКА НА
РАСПЕТИЕ⁶⁹ И ДА Е КЛЕТЬ ГАНОМЬ
ВГОМЬ И ВСИМИ СВЕТИМИ ВА ВИКИ
ВИКА И ЗА ВЕЋЕ ВИРОВАНИЕ ЗАКОН-
НОМЬ ПОДВИСѢНОМЬ ПЕЧАТЮ ГО-
СПОЦТВА МИ ПОВЕЛИХЪ ЗАПЕЧА-
ТИТИ ПИСА СЕ ЛИЕТО РОЖЬСТВА
ХРИСТОВА Ч И С И К И ПРЪВО
ЛИЕТО ПИСАНО МѢЦА АПРѢА К И Д
ДАНЬ С ВОРЧЪ С ЧЕТВРТАКЪ ПО
ЮРЬВИ ДНЕВИ⁷⁰ А ПИСА ВЛАТКО
МАРОШЬ ДИѢКЪ НАДВОРНИ ГАНА ВОЕ-
ВОДЕ РАДОСАВА

Курсивом, на пергаменту,
печат обешен, али нечитак. —
СС. 102; MS. CCLXXVIII.

68 Скарниѡ али потвориѡ. — 69 божия на распетіе. — 70
и всеми светиеми ва виеки виека и за виеки виекованіе закономь
подвисскномь печатю господаства ми повеліехъ запечатити И писа се
лието рожества христова ч и с и к и парво лиетѡ писанѡ мнѣсеца
априла к и к дань с ворчъ с четвартакъ по юрєви дєвиє (четвртакъ
је ове године био 24 априла).

Споља: Потваргїєніє вїєводе радосава павловикѡ за тон счи-
ненѡ и потваргїєнѡ ѿ полѡ конаван воеводе сандалаѡ ч и с и к
и парво лиетѡ априла.

У целини штампано у СС. 101; MS. CCLXXVII

593. Дубровчани утврђују с њим пријатељ-
ство да могу његови људи долазити у
Дубровник као и раније.

1421, 6 маја.

(Въ име великога са)вѡта гогомога гого вѣа нашего рѣкс же . . .
. . . . . въ сврѣшеніє вѣсѣрѣсѣтаго дѣа . . . . . дѣла слава тебе

ПОВЕЉЕ И ПИСМА

иже въ имѣ|..... нмо и тобою са сзаконѣми добѣрѣми|.....
 ми прѣятелѣми краснѣ почтенѣ|..... газанѣ крѣпимѣ и зато
 ..... мѣ всакомѣ комѣ се подоба како ми|..... стеле и
 вса ѡпкина бѣолюбимаго граа|..... ника смисливѣ и смѣ-
 трѣвшѣ старѣ|..... аткѣ и многопочтенѣ прѣказанѣ и кра|...
 ... авѣ кою не ва всако врѣме ималѣ к намѣ|..... ми днели и
 створѣмѣ показовалѣ славно споменѣтѣ гана кнеза павла раденовиѣ
 и к нашеѣмѣ трѣговцѣмѣ и ка свакомѣ нашеѣмѣ потѣмѣ такожде почтено¹⁰
 поменѣтѣ вонѣда петарѣ сини мѣ и навлацѣнто сади видеки да поч-
 тено насладѣнѣ реченога гоа кнеза павла славни гоанѣ вонѣда ра-
 досавѣ великѣ любавѣ показѣнѣ и прѣятельско к намѣ за ѣзвѣ-
 шенѣ неговѣ части и добра ми кнезѣ властелѣ и вса ѡпкина граа
 дѣбровника весело и доброволно ка реченомѣ и сръчанѣмѣ са гоаномѣ¹⁵
 вснводѣмѣ радосавѣмѣ васакѣ старѣ любавѣ и псчтено прѣятелство
 покрѣписмѣ и са госпоѣсвомѣ ново иѡцѣ болѣ ѣстановитѣсмѣ покрѣ-
 писмѣ въ вики вѣка ерѣ и ѡнѣ к намѣ по него милости такоѣ
 поновѣ старѣ любавѣ и прѣказанѣ и велико ѡбѣтѣванѣ госпоѣстѣ мѣ²⁰
 ѣчини за саблюденѣ и ѡбарованѣ наше трѣговце и наше люди и
 са благѣмѣ по неговѣ дрѣжавѣ иѡцѣ ѡвакѣ ѣчинисмо да си не
 волѣанѣ и слободанѣ въ всакоѣ врѣѣте чловеѣ з благѣмѣ донти ѣ нашѣ
 граа ѣ дѣбровникѣ и ѣ нашѣ дрѣжавѣ тко се назива чловеѣ гоа
 вонѣде радосава и трѣбинани и конавлани и ѡпет слободно са своѣмѣ²⁵
 поити како вазда и ако не коѣ злокиа и недворно ѣчиненѣ ѡ
 стране гоа вонѣде радосава ..... | к нашеѣмѣ людемѣ ѡ ѡнога ... |
 ... гаа вонводѣ петра а гн ..... | ѣ госпотѣвѣ до прѣвога божикѣ
 ..... | пѣстимѣ и ѡставимѣ да се никада ..... | ни
 ѣспомене до дни и до вѣка и на ..... | авѣ кнезѣ вла-
 стелѣ и вса ѡпкина граа ..... | тисмо се на часнѣмѣ и жи-³⁰
 вотворѣщемѣ ..... | и въ дѣ евангѣлиста и ѣѣ апостолѣ
 вѣрь ..... | божнѣх и въ ѣѣ-ѣѣ светѣх ѡтацѣ иже сѣт .....
 ... | кию ѣако све више писано ѡкемо право ..... | сахранити
 а ни ѣ чемѣ не ѣкрѣнитѣ до дни и до вѣка тко ли ви ѣкрѣнилѣ
 или потворилѣ да сѣ све клѣтѣви на немѣ пале и да не прѣчѣста к³⁵
 юди кон прода сина божѣа на распѣтѣ и да не проклѣт гоанѣмѣ
 бѣомѣ и скѣми светнѣми въ вики викома и за веке верованѣ въ вса

кон врѣме закономѣ нашомѣ подѣвисѣкѣмѣ печатѣ повелесмо за-
 печатитѣ а писа се въ изабранѣ полаче и векниѣ бѣолюбимаго
 нашего граа дѣбровника лѣкта рожастѣа христовѣа на ѣѣ-ѣѣ мѣца⁴⁰
 маѣа на ѣѣ дни а ѣписа рѣско логоѣетѣ

Русков концепат у препису у Cod. Rag. 86 б. —
 MS. CCLXXIX.

594. Дубровчани му јављају да они Дубров-
 чани који су у граду а које он дужи, не
 признају да су му ишта дужни и готови
 су изићи на суд.

1422, 26 јануара

† Главномѣ и велможномѣ ганѣ радосавѣ павловику мѣтнѣ
 ѣжиѣмѣ великомѣ конвоѣи боганскомѣ ѡѣ владѣицаго граа дѣбров-
 ника кнеза властелѣ и ѡѣ въсе ѡпкине многолюбимо поздравленѣ-
 нѣмѣ гѣтѣви ви да ѣзна ѡвамо к намѣ донде саѣга ви кнезѣ
 богданѣ мѣржикѣ с листомѣ вѣровнѣмѣ ѡѣ стране гѣтѣви ви и⁵
 ѣо намѣ говори ѡѣ стране гѣтѣви ви да ви не дѣжно ѡѣ нѣко-
 лико властелѣ нашѣхѣ и грагѣанѣ ѡѣ кѣхѣ нѣконѣ сѣ сѣде на
 дворѣ дѣбровника по трѣзѣхѣ а нѣки сѣ сѣде ѣ дѣбровникѣ и
 ми мѣ разѣмѣкѣ рекосмо по законѣ ѡбѣнашѣа ради смо никомѣ¹⁰
 прѣѣдѣ не скрити паачѣ въсакомѣ ѡправити како не нашѣ възѣани
 наѣкѣ а навластитѣ ганѣ конвоѣи радосавѣ а кнезѣ богданѣ намѣ
 ѡѣговори и рѣѣ некѣу никѣа пѣти ни искати сѣде пѣдѣ васѣ
 разѣмѣ ѡволнѣи некѣа ви вѣдѣсѣ тѣи рѣчи навѣстѣилѣ а ѡни ѡвѣдѣ
 вѣхѣхѣ рекоше не чѣнемо се дѣжни и кѣде мѣ драго ми приправни¹⁵
 сѣ богданомѣ на разлогѣ и вѣѣ ви ѣмножи гѣтѣви

† ѣѣ-ѣѣ нѣваѣ лѣкто
 ѣѣ-ѣѣ и ѣѣ

Русков концепат. — П. I, 278.

595. Дубровчани му се жале што је његов кнез Бранко из Сокола напао на кућу њихова кнеза на Љутој и опљачкао је, и моле да се узето врати.

1422, 28 фебруара.

† Главномъ и велможномъ г-нъ радосавъ павловику мѣтию бжишѣ великомъ воеводи босанскомъ ѿ владѣщаго граа дѣбровника кнеза властель и ѿ вѣсе ѿпкине многолюбимо поздравленѣе · г-не воевода великости гѣтва ви даемъ знати зло и велика недовѣрина що се ѿвамо зчини кнезъ гѣтва ви бранко ки не з соколъ съ юнаци градскѣми и к себи прихвѣтивъ юнаке ѿ сель кон сѣ при градѣ тебъ з понедѣлникъ ноцию самосильнѣмъ настѣпише на кѣкю кнеза нашего на лютои и кѣкю ѿнемъ развѣише с велицѣмъ напонишѣ и похвѣстише и порѣвише вѣсе що ви з кѣкѣхъ и понесоше и кнеза и юнаке мноѣ неприлично прирочише · и тои развѣмѣвъ много недрагости бисмо толики прирочи примити ѿ вашѣхъ а не бѣде нашемъ кнезѣ ни людемъ з ничемъ криен паче кѣди приходе ѿвамо ми ихъ съблюдамо ѿварѣмо и добро ихъ видимо и всакъ имъ почтенъ ѿправъ чинимо · и за ѿвози не хотѣсмо никако писати гѣтва ви дори прѣво до истине не извѣсѣмо како несть и ѿбѣнаidosмо кнезѣмъ воеводе сандала ки не з соколъ и по инѣхъ довѣхъ людемъ како не и гѣтво ви знати неъ до нашего кнеза неъ зрокъ неѣданъ ни до нашѣхъ люди · зато г-не воевода како къ любимъ и почтеномъ ѿвѣтникъ тѣжимо и молимо твоихъ приятель недрагость ѿсвѣти и що не ззето молимо заповѣгъ повратитъ и твои мѣтъ бѣди недепѣсатихъ да ѿни ни ини такова вѣкне не зчине · и бѣ ви змножи гѣтва.

† ·кѣ· фебраѣ ·ч·8· и ·кѣ· лѣто.

Русков концепат. — П. I, 281.

596. Дубровчани му јављају да Бранко неће да врати што је узео, јер, вели, то је учинио по његовој заповести, и моле га да он то изврши.

1422, 31 марта.

† Главномъ и велможномъ г-нъ радосавъ павловику мѣтию бжишѣ великомъ воеводи босанскомъ ѿ владѣщаго граа дѣбровника кнеза властель и ѿ вѣсе ѿпкине многолюбимо поздравленѣе · г-не воевода и прѣво писасмо гѣтва ви и дваѣи за великѣ неправѣдѣ и ваѣишѣ кою не к наамъ и нашемъ кнезѣ на конави вашѣ кнезѣ бранко и-сокола · зчинилъ кнеза нашего безъ зрока ѿприрочилъ и домъ мѣ похвѣлъ и ваша великостъ по вашои мѣти наамъ ѿписа и дваѣи неъ мѣ си писалъ да вѣсе врати и ми сласмо к немъ и дваѣи и ѿнѣ не хотѣ наамъ ни ѿписати · а сѣди напеконъ наамъ ѿпорѣчи по нашемъ члоѣкѣ и зпѣчи некую дати ни вратити ницѣмъ що смъ вашемъ кнезѣ ззель · неъ що годѣ мѣ самъ зчинилъ и ззель вѣсе смъ по заповѣди г-на воеводе зчинилъ зато г-не воевода · бѣди ти мѣтъ ѿправити неъ ми не мислимо ни хокнемо бранка вѣкне дворити.

† ·лѣ· марта ·ч·8· и ·кѣ· лѣто

15

Русков концепат — П. I, 287.

597. Дубровчани му се опет жале да Бранко неће да врати ствари, већ још више прети да ће горе учинити, па га моле да га на-тера да изврши његову заповест.

1422, 22 априла.

† Главномъ и велможномъ г-нъ радосавъ павловику мѣтию бжишѣ великомъ воеводи босанскомъ ѿ владѣщаго граа дѣбровника кнеза властель и ѿ вѣсе ѿпкине многолюбимо поздравленѣе · г-не воевода бѣ зна како не стидѣ насъ несть толико кратъ писати ви за великѣ недовѣринѣ бранковѣ али инако не можемо видѣвши з трои гѣтва ви к наамъ за то ѿписаныя многопочтена и красна

негова да не има ђфанѣ ѡ дѣвѣвникѣ кон би сидѣо на нѣх земли такомо ако би глагола^м и съ челоудю и с иманѣмъ прѣвиг-ѡ дѣвѣвникѣ и ѡ дрѣжавѣ нашѣ како не законъ гра^а дѣвровника и да не прѣмемъ нѣднога трѣвинанина ни конавланина ѿ люди реченого го^а всѣде радосава и негова натрашка цр^о не трѣвинанинѣ и ш нѣх половице жѣне конаваоске да не прѣмемъ нѣднога на нашѣ днелѣ жѣне конаваоске и толикоге намѣ го^анѣ во^еда радосавѣ за себе и за свои натражакѣ ѡбетова с нашего днела жѣне конавли^а и на све више писано ми кнезь дѣвровачки жѣнѣ жѣрѣговнѣ и с избранѣмъ вѣкемъ марѣтолаа симета растика аливишѣмъ гочетикѣмъ маѣнѣ црѣвикѣмъ ѡрѣса^а жамановнѣмъ марѣнѣ гради^кмъ глаже пѣци^кмъ жоре паомотикѣмъ бенко гѣндѣли^кмъ лавре сорѣгочевикѣмъ андрѣшко циг . . . . . томко бѣвникѣмъ раѣаелѣмъ гочетикѣмъ климе водачнѣмъ маткѣмъ^а гради^кмъ добре бенчѣли^кмъ андрѣ бѣндикѣмъ никша пѣци^кмъ андрѣ марѣтола вичиникѣмъ марѣтола^м жамановикѣмъ паокѣмъ прѣгѣловикѣмъ . . . . . пирѣмъ лѣкарѣвикѣмъ николѣмъ пира пѣци^кмъ (п)аокомѣ жѣрѣговикѣмъ живѣнѣмъ гочетикѣмъ тѣдрѣмъ бѣожеликѣмъ савинѣмъ бѣвалевикѣмъ марѣтоло чрѣвнѣмъ андрѣ менчѣти^кмъ витко растикѣмъ марѣтоло бенчѣли^кмъ^а жонко бѣвнѣмъ алѣвизѣмъ црѣвикѣмъ жѣхѣмъ гочетикѣмъ витко алѣвизовикѣмъ матко крѣси^кмъ франко сорѣгочевнѣмъ фѣдернѣмъ гѣндѣли^кмъ симко растикѣмъ ротисмо се въ го^а вѣа свѣдрѣжитѣли и въ прѣчнѣстѣ бѣородицѣ и ва силѣ животворѣщега крѣста божѣга и въ . . . евангѣлисте и въ . . . свѣтѣхъ врѣховнѣхъ апостола божѣхъ и въ . . . избранѣхъ божѣхъ и въ^а све свѣте ѿ вѣка вѣсѣ годнишѣхъ да ѡвон згора наше писано и ѡбетовано реченѣ и ѡбекѣнѣ го^ас (радос)авѣ и неговѣ натрашкѣ како не згора речено . . . . . не има на манѣ прѣти ни се кѣ потворѣт ни за . . . . . ва на замли (!) ни за єдинога чловека волю ни (за страхъ) ни за благо ни се ѡ тон парѣна ѣчинити еда ли^а бисмо ми кнезь и вса ѡпкина гра^а дѣвѣрка ѡвози згора речено ѡбетовано и писано потрѣли реченѣмъ али на манѣ донесли конѣмъ хитростю али лакомостю за чию волю али за страхъ али за хѣтенѣ нѣднога чловека на земли тада да смо ми кнезь властѣле и вса ѡпкина града дѣвѣвника проклѣти живѣмъ вѣомъ ѿцемъ и синѣмъ и свѣтемъ дѣхомъ и свѣмн всѣтимн (!) више именованѣмн и да сме прѣчѣтени к юди кон прода сина божѣа на распѣтѣ и да смо се

ѡрекали вѣа и ангѣла правого на данѣ сѣдни и вѣре кою верѣмъ и да смо поречени ѡ гласѣ ѡ почѣтеню и ѡ правдахъ и ѡ законѣхъ нашихъ вѣдѣкѣхъ до крѣме^а сѣхъ мѣгю всакоѣмн добрымъ и почѣтенѣмн^а и гласитѣмн градымъ и ѡпкинами и сѣи се писа въ избранои полаче и вѣкницѣ вѣолюбимаго нашѣго гра^а дѣвѣвника въ лѣта рожаства христева . . . . . лѣтѣ мѣца фѣрѣа . . . . . данѣ а ѡписа рѣско логофѣтѣ.

Препис Рускова концепта у Cod. Rag. л. 87б — MS. CCLXXXI

599, 600. Потврђују Дубровчанима раније привилегије и Сандаљево уступање пола Конавља

1423, 7 априла, у Борчу

† Главни бжѣ царѣ небесни кон ѡкрѣмлюѣш и правишѣ своимъ божѣствомъ¹ всѣхъ васѣленѣю азѣ смирнѣ² прѣд божѣствомъ¹ ти раавѣ радосавѣ синѣ и наслѣдникѣ славного поменѣтѣа³ гана кнеза павла радиновнѣа коѣвѣю⁴ ти славию непрѣстанѣмъ вѣздаю⁵ кон ми по твоѣмъ слаткомъ мѣсти сподоби и постаки гана всѣмъ стежанѣю моимъ природитѣлѣ и вѣдѣ⁶ з когомъ ва пѣни гѣоцѣ твѣ⁷ доѣоше гпѣоцѣмъ ми ѿ славного гра^а дѣвровника почѣ-

. . . . . небесни кон ѡкрѣмлюѣш и правишѣ . . . . . ѡмъ всѣхъ васѣленѣю азѣ смирнѣ прѣдѣ во . . . . . радосавѣ синѣ и наслѣдникѣ славного . . . . . кнеза павла радиновнѣа бжѣствѣсти славѣ . . . . . заю конѣмъ по твоѣмъ слаткомъ милости спо . . . . . го^а свѣмъ стежанѣю моимъ прѣ . . . . . родитѣлѣ . . . . . въ плани господѣствѣ доидоше господѣствѣ ми ѿ сла . . . . . гра^а дѣвровника почѣтѣни властѣле

Има и копија на хартији, курсивом, с великим дубровачким печатом и два маѣа турска, с овим разликама:

1 кожаствомъ. — 2 смирнѣ. — 3 поменѣтѣа. (тако и даље свуда и м. к.) — 4 радиновнѣа (тако и даље к и г м. ѣ) бжѣствѣстю. — 5 непрѣстанѣмъ вѣздаю. — 6 вѣдѣ (тако и даље нема јотѣ вана самогл. где не треба).

ни властели и поклансарѣ кнезѣ
 никлаа гючетиѣ⁸ и кнезѣ вла-
 ху ждрговиѣ и ми смислиѣ
 великѣ любовѣ и приѣтествѣ
 почтенѣ конѣ сѣ наши прѣви нма-
 ли з градомѣ дѣбровникомѣ и
 с того почтѣнми властели и
 ѡни ш ни⁹ ѡцѣ видѣши⁹
 ни⁹хъ любовѣ великѣ краснѣ кою
 гюцѣтѣ ми ѣказашѣ а по на-
 ши¹⁰хъ посланѣхъ¹⁰ по гю¹⁰хъ вла¹⁰тѣхъ
 тѣрѣлиѣхъ крѣстианинѣхъ и ради-
 нѣхъ крѣстѣѣнинѣхъ и кнезѣхъ вѣди-
 савѣхъ и кнезѣхъ вѣкашинѣхъ коѣ к
 нимѣ ѣ дѣбровникѣхъ посламо
 какѣхъ насѣ полюбише и почтѣ-
 вашѣ и с великимѣ¹¹ любовомѣ
 записашѣ мене гюна во¹¹водѣ ра-
 двсава Павловиѣа и мон на-
 тражѣ цю ѣ по мѣшкомѣ ко-
 линѣ¹² да смо властели и вѣѣ-
 ници¹³ гра¹³ дѣбровника колико кон
 годи¹⁴ ни¹⁴хъ властели дѣбровач-
 цихъ.¹⁵ И да насѣ за svakѣ
 подобнѣ дѣла за ни¹⁵чю кою
 волю нетѣ ѡставить¹⁶ и за то
 смо велике рѣтѣ¹⁷ и записѣ ми
 ѡ ни¹⁷хъ приѣли а накластитѣ
 сада по ни¹⁸хъ рѣени¹⁸хъ покланса-
 риѣхъ ѡцѣ¹⁸ болѣ и вѣѣ намѣ
 svakѣ любовѣ и приѣтествѣ

и поклансарѣ . . . никлаа гючети¹⁵
 и кнезѣ влаху ждрговиѣ и ми
 . . . . . лиѣ великѣ любовѣ и при-
 ѣтествѣ почтѣно конѣ сѣ наши
 прѣви нмали з градомѣ дѣбров-
 никомѣ и с того почтѣнми вла-²⁰
 стели и ѡни ш нимѣ ѡцѣ . . . .
 ше ни²⁰хъ любовѣ великѣ краснѣ
 кою госпѣствѣ ми ѣказашѣ а по
 наше²⁵хъ послѣхъ по гю²⁵хъ вла²⁵тѣхъ тѣхъ²⁵
 мѣрѣли²⁵хъ крѣстианинѣхъ и ради-
 старѣцѣхъ и кнезѣхъ вѣдисавѣхъ и кне-
 зѣхъ вѣкашинѣхъ конѣ к нимѣ ѣ дѣ-
 бровникѣхъ посламо насѣ полюби-
 шѣ и почтѣвашѣ и с великимѣ³⁰
 любовомѣ записашѣ мене гюла во-

нѣдѣ радосава павловиѣа и мене
 натражѣ цю ѣ по мѣшкомѣ ко-
 линѣ да смо властели и вѣѣници³⁵
 гра³⁵ дѣбровника колико кон
 годи ни³⁵хъ властели дѣбровачцѣхъ и
 да насѣ за svakѣ подобнѣ дѣло
 за ни³⁵чию³⁵рѣ волю нетѣ ѡстави³⁵тѣ
 и зато смо ми велике рѣтѣ и⁴⁰

записѣ ѡ ни⁴⁰хъ приѣли а накла-
 стѣ сада по ни⁴⁰хъ поклансарѣхъ
 ѡцѣ болѣ и вѣѣ намѣ svakѣ
 приѣзанѣ показашѣ и потвѣрѣ⁴⁵

7 госпѣствѣ. — 8 гючетиѣ. — 9 ѡцѣ видѣши. — 10 послѣхъ.
 — 11 великомѣ. — 12 колѣнѣ. — 13 вѣѣници. — 14 кѣди годи. —
 15 властели дѣбровачцѣхъ. — 16 svakѣ подобнѣ дѣла за ни¹⁵чию¹⁵рѣ
 нетѣ ѡстави. — 17 рѣтѣ. — 18 ѡцѣ.

понавляю и потвѣрѣю и затѣ¹⁹
 да ѣ видимѣ svakѣ²⁰ при²¹
 кѣга ѡцѣ нашѣ записѣ рѣтѣ и
 ѡвѣтованѣ²² приѣли какѣхъ гю
 гю²²хъ во²²вода радосавѣ павловиѣхъ
 и с властели гюцѣтѣ ми еднѣ-
 дѣшнѣ и всѣсрѣдѣ приѣсмо
 и заклѣсмо сѣ рѣчѣнми поклан-
 сарѣмѣ дѣбровачцѣмѣ до вѣѣкѣ
 вѣѣкѣ²² да смѣ дѣбровникѣхъ до-
 бри и вѣрни сѣрѣчани приѣте-
 лѣ²³ и да ни²³хъ тѣрѣговѣцѣ²⁴ и
 ни²⁴хъ благо саблюдамо и да ни²⁴хъ
 властели дѣбровачкѣхъ и ни²⁴хъ сѣю-
 гѣ за ниѣднога чѣловѣка²⁵ волю
 ни за страхѣ ни за пѣкнѣ²⁶
 за ниѣднѣ проданствѣ за²⁶ до
 днѣ и до вѣѣкѣ²⁷ да не ѡста-
 вимѣ за svakѣ подобнѣ дѣла²⁸
 пачѣ ѡцѣ¹⁸ ѡвѣтѣемѣ какѣхъ
 вѣрни и сѣрѣчани²⁹ властели и
 вѣѣници¹³ гра¹³ дѣбровника и
 записѣмо сѣ³⁰ гюла гю³⁰хъ во³⁰вода
 радосавѣ и мон натражакѣ на-
 шомѣ моцѣю и с нашими³¹
 людинѣ ѣ svakѣ вѣрѣмѣ битѣ³² на
 помо³²хъ дѣбровникѣхъ и бранити
 ни³²хъ и ни³²хъ владанѣ³³ ѡа всѣ-
 кѣ³³ силѣ и злобѣ и пома-
 гати — хъ ѣ всемѣ и ѡвѣтѣ-

зато да ѣ видимѣ svakѣ²⁰ при²¹
 кѣга ѡцѣ нашѣ записѣ рѣтѣ и ѡвѣ-
 тованѣ прѣдѣ како гюла гю²²хъ во-
 нѣла радосавѣ павловиѣхъ и с вла-⁵⁰
 стели госпѣствѣ ми еднѣдѣшнѣ
 и свѣсрѣдно приѣсмо и заклѣ-
 смо сѣ рѣчѣнми поклансарѣмѣ дѣ-
 бровачцѣмѣ до вѣѣкѣ вѣѣкѣ да смѣ
 дѣбровникѣхъ до вѣѣкѣ добрѣ . . . . и⁵⁵
 вѣрни приѣтели и сѣрѣчани и да
 ни⁵⁵хъ тѣрѣговѣци и ни⁵⁵хъ благо са-
 блюдамо и да ни⁵⁵хъ властели дѣ-
 бровачкѣхъ и ни⁵⁵хъ сѣюгѣ за ниѣднога
 чѣловѣка волю ни за страхѣ ни за⁶⁰
 пиѣнѣзѣ ни за ниѣдно пропанствѣ
 зло до днѣ и до вѣѣкѣ да не
 ѡставимѣ за svakѣ подобнѣ дѣ-
 ло пачѣ ѡцѣ ѡвѣтѣемѣ како . . . .⁶⁵
 властели и вѣѣници дѣбровачци и
 записѣ . . . . и мон натражакѣ

нашомѣ моцѣю и с нашими³¹
 ме бити на помоцѣ дѣбровѣ . . . .

владанѣ ѡ сваке силѣ и злобѣ
 . . . . . тѣнѣмѣ гра¹³ дѣбровникѣхъ

75

19 затѣ. — 20 svakѣ. — 21 приѣ. — 22 ѡвѣтованѣ. —
 22 поклансарѣмѣ дѣбровачцѣмѣ до вѣѣкѣ вѣѣкѣ. — 23 вѣрни и сѣрѣчани
 приѣтели. — 24 тѣрѣговѣци. — 25 чѣлка. — 26 пиѣнѣзѣ. — 27 вѣѣкѣ.
 — 28 дѣла. — 29 ѡвѣтѣемѣ какѣхъ вѣрни и сѣрѣчани. — 30 нема.
 — 31 нашими. — 32 svakѣ време бити. — 33 владанѣ ѡ сваке.

ѣмѡ³⁴ градѡ дѣбровникѡ и ни хъ
поль жѣне конаван не примити
ниеднога ни хъ чловека²⁵ конавла-
нина на тѣбинѣ ни на нашѣ дѣво
жѣне конавласке и ѡцѣ³⁵ да е
ѡ знанѣе всакѡмѡ ер³⁶ ми ка-
зашѣ рѣчни поклисарѣ дѣбровач-
ци како приателю сръчанѡ и
властелинѡ и вѣѣникѡ³⁷ гра^а дѣ-
бровника ерѣ г^ань воевода сан-
далѣ ни хъ добри и красни при-
ятель и ѡбѣтникѡ³⁸ гра^а дѣ-
бровника великую любовѣ и сръча-
чанствѡ нелицемернѡ³⁹ кое е
поставиѡ з дѣбровникомѡ и все-
мѡ снѣтѡ ѡ всѣхъ добрихъ дѣ-
лехъ⁴⁰ показѣ и какѡ стрѣми
и на вѣѣ и болѣ исхѡди и по-
тврѣѣе почтеню⁴¹ приазнѣ и
приателствѡ за великѡ любовѣ
дарова градѡ дѣбровникѡ кнезѡ
и него властелемѡ⁴² градѡ сѡкѡ
ѡ конавлахъ ва вѣка вѣкѡ⁴³ ѡ
бащиню и ѡ племенитѡ И ми
тои чѣвѣ мноѣ вѣели висѡ и
тии рѣчни поклисарѣ гра^а дѣ-
бровника г^аноцтвию ми с вели-
киемѡ⁴⁴ весельемѡ таи добарѣ
гласѣ казахъ и с великомѡ люб-
воѡ и милосрълемѡ ѡ стране

и ни хъ пол . . . . не примити
ниеднога ни хъ чловека . . . . вѣне
ни на нашѣ дѣво жѣне кона-
ванѣ . . . . ѡ знанѣе всакѡмѡ ерѣ
ми казашѣ рѣчни . . . . дѣбро-
вачци како приателю сръчанѡ . .
гра^а дѣбровника ерѣ г^ань во-
евода сандалѣ . . . . и красни прѣ-
ятель и ѡбѣтникѡ гра^а дѣ . . . .

любовѣ и сръчанствѡ нелицемер-
но ко . . . . з дѣбровникѡмѡ и
свемѡ свѣтѡ свѣхъ добрихъ дѣлехъ
пока . . . . стрѣми на вѣе и болѣ
исхѡдит и потврѣѣе почтен . .

приатѣствѡ и са велике сѡ лю-
бовѣ дарѡва градѡ дѣбров . . . .
властелемѡ градѡ соколѣ ѡ кона-
вахъ вѣки вѣкомѡ ѡ бащ . . и
ѡ племенитѡ и ми тои чѣсѡ
многѡ весели висѡ и . . . . рѣчни
поклисарѣ гра^а дѣбровника го-
споствѡ ми с вѣ . . . . весельемѡ таи
добарѣ гласѣ казашѣ с великомѡ
любовѡмѡ и м . . сръдѣмѡ ѡ стра-
нахъ

34 свемѡ и ѡбѣтѣствѡ. — 35 трѣбинѣ ни на нашѣ дѣво жѣне ко-
навласке и ѡцѣ. — 36 свакѡмѡ ерѣ. — 37 вѣкникѡ. — 38 ѡбѣтникѡ.
— 39 нелицемернѡ. — 40 свемѡ свѣтѡ ѡ свѣхъ добрихъ дѣлехъ. —
41 почтеню. — 42 неговимѡ властелемѡ. — 43 вѣки вѣкѡ. — 44
великимѡ.

кнеза и властель⁴⁵ гра^а дѣбров-
ника смѣриѡ⁴⁶ и мноѣ слатѡ
молишѣ и просишѣ да висѡ
имѡ добри благосѡвѣ за таи
градѡ ѡчинили и ми како вѣрни
и сръчани⁴⁷ ѡбѣтникѡ³⁸ вла-
стелинѡ и вѣѣникѡ⁴⁸ гра^а дѣ-
бровника и какѡ ѡни кинѣ ми
вѣ⁴⁹ вѣѡ и добри приатель
кюѣи и мѣстѡ коега е ѡ вса-
комѡ⁵⁰ почтеню дѣвникѡ весело
се ѡвеселѣсѡмѡ и мноѣ имѡ бла-
годѣтнѡ благословѣсѡмѡ⁵¹ таи
градѡ соколѣ ѡ конавлахъ и цю
имѡ е воевода сандалѣ неговѣ
дѣлѣ⁵² поль жѣне конаван да-
рѡвалѣ немѡ и ни хъ послѣнемѡ
ва вѣки вѣка⁵² на почтенѣ
гра^а дѣбровника наше кюѣи и
на всѣ вѣше писано цю годи
сѡмѡ ми г^ань воевода радосавѣ
павловиѣ за насѣ и за наше
послѣнемѡ⁵³ и за наше плѣмѡ цю
вѣдѣ по мѣшкѡмѡ колѣнѡ¹² како
крѣвѣ подаѣ правѡ и почтенѡ
натражѣе наше цю годи сѡмѡ
ѡ сѣмѡ листѡ записали и ѡбѣ-
товали⁵⁴ на всѣ ми рѣчни за
се и за всѣ наше плѣмѡ⁵⁵ и тѡ
насѣ чюѣ натражакѣ како е рѣ-
чѡ рѡтисѡ се и закѣсѡмѡ на

не кнеза и властель⁴⁵ гра^а дѣбров-
ника смѣ . . . и многѡ слатѡ мо-
лишѣ и просишѣ (!) да висѡ имѡ
добри . . . . сѡвѣ за таи градѡ
ѡчинили и ми како вѣрни . . . 110
ѡбѣтнѣ властелинѡ и вѣкникѡ
гра^а дѣбровни . . . ѡни кинѣ ми

кити весѣ⁴⁹ и добрѣ приатель . . .
коѣга е ѡ свакѡмѡ почтеню дѣво¹¹⁵
никѡ весело се ѡвесѣ . . . и мно-

гѣмѡ благодѣтно благословѣсѡмѡ
таи градѡ соколѣ ѡ конавлахъ и 120
цю имѡ е вѣдѣ сандалѣ неговѣ
дѣво жѣне конаван дарѡвалѣ
ни хъ к нимѡ послѣнемѡ вѣки вѣки

на . . . . гра^а дѣбровка наше кѣкѣ 125
и на всѣ вѣше писано цю годѣ
. . . . г^ань вѣдѣ радосавѣ пав-
ловиѣ за наше и за наше по-
слѣ . . . и за наше плѣмѡ цю
вѣдѣ по мѣшкѡмѡ колѣнѡ како 130
крѣвѣ . . . . право и почтенѡ на-
тражѣ цю годѣ сѡмѡ ѡ сѣмѡ . . . .
сали и ѡбѣтовали ми рѣчни за

се и за всѣ наше . . . . натрашка 135
како е рѣчѡ рѡтисѡ се и за-

45 властѣла. — 46 смѣриѡ. — 47 верни и сръчани. — 48 вѣк-
никѡ. — 49 кити. — 50 кѣкѣ и мѣстѡ коѣга е ѡ свакѡмѡ. —
51 кѣкѣ дѣтѣмѡ благосѡвѣ. — 51 дѣлѣ. — 52 послѣнемѡ ва вѣки
вѣка. — 53 послѣнемѡ. — 54 ѡбѣтовали. — 55 всѣ плѣмѡ наше.

часноу и животворецием⁵⁶ кри-
жи гѣодни и ва ѿ евангелисти
и ва⁵⁷ ѿ вѣховнихъ сѣихъ ап-
юстолъ и ва ѿ и ѿ⁵⁸ сѣихъ
ѿаць никисцихъ и ва вси⁵⁹ ѿ
вѣка вѣс 8 годившихъ и ва дс
ше наше такъ все више писану
и нами ѿбѣтовану⁶⁰ по више
рѣчихъ нихъ поклисарехъ⁶¹ кне-
зс властелемъ и вси ѿпкин⁶²
гра дѣбровника и нихъ послан-
нимъ⁶³ хѣемъ твердѣ и не-
поклибимъ и непорочнѣ ва кне-
ки вѣка 8 дръжати⁶⁴ и нами и
нашими посланними не 8кръни-
ти⁶⁵ тко ли би насъ иначе 8чи-
нилъ или за лажомъ или за
страхъ или за чью волю тебѣ
те⁶⁶ више писане роте коумъ
годи хитростю разбилъ или
потворилъ хѣемъ и любимъ
да сс все⁶⁷ клетви и роте и
проклетства⁶⁸ пала свѣрю насъ
и нашего патрѣшка и нашего
плѣна и вси нашихъ послан-
нихъ⁶⁹ и да смѣ проклетн и
завезани живиемъ бѣомъ и прѣ-
чистомъ и всеми⁶⁹ више писа-
ннеми сѣими и да смѣ ѿпад-
ниці правѣ вѣрѣ⁷⁰ и да смѣ

каемъ . . . . . вѣрѣмъ крижс гомѣ
и ва ѿ сзангелнста . . . . . хѣ
апостолъ и ва ѿ апостолъ и ва¹⁷⁰
. . . . . кице^х и ва всехъ свѣтѣхъ ѿ
вѣка . . . . . дше наше такъ све
више писано . . . . . по више рече-

нихъ нихъ поклисарехъ кнезс . . . .
он ѿпкин гра дѣбровника и
нихъ . . . . . хѣемъ твердѣ и не-
поклибимъ и непорочно . . . . . вѣка¹⁷⁰
8 дръжати нами и нашими по-
следними . . . . . тко ли би насъ
инако 8чини за лакомость . . . .

или за чью волю тебѣ више¹⁷⁰
писане . . . . . годѣ хитростю раз-
вилъ или потворитъ хѣемъ . . . . .

да сс све роте и проклетства на
насъ пала и свѣ . . . . . ашега на¹⁷⁰
трашка и нашего последнего да
смѣ . . . . . и завезани живиемъ бѣомъ
и прѣчистомъ и всеми више писа¹⁷⁰
. . . . . и да смѣ ѿпадниці правѣ
вирѣ и да смѣ прѣчтени . . . . . ди

56 животворещимъ — 57 на ѿ евангелисте и на. — 58 апостола и
ѿи. — 59 всехъ ѿ вѣка. — 60 обетовану. — 61 поклисарехъ. —
62 вси ѿпкинѣ. — 63 послегнехъ. — 64 вѣки вѣка 8 дръжати. — 65
нами и нашими послегнехъ не 8кръмити. — 66 теи. — 67 све. —
68 проклетства. — 69 прѣчистомъ и всеми. — 70 ѿ правѣ верѣ.

прѣчтени к виюди⁷¹ кои прода
сѣа вѣжы⁷² на распеѣ и да
се неѣрници назовемъ прѣда
скакога⁷³ гана земалнога и ва
данъ смъртни и преминѣтѣ⁷⁴
нашега и ва ссѣни дѣи⁷⁵ да не
имамъ помилованѣ прѣд лицемъ
вѣжмъ⁷⁶ и к томѣ заклеше се
и ротише властеле нашего плѣна
напрѣво кнезъ радосавъ ѿбра-
довичъ братъ мой и кнезъ ра-
досавъ владимиричъ братъ мой
и кнезъ твѣртко миханловичъ
братъ мой и кнезъ вѣкашинъ
мозоличъ братъ мой и кнезъ
ѿстоѣ коровиничъ братъ мой и
воѣвода вѣкась⁷⁷ и кнезъ вѣди-
савъ и кнезъ стѣпанъ⁷⁸ и кнезъ
вѣкашинъ владимиричъ и кнезъ
твѣрдисавъ боровиничъ и кнезъ
санкѣ гаѣичъ прѣд више рѣчи-
ними поклисарми⁷⁹ кнеза никѣ-
лѣ гѣчетиѣа и кнеза вѣахше
жѣрговиѣа писа се ва лѣтѣ ро-
жаства хѣстова⁸⁰ тисѣщнѣ и че-
тири ста и двадесети и третѣе
лѣтѣ⁸¹ мѣца априла ѿ дѣи а писа
ѿстоѣ дѣтакъ 8 градѣ борчѣ.

Курсивом, на пергаменту с
обещением печатом. — СС. 104;
MS. CCLXXXIII.

71 нюде. — 72 кожнѣга. — 73 неѣрници назовемъ прѣд скакога.
— 74 преминѣтѣ. — 75 ссѣни данѣ. — 76 прѣд лицемъ вѣжмѣ.
— 77 вѣкась. — 78 стѣпанъ. — 79 прѣд више реченными поклисарми.
— 80 лѣтѣ рождѣства хѣстова. — 81 двадесетъ и третѣе лѣтѣ.

скаѣцкомъ кои прода сина бо-
жия на распеѣ и да се неѣр-
ници назовемъ прѣдѣ скакога¹⁷⁰
гола земалѣкога . . . , мѣ . . . прѣ-
менѣтѣ нашего и ва ссѣни данѣ

да не имѣ помилованѣ прѣдѣ
лицемъ божнѣмъ и к томѣ заклеше¹⁷⁰
се и ротише властеле плѣмена
нашега напрѣво кнезъ радосавъ
ѿбродовичъ братъ мой и кнезъ
радосавъ владѣ . . . . . братъ мой
и кнезъ твѣртко миханловичъ братъ¹⁸⁰
. . . и кнезъ вѣкашинъ мозоличъ
и кнезъ твѣрдисавъ борѣ . . . .
кнезъ санко гаѣичъ и кнезъ ѿстоѣ
боровничъ братъ . . . . . вѣкась и
кнезъ вѣдиса и кнезъ стѣпанъ и¹⁸⁵
кнезъ . . . . . владимиричъ прѣдѣ ви-

ше реченными поклѣ . . . , нико-
лѣмъ гѣчетиѣмъ и кнезѣмъ вѣахсѣ¹⁹⁰
шѣмъ жѣрѣ . . . хѣстѣа на ѿсѣѣѣ.

лѣ мѣца априла ѿ . . . а 8писа
ѿстоѣ дѣтакъ 8 борчѣ

195

Препис у Cod. Rag. л. 78 б.

601, 602. Уступа Дубровчанима пола Конавала и потврђује привилегије дате од оца му кнеза Павла и војводе Петра.

1427, 31 децембра.

† Ђу нмѣ ѿца и сѣна и сѣго
дѣа аминь ми глѣнь воевода радо-
савъ павловикъ мѣтѣю бѣжѣмъ¹
велики воевода босански и си-
номъ ми кнезомъ иванишемъ
бѣдѣни ва великои слави² и
гѣоцтѣ³ моу⁴ прѣродителъ⁵ пле-
менитомъ наше и потомъ за на-
шѣ сѣжѣмъ мѣти и градове и
жѣпе и землѣ кое примисмо ѿ
кравлевства босанскога наамъ да-
ано и записаано⁶ ѣ наше пле-
нитомъ ва рѣсази и дрѣжави бо-
санскои⁷ и кравлевствомъ и вси-
емъ рѣсагомъ босанскимъ наамъ
потврѣжено⁸ и ѣстановикено и бѣде
по милости бѣжѣмъ и пѣни
дрѣжавѣ⁹ гѣодѣ и ѣживѣ и
ѿ-ога даюѣ и ѣдѣлююке сѣ-
гамъ и племенитимъ¹⁰ людемъ на
мою волю даѣ и записаѣ ѣ ка-
шинѣ и ѣ племенитомъ ва сѣхъ
всѣхъ видивъ¹¹ и размисливъ ва
сѣдѣчнѣхъ скѣовицѣхъ сѣдѣца¹²

Ђу нмѣ ѿца и сѣна и сѣго
дѣа аминь. Ми голѣнь воевода
радосавъ павловикъ милостю бо-
жиомъ велики конѣа босанѣки и
са сино¹³ са кнезѣ иванишемъ бѣ-
дѣке ва велико славе и госпѣви
моу¹⁴ прѣродителъ племенитомъ наше
и потѣмъ за нашѣ сѣжѣмъ ми-
лотѣ и градове и жѣпе и землѣ
кое прѣмисмо ѿ кравлевства бо-
санскога наамъ дано и записаано
ѣ наше племенитомъ ва рѣсази и
дрѣжавѣ босанѣкои и кравлевствомъ
и сѣмъ рѣсагомъ босанѣкимъ наамъ¹⁵
потврѣжено и ѣстановикено и бѣде
по милѣти божиои ва пѣне дрѣ-
жавѣ господѣ и ѣживѣ и ѿ
тогаи даюке и ѣделюѣ сѣдѣгамъ
и племенитѣмъ людемъ на мою¹⁶
волю . . . . и записаѣ ѣ бащинѣ и
ѣ племенитомъ вѣсѣхъ сѣхъ вѣдѣхъ и
размисливъ ва сѣдѣчнѣхъ скѣови-
цѣхъ сѣдѣца моу¹⁷ великѣ любовѣ

Има и препис на хартији с дубровачким печатом и два
турска, с овим разликама:

1 милостю божиомъ. — 2 бѣдѣне ва великои слави и гѣоцтѣви.
моу³ прѣродителъ. — 3 босанскога наамъ данѣ и записаѣ. —
4 босанѣкои. — 5 босанѣциемъ наамъ потврѣженѣ. — 6 божиои ва пѣни
дрѣжавѣ господѣ и ѣживѣ даюке и ѣделююке сѣдѣгамъ и племенитѣмъ.
— 7 в сѣхъ вѣсѣхъ видивѣ. — 8 сѣдѣчнѣхъ . . . сѣдѣца. —

моу⁹ великѣ любовѣ и сѣдѣчан-
ствѣ¹⁰ кнеза властѣ¹¹ и сѣе ѿп-
кине граѣ дѣбѣвника кою вѣзда
милосѣдно сѣдѣчнѣ и вѣз мѣкре
ва¹² всакоемъ почтѣнѣю прѣстѣ-
ше¹³ и показѣне к нашѣмъ
прѣвѣмъ и к нашѣмъ гѣоц-
тѣ¹⁴ и показѣю и чине како и
по писаниѣхъ¹⁵ кое ѿ нихъ при-
мисмо видѣти естѣ а сѣди
ѿше вѣѣе почтѣнѣсѣ любовѣ и при-
ѣзанѣ¹⁶ кою ѣчинѣше и пока-
зѣше гѣоцтѣ¹⁷ ми по сѣоныхъ
почтѣнѣхъ¹⁸ послѣхъ ва ѿвои вѣ-
ме¹⁹ наше и сѣемъ томи хотѣ
хѣрни бити и почтѣнѣмъ нимъ
ва вѣки²⁰ платити хотѣсѣмъ²¹
ми голѣнь воевода радосавъ павло-
виѣ всѣсѣдно²² и ѣдиноволно
и синѣмъ кнезѣ иванишемъ и наше
натражѣ²³ цѣо ѣ по мѣшкѣмъ ко-
лаѣнѣ праавѣ и почтѣноу сѣдѣ-
ца²⁴ нашега размисливъ ва сѣдѣ-
дѣчнѣхъ скѣовицѣхъ сѣдѣца²⁵ на-
шега нихъ великѣ и краснѣ любовѣ
и сѣдѣчанствѣ²⁶ кнеза властѣ
и сѣе ѿпкине граѣ дѣбѣвника
кою вѣзда моу²⁷ милосѣдно и ѣ
всакоу вѣме²⁸ показѣше к

9 сѣдѣчанствѣ. — 10 властѣ. — 11 вѣзда милосѣдно и вѣз
мѣне ва. — 12 почтѣнѣю прѣстѣше. — 13 нашѣмъ парвѣемъ и к нашѣмъ
гѣоцтѣ¹⁴ — 14 писаниѣхъ. — 15 приѣзанѣ. — 16 гѣоцтѣ¹⁷. —
17 сѣоныхъ почтѣнѣхъ. — 18 ва ѿви вѣеме. — 19 почтѣнѣемъ нимъ
ва вѣеке. — 20 хотѣсѣмо. — 21 ѣ всѣсѣдно. — 22 натражѣ. —
23 колѣнѣ правѣ и почтѣноу сѣдѣца. — 24 ва сѣдѣчнѣхъ. . . сѣдѣца.
— 25 сѣдѣчанствѣ. — 26 моу²⁷ милосѣдно и ѣ всакоу вѣеме.

ПОВѣѣе и писѣа

и сѣдѣчанствѣ кнеза властѣ и вѣе
ѿпкине граѣ дѣбѣвника кою вѣз-
да милѣтно и сѣдѣчно и вѣз
мѣне вѣсакоу почтѣнѣмъ прѣстѣ-
ше и показѣше к наш . . . | прѣ-
вѣмъ и к нашѣмъ госпѣтѣ³⁰ и
показѣю и чине како и по . . . |
кое ѿ нихъ прѣмисмо како видѣтѣ
естѣ а сѣде . . . . вѣе и почтѣнѣ
почтѣнѣсѣ любовѣ . . . | казѣше го-
спѣтѣ³⁵ ми по сѣхъ . . . | наше

и сѣемъ томи хотѣ хѣрни бити
и почтѣнѣхъ нимъ ва вѣки платитѣ⁴⁰
хотѣсѣмо ми голѣнь воевода радосавъ

павловиѣ всѣсѣдно и ѣдиноволно
и синѣмъ кнезѣ иванишемъ и наше
натражѣ цѣо ѣ по мѣшкѣмъ ко-
лаѣнѣ пра . . и почтѣноу сѣдѣца
нашега размисливъ ва сѣдѣчнѣхъ
скѣовицѣхъ сѣдѣца нашега нихъ ве-
ликѣ и краснѣ любовѣ и сѣдѣчан-
ствѣ кнеза и властѣ и сѣе ѿп-
кине граѣ дѣбѣвника кою вѣзда
много милосѣдно и ѣ всакоу
вѣме показѣше к нашѣмъ прѣвѣмъ

нашимъ прѣвѣмъ и гѣоцтвѣ²⁷
 ми все тои смисливъ чисто и
 ѿворено хотѣсм²⁸ да толкан
 люкавъ харна бѣде за слаткѣ лю-
 бавъ и срѣчанствѣ²⁹ кое естъ
 мѣлю нами на почтенѣ и звѣ-
 шенѣ²⁹ нѣхъ приимсмо с мило-
 срѣмѣ³⁰ кнеза и влаетеле и всѣ
 ѿпкинѣ гра³¹ дѣбровника и нѣхъ
 послѣгне³¹ намъ за братю и
 срѣчанѣ³² приателе и да стоимо
 за нѣхъ и за нѣхъ ѿстанакъ
 какѣ за коега годѣ³³ насъ и
 да нѣхъ чѣвамо ѿа всакоѣга не-
 приателѣа како коега годѣ³³ насъ
 и ѣко би-хъ коѣа тешкоѣа до-
 пала ѿ кое годѣ³³ страанѣ кнеза
 влаетеле и всѣ ѿпѣинѣ дѣбро-
 вачкѣ и нѣхъ натражѣ²² и нѣхъ
 послѣгне³¹ да стоимо ѿо не³⁴
 како за коега годѣ³³ ѿъ насъ
 ер се³⁵ и ѿни намъ такоге ѿбѣ³⁶
 товашѣ³⁶ и ѣко би ми се по-
 коѣмъ вѣременѣ³⁷ згодишѣ до-
 ити³⁸ ѣ дѣбровникѣ менѣ³⁸ вое-
 води радосавѣ или ми сѣи кнезѣ
 иванишѣ да бѣде ѣ мнѣ⁴⁰ ѣ вое-
 води радосавѣ и ѣ сѣи ми кнезѣ
 иванишѣ властелинѣ и кнезѣ и
 вѣкникѣ и сѣдѣ⁴¹ како ѣ коѣмъ

и го . . . . . сѣе тои смисливъ чисто⁵⁵
 и ѿтворѣно хотѣсм²⁸ да толк⁵⁶
 харѣа бѣде за слаткѣ любавъ и
 срѣчанствѣ кое естъ мѣг⁵⁷ . . . . на
 почтенѣ и звѣшненѣ нѣхъ прѣ-
 мисм²⁸ с милосрѣдѣ⁵⁸ кнеза вла-⁶⁰
 стеле и вса ѿпкина дѣбровника
 и нѣхъ послѣгне намъ за нашѣ
 братю и срѣчанѣ прѣятелѣи и да
 стоимо за нѣхъ и за нѣхъ ѿста-⁶⁵

наѣ како за коѣга годѣ насъ и
 да нѣхъ чѣвамо ѿа свакога непрѣ-
 ятелѣа како коѣга годѣ насъ и
 ако би коѣа тешкоѣа нашѣа ѿ
 коѣ годѣ стране кнеза влаетеле⁷⁰
 и всѣ ѿпкинѣ града дѣбровника
 и нѣхъ натражѣ и нѣхъ послѣдне
 да стоимо ѿ не како за коѣга

годѣ насъ . . . . . намъ такоге ѿбѣ⁷⁵
 товашѣ и ако би-мъ се згодило . . .

времѣнѣ донти ѣ дѣбровникѣ мене
 коѣде радосавѣ или ми сѣи кне-⁸⁰
 зѣ иванишѣ да бѣде ѣ мене во-
 де радосавѣ и ѣ сѣи ми кнезѣ
 иванишѣ властелинѣ кнезѣ вѣк-
 никѣ и сѣдѣа како ѣ коѣмъ

27 нашимъ парвнемъ и гѣоцтвѣ. — 28 хотѣсмъ. — 29 поч-
 тенѣ и звѣшенѣ. — 30 милосрѣдѣмъ. — 31 послѣгне. — 32 братю
 и сѣчанѣ. — 33 годѣ. — 34 о нѣ. — 35 нѣре се. — 36 такогѣре
 ѿбѣтовашѣ. — 37 вѣременѣ. — 38 доки. — 39 менѣ. — 40 мнѣ.
 — 41 вѣкникѣ и сѣдѣа.

годѣ³³ влаетѣо дѣбровачцѣхъ⁴²
 дрѣгоѣ на десѣте и почтованѣ
 мене гѣна воеводѣ радосава и сѣа
 ми кнеза иваниша и наше по-
 слѣгне³¹ кнезѣ влаетеле и вса
 ѿпкина гра³¹ дѣбровника даше
 ми и дарованѣ полачѣ с мѣ-
 стомъ⁴³ ѣ дѣбровникѣ коѣа е вѣла
 прѣтовѣстара жорѣте да се на-
 правѣ и зрѣси гѣдѣ бѣде потѣ-
 по⁴⁴ и како е подобно да естъ
 на видѣнѣ ерѣ естъ гѣоцка⁴⁵
 полача даше ю мнѣ³⁹ гѣнѣ вое-
 води радосавѣ и сѣи ми кнезѣ
 иванишѣ и нашеѣ ѿстанкѣ пра-
 воѣмъ и почтенѣмъ срѣца⁴⁶ на
 шега цѣо по мѣшкѣмъ колѣно⁴⁷
 али након тега по женскѣмъ ко-
 лѣнѣ⁴⁷ цѣо би нашега срѣца ако
 ли би⁴⁸ кон женскога колѣна⁴⁹
 цѣо би ѿъ нашега срѣца тада на-
 шинѣ ѿсталѣмъ⁵⁰ како крѣвѣ⁵¹
 подаѣ и да таи полача намъ и на-
 шинѣ натрашкѣ никада⁵² на манѣ
 не може прѣти ни се конѣмъ зѣ-
 рокомъ изѣти⁵³ изъ нашихъ рѣкѣ
 ва вѣекѣ вѣка⁵⁴ за нѣднѣ рѣтѣ
 ни за едно прѣдѣжѣ⁵⁴ ни за
 едно стварѣ сѣган свѣта⁵⁵ ако
 ли би⁵⁶ та гѣнѣ воевода радо-

годѣ влаетѣо дѣбровачцѣхъ дрѣго
 на десѣте и почтованѣ мене гѣна⁸⁵
 воеводѣ радосава и сѣи ми кнеза
 иваниша и наше послѣдне кнезѣ
 влаетеле и вса ѿпкина гра³¹ дѣ-
 бровника даше ми и даровашѣ
 полачѣ с мѣстѣмъ ѣ дѣбровникѣ⁹⁰
 коѣа ѿ вѣла прѣтовѣи . . . . . жорѣта
 да се направѣ и зрѣси дѣге бѣде

потребно и како е подобно да
 естъ на вѣденѣ ерѣ естъ госпѣтѣ⁹⁵
 цка (полача) даше ю мене гѣнѣ
 коѣде радосавѣ и сѣи ми кне(зѣ
 иванишѣ) и нашеѣ ѿстанкѣ пра-
 воѣмъ и почтенѣмъ . . . . . шега цѣо
 не по мѣшкѣмъ колѣнѣ али наконѣ¹⁰⁰
 тоган . . . . . нѣ цѣо не нашега

срѣтца ако ли би конѣ . . . . .
 би ѿ нашега срѣтца тада на-
 шинѣ ѿсталѣмъ како крѣвѣ по¹⁰⁵
 даѣ и да таи полача намъ и на-
 шинѣ натрашкѣ никада на манѣ
 не може прѣти ни се конѣмъ зѣро-
 комъ изѣти изъ нашихъ рѣкѣ вѣ
 вѣкѣ вѣка за нѣднѣ рѣтѣ ни¹¹⁰
 за едно прѣдѣжѣ ни за едно
 стварѣ сѣган свѣта ако ли би¹¹⁵
 та гѣнѣ воевода радосавѣ хотѣлѣ

42 нѣхъ влаетѣо дѣбровачцѣхъ. — 43 мѣстомъ. — 44 гѣде
 бѣде потребно. — 45 вѣденѣ нѣре нѣесть гѣѣполѣска. — 46 сѣртца,
 бѣде потребно. — 47 колѣна. — 48 сѣртца. — 49 колѣна. — 50 нашимъ ѿста-
 — 47 колѣнѣ. — 48 сѣртца. — 49 колѣна. — 50 нашимъ ѿста-
 немъ. — 51 крѣвѣ. — 52 никада. — 53 зѣети. — 54 нѣднѣ в
 рѣдѣжѣ. — 55 сѣган свѣта.

савъ хотиш да самъ волиши
 ѿвѣди⁵⁶ полачи продади али⁵⁷
 заложити али⁵⁷ даровати ко-
 мѣ ми е драго дѣбровчанинѣ и
 конѣ⁵⁸ насъ сѣи ми кнезѣ ива-
 нишѣ и нашѣ ѿстанакѣ паче да се
 тои дѣбровачцимѣ гнѣотвомѣ⁵⁹
 не може забранити никомѣрѣ⁶⁰
 дѣбровчанинѣ коемѣ⁶¹ бисмо ю
 хотѣли⁶² продади или заложити
 или даровати иѿцѣ ѿвѣкто-
 ваше⁶³ и дароваше ми кнезѣ
 властеле и вса ѿпкина гра^а дѣ-
 бровника мнѣ³⁹ глѣнѣ воеводи
 радосавѣ и сѣи ми кнезѣ ива-
 нишѣ и нашѣмѣ ѿстанкѣ почто-
 ваше и дароваше и даше на
 всакоѣ годицѣ шесть сѣтъ пер-
 перѣ дина^б дѣбровачцихѣ⁶⁴ да
 ми даю за доходакѣ долѣ⁶⁵
 рѣчѣноѣмѣ нашего дела конави
 ѿбода и цаптата ва виеки вие-
 ка⁶⁶ намѣ рѣчѣномѣ глѣнѣ вое-
 води радосавѣ и сѣи ми кнезѣ
 иванишѣ и нашѣмѣ ѿстанкѣ пра-
 овомѣ⁶⁷ и почтеномѣ срѣца на-
 шѣмѣ цѣо е по мѣшкомѣ колѣнѣ⁴⁷
 али након тога⁶⁸ по женскомѣ
 колѣнѣ⁴⁷ цѣо би ѿ нашѣмѣ срѣ-
 ца⁴⁸ ако ли конѣ женскоѣ ко-
 лѣна⁴⁹ цѣо е нашего срѣца⁴⁸ тада

да самъ волиши ѿнѣи полачѣ
 продади али заложити али дарѣ¹¹⁵
 вати комѣ мѣе драго дѣбровча-
 нинѣ и конѣ насъ сѣи ми кнезѣ
 иванишѣ и нашѣ ѿстанакѣ паче да
 се паче да се (!) тои дѣбровачци¹²⁰
 господѣвомѣ не може забранити
 никомѣрѣ дѣбровчанинѣ комѣ би-
 смо ю хотѣли продади или за-
 ложити или даровати

Иѿцѣ ѿвѣтоваше ми и дароваше¹²⁵
 ми кнезѣ властеле и вса ѿпкина
 гра^а дѣбровника мене голѣнѣ воеде
 радосавѣ и сѣи ми кнезѣ ива-
 нишѣ и нашѣмѣ ѿстанкѣ почто-
 ваше и дароваше и даше на свако¹³⁰
 годицѣ ѣ сѣтъ перѣ дина^{ри} дѣ-
 бровачцихѣ да ми даю за дохо-
 дакѣ доле реченоѣмѣ нашего дела
 конави ѿбода и цаптата ва¹³⁵

вѣки вѣка намѣ реченѣмѣ голѣнѣ
 воеде радосавѣ и сѣи ми кнезѣ
 иванишѣ и нашѣмѣ ѿстанкѣ пра-
 вѣмѣ и почтенѣмѣ срѣца нашѣмѣ
 цѣо е по мѣшкомѣ колѣнѣ али на¹⁴⁰
 ко^н тога . . . | колѣнѣ цѣо би ѿ
 нашѣмѣ срѣца ако ли конѣ жен-
 скоѣ . . . | шка срѣца тада на-

56 тѣи. — 57 или. — 58 и конѣ. — 59 дѣбровачкиемѣ гнѣпо-
 ствомѣ. — 60 никомѣрѣ. — 61 комѣ. — 62 хотѣли. — 63 ѿвѣ-
 товаше. — 64 дѣбровачцихѣ. — 65 долѣ. — 66 и виека. —
 67 нема. — 68 тоган.

нашемѣ ѿстанкѣ како крѣвѣ⁵¹ по-
 дае и да ѿвѣи⁶⁹ рѣчѣне шесть сѣтъ
 перперѣ⁷⁰ намѣ глѣнѣ воеводи ра-
 досавѣ и сѣи ми кнезѣ иванишѣ
 и нашѣмѣ ѿстанкѣ никаѣрѣ на
 манѣ не могѣ прѣти ни се конѣмѣ
 ѣзрокомѣ изѣти изъ нашѣхѣ⁷¹ рѣ-
 кѣ виекѣ вѣкома⁷² аминѣ за ни-
 єднѣ рѣтъ ни за єдно прѣдѣжѣ
 ни за єднѣ⁷³ стварѣ сѣган свѣ-
 та⁵⁵ ако ли би се кади цѣа не
 даи бѣѣ коѣ рѣтъ на дѣбровникѣ
 двигла или згодила ѿ глѣна
 краѣа босѣнскоѣ или ѿ краѣевѣ
 ѣгрѣцѣхѣ или ѿ цѣрѣ тѣрѣцѣхѣ
 ѿ конѣхѣ ниѣхѣ гнѣотво⁷⁴ ми за-
 нисѣ имаѣ или⁷⁸ ѿ насъ глѣна
 воеводе радосава или ѿ нашѣмѣ
 сѣи кнеза иваниша или ѿ на-
 шѣмѣ натрашка или ѿ нашѣмѣ
 плѣна за колико би кади рѣтъ
 била и тѣрѣкла⁷⁹ да за толико
 вѣменѣ⁸⁰ кнезѣ властеле и вса
 ѿпкина гра^а дѣбровника и ниѣхѣ
 натражѣ⁸¹ и ниѣхѣ послѣгнѣ⁸² да
 за толико вѣменѣ⁸⁰ цѣо би кади
 рѣтъ тѣрѣкла⁷⁹ да не имаю да-
 вати ни плакати ѿвѣи⁶⁹ згора
 рѣчѣне шесть сѣтъ перперѣ⁸³ колико
 крат ли би кади рѣтъ прѣста-

шемѣ ѿстанкѣ како крѣвѣ . . . | и¹⁴⁵
 да ѿвѣи реченѣ ѣ сѣтъ перѣ
 намѣ воеде ра . . . | и сѣи ми
 кнезѣ иванишѣ и нашѣмѣ ѿстан-

кѣ ни . . . | на манѣ прѣти ни¹⁵⁰
 се конѣ ѣзрокомѣ изѣти изъ на-
 шѣхѣ . . . | вѣки вѣкома аминѣ за
 нѣднѣ рѣтъ ни за єдно прѣдѣжѣ
 . . . | стварѣ сѣган свѣта ако ли
 би кади цѣо бѣѣ не даи . . . |¹⁵⁵
 дѣбровникѣ двигла или ѿ краѣа

босѣнско . . . | ѣгарѣцѣхѣ или ѿ

тѣрѣкѣ ѿ конѣхѣ ниѣхѣ господѣво . . . |¹⁶⁰

голѣ воеда радосава или ми ѿ
 сѣи кнеза . . . | нашѣмѣ натрашка
 или ѿ нашѣмѣ плѣмена . . . | рѣтъ

165

била и тѣрѣпила да за толико
 . . . | стеле и вса ѿпкина гра-
 да дѣбровника . . . да за то-

лико вѣмена цѣо би . . . | да¹⁷⁰

вати ни плакати ѿвѣи згора
 . . . | ко крат ли би кади рѣтъ
 прѣстала да имаю дава . . . |

69 ѿвѣ. — 70 перперѣ. — 71 нашѣхѣ. — 72 вѣкома. — 73
 прѣдѣжѣ. ни за єднѣ. — 74 босѣнскоѣ или ѿ краѣевѣ ѣгрѣцѣхѣ
 ѿ конѣхѣ гнѣпоотво. — 78 има али. —
 79 тарпила. — 80 вѣменѣ. — 81 натражѣ. — 82 послѣгнѣ.
 — 83 перперѣ.

иала⁸⁴ да имаю давати и пла-
кати вѣзда ка вѣки⁸⁵ вѣка
и ѿко би се с кое вѣме⁸⁶ зго-
дило терѣ⁸⁷ ја глань воевода ра-
досавь или мон сѣи князь ива-
нишъ нашла се на мори⁸⁸ ѿвѣ-
товаше⁸⁹ ми князь властеле и
вса ѿпкина гра⁹⁰ дѣбровника сѣ-
ти насъ с нихъ дѣвнѣхъ гдѣ⁹¹
се нимъ вѣде моѣи и наше на-
тражѣ⁹² на нихъ тракенѣ⁹³ и
спензѣ и привести насъ к сѣвѣ⁹⁴
с дѣбровникъ и да насъ не дадѣ
ни мога⁹⁵ сѣа княза иваниша
ни нашего натрашка инедомѣ
нашемѣ неприятелю ни за страхъ
ни за благо ни за инедома чло-
вѣка⁹⁶ волю сѣган свѣта⁹⁷ па-
че гдѣ гдѣ⁹⁸ с гана кралевъ
сгарьсцихъ⁹⁹ или с кметѣ сгарь-
сцихъ⁹⁹ да за насъ стое совоми
и своимѣ⁹⁶ покансари како за
кога гдѣ⁹³ нихъ а ми гѣи во-
вода радосавь и сѣи ми князь
иванишъ и наше натражѣ⁸¹ и
наши послѣднѣ⁸² такожде ѿвѣ-
тѣмо⁹⁷ князѣ и властелемѣ и всон
ѿпкинкѣ⁹⁸ дѣбровачкомѣ и нихъ
послѣднѣмѣ⁹⁹ стоѣти за нихъ
и ѿвѣтоваше⁶³ менѣ³⁹ глань во-

кати вѣзда ка вѣки вѣка и ако
би се с кое вѣме згодило | терѣ
ја глань вонѣа радосавь или мон
сѣи князь иванишъ . . . | на мори
ѿвѣтоваше ми князь властеле и
вса ѿпкина . . . | дѣбровникѣ сѣ-
ти насъ с нихъ дѣвнѣхъ дѣ се
нимъ вѣде . . . | натражѣ на нихъ
тракенѣ и спензѣ и ипрѣсти . . .¹⁸⁵
к себе с дѣбровникѣ и да насъ не
дадѣ ни монга сина княза . . . |

ни монга натрашѣа инедомѣ
нашемѣ неприятелю . . . | ни за¹⁹⁰
благо ни за инедома чловека во-
лю сѣган свѣта . . . | с господѣ
с кралевъ сгарьсцихъ или с кметѣ
сгарьсцихъ . . . | и своимѣ покан-
сари како за кога гдѣ нихъ а
м . . . | и сѣи ми князь и на-
тражѣа и наши . . . | ждѣ ѿвѣ-
тѣмо князь и властелемѣ и всон
ѿпкинкѣ . . . | и нихъ послѣднѣмѣ
стоѣти за нихъ и ѿвѣтоваше ме-
не глань . . . | савѣ князь вла-

175

180

185

190

195

200

води радосавѣ князѣ властеле и
вса ѿпкина гра⁹⁰ дѣбровника ири-
мити ка⁹¹ нимъ вѣдѣ дати с ко-
мѣнѣ дѣбровачки дѣжати на-
шихъ дѣкаатѣ златнихъ шестѣ
тисѣкѣ¹⁰⁰ и да ми имаю да-
вати петѣ по кантинарѣ на вса-
комѣ годниѣ до коли¹⁰¹ гдѣ³³
вѣдемо дѣжати¹⁰² рѣчѣ шестѣ
тисѣкѣ дѣкати¹⁰³ с нихъ комѣнѣ
и ка⁹¹ годѣ³³ вѣдѣ с нихъ ко-
мѣнѣ ти дѣкати на тѣи плакѣ
колико би стоѣли да самѣ во-
манѣ сѣимати и ѿветѣ стаѣ-
ти¹⁰⁴ кон ми гдѣ³³ днѣ ѿ-
рѣчѣнѣхъ дѣкати¹⁰⁵ ѿ глань во-
вода радосавь и конѣ мене сѣи
ми князь иванишъ и нашѣ на-
тражѣа и када гдѣ³³ вѣхъ
хотѣи сѣети ѿвѣи рѣчѣнѣ дѣкате
или кон днѣ¹⁰⁶ ѿ нихъ да дамѣ
на знанѣ ирѣ тога ка⁹¹ ихъ¹⁰⁷
вѣдемо хтѣти¹⁰⁸ сѣети два мѣ-
сѣа и ѿцѣ менѣ¹⁰⁹ глань воеводи
радосавѣ и сѣи ми князѣ ива-
нишѣ ѿвѣтоваше⁶³ князь вла-
стеле и вса ѿпкина гра⁹⁰ дѣбров-
ника с кое гдѣ³³ би се вѣме⁸⁶
згодило ми³⁹ глань воеводи ра-
досавѣ и сѣи ми князѣ Иванишѣ
и нашемѣ натрашѣа да поста-

205

210

стеле и вса ѿпкина гра⁹⁰ дѣбров-
ника . . . | вѣдѣ дати с комѣнѣ
дѣбровачки дѣжати . . . | злат-
нихъ . . . тисѣкѣ и да ми имаю
давати . . . | . . . . . год-
це до коле гдѣ вѣдемо дѣ-
жати рѣчѣ шестѣ (тисѣкѣ) дѣ-
кати с нихъ комѣнѣ и кади гдѣ
вѣдѣ с нихъ комѣнѣ (т)и дѣкати²¹⁵
на тѣи плакѣ колико би сто-
ѣли да самѣ (во)манѣ сѣимати
и ѿветѣ стаѣти кон ми гдѣ
днѣ ѿ . . . рѣчѣнѣхъ дѣкати и
и ја глань вонѣа радосавь и на²²⁰
кон мене | . . . ми князь иванишъ
и нашѣ натражѣа и када гдѣ
вѣхъ | . . . сѣети више рѣчѣнѣ дѣ-
кате или кон днѣ ѿ нихъ да²²⁵
дамѣ | . . . нанѣ пр . . . тога кадехъ
вѣдемо хотѣи сѣети два мѣсѣа
и ѿцѣ | . . . е глань вонѣа радо-
савѣ и сѣи ми князѣ иванишѣ |
 . . . шѣ князь властеле и вса ѿп-
кина гра⁹⁰ дѣбровника | . . . би се
вѣме згодило мене глань вонѣа
радосавѣ и сѣи ми | . . . шѣ и
нашемѣ натрашѣа да поставимо²³⁵

84 пристаѣла. — 85 вѣки. — 86 вѣме. — 87 терѣ. — 88
мориѣ. — 89 дѣвнѣхъ гдѣ. — 90 тракенѣ. — 91 сѣвѣ. — 92
мога. — 93 чловека. — 94 гдѣ гдѣ. — 95 сгарьсцихъ. — 96
своими. — 97 ѿвѣтѣи. — 98 властелемѣ и всон ѿпкини. —
99 послѣднѣмѣ.

100 дѣжати нашихъ дѣката златнихъ шест. тисѣкѣ. — 101
коле. — 102 дѣжати. — 103 тисѣкѣ дѣката. — 104 ставѣти. —
105 днѣ ѿ тѣхъ рѣчѣнѣхъ дѣката. — 106 днѣ. — 107 знанѣ
ири тоган кад ихъ. — 108 хотѣти. — 109 мѣсѣа и ѿцѣ мене.

вино с нихъ комѣнь на нашѣ
волю четири тисѣке дѣкати златѣхъ¹¹⁰ да ихъ сѣ намъ дръжани примити¹¹¹ с нихъ комѣнь а да намъ имаю давати петъ по кантенаръ на всякомъ годици а под ошнѣ свѣтъ¹¹² како се згоръ пише И ми гѣнь воевода радосавъ и сѣнь ми кнезь Иванишъ видѣвъ ва сиухъ всѣхъ¹¹³ и размисливъ ва сръдачнихъ⁸ скѣовицехъ сръца⁴⁸ нашего великѣ и краснѣ почтенѣ⁸⁸ любавъ и сръчанствѣ⁹ кнеза властѣи и все ѡпкине гра^а дѣбровника кою вазда мнѣ милосръднѣ и без мѣре ва всякое вѣмѣ простѣше¹¹⁴ и показаше к нашимъ прѣвѣмъ и к нашемъ гѣоцтѣ¹¹⁵ и смисливъ и видѣвъ¹¹⁶ тои како се згоре пише ми гѣнь воевода радосавъ и сѣнь ми кнезь Иванишъ дасмо и даровасмо мѣтливо и доброволнѣ и всерѣдо¹¹⁷ кнезѣ властѣемъ¹¹⁸ и всеи ѡпкини дѣбровачкои ва виеке вѣкеа без порѣчнѣа с милѣтию и сѣ ствѣргѣнемъ¹¹⁹ васъ нашъ диѣ конави и з дономъ горѣмъ и с виталиномъ по котарѣ с

с нихъ комѣни | . . . . дѣ тисѣке дѣкати златѣхъ да ихъ сѣ дръжани намъ | . . . . мѣнь а да намъ имаю давати ѣ по кентерѣ | . . . .²⁴⁰

. . . . . ѡнѣ ѡни свѣтъ како се згоръ пише и ми гѣнь | . . . . ми кнезь

иванишъ видева ва сѣхъ всѣхъ разѣ²⁴⁵ мислихъ | . . . . . ицѣхъ сръца

нашѣго великѣ краснѣ почтенѣ лю-

бавъ | . . . . . ѡпкине дѣбровачкѣ²⁵⁰

кою вазда милосръдно | . . . . . мѣре ва всякое вѣмѣ простѣше и показаше нашѣмъ прѣвѣмъ и нашѣмъ гѣ . . . . вѣ и смисливъ и виде²⁵⁵

тои како се згоръ пише ми гѣнь воевода радосавъ и син ми кнезь иванишъ дасмо и даровасмо мѣтливо и доброволно и свѣсръдно кнезѣ властѣемъ и всеи ѡпкини²⁶ гра^а дѣбѣрѣнка | . . . . . ке вѣка безъ порѣчнѣа с милѣстю и с ствѣргѣженѣмъ васъ | . . . . . дилъ конави и са донѣмъ горѣмъ и с виталиномъ по котарѣ | . . . . . и мѣ²

110 дѣката златиѣхъ. — 111 даржани примити. — 112 свѣтъ. — 113 видѣвъ ва сиѣхъ всѣхъ. — 114 милосардно и без мѣре ва всякое вѣмѣ простѣше — 115 нашимъ прѣвѣмъ и нашимъ гѣѣполствѣ. — 116 видѣвъ. — 117 свѣсардо. — 118 властѣемъ. — 119 виека без порѣчнѣа с милѣстю и с ствѣргѣженѣмъ.

правѣмъ¹²⁰ мѣгамъ и с людьми з горѣмъ и с водѣмъ и с планинами и сѣнокоси и з грѣмѣемъ¹²¹ и цѣо ѣ на повѣрши¹²² и с ѡвѣдомъ и с цаптатомъ по котарѣ с правѣмъ¹²⁰ мѣгами цѣо ѣ било с дръжанѣю¹²³ гѣна ии и родитѣлиа кнеза павла и брата ии гѣна воеводе петра и наше гѣна воеводе радосава павловика и сѣа ми кнеза иваниша до данашнега дне са всѣмъ¹²⁴ сѣли и засеѣци дасмо нимъ с баиринѣ и с плѣнитѣмъ градѣ дѣбровникѣ кнезѣ и властѣемъ¹¹⁸ и всеи ѡпкинѣ дѣбровачкои ва виеки вѣкеа¹²⁵ аминъ да сѣ волни и ѡбласни ними ѡни и дѣтца¹²⁶ нихъ и нихъ снѣчѣ и прѣснѣчѣ¹²⁷ и нихъ послѣгнѣ⁹² како права и плѣнитѣа гѣода ва виеки виека аминъ и ѡвѣише ми гѣнь воевода радосавъ и сѣнь ми кнезь иванишъ за насъ и за наше натражѣ⁸¹ по мѣшкоу мѣ колѣнѣ⁴⁷ прѣаво и почтенѣ сръца⁴⁸ нашего и за наше плѣ цѣо ѣ по мѣшкоу мѣ колѣнѣ⁴⁷ ѡвѣтѣ⁹⁷ се градѣ дѣбровникѣ кнезѣ и властѣемъ и всеи ѡпкинѣ дѣбровачкои и завѣзѣмо се на всякѣ нашѣ мѣшкѣ рѣчнѣ полѣ

гами и сѣ людьми з горѣмъ с водѣмъ и с планинамъ | . . . . . коси

з дръвѣмъ и цѣо ѣ на повѣрши и с ѡвѣдѣмъ и с цапта | . . . . .²⁷⁰ арѣ с правими мѣгами цѣо ѣ било с дръжанѣю гѣа | . . . . . дитѣлиа кнеза павла и брата ии гѣна воеводе петра и на | . . . . . ѡнѣ радосава павлови^а и сина ми кне²⁷⁵ за иваниша | . . . . . ашнега дне са

сѣими сѣли и засеѣци дасмо нимъ с баиринѣ | . . . . . мѣнитѣо градѣ дѣбѣрѣникѣ кнезѣ властѣемъ и всеи²⁸⁰ ѡпкине дѣбровачкои вѣки вѣка аминъ да сѣ волни и ѡбласни

ними и дѣтца нихъ и нихъ снѣчѣ и прѣснѣчѣ и нихъ посѣдни прѣава²⁸⁵ и плѣменитѣа гѣѣѣа вѣки вѣка аминъ и ѡ . . . . . | ванѣа радосавъ и син ми кнезь иванишъ за

насъ и . . . . . | натражѣ по мѣшкѣ²⁹⁰ колѣнѣ прѣаво и почтенѣ сръца на . . . . . | ше плѣне по мѣшкоу мѣ колѣнѣ ѡвѣтѣ⁹⁷ се градѣ

дѣ . . . . . | кнезѣ властѣемъ и всеи²⁹⁵ ѡпкини дѣбровачкои и завѣзѣ . . . . . | нашѣ мѣшкѣ рѣчнѣ полѣ

120 правими. — 121 сѣнокоси и с гармѣемъ. — 122 повѣрши. — 123 даржанѣю. — 124 всѣми. — 125 виека. — 126 дѣтца. — 127 снѣчѣ и прѣснѣчѣ.

жѣне конавли швода и цантата
бранити ѿа всякоуа насила
и занхъ¹²⁸ люди како да ихъ
гѣодѣю и ѣживаю мирноу и
шцѣ шбѣтовасмо¹²⁹ ми гѣнъ кое
вода радосавъ и сѣи ми кнезь
иванишъ и нашъ патражакъ рѣ
ньноуа¹³⁰ кнезь и властель и
всѣи шпкинѣ¹³⁰ дѣбровачкон за
инеднога чловека¹³¹ колю кон ки
на сѣмъ свѣтѣ¹³¹ ни за страхъ
ни за кое благо ни за инеданъ
нии ѣзрокъ кон ки на свѣти
могашъ¹³² бити ниимъ и всѣмъ
нихъ не ѣдити ни нихъ ѿиснѣ
ти паче имъ приязновати и срѣ
чно¹³³ и правъ како се згора
нише до дни и до вѣка ишцѣ¹³⁴
кнезь властель и всѣи шпкинѣ гра
дѣбровника даше и дароваше ме
нѣ¹³⁵ гѣнъ коеводи радосавъ и
сѣи ми кнезь иванишъ и нашѣмъ
штанкѣ ѣ конавлахъ четири дѣ
лове¹³⁵ земле и петовга дѣла¹³⁶
три чѣсти земле и да самъ во
ланъ ѣмъ гѣи коевода радосавъ
и сѣи ми кнезь иванишъ и нихъ
штанакъ како више нише да
смо волни продати и даровати
комъ ѣ намъ годѣ¹³⁷ дѣбровча
нинѣ шнѣи дѣлове¹³⁵ цю насъ
дондѣ¹³⁷ ѣ конавлахъ и за по

128 насила и занхъ. — 129 и ишцѣ шбѣтовасмо. — 130
шпкинѣ. — 131 сѣмъ свѣтѣ. — 132 свѣти могашъ. — 133 сѣрчано.
— 134 вѣка и ишцѣ. — 135 дѣлове. — 136 дѣла. — 137 догѣ.

жѣне конавли швода . . . | бра
нити шда свакога насила занхъ
люди ка . . . | господѣю и ѣжива
ваю мирно ишцѣ . . . | конѣ
радосавъ и сѣи ми кнезь иванишъ и
и наш . . . | реченомъ кнезь и
властель и всѣи шпкинѣ гра³⁰⁵
. . . | за инеднога чловека волю
кон ки на сѣмъ . . . | ни за кон
благо ни за инеданъ нии ѣзрокъ
. . . | кѣти могао бити ниимъ³¹⁰
и сѣмъ нихъ не ѣ . . . | ѿти
снѣти паче имъ приязновати . . .
. . | згора нише до дни и до
вѣка ишцѣ . . . | гра дѣбровника³¹⁵
даше и дароваше . . . | и сѣи
ми кнезь иванишъ . . . | дѣ дѣ
лове земле и петовга . . . | во
ланъ ѣмъ гѣи коевода радосавъ и
сѣи ми кнезь и . . . | штанакъ
како више нише . . . волни про³²⁵
дати . . . | комъ ѣ намъ дра
го . . . | дѣлове цю на . . . | до
нде ѣ конавлахъ . . . | всѣ

тврѣнѣе и ѣстановиѣнѣе вѣч
ноу всякоу¹³⁸ почтѣе любве и
приѣтелства мѣгъ нами ми гѣи
коевода радосавъ и сѣи ми кнезь
иванишъ и за все наше патра
жѣ¹³¹ и пла¹³¹ кнезь и власте
лемъ¹³⁹ и всѣи шпкинѣ дѣбро
вачкон потврѣдисмо и потврѣ
гѣмо¹⁴⁰ все и всякоу¹⁴¹ повеле
кое си имаю шк нашихъ прѣ
внѣхъ¹⁴² ѿъ гѣна ни и родитѣли
кнеза павла и брата нашего гѣна
коеводѣ петра и наше гѣна кое
водѣ радосавъ до данашнега дѣ
но редъ с ѿшвѣмъ саданѣниа
гѣоцтва ни¹⁴³ занисомъ подки
сѣкомъ гѣоцтва ни печатю все¹⁴⁵
кѣнно потврѣгѣмо и потврѣди
смо¹⁴⁵ да ни сѣ терѣди и не
поколѣбими и нишорочни до
дни и до вѣка¹⁴⁶ и на все ви
ше [писанѣиъ азъ гѣнъ коевода
радосавъ павловиъ и синоу ми
кнезомъ иванишѣмъ и сѣи избра
нѣми¹⁴⁷ властели гѣоцтва ми
братства¹⁴⁸ нашего и слѣгъ на
шихъ а наинѣ¹⁴⁹ с кнезомъ юр
комъ владимириѣмъ с кнезомъ
радосавомъ шбровиѣмъ с кне

138 потварѣнѣе и ѣстановиѣнѣе вѣчноу сѣмъ. — 139 вла
стельмъ. — 140 потвардисмо и потваргѣюемъ. — 141 всѣе — 142
нашихъ парвнѣхъ. — 143 овнѣмъ саданѣмъ гѣоцтва ми. — 144
печатю, сѣ все. — 145 потваргѣюемъ и потвардисмо. — 146 тврѣди
и непоколѣбими и нишорочни до дни и до вѣка. — 147 сѣ избра
нѣми. — 148 гѣоцтва ми братства. — 149 нашихъ и наинѣ.

кон почтѣе любве и приѣтелъ³³⁰
ства мѣгъ нами ми . . . | конѣ
радосавъ и сѣи ми кнезь ива
нишъ и за наше на . . . | и пла
мѣ кнезомъ и властельмъ и всѣи
шпкинѣ дѣбровачкон . . . | дисмо
все и всякоу повеле кон си имаю
ѿ на . . . | ѿ гѣна и родитѣли³⁴⁰
ми кнеза павла и коеводѣ не . . . |
и наше до данашнега дѣно
редъ . . . | потврѣсѣю печатъ все³⁴⁵
кѣнно потврѣди . . . | тврѣди и
непоколѣбими нишорочни . . . и
на све више писано азъ гѣнъ
конѣ радосавъ . . . | иванишъ и
сѣи избранѣмъ властели гѣоцтва
и б . . . | нашихъ наинѣ сѣ кне
зомъ гѣѣкомъ владимириѣмъ сѣ кне
. . . | шбровиѣмъ сѣ кнезомъ але

350

355

зома алексомъ пацровикемъ с
кнезомъ иванишемъ дѣкоевикемъ
с кнезомъ вѣкашиномъ¹⁵⁰ мѣзо-
ликемъ с кнезомъ ѡстоѡмъ бо-
ровиникемъ с кнезомъ радоса-
вомъ владимирикемъ с кнезомъ
стѣпкомъ дѣкоевикемъ с кнезомъ
тврѣткомъ¹⁵¹ миѣанловикемъ с
кнезомъ вѣдисавомъ¹⁵² богавчи-
кемъ с воеводѡмъ вѣкасомъ с во-
еводомъ радоемъ с кнезомъ бра-
иломъ с кнезомъ вѣкашиномъ¹⁵³
владимирикемъ(!) с кнезомъ вѣ-
кашиномъ¹⁵³ сѣхѣанчикемъ рѣти-
смо се и заклесмо на светомъ
евангелѣю божьемъ¹⁵⁴ и на час-
номъ и животвореишемъ крижѣ
гѣодню рѣньнѣмъ кнезѣ вла-
стелемъ¹²⁹ и всѡи ѡпкинкѣ¹⁵⁵ гра^а
дѣбровника и нѣхъ ѡстанкѣ ва-
рѣа¹³⁶ вѣа всѣдрѣжителя и ва-
прѣчистѣ¹⁵⁷ его вѣоматерѣ и ва-
дѣ евангелистѣ и ва вѣи сѣтихъ⁶⁷
апѣстоль врѣховнихъ¹⁵⁸ и вѣ ѣ-
избранихъ вѣжихъ¹⁵⁹ и ва все-
скетѣ иже ѡмъ вѣка¹²⁵ вѣѣ ѣго-
дивше¹⁶⁰ да ѡвѡи згорѣ наше
писанѣ и ѡвѣтованѣ рѣньнѣ и
ѣчиненѣ¹⁶¹ кнезѣ и властелемъ¹²⁹
и всѡи ѡпкинкѣ¹⁵⁵ гра^а дѣбров-

кѣѡмъ пацровикемъ | . . . . . ивани-
шемъ дѣкоевикемъ са кнезѡмъ · кѣока³⁶⁰
шинѡмъ мѣзоланкемъ | . . . . . зѡмъ ѡс-
тоѡмъ боровиникемъ са кнезѡмъ ра-
досавѡмъ владиса | . . . . . са кнезѡмъ
стикѡмъ дѣкоевикемъ са кнезѡмъ³⁶⁵
тврѣтѣкѡмъ миѣанло | . . . . . са кне-
зоѡмъ вѣдисавѡмъ богавчикемъ и во-
еводѡмъ вѣкасомъ | . . . . . радоемъ са
кнезѡмъ браиломъ са кнезѡмъ вѣо-
кашинѡмъ влад | . . . . . кѣмъ са кнезѡмъ³⁷⁰
вѣкашинѡмъ сѣхѣанчикемъ рѣтисмо
се и заклесмо | . . . . . божьѡмъ и
на часнѡмъ и живѡтврѣшеѡмъ крижѣ³⁷⁵
гѣодни | . . . . . ѡпкини дѣбѣрвачкѡи
и нѣхъ ѡстанѣѣ | . . . . . всѣдрѣжи-
теля и вѣ прѣчистѣѣ вѣѣорѣдицѣ³⁸⁰
и вѣ дѣ | . . . . . нѣтѣ и вѣ вѣи
свѣтѣхъ апѣстоль врѣховнѣхъ и вѣ ѣ-
избранихъ | . . . . . свѣ свѣтѣ ѡмъ вѣка
вѣѣ ѣгодивше на ѡвѡи | . . . . . пнѣ³⁸⁵
санѣ и ѡвѣтованѣ и | . . . . . и
всѡи ѡпкини гра^а дѣбѣрника и

150 вѣкашиномъ. — 151 тврѣткомъ. — 152 вѣдисавомъ — 153
вѣокашиномъ. — 154 божьѡмъ. — 155 ѡпкини. — 156 гѣѣпоаниа.
— 157 всѣдрѣжителя и ва прѣчистѣ. — 158 врѣховнѣхъ. — 159
избранихъ божьѣхъ. — 160 ѣгодише. — 161 писанѣ и ѡвѣтованѣ.
реченѣ и ѣчиненѣ.

ника и нѣхъ ѡстанкѣ и плѣнѣѣ
нѣхъ и нѣхъ послѣгнѣмъ¹⁶² како
згорѣ пише вѣекѣ вѣкѡма¹⁶³ не
има нѣмъ на манѣ прѣти нѣ се
кѣ потворити за нѣднѣ стварѣ
на землѣ нѣ за ѣднога члѡвѣ-
ка⁹³ волю нѣ за страхъ нѣ за
благѡ нѣ се ѡ тон парна коѣ
ѣчинити ѣда¹⁶⁴ ли вѣсѣю ми
гѣнѣ воевода радосавъ и сѣмъ ми
кнезѣ иванишѣ и наше натра-
жѣѣ⁸¹ и наши послѣгнѣ⁸² ѡвѡи
згорѣ рѣньнѣмъ писанѣмъ и ѡвѣ-
тованѣмъ¹⁶⁵ потворили рѣньнѣ-
мъ кнезѣ властелемъ и всѡи ѡп-
кинкѣ¹⁵⁵ дѣбровачкѡи али на манѣ
принесли коѡмъ хитрѡстью или
лакомѡстью за чѣю¹⁶⁶ волю али
за страхъ али за хотѣньѣ¹⁶⁷ нѣд-
нога члѡвѣка⁹³ на землѣ тада¹⁶⁸
да смѡ ми гѣнѣ воевода радо-
савъ и сѣмъ ми кнезѣ иванишѣ
и наше натражѣѣ⁸¹ и наши по-
слѣгнѣ⁸² проклѣти вѣомъ жи-
вѣмъ¹⁶⁹ ѡмъцѣмъ и сѣомъ и
сѣнемъ дѣѡмъ и всѣми сѣими
ѡмъ вѣка вѣѣ ѣгодившими више
имѣновнѣми и да смѡ¹⁷⁰ прѣчѣ-
ни к нѣюдѣ искарѣѡскомъ кон
прода сѣа вѣжѣа на распѣтѣ и
к ѡмнѣмъ¹⁷¹ кон ѣпѣахѣ пропни

нѣхъ ѡстанкѣ | . . . . . лѣднѣмъ како³⁹⁰
згорѣ пише вѣки вѣка | . . . . . нѣ
се кѣ потворѣт за нѣднога члѡ-
вѣа | . . . . . страхъ нѣ за благѡ нѣ³⁹⁵
се ѡ тон коѣ | . . . . . ми гѣнѣ
вѡнѣа радосавъ и сѣи ми | . . . . . вѣ-
нишѣ и наше натражѣѣ и наши по-
слѣднѣ ѡвѡи зорѣ(!) речѣно писано⁴⁰⁰
и ѡвѣтовано потворѣли речѣнѣмъ
кнезѣ властелемъ и всѡи ѡпкини
дѣбѣрвачкѡи али на манѣ прѣнесли
конѡмъ хитрѡстю али лакомѡстю⁴⁰⁵
за чѣю волю али за страхъ али
за хотѣнѣ нѣднога члѡвѣка на
землѣ тада да смѡ ми гѣнѣ |
. . . . . радосавъ и сѣи ми кнезѣ⁴¹⁰
иванишѣ и наше натражѣѣ и наши
| . . . . . дни проклѣти вѣѡмъ живѣмъ
ѡмъцѣмъ и сѣнѡмъ нѣ свѣтѣмъ дѣхѡмъ и
свѣмъ | . . . . . вѣѣ ѣгодившими ви-⁴¹⁵
ше имѣнованѣми и да смѡ | . . . . .
искарѣтѣцѡмъ кон прода сѣна
божѣа на распѣтѣ | . . . . . и
ѣпѣахѣ пропни и к ѡнѣмъ кон мѣ

162 послѣгнѣмъ. — 163 ѣ вѣекѣ вѣкѡма. — 164 и ѣда. —
165 ѡвѣтованѣ. — 166 хитрѡстю али лакомѡстю, за чѣю. — 167
хотѣнѣ. — 168 тада. — 169 живѣмъ. — 170 свѣми свѣтѣми
ѡмъ вѣка бѡгѣ ѣгодившими и да смѡ. — 171 распѣтѣ и к ѡнѣмъ.

препни и к ошнѣмъ¹⁷² кои мѣ
кладнѣхъ трновѣ кѣнацѣ на
главѣ¹⁷³ и да паде кровѣ⁵¹ на
нихъ и на чеднѣхъ ихъ и да
смо се ѿрекани бѣа и ѿнѣгела
мѣтнѣоу на данѣ сѣгнѣ и
кѣре кою кѣрѣмо¹⁷⁴ и да смо
порѣни сѣ гласѣ и сѣ почтѣнѣю¹⁷⁵
и сѣ правдахъ и сѣ законѣхъ на-
шихъ вѣдѣнихъ до вѣмѣнѣ снѣхъ
мѣгѣ нашими добѣми и почтѣ-
нѣми¹⁷⁶ ѿпкеници и да се на-
зовемо проклетци и некрѣници
и ваздѣ¹⁷⁷ да смо порѣни и
потиснѣти и прогнани и снѣ¹⁷⁸
все писа се и свѣрши ва лѣта¹⁷⁸
рождѣства христовѣ тисѣка и че-
тири сѣта и два десѣти и седмѣ
лѣто мѣца¹⁷⁹ декемвриа .ѿ. и .ѿ.
днѣ⁶⁷ а писа встоѣа дѣлѣ за-
повѣдѣю и повелѣнѣмъ¹⁸⁰ глѣа
ли коекоде радосава.

Курсивом, на пергаменту,
печат откинут. — СС. 107; MS.
ССХСVI.

172 онемъ. — 173 кѣнацѣ на главѣ. — 174 вѣре кою
кѣрѣмо. — 175 почтѣнѣю. — 176 законѣхъ нашихъ вѣдѣнихъ
до вѣмѣнѣ снѣхъ мѣгѣ нашими добѣми и почтѣнѣми. — 177
некрѣници и ваздѣ. — 178 и свѣрши ва лѣта. — 179 лѣтѣ мѣсеца.
— 180 дѣлѣ заповѣдѣю и повелѣнѣмъ.

Споља: Повелѣа ѿ вѣводе радосава павловиѣ ѿ мѣсѣа днѣа
кѣнави . тисѣка . И чѣтири сѣта и два десѣти и седмѣ лѣто де-
кемвриа.

кладнѣхъ трновѣ | . . . . и да паде
кровѣ на нихъ и на чеднѣхъ и да
смо се ѿрекани бѣа | . . . . верѣ
немъ и да смо порѣни сѣ гласѣ
сѣ почтѣнѣю сѣ правдахъ и сѣ зако-
нѣхъ | . . . . мѣгѣ нашими добѣ-
ми и почтѣнѣми ѿпкеници и да
се | . . . . ници и ваздѣ да смо
порѣни и потиснѣти и прог-
нани и се се | . . . . вѣ лѣто рѣжѣта¹⁸⁰
христовѣ на .ѿ.сѣ.ѿ. лѣ мѣца де-
кемвриа .ѿ. данѣ | . . . . дѣлѣ
... повдѣю глѣа вѣводе радосава⁴⁰

Препис у Cod. Rag. л. 89 а.

603. Дубровчани га примају за свога владе- лина и обећавају давати му шест стотина перпера годишње за уступљено пола Конавала

1427, 31 децембра

Ш вѣлѣмѣжна снѣа прѣсветѣаго дѣха божѣ славѣми вѣ трѣоце на
ѿци же рѣкѣ и снѣи и свѣтѣми дѣси прѣсвѣта трѣце неразделѣа
слава тебе иже вѣ имѣ твоѣ вѣсе вѣрѣшѣмъ и тобою сѣдрѣжимъ и
правѣмъ мѣсто ѿчастѣкѣа нашѣа вѣлюбѣми и нѣмъ намѣ дарѣвани
гласѣ дѣвѣрѣниѣ ѿ всемъ прѣсветѣа трѣцѣа словѣке азѣ ми кнѣзѣ вла- 5
стѣае дѣвѣрѣвачѣи и вѣа ѿпкѣна дамо вѣдѣти вѣакомѣа чѣовекѣ жи-
вомѣа на земѣли прѣдѣа кога годѣ ѿвѣа нашѣа лѣстѣа дондѣа и тѣа
годѣ ѿвѣа нашѣа ѿбѣа чѣдѣа да прѣмѣсѣмъ и сѣчинѣсѣмъ вѣи вѣке вла-
стѣае дѣвѣрѣвачѣи и вѣа ѿпкѣна дѣвѣрѣвачѣа единѣдѣшѣа и добро-
воѣно прѣмѣшѣа и заклѣсѣмо се на то глѣаи вѣоде радосавѣа павловиѣа 10
вѣликомѣа вѣоде бѣсанѣкомѣа и снѣи мѣа кнѣзѣа и вѣанишѣа и нѣхъ ѿстанѣа
како бѣлижна кровѣа подаѣа право и почтѣао натра | . . . . нѣхъ ѿстанѣа
како бѣлижна кровѣа подаѣа вѣки вѣка (ми кнѣзѣа) вѣластѣае и вѣа
ѿпкѣна гласѣа дѣвѣрѣника вѣидѣшѣа прѣако бѣратѣа | . . . . . и почтѣнѣа
любавѣа и сѣрѣчѣано прѣятѣаеако коѣа вѣзда милѣсѣрдѣно | . . . . вѣсѣакоѣа 15
почтѣнѣа простѣае и показѣа кѣа нашѣа прѣкѣа и кѣа нашѣа | . . . . . и
показѣаю и чѣинѣа како и по писѣнѣахъ коѣа прѣмѣсѣмъ ѿ рѣчѣа | . . . . .
вѣоде радосава и снѣа мѣа кнѣзаа и вѣанишаа вѣидѣти нѣстѣа и сѣдѣа | . .
... почтѣнѣа любавѣа и прѣмѣзанѣа кою сѣчинѣа и показѣа глѣаи на-
шѣа | . . . . вѣа ѿвѣаи вѣрѣмѣа нашѣа ми кнѣзѣа вѣластѣае и вѣа ѿпкѣна 20
гласѣа дѣвѣрѣника вѣидѣшѣа вѣеликѣа любавѣа и сѣрѣчѣанѣако глѣаа вѣоде
радосава и снѣа мѣа кнѣзаа и вѣанишаа хѣтѣсѣмъ да тоѣликанѣа любавѣа
хѣрѣна вѣдѣа за слѣтѣаи любавѣа и сѣрѣчѣанѣако коѣа нѣстѣа мѣгѣа нами
на почтѣнѣа и сѣзѣвѣнѣенѣа неѣако прѣмѣсѣмъ сѣа милѣсѣрдѣнѣа глѣаа вѣодеа
радосава и снѣа мѣа кнѣзаа и вѣанишаа и нѣхъ ѿстанѣаа сѣае за бѣратѣа 25
и сѣрѣчѣанѣаго прѣятѣаа и да стоимъа за нѣа и за неѣава снѣа кнѣзаа
и вѣанишаа и за нѣхъ ѿстанѣаа како за коѣаа годѣа насѣа и да нѣа чѣа
вѣамъа ѿдаа сѣакоѣаа неѣрѣятѣааа како коѣаа годѣа насѣа и аѣа вѣи |
(ко)ѣаа тѣаакоѣаа дѣнааа ѿ коѣаа годѣаа сѣаанѣаа да стоимъа ѿ нѣа и ѿ

врьме кезьмиѣно простресмо и показасмо к неговѣмъ прѣвѣмъ и к¹⁰⁰
 неговѣмъ господствѣмъ и самисавѣмъ и въдевъ тои все како се въше пише
 речени голаи воева радосавъ и сини мѣ князь ива(нишъ) даше и
 дароваше милоство и доброволно и скесрѣно намъ (кнезѣ и)
 властемъ и всои ѡпкини дѣбровачкои въки въкома безъ (порѣ-
 чен)и милостю и съ стврѣжданиѣмъ речени неговъ дѣла конаван (до¹⁰⁵
 нѣмъ) горѣмъ и с въталиноу по котарѣ с правьми мегамъ и с
 людьми з гор . . . с водѣмъ и с планинамъ и сенокош и з грѣ-
 мѣмъ и цѣ не на повѣрши и с ободомъ цаптатамъ по котарѣ с пра-
 вьми мегамъ цѣ не вѣло з дѣжаню гола и родителѣмъ мѣ княза
 павла и брата мѣ вондѣ петра и негѣ воевѣ радосава до данаш¹¹⁰
 негѣ дне са свѣмъ сѣли и засеочи даа на мѣ з вѣциниѣ и з племенѣ
 градѣ дѣбровникѣмъ кнезѣ и негѣ властелемъ и всои ѡпкини въки
 въка да (с)мо золни и ѡбласни ми дѣтца и зѣнчѣ наше и наши
 последни како прѣва и п(ле)менѣта гола въ въки и ѡвише речени
 голаи вондѣ радосавъ и сини мѣ (кнезѣ) иванишъ за них и за¹¹⁵
 них натражѣ по мѣшкѣмъ колѣнѣ право и почтено срѣтца них и
 за них племена цѣ не по мѣшкѣмъ колѣнѣ ѡветоваше се граѣ дѣ-
 бровникѣмъ и негѣ властелемъ и завѣзѣне се на свако них . . . | више
 реченѣ полъ жѣне конаван и ѡвода и цапта бранити ѡда . . . | на-
 сила и злѣхъ люди како да си-хъ господствѣмъ и зживамъ мирно¹²⁰
 и ѡцѣ намъ се ѡветова речени голаи воева радосавъ и сини (мѣ
 князь иванишъ) реченѣмъ кнезѣ и властелемъ и ѡпкине дѣбровачкои
 (за недного человека) волю кон би на сеѣмъ съти ни за страхъ ни
 за конѣ благо (ни за неданѣ ни) зрокѣ ко би на съти могао
 бити намъ и свѣмъ на(ше)мъ . . . | ни насъ не ѡтиснѣти намъ прѣ¹²⁵
 изновати и срѣчано и . . . . . (како се) пише до дни и до въка
 и ми князь властеле и вса ѡпкина (дѣбровачка) даемъ голаи воевѣ
 радосавѣ и синѣ мѣ кнезѣ иванишѣ (и нихъ) . . . . . | з конавлахъ . дѣ
 дѣлове зѣмѣ и петога дѣла . ѣ . чести (и да не в) . . . . . | голаи
 вондѣ радосавъ и сини мѣ князь иванишъ и нихъ ѡстанѣмъ како се¹³⁰
 згора пише вѣзда продати или дарѣвати комѣ мѣ годѣ дѣбров-
 чанѣ или мѣ заложитъ ѡней делове цѣ ихъ дондѣ з конавлахъ и ми
 князь и властеле и вса ѡпкина дѣбровачка ѡветокасѣмъ и прѣмисѣмъ
 (голаи) вондѣ радосавѣ и кнезѣ иванишѣ и нихъ ѡстанѣмъ ако би тѣко

ѡ (люди) ѡ велеке и ѡ врьма и ѡ трѣбина неверьникѣ неговѣ до¹³⁵
 шалъ з дѣбровникѣ да тога человека негова неверьника не бѣдемъ
 дрѣжати з дѣбровникѣмъ безъ нихъ воли и такогѣ голаи воева радо-
 савъ и сини мѣ князь иванишъ и нихъ натражѣ намъ ѡветоваше да
 ѡ више реченѣмъ мѣстѣ и ѡ конавѣ ако би тѣко намъ не . . . | или
 кою кварѣ зчинѣмъ или нашемъ да сѣ дѣожни ти . . . . . | гнѣтихъ и не¹⁴⁰
 дрѣжати з недиѣмъ мѣстѣ и владаню и котарѣ и . . . | више пи-
 сано речено и ѡветовано ми князь дѣбровачки жѣ . . . . . | тикъ и
 с властели избранѣми съми и съми с андрѣтѣмъ . . . . . | с марѣ-
 нѣмъ растикѣмъ алѣвизѣмъ гочѣтикѣмъ марѣнѣмъ црѣвникѣмъ ѡха . . . | жа-
 мановѣмъ марѣнѣмъ градикѣмъ андрѣ вѣндиѣмъ гѣвѣмъ пѣциѣмъ вѣн . . . | прѣ¹⁴⁵
 гѣндѣлики лавѣрѣца сорѣгочевѣмъ андрѣшкѣмъ цигѣлѣмъ (только)
 вѣниѣ жѣнѣ жѣрѣговѣмъ миѣчѣмъ растикѣмъ климѣтомъ вѣдачикѣмъ
 маткѣмъ градикѣмъ живанѣмъ гочѣтикѣмъ добре вѣнчѣлиѣмъ никола пѣциѣмъ
 марѣтоло жамановѣмъ пѣрѣмъ алѣкаревѣмъ никола гочѣтикѣмъ паоко прѣгло-
 вѣмъ тѣдро бѣожелиѣмъ андрѣшко менѣтикѣмъ климон растикѣмъ марѣнѣмъ¹⁵⁰
 гѣндѣлиѣмъ никѣмъ пѣциѣмъ живѣмъ гѣндѣлиѣмъ пасѣмъ растикѣмъ марѣмъ
 растикѣмъ раѣаѣлѣмъ гочѣтикѣмъ жѣре паомѣтикѣмъ миѣчѣмъ црѣвѣмъ вѣтѣко
 растикѣмъ марѣтоло вѣнчѣлиѣмъ пѣро сорѣгочевѣмъ жѣнѣмъ вѣниѣмъ марѣтѣ-
 лѣмъ жѣрѣговѣмъ марѣмъ сѣмѣковѣмъ жѣнѣмъ цигѣлиѣмъ марѣмъ алѣкарѣ-
 вѣмъ марѣтоло црѣвѣмъ паоко сорѣгочевѣмъ алѣвизѣмъ црѣвѣмъ рѣтисѣмъ¹⁵⁵
 се и закласѣмъ се на свѣтѣмъ евангѣлию и на часнѣмъ крѣжѣмъ голаи
 реченѣмъ голаи вондѣ иванишѣ (!) и синѣ мѣ кнезѣ иванишѣ и нихъ
 ѡстанѣмъ въ гола вѣмъ свѣдрѣжителѣмъ и въ прѣчистѣмъ вѣородицѣмъ и въ
 силѣмъ часнаго и животворѣцаго крѣста голаи и въ . д . евангѣлиѣмъ
 и въ . ѣ . апѣстѣмъ свѣтѣмъ (врѣховнѣмъ) и въ . ѣ . избранѣмъ бѣжѣмъ и въ¹⁶⁰
 свѣ свѣтѣмъ бѣжѣмъ ѡ въка вѣмъ згодѣмъ (да ѡво) згора речено наше
 писанѣ и ѡветованѣ реченѣмъ зчинѣмъ . . . вондѣ радосавѣ и кнезѣ
 иванишѣ и нихъ ѡстанѣмъ и племенѣмъ (како) крѣвѣмъ подѣмъ по мѣшкѣмъ
 колѣнѣмъ како згора пише въки (въка не и)ма на манѣ прѣти ни се
 ке потѣврѣти за недиѣмъ стѣмъ на земѣмъ ни за недного чѣловѣка волю¹⁶⁵
 ни за страхъ ни за благо ни се за тои кога парѣна зчинѣти еда
 ли вѣсѣмъ ми княза (!) и вса ѡпкина дѣбровачка ѡвѣи згора речено
 писано и ѡветовано потѣврѣли реченѣмъ али на манѣ прѣнесѣмъ конѣмъ
 хѣтѣрѣстю али лакомѣстю за чѣню волю али за страхъ али за хѣтѣнѣ

ижднога човека волю на земан тада да см^о ми кнезь властѣ н¹⁷⁰
вса ѡпкина гра^а дѣровника прокла^{ти} бѣ^м ѡ^м и син^м и
свѣ^тѣ^м дѣх^м с^тимъ и всѣми тими више именованеми и да см^о
пѣ^тни к юди кон прода сина божіа на рѣпѣ^ти и к оне^м кон
спѣх^с пропни пропни и к оне^м кон мѣ^с глѣдѣх^с (!) тръновъ венацъ
на главе да паде крѣвѣ на них и на них чедѣх^с них и да см^о се¹⁷⁵
ѡрекан бѣа и ангела милостивога на смръан часъ и на данъ сѣдни
и верѣ кою верѣм^о и да см^о поречени с^г гласѣ с^г почтѣн^ю с^г прав-
да^х и с^г законѣх^с наших^с вѣдѣх^с до вѣмѣ^с свѣ^м мегю всакими до-
времи и почтѣнеми гласѣ^тими градовми и ѡпкиним^и и сѣи се
писа мѣ^сца декъ^рга .ѣ.ѣ. данъ рож^та хръ^ства на .ѣ.с.р.ѣ. лѣ^то въ¹⁸⁰
изабранои полаче и векнице бѣолюбимаго гра^а наш^{го} дѣровника
а с^гписа рѣско логофѣтъ

Препис Рускова концепта у Cod. Rag. л. 92 б. — MS. CCXCVII

604, 605. Потврђује са сином Иванишем да је примио тринаест хиљада дуката за усту- пање свога дела Конавала

1427, 31 децембра

† Еа имѣ ѡца и сѣа и стога
дѣа аминъ ми г^анъ воевода ра-
досавъ павлови^к мѣ^тью вѣ^кмъ
велики воевода босански И си-
номъ ми кнезомъ Иванишемъ
дамо знати свакомъ комъ се
подоба да примисм^о ѡ^м г^иоц-
тва дѣровачког^а кнеза вла-
стель И ѡ^м все ѡпкине славно-
г^а гра^а дѣровника двие на
десете тисѣ^и дѣкаатъ златѣх^ь
и третью на десете тисѣ^и дѣ-
каатъ златих^ь кою намъ виех^с
даади да за нѣ кѣ^спино еднѣ

Еа имѣ ѡца и сина и сѣго дѣ^а
ми г^анъ вонѣа радосавъ павло-
ви^к милостію божію^м велики вонѣа
рѣсага босанскога и са син^м са
кнез^м иванише^м дамо знати
свакомъ комъ се подоба да пѣ^с-
мисм^о ѡ^м господства дѣровачкога
кнеза властѣо и все ѡпкине гра^а
славнога дѣровника .ѣ. тисѣ^к
дѣкатъ златѣх^ь и третью на де-
сете тисѣ^и дѣкатъ златѣх^ь кою
намъ виех^с дади да за нѣ кѣ^с

вафинѣ с^г нихъ которѣ а тен
намъ дѣкатѣ данѣ за нашъ дн-
ель конаван ѡво^а да и цаптата
ц^о имъ дасм^о и даровасм^о ка-
как^м ѡворение и чистне с^г дрѣ-
сг^ммъ записѣ^с нише кон е пи-
саанъ с^г данашни даанъ въ лѣ^та
рожетва христова тисѣ^кно и че-
тири ста и два десети и седм^о
лѣ^тмъ мѣ^сца декемвриа .ѣ. и .ѣ.
даанъ ѡ^м рѣске мене востое лого-
фѣта писаан^о а тен дѣкатѣ при-
мисм^о по рѣскѣ наших^с властель
и поклисаревъ по кнезѣ радосавѣ
ѡбрадовни^ю и по воеводи вѣкасѣ
приблѡвни^ю и по воеводи радою
любниш^ю и по кнезѣ вранѣ
тезалѡвни^ю и по востои дѣакѣ
челѣдникѣ и ѡ^м тихъ три на
десете тисѣ^ка дѣкаатъ донесоше
ка мнѣ^с седамъ тисѣ^к дѣкаатъ
а шестъ тисѣ^к дѣкаатъ поста-
више с^г комѣ^н дѣровачки на
добитъ на . . . . годице да ми
даю по .ѣ. по кентенаръ мнѣ^с
воеводи радосавѣ и сѣ^с ми кнезѣ
иванишѣ и нашемѣ натраш^к
ц^о е нашего сръ^тца по мѣ^шк^м ко-
лѣ^нс а кон тога по женско-
мъ колѣ^нс ц^о е нашего сръ^тца
и да тин више рѣ^нни дѣкати
никадаръ не мѡ^гс на минѣ
прити мени воеводи радосавѣ и
кон мене синѣ ми кнезѣ ивани-
шѣ и нашемѣ натраж^к ни за

ним^о . . . . вафинѣ . . . | которѣ а
тен све дѣкатѣ намъ данѣ за 15
нашъ дн . . . | ѡво^а да и цаптата
ц^о имъ дасм^о и даровасм^о ка-
ко . . . . | и чистне с^г дрѣ^{го}мъ за-
записѣ^с нише ко е писанъ с^г да
. . . . | въ лѣ^та рожетѣ хръ^ства 20

на .ѣ.с.р.ѣ. лѣ^то мѣ^сца . . . . | на
.ѣ.ѣ. данъ ѡ^м рѣске мене востое ло-
гофѣта . . . | а тен дѣкатѣ пѣ^с-
мисм^о по рѣске наших^с влас . . . . |
по кнезѣ радосавѣ ѡбрадовни^ю и

вонѣ^с . . . . | и по воеде радою
любниш^ю и по кнезѣ . . . . | и 30
по востое дѣакѣ челѣдн . . . и
ѡ^м тихъ .ѣ. тисѣ^к дѣкатъ донѣ-

соше к мене .ѣ. тисѣ^к дѣкатъ
а шестъ тисѣ^к дѣкатъ поста- 35
више с^г комѣ^н дѣровачки на
добитъ на . . . . годице да ми
даю по .ѣ. по кентенаръ . . мене
вонѣ^с радосавѣ и синѣ ми кнезѣ
иванишѣ и нашемѣ натраш^к ц^о 40
е . . . | сръ^тца по мѣ^шк^м ко-
ленѣ а кон тога по . . . . кол . . . |
наш^{го} сръ^тца и да тин више рѣ-
чени дѣкати . . . . | не мѡ^гс пѣ^сти

мене вонѣ^с радосавѣ и кон мене
. . . | кнезѣ иванишѣ и нашемѣ
натраш^к ни за едн . . . . | волю

еднога чловѣка волю ни за едно
 благо ни за еданъ ѡзрокъ сѣга
 свѣта ни за едно размирье и
 ѡц намъ ѡбѣтоваше кнезь вла-
 стеле и вса ѡпкина дѣбровачка
 рекоше и записаше менѣ глнѣ
 воеводи радосавѣ и сѣмъ ми кне-
 зѣ иваницѣ и нашѣмъ натражѣ
 да ѡмъ билеѣ ѡмъ врьма и ѡ-
 бѣнина тко би нашъ невѣрникъ
 дошаѡ ѡ дѣбровникъ маали или
 би велики да га не имаю при-
 мати к себѣ ѡ дѣбровникъ ни
 ѡ свон котаръ ни ѡ себе дрѣ-
 жати и да га имаю тѣрати
 како и ми воевода радосавъ и
 сѣмъ ми кнезь иваницѣ и наше
 натражѣ ѡбѣтовасмо глѣцтвѣ
 дѣбровачкоѡмъ кнезѣ властелемъ
 и всон ѡпкини дѣбровачкои да
 имамо тѣрати и не дрѣжати
 ниѣ невѣрника ѡмъ рѣчинеѣ мѣсть
 и ѡмъ жѣне конаваѡске и ѡмъ инеѣ
 мѣсть коѣ нимъ слѣже и да ихъ
 не имамо примати ѡ нашѣ ѡв-
 ластъ паче да ихъ имамо тѣ-
 рати какѡ и глѣцтвѣ дѣбро-
 вачкѡ писаѡ ва лѣта рождѣства
 хрѣстова тисѣка и четири ста и
 два десети и седмо лѣто мѣца
 декемвриѣ .л.л. днѣ а писа ѡс-
 тоѣ логофѣтъ . . . . .

Курсивом, на пергаменту, пе-
 чат откинут. — MS. ССХСVIII.

ни за едно благо ни за еданъ
 ѡзрокъ сѣга . . . . . | едно размирье 50

сѣга свѣта иѡцѣ намъ ѡбѣто-
 ваше кнезь и власте . . . . . | дѣ-
 бровачка рекоше и записаше мене 55

голѣ . . . . . | иваницѣ и нашѣмъ
 натражѣ да ѡ биле . . . . . | и ѡ
 трѣбина тко би нашъ невѣрникъ
 дошаѡ . . . . . | да га . . . . . | кѣ 60

себе ѡ дѣбровникъ ни ѡ котарѣ
 свѡмъ дрѣжати па . . . . . | да га не
 маю тирати како и ми воева
 радосавѣ . . . . . | и наше натраже 65

ѡбѣтвасмо глѣцѣ дѣбѣчкѡмъ да

кѡмъ терати и не др . . . . . и ѡ 70

жѣне конавали и ѡ инеѣ мѣстѣ
 коѣ нимъ слѣже да ихъ не имѡ
 пѣмати ѡ нашѣ ѡвласте . . . . . | го- 75

спѡтѡ дѣбровачко писано ва лѣ
 роста хрѣта на .л.л.л. лѣ мѣца

декевѣ . . . . . | ѡстоѣ дѣлѣкѣ. 80

Препис у Cod. Rag. л. 92 а.

606. Дубровчани потврђују да су примили на оставу шест хиљада дуката.

1427, 31 децембра.

† Бѣ . . . . . сѣго дѣла аминъ Ми кнезь властеле и вса ѡпкина
 граѣ дѣбровника даѡмо ѡ знанье в . . . . . ба нѣрѣ примисмо по
 рѣкѣ властель и поклансарѣвѣ глѣна воеводе радосава . . . . . кнеза
 радосава ѡбладовикѣ воеводе вѣлкаса прибиловикѣ воеводе радоѣ
 лю . . . . . ла тезаловикѣ и ѡстоѣ чѣлѣдиникѣ дѣлака при- 5
 мисмо шестѣ тисѣки дѣкѣтѣ златѣ . . . . . шестѣ тисѣки дѣкѣтѣ по-
 ставише ѡмъ три на десете тисѣки дѣкѣтѣ златѣхъ конѣ више
 рѣчѣни | поклансари ѡмъ насѣ кнеза властель и все ѡпкине за конавали
 цѣптѣтѣ и ѡбодѣ . примисше а ѡстале седаѡмъ | тисѣки дѣкѣтѣ рѣчѣни
 поклансарѣвѣ ѡмъ насѣ кнеза властель и все ѡпкине за конавали 10
 цѣптѣтѣ и ѡбодѣ примисше седаѡмъ тисѣки дѣкѣтѣ рѣчѣни по-
 клансарѣвѣ собѡмъ понѣше како ѡ дрѣгѡмъ листѣ глѣна воеводе
 радосава пише конѣ не ѡ насѣ писанѣ ва лѣто рождѣства хрѣстова
 тисѣциѡ и четири ста и два десети и седмо . лѣто мѣца декем-
 вриѣ три десети и прѣви дѣнѣ ѡмъ рѣке дѣлака ѡстоѣ више писанѣ 15
 поѣга и тѣнѣ рѣчѣне шестѣ тисѣки дѣкѣтѣ рѣчѣни поклансарѣвѣ поста-
 више ѡ нашѣ комѣнѣ на добѣтѣ . на имѣ славѣноѣ глѣна воеводе
 радосава павловикѣ и сина мѣ кнеза иваницѣ и ниѣ натражка
 правѣго и почтѣноѣго сѣрѣца ниѣ цѣо не по мѣшѣкомъ колѣкѣнѣ . | а
 наконѣ тоѣго по женѣскомъ колѣкѣнѣ . цѣо не ниѣ сѣрѣца правѣго и поч- 20
 тѣно натражѣне и ми више рѣчѣни кнезь властеле и вса ѡпкина
 граѣ дѣбровника ѡбѣтовасмо се рѣчѣномѣ глѣнѣ воеводи радосавѣ
 и сина мѣ кнезѣ . иваницѣ и ниѣ натражѣкѣ како не рѣчѣно давати
 на всѣко годицѣ петѣ по канѣтинѣрѣ до толѣкѣ до колѣкѣ вѣсѣлѣ . сто-
 ятѣ ѡ нашѣ комѣнѣ више рѣчѣне шестѣ тисѣки дѣкѣтѣ иѡцѣ ми 25
 кнезь властеле и вса ѡпкина граѣ дѣбровника ѡбѣтѣсѣмо се рѣчѣ-
 номѣ воеводи радосавѣ и сина мѣ кнезѣ иваницѣ и ниѣ натражѣкѣ
 како . зѣгѡра пише дати више рѣчѣне шестѣ тисѣки дѣкѣтѣ златѣ
 тѣхъ . вѣзѣла кѣдѣ ихъ вѣсѣлѣ хѡтѣтѣ ѡзѣти на ниѣхъ | волю . или нимъ
 вѣсе или конѣ дѣлѣкѣ на ниѣхъ волю . и да не команѣ глѣнѣ воевода 30

гана војводе радосава и сја ми
кнеза иваница с кнеземъ вла-
стели и са всоумъ ѿпѣниоумъ
граа дѣбровника спамтихъ се и
смыслихъ ѡ нашои памети да
нищоуоръ ние ѡгодине гѣодѣ бѣѣ
и людемъ скетовниемъ него ли
миръ и любавъ са всацнемъ чао-
вѣкомъ имати а навластити ско-
нимъ добѣмъ и любимимъ ста-
дѣмъ и сръчаннемъ нашими при-
ятелъ како сѣ вазда билъ на-
шои кѣни Кнезь властеле и вса
ѿпѣнина граа дѣбровника добринъ
и почтени и сръчанъ приятелье
тѣни смислихъ ѡ памети ѡ моуи
да ниткоуоръ не може бити бо-
ли стезникъ съемѣи мирѣ меѣю
мноумъ и властели дѣбровач-
цѣмъ колико ганъ нашъ пле-
нѣти ганъ ми краалъ босански
тврѣтко тврѣтковићъ и вѣдѣѣ
при ганѣ краалю тврѣткѣ помо-
лихъ гѣ какото гана ми а при-
ятелъ ѿвѣю страанѣ да би
послаѣ своѣга властелина ѡ дѣ-
бровникъ и тегнѣ ѿхъ бесѣ-
доумъ ѿ мирѣ меѣю мноумъ
и властели дѣбровачцѣмъ и по
милости гана нашега краалъ тврѣ-
тка посла кнезѣ и властоумъ дѣ-
бровачцѣмъ властелина и по-
клицара своѣга кнеза иваница
гѣишићъ просе ѿ властѣѣ дѣ-
бровачцѣхъ да би дослали свое

петра и моѣ воѣде радосава с
кнезо^{мъ} и с властѣли и ѿпкни^{мъ}
35
дѣ . . . . | спамтихъ да ницѣрь нѣ
ѡгодине гѣанѣ бѣѣ и люде^{мъ} све-
товнѣ^{мъ} него . . | и люкавѣ сва-
цѣхъ чловеко^{мъ} имати а нава-
ѣтити своѣмъ добѣмъ и любѣ-
40
нимъ и старѣмъ приятелъ како
сѣ вазда билъ нашои кѣне кнезь
властеле и вса ѿпкниа дѣбровач-
чка добри и сръчни прѣ . . . . | тѣни 45
смыслихъ ѡ памети моуи да никѣ-
торъ не може бити боли стѣ . . . . |
семѣи мирѣ меѣю ми^{мъ} и вла-
стели дѣбровачцѣмъ колико гѣанъ 50
нашъ племенѣти краалъ тврѣтко и
вѣдѣке прѣ гѣанѣ краалю . . . . |
молихъ гѣ какото гана ми а прѣ-
55
ятелъ ѿвѣю страанѣ да би посла . . . |
своѣга властелина ѡ дѣбровникъ и
тегнѣ ѿхъ бесѣдо^{мъ} ѿ мирѣ меѣю
ми^{мъ} и властѣли дѣбровачцѣмъ 60
и по милости гѣа краалъ т . . . . |
посла к властѣло^{мъ} дѣбровачцѣ^{мъ}
властелина и поклицара своѣга кне-
за иваница гѣишићъ просе ѿ вла-
стеѣ дѣбровачцѣхъ да би дослали 65

властѣли и поклицаре гѣанѣ кра-
алю тврѣткѣ за мирѣ меѣю на-
и властѣли дѣбровачцѣмъ и ѿни
доброволно и любовниѣ послаше
своѣ властѣли гѣанѣ кѣа^{мъ} Кнеза
живка гѣнидѣлићъ и кнеза никшѣ
жѣргѣвићъ и тѣни се нааѣохъ ѿ
танъ воѣвода радосавъ с рѣѣниѣми
поклицари дѣбровачцѣмъ при
ганѣ краалю тврѣткѣ и веле насъ
ѿвѣѣ странѣ ганъ краалъ свѣѣ-
това да бисмо примили за мирѣ
и ѿ се зговорихъ веле доброволно
и милостиво с поклицари дѣбро-
вачцѣмъ да кѣхъ хотанъ мирѣ и
примаѣмъ за ми^{мъ} а ѿни рекоше
томѣи ми нисмо колѣи да до-
ѣро би да бистѣ дослали своѣ
добре люди ѡ дѣбровникъ и ми
ганъ воѣвода радосавъ павловићъ
послаѣ моѣ добре люди ѡ дѣ-
бровникъ почтѣноѣга мѣжа ра-
дѣна крѣстыанина и кнеза санка
богачићъ и кнеза иваница хѣѣ-
ѣлѣновићъ и моѣга кѣѣянина
ѿстою дѣѣка и ѿни нѣхъ добро-
волно и милостиво примише ѡ
вѣсѣдаѣхъ и вѣсѣдивше с кнезо^{мъ}
и с властѣли дѣбровачцѣмъ моѣ
добри людеѣ дослаше ка ми^{кѣ}
вѣсѣдѣ ѿо бѣѣхъ вѣсѣдѣли с кне-
зо^{мъ} и с властѣли дѣбровачцѣ-
ѣмъ и на коѣю почтѣнѣ вѣсѣдѣ
и добрѣ и приятелѣскѣ любавѣ
ѿсерѣлно и доброволно и миро-

своѣ властѣли и поклицаре гѣанѣ
краалю за ми^{мъ} меѣю ми^{мъ} и вла-
стѣли дѣбровачцѣмъ и ѿни добро-
волно и любовнѣ послаше . . . . | 70
кнеза живка гѣнидѣлика и кнеза
никшѣ жѣргѣвићъ и тѣни се на-
доѣ ѿ гѣанъ воѣда радосавъ с
рѣѣниѣми прѣ гѣанѣ краалю тврѣ- 75
ткѣ и веле насъ ѿвѣю странѣ гѣанъ
ми краалъ свѣѣтова да бисмо прѣ-
мили за ми^{мъ} и ѿ веледоброволно
зговорихъ се с поклицари дѣбро-
80
вачцѣмъ да бѣхъ хотанъ ми^{мъ} ѣрѣ
прѣмаѣмъ за ми^{мъ} а ѿни ре-
коше томѣи ми нисмо колѣи да
добро би било да бистѣ дослали
своѣ добре люди ѡ дѣбровникъ и ѿ 85
ганъ воѣда радосавъ и синъ ми
кнезь иваница послаѣ моѣ добре
люди ѡ дѣбровникъ почтѣноѣга мѣжа
радѣна старѣца крѣстыанина и кнеза
санка богачићъ и кнеза иваница
90
нишъ хрѣѣлѣановићъ и моѣга кѣ-
ѣянина моѣга ѿстою дѣѣка и ѿни
доброволно и милостиво прѣмилише
нѣхъ бесѣдѣ и вѣдѣке на бесѣдѣ
са кнезо^{мъ} и властѣли моѣ добѣи 95
людеѣ долаше (!) к мене бесѣдѣ ѿо
бѣхъ бесѣдели с властѣли дѣбро-
вачцѣмъ и на коѣю почтѣнѣ вѣ-
сѣдѣ и приятелѣскѣ | . . . сръ- 100
днои и доброволно прѣмилихъ

стиво примах и зашто ми гънь
воевода радосавъ павловики и
сини ми кнезь иванишъ даемо
на видѣнье всакоу мѣ чловѣкъ
комѣ се подекаа и прѣт кога
лице въ нашъ лиѣ ѿворень дон-
де али би прѣд гъна цара тѣрско-
уа а или прѣд гъна краля сгрѣ-
скоуа а или прѣд гъна краля
тврѣтка босанскоуа или нноуа
бошнанина а или гъна сръп-
скоуа а или латинина а или
ине врьсте чловѣка счинних до-
бри и почтени мирѣ и правоу
мѣстиву и любовноу брацтво и
сръчанову приѣтелство с кне-
зомѣ и властели и са всоу мѣ
ѿпкиноу мѣ граа дѣбровника ѿна-
кои на всее како то е било мѣю
нами и прѣвоу рати такои да
е и сада и боле с вѣки вѣкоу
ма аминѣ како се из доула
бѣде сдрѣжати с ѿвоу мѣ листѣ
наипрѣвоу ми гънь воевода ра-
досавъ и сини ми кнезь иванишъ
примаамѣ и примахъ и сдѣрѣ-
дихъ и сдѣстановитихъ по сѣмъ по
нашеу мѣ записѣ кнезѣ и власте-
лемѣ и ксон ѿпкинѣ граа дѣ-
бровника вса писма и записе
и повеле кое годѣ естъ счинни
ш ниѣ родител ми гънь кнезь
пававъ али брат ми гънь воево-
да петарѣ или ѣ гънь воевода
радосавъ синомѣ | ми с кнезомѣ

(И зат)о га гънь воева радосавъ
павловиѣ даю на видѣне всакоу мѣ
чловѣкъ маломѣ и великомѣ прѣд¹⁰⁵
конми донде сани нашъ листѣ
ѿтворень ѿгледати али прѣдѣ
краля сгрѣскоуа али прѣдѣ тѣрѣ-
ци али прѣдѣ краля босанѣкоуа¹¹⁰
али инога бошнанина али прѣдѣ
гоуна срапѣкоуа али гоуа латинѣ-
ѣкоуа али ине врьсте чловека нрѣ
счинних добри и почтени мирѣ лю¹¹⁵
бавѣ и правоу брацтво како то е
прѣвоу било и боле са кнезомѣ
властели и всоу мѣ ѿпкиноу мѣ дѣбро-
вачку мѣ ѿнакои какав(?) е билѣ¹²⁰
мирѣ и прѣвоу рати такои да е
и сада и боле с вѣки вѣкоу
ма аминѣ и како то с ѿвоу мѣ листѣ
издоле бѣде сдрѣжати и наипрѣ-
воу . . . гонѣ воева радосавъ и¹²⁵
сини ми кнезь иванишъ прѣма мѣ и
прѣмисмѣ по сѣмъ нашеу мѣ листѣ
сдѣрѣдихъ и сдѣстановитѣхъ кнезѣ
властелю мѣ (и) ѿпкини дѣбровач-¹³⁰
кои вса писма и записе и повеле
кое годѣ естъ счинниѣ родител ми
кнезь пававъ ш ни ми а или
брат ми воева петарѣ а или га
гонѣ воева радосавъ и са синомѣ и¹³⁵
са кнезомѣ иванишеу мѣ и с моу ми

иванишеу мѣ и с нашими иза-
бранѣми властели и за моу
диу конаван и ѿбода и цап-
тата и за все за иноу цю
годѣ се с старѣхъ повелѣхъ мѣю
нами сдрѣжи раазѣ изимлюѣе
изѣ записѣ и повелѣ прѣдѣнихъ
како могахъ пѣкнезѣ моу изва-
дитѣ кои сѣ с нихъ комѣни на
петѣ по кантенаарѣ приповидѣв-
ше на ѣ мѣсца по сѣмъ нашеу мѣ
писанью тврѣю и хоѣю да ѿд-
ноган дне счинниѣ ш ниѣ мирѣ
прѣвоу до кола не изидѣта двие
годици да ихъ не могѣ питати
ни сзѣти ижъ нихъ комѣна а да
ми даю за ѿвие двие годици
ѿ нихъ добитакѣ а минѣвши
двие годици да самѣ волѣмѣ
изѣти пѣкнезѣ како се сдрѣжи
с старѣхъ повелѣхъ на мою волю
и ѿцѣ да могѣ поставити пѣ-
незѣ с нихъ комѣни како се пише
с старѣхъ повелѣхъ на добитѣ и
на изѣтѣ ѿпетѣ и да не могѣ
ѿ кнеза и ѿ властелю и ѿ
все ѿпѣине дѣбровачке питати
ѿ дохотка конаваскуа ни ѿ
добитѣ пѣкнеза кои сѣ с нихъ
комѣни ни ѿ приходѣна зема-
ла конѣхъ сѣ миѣ властели даали
ни ѿ полаче кою сѣ менѣ вла-
стеле с дѣбровникѣ даали ѿ
почѣтка рати до свѣршенѣа мира
и ѿцѣ изимлю да не могѣ ни-

властели и за моу диу конаван
ѿбода и цаптата и за све оно¹⁴⁰
цю годѣ се с ѿнехъ с старѣхъ ли-
стихъ мѣю нами сдрѣжи такоу
изимлюке изѣ записѣ прѣвѣхъ да
како могахъ (пиене)зѣ изѣвадити
кои сѣ с нихъ с комѣни на ѣ по¹⁴⁵
кентарѣ прѣповеде . . . на ѣ мѣца
по сѣмъ моу мѣ писанью тврѣю и
хоѣю да ѿ ѿноган дне счинниѣ
мирѣ прѣвоу два годица не могѣ¹⁵⁰
ихъ питати ни сзѣти и да ми
даю добитакѣ за ѿван два го-
дица а минѣвши ѣ годица да
самѣ волѣмѣ пиене зѣ изѣти ка-¹⁵⁵
кот се сдрѣжи с прѣвѣхъ записѣхъ
на мою волю
да могѣ поставити пиене зѣ с нихъ
комѣни како се пише с старѣхъ
повелѣхъ на добитѣ и на изѣти¹⁶⁰
ѿпетѣ и да не могѣ ѿ кнеза и
властелю питати ни доуа дохот-
ка конаваскуа ни ѿ добитѣ
пиене зѣ кои сѣ с нихъ комѣни ни¹⁶⁵
ѿ прѣходѣна земала конѣхъ сѣ ми
с конавлахъ даали ни ѿ полаче
кою ми сѣ даали с дѣбѣрникѣ ѿ
почѣтка рати дорѣ бѣде свѣрѣха
мирѣ¹⁷⁰
и ѿцѣ изимлю да не могѣ ни-

говце^м . . . . . | наше^м и пото^м такоге почете поменѣтѣ вонѣа не-
 тарь . . . . . | вонѣа радосавъ и синъ мѣ князь иванишъ до размирья
 конѣ гонѣ . . . . . | намъ ѣчини и пото^м смилѣвъ колѣке чтете и
 маншинѣ . . . . . | еднои стране и дрѣгой с размирья и паке колѣка 20
 корѣст и любава . . . | вѣка ѣ мирѣ прѣвати и досла намъ гонѣ
 вонѣа радосавъ своѣ добре люди а на нѣмѣ почете^{го} мѣжа радѣна
 крѣстѣанино и княза санка богачинѣа и княза иваниша хребелѣно-
 вѣа и свога кѣканина встою дѣлака з бесѣдѣ^м в мирѣ к на^м а
 ми чѣвше бесѣде го^{ла} вонѣа радосава по реченѣх поклѣсарѣх и бесѣдѣ 25
 кою вѣше дао прѣсѣтали гонѣ крѣль твѣрѣтко наше^м поклѣсарѣ^м в
 то . . . . . | а ми князь и вѣа вѣкинѣа гра^а дѣбровника милѣстю во-
 жи^м по наше^м добрѣ^м вѣвѣчаю ѣ вѣка любѣли смѣ мирѣ са
 вѣаце^м чловека^м а навѣацѣнто с наше^м добѣри и почете^м и
 сѣрѣчанѣми . . . . . | и сѣсѣде^м ерѣ гонѣ вѣкъ своѣ^м милѣсѣрдѣ^м да- 30
 ровао наше^м градѣ . . . . . | чѣвше бесѣдѣ кою вѣше бесѣди прѣ-
 сѣтали гонѣ крѣль твѣрѣтко наше^м поклѣсарѣ^м живѣкѣ гѣндѣланѣю и
 никѣле жѣ(рѣговникѣю?) по наше^м добрѣ^м вѣвѣчаю и неговѣх рѣдѣтель
 любѣно ѣ . . . . . своѣю кѣкѣю дѣбровникѣ а ми князь и вѣа вѣкинѣа
 гра^а дѣбровникѣа чѣвше добрѣ и почете^м бесѣдѣ прѣсѣтѣлога го^{ла} крѣла 35
 твѣрѣтка кою вѣше рѣкао наше^м поклѣсарѣ^м и бесѣдѣ реченѣх поклѣса^р
 го^{ла} вонѣа радосава кою к на^м прѣсѣтѣше чѣсмѣ и зговѣрѣ имѣсмѣ
 ѣдносѣрдѣно прѣмѣсмѣ и ѣчинѣсмѣ и ѣдна страна и дрѣга милѣстю
 вѣжи^м мирѣ любѣавѣ како^{го} прѣво вѣло и болѣ и добрѣ прѣа-
 занѣ старѣ потрѣдѣсмѣ а новѣ ѣцѣле на гра^а покрѣписмѣ како 45
 ѣ вѣко^м нѣниже писѣно пише мирѣ добарѣ и любава ѣ вѣки
 вѣкѣма и аминѣ

И прѣво потрѣдѣсмѣ и ѣкрѣписмѣ сѣе записѣ и повѣле конѣ смѣ ми
 записѣли с рѣдѣтеле-мѣ са го^{ла}нѣ^м са князѣ^м павла^м и с вѣовѣдѣ^м
 петрѣ^м и са го^{ла}номѣ вѣовѣдѣ^м радосавѣ^м и с князѣ^м иванишѣ^м 45
 ерѣ и вѣ намъ гонѣ вонѣа радосавъ и синѣ мѣ князь иванишъ и
 своѣми избѣранѣми вѣастѣели намѣ князѣ (!) и вѣастѣелѣ^м и своѣ вѣкинѣи
 дѣбровѣачкоѣ такоге намѣ ѣ ѣтвѣрѣди и ѣстановѣти и речѣни гонѣ
 вонѣа радосавъ и са синѣ^м са князѣ^м иванишѣ^м и своѣми докрѣми
 избѣранѣми вѣастѣели по свѣ^м лѣстѣ^м подѣ вѣсѣ^мкѣю печѣтъ писѣнѣ ѣ 50
 данѣшнѣ данѣ свѣака писѣма или повѣлѣе коѣ смѣ имѣли са рѣдѣ-

теле-мѣ са го^{ла}номѣ князѣ^м павла^м или з брѣто-мѣ з го^{ла}нѣм петрѣ^м
 или са го^{ла}нѣм вѣонѣдѣ^м радосавѣ^м и са князѣ^м иванишѣ^м и ш неговѣи
 вѣастѣели до данѣшнѣга дѣне ишѣ^мкѣ вѣнѣ намѣ вѣвѣтова и ѣстановѣти
 вѣзѣ порѣченѣа го^{ла}нѣ вонѣа радосавъ да записѣ ко ѣ намѣ ѣчинѣно 55
 ѣ данѣшнѣ данѣ да прѣсѣтѣли гонѣ крѣль твѣрѣтко вѣдѣ потрѣ-
 дѣт и ѣстановѣт по свѣ^м записѣ подѣ вѣсѣ^мкѣю печѣтъ

Ишѣ^мкѣ намѣ вѣвѣтова безѣ порѣченѣа да пошлѣ на свѣт (!) свога добра
 чловека на порѣтѣ мѣбратѣ вѣга и неговѣх вѣзѣровѣ даюки-мѣ на
 знѣнѣ да ѣ ми^р ѣчинѣно с нами а ш нѣх вѣлагѣсовѣ^м да ѣ свѣ- 60
 дочѣно наше^м поклѣсарѣ^м конѣ сѣ на порѣтѣ тѣбѣ^мкѣ намѣ вѣвѣтва и
 ѣстановѣт безѣ порѣченѣа да свѣ люди го^{ла}нова мѣ али неговѣх вѣла-
 сѣо конѣ сѣ побѣгли сѣн рѣти ѣ дѣбѣрѣниѣ наше вѣладѣнѣ или ѣ
 наше^м кѣтарѣ да сѣ слѣбѣднѣи сѣтѣти ѣ дѣбѣровникѣ и по свѣ^м на-
 ше^м кѣтарѣ и вѣладѣно и да мѣгѣ ходѣт и походѣт по земѣле 65
 госѣпѣства мѣ какѣнѣмѣ всѣки дѣбѣровѣчанѣнѣ безѣ нѣдѣне забѣвѣ

(И ми) князь вѣастѣеле и вѣа вѣкинѣа дѣбѣрѣвачка свѣсѣрдѣно и до-
 бровѣлно за потвѣрѣженѣе добрѣго ми^{ра} и свѣаке добрѣ любѣве и сѣрѣ-
 чѣнѣе прѣази^м прѣмѣсмѣ к сѣбе го^{ла} вонѣа радосава и синѣ мѣ княза
 иваниша и нѣхѣ вѣстанѣ^м како крѣвѣ поданѣ по мѣшѣкѣ^м колѣнѣ за 70
 вѣастѣелѣнна и вѣкнѣика како^{го} ѣднога насѣ како^{го} сѣ ѣдрѣжи ѣ старѣх
 записѣхѣ (и нѣ)мѣ повѣратѣсмѣ дѣнѣаре конѣ вѣдѣ ѣ наше^м комѣнѣ
 на ѣ по кѣнѣтѣна^р а с тѣмѣнѣи начинѣ^м да нѣхѣ не мѣже ѣзѣти до
 ѣ годѣици ѣ кѣле свѣрѣха ми^р вѣдѣ а након ѣ годѣици да вѣнако
 сѣтѣе како сѣ ѣдрѣжи ѣ прѣвѣх повѣлѣахѣ а ѣ вѣванѣ ѣ годѣици да мѣ 75
 сѣ данѣ довѣитѣ ѣ по кѣнѣтѣна^р на годѣици ишѣ^мкѣ да мѣже положѣт
 пѣнѣезѣ ѣ нашѣ комѣнѣ^м како^{го} пише ѣ старѣх повѣлѣахѣ на довѣитѣ и
 на изѣтѣ вѣвѣх.

Ишѣ^мкѣ га вѣратѣсмѣ ѣ дохѣодакѣ конѣвѣалѣки и ѣ прѣходѣ . . . зѣма(лѣа)
 конѣ мѣ смѣ ми ѣдѣлѣли ѣ конѣвѣалѣхѣ и полѣчѣ^м вѣратѣсмѣ ѣ дѣ . . . 80
 вѣнѣзи кою мѣ смѣ и прѣво вѣли данѣи напѣралѣнѣ ѣ свѣ^м и за свѣ^м
 како^{го} сѣ ѣ прѣгнѣх лѣстѣхѣ ѣдрѣжѣашѣ и речѣни гонѣ вонѣа радосавъ . . .
 за напѣравнѣ ѣ свѣ^м и са свѣ^м ѣ сада безѣ нѣднога порѣченѣа . . . |
 вѣачко^м намѣ вѣвѣтова гонѣ вонѣа радосавъ да ѣ почете . . . . . |
 дѣри вѣдѣ свѣрѣха ми^р да не пѣта нѣ мѣже имѣти до . . . | ко- 85
 наваѣски нѣ довѣнтакѣ ѣ пѣнѣезѣи конѣ сѣ вѣли ѣ нашѣ . . . . . | на

тисме се кнезѣ и властеломъ и заато доидоше к намъ ѿ кнеза 10
и ѿ властелъ дѣбровачкихъ покисарьне почтенн властелъ кнезъ
живко ѿкетићъ и кнезъ никша тамарикъ и ротише насъ мене
воеводѣ радосавъ и наше властелъ а сада кнеза нѣкниша не ро-
тише за младацѣ а ми воевода радосавъ ѿбѣтовахъ и заклехъ
се кнезѣ и властеломъ дѣбровачцѣмъ каѣ вѣде синъ ми кнезъ 15
нишъ ѣ вѣменѣ достоинствомъ да имъ се заведе када они сѣхотѣ
на нихъ волю да наастон и вѣнчани ѿно цю се пише ѣ записиехъ
мѣю нами а томѣи свѣдоци кнезъ юрко владимирикъ и кнезъ
алекса пацировикъ и воевода вѣлкашинъ зѣисалићъ и кнезъ браило
тезаловикъ а писа ѿстоѣ дѣякъ заповнедѣю гѣна воеводе радо- 20
савъ ѿ ѣ ѣ и ѿ ѣ лѣто мѣца марта ѣ ѣ даанъ ѣ вѣрчѣ на благо-
вѣстѣ и за вѣнѣ вѣкрованьнѣ запечатисмо нашомъ печатѣю
висѣломъ законьномъ. ∞ ∞ ∞

И за мѣвѣ и за любавъ више рѣчньнихъ кнеза и властелъ дѣ-
бровачцѣхъ ѣчинихъ-мъ на волю каѣ годѣ доидѣ синъ ми кнезъ 25
нишъ на вѣеме ѣ ѣ лѣтѣ да имъ се имаа заклетѣ како имъ
самъ се ѣа заклеѣ. ∞ ∞

На пергаменту, курсивом, печат откинут. — СС. 117;
MS. CCCXVII.

611. Потврђује да је примио доходак од своје земље у Конавлима

(1434, 3 августа)

Мѣдрѣмъ и племенитѣмъ многѣ почтеннеѣ и сваке части вѣо-
дарованнеѣ нашеѣ старнеѣ и новнеѣ прѣятелеѣ и сѣчаниемъ
кѣмовомъ гѣспѣде кнезѣ и властелемъ и всѣи ѿпкини дѣбровач-
кѣ ѿ брата ви воеводе радосавъ гѣспѣдѣ дами знати вашѣи
милѣсти какѣ ѣа воевода радосавъ павловичъ прѣмѣхъ ѿ томѣа 5
вѣника васъ доходакѣ цю ви мога дѣла ѣ конавлаѣ на мѣеѣхъ
дѣловѣхъ вина и жита и ино цю билѣ за ѣ ѣ годица минѣта прѣ-
ваа заато да ѣ ѣ знанне гѣспѣтѣвѣ ви и вѣ ви ѣмножи гѣспѣтѣва.

Препис у књ. Div, Not. 1434—1435. стр. 60. — П. II, 111.

612. Дубровчани потврђују да су примили 2500 дуката и 9000 перпера динара уложених на добит.

1437, 10 јануара.

На име ѿца и сина и всѣагѣ (!) дѣха амиѣ Ми кнезъ власеле и
вса ѿпкина вѣолюбимагѣ граѣ дѣбровника даемо ѣ знанне вса-
комѣ маломѣ и великомѣ ерѣ прѣмисмо ѿ гоѣа воеводе радосавъ
сина многѣпочтенѣа споменѣтиа славнагѣ гоѣна кнеза павла
двѣе тисѣке и ѣ цѣтѣ дѣкатѣ златнѣхъ и ѿѣрѣ прѣмисмо ѣ ти- 5
сѣка перѣ динарѣ

а прѣмисмо ѣ по рѣке неговѣхъ покисаревѣ с листѣмъ верованнеѣ по
почтеннеѣхъ мѣжеѣхъ по кнезѣ браилѣ тезаловикѣ и по радашинѣ
крѣстѣанинѣхъ и по дабѣжнѣхъ кнезѣ вѣрачкомѣ и постависмо речене
дѣкатѣ и динаре ѣ нашѣ комѣнѣ да стѣи под ѣви ѣветѣ до кола 10
ѣ живѣ речени гоѣнѣ воевода радосавъ да ѣ ѣ имамо дрѣжати ѣ
нашѣ комѣнѣ и ѿвѣтѣнемѣ реченомѣ гѣанѣ воеводи радосавѣ за
негова живота всако гѣдиѣе давати реченомѣ гѣанѣ воеводи
радосавѣ давати добѣтиа ѣ по кентѣнарѣ

и ѿѣ ми кнезъ власеле и вса ѿпкина дѣбровачка ѿвѣтѣнемѣ рече- 15
номѣ гоѣнѣ воеводи радосавѣ ѿвѣ дѣкатѣ и динаре више речене
дати вѣзда када ѣхъ вѣде ѣхѣтѣ ѣзѣти на неговѣхъ волю или мѣ
всѣ или мѣ конѣ дѣно на неговѣхъ волю да ѣ волѣанѣ гѣанѣ вое-
вода радосавѣ за свѣнга живота ѣзѣмати више речене дѣкатѣ и
динаре или мѣ все или мѣ конѣ дѣно и ѿпѣтѣ сталѣатѣ ѣ нашѣ 20
комѣнѣ колико кратѣ мѣ годѣе за свѣнга живота и кадиѣ годѣе
вѣде ѣхѣтѣ ѣзѣти речени гѣанѣ воевода радосавѣ више речене
дѣкатѣ и динаре или мѣ свѣ или мѣ конѣ дѣно ѿ нихъ да намѣ
има дати на знанне ѣ ѣ мѣца прѣво тога.

и ѿѣ ѿвѣтѣнемѣ ми речени кнезъ власеле и вса ѿпкина дѣбро- 25
вачка реченомѣ гоѣнѣ воеводи радосавѣ ѿвѣ више речене дѣкатѣ и
динаре свѣлюсти да мѣ не имаѣ на манѣ прѣти за нѣеднога
чѣловѣѣа волю сѣгѣи свѣта ни за рѣчѣ ни за проѣнѣю ни за конѣ
нагѣворѣ ни за блѣгѣ тако граганина нашега тако странѣнера а
нили гѣанѣа нашега племенѣного прѣсвѣтѣлога цѣзара римѣкога и 30
кѣралиа ѣгарѣкога а или гѣспѣдѣара тѣбрѣкога или гѣанѣа замѣрѣкога

по кнезѣ иванишѣ хребелановику ѿ многопочтеноу кнеза властѣ
и все ѿпкинѣ дѣбровачкѣ .ѿ. дѣкати златѣхъ за добитакъ ѿ двѣ
тисѣки и .ѿ. цати дѣкати кое смо поставили ѿ комѣнѣ дѣбро-
вачки на добитѣ на .ѿ. по кентинарь за кон добитакъ есамъ 10
плакени за вса времена минѣтаа и за .ѿ. години кога сѣ сврѣ-
шила до временѣ рожѣва хрѣтова на .ѿ. дѣ. дѣ. лѣто на .ѿ. мѣца генаѣ
Иѿцѣ примиѣ по речѣхъ поклансариѣхъ ѿ почтеноу кнеза вла-
стѣ и все ѿпкинѣ дѣбровачкѣ .ѿ. пѣпера за доходакъ конавашки
и цантата и ѿбода за двѣ години про намъ даемо и записасмо 15
ѿ вѣки за кон доходакъ есамъ плакени за временѣ минѣтѣхъ и
за ѿва двѣ години кога сѣ сврѣшила ѿ вѣмѣ рожѣва хрѣтова
на .ѿ. дѣ. дѣ. прѣки новѣрина ѿ свѣхъ свѣтѣхъ

Иѿцѣ примиѣ по речѣхъ поклансариѣхъ ѿ почтеноу кнеза вла-
стѣ и все ѿпкинѣ дѣбровачкѣ .ѿ. дѣкати златѣхъ ѿ .ѿ. дѣкати за 20
добитакъ кое смо поставили ѿ комѣнѣ дѣбровачки на .ѿ. по кен-
тинарь за кон добитакъ есамъ плакени за вса времена минѣтаа
и за две години до временѣ рожѣва хрѣтова на .ѿ. дѣ. дѣ. прѣки
прѣвара

Иѿцѣ примиѣ по речѣхъ поклансариѣхъ ѿ многопочтеноу кнеза 25
властѣ и все ѿпкинѣ дѣбровачкѣ .ѿ. пѣпера за добитакъ ѿ .ѿ.
пѣпера кое смо поставили ѿ комѣнѣ дѣбровачки на добитѣ на .ѿ. по
кентинарь за кон добитакъ есамъ плакени за вса времена минѣтаа
и за двѣ години до рожѣва хрѣтова на .ѿ. дѣ. дѣ. прѣки прѣваѣ

Иѿцѣ примиѣ по речѣхъ поклансариѣхъ ѿ многопочтеноу кнеза 30
властѣ и все ѿпкинѣ дѣбровачкѣ .ѿ. цати пѣперѣ за добитакъ
ѿ .ѿ. тисѣки пѣперѣ кое смо поставили ѿ комѣнѣ дѣбровачки на
добитѣ на .ѿ. по кентинарь за кон добитакъ есамъ плакени за
вса вѣмена минѣтаа и за двѣ години до вѣменѣ рожѣва хрѣтова
на .ѿ. дѣ. дѣ. на .ѿ. дни генаѣ 35

заато ѿвѣ листѣ вѣди вамъ за спедиторнио ерѣ призваше на ѿво
наши поклансариѣ кнезѣ вѣднсава богавчикѣ радашинѣ крѣтыанинѣ вѣк-
шикѣ кнезѣ вѣчихна радосаликѣ кнезѣ иванишѣ хребелановику гости
люди и више имѣ семѣи записѣ сведоци по ѿбичаю ерѣ при-
миѣ више речѣ дѣкати и динаре ѿ многопочтеноу кнеза властѣ 40
и все ѿпкинѣ дѣбровачкѣ и за вѣке верованне ѿвѣ листѣ законѣ

номѣ печатѣю гѣоцѣта ми повелесмо печатити а ѿписа дѣкѣ
иванѣ по заповѣди гѣна ми воѣводе радосава. . . ∞

Курсивом, на хартији, с печатом. — MS. CCCXXXIII.

615. Потврђује са женом Теодором и сином Иванишем да је примио све новце уло- жене на добит

1439, 19 августа у Борчу.

† Еѣ намѣ ѿца и сѣа и дѣа свѣтаго аминѣ Мни гѣнѣ воѣвода ра-
досавѣ . Мниѣтѣю¹ вѣкиѣмѣ велики воѣвода . рѣсага вѣсанскога а синѣ
многопочтенога . споменѣтѣмѣ славнога гѣна кнеза павла радѣкновика
и ми гѣоцѣ² тодора речѣнога гѣна воѣводе радосава и .ѿ³ кнезѣ
иванишѣ синѣ вѣгѣрѣ речѣниѣхъ гѣна воѣводе радосава и гѣоцѣ тодоре ѿ
родитѣла ми дослањемѣ к мѣнѣ⁴ кнеза радѣк живиничика вѣ-
дѣке . ѿ³ . ѿ вѣковѣцѣ даемо на видѣкѣ⁵ вѣсакомѣ малѣомѣ и вѣ-
анкомѣ комѣ се вѣдѣ достоѣти или прѣдѣ⁶ кога се изнесе . сѣи
нашѣ записѣ . ѿворѣнѣ ѿгледати⁷ а под нашѣмѣ вѣсѣкомѣ . ѿбич-
ноуѣмѣ печатѣю⁸ како ми гѣнѣ воѣвода радосавѣ и ми гѣоцѣ² то- 10
дора и .ѿ³ кнезѣ иванишѣ посласмо ѿ славни градѣ дѣбровникѣ
ѿа многопочтеномѣ кнезѣ и властѣломѣ и вѣси ѿпкинѣ властѣломѣ
дѣбровачѣ⁹ наше поклансариѣ кнеза вѣднсава богавчика и рада-
шина крѣгѣ¹⁰ кнѣина вѣкшика¹⁰ и кнеза вѣчихна радосалика и кнеза
иваниша хребелановика с нашѣмѣ¹¹ листѣмѣ вѣкрованнемѣ и с пе- 15
чатѣю¹² за нашѣ потрѣбѣ и рѣсага нашега а кнезѣ и властѣлѣ наше
моуѣ . цѣкѣ даше намѣ наше поставѣ пенѣзи и дѣкати кѣ вѣкѣ-
хомѣ¹³ положили ѿ дѣбровачки комѣнѣ на добитѣ на .ѿ. по кен-
тинарь¹⁴ . ѿ вѣмѣ рожѣва хрѣтова на .ѿ. дѣ. дѣ. лѣто прѣки дѣнѣ

Има препис у Cod. Rag. л. 56б с овим разликама:

- 1 милостѣ. — 2 госпога. — 3 ѿ. — 4 мене. — 5 видѣнѣ. —
6 достоѣти или прѣдѣ. — 7 ѿгледати. — 8 ѿбичаюѣмѣ печатѣю. —
9 дѣбровачѣмѣ. — 10 крѣсьянина радашина вѣокшика. — 11 нашѣмѣ.
— 12 верованѣмѣ и с печатѣю. — 13 вѣхомѣ. — 14 ѿ дѣбровникѣ ѿ
комѣнѣ на добитѣ на .ѿ. по кентинарь.

мѣца прѣва¹⁵ .ѿ. дѣкати златѣхъ и .ѿ. сати перѣ¹⁶ динарѣ ке²⁰
 бѣхомо¹⁷ положили по рѣке нашего покласара по кнезѣ иванишѣ
 хѣбелановикѣ с нашимъ¹⁸ листомъ верованнемъ¹⁹ и ѿце намъ
 даше рѣни кнезѣ и властеле дѣбровачци дѣкати и динаре ке бѣ-
 хомо¹⁷ положили с комѣнь дѣбровачки на докитѣ²⁰ по .ѿ. по
 кентинарѣ с кѣме²¹ рожѣтва хрѣстока на .ѿ. с .ѿ. лѣто дѣнь .ѿ. мѣца²⁵
 гена¹⁸ .ѿ. тисѣке и .ѿ. цаати дѣкати златѣхъ и .ѿ. тисѣкъ перѣ²²
 динара . ке бѣхомо¹⁷ положили по нашимъ покласарѣхъ а с на-
 шимъ листомъ и печатью²³ верованомъ по кнезѣ крапѣ тезало-
 викѣ и по радашинѣ крѣтъкѣнишѣ и по дакижикѣ кнезѣ борачковѣ
 и все више рѣне дѣкати и динаре примисмо²⁴ ми рѣни гѣнь во-
 вода радосавъ и ми гѣо²⁵ тодора и .ѿ. кнезѣ иванишѣ ѿ рѣ-
 ного кнезѣ властелѣ и все ѿпкинѣ дѣбровачке по кнезѣ вѣдисавѣ
 богавчикѣ и по радашинѣ крѣтъкѣнишѣ вѣкишѣ²⁶ и по кнезѣ вѣ-
 чихѣ²⁷ радосаликѣ и по кнезѣ иванишѣ хѣбелановикѣ и ѿце
 примисмо²⁸ ѿ рѣного кнезѣ и властелѣ дѣбровачцѣхъ²⁹ цю ни³⁵
 допаде добитѣ³⁰ ѿ нихъ комѣна ѿ више рѣнихъ поставникѣхъ
 пѣнези³¹ и дѣкати а по рѣнихъ покласарихъ³² по кнезѣ вѣдисавѣ
 богавчикѣ и по радашинѣ крѣтъкѣнишѣ вѣкишѣ³³ и по кнезѣ вѣ-
 чихѣ²⁷ радосаликѣ и по кнезѣ иванишѣ хѣбелановикѣ и на све-
 тои рѣно згора примленне призваше наши покласариѣ пѣд³⁴ вла-
 стеле дѣбровачке гости люди и више нимъ свѣдоци³⁵ по ѿбичаю
 и ницю веке пѣнези нашихъ³⁶ не ѿста с комѣнь дѣбровачки до
 данашнега дѣе толнко ѿ поставникѣхъ колнко ѿ-обитѣ³⁷ а ѿвѣ
 нашъ записъ и повелю повелесмо зписати новѣсѣ зацю има се раз-
 мирѣ³⁸ са гѣномъ воеводомъ степеномъ³⁹ сина гѣна кнезѣ вѣкца⁴⁵

15 лѣ прѣки данъ фрвар. — 16 златѣхъ и .ѿ. сати прѣпери. —
 17 вѣхомо. — 18 нашимъ. — 19 верованемъ. — 20 добитѣ. — 21 кен-
 тинар с кѣме. — 22 златѣхъ и .ѿ. тисѣки перѣ. — 23 нашѣхъ покласарѣхъ а с нашимъ листомъ и печатью. — 24 примисмо. — 25 господѣ.
 — 26 крѣтъкѣнишѣ вѣкишѣ. — 27 вѣчихѣ. — 28 примисмо. —
 29 дѣбровачцѣхъ. — 30 добитѣ. — 31 реченѣхъ поставникѣхъ пѣнези. —
 32 реченѣхъ покласарѣхъ. — 33 радашинѣ вѣкишѣ. — 34 пѣмленне
 прѣзваше наши покласариѣ прѣедѣ. — 35 свѣдоци. — 36 пѣнези
 нашихъ. — 37 поставленѣхъ колнко ѿ добитѣ. — 38 имае разѣмириѣ.
 — 39 степеномъ.

хранника а снновацъ многопочтенога споменѣ⁴⁰ гѣна сандала
 вѣшаго великаго воеводе босанѣкога ка⁴¹ пѣми⁴¹ нашъ градъ с
 тѣбни⁴² . тѣи ми⁴³ сѣе записе и повеле ѿ више рѣнихъ⁴⁴ по-
 ставаа цю и ѿахомо ѿ кнезѣ и властелѣ дѣбровачцѣхъ²⁹ с комѣнь
 дѣбровачки заато счинисмо ѿвѣ рѣни записъ напокони да ра-
 забне⁴⁵ все записе ѿ постава ѿ пѣнези⁴⁶ и дѣкати ис комѣна
 дѣбровачкога властеломъ и всеи ѿпкинѣ дѣбровачкои ѿ коле нимъ
 не могосмо враатити записе ѿ постава кое смо ѿ нихъ имали
 да нимъ е ѿкаи записъ за нихъ тѣрѣгавѣ и чистокѣ а по⁴⁷ ван⁴⁷
 свѣтъ записасмо се и рѣтисмо се да ирѣмо все записе ѿ постава⁵⁵
 више рѣнихъ⁴⁴ са всеи⁴⁸ мѣкою и змѣнѣемъ нашимъ⁴⁸ и ако ви-
 смо ихъ ка⁴⁹ имали да ихъ дамо властеломъ дѣбровачцѣхъ⁴⁹ и
 да веке ника⁵⁰ ми гѣнь воевода радосавъ и ми гѣо² тодора и .ѿ.
 кнезѣ иванишѣ и ннедѣнь последни⁵⁰ нашъ ни натражѣ⁵¹ наше да
 не може ницѣ веке питати на властели ни на ѿпкинѣ дѣбро-
 качкѣ⁵² ѿ више рѣнихъ⁴⁴ постава вики вѣкомъ⁵³ амѣй нитко
 ни за на⁵⁴ кое годѣ⁵⁴ ви вѣсте чѣвѣ⁵⁵ виѣ . и ѿцѣ ѿвѣтѣ⁵⁶
 ми гѣнь воевода радосавъ и ми гѣо² тодора и .ѿ. кнезѣ ива-
 нишѣ и все наши послѣгѣни⁵⁷ да тко годѣ⁵⁴ ви поискаѣ на вла-
 стеле дѣбровачки⁵⁸ више рѣни покладѣ прѣвѣми⁵⁹ записи кон⁶⁵
 годѣ⁵⁴ рѣсавѣ гѣодарѣ али кралѣ сгарѣки али гѣода тѣрѣка али
 кралѣ босански али инаа ко⁶⁰ годѣ⁶⁰ гѣода али кое годѣ вѣсте
 чѣвѣ⁶¹ да ми гѣнь воевода радосавъ и ми гѣо² тодора и .ѿ.
 кнезѣ иванишѣ и наше натражѣ⁵¹ и все наши послѣгѣни вѣдемо
 за властеле дѣбровачке ѿговарачѣ⁶² и платѣца нашимъ пѣнезомъ⁷⁰
 и⁶³ градови и рѣсавѣмъ нашимъ⁶⁴ и баѣннамъ и полачомъ нашомъ
 ко⁶⁵ е с дѣбровникѣ и дохѣтци и баѣннами кое имамо с дѣб-
 ровникѣ и с котарѣ дѣбровачки и ѿцѣ за веке вѣкованне⁶⁶ и чи-

40 споменѣ. — 41 прѣми. — 42 тѣбни. — 43 ни. — 44
 реченѣхъ. — 45 разѣне. — 46 пѣнези. — 47 ѿвѣ. — 48 мѣкою и
 змѣнѣемъ нашимъ. — 49 дѣбровачцѣхъ. — 50 послѣгѣни. — 51 натражѣ.
 — 52 ѿпкинѣ дѣбровачкои. — 53 вики вѣкома. — 54 годѣ. — 55
 чѣвѣ. — 56 ѿвѣтѣ. — 57 послѣдни. — 58 дѣбровачкѣ. —
 59 прѣвѣми. — 60 кон. — 61 кое годѣ вѣсте чѣвѣ. — 62
 ѿговарачѣ. — 63 нашимъ пѣнезомъ и нашимъ. — 64 нашимъ. — 65
 кою. — 66 верованне.

стоке и свѣдочѣта⁶⁷ сеган листа призвасмо⁶⁸ почтне властели
братства⁶⁹ нашега и нне почтне властели⁷⁰ наше а на нме кнеза 75
остою боровинника кнеза радосава вѣкомирика⁷¹ кнеза вѣдисава
богачника воеводѣ вѣкашина звисалика кнеза стѣпана⁷² чинчика
кнеза твѣдисава боровинника воеводѣ радоу⁷³ любинника кнеза вѣ-
чинхнѣ брателевника кнеза Павкѣна земанка дворскога павла лати-
чика кнеза рѣжнера дивчика кнеза радоу⁷³ радосалика владими- 80
рика кнеза иваниша хѣкелановика да семѣи всемѣ писанью⁷⁴ вѣдѣ
сведоци и ми гѣнь воевода радосавъ и ми гѣоу⁷⁵ тодора и к⁷⁶
кнезь иванишъ са избранѣми властели гѣоуства⁷⁵ ми и братства
нашега конхъ⁷⁶ именѣмо згора ротисмо се и закласмо на свѣтомъ
евѣгѣлю божиѣмъ⁷⁷ и на чѣномъ и животвореѣмъ крижѣ гѣогнѣ 85
рѣноуомѣ кнезѣ и властеломъ и всон ѡпкинкѣ⁷⁸ гра⁷⁹ дѣбровника
и нхъ ѡстаткѣ къ гѣода бѣа вѣдрѣжителѣ и въ прѣчистѣ⁷⁹ бѣо-
родицѣ и въ .ѣ. евангѣте и въ .ѣ. свѣтѣхъ апѣстоуль врѣховнѣхъ
и въ .ѣ. нѣ свѣтихъ⁸⁰ ѡтацѣ иже сѣтъ на нкию и въ .ѣ. избра-
ниѣхъ божиѣхъ и въ все⁸¹ свѣте ѡ вѣка⁸² бѣѣ згодивше да ѡвон 90
згора наше писанне и ѡбѣтованне⁸³ кнезѣ властеломъ и всон ѡп-
кинѣ⁸⁴ гра⁷⁹ дѣбровника и нхъ ѡстанкѣ и нхъ послѣгнѣмъ⁸⁵
како згора пише вѣки вѣкома⁸⁶ не има на манѣ прѣти⁸⁷ нмѣ
ни се ке потворити за ннеднѣ⁸⁸ стварѣ на земли ни за єднога
чѣвка⁸⁹ волю ни се ѡ то коу парна зчинити єда ли вѣсмо ми 95
гѣнь воевода радосавъ и ми гѣоу⁷⁵ тодора и к⁷⁶ кнезь иванишъ
и наше натражѣ⁵¹ и наши послѣгнѣ ѡвон згора рѣноу писано и
ѡбѣтовано⁹⁰ потворили рѣноуомѣ кнезѣ властеломъ и всон ѡп-
кинѣ⁹¹ дѣбровачкон али на манѣ принесли коу хитроостью или
лакомостью за чѣю⁹² волю или за страхъ али за хотѣнке єднога¹⁰⁰

67 свѣдочастка. — 68 прѣзвасмо — 69 властеле братства. —
70 властеле. — 71 вѣкомирѣкѣ. — 72 стѣпана. — 73 радоу. —
74 списаню. — 75 избранѣми властели господства. — 76 конхъ. —
77 евангѣлию божиѣмъ. — 78 ѡпкинѣ. — 79 свѣдрѣжителѣ и въ прѣ-
чистѣ. — 80 свѣтѣхъ апѣстоуль врѣховнѣхъ и въ .ѣ. нѣ свѣтѣхъ. — 81
божиѣхъ, и въ свѣ. — 82 иже ѡ вѣка. — 83 писанне к ѡбѣтованне. —
84 всон ѡпкинѣ. — 85 послѣгнѣмъ. — 86 вѣкома. — 87 прѣти. —
88 ннеднѣ. — 89 чловека. — 90 ѡбѣтовано. — 91 ѡпкинѣ. — 92
прѣнесли конхъ хитроостью или лакомостью за чѣю.

чѣвка⁹³ на земли та⁷⁵ да смо ми гѣнь воевода радосавъ и ми
гѣоу⁷⁵ тодора и к⁷⁶ кнезь иванишъ и наше натражѣ⁵¹ и наши
послѣгнѣ проклѣти бѣомъ живимъ⁹⁴ ѡцѣмъ и синомъ и дѣомъ
свѣтѣмъ и всѣмъ свѣтѣмъ ѡ вѣка бѣѣ згодившимъ више именова-
нѣми и да смо прѣчѣни к нѣоу⁹⁵ скарѣоуцкомѣ кон прода сина¹⁰⁵
божиѣ исѣса на распѣтѣ и к оуемъ кон зпѣхъ прѣпнѣ | прѣпнѣ
и к оуемъ кон мѣ кладѣхъ трѣновъ вѣнацѣ⁹⁶ на главѣ и да
паде крѣвь⁹⁷ на насъ и на чѣдѣхъ нашихъ⁹⁸ и да смо се ѡрекли
бѣа и ангѣла на дѣѣ сѣднѣ и вѣрѣ⁹⁹ кою верѣмо и да смо по-
рѣни з гласѣ и з почтѣнью¹⁰⁰ и з правдахъ и з законѣхъ¹⁰¹ мѣгѣ¹¹⁰
нашимъ добѣмъ и почтѣнѣмъ и почтѣнѣмъ ѡпкѣнѣци¹⁰² и потис-
нѣти и прогнѣти и да се назовѣмо нѣвернѣци въздѣ¹⁰³. А ми
више рѣни властеле єсмо всемѣ¹⁰⁴ више рѣноуомѣ писанью¹⁰⁵ свѣ-
доци призванѣмъ¹⁰⁶ гѣна воеводе радосава и гѣоу¹⁰⁷ тодоре и
ротисмо се нашомъ моу да вѣде крѣпити и твѣрѣдити више¹¹⁵
рѣни записѣ властеломъ дѣбровачнимъ вѣки вѣкома¹⁰⁸ закласмо
се всѣмъ рѣтами згора рѣнѣмъ¹⁰⁹ да хѣкемо бити свѣда свѣдоци
и правн стѣжнѣци всемѣ згора писаномѣ да є твѣрѣдо и нѣпоко-
лѣвимъ како смо згора рекли властеломъ и ѡпкинкѣ¹¹⁰ дѣбро-
вачкон до вѣки вѣкома :: ∞ 120
А сен се зписѣ въ лѣто рѣжѣтва хрѣтова на .ѣ. з .ѣ. лѣто мѣца
авгѣста на .ѣ. дѣѣ а повелѣсмо га печатити нашомъ ѡбичномъ¹¹¹
по⁷⁹ вѣсѣкѣ печать верованѣ а зписѣ дѣкѣ иванѣ по заповѣдн¹¹²
гѣна ми воеводе радосава и гѣоу¹⁰⁷ тодоре и кнеза иваниша а
чѣса се з славнѣ граѣ вѣрачѣ. 125

Уставом, на пергаменту, с обещением печатом. — СС. 127;
MS. CCCXXXIV.

93 чловека. — 94 живѣмъ. — 95 свѣтемъ и свѣми свѣтемъ ѡ вѣка
богѣ згодившимъ и више именоваѣмъ и да смо прѣчѣни к юди. —
96 божиѣ исѣса на распѣтѣ и к оуемъ кон зпѣхъ прѣпнѣ и к оуемъ кон
мѣ кладѣхъ трѣновъ вѣнацѣ. — 97 крѣвь. — 98 чѣдѣхъ нашихъ. — 99 верѣ.
мѣ кладѣхъ трѣновъ вѣнацѣ. — 100 почтѣнью. — 101 законѣхъ. — 102 нашимъ добѣмъ и почтѣнѣмъ
— 103 нѣвернѣци въздѣ. — 104 всемѣ. — 105 писаню. —
ѡпкѣнѣци. — 106 прѣзванѣмъ нашего. — 107 господѣ, — 108 вѣки вѣкома. — 109
106 прѣзванѣмъ нашего. — 107 господѣ, — 108 вѣки вѣкома. — 109
рѣченѣмъ. — 110 ѡпкинѣ. — 111 ѡбичаномъ. — 112 дѣѣ по заповѣдѣ.

616. Даје Дубровчанима слободу трговине.

1441, 10 априла у Борчу

† Ђу њме ѿца и сина и светога дѣла аминъ Милостію вожьомъ
 минъ гланъ воевода радосавъ панковичъ даамъ знати всакомѣ
 комѣ се достонъ или прѣтъ кога се поѣбаа прити ѿвѣ нашъ ѿворьнъ
 зааписъ съ нашомъ вѣкованомъ законитомъ печатію како
 многопочтѣни кнезь и властеле дѣбровачци послаше к намъ по
 кансара плеѣнитого и почтеного властелина кнеза марою жднѣ
 вика и минъ рѣни гланъ воевода радосавъ чѣвѣ и многомилостиво
 и доброволно примивъ многопочтенѣхъ нихъ посабениѣ по више рѣ
 номъ покансарѣ и властелинѣ по кнезѣ марою и такои ш нимъ
 направихъ са многопочтенемъ кнезомъ и властели дѣбровачциемъ 10
 по ѿбичаю нашихъ прѣвнѣхъ и саданихъ повелѣ да трѣговци
 гѣоцтва дѣбровачкога имаю ходити слободно по нашемъ рѣсагѣ
 и по нашихъ мѣстѣхъ беза всаке хѣсѣ заабае саблюдени и
 ѿбавовани нами и нашими слѣгами плакаюке прѣаве законите
 царинѣ а минъ да ихъ имамо приѣтелевати и помагати и ѿ 15
 кога моремо насъ и нашего рѣсага чѣвати и ѿбранивати тако да
 и нихъ ш нихъ благомъ имамо чѣвати и ѿбранивати съ нашимъ
 рѣсагѣ писаанъ въ лѣто рождѣтва хрѣтѣа чѣмѣ априла ѣ дѣи с
 борчѣ а ѣписа дѣмѣкъ иванъ по заповѣди глана минъ воеводе радосавѣ.

Курсивом, на хартији, с печатом. — СС. 129; MS. CCCXXXVII.

Допуне.

К бр. XXV КРАЉ ТВРТКО

617. Три Дубровчанина пишу краљу¹⁾ да хоће
да закупе которску царину.

(око 1380)

† Глане ми живе и маро и мартолица гѣворимо и молимо на
 шѣга глана краља ѿво се твоимъ милостію гредемо с которъ и
 видети кемо аке соли можемо имати да кѣпимо царинѣ которъ
 екѣ за три годица и с сеѣхъ три годицѣ да ни си дрѣжанъ
 свако годице изѣти твои власи десѣтъ тисѣкъ товаръ соли и ми 5
 свако годице давати до три годинѣ по петъ сѣтъ дѣкѣтъ зла
 тихъ теке нашемъ гланѣ на годице и коинѣ годице²⁾ твои власи
 не би изѣли намъ десѣтъ тисѣкъ товаръ соли ѿно годице да
 тебе ми нисмо дрѣжани дати дѣкѣте.

Курсивом, на хартији, без печата. — СС. 41; MS. CCXXXIII.

¹⁾ Ваљада Твртку који је око 1380 г. посео Котор.²⁾ Двапут написано.

К бр. XXVIII КНЕЗ ВОЈИСЛАВ

618. Даје веру Дубровчанима да њихови посланици
слободно могу доћи к цару, и вратити се.

(1362 пре 22 августа)

Ѿдѣ кнеза воислав(а) моего брата и приѣтелемъ властелемъ(а)
 дѣбровѣчкимъ како би е далѣ и записалѣ вѣрѣ и клятвѣ мои

господинъ царъ такози ви се и ја кажиѣ богомъ и прѣчистомъ
 богородицомъ и частънимъ крѣстомъ и светимъ евангелиемъ и
 всѣмъ светими и мѡмъ вѣромъ и дѣшомъ како да гредете ѡ
 свободно господинѣ царѣ а да се не конте ниеднога зла ни ѡдъ
 мене ни ѡдъ кога иного и ѡпетъ да си пондете здраво и поч-
 тено ѣ дѣбровникъ, и про ви не писаъ господинъ царъ за земаю
 и за законе и за ино за все тѡзи все да ви сврѣши господинъ
 царъ како ви не писаъ и како сте ви искали на ниемъ и тако 10
 мене ѣбите ѡбез (?) . . . . . каетои више писанне да ви се ѣ семзи (?)
 господинъ царъ не по . . . . . ни ја кнезъ воиславъ

Срђ, 1906, 55. — Нисам видео оригинал.

К бр. LX МРКША ЖАРКОВИЋ

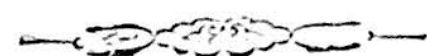
619. Разрешница рачуна Михочу Растићу.

(1398 јануара)

† много племенитѣмъ и прѣмудрѣмъ и вишепочтенимъ брати мѡмъ
 кнезѣ и властеломъ дѣбровчкѣмъ и ѡпкинѣ ѡ братъ ви мрѣше да
 знате властеѣ ере како кѣпи и дрѣжа миѡчъ растиѣ мѡе цѣнне
 и сѣдохъ и ѣчинихъ ш ниемъ разлогъ и плати ми все и ѡ мога
 ница ѣ нѣга не ѡста и ја за тврѣдинѣ листа ѡвога запечатиѣ ѡ
 мѡмъ печатию и веѣли ви бѣѣ.

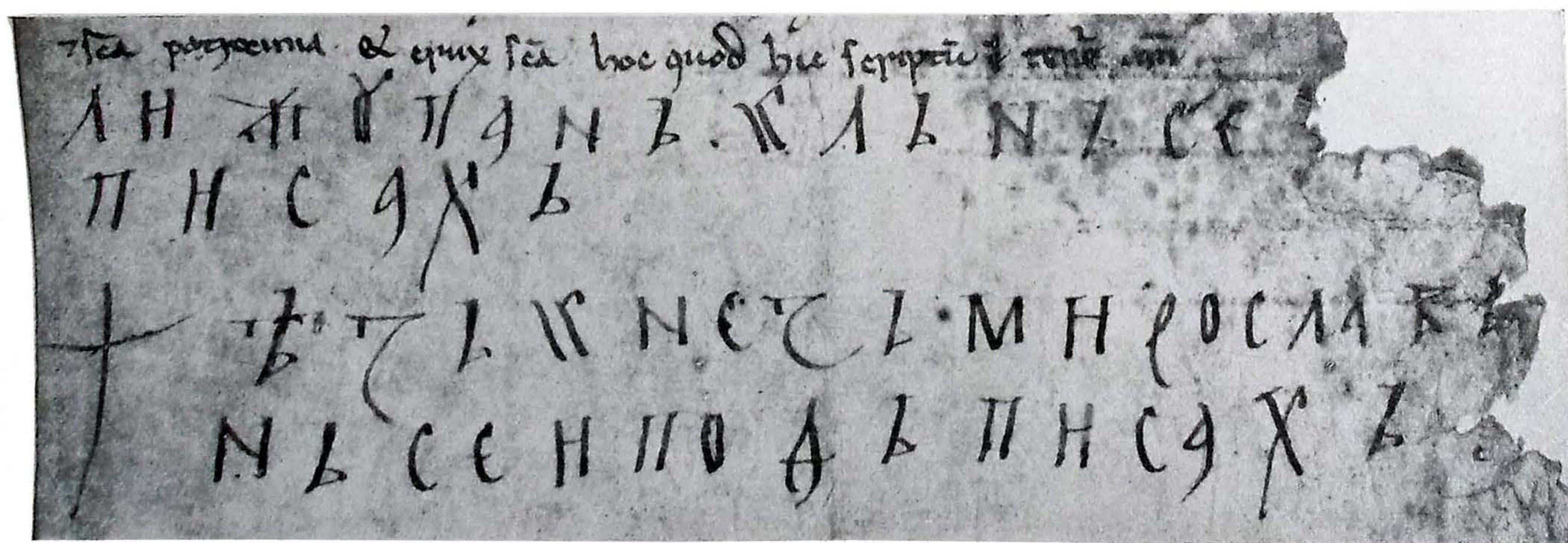
† ја рѣско логѡѣтеъ запѡвѣдию гѣна ми кнеза и нѣгѡвѣхъ изе-
 бранѣхъ властелъ исписахъ се врѣхѣ писанно ѡ листа кон досла
 гѣнъ мрѣша къ ѡпкинѣ а донесе га ѡ мрѣше нѣгѡѣ власте-
 линъ давидъ 10

Русков запис у књ. Div. Sanc. 1396 г. код 1 фебруара
 1398. — Сп. XI, 30.

II.

Бро 1 а.

Н. Бѣ. и мѣ. шѣ. и снѣ. и стѣ. и го. дѣ. ф. з. е. бѣ. лн. хѣ. пѣ. нѣ. сте. фѣ. нѣ. ке. ве. сто. шѣ. дѣ. бѣ. и. ке.
нѣ. се. и. ке. зѣ. дѣ. бѣ. ро. вѣ. у. ко. мѣ. хѣ. нѣ. дѣ. нѣ. до. лѣ. нѣ. зѣ. се. шѣ. ке. нѣ. нѣ. трѣ. дѣ. дѣ. бѣ. ро. вѣ. нѣ.
и. фѣ. бѣ. бѣ. нѣ. стѣ. бѣ. дѣ. нѣ. зѣ. ре. нѣ. нѣ. хѣ. нѣ. бѣ. тѣ. ро. ре. цѣ. и. ке. рѣ. стѣ. тѣ. нѣ. нѣ. стѣ. бѣ. дѣ. нѣ.
ганѣ. и. пѣ. стѣ. нѣ. бѣ. i. фѣ. пѣ. нѣ. бѣ. стѣ. нѣ. мѣ. мѣ. ке. нѣ. ке. нѣ. нѣ. нѣ. тѣ. нѣ. стѣ. нѣ. шѣ. ке. лѣ.
нѣ. бѣ. се. бѣ. зѣ. бѣ. се. фѣ. ке. го. фѣ. про. пѣ. дѣ. стѣ. бѣ. фѣ. и. ке. ре. дѣ. бѣ. нѣ. смѣ. пѣ. нѣ. тѣ. лѣ. нѣ. ке.
дѣ. бѣ. тѣ. до. и. ке. мѣ. нѣ. стѣ. пѣ. рѣ. нѣ. и. фѣ. ке. и. ке. то. бѣ. шѣ. бѣ. рѣ. тѣ. пѣ. нѣ. бѣ. тѣ. ре. нѣ. у. мо. ю. зѣ.
мѣ. дѣ. бѣ. нѣ. го. фѣ. дѣ. мѣ. фѣ. ке. ve. nѣ. mѣ. цѣ. о. пѣ. ко. стѣ. nѣ. и. zѣ. мо. е. зѣ. мѣ. e. нѣ. dѣ. fѣ. ре. dѣ.
bѣ. шѣ. nѣ. dѣ. nѣ. лѣ. dѣ. nѣ. по. мо. e. nѣ. zѣ. mѣ. nѣ. cтѣ. рѣ. го. мѣ. bѣ. zѣ. bѣ. se. fѣ. ke. bo. bѣ. zѣ. nѣ. nѣ. dѣ. nѣ. mѣ.
и. tѣ. nѣ. i. ke. re. ce. nѣ. e. nѣ. nѣ. nѣ. a. fѣ. nѣ. про. dѣ. fѣ. ю. nѣ. i. ke. pѣ. ю. cтѣ. bo. dѣ. nѣ. o. fѣ. цѣ. o. e. zѣ. fѣ. ke. nѣ. tѣ. rѣ.
xѣ. nѣ. i. ke. mѣ. nѣ. u. mo. e. nѣ. zѣ. mѣ. nѣ. dѣ. mѣ. nѣ. dѣ. ю. nѣ. dѣ. nѣ. e. mѣ. e. nѣ. cѣ. бѣ. lѣ. nѣ. bѣ. a. fѣ. xѣ. bѣ.
zѣ. co. dѣ. fѣ. nѣ. fѣ. ke. ce. dѣ. чѣ. nѣ. i. ke. nѣ. zѣ. nѣ. nѣ. mѣ. tѣ. го. tѣ. rѣ. dѣ. mѣ. nѣ. mѣ. o. шѣ. zѣ. mѣ. o.
bѣ. dѣ. se. ce. nѣ. tѣ. fѣ. o. co. dѣ. nѣ. tѣ. a. e. e. zѣ. fѣ. ke. nѣ. nѣ. dѣ. nѣ. ce. nѣ. pѣ. bѣ. a. fѣ. ю. fѣ. dѣ. nѣ. nѣ. zѣ. mѣ. fѣ. fѣ.

